

Abdullah Öcalan

**Kürdistan’da Kişilik Sorunu, Devrimci
Militanın Özellikleri ve Parti Yaşamı**

Abdullah Öcalan

**Kürdistan’da Kişilik Sorunu,
Devrimci Militanın Özellikleri
ve Parti Yaşamı**

Weşanên Serxwebûn 26

Abdullah Öcalan

Kürdistan’da Kişilik Sorunu,
Devrimci Militanın Özellikleri
ve Parti Yaşamı

Birinci baskı: Ocak 1993

İkinci baskı: Nisan 1995

Üçüncü baskı: Nisan 2022

Weşanên Serxwebûn 26

İÇİNDEKİLER

KÜRDİSTAN'DA KİŞİLİK SORUNU DEVİRİMCİ MİLİTANIN ÖZELLİKLERİ VE PARTİ YAŞAMI

Önsöz.....	11
Giriş.....	13
BÖLÜM I	
Tarih Boyunca Kişilik.....	29
BÖLÜM II	
Kürdistan'da Kişilik Sorunu.....	65
BÖLÜM III	
Devrimci Militanın Özellikleri	
Giriş.....	95
1-Dünyaya Bakış Açısı Sağlam Olmalıdır.....	109

2-Teoride Doğru Bir Kavrayışa Ulaşmalıdır.....	114
3-Doğru Bir Program Anlayışına Sahip Olmalıdır.....	129
4-Doğru Siyasi-Askeri Strateji ve Taktiklere Hakim Olmalıdır.....	134
5-Leninist Örgüt ve Eylem Anlayışına Ulaşılmalıdır.....	148

BÖLÜM IV

PKK'nin Militan Direnişçi Geleneği ve Militan Kişilik

A) PKK'nin Militan Geçmişi	167
B) Devrimci Eylemde PKK Militanı	
a-Yurduna Karşı Büyük Bir Sevgiyle Doludur.....	181
b-Demokratik Bir Düzendən Yanadır.....	184
c-Sosyalizm İçin Savaşan ve Enternasyonalist Biridir.....	186
d-Yoldaşlarına ve Halka Karşı Saygı ve Sevgiyle Doludur.....	189
e- Yeni Sosyalist Ahlakın Temsilcisidir.....	197
f- Korkak ve Bencil Değil, Cesur ve Fedakardır.....	200
g- Edilgen Değil, Ataktır.....	204
h- Esneklik İle Katılığı İyi Kullanmalıdır.....	206
i- Dikkatli, Duyarlı ve Ölçülü'dür.....	210
j- Öğrenmede Araştırmacı ve İnceleyicidir.....	212
k- Kalıpcı Değil, Yaratıcı Olmalıdır.....	214
l- Rastgele Değil, Planlı İş Yapar.....	216
C) Halkın Önderi Olarak Militan.....	219
D) Militan, Ölümde Yaşamı Yaratmayı Bilendir.....	227

BÖLÜM V

Parti Yaşamı.....	237
1) Parti, İşçi Sınıfının Öncü Müfrezesidir.....	246
2) Parti, İşçi Sınıfının Örgütlü Müfrezesidir.....	249
3) Proletaryanın Sınıf Örgütünün En Yüksek Biçimi Olarak Parti.....	250
4) Proletarya İktidarının Aleti Olarak Parti.....	253
5) Hiziplerin Varlığıyla Bağdaşmayan İrade Birliği Olarak Parti.....	254
6) Parti, Kendisini Oportünist Öğelerden	

Arındırarak Güçlendirir.....	256
a Kadrolar Üzerine.....	260
b- Profesyonel Devrimciler Örgütünün Kurulması.....	268
c- Leninist Partinin Örgütsel İşleyiş Kuralları.....	273
 PARTİ TÜZÜĞÜ.....	 277
1) Demokratik Merkezîyetçilik.....	279
2) Rapor Talimat Sistemi ve Denetim.....	286
3) Kolektivizm.....	292
4) Toplantı Düzeni.....	297
5) İnisiyatif.....	301
6) Eleştiri Özeleştirî.....	304
7) Disiplin.....	312
8) Parti İçinde Proletarya Dışı Sınıfların Etkilerine Karşı Mücadele.....	317
 SONUÇ.....	 335
Yararlanılan Kaynaklar.....	345

OKUYUCUYA

Çağımız koşullarında, proleter devrimler ve ulusal kurtuluş hareketlerine önderlik eden örgütlü gücün, toplumda eskiye ait ne varsa onları eleştirmesi ve yerine yenisini yerleştirmesi diyalektik bir kuraldır. Ve bu kural, özellikle de toplumda egemen olan kişiliğin değiştirilmesi hususunda yakıcılık kazanmaktadır.

Genel açısından olduğundan birkaç kat daha fazlasıyla ülkemiz Kürdistan için geçerli olan toplumsal kişiliğe yeni bir hüviyet kazandırılması; bu sorunun derinliğine kavranması ve ulaşılması gereken yapının da net bir şekilde belirlenmesiyle mümkün olacaktır. Çağla bütünleşmenin sancılarını çeken ve yüzyıllar boyu maruz kaldığı baskı, sömürü ve talanlar nedeniyle kişiliğine büyük oranda yabancılaşma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Kürdistan toplumu, bu sorununu nasıl çözümleyecek, gerçek kişiliğini nasıl bulacaktır?

Toplumsal gelişim ve değişim açısından hayati öneme sahip olan böylesi bir sorunun irdelenmesine ve çözüme kavuşturulmasına, güçlü bir katkıda bulunacak olan elinizdeki kitap, 1973'lerden bu yana, ortaya çıkan ve gelişen Özgürlük Hareketi'nin, uzun, yorucu bir çalışma ve araştırması sonucu hazırlanmış, başlangıçta teksir halinde basılıp dağıtılmış ve daha sonra Şoreşa Kurdistan'ın üç sayısında bölümler halinde yayınlanmıştır.

Hem parça parça yayınlanan bölümler, hem de yayınlanmamış olan bölümleri bir araya getirip düzenleyen ve kitap haline getiren yayınevimiz, bu yapıtın, okuyucularımızın her an yararlanabilecekleri ve sorunların üzerine gidişte kılavuz olarak kullanabilecekleri bir eser haline getirerek önemli bir görevi daha yerine getirdiği inancındadır.

Weşanen Serxwebûn

ÖNSÖZ

Neden kişilik sorunu? Türkiye ve Kürdistan devrimci ve demokratik mücadelelerinde önemi çok az kavranmış ya da çarpıtılmış olması nedeniyle, bilinçli ya da bilinçsiz olarak birçok kişi bu konuyu niçin seçtiğimizi soracaktır.

Kişilik sorununu ele alıp tartışmaya sunmamız, herhangi bir zaman ve mekanda ortaya çıkmış, rastgele bir tutum değildir. Bu sorunun devrimci bir bakış açısından tüm boyutlarıyla aydınlatılması, binlerce yıllık sömürgeci egemenlik altında, kendi kişiliğini neredeyse yitirme noktasına gelmiş Kürdistan halkının tarihsel ve güncel gerçeklerinin bir dayatması olduğu gibi, devrim dönemlerinin öne çıkardığı bir sorun olması nedeniyle, tüm görkemliliği ile halkımızın gündemine girmiş olan Kürdistan devriminin de mutlaka çözmek zorunda olduğu bir sorundur.

Ülkemiz ve halkımız günümüzde, çağla bütünleşmenin sancılarını çekmektedir. Yüzyıllardan beridir maruz kaldığı görülmemiş baskı ve sömürü nedeniyle Kürdistan halkı, neredeyse, kendi kişiliğini yitirme gibi olumsuz bir gerçeği yaşamak zorunda bırakılmıştır. Böyle bir halkın kendisini tanıyabilmesi ve tarihini kendi elleriyle yazabilmesinin tek yolu, açıktır ki, ancak devrim olabilir. Ama böyle bir yola girebilmek, halkın üzerindeki her türlü baskı ve sömürü biçimini perdeleyen ve onun kendi kimliğini tanımasını engelleyen sahte görüntüleri yırtmadan mümkün değildir. Fiziksel olarak çağın içinde yer alan ve fakat çağdaş gerçekler karşısında adeta kör, sağır ve dilsiz bir vaziyette duran Kürdistan halkı, ona bu gerçekleri özümsetip yaşatacak bir kılavuzu olmaksızın devrim yoluna giremez ve böyle bir yolda ilerleyemez. İşte bu nedenle

başka ülkelerden çok daha fazla olarak Kürdistan'da, öncü bir kesimin halkın ulusal ve toplumsal geleceğini ve devrimin tüm özelliklerini bireysel ve örgütsel olarak kendi benliğinde somutlaştırması zorunludur. Kendisini bu sıfatla adlandıran, yani önder kişi ve örgüt olduklarını söyleyenler, halkın sırtında yaşayan bir sahtekarlar grubu olarak adlandırılmak istenmiyorsa, ne olduklarını ve ne yapmak istediklerini teoride ve pratikte tüm özellikleriyle sergilemelidirler. Kürdistan'ın, katmerli bir yabancılaşmanın ürünü olan yozlaşmış ve ödlek aydınlarından gelebilecek tehlikeleri önleyebilenin de yolu budur.

Daha da açık ifade etmek gerekirse, suret-î haktan görünen meleklerin ne tür şeytanlar olduktan tüm açıklığı ile ortaya konulmazsa, yüzyıllardır karanlıklara boğulmuş olan halkımızın umutları, son darbeyi de bizim yetmezliğimizden yiyecektir.

Bu anlayışımız ve inancımızın bir ürünü olarak biz, ulusal ve toplumsal kurtuluşumuzun biricik eylem kılavuzu olarak gördüğümüz Marksizm-Leninizm'i ülke somutumuzda, kişisel ve örgütsel yaşamımızda nasıl cisimleştirmek istediğimizi böyle bir yazıyla ortaya koymayı, sorumluluk anlayışımızın bir gereği olarak gördük. Aynı zamanda halkımız için hasıl bir ulusal ve toplumsal kurtuluş öngördüğümüzün de bir göstergesi olan bu yazıda ortaya koyduğumuz anlayış ve önerilerimizle kendi kimliğimizi açıkça sergilediğimiz gibi, içinde bulunduğumuz dönemde muazzam önem taşıyan bir konuyu bu denli açıklıkla ortaya koyduğumuz için de, ilerici ve devrimci tüm güçlerin bu alandaki eksikliklerini gidermelerinde, kendilerine önemli bir araç sunduğumuz inancındayız.

Bu amaçla, öncelikle mensup olduğumuz halkın toplumsal koşulları ve bundan kaynaklanan olumlu ve olumsuz kişilik yapılarını ele aldığımız yazımızda olumsuz kişiliklerin aşılması, olumlu kişiliğin ise sürece damgasını vurabilmesi için öngördüğümüz koşulları ortaya koymaya çalıştık.

Sorunu ele alış ve çözümleyiş yöntemimizin Marksizm-Leninizm'in ruhuna uygun, doğru ve geçerli olduğuna inanıyoruz. Bu inancımızın bir ürünü olarak, tüm sorumlu halk güçlerini, aynı gerçeklerle kendi gerçek kimliklerini ortaya koymaya, bu temelde birbirlerini tanımaya ve dayanışma içine girmeye çağırıyoruz.

GİRİŞ

Kişilik sorunu, insanlığın tarih sahnesine, toplumsal devrimlerle birlikte girmiştir. Toplumsal devrimler öncesinde söz konusu olan kişilik, dönemin toplumsal özelliklerinden kaynaklanan, genellikle dümdüz, silik ve vasat nitelikteki bir kişiliktir. Ama ne zamanki toplumdaki durgunluk yerini devrim dönemine bırakır, işte o zaman kişilik sorunu da ön plana çıkar.

Devrimden önceki toplum, gittikçe güçlenen felsefi-dini düşüncelerin, ahlaki ve geleneksel değer yargılarının ve çeşitli kurumların etkisi altında oluşan katılaşmış kurallar ile yönetilmektedir. Genel olarak, meşrulaşmış bir ekonomik biçim ve bu temel üzerinde inşa edilmiş bir üst yapı ve siyasal kurumlaşmalar hüküm sürmektedir. Bütün bunlar ise, ebedi ve ezeli, değişmez kurallarmış gibi, insanların belleğine, kişiliğine ya zorla veya zor ile birlikte çeşitli meşrulaştırma araçlarıyla benimsettirilmiş, bu anlamda da, toplum veya birey tarafından kabul görmüşlerdir. Mevcut düzenin hizmetinde olan din, felsefe ve ahlak da her zaman sürekli propagandalarla toplumun, dolayısıyla da dünyanın değişmezliğinden dem vurmıştır.

Elbette ki, bu derece yaygın kurumlaşmalar içerisinde bireyin yaratıcı rolü, yani kişiliğin toplumdaki rolü son derece sınırlandırılmıştır. O, bu durumda sadece toplumun dönen çarklarının basit bir dişlisidir. Değil bu çarkı parçalamak, tam tersine daha düzgün işlemesini sağlamak için çaba harcar. Kısacası onun için esas ve geçerli olan, iyi bir düzen adamı olarak düzenin kusursuz işlemesini sağlamaktır. Kişiliğe damgasını vuran bu özelliklerdir. Açık ki, burada söz konusu olan düz ve silik bir kişiliktir. Eski düzenin ideal toplumunun kişiliğe yansıması çok genel olarak böyledir.

Ancak, toplumsal yapıda ve kişiliklerde kendisini ortaya koyan bu durum sürekli değildir. Ne zamanki, gelişen üretim güçleri önünde üretim ilişkileri bir engel olarak dikilir ve dolayısıyla bir üst yapı kurumu olarak devlet gericileşir ve gelişmeyi frenler, işte o zaman, toplumda genel olarak bir devrimler dönemine, devrimin objektif şartlarının geliştiği bir döneme girildiği görülür. Bu gelişmeyle birlikte, eski toplumun işlemlerini sağlayan alt ve üst yapıdaki birçok mekanizmada aşınma olayı gelişir. Toplumda ortaya çıkan bu bunalım zamanla derinleşerek mevcut kurumların çözülmesi ve giderek parçalanması sonucunu doğurur. Bu, aynı zamanda, toplumun birey üzerindeki ağırlığının da aşınmaya başlaması ve bireyi kaskatı saran çarkların yavaşlaması, çözülmesi ve parçalanması anlamına gelir. Böylelikle, birey biraz daha özgür gelişebilme şansına kavuşur. Ancak burada dikkati çeken nokta, çarkları çözen ve parçalayanın bizzat birey değil, tam tersine, bireye kendi rolünü oynama şansı veren ve bunun objektif koşullarını sunan mevcut kurumlar olmasıdır.

Toplumun içerisine girdiği bu bunalım dönemine, kişilikte de ortaya çıkan bir bunalım eşlik eder. Bu noktadan itibaren, kişi, artık itirazcı birisidir. Geçmiş toplumun hemen hemen tüm alt ve üst yapısındaki ilişkilere kurumlara, düşünce sistemine saldırmakta ve karşı çıkmaktadır. Eski toplumun aşılmasında olduğu gibi, yeni toplumun yaratılmasında da asıl görev, toplumu teşkil eden bireylere düşecektir. Bu nedenle, bu noktada bireyin yapması gereken, mevcut koşulları doğru değerlendirerek, toplumsal alt ve üst yapıdaki zayıflamayla birlikte kendisini saran çarkların kaskatı etkisinden kurtulup serbestlik kazandıkça, geçmişin yaygın bir eleştirisine ve geleceğin olumlu inşasına yönelmektir. Geçmişin eleştirisi, soyut ve bireyler olmaksızın gerçekleşebilecek bir olay olmadığı gibi, yeni toplumun inşası da soyut varlıklar ve yalnızca fikirler tarafından gerçekleştirilebilecek bir olay değildir. Yeni toplumun inşası, ancak, bunları şahsında somutlaştıran kişiler ve bu kişilerin oluşturduğu örgütler tarafından gerçekleştirilebilecektir. Dolayısıyla bu bunalım döneminde kişilik, belirleyici ve çözümleyici bir güç olarak karşımıza çıkar. Böyle dönemler, kişilerin, çağın gelişmesine damgalarını vurabilecekleri ve kişiliğin, toplumsal gelişmedeki rolünü gerçek anlamda oynama şansına kavuştuğu tarihi dönemlerdir.

Toplumsal gelişmenin hiçbir döneminde kişiliklerin rolü bu denli belirleyici olmamıştır. Öyle ki; böyle tarihsel anlarda eğer kişilikler gelişmelere gerçek anlamda müdahale edebilir ve dönemin kendilerinden beklediği büyüklüğü, gücü ve yeteneği ortaya koyabilirlerse tarihin gelişmesini daha da hızlandırabilecekleri gibi, tam tersine, rollerini oynayamamaları ve cüce kalmaları durumunda da bu gelişmenin önünde engel haline gelecek ve tarihin gelişim seyrini sekteye uğratacaklardır.

Ancak, belirtilmesi gereken bir nokta, geçmişin sağlıklı bir eleştirisi ve bu temelde de geleceğin olumlu bir tarzda inşası sürecine birden bire girilemediğidir. Her şeyden önce, toplumdaki dağılma ile birlikte ortaya çıkan bir kaynaşma yeni yeni arayışlar süreci yaşanacaktır. Toplumdaki tüm kesimler, eskinin durgunluğundan sıyrılarak bir bunalımlar dönemine girecek ve bu bunalım döneminin söz konusu kesimler üzerindeki etkileri ve onları yönelttiği çabalar farklı farklı olacaktır. Toplumdaki tüm bireyler bunalımdan şu veya bu ölçüde etkilenecek, üretim güçleri karşısındaki konumlarına göre, bunalımdan çıkış yolunu değişik çözümlerde arayacaklardır. Böyle dönemlerde ortaya çıkan kişilikleri üç ayrı ana grupta toplayabiliriz:

Bireysel düzeyde ortaya çıkan bu bunalımın şekillendiği kişilik tiplerinden birincisi, geçmişe bağnazca sarılan ve onu yaşatmak isteyen tiptir. Özellikle, düzenin egemen sınıflarından gelen ve varlığı mevcut düzenin yaşatılmasına bağlı olan bu tip, artık tarihsel olarak aşınmış ve yıkılmak zorunda olan bu düzeni, adeta tarihin akışını durdurarak, zorla ayakta tutmak ister. Her şeyin yine eskisi gibi olmasına, eskiden yürürlükte olan tüm kuralların ve yaşam biçiminin yine sürüp gitmesine özlem duyar. Ancak, toplumsal gelişmenin varmış olduğu aşama, onun bu özlemlerine cevap veremez, mevcut bunalım, o güne dek hüküm süren belli başlı özelliklerin geçmiş yapı içinde yaşanmasına artık olanak tanımaz. Çünkü geçmiş, birçok noktada aşınmaya uğramakta ve bırakalım gelişmeye hizmet etmesini, günceli kurtarmaya dahi yetmemektedir. Bu gerçeklik sözü edilen tipin son derece silahsız bir durumda kalmasına yol açar ve onun yaşamındaki etkisini, bir yetmezlikte, daralmakta ve tükenmekte gösterir.

Genellikle toplumda bunalımın baş gösterdiği dönemlerde, böyle bir kesim yaygın olarak ortaya çıkar. Açık ki, bu tür bir kişilik, gelişen toplumu temsil eden, onu yansıtan bir kişilik değil, aksine gericileşen eski toplumun sınıksız bağlarla kendisine bağlayarak tutuculaştırdığı bir kişiliktir. Bu kişilik sahipleri giderek aşınan eski toplumu, bunalımın derinleştiği ve yeni bir toplumun doğuşunu zorunlu kıldığı bir dönemde zorla yaşatmak istemekle, tarih karşısında tutucu ve gerici bir rol üstlenmiş olmaktadır. Bu rollerinden dolayı da bu tür kişilikler, çok haklı olarak, gerici ve tutucu olarak adlandırılırlar.

Varlık koşulları köhnemiş eski düzenin yaşamasında yatan bu tür kişilikler, konumları gereği yeni olan ve gelişmeye hizmet eden her şeye ve herkese düşmandırlar. Bu nedenle de, yeniyi temsil eden tüm kişi, kurum ve düşüncelere karşı acımasız bir savaş yürütür, ayakları altındaki toprak kaymaya ve dayandıkları düzenin temelleri çökmeye başladığında ise saldırganlaşarak bu savaşı vahşet düzeyine dek geliştirmekten çekinmezler. Yeniyi temsil eden devrimci kişilik, eskiyi yıkıp yeniyi inşa etme mücadelesinde, bu gerici kişiliğe karşı kararlı ve sürekli bir mücadele yürütmek zorundadır. O, yeniyi, ancak söz konusu kişiliğin yıkıntıları üzerinde inşa edebilecektir.

Bunalım döneminin ortaya çıkardığı ikinci tip kişilik, ifadesini toplumun ara katmanlarına mensup bireylerde bulur. Bunlar tam olarak, ne ezen ve ne de ezilen statüsündedirler. Küçük mülk sahipleri dediğimiz bu kesimler, mevcut düzenden bir ölçüde zarar gördükleri gibi maddi olanaklarını arttırma ve toplumda daha fazla söz sahibi olma arzuları da yeterince gerçekleşemez. Bunun bir sonucu olarak da düzenle bağları kopmaz bağlar değildir, ancak, devrimci sınıftan duydukları korku nedeniyle, sonuna kadar devrimci bir karaktere de sahip değildirler. Toplumda kendisini gösteren bunalımdan etkilenir, eski toplumu kabul etmez ve sürdüremezler ama, yeniyi yaratmakta da güçlük çekerler. Her ne kadar, ara katmanlar dediğimiz bu kesimler üzerindeki baskı ve sömürü, ezilen sınıflar üzerinde olduğu gibi, fazla yoğun değilse de, eski toplumun ezen ve ezilen sınıflarının yok olmayla yüz yüze geldikleri bunalım dönemlerinde bu ara tabakaların da yaşamları tehlikeye girer. Bu durum onları bunalımdan çıkış yolları aramaya iter. Homojen bir

yapıda olmayan ve bunalımdan kendi öz gücüyle çıkma yeteneğinden yoksun olan ara tabakaların çeşitli kesimleri farklı güçlerle ittifak halinde bunalımdan çıkışın yolunu arar. Özellikle maddi yaşam koşulları biraz daha iyi olan kesim gericileşerek ezen sınıf temsilcilerinin ve örgütlerinin yanında yer alırken, daha çok ezilen yoksul kesimi ise, geleceğin toplumunda kendileri için daha iyi bir yer bulabileceklerine inandıkları veya ihtimal verdikleri ölçüde, yeni toplumun yaratılmasına önderlik eden sınıfın temsilcilerine ve örgütüne bağlanma gereğini duyarlar. Böylece bir kesim, gerici, muhafazakar sıfatını kazanırken diğer kesim ise, ilerici sınıfın, kişiliğin ve önderliğin etkisi altında ilerici bir konuma girer.

Kendisini dünyanın merkezi sayan bu tip kişilik, bunalımdan çıkışta ne ezenlerden ve ne de ezilenlerden yana ciddi bir çaba içerisine girmez ama kendisini bu kesimlerin etkisinden de kurtaramaz. Son derece istikrarsız, kaypak ve çıkarıcı özelliği nedeniyle devrim sürecinde sürekli iki taraf -ezen ve ezilenler- arasında yalpalar durur. Devrimci güçlerin henüz zayıf olduğu dönemlerde katıksız bir gerici kimliğe bürünürken, devrimci güçler gelişip iktidara alternatif duruma gelince de ateşli devrimci kesilir. Bütün çabası geleceğin egemen toplumunda kendisine bir yer edinmektir. Ancak bunu yaparken de gücüne, yeteneğine ve mücadelesine değil, sürekli başvurduğu ayak oyunlarına güvenir. Bu nedenle de son derece hesaplı ve dengeli davranır, kendisini fazla zorlamak ve tahrip ettirmek istemez. Bu kişiliğin en belirgin özelliklerinden bir diğeri de kendi başına bir biçim arayışına girme, mücadeleyi geliştirme ve yeni toplumun yaratılmasında önderlik rolü oynama yeteneğinden yoksun oluşudur.

Günümüzde, en somut bir biçimde kendisini küçük-burjuvazinin şahsında ortaya koyan bu kişiliğin güvenilmezliğini, Engels şu sözlerle ifade ediyor: *"Onlara ancak zaferden sonra güvenilebilir, ve o zamanda, "meyhane"de kulakları patlatan zafer çığlıkları atarlar."*^[1] Yine Engels'ten alacağımız bir alıntı, bu sınıfın toplumsal konumu ve politik eğilimlerinin daha iyi kavranmasına yardımcı olacaktır:

"Büyük kapitalistler, tecimen ve sanayiciler sınıfı, yani burjuvazi ile, proleter ya da çalışan sınıf arasındaki aracı konumu, onun

ayırt edici niteliğini belirler. Burjuvazinin konumunu özler, ama en küçük bir talih tersliği, bu sınıf bireylerini proletarya saflarına düşürür... En zengin sınıfın saflarına yükselme umudu ile, proleter, hatta yoksul sınıf durumuna düşme korkusu arasında bu biçimde durmadan çalkalanan, siyasal işlerin yönetiminde bir pay alarak, çıkarlarına öncelik kazandırma umudu ile, sırasız bir muhalefet yüzünden, en iyi müşterilerini elinden alma gücüne sahip bulunduğuna göre, varlığını bile elinde tutan bir hükümetin öfkesini uyandırma korkusu arasında bölünmüş, güvensizliği tutan ile ters orantılı şöyle böyle bir servete sahip bu sınıf, kararlarında son derece sallantılıdır. Güçlü bir feodal ya da monarşik hükümetin yöntemi altında saygılı ve boynu eğik bir durumda bulunan bu sınıf, burjuvazi yükseliş yolundayken liberalizme eğilir; burjuvazi kendi üstünlüğünü sağlar sağlamaz zorlu demokratik nöbetler geçirir; ama altındaki sınıf, proletarya, bağımsız bir harekete girişmeye görsün, gene içler acısı bir yulgnlık içine düşer.”^[2]

Bunalım dönemlerinin ortaya çıkardığı üçüncü tip kişilik, mevcut toplumun değişmesi gerektiğini kavrayabilen, geçmişin sert bir eleştirisi temelinde yeni toplumun özelliklerini formüle edebilen ve bunu apaçık gözler önüne serebilen, gelecek toplumu kendi önderliğinde kurma dürtüleriyle dopdolu, canlı ve heyecanlı bir gelişme içinde olan bireylerde şekillenir. Bu tip bir kişilik, eski toplumun bağrından çıkan, ancak yeni toplumun temsilcileri olan ezilen kesimlerde ifadesini bulur. Eski toplumun tüm kurumlarına ideoloji ve politikalarına, gelenek ve göreneklerine de tepki temelinde şekillenen bu kişilik, doğası gereği, devrimci ve ilerici olmanın, gelişmeyi köstekleyenlere karşı, onu güçlendirmenin toplumu çağırdığı ölçüler içinde tutma çabalarına karşı onu çağdaş ölçüler düzeyine yükseltmenin bir ifadesidir. Devrimci rolü, tüm düşünce ve davranışlarına yansıyarak kişiliğinde somutlaşır ve bu nedenle de, üstlenmiş olduğu ağır ama soylu görevlerin ruhuna uygun muhteşem bir kişiliğe bürünür. Köhnemiş ve artık sökülüp atılması kaçınılmaz olan eskiye ait her şeye karşı duyduğu kin ve nefret kişiliğinde yıkıcılık biçiminde ortaya çıkarken, yeninin temsilcisi olması nedeniyle de yaratıcıdır. Üstlenmiş olduğu görevlerin ağırlığı, ona, güçlü bir irade, azim ve kararlılık; toplumun çıkarlarını temsil

etmesi, kendisine güven ve cesaret; yeni şekillenen önder bir sınıfın üyesi olması ise, enerji ve girişim ruhu, ileri görüşlülük ve sürükleyicilik özellikleri kazandırır. Bu kişilik günümüzde en belirgin tarzda kendisini proletaryanın şahsında ortaya koyar.

Eski toplumun yıkılması ve yerine yeni bir toplumun kurulması görevini üstlenen devrimci kişilik, işe, geçmiş toplumun tüm alt ve üst yapısının sıkı bir eleştirisi ile başlar ve bu toplumun değişmesinin kaçınılmazlığını sergiler. Ancak bununla yetinmeyerek, gelecek toplumun formülasyonunu da düşüncede oluşturur. Diğer bir deyişle düşüncelerin gelecek topluma nasıl yol göstereceğini ve nasıl örgütleneceğini ortaya koyar. Bununla birlikte bir düşünce çağı; kısacası, düşüncede bir yenilenme, bir "Rönesans" dönemi başlar. Bu yenilenme olayı kendisini sanatta, kültürde, yaşam ve davranışlarda giderek güçlendirir ve bir noktadan sonra, artık eski toplumun bağrında yaşayamaz bir duruma kadar yükselir. Ortaya konulan ideoloji temelinde kendi öz örgütlenmelerini yaratan devrimci sınıf, politik bir güç haline gelerek, eski topluma karşı daha bilinçli ve örgütlü bir tepki göstermeye başlar ve eylem gücünü yoğunlaştırır. Giderek öyle bir noktaya gelir ki, bilinçli ve örgütlü eylem faaliyeti en sert -adına devrim dediğimiz- bir olayla eski topluma son darbesini de vurarak, o toplumsal biçimi, özellikle de siyasal üst yapıda dağıtır. Devrimin zaferinin ardından yeni toplumun yaratılış işine, yeni bir noktadan tekrar girişilir. Demek ki, bunalımdan bir de bu tarzda, yani devrimci tarzda çıkış vardır.

Yeni toplumun düşüncelerini yaratanlar -ki, bunlar daha çok karışımıza büyük filozoflar, büyük din adamları ve büyük düşünürler olarak çıkarlar -eski toplumun bağrından ama, yeni toplumsal biçimlenişlerin uç verdiği bir dönemde ortaya çıkan kişiliklerdir. Elbette ki, böyle dönemlerde, bunların yanı sıra büyük eylem adamları, yeni bir ahlaki öneren erdemli insanlar, askeri komutanlar ve devlet adamları da belirir. Bütün bu kişiliklerin büyüklüğü ise, şahıslarında somutlaştırdıkları yeni toplumun büyüklüğü oranında bir büyüklüktür. Eskinin küçülmesi ve yeninin giderek büyümesine orantılı olarak kişiliklerdeki büyüme de artar. Bunları, büyük insanlar, büyük kişilikler olarak adlandırıyoruz, çünkü, gelecekte yaşanacak olan yüzyılları, daha içinde bulundukları dönemde kendi

düşünce ve kişiliklerinde yaşatmakta ve bu anlamda da muhteşem bir rol üstlenmektedirler.

Tarihin altüst oluş dönemlerinde böyle muhteşem kişiliklere gereksinme vardır. Bunlar, tarihte kişilerin belirleyici rol oynadıkları dönemlerin zorunlu konuklarıdır. Böyle dönemlerde, kişilikler gerçek rollerini oynamaksızın tarihin ilerleme kaydetmesi, ve gelecek toplumun yaratılması olanaksızdır. Elbette ki, bu rollerin oynanması pek kolay olmamakta, kişilikler görevlerini yerine getirirken birçok dramı da birlikte yaşamaktadırlar. Büyük üzüntüler, ızdırap dolu günler, açlık ve işkence, büyük sevinçler ve coşkulu günlerle bir arada, içice yaşamaktadır. Yine aynı şekilde, yenilgiler, zaferler ard arda gelmektedir. Tarihin o çalkantılı günlerinin bütün yansımaları kendisini kişinin yaşamında da hissettirmektedir.

Açık ki, bu kişilikler geleceğin -belki de asırlar sonrasının- toplumunu kendi şahıslarında yaşamaktadırlar. Zaten, yaşamlarının dram yönünün kaynağı da budur. Çözümlemesi yüzyılları alabilecek bir çelişkiyi kendi kişiliklerinde çözme çabası içine girmekte, diğer bir deyişle, yeni topluma hakim olacak egemen düşünce, örgüt ve eylem biçimlerini ortaya çıkarmaya çalışmaktadırlar. Tabii ki, bu konuda bir ön başarı kazanmak ve tarihsel rollerini mutlaka yerine getirmek zorundadırlar. Ya yenecek, ya da yenileceklerdir. Böyle kişiliklerde arada kalmaktan söz edilemez. Bu açıdan da, yaşamları bir dramdır diyoruz.

Bu kişilikler, yeni oluşacak toplumdaki sınıfların birbirleriyle çekişmelerini önceden kendi aralarında yaşadıkları gibi, aynı şekilde, eski toplumdaki sınıfların çekişmelerini de bunların çeşitli kesimleri arasında görmek mümkündür. Dolayısıyla bu, eskiden yeniye doğru dönüşüm köprüsünde bir buluşma ve çatışmadır da aynı zamanda. Muhafazakar kişilikler ile, kendilerini dünyanın merkezi sayan ara katmanlar ve çok ileriye öngören kişilikler burada çok büyük bir boğuşma ve çatışma içerisine girer ve toplumsal devrimi adeta önceden bir kez kendi kişiliklerinde gerçekleştirirler. Öncelikle düşünce alanında ve daha sonra da örgüt ve eylem alanlarında büyük bir savaşım içerisine girerler. Doğal ki, bu savaşımında birçok değişik strateji ve taktikler kullanılır.

Tarih, bu tür savaşımın zengin örnekleriyle doludur. Büyük dü-

şünce çekişmeleri, ilkel komünal toplumdaki köleci topluma girildiği dönemde eski Yunanistan'da çok görkemlidir. Aynı şekilde din ile felsefenin çatışması ve eski dinin putperestleriyle yeni dinin put kırıcıları arasındaki savaşım çok çetindir. Örneğin kaynağı köleci Yunanistan'a dek uzanan, idealist ve materyalist felsefeler arasındaki savaşım, bu dönemde çok belirgin olarak materyalist filozof Demokritos ile idealist filozof Platon'un görüşlerinin çatışmasında görülebilir. Eski düzenin temsilcileri ile yeni düzenin savunucuları arasında her alanda sürüp giden bu büyük mücadele, tarihte özellikle sanat alanında da kendisini açıkça ortaya koymuştur.

Eski toplumdan yeni topluma doğru gelişme sancısız, acısız bir şekilde gerçekleşmemektedir. Yukarıda da değindiğimiz gibi, yeni, yoğun bir savaşım ve çatışmanın, nice acılar ve ızdırapların sonucunda egemen olabilmektedir. Bu mücadelenin gelişim sürecinde eski toplum ile kıyasıya hesaplaşma yürütülür ve eski alt edilerek, onu sürdürmekte ısrarlı davrananların kelleleri kopartılır, heykelleri yerle bir edilir. Tarihte bu konuda birçok meşhur örnek vardır. Köleci dönemde Yunanistan'da ve Roma'da, feodal dönemde ise, islamiyetin egemen olduğu Arabistan'da heykeller, putlar yıkılarak eski düzeni devam ettirmek isteyenler öldürülmüş ve onlarla kanlı bir hesaplaşma içine girilmiştir. Muhammet'in islamiyeti geliştirirken puta tapanlara karşı yürüttüğü savaşım, halkımızın tarihinde Demirci KAWA'nın önderliğinde zalim Dehak'ın saltanatıyla birlikte yerle bir edilmesi ve İbrahim Peygamberin Nemrut zalimini putlarıyla birlikte yok etmesi olayları somut birer örnektir. Bu anlar, yeni ve eski toplumlar arasındaki boğuşma ve çatışmaların yoğunlaştığı, bunun sonucunda, eski yapıdaki dağılma ve parçalanmanın hızlandığı anlardır.

Bu mücadele sonucunda eskinin hesabı görülmesine rağmen, yeni de henüz inşaa edilmiş değildir. O, sadece uç vermiş durumdadır. Fakat, ister doğada ve isterse toplumda olsun, çelişkili bir yaşam olmaksızın, kendiliğinden hiçbir gelişme olamaz. Bu nedenle, devrim dönemlerinde yeni bir toplumun inşası ancak büyük bir kudret, güç ve kıyasıya bir mücadele ile olanaklıdır. Bu anlamda da, yalnız eski toplumu yıkmak veya yıkıcılık yapmak, yeni toplumu inşa etmede yeterli değildir. Başlangıçta yıkıcılık, gelişmede

önemli bir rol oynar, fakat bilinmektedir ki, birçok devrim yalnız yıkmakla yetindiği ve daha üst aşamaya geçemediği için o noktada çakılıp kalmıştır. Diğer bir deyişle, bu devrimler, işin bir yanını yaparken, diğer yanını ihmal etmiş; eskiyi yıkmalarına karşılık onun yerine yeninin inşasını gerçekleştirememişlerdir. Tarih boyunca birçok kinci, yıkıcı tip ve örgüt ortaya çıkmış ama, bu kişi ve örgütler, tüm yaşamları boyunca belki de yapıcı yanlarını fazla geliştiremedikleri için, gelip geçici bir rol üstlenmişlerdir. Oysa, tam bir başarı, tam bir zafer ancak, yeninin inşasında sergilenebilir ve kanıtlanabilir. Eskiye yıkmada gösterilen yıkıcılık yeteneği, aynı oranda, yeniyi inşa etmede kendisini yapıcılık biçiminde ortaya koymak zorundadır. Eskiye yıkan kişilikler, yeni eseri yaratan ustalar durumuna gelmelidirler.

Yeniyi inşa etmek, eski ölçülerden ve anlayışlardan daha farklı ölçüler ve anlayışlar gerektirir. Bu konuda eskinin planları ve taktikleri artık geçerliliklerini yitirirler, bunların yerine, yeninin plan ve taktiklerini koymak gereği doğar. Eğer bu iki işi de yapanlar aynı kişi ve örgütler ise, dönüşüm son derece zorlu ve acılı gerçekleşecektir. Kişisel ve örgütsel düzeyde gelişme, bir de bu yönden acılıdır, dramatik gelişmelerle doludur. Ağır görevler nedeniyle bu dönemde kişi, kendisine alabildiğine yüklenmek zorundadır. Yeni toplumun şekillenmesi, basit bir tomurcuktan ya da küçücük bir fideden yüzyıllarca ömür sürecek bir ağacın boy vermesine benzetilebilir, ancak açık ki, insan toplumu çok daha büyük ve kapsamlı bir olayı ifade eder.

Tarihin belirli dönemlerinde belirleyici rol oynayan kişi ve örgütlerin en büyük sorunları, geleceğin sağlıklı bir inşasını kendi kişiliklerinde temsil edebilme gücünü göstermektir. Bu nedenle de, bu kişi ve örgütlerin çekiçle, örsle dövüldüklerinden, onların şahsında çeliğe defalarca su verildiğinden söz edilir. Kişi, yeniyi yaratırken normal ölçüler ile yetinemez attığı o görkemli adımın ruhuna uygun olağanüstü ölçüler geliştirmek zorundadır. Normal düşünce, cesaret ve fedakarlık yeniyi yaratmada yeterli değildir. Çünkü, geleceğin yüzyıllarını çok kısa bir zaman sürecinde yaşamak zorunda olan kişiye, normal ölçüler bu süreçten çıkabilme gücünü veremez.

İşte bu noktada kişilerin büyük acıları, endişeleri ve dramları da

kendisini göstermeye başlar. Yeni toplumu yaratabilecek midir, yaratamayacak mıdır veya görevlerini başarabilecek midir, başaramayacak mıdır? Bu sorulara olumlu tarzda yanıt veremeyen ve kendine güvenemeyen kişilerde, böyle dönemlerde yıkım, kendini çok basit bir tarzda dağıtma, oportünizm ve hatta ihanet olayları ortaya çıkar. Elbette ki, bu duruma düşenler büyük kişilikler değil, düzenin standart insanlarıdır. İster eski toplumun ve isterse yeni toplumun bağrında olsun, bu ölçülere sahip milyonlarca kişi vardır. Dolayısıyla bu kişilikler belirleyici çözümleyici kişilikler olmaktan uzaktırlar. Fakat durumun böyle olması, tarihin bu aşamasında rollerini oynaması gereken kişiliklere olan ihtiyacı ortadan kaldırmaz, tam aksine, bu türden kendini dağıtmalar karşısında bunu daha da acil ve gerekli kılar.

Kişi, normal ölçülere karşı direndiği ve standart ölçüleri aştığı oranda büyük düşünür, büyük sanatkar, büyük ahlakçı, büyük örgütçü ve eylemci haline gelebilir, böylece büyüklüğü daha da derinleşebilir. Ama, yine de bu büyüklük sınırsız değildir. Kişiliğin büyüklüğünün sınırını gelecek toplum çizer. Kısacası, gelecek toplum ne kadar büyükse kişilikteki büyüme de o ölçüde artar. İster üretim güçleri ve üretim ilişkileri düzeyinde olsun, isterse siyasal üst yapı ilişkilerinde olsun, gelecek toplumun bağrında kendisini gösterecek olan olumlu veya olumsuz çelişkiler yansımasını kişide de bulur. Geleceğin toplumundaki çelişkilerin gelişme düzeyi kişiliklerdeki çelişkilerde de kendisini ortaya koyar ve yine, gelecekteki sınıf savaşımının boyutları kişiler arasındaki savaşımında açıkça görülebilir. İşte, kişiler, gelecek toplumu bu tarzda bütün yönleriyle kendilerinde somutlaştırdıkları oranda, tarihte rol oynayan ve yeni toplumların yaratılmasında etkin görev alan seçkin kişilikler konumuna yükselebilirler.

Ancak, adına devrim dediğimiz olayla, gerici siyasal iktidarın şiddete başvurularak yıkılması ve yeni toplumun devletin ve üst yapısının bu temelde kurulmasının gerçekleştirilmesi oranında söz konusu kişiliklerin ve bunların oluşturdukları örgütlerin büyük devrimciliğinden ve muzaffer olmuş eylemlerinden söz edilebilir. Bu noktadan sonra yapılması gereken iş, iktidara sahip olan yeni sınıf ve bu sınıf temsilcilerinin, eski toplumun bağrından doğan

alt yapılarını kendi çerçevelerine uygun bir tarzda geliştirip güçlendirmeleri ve giderek eski toplum yapısına egemen kılarak, mevcut toplumun tek hakim alt yapısı haline getirmeleridir. Devrimin inşa yılları olan bu sürecin tamamlanmasıyla birlikte toplum hayatında devrim dönemi kapanarak, yerini normal gelişme sürecine bırakır. Yeni dönemde artık bilimde ve teknolojiye devrimler ön plana çıkar.

Bu değişikliklerle birlikte, devrim dönemlerinin büyük kişilikleri ve örgütleri de yerlerini normal düzen kişilikleri ve örgütlerine bırakırlar. Bu dönemlerde artık kişiliklerin belirleyiciliğinden de söz edilemez. Çünkü, kişiler yeni düzen çarklarının basit birer dişlisine dönüşmüşlerdir ve görevleri de, yalnızca mevcut düzenin normal koşullarda işlemlerini ve onun evrimci bir tarzda sürdürülmesini sağlamaktır. Yine aynı şekilde, eskinin düzen yıkan örgütleri de yeni toplumda düzenin sağlıklı işlemlerini sağlamakla yükümlü örgütlere dönüşmüşlerdir. Yeni toplumun bağrında da birçok öncü ve yaratıcı kişi çıkar ve önemli işler başarırlar. Ancak bunlarda, temel dönüşüm, yani devrim dönemlerinin kişiliklerini görmek olanaksızdır. Zaman zaman, devrim döneminin görkemliliğini yaşayanlar devrim sonrası düzenin basitliklerini görünce hayal kırıklığına uğrarlar. Özellikle de devrim dönemlerine damgalarını vurmuş büyük kişiliklerde bu durum daha da belirgindir. Artık yeni düzenin normal ölçülerine alışamazlar, bu ölçüler onlara son derece dar, basit ve dümdüz görünür. Öyle ki, bazıları bu ilişkilere girmektense, büyük olarak kalmayı yeğler ve seve seve ölüme gider. Tarihte buna benzer olaylara sık sık rastlamak mümkündür.

Kişisel düzeyde olduğu gibi, halklar düzeyinde de öncü halklardan, büyük halklardan söz edilebilir. Açık ki, devrim dönemlerinde bütün halklar değil, ama ancak bazıları önderlik edebilir. Bu anlamda da öncü halklar, öncü uluslar ortaya çıkar. Halklaşma öncesi dönemde de aynı şekilde öncü kabileler ve aşiretler söz konusudur. Bunalım dönemlerinde öncü rol oynayan halkların ve ulusların her birisinin başında, yeni oluşan ve yeni toplumu temsil eden sınıfların temsilcileri bulunur. Bu kişiler tarihin tanınmış isimleridirler. Bu tip kavim, aşiret, halk ve uluslar tarihte bazı dönemlere damgalarını vururlar ve bu dönemler onların adları ile anılır. Aynı şekilde, bunların

başını çeken önder kişiler de kendi kabile, aşiret, halk veya uluslarının isimleri ile birlikte anılırlar. Kısacası, kişiler kendi kavimlerinden, halklarından ve sınıflarından soyut, onların dışında ortaya çıkmazlar, aksine, ifadelerini bizzat bu halkların içerisinde bulurlar.

Bunalımlar ve devrimler döneminin olumlu ve kişilik sahibi tipine karşılık bu dönemlerde bir de olumsuz tip görülür. Büyük kişiliğin ve büyük halkların sivrilmesi yanında, beklenen rolü oynayamamaktan kaynaklanan bir kişiliksizlik olayı da ortaya çıkar. Eski düzenin yıkılmaya yüz tuttuğu dönemlerde bu düzenin kişilik ölçülerini artık koruyamayan, ama yeni düzenin çözümleyici devrimci kişiliğine de erişemeyen bireylerde çokça görülen bir durumdur. Bu tip bireyler yeni dönemin kişiliğine ulaşmak isteseler dahi başaramayıp gelişmeler karşısında kaçınılmaz olarak yenilgiye uğrarlar. Daha önce de değindiğimiz gibi, bireyler, tarihin kendilerine yüklediği sorumlulukları yerine getirdikleri oranda bir kişilik kazanırlar. Ama, çözümleyici bir kişilik, düşünce, örgüt ve eylemi temsil edemeyen ve kendisini yenileme gücünden yoksun olanlar açık ki, bundan mahrum kalır ve tarih karşısında kişiliksizlikle damgalanırlar. Kısacası, tarihte çokça görülen o görkemli büyüklükler, muhteşem kişilikler yanında bir de böyle iğrenilecek derecede bir kişiliksizlik olayı vardır.

Kişi, bu yapısıyla cüceleşmiş, küçülmüş, basitleşmiş ve tanınmaz hale gelmiştir. Dönemin bunalımları içinde adeta boğulmuş ve bir türlü çıkış yolu bulamamaktadır. Bu nedenle de düşüncesiz, korkak, ahlaksız; kaviminden, aşiretinden, halkından veya sınıfından kopmuş yersiz-yurtsuz bir inkarcı olarak adlandırılır. Bu tip, bütün bu olumsuz sıfatları kendi şahsında somutlaştırmıştır. İçine düştüğü çözümsüzlük bu kişiyi kinci olmaya iter. Ancak, bu, yeniyi yaratmayı amaçlayan olumlu tarzda bir kincilik değil, aksine önüne çıkan her şeye tepki duyma, saldırma tarzında ortaya çıkan olumsuz bir kinciliktir. Bazı yerlerde bu tipler "anarşist" olarak adlandırılır. Ne eski ve ne de yeni hiçbir ölçü tanımayan, bu kuralızsız kişiler birer zorba, birer eşkiya olarak ortaya çıkar ve bu yapılarıyla da toplumu bir kargaşa içine sokarlar. Kişisel düzeyde olduğu gibi, bu duruma zaman zaman kavimler, aşiretler düzeyinde de rastlamak mümkündür. Bu tip aşiret ve kavimler toplumların başına bela kesilir, saldırır,

yakar-yıkar ve insanları toptan katliamdan geçirirler. Yapıcı olmadıkları gibi, eskiden varolan toplumsal yapıları da işlemez hale getirir, felce uğrattırır. Böylece gelişmenin önündeki en büyük engeller haline gelirler. Bu tip kavim ve aşiretlere tam bir çılgınlık, tam bir kendinden uzaklaşma ve kopma hakimdir.

Tarihin birçok bunalım dönemlerinde böyle kişiliksiz ögeler yaygın olarak ve değişik tonlarda ortaya çıkarlar. Eğer bu bunalım dönemlerinde bunlar bir topluma egemen olmuşlarsa o toplumun ve halkın yaşamında en korkunç yıkım da ortaya çıkmış demektir. Üstelik bir de, kişiliksizliklerini sistemleştirmiş, bir modele bağlamış ve demagoji boyutlarına yükseltebilmişlerse, kısacası, onun örgütlenmesini gerçekleştirmişlerse, tam bir kendini tanımazlık, serserilik, çapulculuk, yağmacılık ve talan devri başlar. Birçok kabile ve halk bunların elinde en vahşi ve azgın bir kıyıma, talana ve istilaya uğrar. En sonunda da kendi aralarında kavgaya girer ve birbirleriyle kıyasıya boğuşurlar.

Ancak durum bu şekilde sürüp gitmez, sonuçta bunalım dönemi, yukarda üzerinde uzunca durduğumuz, o, kendi çözümleyici gücünü mutlaka ortaya çıkarır. Ya eski düzenin savunucuları olan muhafazakar, gerici güçler bunları bastırır veya devrim güçleri kendilerini egemenlik altına alır. Özellikle de eğer devrim güçleri bunu başaramazlarsa, tutucuların kendilerini zapturapt altına almaları olanaksız değildir. Açık ki, bir kavim, aşiret veya halk böyle bir zorbalığın, eşkıyalığın ve yıkıcılığın elinde yok olup gitmektense, -yeni düzenin temsilcileri ortaya çıkıncaya kadar- eski düzen altında yaşamayı kabul edecektir. Evet, bu çapulculuk ve kişiliksizliğin sultası altında yaşamaktansa, yeni toplumun yaratıcı güçleri nesnel olarak ve yeteri kadar olgunlaşıncaya dek, eski düzenin katı kuralları altında yaşamaya razı olacaktır. Bu anlamda da bunalım döneminde muhafazakarların, tutucuların başarısı söz konusudur. Burada yenileyici güç, rolünü oynayamamış ve devrim olayını gerçekleştirememiştir. Yine bu dönemde, bunalımın ortaya çıkardığı toplumu tehdit eden bir tortu tabaka da oluşur. Bütün bunların varoldukları bir ortamda tutuculuğun, gericiliğin ve en açık örneği olarak da faşist sistemlerin yerleşim olayı zafere ulaşır.

Bu durum, yeni toplumun devrimci güçleri tarafından eskiler ik-

tidardan alaşağı edilene kadar devam eder. Yeni güç, düzendeki anarşiyi ancak bu temelde ortadan kaldırabilir. Bunalım döneminin bir yığın kişiliksizliğini, ahlaksızlığını, çapulculuğunu ve kararsızlığını iktidardan devirdiği gerici güçlerle birlikte tarihin mezarlığına gömer. Bir de bu yönüyle eski toplumdaki kişiliksizliğe karşı, yeni bir toplum altında yeni bir kişiliğe ulaşarak zafer kazanır. Kısacası, kazanılan zafer, yalnızca gericilere ve muhafazakarlara karşı değil, aynı zamanda bunalım döneminin ortaya çıkardığı ve yaygın olarak rastlanılan toplum dışı kalmış, izole olmuş, bunalmış ve dağıtılmış kişiliksiz yapılanmalara karşı da bir zaferdir. Kişiliğin kişiliksizliğe karşı zaferidir bu. Zaman zaman bu savaşım çok kinci yöntemler ve sert baskılarla yürütülür, ama uygulanan yöntem ne olursa olsun, bu kesimlere karşı bir zaferin kazanılması zorunludur. Yeni düzen, eskiye karşı bir de bu anlamda muzaffer olur.

Bu genel belirlemeler ışığında, Kürdistan'da kişilik problemi ve devrimci bir militanın özellikleri sorununa geçmeden önce, tarih boyunca toplumlarda kişiliğin rolü ve işlevini inceleyelim. Bizde kişilik probleminin ağırlığı dikkate alındığında, böyle bir incelemenin ne denli gerekli olduğu kolayca anlaşılabileceği gibi, bunun bizdeki problemin çözümü için önemli ip uçları vereceği de açık bir gerçektir.

BÖLÜM-I

TARİH BOYUNCA KİŞİLİK

Kişilerin ve kişiliklerin gelişme düzeyi toplumların gelişme düzeyleriyle orantılı olarak ve bizzat bu gelişim tarafından belirlenir. Kişilik problemine yaklaşılrken, bütünüyle, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki bağların belirlediği konuma uygun olarak hareket edilmek zorundadır. Bu açıdan, insan toplumunda kişiliğin genel gelişmesi ve rolünü incelerken, ana çıkış noktası toplumdaki üretim güçleri ve üretim ilişkilerinin ortaya çıkardığı genel gelişim düzeyidir.

Bu yöntemin ışığında insan toplumunun ilk doğuş dönemlerine indiğimizde görülecektir ki, burada normal anlamda bir kişilikten söz etmek mümkün değildir. İlkel komünal topluluk dönemi, insanlığın hayvanlar aleminden koparak tarih sahnesine çıktığı, son derece geri üretim güçleri ve bu temelde şekillenmiş basit üretim ilişkilerinin hüküm sürdüğü bir aşamayı ifade eder. Özel mülkiyetin henüz ortaya çıkmadığı, varolan ilkel üretim araçlarının topluluk içindeki herkesin malı olduğu ve yaşayabilmek için insanların birbirlerine son derece muhtaç bulunduğu bu dönemde, tek tek bireylerden ve ayrı kişiliklerden söz etmek olanaksızdır. Toplum dışına çıktığı anda yok olmakla yüz yüze gelen birey, bu nedenle

klanı, kabilesi ve aşireti ile birlikte vardır. Marx'ın, *"bireyin topluma göbek bağları ile bağlı olduğu konum"* diye adlandırdığı bu durumda, birey, klan, kabile veya aşiret dışına çıktığı anda bir hiçtir. Bu nedenle de, ilkel komünal topluluk aşamasında birey kendi kişiliği ile değil, içinde yer aldığı birimin kişiliği ile anılır. Bu ilkel topluluklar içinde ayırt edilmiş veya sivrilmiş kişilikler yoktur. İlk insan türleri bu çağda adeta birbirlerinin kopyaları biçimindedirler. Türün özgünlüğünden ve haklarından veya bireyin özgünlüğünden ve haklarından söz etmek olanaksızdır. Bu dönemde görülen klan, kabile veya aşiret şeflerinin topluluğun diğer üyelerinden farklı bir kişilikleri veya ayrıcalıkları yoktur. Tek özellikleri, topluluğun en tecrübelisi, gelişkini ve güçlüsü olmaları nedeniyle yönetici mevkide yer almalarıdır. Ancak, daha önce de vurguladığımız gibi, bu konumları onları topluluğun diğer üyelerinden köklü farklılıklar gösteren ayırt edilir bir kişilik sahibi yapmaktan uzaktır.

İlk insanların tarih sahnesine çıktıkları dönemdeki durumlarını Engels, şu şekilde ifade eder.

"İnsanlar başlangıçta -sözcüğün dar anlamında- hayvanlar aleminden nasıl çıkmışlarsa tarihe de öyle girmişlerdir: hala yarı-hayvan, vahşi, hala doğa güçleri karşısında çaresiz, hala kendi güçlerinden habersiz ve dolayısıyla hayvanlar kadar yoksul ve hemen hemen onlardan pek az daha üretken. O zamanlar yaşama koşullarında belli bir eşitlik ve aile başkanları içinde daha sonraki bir dönemin uygar halklarının ilkel 'tarımsal topluluktan arasında da devam eden bir tür toplumsal konum eşitliği -en azından toplumsal sınıfların yokluğu- hüküm sürmekteydi."^[3]

İlkel komünal toplumdaki tüm bireylerin birbirlerine benzemeleri ve tarihe damgasını vurmuş kişiliklerin olmayışı nedeniyle, ünleri o günden bugüne dek gelebilmiş tanınmış simalara da rastlanmaktadır. Müzeler, kütüphaneler ve tarih kitapları geçmişte nam salmış birçok kişiliklerle ve onlarla anılan değerlerle doludur ama, ilkel komünal toplumdan kalma bir tek kişi veya böyle değerler yer almaz. Çünkü, bu ölçülere sahip, tarihe geçmiş kişiler ve kişilikler söz konusu değildir. Hatta klan, kabile ve aşiretler düzeyinde bile durum bundan farklı değildir. Bunlar da hepsi birbirlerine benzeyen basit topluluklardır.

Kişilerin rolü, bu toplumdan sonra gelecek olan bir evrede ortaya çıkacak ve ağırlığını duyuracaktır. İlkel komünal toplumun bunalıma girdiği ve artık toplumu sürdürmeyi yetmezliğe düştüğü bir noktada, yeni toplumun yani köleci toplumun şafak vaktine gelindiğinde, tarihte kişilerin de rollerinin belirdiğini görüyoruz. İnsanlık tarihinin bu şafak vaktinde, gerçekten de büyük, destansı kahramanlar ortaya çıkmıştır. Engels, "**Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni**" adlı eserinde, ilkel komünal toplumun yıkılışına, başka bir deyişle, köleci toplumun doğuşuna bir "kahramanlar çağı'nın eşlik ettiğinden söz eder. O güne dek hiçbir büyüklük tanımamış olan bir toplumda, ilk defa büyük kişiliklerin doğma olayı vardır ve daha önceden bir benzeri olmayan büyük öğretiler, ahlak kuralları ve çeşitli kurumlar da yaratılmak zorundadır, hem de ilk örnekleri ve biçimleriyle. Aynı şekilde, devlet ilk defa doğmakta ve bunun kuralları ve çeşitli kurumları da yaratılmak durumundadır. İşte bütün bu büyüklüklerin yaratılmak zorunda olduğu insan toplumunun bu evresi çok haklı olarak "kahramanlar çağı" olarak adlandırılır.

Bilindiği gibi, bu çağ, günümüze kadar ulaşan ve yazınlarda da ifadesini bulan, özellikle eski Yunan uygarlığında kendisini somut olarak gösteren ve diğer birçok halkın tarihinde de kendisini hissettiren bir çağdır. Yunan örneğinde, ilkel komünal toplumun çözüldüğünü ve köleci toplumun doğuşunu incelediğimizde kişiliklerin oynadıkları önemli rolleri açıkça görebiliriz. Yunanistan'da, o dönemde, kişiler tanrılaştırılmışlardır. Bu dönemde, büyük kişiliklerin kendilerini tanrı olarak göstermeleri veya tanrı kişiler olarak ortaya çıkmaları yadırganmamalıdır. Böyle olmak zorundaydı, çünkü, tarihte ilk defa bazı büyük kişiler döneme damgasını vurarak yeniyi yaratmaktaydılar. Bu açıdan da, kişilerin tanrılaştırılması olayı doğal karşılanmalıdır.

İlkel komünal toplumdan kalma birey o kadar zayıftır ki, düşünce ve davranışında bu açıkça görülebilir. Bundan dolayı, onun üzerinde yükselen her kişilik, her kurum ona göre, en büyük kişilik ve kurumdur. Daha önce kendi aşiretinde bir tek şef tanıyordu -ki, ortaya çıkan büyük kişilikler çoğunlukla bu şeflerin kendileridir- ve bunlar, ilkel komünal toplumu sınıflı topluma dönüştürdükleri oranda veya köleci toplumu alt yapı ile üst yapıda inşa ettikleri

oranda sıradan aşiret üyeleri üzerinde olağanüstü bir güç olarak görünürler. Aşiret üyesinin küçüklüğü karşısında, bunun üzerinde yükselen birey, kendisinden başka sınır ve büyüklük tanımaz. Çünkü, kendisinden önce gelmiş herhangi bir büyük kişi söz konusu değildir. Bu nedenle de kendisini herkesten farklı görmektedir. İşte, **"kahramanlar çağı"**nın kişilerinin kendilerini aynı zamanda "tanrı-kışı"ler olarak göstermelerinin nedeni budur. "Tanrı-kışı"lerin diğer bir özellikleri de, ya filozof, ya din adamı, ya yeni ahlakın yayıcıları ya da özellikle, devlet adamı ve yeni düzenin temsilcileri olmalarıdır. Yukarıda sayılan bütün özelliklerin bir tek kişide somutlaşması olayına da sık sık rastlanır. Bu durumda, tanrılaşma olgusu daha da derinleşir. İlk çağ Yunan uygarlığı, bu konuda çok sayıda ve somut örneklerle doludur.

Basit kişiliklerden olağanüstü, yaratıcı kişiliklere geçiş süreci son derece sancılı ve trajiktir. Bu dönemde yaşanan olayları dile getiren ve günümüze dek ulaşan birçok trajedi ve bunlara eşlik eden çok sayıda komedi, tarihte ilk defa bu dönemde ortaya çıkar. Kölecî Yunanistan'da ortaya çıkan *"trajedi yazarları, Ahileos, Sofokles, Euripides, komedi ozanı Aristo-fanes, evrensel kültürü etkilemekten geri durmadılar."*^[4] Aynı şekilde, bu dönemde yarattıkları kültür eserleriyle tarihe geçen başka kahramanlar da vardır. Bunlar arasında, İlyada, ve Odiseus adlı destanlarıyla Homeros'u belirtebiliriz. Kültürdeki bu gelişmeler kendisini sanat alanında da yansıtır. Uygarlığın doğuşunun bu şafak vaktinde, daha sonraki insanlık tarihini, sadece kölecî toplum açısından değil, feodalizme, kapitalizme ve hatta sosyalizme varana kadar özetleyecek birçok gelişmeyi düşüncede ve eylemde görebilmek mümkündür. Bu düşünce ve eylemler, daha sonraki tarihe silinmez bir şekilde iz bırakırlar. Örneğin Eflatun tarafından oluşturulmuş olan devlet kuralları, günümüzün birçok siyasal teorisinin de kaynağıdır. Aynı şekilde, idealist ve materyalist felsefelerin temelleri de bu dönemde atılmış ve aralarında kıyasıya bir mücadele sürmüştür. Materyalist ideologlar arasında, insanlık tarihinde ilk olarak, evrensel devinme fikrini, karşıtların savaşımı ve birliği fikrini ortaya atan Heraklitos ile, maddenin öncesizliği ve sonsuzluğu fikrini ortaya atan Demokritos ve idealist filozoflardan ise, Sokrates ve Platon anılabilir. Daha önce de vurguladığımız

gibi, benzeri görülmemiş birçok gelişmenin ilk nüveleri bu dönemde ortaya çıktığından dolayı, dönemin başlangıcına "kahramanlık çağı" ve bu dönemin yaratıcılarına da, insanlığın şafak vaktinin büyük kahramanları denilmektedir. Bütün bu özelliklerinden dolayı bu kişilere büyük değer verilmekte ve saygı gösterilmektedir. Daha sonraki insanlar ise, bu dönemi örnek alarak, dönemin ortaya çıkardığı değerleri daha da yüceltmış ve geliştirmişlerdir.

Büyük kişilerin büyüklükleri, sadece toplumsal koşullar içerisinde ifadesini bulmakla kalmamakta, ama aynı zamanda bunlara çok üstün bir büyüklük de atfedilmektedir. Toplumun sıradan üyelerinin birer hiç, düşünilemeyecek kadar değersiz birer varlık olarak görülmelerine karşılık, bunlar, alabildiğine büyütülen kişilikler konumundadır. Bunun bir sonucu olarak da, toplum giderek belirginleşen bir bölünmeye uğramakta; varlıklılar-varlıksızlar, vatandaş olanlar-olmayanlar, asil zadeler-plebyenler biçiminde kategorilere ayrılmaktadır. Böylece, bir yandan seçkin olan kişiler ve seçkin olmayan kişiler şeklinde toplumdaki bölünme belirginleşirken, diğer yandan da tanrılaştırılmış büyüklükler alabildiğine abartılmaktadır. Şüphe götürmez bir gerçek var ki: o da, büyük felsefe akımlarının, din anlayışlarının ve ahlak yaratıcılarının ortaya çıktığı bu dönemde bir abartmanın varolduğudur. Kölecî toplumun yaratılması büyük bir olay ise de, yine de kişilikleri olduğundan daha fazla büyük gösterme söz konusudur. Günümüze kadar ulaşan insan-tanrılı dinlerin doğuşunda şekillenen kişi-tanrıların şahsında bu, daha da somut ve açık bir biçimde görülebilmektedir. Kişiler, bu dönemde tanrı katına çıkarılarak, onlara, her şeye muktedir ve kudretli bir güç atfedilmekte ve böylelikle belki de hiçbir zaman sahip olamayacakları bir güç ve yaratıcılık olayı yakıştırılmaktadır.

Daha sonraki tarih, bir anlamda insanların bu tanrı katının merdivenlerinden yavaş yavaş yere inme tarihidir. Uygarlığın şafak vaktinde göklere tırmandırılan insanlığın bu gök tanrıları, Zeus'lar, önce bulutlara ve oradan da Olumpeus dağına indirilmiş ve daha sonra da basit birer puta dönüştürülerek yakılması ve kırılması olayı geliştirilmiştir. Ve ancak böylelikle insanlar kendilerinin yarattığı yanlışlardan kurtulabilmişlerdir. Bunun bir sonucu olarak da kişilik olayı giderek daha da ön plana çıkmış, uygarlıkla başlayan,

ve fakat çok az kişinin ulaşabileceği büyüklük ölçüleri, giderek tüm insanlığa has olmaya başlamıştır. Gelişmelerin yönü daha sonraları bu doğrultuda olmuştur.

Bu çağ, tarihe damgasını vuran, tarihte faal bir rol oynayan halkların bünyesinde kendisini göstermiş, birçok halkın tarihinde bu dönemler destanlaştırılarak anlatılır olmuştur. Homeros'un, Yunanistan'da ortaya çıkan İlyada ve Odiseus destanları buna en iyi örnektir. Asya'da olsun, Avrupa'da olsun, birçok halkın destanlarla anıldığı bir dönemdir bu dönem. Aynı şekilde, halklarının ilerlemesinde büyük roller üstlenen ve belleklere derin bir şekilde işleyen kahramanlar da destanlaştırılarak ölümsüzleştirilmişlerdir. Onların şahsında büyük cesaret ve yiğitlik örnekleri ortaya çıkmış ve bu konuda isim yapan kişiler adına büyük anıtlar dikilerek günümüze kadar yaşatılmışlardır. Bütün bu büyüklükler çeşitli müzik ve sanat olaylarında da somutlaşarak bütün toplumun yaşamına mal edilmişlerdir. Ve bu konuda isim yapan kişiler adına büyük anıtlar dikilerek günümüze kadar yaşatılmışlardır. Bütün bu büyüklükler çeşitli müzik ve sanat olaylarında da somutlaşarak bütün toplumun yaşamına mal edilmişlerdir.

İlkel komünal toplumdan köleci topluma geçiş sürecinde yaşamaya başlanan "kahramanlar çağı"nın kahramanları, kaçınılmaz olarak yeni bir toplumun örgütlenmesine de yansyacaktı. Çağ açan büyük kahramanlar, daha ilerde köleci toplumun yöneticileri olarak ortaya çıktılar. Bu kahramanlar ve soylarından gelen ardılları köleci toplumun yaşatılmasında ve yönlendirilmesinde büyük görevler aldılar.

Köleci dönemde toplum giderek daha belirgin bir bölünmeye uğrar. Eskinin imtiyazlı zümresi imtiyazlı bir sınıfa dönüşür. Kabileler ve aşiretler kendi yapılarını koruyamayarak dağılırlar. Bireyler arası eşitsizlik belirginleşerek, bir kısım birey, devlet üyesi ve vatandaş olarak kabul edilirken, bir kısmı ise bu vasıfların dışına itilir. Böylelikle toplumun bir kesimi bu temelde kişilik kazanırken, diğer kesim ise resmi toplumun çerçevesi dışında tutulur. Ezilenler müthiş bir aşağılanmaya uğrar, kişiliksizleştirilerek adeta hayvani yaşama çok yakın bir statü içinde tutulurlar. Egemen sınıf olan köle sahipleri, toplumsal gelişmenin ürünlerini, maddi ve manevi değerlerini

ellerinde yoğunlaştırırken, toplumun geriye kalan büyük kesimi ise, hiçbir kişisel hakka ve hatta aile kurma hakkına bile sahip olmayan köleler haline gelirler. Köle, sadece üretimin basit bir aracı durumundadır, üretime koşturulur, sömürülür ve ahırlarda yaşamak zorunda bırakılır. Efendisi, yani köle sahibi, onun üzerinde her türlü hakka satma veya öldürme hakkına sahiptir. Kölenin geleceği üzerinde söz sahibi olan ve kaderini çizen yalnızca efendisidir ve köle için bundan başka bir yaşam tarzı, o koşullarda olanaklı değildir.

Böylesine insanlık dışı koşullarda yaşayan toplumun ezilen üyeleri, her geçen gün, eski ilkel klan, kabile ve aşiret dönemlerindeki yaşantılarının özlemini daha fazla çekmeye başlarlar. Çünkü, maddi üretim araçlarının tüm topluluk bireylerinin malı olduğu, herkesin aynı ölçüde özgür ve eşit olduğu, bir kesimin diğer kesim üzerinde baskı ve sömürü olanağının söz konusu olmadığı ve tüm topluluk bireylerinin birbirlerine çok sıkı bağlarla bağlandığı, bilinçsizce de olsa **"birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için"** sloganının hayat bulduğu bu dönemler, herkesin kolektif bir yaşam içinde yaşadığı ve bu temelde birbirine benzer kişilikler kazandığı dönemlerdir. Bu nedenle de toplumda ortaya çıkan yeni ayırım bireye kabul edilemez derecede ağır görünmekte, bu ise onda, cennete, yani eski topluluk düzenine yeniden kavuşmak arzusunu uyandırmaktadır. Cennet kavramının ortaya çıkışı köleciliğin ortaya çıkışına yakından bağlıdır. Cennet denilen olay, ilkel komünal toplumun, her türlü kişisel haktan yoksunlaştırılmış, hayvani ve kahredici bir yaşantı sürdürmek zorunda bırakılan eski aşiret üyeleri, diğer bir deyişle köleler tarafından yeniden aranmasıdır.

Köle için içerisine girdiği yeni durum son derece acıdır. Birey tüm arzusuna rağmen, gelişen, eskiyi aşan bir tür olması nedeniyle, bir türlü aradığı cenneti bulamamakta yani ilkel komünal topluma tekrar dönememektedir. Tarihin akış istikametine ters düşen böyle bir arzu gerçekleşemediği gibi, içinde bulunulan sürece uygun bir kurtuluş yolu da bulunamamakta ve köle son derece kısıtlanmış kişisel haklarına kavuşamamaktadır. Kölecilik toplumunda bir kesim her türlü hakka ve bağımsız kişilik gelişimine sahip olurken ve her türlü değeri kendi ellerinde yoğunlaştırırken, diğer kesim ise, sadece

hayvanca bir yaşamı kabul etmeye zorlanmaktadır. Gelişen, düşünebilen ve düşündüklerini uygulamaya geçirebilen bir tür olarak insan, bu hayvanca yaşamı tabii ki, kolay kolay kabullenemeyecektir. Giderek buna karşı bir direnmeye, bir çabaya girişecek ve zamanla kişiliğine kavuşacaktır.

Kölecî dönemde birer gerçeklik olarak kabul edilenler yalnızca toplumun en üst tepesinde yer alan krallardır. Ayrıca, bunların iradesinin kanun sayıldığı ve toplum iradesinin bunlara tabi kılınmaya çalışıldığı bir dönemdir yaşanan dönem. Köle sahiplerinin sınırlanmamış kişisel diktatörlükleri altında yalnızca kendileri için yürürlükte olan bir demokrasi ve buna karşılık olarak da ezilenler üzerinde azgın bir sömürü ve zorbalık hüküm sürmektedir. Elbette ki, bu durum sessizce kabul edilecek, boyun eğilecek bir durum değildir. Nitekim egemen düzenin sahte kurtuluş umudu olarak sunduğu dinler, kölelere, aradıkları cenneti geri verme iddiasıyla ortaya çıktıklarında, onlar üzerinde çok büyük bir etki bırakmıştır. Böylesi koşullarda bu son derece olağan bir gelişmedir. Köleler gerçek hayatta kaybettikleri ve artık yaşayamadıkları cenneti hiç değilse hayallerinde yaşamaya çalışacak ve bununla avunacaklardır. Çünkü, yükselmiş bir insan türü olarak, bir hayvanın durumunda, düşüncesiz ve özlemsiz yaşamaları olanaksızdır. Bu nedenledir ki, dinler, onlar üzerinde son derece büyük bir etki bırakacak ve adeta kamçılıyıcı bir rol oynayacaklardır. İçinde yaşadıkları maddî dünyada bulamadıkları şeyleri, dinin vaadettiği "öteki dünyada" bulacakları umudu ile köleler, yüz yüze geldikleri acılara ve ızdıraplara katlanmaya çalışırlar. Ancak, tüm bunların birer hayalden ibaret olması, etkilerinin maddî yaşama yansımaması ve maruz kaldıkları baskı ve sömürünün her geçen gün daha da artması kölelerin efendilere karşı ayaklanmalarına yol açar. Efendilerinin acımasızlığı ve içinde bulundukları açlık ve sefalet, dinin kafalarına empoze ettiği boş hayallerin etkisi ile içine girdikleri tevekkül dünyasından sıyrılarak her geçen gün düzene karşı kin ve öfkelerinin daha da artmasına ve tepkilerinin giderek açık çatışmalara ve isyanlara dönüşmesine neden olur. Ne zamanki, kölecî toplum, köle için artık anlamsız ve dayanılmaz bir çerçeveye dönüşür, işte o noktada artık isyanlar ve çatışmalar da alabildiğine yoğunluk kazanır. Çünkü kölecilik, birçok yeteneğe

sahip, toplumun gelişmesinde daha fazla rol oynayabilecek ve kişilikleri ile buna daha fazla katkıda bulunabilecek olan köleler için artık, aşılması gereken bir engel haline gelmiştir. Bu doğrultuda mücadelenin hızlanmasıyla birlikte, tarihte ilk defa sınıfsal mücadelenin oluşmasından, ezilenlerin de artık kendi kişiliklerini yarattıklarından ve temsilcilerini konuşturmaya başladıklarından söz edilebilir. Kölelerin içinden sıvrılan ve adı günümüzde dahi birçok devrimci için bir ilham kaynağı olan Spartaküs, egemen sınıf içinden çıkan birçok sıvrılmış kişiye karşı ezilenlerin bir simgesi olarak ortaya çıkmıştır. O, yalnızca zulme ve sömürüye karşı direnmenin önderi olarak değil, aynı zamanda tarihte ezilenlerin ilk örgütlü başkaldırısının yaratıcısı olması nedeniyle de böylesine yücelmiştir.

Kölelerin başvurdukları isyanlar kanlı bir şekilde bastırılır. Çünkü köleci toplumun sahipleri henüz çok güçlüdürler, kölelerin isyanları ise onları yıkacak güçte değildir. Sınıflı toplum, köle sahipleri tarafından geliştirilmektedir ve daha sonraki toplumun da sınıflı karakterde olması, yani sınıflı toplumun insanlık tarihindeki ilerletici konumunu devam ettirmesinden dolayı kölelerin başkaldırıları hep acı bir yenilgi ve sonla biter. Bazıları başarıya ulaşırlar bile, durum değişmemekte veya bir köle efendisi onları yeniden egemenlik altına almakta veya yeni düzenin egemenleri üzerlerinde hakimiyet kurarak baskı ve sömürü düzenini ayakta tutmaktadırlar. Böyle bir durumda ise, kölelerin bağımsız bir kişilik kazanma umutları boşta çıkmaktadır.

Köleci toplumda bir avuç köle sahibi arasından da çıksalar, bireyler son derece önemli gelişmeler sağlarlar. Kendilerinden sonraki toplumun gelişmesinde önemli roller oynayacak olan üretim güçleri, devlet aygıtı, bilimler ve sanatlar geliştirilir. Egemen sınıftan gelen bir avuç azınlık tüm bu işlerle uğraşır. Ancak *"toplumun maddi ve entelektüel üretimini egemenlik altına alan köle sahipleri sınıfı, ezilen sınıf ve tabakaların entelektüel gelişmelerine ket vurdu. Köleci toplum, özellikle Yunanistan ve Roma'da doruğa çıkan görkemli sanat eserleri, astronomi, matematik, felsefe, hukuk vb alanlarında üstün bir uygarlık yaratmasına rağmen, yine de başta köleler olmak üzere ezilen sınıf ve tabakaların yeteneklerinin mezarlığı idi."* [5]

Bütün bu gelişmeleri yaratan bireyler, toplumun ilerlemesinde vazgeçilmez bir konum elde ederler, saygı görürler -ki, görmeleri de gerekir-. Bundan sonraki tarih boyunca artık, sivrilmiş ve nam salmış kişilerden söz edilir, bir alanın veya bir şeyin yaratıcısı, ustası olarak anılmaya başlanırlar. Köleci dönemde yaygın olarak karşımıza çıkan bu kişiler, aynı zamanda insanlık adına kurallar koyanlardır da. Adeta "kahramanlık çağı"nın değişmez ustaları, tanrıları gibidirler. Felsefe, sanat, ahlak vb alanlarda ilk kuralları yaratan ve geliştiren bu dahiler, daha sonraları da buluşlarının isimleri ile birlikte anılırlar, **Hammurabi'nin Kanunları**, Eflatun'un devlet kuramı, Firavun dini, Archimet Kanunu vb gibi. Madalyonun bir yüzünde böyle büyük kişilikler ile karşı karşıya gelinirken, diğer yüzünde ise, önceden de vurguladığımız gibi, eski toplum üyeliğinin statüsü ile dahi karşılaştırılamayacak derecede düşmüş kişilerle, yani kölelerle, karşı karşıya gelinir. Açık ki, bu çelişkili bir gelişmedir. Çelişkinin giderek bir noktada bunalıma dönüşmesi veya bir bunalıma yol açması kaçınılmaz bir durum olacaktır. Ama, bunalım koşulları da, yeni arayışları, yeni çıkışları beraberinde getirecek, köleci toplum artık bu andan itibaren insanlığın gelişmesine dar gelecektir. Fakat, insanlık daha gelişmiş bir toplumda ve daha gelişmiş bir biçimde kendi varlığını sürdürmek istiyorsa, bu engeli mutlaka aşmak zorundadır. Özellikle de, gelişmenin motoru olan sınıf mücadelesi, kölecilik sisteminin ve kölenin yaşam koşullarının değiştirilmesini zorunlu kılmaklardır. Yeni doğacak olan toplum ise, her şeyden önce çok aşağılarda bulunan köleyi biraz da olsa, kişisel düzeyde geliştirme ve toplum içerisinde daha seçkin ve daha gelişmiş bir konuma yükseltmekle yükümlüdür. Çok çok aşağılardaki bir konumda olan birey, köleci toplumda olduğundan daha fazla hakka kavuşmalı ve biraz daha insanca gelişme olanağına ulaşabilmelidir. Dolayısıyla da, toplumsal gelişme alanında biraz daha faal rol oynayabilmelidir. Köleciliğin yerini alacak toplum, bu koşulları köleye sunmak zorundadır ve bunları sağladığı oranda kölelerin desteğini sağlayabilecektir. Böylece, gelişebilme ve başarıya ulaşma şansına sahip olacaktır.

Köleci toplumun insanlığın gelişme seviyesine artık engel olmaya başladığı, bireye dar geldiği noktada toplumun alt ve üst yapısında

derin bir bunalım ortaya çıkar. Bu durumu, Roma İmparatorluğu'nun yıkılışında çok açık bir biçimde görmek mümkündür. Bu dönemde, köle sahipleri tarafından, insanlığın vahşet dönemini aratmayacak derecede çılgınlıklar ve katliamlar geliştirilir. Geliştirilen bu vahşet, Mazlum Yoldaşın anısına A. Dicle imzası ile yayınlanan "**Mazlum Yoldaşın Anısı Yolumuzu Aydınlatan Sürekli Bir Meşaledir**" adlı yazıda şöyle dile getirilmektedir *"Özellikle köleci Roma'nın son dönemlerinde, yani köleciliğin dünya çapında bir sistem olarak tasfiye edilmek durumunda olduğu, bunun yerine daha ileri bir üretim biçiminin gelişmeye başladığı bir dönemde, köleci sınıfın en azgın temsilcilerinden Neron'un ve benzerlerinin insanları meydanlarda diri diri yaktıkları; yaygın bir biçimde diri diri vahşi hayvanlara yem ettirdikleri sık sık görülmüştür. Bunun sınıfsal temeli şudur: Artık köleci sınıf, topluma bir şey veremediği, tersine toplumsal gelişme önünde tam bir engel haline geldiği için toplumsal gelişmeyi durdurarak insanlığın gelişmesini işkence, katliam ve benzeri vahşi yöntemlerle bastırmaya çalışmıştır, insanlık bu sınıfın şahsında tekrar bir vahşet ortamına itilme tehlikesiyle karşı karşıya gelmiştir."*^[6]

Daha önce de vurgulandığı gibi, köleci sistem altında insanlar sürekli köleleştirilmekte, insan türünün birçok gelişme kat etmiş olmasına karşılık, köleler tam aksine, insan türünün birçok özelliğiyle hiçbir şekilde bağdaşmayacak koşullar altında en aşağılık bir seviyeye düşürülmektedirler. Köleler bir avuç köle sahibinin dizginlenmemiş diktatörlüğü altında her türlü zorbalığa ve aşağılanmaya maruz bırakılarak yaşamaya zorlanmaktadırlar. Köleler vatandaş olarak kabul edilmedikleri gibi, haklarını koruyacak her türlü kanun ve yönetmeliklerden de yoksundurlar. Efendileri, onlar üzerinde, öldürmeyecek bir derecede -ki, köleleri öldürmek genellikle onlar için yararlı olmamaktadır- istedikleri kadar baskı ve sömürü geliştirebilmektedirler. Diğer taraftan köleler ise, her türlü haktan yoksun salt bir üretim aracı rolü üstlenmektedirler.

Açık ki, durumun bu şekilde sürmesi, giderek yeni topluma doğru gelişim ile bir çelişki, dolayısıyla da bir çatışma ortamı yaratacaktır. Bu nedenle de, bu dönem çok kanlı ve bunalımlı bir dönem olacaktır. Özellikle köleci Roma imparatorluğu bu konuda çok açık bir örnektir. Köleci Roma imparatorluğunun yıkılışı, aynı zamanda

kölecî sistemin dünya çapında tasfiye edilmekle karşı karşıya olduğu, bunun yerine ise, daha ileri bir üretim biçiminin geçmeye başladığı bir döneme denk düşer. Kölecî sistemin son temsilcisi olması ve tarih sahnesinden temsil ettiği sistem ile birlikte silinmekle karşı karşıya olması bu imparatorluğu son derece azgın bir karaktere büründürür. Daha önce değindiğimiz insanlık dışı vahşet olayları geliştirilir. Bu nedenle, köleciliğin yıkılışı, tasfiye oluş dönemi insan türü için son derece yıkıcı ve imhacı bir niteliğe bürünmüştür.

Çok iyi bilinmektedir ki, insanlık kendiliğinden aşiret bağlarından soyunup köleliği kabullenmemiştir. Yani halklar ve kişiler, köleliği gönüllü olarak seçmemiş, bu boyunduruğu isteyerek kabul etmemişlerdir. Başlangıçta büyük bir dehşet ve zorbalık örneği ile yaratılan kölelik, yeni ve daha gelişmiş bir topluma yol açması anlamında ileri bir evreyi teşkil ettiği için başarıya ulaşmıştır. Köleciliğin doğuş aşamasında ilerici bir rol oynayan kölecî zor, yıkılış aşamasında artık hiçbir gelişmeye yol açmayan, aksine birçok şeyi yıkımdan geçiren ve hiçbir değer üretmeyen gerici bir zora dönüşmüş ve bu anlamda da anlamsız ve atılması gereken bir olgu haline gelmiştir. Özellikle, köle sahipleri sınıfının elindeki maddî gelişmeye artık karşılık veremediği, maddî gelişmeyi engelleyici bir rol üstlendiği ve yeni bir toplumun gelişmeye başladığı dönemde bu zorunluluk kendisini daha da açıkça ortaya koyar. Çünkü, toplum, önüne geçilemez bir akışla yeni bir toplumsal düzen doğurtusunda gelişmekte, oysa kölecî zor bu gelişmeyi durdurmak istemektedir. Bu durumda ise, yeni toplumun yaratıcısı devrimci zor bu gerici zorun varlığına son vermek göreviyle karşı karşıya gelir.

Kölecî toplumun son dönemlerinde kölelerin içinde bulundukları koşullar göz önüne getirilirse bu zorunluluk daha iyi anlaşılır. Üretimin ve yaratılan değerlerin temel ögesi olan köleler artık değer yaratamamakta ve üretimle de ilgilenmemektedirler. Çünkü, emeklerinin sonucundan yararlanamamakta, ürettikleri ürünlerden pay alamamaktadırlar. Bu ise, üretimin sonuçları ile ilgilenmemelerine ve üretimin son derece düşmesine yol açmaktadır. Eskiden hiç değilse ölümden kurtulabilmek için bir efendinin yanında çalışmaya razı olurlarken, bunalımın yarattığı olumsuz koşullar altında artık böyle bir statüyü de kabul etmemektedirler. Kısacası, kölelik artık yaşana

yaşana aşınan ve yaşanmaz hale gelen bir gerçeklik halini almıştır. Mevcut sistem, üretim güçlerinin gelişmesi önünde bir engel haline gelerek, artık yalnızca zorbalıkla ayakta durabilecek bir düzeye gelmiştir. Bu nedenle de yeni toplumun doğuşu zorbalıkla durdurulmak, doğum olayının gerçekleşmesi zorla engellenmek istenir. Kölelerin isyanlarını bastırmak için idam, işkence ve katliamlara başvurulur.

"Fakat bütün bu zorluklara rağmen, uzun tarihi süreç boyunca kazanılmış özgürlüklerinden koparılan, bir hayvan durumuna dönüştürülüp zincirlere bağlanarak ancak ahırlarda yaşatılan ve kendisinden artık-ürün sızdırılan, ama özgürlüğün daha yakın anılarını yaşayan birey, bu durumdan kurtularak kaybettiği eski cennetine yeniden ulaşmayı düşünmemelik edemezdi. Mutlaka bir çaba içinde bulunacaktı. Ve işte, tarihin bu çağlarında ortaya çıkan din, onları sararak kurtuluş umutları haline geldi. Bu din altında bir araya gelen, aynı duygu ve kaba bazı fikirleri paylaşan bu insanların birbirlerini sıkı sıkı tutan, kölecî koşulların aman tanımazlığına rağmen hızla gelişen bu dinin köleleri Roma imparatorluğuna karşı nasıl bir güç haline getirdiği bilinmektedir.

"Dinlerin, onları, eşitliği ve gelmiş oldukları eski dünyayı daha değişik bir tarzda vadeden bir dünyaya çağırması, üzerlerinde kamçılayıcı bir etki yaratıyor, bu ise onları, böyle bir dinin kulu kölesi haline getiriyordu Din, onlara kaybettikleri cenneti gösteriyordu."^[7]

Kölecî toplumun artık çürüdüğü ve yeni bir toplumun, feodal toplumun filizlendiği dönemlerde isyanları kanla bastırılan köleler yeni bir kurtuluş umudu buldukları dine sarılırlar. Özellikle, köleler için daha iyi bir yaşam ve gelecek vadeden Hristiyanlık dini, geniş köle kesimleri arasında hızla yayılır. Yeni toplumun ideolojisi olarak bilimsel fikirler veya felsefenin değilde dinin ortaya çıkması o dönem için son derece doğaldır. Çünkü bu dönemlerde bilimlerin veya felsefenin geniş kesimleri sarması olanağı yoktur, ancak bir avuç egemenin güdümündedirler. Oysa dini düşünceler, her türlü kişilik gelişiminin dışında tutulmuş ezilen kesimleri en kolay etkileyip, harekete geçirecek düşüncelerdir ve bizzat onların öğretilerini dile getirmektedir. Kölecî ideolojiler, köle sahiplerini en büyük erk sahibi, hükmedici güç, tanrı veya yarı-tanrı olarak gös-

terdikleri için onların düzenini yıkmayı amaçlayan feodal din ideolojisi, her şeyin üzerinde yer alan evrenin sahibinin görünmeyen ve maddeden arınmış bir tek tanrı olduğu düşüncesini ortaya atar. Böylece, bu dönemde şekillenen dinler, eskiden farklı olarak evrensel bir karakter kazanırlar. Bu yeni dinler bütün insanlığa hitap etmekte ve en alt düzeydeki köleyi bile üyeliğine kabul ederek dini görevlerini yerine getirme olanağı sunmaktadır. Bu durum, tüm kölelerin yeni bir kurtarıcı gibi dine sarılmalarına yol açar. İsa ve on iki havarisinin ezilenler tarafından en çok aranan kişilikler haline gelmelerinin nedeni, kölelerin Hristiyanlık dininde buldukları bu kurtarıcı öğeden olsa gerektir.

Böylesine geniş kesimlere hitap eden yeni toplumun dini çığ gibi büyüyerek daha sonraki evrimin gelişmesine temel teşkil eder. Giderek gelişen bir mücadele ve çatışma ortamı doğar ve sınıfsal mücadele, dinsel maske altında sürdürülmeye çalışılır. Bu, dinsel maske altında da olsa açık ki, bir sınıf mücadelesidir. Bundan dolayı bu dine ilk ulaşan aşiret ve halklar en çok başkaldıran, en çok direnen kesimlerdir. Öyle bir gün gelir ki, başlangıçta ezilenlerin sahip çıktığı dinler, kendi hakimlerini, efendilerini de bünyesine katar ve böylece toplumdaki dönüşüm daha da hızlanmaya başlar. Eski dinin taraftarlarıyla yeni dinin taraftarları arasındaki bir çatışma biçiminde somutluk kazanan mücadele, aslında bunalım döneminde eskiyi muhafaza etmek isteyenler ile yeniye yaratmak isteyenlerin bir çatışmasıdır. Bu dönemle birlikte, toplumda birçok yeni ilişki de doğar. Hristiyanlığın Avrupa'da oynadığı rolü, islamlık Ortadoğu'da ve Budizm ise Hindistan ile Çin'de oynar. Dinler evrenselleşirken, tanrı da genelleşir, soyut bir kimliğe bürünür. Köle beylerinin aksine, feodaller, krallar kendilerini tanrı ilan etmezler ama, tanrının gölgesinde en büyük güce yine onlar sahiptirler. Feodal dönemde insanlar tanrı katında bir basamak aşağıya iner ve artık kendilerini tanrı olarak görmezler. Biraz öncede vurguladığımız gibi, tanrı imajı altında biraz daha yumuşattıkları bir üretim tarzı ve daha katlanılabilir kıldıkları toplumsal statü altında köleleri serfleştiren feodaller toplumda en büyük güce sahiptirler.

Feodalizmin doğuş yılları yalnızca yeni bir toplumun doğuşunu değil, aynı zamanda yeni kahramanların ve kişiliklerin ortaya

çıkışını da ifade eder. Yeni dönemin havariliğini yapanlar daha çok din adamları olduğundan, kahramanlar da, İslamlıkta peygamber, Hristiyanlıkta azizler ve Budizm'de ise rahipler biçiminde ortaya çıkarlar. Yine toplumun savunuculuğunu daha çok bunlar ve bunlardan sonra gelenler yani, Müslümanlıkta halifeler, Hristiyanlıkta azizler, papazlar, Budizm'de ise rahipler yapacak ve yeni toplumun gelişmesinde aktif çaba harcayacaklardır. Bunlar aynı zamanda, toplumun aradığı, kendilerine bağlandığı, çevrelerinde örgütlenerek eyleme geçtikleri seçkin kişiler ve örgütçülerdir de. Devrim kurallarının yol göstericiliğinde hareket eden bu kahramanlar, eski düzenle kıyasıya bir mücadeleye gireceklerdir. Madem ki, eski düzenin temel değer ölçüleri, düşünce ölçüleri dinle formüle edilmektedir. O halde, yeni toplumu geliştirebilmek için eski dine saldıracak, eski kişi-tanrılığa veya çok-tanrılığa dayanan dinler parçalanacak ve yerlerine evrensel dinler geçirilecektir. İsa gökten indirilecek, ama yine de biraz göksel bir varlık konumunu sürdürecektir. Fakat, her ne kadar İsa-tanrı ilişkisi birbirine çok yakınsa da, İsa'nın insan özelliği daha çok belirgindir. Aynı şekilde, Muhammed'de tanrı değil, insandır ama, tanrının elçisi, yeryüzündeki temsilcisidir. Peygamber olması nedeniyle tanrıyla zaman zaman aracısız konuşur. Bütün bunlar eski dini anlayışlarla bir çatışmanın ifadesidir. Eski ile yeni arasındaki çatışma sembolik olarak ifadesini eski din ile yeni din, eskinin tanrı-kralları, putlarıyla yeninin göklere çekilmiş tanrısı arasında bulur. Ama bu çatışma sadece Kabe'deki putların kırılmasıyla bitmez. Esas olarak köleliğin temellerine yönelir. Dinler, peygamberler köleliğe karşı olduklarını açıkça ifade eder ve kitleleri bu temelde etkilemeye çalışırlar. Örneğin, Muhammed'in bu konudaki tavrı çok açıktır. Eski ile yeni arasında her alanda yoğunlaşan çatışma siyasal alanda da kendisini ortaya koyar. Bu mücadelede bizzat yeninin yaratıcısı birçok kişi katledilir, çarmıha gerilir, göçe zorlanır ve mülteci durumuna getirilir. Ama tüm bunlara rağmen savaş sürer ve yeni, yeni olduğu, ileriye temsil ettiği, toplumu geliştirdiği için, eskiye galebe çalar. Eskinin o katılmış kuralları ve kişilikleri artık aşılr. Yeni toplum halifeleriyle, havarileriyle ve bütün görkemliliğiyle ortaya çıkar. Artık o bir sel gibidir, önünde durulamaz ve eskinin birçok egemenlerini, krallarını önüne katarak

kendi ordularına dahil eder. Böylece, insanlık tarihinde yeni bir evre, o bilinen feodal evre başlar.

Feodal toplum, evresel din kurallarının en çok kök saldığı ve bu temelde insanın çok güçlü bir şekilde öte dünyalara bağlandığı bir dönemdir. Bu dönemde fazla köklü olmasa da, insan kişiliğinde belli bir gelişmenin olduğundan söz edilebilir. Feodal toplumda, özellikle de bunalım döneminde köleliği temsil eden ve insanlığın gelişimini durduran birçok sembol yerle bir edilir ama sınıflı toplum sadece üst düzeyde şekil değiştirir. İnsansı tanrılardan vazgeçilip, insana benzemeyen, insanüstü, doğaüstü bir güç olarak tanrıya ulaşılnca, bu kez de insanlar, bu görünmez ve son derece yüceltilmiş kuvvetin genel esareti altında yaşamaya başlar. Elbette ki, bu durum kişiliklerini dumura uğratacaktır. Mümin, eskinin kölesinden çok farklı bir konumda olmakla beraber yine de genelleştirilmiş bir köle, yani serftir. İtirazsız bir şekilde kaderine bağlıdır, yeni düzeni olduğu gibi kabul eder. Bu haliyle o, artık düzenin standart bir adamıdır. Örneğin, islamiyette yüzlerce yıl, bu standart adam ibadet eder ve feodalizmi meşru görür. Kesin kurtuluşun bu dünyada değil, öteki dünyada olacağına inanır. Zenginin malına el sürmez, çünkü bunu günah sayar. İşte, feodalizmde böyle katı kurallar oluşturulmuş ve bu şekilde de düzen kendi varlığını sağlama almış, kendi motifini ve kişiliğini de yaratmıştır. Toplum bu düzende, bu kez de böyle bir biçimleniş altında gelişme süreci içerisine girmiştir.

Dönemin yaratıcıları olarak büyük peygamberler, halifeler, komutanlar, sanatkarlar ve düşünürler vardır. Sürekli oluşturdukları yeni değer yargılarıyla toplumu şartlandırdıkça şartlandırırlar. Büyüklük, artık bu kurallara en iyi uyan en iyi özümseyen ve en iyi uygulayan kişidedir. Feodal toplumun büyüklüğü, kişiliklerdeki gelişmeyi de büyötmektedir. Mümin veya serf, genel olarak artık köle gibi değildir. Biraz dünyevileşmiştir, ama bu da sınırlıdır. S erf, feodal beye ve malikaneye bağlıdır, bey değişince o da el değiştirir. Açık ki, bu düzende yine önemli ölçüde bağımlı bir kişilik söz konusudur. S erf, düşüncelerinde dinin yaygın kurallarının; davranışlarında ise, her gün her saat feodal derebeyinin sert kamçılarının etkisi altındadır. Bir yandan kılıç ve kamçı, diğer yandan ise din adamı

kişiliğin belirlenmesinde temel bir rol oynarlar. Düzen bu iki güce dayanılarak sürdürülür.

Feodal toplumda, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki kanuna bağlı olarak, gelişmesinin belli bir noktasında, toplumsal gelişmenin önünde engel haline gelecektir. Böyle bir engel haline geldiğinde ise, toplumda yeni bir bunalım patlak verecektir. Bunalımın ilerici güçlerin lehine çözümlenmesi sonucu toplumsal gelişmenin bundan sonraki evresi ise, yakından tanıdığımız kapitalizm olacaktır. Feodal toplumun bunalıma girişi, özellikle de Avrupa'da gerçekleşen biçimiyle, somut olarak herkesçe bilinmektedir. Son sınıflı topluma yol açması açısından, feodal toplumun bunalımı ve bu bunalımdan kapitalist toplumun ortaya çıkışı birçok bakımdan kendine has özellikler taşır. Feodalizmin yıkılışı ile birlikte son sınıflı toplumun son egemen sınıfı da doğacak, dolayısıyla, bu sınıf, kendisinin ebedi olduğunu kabul ettirmek isteyecektir. Nasıl ki, ilk çağın kahramanları, yani köleciler toplumun başlangıcındaki büyükler kendilerini ebedi ve ezeli saymakta ve "biricik gelişme düzeni budur" demekte idiyse, bunlar da aynı şekilde, kendilerine böyle bir özellik yakıştıracaklardır. İlk sınıflı toplum adına ilk kahramanlar konuşurken, bu kez de, son sınıflı toplum adına son kez konuşanlar ortaya çıkacaktır. Tabii ki, bu anlamda da, bunlar bir hayli büyük olacaklar, bir bütün olarak insanlık adına konuşacaklar; değişmez kurallar getirdiklerini, değişmez görüşler ve değişmez prensipler ortaya koyduklarını söyleyeceklerdir.

Feodal toplumun bağrında ortaya çıkan bu gelişme ve değişimleri biraz daha yakından incelersek, son sınıflı toplumun kişilikleri daha iyi anlaşılacaktır. Bu gelişmeleri en somut biçimiyle 15. yüzyıl ve sonrası Avrupa'sında görmek mümkündür. O dönemin Avrupa'sında feodal toplum büyük bir çıkmaz içerisindedir ve toplum büyük bunalımlar geçirmektedir. Feodalizm birçok yönüyle aşılmış ve artık toplumu sürdüremez, geliştiremez bir duruma gelmiştir. Daha açık bir ifadeyle Avrupa, şövalyelerin kör döğüşlerinde, kılıç şakırtılarından başka bir şey duyulmayan, herkesin gaspla, soygunla geçinmek istediği bir dönemi yaşamaktadır. Bu dönem, sınırlı ölçüde gerçekleşen bir üretim üzerinde şövalyelerin, asilzadelerin birbirleriyle kıyasıya savaştıkları bir dönemdir. Açıkça görüldüğü gibi, bunalım en çok

Avrupa'da derinleşmektedir. Ve bu da, yeni toplum için en büyük uğraşların burada verileceğini göstermektedir. O sıralarda Ortadoğu'da ve Asya'da feodalizm henüz olgunluk dönemini yaşamaktadır. Burarlarda en olgun çağını yaşayan feodalizmin, değil bunalıma girmesi, tam tersine, hala birçok alanın feodal egemenlik altına alınması ve feodal üretim biçiminin hakim kılınması söz konusudur. Fakat vurguladığımız gibi, buna karşılık Avrupa'da kargaşa vardır; toplum iliklerine kadar boşalmakta, dağılmakta, çözülmekte ve parçalanmaktadır. Bunalımın bir ürünü olarak da tarihte o bilinen meşhur şövalye savaşları patlak verir ve toplumda adeta kıran-kırana bir çatışma hüküm sürer.

Toplumu son derece derinden etkileyen kargaşa ortamı, açık ki, uzun süre varlığını sürdüremeyecektir. Alt yapıdaki derin gelişmelerin bir ürünü olarak ortaya çıkan bunalım, feodal toplumu bir yetmezlik, bir çıkmaz içerisine sürüklerken, aynı zamanda feodal sınıfı da gereksiz kılar. Gereksizleşen, toplumun gelişmesi önünde engel bir konuma gelen feodalizm ve savunucusu feodal sınıf, yerini yeni bir sınıfa bırakmak yükümlülüğüyle karşı karşıya gelir. Çünkü, mevcut durumda varolan üretim araçları üretimin gelişmesini sağlamaktan uzaktır ve bu da teknikte yeni gelişmeleri zorunlu kılmaktadır. Aynı şekilde, din yalnız başına toplumu egemenlik altında tutmaya yetmemekte, yeni düşüncelerin, özellikle de felsefenin geliştirilmesi zorunluluğu kendini dayatmaktadır. Bu da, dünyanın bilimsel bir tarzda izahının yapılmasını gerektirmektedir. Kısacası, feodal toplumdaki dağılma, parçalanma ve kargaşa ortamı toplumu, burjuva devrimleri çağının eşiğine kadar getirip dayatmış bulunmaktadır.

Feodalizmden kapitalizme geçiş aşaması başlangıçta ifadesini felsefe, bilim, sanat, kültür ve edebiyat alanlarında yeniliklerin hız kazandığı Rönesans devrinde bulur. Feodalizme karşı mücadele, her şeyden önce düşünce alanında ortaya atılan yeni fikirlerde, özellikle de düşünce dünyasına hakim olan dine -en belirgin olarak Hristiyanlığa- karşı saldırılarda somutlaşan; ya düpedüz bir dinsizlik biçiminde, dine karşı çıkma temelinde veya Hristiyanlığı reformdan geçirerek, örneğin Luthercilik ve Kalvencilik gibi mezhep sapkınlıkları tarzında ortaya çıkar. Bunun nedeni, İdeoloji ve Politika Nedir, Nasıl Ortaya Çıkmıştır? adlı broşürde şöyle dile getirilmektedir;

"...Dinsel taassup, durgun ekonomik ve geri teknolojik yapı başka ideolojilerin doğmasını zorlaştırdığından, ortaçağda ezilenle ezen, sömürülenle sömüren arasındaki mücadele, ancak mezhep çatışmaları biçiminde sürdürülebildi.

"Yeni bir sınıf olarak doğup gelişmeye başlayan burjuvazi bile, başlangıçta, feodalizme karşı mücadeleyi mezhepçilik biçiminde vermek zorunda kaldı. Almanya'da Protestanlık, İngiltere'de Anglikanizm ve Fransa 'da Kalvenizm gibi mezhepler hep hristiyan dininin burjuvazinin çıkarlarına göre uyarlanmasından başka bir şey değildirler." [8]

Tamamen dine dayanarak ayakta kalabilen feodalizme karşı mücadelede giderek din-dışı felsefe akımları da hızla gelişip güçlenmeye başlar. Dinden felsefeye doğru, felsefe kefesinin ağırlığının sürekli arttığı bir gelişme yaşanır. Bu aynı zamanda doğal bir gelişmedir de. Çünkü burjuvazi feodalizmin ideolojik ifadesi olan dine karşı kendi ideolojisini yaratmak zorundadır. Bu dönemde ise feodal tutuculuğa karşı bilimlerde hızlı bir gelişme görülmekte ve yeni yeni felsefeler, akımlar doğmaktadır. Burjuvazi de düzene karşı olduğu için bu bilimsel akımlara dayanır ve bu alanda güçlü gelişmeler kaydeder. Aynı şekilde sanat, edebiyat, müzik, mimarlık ve hukuk alanlarında eski ölçüler hızla aşılmaya başlanır ve bu alanlardaki her buluş ve gelişme kendi yaratıcısının ismi ile tarihe geçer ve saygın bir yer alır. Örneğin, resimde Leonardo da Vinci; müzikte Bethoven ve Mozart; dinde Luther ve Calven, felsefede ise Decart, Kant ve Spinoza bu konuda sadece bir kaç örnektir. Bu örnekler her alanda çok sayıda ortaya çıkmış ve son sınıflı toplum bizzat kendisinin yarattığı ve fakat bir o kadar da onların yaratıcılıkları üzerinde yükseldiği bu kahramanların eseri olmuştur. Bilimlerin serpilip gelişmesinde de bir dönüm noktası olan kapitalizmin doğuş aşamasında birçok mucit değerli buluşlar ortaya çıkarırken, aynı şekilde üretim tekniğinin gelişmesinde rol oynayan çok sayıda dahi de görülmüştür.

Bütün bu kişilikler yeni bir çağ açan ve bu çağa damgalarını vuran kişiliklerdir. Açıkça vurgulamak gerekir ki, bu dönemde insanlık yeniden ve her alanda kişilerin tarihte büyük rol oynadıkları bir dönemle karşı karşıya gelmiştir. Başlangıçta düşünce ve sanat olaylarında tanık olunan büyüklükler, ifadelerini giderek, çeşitli

ekonomi, felsefe, edebiyat ve mimari ekollerinin yaratılmasında ortaya koymuşlardır. Bu dönemde ortaya çıkan kahramanların büyüklüklerini Engels şöyle dile getiriyor:

"Bu, o zamana kadar insanlığın gördüğü en büyük ilerletici devrimdi; öyle bir dönem ki, devleri gereksiniyordu ve bu devleri yarattı-düşünce, hırs ve karakter gücünde, evrenselle ve öğrenmede devler. Burjuvazinin modern egemenliğini kuranlar, burjuva sınırlamalarının dışında herhangi bir sınırlama tanımıyorlardı. Tam tersine, zamanın serüvenci niteliği, onları az ya da çok etkiliyordu. O zamanın önemli kişileri arasında, geniş ölçüde seyahat etmemiş, dört ya da beş dilden azını bilen, birçok alanda ün yapmamış olanını bulmak pek mümkün değildi. Leonardo da Vinci sadece büyük bir ressam değil, aynı zamanda büyük bir matematikçi, mekanikçi ve mühendisti. Fiziğin değişik dalları, önemli buluşlarını ona borçludur. Albrecht Dürer ressam, oyuncu, heykeltıraş ve mimardır. Ayrıca istihkam yapma konusunda, birçok fikirleri kendinde toplayan bir sistem bulmuştu. Çok sonraları Montalembert ve modern alınan istihkamcılığı tarafından onun fikirleri yeniden ele alınmıştır. Machievelli bir devlet adamı, tarihçi, ozan ve aynı zamanda, modern zamanların dikkate değer ilk askeri yazarıydı. Luther, sadece kilisedeki Augias ahırlarını temizlemekle kalmamış. Alman dilindeki Augias ahırlarını da silip süpürmüştü; modern Alman nesrini yaratmış, 16. yüzyılın Marseillaise'i haline gelen ve zafere duyguları güvenle dolup taşan ilahinin sözlerini yazmış, müziğini bestelemişti. O zamanın kahramanları, henüz, ardıllarında tek yanlılığa yol açan sınırlayıcı etkilerini sık sık gördüğümüz iş bölümünün tutsağı olmamışlardı. Ama onların belirleyici niteliği, özellikle, hemen hepsinin yaşadığı süre içinde eylemlerini çağdaş hareketler içinde pratik mücadelede sürdürmüş olmalarıdır; cep-helerini belli etmişler, kimi konuşarak ve yazarak, kimi kılıçla, çoğu da her ikisiyle birlikte savaşa girmişlerdir. Onları, eksiksiz adam yapan bu karakter gücü ve bu bütünlüktür. Gerçek hayattan kopuk alimler enderdir, ikinci ya da üçüncü sıradan kişiler ya da suya sabuna dokunmayan, dar kafalı, temkinli kişiler."^[9]

Burjuvazinin doğuş çağında ortaya çıkan kişilikler ve büyüklükleri gerçekten eşsiz boyuttadır. Ama, bunalımdan çıkmak, gericileşen

ve çürüten feodal topluma son verebilmek için sadece bu yeterli değildir. Bu nedenle de, yeni toplumun temsilcisi sınıf olarak burjuvazi, çatışmayı giderek siyasal alana kaydırmak zorundadır. Burjuvazi, toplum içerisinde feodal düzen taraflarına karşı gücü, özellikle de ekonomik alandaki gücü arttıkça ve bunun yanı sıra feodal toplum ve onun hakim sınıfı artık gereksizleştikçe, savaşı ideolojik-düşünsel ve sanatsal alandan giderek siyasal alana aktarır. Bu kez de siyasal düşünceler ön plana çıkar. Öncelikle devlet konusu tartışılır: devlet nedir, burjuvazi için en uygun devlet biçimi hangisidir, mevcut devlet nasıl değiştirilir sorularına cevap aranır. Siyasal düşünce giderek yeni siyasal örgütlerin doğmasına yol açar ve bu örgütler aracılığıyla yoğun bir siyasal mücadele verilir. *"Burjuvazinin diğer egemen sınıflardan farklı olarak, siyasal savaşımını parti mücadelesi biçiminde geliştirdiği görülmektedir. Burjuvazi kendi savaşımını, hakim sınıfların tüm yönetim inceliklerini kendilerinde somutlaştıran feodal yöneticilere karşı doğrudan bir ayaklanmayla gerçekleştiremezdi. Bunun için ideolojik ve örgütsel çalışma temelinde uzun bir evreyi kapsayan iktidara hazırlık sürecini yaşaması gerekiyordu. Burjuvazi, parti mücadelesini uzun yıllar geliştirerek, fikir gücünü ideolojik güce, onu politik güce dönüştürüp, müttefiklerine kabul ettirdiği ve bunları bir ayaklanmayla kaldırdığı oranda feodalizmi devirebilmiştir."*^[10]

Burjuvazinin siyasal mücadele aygıtları burjuva partileridir. Burjuvazi bu partileri kurmakla kendi ayrı dünya görüşünü ayrı örgütüyle taçlandırmıştır. Kendisine son derece güvenen, kişilik bulan ve her alanda yeni bir kişiliği karakterize eden bir sınıftır burjuvazi. Feodal kraldan artık sadece hak istemekle, daha geniş alan talep etmekle yetinmemekte, galebe çalmak, hakim olmak ve feodalizmi yerle bir ederek tasfiye etmek istemektedir. Bunun için de siyasal devrimi zaferle taçlandırmak zorundadır.

Açık ki, siyasal devrimin zaferi, feodal toplumdan tümüyle bir kopuş ve burjuva toplumunun tam bir hakimiyet sağlamasıdır. Bunalım döneminde siyasal devrim giderek hız kazanarak yaygınlaşır ancak, zafer zorlu bir olaydır. Çünkü, geçmişin acımasız bir şekilde yıkılışı ve yine aynı şekilde, geleceğin acılı bir tarzda inşası söz konusudur. Devrim döneminde önemli ve büyük kişilikler bir de

siyasal savaşım alanında ortaya çıkarlar. Özellikle de Fransa ve İngiltere'de büyük siyasal simalar belirmiş ve devrimin akışına damgalarını vurmuşlardır. Fransız burjuva demokratik devriminin ideologları ve önderleri olan Voltaire, Danton ve Jean Jacques Rozusseau günümüzde bile hala dillerden düşmeyen ve adları devrimle özdeşleşmiş simalardır. Düşünsel, sanatsal ve siyasal alanlardaki yaratıcılar, yeni toplumun, yani burjuva toplumun oluşumunda gerçekten belirleyici bir rol oynamışlardır. Bunlarda, burjuva idealizmi, sanat anlayışı ve devlet adamlığı adeta bir yumak halinde kaynaşmış durumdadır.

Her alanda yarattığı büyük kişiliklerin yanı sıra, burjuvazi iktidarını sürdüreceğ büyük devlet adamları da ortaya çıkarır. Burjuva demokratik devrimin en görkemli bir tarzda yaşandığı Fransa'da devrimin gidişine damgasını vuran, kitleleri ayağı kaldırıp peşinden sürükleyen büyük ideologlar ve terör adamları vardır. Geçmişe ait ne varsa ona karşı terör uygulayan, -kralları alaşağı ederek giyotine yollayan, eski ile aralarında kıyasıya bir mücadele yaşanan bu kişiler, Fransız burjuva devriminin adeta zirveleridirler. Aynı şekilde İngiltere'de de, eski ile yeni arasındaki savaşım acımasız bir şekilde ve eskiye ait her şeyin yerle bir edilmesi temelinde gelişirken doruğı çıkan kahramanlar vardır.

Burjuvazi siyasal devrimini zaferle talandırdıktan sonra artık kendisi için fazla zorluk oluşturmıyan ekonomik düzenin sağlanmasına çalışır. Burjuvazinin elinde devrim olayı giderek böyle bir düzene doğru yönelir. Ama yine de devrim zıtlıklarla doludur. Geleceğın toplumu bu kez daha değışik bir zıtlığı bünyesinde taşıır; burjuvazi ile mezar kazıcısı proletarya arasındaki çelişki ilk ifadesini burjuva devrimleri sürecinde bulur. Proletarya tarafından burjuvazinin çıkarlarını aşan talepler bu devrimler sırasında ileri sürülür ve burjuvaziye rağmen devrim ilerletilmek istenir. Proletaryanın nihai kurtuluşunun ilk temsilcileri çok cılızda olsa, bu devrimlerde ortaya çıkar ve yine ezilenlerin kurtuluş mücadelesi ilk kez bu devrimler sırasında uç verir.

Burjuvazi, bu tehlike karşısında alelacele "düzen" ıgıllıkları atarak, kuralsız bir zor dönemi olan devrim dönemini kurala bağlar ve böylelikle düzeni sağlamaya çalışır. Bu temelde, o bilinen

burjuva demokrasisini, yani burjuvazinin sınıf diktatörlüğünü garanti altına alacak olan anayasalı burjuva cumhuriyetleri kurulur. Burjuva cumhuriyetleri, burjuvaziye her türlü demokrasiyi sunarken, halka ise diktatörlük uygularlar. Bütün bu önlemler yoluyla düzenin aşırılıkları törpülenir. Bir yandan, üstten, asilzadeler, beyler ve soylulardan kaynaklanan hantallıklar ve düzensizlikler törpülenir ve onların yıkıcılığı, kuralsızlığı ve verimsizliği tasfiye edilirken, yani onlar burjuvalaştırılırken, diğer yandan ise, alttan yani ezilenler ve proletaryadan gelen dizgin tanımayan talepler, çıkışlar sert baskı yöntemleriyle darbelenir ve bu kesimler egemenlik altına alınır. Aynı şekilde, eski toplumun yıkılması sürecinde ortaya çıkan ve bu toplumu sürdürmek isteyen eşkıyalık da sert baskılar ile yenilgiye uğratılır. Artık burjuvazi hayata geçirdiği kurallar ile burjuva düzeni sağlar ve toplum üzerindeki egemenliğini pekiştirir. Devrim döneminin yönetici ve dahi burjuvaları, toplumun alt ve üst yapısında burjuva egemenliği kurulmuş olduğundan dolayı artık düzenin uysal birer üyesi haline gelirler. Eskiden, ebedi olarak sunulan o temel insan hakları kuralları burjuvazinin dar ve bencil çıkarlarına hizmet eden kurallar ve aynı şekilde lanse edilen kurumlar da burjuvazinin güncel ve somut çıkarlarını garanti altına alan kurumlar haline dönüşürler.

Kapitalist toplumu diğer sınıflı toplumlardan ayıran özelliklerden biri, son sınıflı toplum olmasıdır. Bu nedenle, burjuvazi kendi sonunu dünyanın sonu saymakta ve felsefe, sanat, ekonomi-politik vs alanlar içinde aynı şekilde düşünmektedir. Burjuvazi, kendi burjuva cumhuriyetini en gelişmiş ve nihai devlet biçimi olarak sunarken, felsefe, sanat ve ekonomi-politikte yarattığı biçimleri de aynı şekilde en son biçimler olarak görmektedir. Açık ki, bu, burjuvazinin, yeryüzündeki tek ve sonsuz, toplumun, kapitalist toplum olması arzusundan kaynaklanmaktadır. Ayrıca, kendisi üzerinde bir başka büyüklük, bir başka kişilik ve yeni değerler görmek istemektedir. Fakat, daha önce de vurgulandığı gibi, daha burjuva devrimleri sürecinde bu devrimi daha da ileriye götürmek isteyenler çıkar ve bu da gelişmelerin burjuvazinin istediği doğrultuda olamayacağını daha başlangıçta açıkça ortaya serer. Şüphesiz ki, toplum evrimini sürdürmeli, burjuvaziden sonra da onsuz devam etmelidir.

Nitekim, devrimi ilerletmek isteyenler durmamışlardır. Sınıflı toplumun artık gereksizleştiği ve bir bütün olarak insan yaşamından sökülüp atılması gerektiği, giderek tüm toplum üyeleri tarafından daha açık bir şekilde anlaşılan bir olgu haline gelmiştir. Nasıl ki, insanlık, feodaller ve beyler olmadan da daha iyi bir düzen yaratmanın olanaklı olduğunu görebilmiş ve bunu pratik olarak da ispatlamışsa, aynı şekilde çeşitli yerlerde kurulan komünler ve oluşturulan düşünceler de, burjuvazi olmadan da yaşanabileceğinin ilk kanıtlarını oluşturmuşlardır.

Bu düşüncelerin ışığında ezilen kitleler, burjuvazi olmaksızın da bir toplumun var olabileceğini kavramaya başlarlar. Bu toplumu yaratmak için ideolojiler ve kurumlar yaratılır. Bu durum, burjuvazinin, başka herhangi bir sınıftan daha çok ve daha erken tutuculaşmasına yol açar. Çünkü, burjuvazi daha kendi devriminin sonuçlarını almadan proletaryanın mücadelesi gelişmekte ve proleter devrimi gündeme getirmektedir. Burjuvazi, en sömürücü sınıf olmasından dolayı, doğal olarak sınıflı toplumun buhranlarını en erkenden yaşamaya başlamaktadır. Tarihin son sınıflı toplumu olan kapitalizmi ve dolayısıyla burjuvazinin alaşağı edilmesi için ve daha önceleri "öte dünyalara" girmiş olan cennetin yeniden yeryüzüne getirilmesi için, proletarya, daha hızlı bir devrin doğuşuyla birlikte bir devinmeye ve bir hareketlenmeye başlar. Birçok alanda burjuvazi, proletaryanın tehdidiyle karşı karşıya kalır. Proletarya, burjuvazinin birçok alanda yarattığı kişiliğin ve oluşturduğu kurumların nihai olmadığını, yapaylığını ve yetmezliğini sergilemeye başlar. Onun idealist-metafizik felsefesine karşı kendi diyalektik materyalizmini yaratmakta gecikmez. Aynı şekilde, burjuvazinin birçok siyasal düşüncesine karşı, onun tarihi ve toplumu yorumlamasına alternatif olarak kendi tarihsel materyalizmini ortaya koyar. Burjuva devlet kuramına karşılık, kendi devlet ve devrim kuramını geliştirir. Burjuvazinin siyasal partilerine karşılık kendi sınıf partisini ve burjuvazinin bağımsız siyasal eylemine karşılık ise, kendi bağımsız siyasal eylemini ortaya çıkarır. Burjuvazi ve proletaryanın bütün bu konulardaki oluşumları aynı yüzyılda cereyan etmeye başlar. Son sınıflı toplum olan kapitalizmin ortadan kaldırılmasının objektif koşullar giderek olgunlaşır. Açık ki, gereksizleşen bu toplumun varlığına son verilmesinin

tarihsel yükü de, son ezilen sınıfa, yani proletaryaya yüklenecektir. Böylece tarihsel misyonuna sahip çıkan proletarya, rolünü oynayabilmek için güçlü ve zorlu bir eyleme kalkar ve kendi düşünür ve siyasal öncüleri eliyle adım adım zaferini yaratmaya başlar.

1850 yıllarına gelindiğinde, burjuva toplumunda bunalımlar giderek yaygınlık kazanır. Burjuvazinin, ideolojiden ekonomi-politikaya kadar birçok alanda ebedi ve değişmez olarak sunduğu kural ve kurumların hiçte sonsuz olmadığı, tam aksine, bunalım içinde çırpındıkları ve ortadan kalkmakla yüz yüze geldikleri açıkça görülür. Buna karşılık, insanlığın geleceğinin burjuvazinin değil ancak proletaryanın eliyle çizilebileceği gerçeği bilince çıkmaya başlar. Bunalım gelişip yaygınlaştıkça da, yeni bir devrime duyulan gereksinim o ölçüde kendini hissettirir ve ilk çarpışmalar düşünce alanında patlak verir.

Bu aşamaya gelmeden önce proletarya ideolojisinin yaratılmasının ön koşullarını sübjektif planda hazırlayan çeşitli akımlar ve proletarya öncüleri tarih sahnesine çıkar. Daha kapitalizmin ve işçi sınıfının doğduğu ilk dönemlerde, büyük burjuva hareketleri içinde proletaryanın bağımsız patlamaları boy verir. Örneğin, Alman Reformu ve Köylü Savaşı sırasında Ana-baptistler Thomas Münzer, büyük İngiliz Devriminde Leveller'ler ve büyük Fransız Devriminde Babeuf, bu başkaldırıları ve önderlerinden sadece bazılarıdır. Eylem alanında yükselen proletarya başkaldırılarına aynı zamanda teorik belirlemelerde eşlik eder. Daha 16. ve 17. yüzyıllardan başlayarak ütöpik düşünceler şekillenmeye başlar. Ütöpik komünizmin seçkin temsilcileri, Thomas More ve Tommaso Campanella ile başlayan Morelley ve Mably ile gelişen komünist teoriler XIX. yüzyılda üç büyük ütopyacı, Saint-Simon(1760-1825), Charles Fourier(1772-1837) ve Robert Owen(1771-1858) ile daha da güçlenir.

Ancak, 19. yüzyıla gelindiğinde kapitalizmin ilerici dönemi kapanarak, burjuvazi toplumun ilerlemesi önünde bir engel haline gelir. Buna karşılık proletaryanın kendi sınıf bilincine ve sınıf temsilcilerine kavuşmasının objektif koşulları doğar ve proletaryanın tarihsel rolünü oynamasının zorunluluğu kendisini dayatır. Bu süreçte proletarya, en seçkin önderlerini Karl Marx ve Friedrich Engels'in şahsında bulur. Bu iki eşsiz insan, klasik Alman felsefesi,

klasik İngiliz ekonomi-politiği ve genel olarak Fransız devrimci öğretileriyle birleşmiş olan Fransız sosyalizmini temel alarak ve onları tamamlayarak, 1844-1845'lerden itibaren proletaryanın öz ideolojisi marksizmi yarattılar.

"Proletaryanın temsilcileri, ütopycı sosyalizmin eleştirisiyle bilimsel sosyalizme, burjuva ekonomi politikasının eleştirisiyle bilimsel ekonomi politikaya, burjuvazinin idealist metafizik ve kaba materyalizmle örölü felsefesini eleştirip diyalektik materyalist ve giderek tarihi materyalist felsefeye ulaşmışlardır. Bütün bu alanlardaki kazanımları, proletaryanın ve dolayısıyla tüm ilerici insanlığın hizmetine sunmaları da kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Proletaryanın sınıf çıkarlarının ideolojik politik, iktisadi temellerini yaratmak, sınıfın ileride gireceği bilinçli savaşımının ön koşullarını hazırlamak, onun bilinçli alanında üst yapıdaki temel kurumlaşmalarını yaratmak, bunun içinde dev boyutlu eserler onaya koymak, 1840'lardan ölüm-lerine dek bu iki ustaya düşmüştür."^[11]

Böylece felsefe ve ekonomi-politik alanlarında burjuvazinin teşhir edilmesi temelinde ideolojisi yaratılan proletaryanın siyasal eylemini geliştirmesi kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelir. Proletarya, başlangıçta tek tek kapitalistlere karşı geliştirdiği ekonomik mücadelesini, giderek tüm burjuva sınıfını ve kapitalist düzeni hedefleyen bir iktidar mücadelesine dönüştürür. İlk ekonomik örgütlenmelerinden yola çıkarak daha sonra siyasal örgütlenmelerini yaratır ve bu başlangıçta Komünistler Ligası'nın kurulmasında ifadesini bulur. Komünist Manifesto yayınlanır ve ilk uluslararası örgüt olan Enternasyonal doğar. Bütün bu gelişmelerin başını ise, proletarya biliminin yaratıcıları Marx ve Engels ile birçok proletarya kahramanı çeker. Proletarya, düşünsel alanda burjuvaziye vurduğu darbeleri bu kez de siyasal örgütleri vasıtasıyla tamamlayarak burjuvaziye son darbeyi de vurup onu tarihe gömmeye çalışır.

Siyasal eylemi büyük bir hızla gelişen proletarya, burjuvazinin kesin egemenliğini kurmasının üzerinden henüz yüzyıl bile geçmemişken, büyük bir kahramanlık örneği göstererek Paris Komünü'nü yaratır. Komün, proletarya kahramanlığının sergilenmesi açısından olduğu kadar, proletaryanın iktidarı ilk ele alma teşebbüsü ve proletarya devletinin bir taslağı olması nedeniyle de proletaryanın

tarihinde önemli bir yere sahiptir. Burjuva demokrasisinin sınırlarını zorlayan Komün deneyi sırasında proletarya, kendi savaş yöntemlerini de, verdiği barikat savaşlarında açıkça ortaya koyar ve kendi şiddet teorisini oluşturur. Aynı şekilde siyasal programını ve partisini de yaratarak yeni yeni kahramanlıklar sergilemeye başlar. Bütün bunlar karşısında burjuvazi çılgına döner. Daha dünün özgürlük yayıcıları ve insan Hakları Evrensel Beyannamesinin yaratıcıları olan burjuvalar bu gelişmeler karşısında gerçek yüzleriyle ortaya çıkarak, evrensel hak denen şeyin aslında eskinin evrensel dininden farklı bir şey olmadığını, sadece burjuva sınıfının çıkarlarının evrenselleştirilmesinin bir ifadesi olduğunu açığa vururlar. İster ekonomide, ister devlette veya ister başka bir alanda olsun, ortaya çıkardıkları kişiliklerin ve düşüncelerin nihai olmadığı da açıkça görülmeye başlanır.

Bundan sonra artık esas sorun, kapitalizmden kurtulma, sınıfsız topluma yönelme, sosyalizmi kurma ve geliştirme sorunudur. Kapitalizmin giderek derinleşen bunalımı, bir üst evreye yani emperyalizme ulaşılması ile birlikte daha da artar ve böylece proleter devrimler çağına girilmiş olur. Bu noktada da artık kapitalizm gelişebileceği kadar gelişmiş, üretim güçlerini de geliştirebileceği kadar geliştirmiş ve bu konularda artık verebileceği hiç bir şey kalmamıştır. Burjuva düzeninin devrimle yıkılacak bir noktaya geldiği bu aşamada burjuvazi iyice gericileşen bir sınıf haline gelir. Diğer taraftan, kendisini dünyanın merkezi sanan burjuvaziye karşı proletaryanın savaşını yükseltmesi ile birlikte küçük-burjuvazi hakem rolü üstlenerek gerçek sınıf karakterini ve kişiliğini açıkça gözler önüne serer.

Kapitalist-emperyalizmin bunalımı giderek yoğunlaşırken, her bunalımın ardından şurada burada burjuvazinin bir kalesini düşürme olanakları giderek güçlenir. Diğer taraftan proletaryanın yüce öğretmeni Lenin'in dehasının bir ürünü olan, emperyalizm çağı devrimlerinin teorisi yaratılır. Leninizm, emperyalizm ve proletarya devrimleri çağının marksizmi olarak tüm dünya halkları ve proletaryasının eylem kılavuzu olur. Bir başka deyişle, kapitalist-emperyalizme karşı zafer kazanacak olan, genelde proletarya devrimlerinin ve özelde de proletarya diktatörlüğünün teorik, örgütsel, taktik ve stratejik sorunları çözümlerini Leninizmde bulur.

Tutuculaşan ve gericileşen emperyalist burjuvaziye karşı, insanlığın nihai kurtuluşunu kendi sınıf kişiliğinde temsil eden proletaryaya, bu rolünü kavratacak ve onu örgütleyecek olan güç bilimsel sosyalizmle donanmış ve örgütlenmiş bir proletarya partisidir. Partisi önderliğinde mücadelesini yükselten proletarya, örgütlenmiş gücü, demir disiplini ve sonsuz savaş azmiyle burjuvaziye her geçen gün daha da güçsüz düşürür. Burjuvazi ile proletaryanın öncüleri arasındaki çekişme bunalımın ve çelişkilerin en yoğun olduğu alanda, Rusya'da emperyalizmden tam bir kopmaya neden olur. Bu da emperyalist sistemin en zayıf halkasından -özellikle de savaş ve dağılma zamanlarında- parçalanmasına ve proletaryanın zafere gitmesine yol açar. Böylece devrimin ilk zaferiyle birlikte proletarya devrimleri çağı açılır. Emperyalizmde ilk gediği açan bu devrimle yeni bir topluma, sosyalizme giden yol açılmış olur. Açık ki bu, birçok alanda yeni bir olay demektir. Proletarya devriminde, proletarya ideolojisi netçe ortaya çıkar ve proleter kişilik tüm görkemliliğiyle gözler önüne serilir. Proletarya, sosyal yaşamda, sanatta, edebiyatta ve diğer alanlarda kendi ölçülerini egemen kılmaya başlar. İnsanlığın o güne dek ortaya koyduğu en gelişmiş değerleri kendi yönetimi altında daha da geliştirir, militan kişiliği kendisini her yönüyle ortaya koyar. Böylece, yeni toplum yalnızca teorik alanda değil, hayatın her alanında ve hemen hemen her yönüyle yeni temsilcilerini ortaya çıkarır. Düşüncede, siyasette, askerlikte, kültürde, emeğin yeniden örgütlenmesinde vb alanlarda yeni kişilikler boy gösterir. Sınıflı toplumdaki sınıfsız topluma gidişin ilk basamağı olan bu dönemde sayısız proleter kahraman tarih sahnesine çıkar. Bu ise en açık ifadesini Rusya gerçeğinde bulmuştur. Rusya'da proleter devrim öncesinde ve sonrasında proletarya, bağrından büyük militanlar çıkarır. Tüm dünya proletaryası ve ezilen halklarının önderi, dahi insan Lenin, büyük bir düşünür ve aynı zamanda büyük bir devlet adamıdır. Aynı şekilde, devrim örgütçülerini ve eylem adamlarını da yaratır. Örgütçü olarak Sverdlovlar, Stalin'ler ve eylemci olarak da Babuşkin'ler bu büyüklüğün zirvesi olurlar. Diğer taraftan, sanat, müzik ve edebiyat alanlarında da büyük kişilikler yetişir. Yarattığı ölümsüz edebi yapıtlarıyla Gorki, bu kahramanlardan sadece bir tanesidir.

Hiç abartısız belirtilebilir ki, sınıflı toplumdan sınıfsız topluma geçiş sürecinde proleter devrim, son kahramanlar çağı diyebilebileceğimiz bir çağ yaratmış olur. Çok ağır tarihsel görevleri gerçekleştirmekle yüz yüze olan bireylerin sınıflı toplumdan sınıfsız topluma gidişte tarihsel eylemlerini son kez yerine getirdikleri ve önderlik rolü oynadıkları bir çağ böylelikle açılır. Bu kişilikler geleceğin yeniden kuruluşunun birçok belirtisini kendi şahıslarında sembolize eden kişiliklerdir. Proletarya kahramanları olarak da adlandırdığımız bu kişilikler, düşünceleriyle, eylemleriyle, örgütçülükleriyle ve sanatlarıyla geleceğin birer aynasıdır ve özellikleriyle belirleyici bir rol oynayıp döneme damgalarını vururlar.

Emperyalizmin azgın zoruna karşı, devrimci zoru geliştirme mücadelesinde de proletarya kendi dahilerini ortaya çıkarır. Emperyalizmin dizginlenmemiş şiddetine karşı proletarya ve ezilen halkların devrimci şiddeti temelinde askeri teori, bir başka deyişle askeri sanat yaratılarak bu alandaki ilk öncüleri devrimci mücadele içinde çelikleştirilir. Halk savaşı, halk ordusunun kurulması ve sosyalist sistemin savunulması yolunda teoriler ve teorisyenler de sıcak mücadelenin ateşi içinde şekillenir. Kısacası, proletarya birçok alanda ilk düşünürlerini olduğu kadar, ilk uygulayıcılarını da ortaya çıkarır. Diğer taraftan burjuvazinin kendisinden önceki egemen sınıflardan devraldığı devlet çarkının yerle bir edilmesini gerçekleştirecek şiddet kuramlarının yaratılması ve pratikte uygulanması, şiddetin toplum yaşamında bir daha yer bulmaması, yani savaşın insan yaşamından sökülüp atılması için devrimci şiddetin geliştirilmesi zorunluluğu proletarya öncüleri tarafından açıkça ortaya konulmuştur. Devletin sönmesi olgusunun bizzat proletaryanın seçkin önderleri Marx ve Engels tarafından formüle edildiği de bilinmektedir. Bütün bu teoriler ve atılan pratik adımlar proletaryanın, önderleri şahsında insanlığa sunduğu ve insan kişiliğine duyulan saygının açık ifadeleri olan adımlardır.

Buna karşılık, toplumun gelişmesi önünde engel haline gelen ve tutuculaşan kapitalist-emperyalist sistem her geçen gün daha da gericileşir. Burjuvazi, herhangi bir ezen ve sömürülen sınıf değil, son ezen ve sömüren sınıf olduğu için bu gerici karakteri daha da katmerleşir. Bu nedenle, bu sınıfın şahsında ortaya çıkan,

sınıflı toplumların en gericisi ve en tutucusudur. Burjuvazinin bu niteliği sonucu, siyasal iktidarını vardırıdığı en son aşama, gem vurulmamış azgın bir zorbalık rejimi olan ve tarihte insan soyuna karşı en büyük katliamlara girişen faşizmdir. Faşizmin gelişi olayı sebepsiz değildir. Çünkü, egemen sınıfların tarihin çöp sepetine atılacağı an, adım adım yaklaşmaktadır, işte böyle bir aşamada burjuvazinin korkunç bir biçimde gericileşmesi olayı daha da netleşir. Bu anlamda faşizm, en gericici sınıf egemenliğinin vardığı en son iktidar biçimidir.

Kapitalist-emperyalist burjuvazi çöküşün verdiği çılgınlıkla insanlık düşmanı çabalarını başından beri her geçen gün daha da üst boyutlara çıkarmıştır. İnsanlığı içine soktuğu büyük dünya savaşlarında onlarca milyon insanın katledilmesi yetmiyormuş gibi, şimdi de tüm insan soyunu topyekun imhaya götürecektir olan nükleer savaş çılgınlıklarına dalmış, bunun teorisinin yanı sıra pratiğini de geliştirme sevdasında. Yani, bir bütün olarak insan soyunun varlığına kastetme noktasına gelip dayanmıştır. Yeniden bir faşistleşme çabası içine girerek, halklara karşı yeni bir dünya savaşı, çıkarma şantajını sürekli kullanmaktadır. Elbetteki, baş vuracağını söylediği savaş, halklara bir kez daha kan kusturmanın, görülmemiş işkenceler çağı başlatmanın ve bütün bunları da sosyalizme, halkların ve ulusların kurtuluş mücadelesine karşı kullanmanın barbar bir aracı durumundadır.

Her toplumsal devrim ile birlikte büyük önem kazanan ve ön plana çıkan kişilik problemi, temsil ettikleri gücün gelişme düzeyine uygun ilerici ve devrimci öğeleri kendisinde somutlaştırmış, yapıcı, sürükleyici ve devrimci kişilik yanında; varlığı devrim tarafından tehdit edilen gericici egemen sınıfların yıkıcılığı ve vahşetini temsil eden kişiliği de kapsar.

Nasıl ki devrimci kişilikler, toplumsal geleceği temsil etme özelliklerini ve bu yönlü eylemleriyle sürece damgalarını vururlarsa; nam yapmış karşı devrimci kişilikler de temsil ettikleri ulusal ve toplumsal yapının varlığını yaşatmak ve devrimi boğmakta en fazla olanak yaratabilen, tecrübelerini en iyi kullanabilen, gücünü en fazla yoğunlaştırabilen ve çöküşü daha da hızlandıracak olsa da karşı-devrime bazı zaferler tattırabilen kişiliktir.

Siyasetten, askeri alana; sanattan teknik alana kadar, karşı-devrimin yıkıcılığını ve imha gücünü en üst düzeyde formüle edebilen bu kişilikler de, söz konusu özellikleriyle döneme damgalarını vururlar.

Devrimci kişilikler gibi bu kişiliklerde olağanüstü dönemlerin ortaya çıkardığı ve toplumların yaşamında olumsuzluklarıyla derin izler bırakan kişiliklerdir. Köleci toplumdan günümüze kadar insanlık, gelişimi uğrunda dev eserler ve büyük kahramanlıklar yaratan kişilikler yanında, bir de, çöküşe giden sınıfların ömrünü uzatmak için akıl almaz yöntemler ve çabalar üreten kişiliklere tanık olmuştur. Şöhretleri tarihten günümüze kadar ulaşmış böyle birçok kişilik vardır. Neronlar, Sezarlar ve Rus Çarlarından, Hitler vb.'lerine kadar uzanan kişilikler, çöküş halindeki egemen bir toplum ya da sınıfın tüm gücünü ve güçsüzlüğünü kendilerinde somutlaştırmış ve de genellikle toplumsal devrimlerin arifesinde ortaya çıkan kişiliklerdir.

Ancak yıkıcılıktaki yeteneklerini ne düzeye vardırırlarsa vardırınsınlar, bu kişilikler temsil ettikleri güçlerin aşılmışlığı ve tükenmişliğinden ötürü insanlığın gelişim doğrultusunu durdurabilme veya saptırabilme gücünde değildirler. Daha da ötesi, toplumsal muhalefet ve devrim bunların şahsında odaklaşmış ve iyice teşhir olmuş karşı-devrim karşısında daha büyük bir atılım kazanırlar.

Proletarya ile emperyalist burjuvazi arasındaki mücadele toplumdaki ara sınıfların konumlarını da etkiler. Emperyalizm çağında ekonomik durumları sürekli kötüleşen, çok az bir kesimi burjuvalaştırırken, geniş kesimleri gittikçe yoksullaşıp proletarya saflarına katılan bu sınıfların konumlarında ki bu istikrarsızlık kendisini ideolojilerine de yansıtır. Devrim süresince sürekli burjuvazi ile proletarya arasında yalpalar durur, bir kamptan ötekine geçer ve bunalımdan en az kayıpla çıkmaya çalışır. Kendisini en belirgin tarzda küçük-burjuvazinin şahsında ortaya koyan bu kişiliğin konumunu Engels şöyle dile getiriyor:

"Onlar büyük burjuvazi katına yükselmeyi umar, proletarya içine düşmekten korkarlar. Korku ile umut arasında, savaşım sırasında postlarını kurtaracak ve sonra da kazananla birleşeceklerdir; onların özelliği budur." ^[12]

Toplumsal bunalım sürecinde bu sınıfların en iri kesimleri burjuvaziyle tam bir ittifak içinde gericileşip karşı-devrimci bir rol oynarken, yoksullaşan ve her geçen gün proleter saflara kayan kesim ise, proletaryanın ilerici önderliğine bir türlü ısınamamasına rağmen devrimci saflarda yer alır. Ancak bu devrimciliği tutarlı, kararlı ve inançlı bir devrimcilik olmaktan uzaktır. Küçük-burjuva devrimciliğinin güvenilir ve sallantılı karakterini Lenin şöyle ifade ediyor:

"Marksistler için teorik olarak tanıtlanmış ve Avrupa'nın bütün devrimlerinin ve bütün bu devrimci hareketlerinin deneyimiyle tam olarak doğrulanmış bir gerçek varsa, oda, kapitalist düzende, sürekli bir sömürü ve baskıya ve çoğu kez yaşam koşullarının hızla kötüleşmesine ve yıkıma uğrayan bir toplumsal tip olarak (birçok Avrupa ülkelerinde temsil edilen ve önemli bir yığın oluşturan) küçük mülkiyet sahibinin, küçük üreticinin aşırı bir devrimciliğe kolayca geçtiği, ama bu sınıfın tutarlı, örgütlü, disiplinli ve sağlam bir tutumu benimseyemediğidir. Kapitalizmin dehşeti karşısında öfkeye kapılan bir küçük-burjuva bütün kapitalist ülkelere özgü anarşizm gibi, toplumsal bir görüngüdür. Bu çeşitli devrimciliğin kararsızlığı, kısırlığı, çabuk boyun eğişe, kayıtsızlığa, kuruntuya ve giderek bir burjuva hevesinden bir ötekine çılgınca sevdalanmaya dönme eğilimi bütün bunlar herkesçe bilinir." ^[13]

Her ne kadar ara tabakalar devrim süresince burjuvazi ile proletarya arasında yalpalalar dururlarsa da aslında her ikisi arasında bir orta yol tutturma ve ikisine rağmen düzeni sürdürmeyi arzulamaktan yine de geri kalmazlar. Ancak bu, sonuç vermeyecek bir çabadır. Çünkü her şeyden önce tipik ifadesini küçük-burjuvazide bulan bu tabakalar iktidarı yürütme güç ve yeteneğinden yoksundurlar. Rusya örneğinde çok açık bir tarzda görüldüğü gibi, bu tip çabalar yerle bir olmuştur. Bu aynı şekilde dünyanın değişik birçok alanında görülen, fakat en fazla birkaç on yıl ayakta kalabilen sonuçsuz bir çabadır, iktidarı yürütemeyen bu sınıf ya proletarya ya da burjuvazi lehine iktidardan ve toplumdaki rolünden vazgeçer. Dolayısıyla, dünyanın merkezi olma rolü de artık sona erer. Çünkü, çağımız, proletarya ve burjuva düşüncelerin nihai olarak birbirlerine galebe çalmaya çalıştıkları bir çağdır. Bu nedenle de bu dönem, ortalama

kişiliğin fazla işe yaramadığı ve bir şey yapamadığı bir dönemdir. Artık, standart kişiliğin olduğu kadar, iki düzen arasında sallanıp duran, iki çelişkiyi birden yaşayan ve iki sınıfı birden yaşamak isteyen kişiliğin de sona ereceği bir çağ içinde bulunmaktadır.

Kapitalizmin en son aşaması olması nedeniyle emperyalizmin içine düştüğü yetmezlik, çürümüşlük ve can çekişmenin daha da yoğunlaşması yansımasını kişilikler üzerinde de alabildiğine gösterir. Bunalım koşulları bir yandan kaçınılmaz olarak proletarya devrimini doğururken, diğer yandan da devrimin eşitsiz ve dengesiz gelişmesi, bunalımın sürüp gitmesine, dolayısıyla da toplumsal çözülüş, dağılma ve parçalanma olayının derinleşmesine yol açar. Tutucu burjuvaların yanı sıra, toplum dışı kalmış yani de-classe (sınıf dışı) olmuş ögeler de hızla çoğalmaya başlar. Burjuva düzen, sürekli işsiz-güçsüz insanlar üretir. Gelişen teknoloji ise bu durumu daha da körükler. Burjuvazi ise, asalaklaştıkça asalaklaşır ama toplumun yönetimini elinden bırakmamakta direnir. Gerekirse en gerici, en şoven ve en terörist diktatörlüğü oları faşizme başvurarak ömrünü uzatmaya çalışır. Emperyalist-kapitalist sistem içinde tam bir kör döğüş ve yozluk hüküm sürer. Her şeyden önce düşüncede koyu bir karanlık ve sanatta alabildiğine bir yozluk geliştirilir. Dine yeniden dönüşlerden en akla hayale gelmez sahte ve yoz felsefi türlere kadar çeşitli sapık ideolojiler türer. Sanatta yozluk, ahlakta çürüme doruk noktasına vardırılr. Bu çürümenin somut örneklerine sporda, ahlaki değerlerde, müzikte vb açıkça rastlamak mümkündür. Burjuvazinin bütün bu alanlarda egemen kıldığı şey kozmopolitizmdir. Bunalımın yol açtığı kişiliksizlik belirtileri kendisini hippilik ya da şu veya bu tarikat üyeliği şeklinde gözler önüne serer. Kapitalist-emperyalist sistem altında toplumun ve bireyin iliklerinden boşalması ve kişiliksizleşmesi olayı en az tutuculuk kadar ve onunla içice yaşanmaya başlanır. Özellikle gerici sınıfın temsilcilerinin şahsında bunlar birbirlerini besledikçe besler ve en sonunda insanlığı nükleer bir savaşa tehdit edecek ölçüde çılgınlaşmaya dek varır.

Kısacası, günümüzde toplumsal yapılarıdaki genel görünüm şudur: Bir yandan tutucu, gerici ve faşist tiplerle yanyana, dağılmış, de-classe olmuş yoz, amaçsız, örgütsüz ve kişiliksiz çok sayıda insan, diğer yanda ise, büyük bir güç ve azimle geçmişi yıkmak ve

geleceği yeniden kurmak için çalışan, birçok alanda başarılı olarak geleceğin yeniden inşasını hazırlayan dev düşünce adamları, eylem adamları, askeri adamlar, sanat adamları ve emek kahramanları...

Çağımızın yaşanan bir diğer gerçeği de, emperyalizmin baskı ve tahakkümü altındaki sömürge halkların en yaygın uyanışının ortaya çıkmasıdır. Sömürge halklar, ortaçağ karanlığı içinden sıyrılarak proletaryanın en yakın müttefiki olarak onun kişiliğinde, onun düşüncesinde, onun politik önderliği altında ve somut olarak sergilediği sosyalizmin gücü karşısında uyanarak ulusal kişiliklerini bulmaktadır, içinde bulunduğumuz dönem ise, halkların ulusal uyanış ve ulusal kurtuluş yolunda ayağa kalkışlarının hızlandığı ve başarıdan başarıya koştukları bir dönemi ifade etmektedir. Eyleme kalkış ve zafere gidiş süreci aynı zamanda, halkların ulusal önderlerinin doğduğu dönemdir de. Bu süreçte, ulusal kurtuluş mücadelesine önderlik eden düşünürler, aydınlar, eylemlere öncülük eden güçlü eylem adamları ve örgütçüler de tarih sahnesine çıkarlar. Ezilen sınıf gerçeğinde olduğu gibi, ezilen halklar gerçeğinde de, halklar en çok günümüzde, kendilerini kurtuluşa götürecek ideolojiye ulaşabilmiş ve bu ideolojiye coşkuyla sarılmışlardır. Ayrıca, kendi öz çıkarlarını ifade eden örgütlerin çatısı altında görülmemiş bir biçimde birleşip örgütlenmiş ve emperyalizme karşı çağımızın en güçlü ve en uzun vadeli direniş savaşlarını gerçekleştirmişlerdir. Aynı zamanda, ulusal kurtuluş savaşının öncüleri, güçlü siyasi ve askeri dehalar da bu savaşlar sürecinde ortaya çıkmışlardır. Halklar, çağımız gerçekliği içerisinde kişilik kazanmakta ve kendi öz kimlikleriyle yeniden dünyaya gelmektedirler. Bunu da, proletaryanın en yakın müttefiki olarak kapitalist-emperyalist sistemden-kopma temelinde gerçekleştirmektedirler. Daha önce vurguladığımız gibi, ezilen halkların mücadelesinde de proletarya önderliği ve kahramanlığı kendisini ortaya koymakta; düşüncede, sanatta, siyasette, askerlikte ve emeğin yeniden örgütlenmesinde büyük kahramanlık örnekleri ve büyük kişilikler doğmaktadır.

Sonuç olarak denilebilir ki, halklar, nihai kurtuluşlarının kesin bir gerçek haline geldiği, ulusal kimliklerine en çok kavuştukları, kendi öz çıkarlarıyla en çok birleştikleri ve bölünmelerden uzak bir uluslaşmayı yaşadıkları bir sürece yaygın olarak çağımızda girebil-

mişler ve tarihlerindeki en güçlü uyanışa ve kurtuluşa yine bu çağda ulaşabilmişlerdir. Aynı zamanda bu, yalnız ulusal kurtuluşla kalmayıp sınıfsal kurtuluşun da gerçekleştiği ve bu iki gerçeğin içice yaşandığı bir dönemdir de. Dolayısıyla bu dönemlerde ulusal kahramanlık ile sınıfsal kahramanlık olayı da içice yaşanır. Böyle bir tarihsel dönemde ezilen halklara ve sınıflara öncülük ederek tarihsel rollerini oynayan büyük kişilikler ortaya çıkar. Asya'da, Afrika'da ve Latin Amerika'da bu kahramanların örneklerine çok sayıda rastlamak mümkündür. Bu mücadeleler sürecinde çok küçük, gelişmemiş ve zayıf kalmış halkların bağrından da kişilerin, büyük kahramanların ortaya çıktığına tanık oluyoruz. Ho Chi Minh'ler, Cabral'lar, Castro'lar yaşadığımız günlerin birer gerçek abideleri olarak tüm insanlığın saygınlığını kazanmışlardır.

Halklar ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelelerinde aynı zamanda güçlü örgütlenmelerde yaratırlar. Kurulan askeri örgütler ve halk orduları, en saldırgan emperyalist orduları, dizginlenmemiş ve sınır tanımayan şiddet örgütlerini ve en gerici ve barbar iktidarlara dize getirerek yerle bir eder ve bu alanda halkların büyük fedakarlıklar ve kahramanlıklar pahasına geliştirdikleri görkemli direniş mücadeleleri sergilenir. Bu mücadelelerin en soylu örneklerinin yaşandığı Vietnam'lar, Küba'lar, Angola'lar, Mozambik'ler vb hala hafızalarda en canlı bir biçimde yaşamaktadırlar. Günümüzde de, birçok alanda ve özellikle de en sıcak mücadelelerin yaşandığı Latin Amerika'da, sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerine tanık olmaktayız. Emperyalizmin tüm zoruna ve azgın saldırılarına karşılık dişlerini tırnaklarına takarak direnen halklar ve bunların yarattıkları kahramanlar çağımızdaki toplumun daha ileri bir düzeye yükselmesine damgalarını vurmaktadırlar.

Çağın yaşanan bu yaygın gerçeği karşısında, çağa ulaşmanın sancılarını çeken bir Kürdistan gerçeği de bulunmaktadır. Ortaya koyduğumuz bu tarihsel bakış ışığı altında Kürdistan gerçekliğini, kişiliğin rolü açısından ele alıp incelemek gerekmektedir. Açık ki, tarihsel kişiliğin belirleyici bir rol oynayacağı bir dönemden geçen Kürdistan'da, devrimci militan bir kişiliğin nasıl şekillenmesi ve hangi özellikleri kendisinde somutlaştırması gerektiği sorununu açıklığa kavuşturmak, bu anın tarihsel görevlerinin daha iyi kavra-

nılmasına yol açabileceği gibi, aynı zamanda devrimci militanların bu belirlemeler ışığında kendilerini değerdendirmeleri gerçek konumlarını gorebilmeleri ve donemin gerektirdiği özelliklere ulaşmada kendilerinde gl bir arzu ve istek yaratmaları sonucunu da sağlayabilecektir.

BÖLÜM-II

KÜRDİSTAN'DA KİŞİLİK SORUNU

Günümüzde Kürdistan toplumu, tarihinin en olumsuz dönemlerinden birisini; devrimden başka hiçbir yöntemle çözümlenemeyecek ağır ulusal ve toplumsal soranların egemen olduğu bir dönemi ve bu temelde de kişiliğin belirleyici bir rol oynayabileceği gelişmeleri yaşamaktadır. Denilebilir ki, çağımızın gerçekleri ve gelişmeleri karşısında en çok geri kalan ve bu gelişmelerin dışında yaşayan ülke ve toplum, Kürdistan ve Kürtlerdir. Ancak bu olumsuz gerçeğe rağmen, bırakalım sorunun devrimci bir çözümlenişini, doğru bir tarzda kavranılması dahi henüz başırlamamıştır. Ve üstelik de, bu görevin gerçekleştirilmesi, sürekli çarpıtma ve baskılarla engellenmeye çalışılmaktadır. Kürdistan, adeta dünyanın unutulmuş bir parçası ve Kürt halkı da unutulmuş bir halkı durumundadır. Eritilmeye terkedilmiş bir halde, kişiliğini yitirme ile yüz yüze bulunan Kürt halkı, ulusal kişiliğini geliştirememekte, özgür bir toplum haline gelmesi zorla engellenmekte ve bu konuda, tüm baskı yöntemleri uygulanarak çağın gerisinde tutulmak istenmektedir. Bu temelde Kürdistan'da ortaya çıkan yaşantı ise, çağın içinde ama çağdan habersiz, gelişmelerden uzak, geri ve ilkel bir yaşantı konumundadır.

Kürdistan sorununa günümüzde çeşitli yönlerden yaklaşımlar söz konusudur. Egemen baskıcı güçler açısından sorun, Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal gerçekliğini yok saymak, onu kendi hakim ulusal ve toplumsal yapısı içinde eritmektir. Bu doğrultudaki politikalar ve uygulamalar çok çeşitli biçimlerde ve alanlarda sürdürülmekte ve Kürdistan toplumu üzerinde etkili olmaktadır. Kürt egemen güçlerinin soruna yaklaşımları ise, çözümleyici olmaktan uzak olduğu gibi, Türk sömürgeci güçlerinden pek farklı değildir. Bu güçler de sömürgeciler gibi, Kürdistan sorununun varlığını dahi kabul etmemekte ve onların dayattığı çözümler içerisinde erimeyi tek çözüm yolu olarak görmektedirler.

Ezilen ve sömürülen kesim açısından ise, düşüncede ve politikada bir darlık, gerilik ve duyarsızlık egemen durumdadır. Baskının, asimilasyonun ağırlığı ve şiddeti, ülkeye sahip çıkması gereken kişi, sınıf ve tabakalar üzerinde o kadar olumsuz bir etki yaratmıştır ki, bu durum, onların bağımsız bir düşünce ve politikaya ulaşmalarını son derece güçleştirmektedir. Yakın dönemlere kadar bu kesimlerce içine girilen tutum; düşünce kabilinden birkaç kırıntı, politik eylem açısından ise, son derece pasif bir-iki çıkıştan öteye gidememek tarzında somutlaşmaktadır.

Kürdistan'da özünde çelişkilerle dolu bir ülke ve toplum karakteri yaşanmasına rağmen, bu konunun bilince çıkarılabilmesinde güçlük çekilmektedir. İster kapitalist ve isterse sosyalist sistemin ölçüleri, çağdaş ölçüler göz önüne getirildiğinde görülecektir ki, Kürdistan'da bu ölçülerin çok gerisinde bir konum yaşanmaktadır. Bu anlamda da çağla tam bir karşıtlık söz konusudur. Çağın kendisi hakkındaki hükmü tam anlamıyla belirgin olmamakla birlikte, objektif olarak, çağın güçlü akımları Kürdistan'da gerçek mahiyeti ve sonuçlarıyla yansımaları bulamamakta ve son derece aşınmış, kendi toplumsal gerçekliğine yabancılaştırılmış Kürdistan toplumsal yapısı, çağın bu güçlü akımlarıyla birleşmemekte, bunları kendi gerçekliğine uyarlayıp harekete geçirmesi zor olmaktadır. Kısacası, çağın gelişen devrimci akımına yaraşır bir tarzda cevap verilememektedir. Güçlü ulusal ve toplumsal kurtuluş akımları daha düne kadar burada gerçek devrimci içeriğini hayata geçirememekte, bu durum ise, oldukça derinleşmiş olan bunalımın kendi gerçek kimliğiyle ortaya

çıkmasını zorlaştırmaktaydı. Kendi öz dinamikleri bu konuda yeterli gücü ortaya çıkaramayıp, sınıfsal ve ulusal direnme cılız kalınca, sorun sağlıklı bir biçimde düşünceye bile yansıyamamakta, adeta yokmuş gibi varsayılarak, dünya halklarının çok çok gerisindeki bu yaşam kabullenilmiş görünmektedir.

Elbetteki, bu durum kendiliğinden ortaya çıkmış değildir, aksine, ortaya çıkmasının tarihsel ve günümüzden kaynaklanan nedenleri bulunmaktadır. Problemin gerçek boyutlarıyla ve yapıcı bir tarzda ortaya çıkarılamayışının nedenleri son derece karmaşık ve çeşitlidir. Öz olarak; tarihsel ve toplumsal koşulların ağır bir sömürgecilik altında şekillenmesi ile sömürgeciliğin ekonomik, sosyal, kültürel ve politik etkisi altında sınıfsal gelişme ve bunun bir ürünü olarak sınıf bilincinin, kişiliğinin ve yine bu temelde ulusal kişilik ve bilincin aşın bir derecede ideolojik ve politik bağımlılığı çok olumsuz bir tipin şekillenmesine yol açmıştır. Kürdistan'ın koşulları iyi bir şekilde incelendiğinde görülecektir ki, bu düzeydeki bir bağımlılık kişisel planda son derece silik, sınıfsal, ulusal ve hatta ailesel çıkarlarını bile düşünemeyecek kadar geri bir yapının şekillenmesine yol açmıştır.

Böylesine olumsuz bir konumun yaşandığı Kürdistan ulusal ve toplumsal gerçekliği karşısında başlangıçta en önemli rol şüphesiz ki, kişisel düzeyde oynanabilecektir. Gerek güçlü ve zorlu problemleri bilince çıkarmada ve gerekse eyleme geçmede güçlü kişilikler ortaya çıkmadıkça, kişilerin belirleyici bir rol oynama konumuna ulaşmaları son derece zordur. Hele bir de ülkenin ulusal ve toplumsal gerçekliği devrimden başka hiçbir yöntemle çözümlenemeyecek düzeyde ise, mevcut kişiliğin çok güçlü bir devrimci kişilik biçiminde sahneye çıkmak zorunda olduğu açıkça anlaşılır. Diğer bir deyişle, Kürdistan'da yaşanan bugünkü toplumsal ve ulusal koşulların ağırlığı ve olumsuzluğu; bunun karşıtı olarak ortaya çıkacak devrimci kişiliğin rolünün daha da güçlü olmasını gerektirmektedir. Ancak, daha önce de vurgulandığı gibi, herhangi bir kişiliğin bunalımı bilince çıkarıp eyleme geçirmesinden henüz söz edemiyoruz. Her ne kadar bu ülkede milyonlarca insan, çeşitli sınıf ve tabakalar, çok sayıda aydın ve hatta normal ölçülerde her düzeyde devrimci bulunmaktaysa da, yine de problem yeterince bilince çıkarılabilmiş ve çağla aradaki çelişki giderilebilmiş değildir.

Bağımsız ve gelişmiş toplumlar ve uluslarda kişilikler genellikle oturmuş bir yapıda; sınıf ve ulus kişiliği gelişmiş boyuttur. Belli bir kuramsal temelde herkes ne yaptığını, neye hizmet ettiğini iyi bilir ve rolünü kendi toplumsal ve ulusal çıkarlarına uygun olarak oynar. Dolayısıyla, bu toplumlar ve uluslarda normal gelişme dönemlerinde kişiliğin güçlü bir rol ile ortaya çıkması gereği kendisini fazla dayatmaz. Fakat bizim gerçekliğimizde, ulusal ve toplumsal konulardaki yabancılaşma ve çarpıklığın, sınıfsal ve ulusal düzeydeki kişiliğin, bırakalım kendisi için olumlu düşünce geliştirmesine, tam tersine olumsuzlukta derinleşmesi ve işbirlikçilik, inkarcılık ve uzlaşma düzeyinin daha çok gelişmesine yol açmış olması, Kürdistan somutunda, dünyanın herhangi bir ülkesinde olduğundan çok daha fazla, kişiliğin rolünü öne çıkarmakta ve belirleyici bir konuma yükseltmektedir. Madem ki, maddi yapı ve yaşanan gerçekler, yani kişiliğin dayandığı ulusal, toplumsal ve ekonomik koşullar bu kadar elverişsiz bir durumdadır, o halde, bu elverişsiz gerçekliği aksi bir kutupta, güçlü bir kişilikle yaşama gereği de kendisini ortaya çıkaracaktır. İdeolojik, politik, kültürel, ulusal vs birçok düzeydeki geriliğin aşılması ancak büyük kişiliklerin ortaya çıkması olayı ile gerçekleştirilebilecektir. Bu anlamda da, Kürdistan'da kişilik sorunu başka herhangi bir ülkede olduğundan daha fazla yüklü bir durumdadır.

O halde, Kürdistan'da kişiliğin gerçek devrimci rolünü bulup ortaya çıkarmak gerekmektedir. Bu topraklara, yaşanan ulusal ve toplumsal gerçeğe özgü, bu gerçekliği devrimle değiştirebilecek devrimci bir kişiliğin ölçülerinin ne olması gerektiği açığa çıkarılmalıdır. Dünyanın şu ya da bu ülkesinde, onların ulusal ve toplumsal bünyesinde ortaya çıkan devrimci kişiliğin özelliklerinin de ötesinde ve bunlardan farklı yanları, ülke gerçekliğinden kaynaklanan kendisine özgü özellikleri bulunan bir devrimci kişiliğin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi zorunludur.

Kürdistan toplumundaki mevcut egemen kişilik tipi, yurtseverlik duyguları gerçekten zayıf olan bir konum içerisinde. Ancak çok çarpıtılmış, geri ve ilkel durumdaki bazı yurtseverlik duygularından bahsedilebilir. Bilinçli bir karakter taşımamakta, bilinci önemli oranda çarpıtılmış ve geliştirilmemiş bulunmaktadır. Yurtseverlik

konusunda olduğu gibi, diğerk tüm konularda da, örneğın, toplumsal, örgütsel ve askeri konularda da büyük oranda, düşmanın her türlü ideolojik ve politik etkisini yaşar. Sonuçta ortaya çıkan; uydu, pasif ve yaratıcılıktan uzak bir kişiliktir. Kendisine bile katbekat yabancılaşmış bir durumdadır. Esneklikten uzak, edilgen ve korkak bir özellik taşır. Elbetteki bütün bunlar, uzun yıllar toplum üzerinde egemenliğini sürdüren sömürgeciliğın ortaya çıkardığı özelliklerdir. Bizde ortaya çıkan kişilikte, çok az olumlu iz bırakılmıştır; onlar da çetin doğa ve toplum koşullarında şekillenebilen bazı olumlu özelliklerdir. Ama bunlar da önemli oranda yabancılaştırılmış ve birbirine zıt çıkarlar temelinde kullanılır olmuştur.

Kürdistan'daki geçerli bu olumsuz tipe karşılık, onun özelliklerine tepki biçiminde ortaya çıkan ve ona isyan eden kişilikler de gelişmekte ve bunlar kendilerini iki tür yorum tarzında ortaya koymaktadırlar Birincisi, bu kişiliğın burjuva ve küçük-burjuvaca yorumlanması ve bu tarzda bir karşı çıkış, diğeri ise, devrimci, çözümleyici çıkıştır. Küçük-burjuva çıkışta, yarı-bilinç, yarı-yurtseverlik, yarı duyarlılıkla, yani her konuda fazla gelişmemiş bir kişilikle cevap verilir; ideolojik, politik, örgütsel ve eylemsel alanlarda, yaratıcılık, cesaret, fedakarlık vb konularda küçük-burjuva bir kişilik şekillendirilmek istenir. Bu kişilik de diğerdinden pek farklı değildir. Daha önceki silik, boyun eğmeci ve uşak bir kişiliktir, fakat, son yirmi-otuz yıldır geliştirilmek istenen yarı-burjuva, küçük-burjuva kişilik de eski tipten çok daha umutsuz bir biçimde ve daha ince bir tarzda uşaklığı, teslimiyeti, işbirlikçiliğı ve uzlaşıcılığı yeni boyutlara ulaştırmıştır. Modern giysilerle ortaya çıkmasına rağmen, ortaçağın birçok kalıntısını da içinde barındırır. Devrimci bir tarzda somuta yönelme, gerçekliğı ele alma ve onu değıştirme sorununa çok yabancı ve çok yetersiz olduğı halde, kendisine ideolojik-politik açıdan modern bir maske takarak sahneye çıkar. Kendisini, olmadığı bir konumda göstermeye çalışması nedeniyle, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde tehlikeli bir rol oynar. Ancak, modern giysilerle gerçek yüzünü maskelediğı için tehlikenin ciddiyeti pek fark edilemez ve bu durum tehlikeyi daha da artırır.

Kürdistan'da tamamiyle aşılması gereken, devrimci eleştirisinin, pratiğın ve devrimci kişiliğın karşısında duracağı, son derece soysuz

ve vahim tip, işte, teslimiyeti ve uşaklığı yeni giysiler altında, modern koşullarda geliştirmek isteyen bu küçük-burjuva kişiliksizliğidir. Bildiğimiz gibi, bu tip, Kürdistan'ın tüm parçalarında şu ya da bu şekilde, adeta bir hastalık biçiminde geliştirilmek istenmektedir. Bu tipin, giderek kendisini örgütlendirmek, programlaştırmak ve kendi özelliklerine has bir politika oluşturmak amacıyla olduğu da bilinmektedir. Özellikle önderlik konusunda çok tehlikeli yönelimler içinde olan ve Kürdistan'ın modern insan uyanışına ve ulusal kurtuluş mücadelesine gerici bir önderliği hakim kılmak isteyen bu tiplerin çalışmaları devrimci bir temelde eleştirilmeli ve yerine devrimci anlayışın ve davranışın seçkin bir temsilciliği konulmalıdır. Bu, yerine getirilmesi gereken çok önemli bir görevdir. Ama şu da bir gerçek ki, Kürdistan'da modern bir temelde sömürgeciliğin yumuşatılması ve biraz katlanılır bir hale getirilmesi, ayrıca ortaçağ kalıntılarına devrimci bir yöntemle değil, evrimci bir tarzda aşılması için harcanan çabaların başarıya ulaşmasının maddi temeli kalmamıştır. Reformculuk bugün artık Kürdistan'da işlemez bir duruma gelmiştir. Çağın bugünkü koşullarında ve Kürdistan somutunda reformcu çabalar yürüyemeyecek bir olay haline gelmesi ve başarı şansı hiç bulunmayan bir eğilim halinde olmasından dolayı fazla bir tehlike oluşturmamakla birlikte, özellikle önderlik konusunda ısrar etmesi ve fakat bu önderliği yürütme konumundan uzak olması nedeniyle ciddi sakıncalar doğurabilir.

Yalnızca baskı altında oluşan bağımlı kişilik değil, aynı zamanda küçük-burjuva uzlaşmacı, o sözde modern, devrimci gibi görünen ama her an uzlaşmaya ve teslimiyete hazır kişilik de, devrimci kişiliğin rolünü daha iyi bir şekilde oynamasını zorunlu kılmaktadır. Devrimci kişiliğin tarihsel rolünü oynayabilmesi için, bu iki tip kişiliğe karşı da büyük bir mücadele yürütmesi gerekir. Bu kişilikler, devrimci kişiliğin gerçek tarihsel rolünü oynamaması için her zaman güçlü tehlikeler yaratırlar. Her şeyden önce sömürgeci ideoloji, politika ve kültür ortamının yarattığı maddi temelden aldıkları güçle sürekli bağımlılığı ve uyduluğu geliştirmek isterler. Bu anlamda da uzun tarihsel bir temelden ve geri toplumsal koşullardan kaynaklanan pasif, edilgen, uyuşuk ve bilinçsiz tip, devrimci gelişme önünde ayak bağı olur. Bu ise, kendisini aşiret, aile, din vb ilişkileri tarzında

yansıtır ve devrimci kişiliğin gelişmesini sürekli engellemeye çalışır. Bu olumsuz etkileri ve çok güçlü olan karmakarışık küçük-burjuva etkilerini iyi tanımak ve bunlardan sakınmak gerekir.

Bütün bunlar, devrimci kişiliğin rolünün çok güçlü olmasının gerektiğini ortaya koyar. Bu tehlikeli ortam ve aleyhte çalışan tüm faktörler, devrimci kişiliğin büyüklüğünü, ama bu kişiliğin de ancak büyük bir uğraş ile elde edilebileceğini gösterir. Demek ki, bizde roller sınıfsal düzeyde tam kavranmadığı ve ortaya konulmadığı için bunu ancak yetkin ve üstün, elit bir devrimci kesim, güçlü bir karşılıkla dengeleyebilir ve aradaki farkı giderebilir. Bu nedenle de sorunu hep geriden takip eden, hep ekonomik açıdan ve uzlaşmacı bir temelde ele almak isteyen; bu şekilde de kendisini "tehlikeden" koruyan, "imha" ettirmeyen, sözde "yakalattırmayan" ve sürekli kaçan kişi yerine, bizde her alanda tüm bu olumsuzluklara karşın sürekli büyüyen ve her alanda işlerin önünde yer alan seçkin ve güçlü bir devrimci kişilik gerekmektedir. Bunun için kişiler, kendilerine alabildiğine rol tanımalı ve anlayış olarak böyle bir özelliği kazanarak sürekli kendisinde beslemeli ve pratikte bu ölçülere ulaşmak için her türlü çabayı göstermelidirler. Özcesi; yukarıda sıraladığımız nedenlerden dolayı, başka herhangi bir ülkede olduğundan ve hatta tarihin herhangi bir döneminde yaşandığından daha fazla, bizde kişilerin rolü güçlü bir biçimde ve belirleyici olarak kendisini bugün göstermekte ve dayatmaktadır.

Daha önce de vurguladığımız gibi, Kürdistan'da normal ölçülere göre çok sayıda devrimci kişinin varlığından söz edilebilirken, yine de devrimci kişiliğin rolünü tam olarak oynamadığını görmekteyiz. Elbetteki bu, mevcut toplumda dürüst kişilerin bulunmadığı, devrime talip sosyal oluşumların ve maddi zeminin olmadığı anlamına gelmez. Vurgulanmak istenen; Kürdistan'ın mevcut objektif koşullarında, normal devrimci ölçülerin, ulusal ve toplumsal gerçekliğin bilince çıkarılmasına ve çözüme götürülmesine yetmeyeceğidir. Birçok kişi ve örgütün bu konuda harcadıkları çabalara karşın bir arpa boyu kadar bile yol alamamış olmaları bu gerçeğin bir ürünüdür. Somut gerçeğe tüm açıklığıyla sahip çıkılıp bilince çıkarılmadıkça, bu temelde her yönüyle doğru bir eylem geliştirilip yürütülmedikçe kişinin belirleyici rolünden söz edilemez. Bu nedenle de, toplumda

katbekat bir yabancılaşmanın geliştiği, çok boyutlu bir çarpıtmanın olduğu, ulusal ve toplumsal zeminin kendisine karşıt işlemesi durumunun son derece geliştirildiği, yani koyu bir inkarcılığın hüküm sürdüğü ve bu gerçeğin ezen ve ezilen sınıfların, tabakaların oluşumunu, bilincini ve eylemini büyük oranda etkilediği; en duyarlı olunması gereken ideolojik-politik alanda bile yabancılaşmanın güçlü bir etkisinin olduğu, bağımsız ideolojik-politik çıkış yaratmanın sürekli engellendiği, güçten düşürüldüğü ve olumsuz faktörlerin etkisini sürdürdüğü bir durumda, Kürdistan'da kişiler tarihsel rollerini oynayabilmek için, basit kıyaslamalara ve benzetmelere düşmeden, daha çok irdeleyici ve eleştirici olmak, özgün konumlarını sürdürmek, bastıkları toprağın ulusal ve toplumsal gerçeğini tüm açıklığıyla yansıtmak ve kendilerini sürekli gözden geçirmek, yenilemek zorundadırlar. Kişi ancak bu çabayı gösterdiği ve dünyasına hakim kıldığı oranda, kendisinden beklenen rolü oynayabilecektir. Çünkü, normal bir çaba, normal bir düşünce yetisi, normal bir politik faaliyet Kürdistan'daki mevcut olumsuz durumu aşmaya yetmemektedir.

Böyle bir gerçeklik, açık ki, ancak bu topraklarda ve böyle bir pratiği yaşayan kişilerde ifadesini bulacaktır. Kürdistan'daki bunalımlı, çarpıtılmış ve kendisine alabildiğine yabancılaştırılmış gerçeklik aşılmadan, yalnızca dünyanın şu veya bu köşesindeki devrimci bir pratiğin özümsemiyle yetinme, buradaki gerçekliğin kavranmasına yetmeyecek, ancak böyle bir gerçeklik yaşandığı oranda bilinç üretililebilecektir. Böyle bir gerçekliği yaşamak ve onu bilince çıkarmak ise, günün geçerli, normal ölçüleri içinde olanaksızdır ve böyle ölçülerde ısrar etmek, daha başından itibaren yabancılaşmanın içine girmek ve somut gerçekliğin çok çok uzağında bir bilinç elde etmek demektir. Eğer bir ülkede eşi görülmemiş bir baskı ve sömürü yaşanıyor ve o da en ince ve en barbar yöntemlerle birlikte sürdürülüyorsa; buradaki gerçekliğin tam kavranması, aynı zamanda bu baskı ve uygulamaların iliklere kadar yaşanmasını da zorunlu kılar. Bu gerçekleşmeden ülke somutunun gerçekten yaşandığından söz edilemez. Sömürgeci mekanizmanın değişik derecede türettiği ve kendisine benzeştirdiği gurup, katman ve sınıfların düzeyinde yaşamak, gerçekliği tam anlamıyla yaşamak demek değildir. Ancak

böyle bir düzeyde kalmanın reddi halinde, bu gerçekliğin yaşana-bildiğinden söz edilebilir. Aksi halde, mevcut sömürgeci baskı ve sömürü sisteminin yonttuğu ve kendisine benzeştirdiği bir kesimde yer alınır yalancı bir tarzda ve kendisine yabancılaşmış bir biçimde bu kesimin beyni ile düşünülür, dili ile konuşulur; özünde ise sömürgeciliğin beyni ile düşünülmekte, dili ile konuşulmaktadır.

Kürdistan'ın somut gerçekliğinde bu, çokça yaşanan bir olgudur. Birçoklarınca adına "devrimci eylem" denilen faaliyetlerin, özünde sömürgeci uygulamaların değişik boyutlarda meşrulaştırılmasından başka bir şey olmadığı açıkça görülebilir. Ülke sathına şöyle bir bakılacak olursa; ulusal kimliğini tanımayan, ama kendisine "marksistim" diyen birçok kişi ve hatta örgütlerin; aynı şekilde kendisine "milliyetçiyim" diyen fakat milliyetçiliğin asgari gereklerini bile yerine getirmeyen ve bu konuda çağdaş ölçülerin çok gerisinde kalan kesimlerin varlığı rahatlıkla fark edilebilir. Görünüşte modern olan ama yaşanan gerçekliğin izah edilmesinde ve değiştirilmesinde hiçbir rol oynamayan sözde bir "marksistlik", "milliyetçilik" sürdürülmektedir. Bu ise, yabancılaşmanın "sol" veya "devrimcilik" maskesi altında meşrulaştırılmasından başka bir anlam ifade etmemektedir. Bu şekilde, problem daha da karmaşık bir hale getirilmekte; "çözeceğiz, hem de en radikal biçimiyle", "yapacağız... edeceğiz..." denilen noktada çözümsüzlüğün başka bir biçimi kendisini dayatmaktadır.

Bugün içerisinde yaşanan somut gerçeklik, sözde bu topraklarda devrimci faaliyet yürüttüğünü iddia eden birçok örgütün konumunun rahatlıkla açığa çıkartabilmesine elverişli bir ortam yaratmış durumdadır. Birçok örgüt ve grup devrimci faaliyetle uğraşır görünürken, aslında bu faaliyetin kenarına bile yaklaşmamıştır. Ulusal ve toplumsal sorunun devrimden başka hiçbir yöntemle çözümlenemeyeceği, bunun dışında sıradan bir gelişmenin ve güncel ekonomik ihtiyaçların bile karşılanamayacağı bir somut yapıda, kişiler rollerini tam anlamıyla oynamak istiyorlarsa, başlangıçtan itibaren kişiliğin devrimci yanının başat olmak zorunda olduğu, bu konuda hiçbir yanılgıya yer verilemeyeceği ve sahte oluşumların yerle bir edilmek zorunda olduğu bilinmelidir. "Orta yol" veya "orta çözüm" diye sunulan birçok öneriye daha başından itibaren şüphe ile bakmak,

bunlara karşı eleştirici ve irdeleyici olmak zorunludur. Diğer taraftan, devrimci kişilik de kendisini sürekli eleştirmek, gözden geçirmek ve yargılamak zorundadır. Elbetteki aynı silahlar ulusal ve toplumsal gerçekliğe ve sömürgeciliğe, bunun dolaylı ve dolaysız müttefiklerine karşı da en yakıcı ve en sert biçimiyle yöneltmesi gerekmektedir.

Modern olanla, geri olanın iç içeliğinin nasıl olumsuzluklar taşıdığı, kendisine özgü yapısı içinde kavranmak zorundadır. Çünkü, hemen belirtmek gerekir ki, başka herhangi bir ülkedeki sınıf tahlili bu zeminde ortaya çıkan gerçekliğin kavranmasında yeterli olmamaktadır. Bizde, tezgahlar daha değişik çalışmakta, işler daha değişik dokunmakta ve sonuçta daha değişik motifler ortaya çıkmaktadır. Daha sonra görülecektir ki, birçok aydın taslağı, sağdan-soldan bazı aktarmalarla somut gerçekliğe yaklaştırmaya çalışacak, fakat bu, yarar yerine zarar getirecektir. Yapılan, mevcut gerçekliği kavrama ve değiştirme değil, adeta sömürgeciliğin bir oyunu biçiminde veya farkında olmayarak -belki de iyi niyetin bir kurbanı olarak- yanlış bir rol üstlenmektir. Böylelikle yabancılaşmanın derinleştirilmesi rolü yerine getirilmekte ve bu güçler "sol" içerisinde, "devrimci" yapı içerisinde göründükleri için de son derece silik, sahte ve yapay bir karaktere bürünmektedirler. Açık ki, böyle bir yaklaşımla toplumsal gerçeklik tesbit edilememekte ve sorun gelip ülkenin, ulusun ve toplumun değiştirilmesi yolunda hedef koyma ve program çıkarma noktasına dayandığında bu durum kendisini daha da berrak bir tarzda ortaya koymaktadır. Kaçınılmaz olarak aynı yanlışlıklar politik, örgütsel ve eylemsel faaliyeti de etkileyecek ve böylece birçok çaba kısır bir döngü içerisinde kalacaktır. Diğer bir yönüyle bu, elbetteki, gerek gerçeğin araştırılmasında ve gerekse bundan yola çıkarak programlaştırılmasında, politik bir perspektif içerisinde ele alınmasında ve pratiğe kavuşturulmasında yenilgiyle karşılaşma anlamına gelecektir. Bu açıdan da, geleceğin doğru bir perspektifinin ortaya konulması büyük bir önem taşımaktadır. Kişilik bir de bu konuda, geleceğin kestiricisi ve yaratıcısı olma anlamında, tam bir devrimci özelliğe sahip olmalıdır.

Soruna bu boyutlarıyla yaklaştığımızda göreceğiz ki, günümüz Kürdistan'ında hala devrimci kişilik ve kişiler tarihsel rollerini tam olarak oynamaktan uzak bulunmaktadır. Sorunun bu yönü en

yakıcı tarzda bugün hala kendisini dayatmaktadır. Ülkenin ulusal ve toplumsal gerçekliğinin tam ve doğru olarak kavranması temelinde devrimci kişiliğin ortaya çıkarılması sorunu vardır. Dünya halklarının en gerisinde, çağdan uzak, geri ve ilkel bir yaşantıya mahkum edilen Kürdistan halkının en olumsuz bir tarzda içinde yaşadığı ulusal ve toplumsal gerçekliği değiştirebilecek ve onu çağa ulaştıracak, çağla bütünleştirecek bir kişiliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Ortada birçok kişilik ile bunların dayandıkları sınıflar ve ideolojik-politik oluşumları görmek mümkündür, ancak bunların büyük bir kesimini sahtelikle yargılamak zor değildir. Çünkü, bir çoğu, dünya ölçüleriyle karşılaştırıldığında, çoktan zaferle çıkmaları gereken bir süreci yaşamalarına rağmen, bırakalım bir zafer yaşamayı, işin daha ilk adımlarını bile atmaktan oldukça uzaktırlar. Mevcut ideolojik-politik oluşumlarıyla bu kişiler açık bir yanılsamanın, yabancılaşmanın, en olumlu bir deyimle, reformizmin içinde yüzmektedirler. Birçoklarının durumunun bundan farksız olmadığını, ulusal ve toplumsal gerçekliklerini bir türlü yaşayamadıklarını mevcut pratik ortam herkese apaçık bir şekilde göstermektedir. Ülkenin durumu, ulusal ve toplumsal koşulları irdelenecek olursa bu gerçeklik kolayca teslim edilecektir.

Bu olumsuzluğa karşın, bir kişilik dayatmak gerekmektedir. Bu nedenle kişiler en belirleyici bir biçimde tarihsel rollerini oynamaya başlamalıdır. Henüz işin başlangıcında olduklarını kabul etmeli "ettik", "yaptık", "başarı üstüne başarı elde ettik", "ilerledik" deme gafletinden de uzak durmalıdırlar. Eğer, yapılanların boşa gitmesi istenmiyorsa, bu, böyle olmak zorundadır. Bugünkü sömürücü, baskıcı, yabancılaştırıcı politikalar ve imhaların karşısında devrimci bir kişiliğin direnmesi gerekmektedir. Böyle bir kişiliğin tüm boyutlarıyla; fikrîsel, örgütsel, toplumsal dayanaklarını, iç ve dış dost güçlerini bulmadan, mevcut sahteliğin ve yapaylığın yaratacağı tehlikelerden kendisini koruması mümkün olmadığı gibi, varacağı nokta da en soysuzca bir çürüme ve dağılma olacaktır. O halde, soruna biraz daha objektif olarak ve yakın tarihsel geçmiş ve günümüz somut koşulları ışığında bakılmalı ve tüm ayrıntılarıyla açıkça ortaya konulmalıdır. Çözümleyici kişiliğin, fikrin ve örgütün objektif zemini yakalanmalı, doğru bir tahlil yapılarak olumsuzlukların

yanında olumlu yanları da gösterilebilmelidir. Eğer bu yapılmışsa, bunun devrimci gerçekliğe ne ölçüde dönüştüğü, kişisel, örgütsel ve eylemsel düzeylerde ne kadar gelişim sağladığı, bu konularda farklı sınıfsal yaklaşımların hangi boyutlarda olduğu belirtilmelidir. Eğer günün gelişmeleri içerisinde bizde yol göstermesi gereken doğru tahliller ve buradan yola çıkmış bir devrimci gelişme varsa, açık ki, sürecin belirleyici kişiliğinin ortaya çıkması konusunda önemli bir noktaya gelinmiş bulunmaktadır. Çok sınırlı da olsa, objektif gelişmeyi yansıtan sübjektif bir gelişme, yani devrimci bir gelişme varsa, bunalımların derinliklerinden çıkıp gelen çözümleyici bir gücün doğduğunu, bu bunalımları tüm boyutlarıyla özümsemediğini ve bunalımı devrimci bir çıkışla cevaplandırmak istediğini; bunun için beklenen kişilik, örgüt ve eylemin artık somut bir olgu haline geldiğini belirtebiliriz. Bu durumda, objektif gerçekliği devrimle değiştirebilecek kişilerin ve bunların oluşturacağı devrimci örgütün özelliklerini ele alıp işlemek zor olmayacaktır ve bu, aynı zamanda zorunlu bir görevdir de.

O halde, günümüzde ağırlığını hissettiren şekilsizliği ve kaosu nasıl izah edeceğiz? Milyonlarca bireyin devrimci politika gibi yüce bir siyasal faaliyetin yanından bile geçmeme olgusunu, dünya halklarının çok gerilerde bıraktığı bu aşamaların yakınına bile gelinememesini neyle açıklayacağız? Mevcut gerçekliği devrim ile değiştirebilmek, bunlara doğru bir cevap vermekten geçecektir.

Çeşitli yazılarımızda ele aldığımız gibi, 16. yüzyıldan itibaren, Kürdistan tarihinde bir baş aşağı gidiş başlar. Bunun nedenleri diğer yazılarımızda uzun uzun açıklanmıştır. Bu yüzyıllarda, iki merkezi-feodal despot rejimin -Osmanlı imparatorluğu ve Pers imparatorluğu- Kürdistan üzerinde, tarihin eski dönemlerinden gelen bir çekişmeleri vardır. Çekişmenin sürekli Kürdistan toprakları üzerinde bir savaşa dönüşmesi, bu çekişme ortamında toplumun habire parçalanmasına yol açmış, halk mevcut istila ve işgal ortamından zarar görmemek için, uygarlıktan olma pahasına da olsa uygarlık alanlarından çok uzak yerlerde yaşamı seçmek zorunda kalmıştır. Aynı şekilde, feodal beylerin ve aşiret güçlerinin toplum içerisinde sürüp giden çekişmeleri; toplumun kendi iç siyasal ve sosyal gelişmesini sağlayamaması veya bunun sınırlı kalması;

özellikle de bağımsız siyasal bir erkin oluşturulamaması, hep bağımlı ve işbirlikçi bir statü içinde kalınması; toplumun iç çelişkilerinin toplumu bağımsızca geliştirme gücünde olmayışı; mevcut çelişkilerin güdük kalması, dış baskı nedeniyle iç çelişkilerin işleyip toplumu ilerletememesi ve bu nedenle de güçlü bir sınıf mücadelesinin oluşamaması; bütün bunların yanı sıra dış egemen güçlerin de milli gelişmeyi sürekli kösteklemesi ve bunların içice geçmesi; yüzyıllar sürüp geldikçe ulusal ve toplumsal gelişmedeki dumura uğramanın artması; özellikle de merkezi egemen dış güçlerin ülkeyi giderek gelişen ve güçlenen kapitalist sistemden tecrit etmeleri; üstelik bizzat kendilerinin kapitalist gelişme önünde bir engel haline gelmeleri ve bu etkiyi Kürdistan'a fazlasıyla taşırmaları, mevcut aşiretçi-feodal güçlerin kör döğüşlerini bütün topluma egemen kılmaları sonucunu doğurmuştur. Ele alındığında görülecektir ki; dönemin koşullarına uygun düşen bir sınıf mücadelesi ve ulusal hareketin olmayışı, aksine birçok beylik, aşiret ve kabile grubunun sürekli birbirleriyle çatışıp durmaları, milli ve toplumsal gelişmeyi çok olumsuz etkilemiş ve törpülemiştir.

19. ve 20. yüzyıllara gelindiğinde, olumsuzluk daha da derinleşmiş, aşiretçi-feodal yapıdaki kısmi gelişmeler de yerini bütünüyle durgunluğa terk etmiştir. Artık dış baskı, toplum üzerinde tamamen belirleyici bir rol oynamaya başlamış; beylikler, aşiretler, kabileler ve aileler arasındaki çatışmalar daha da vahim bir hal almıştır. Toplumun çağla olan çelişkisi ve gelişmelerin uzağında kalma durumu daha da derinleşmiştir. Köklü çözümlerin gündeme gelmeyişi ve evrimci tarzdaki çözümlerin ise sonuç almaktan uzak olması nedeniyle, toplum, yüzyıllardan beri sürüp gelen, ancak aşılmak zorunda olan aşiretçi-feodal özelliklerden kurtulamamaktadır. Yabancı işgal temelinde ve yabancı karakterde oluşan feodal beylikler bir türlü toplumun egemen ve yönetici siyasal gücü haline gelememekte, işbirlikçilik ve uşaklık karakterleri geliştikçe gelişmektedir. Dünya çapında, kapitalizmin gelişmesine paralel olarak ulusların ve ulusal devletlerin oluşumu hızlanmakta, fakat Kürdistan'da bunun tam tersi bir durum olarak, iç çatışmalar nedeniyle bölünme, parçalanma giderek derinleşmektedir. Bu dönemde, böyle bir yapı altında sorunların çözümünü yakalayabilmek

bir yana, giderek çözümden uzaklaşma söz konusudur. Böyle bir yapı ise, yabancı istilacı ve egemen güçler için, daha rahatlıkla baskı geliştirme ve burayı kendi ulusal ve toplumsal çıkarları için kullanma olanağı sağlamakta ve hakimiyet geliştirmek isteyen güçlerin bizzat kendilerinin emperyalizme bağımlı ve çok geri bir yapıda olmaları, yansımaları Kürdistan'da daha da yakıcı bir tarzda ortaya koymaktadır. Ulusal ve toplumsal gerçekliğin zor altında bozulması ve yabancılaştırılması daha da katmerleştirilerek öyle bir noktaya ulaştırılmaktadır ki, çağın temel akımı haline gelen ulusal ve toplumsal kurtuluş sorunu Kürdistan insanları içinde yansımaları bulamayarak, adeta onlar için olmayan bir soruna dönüşmektedir. Bunun bir sonucu olarak da, bizde kendine fazla yabancılaşma, daha fazla çağın uzağına düşme olayı gelişir. Buna bir de düşmanın son derece bilinçli, kaba ve ince imha yöntemlerinin baskı ve sömürüsünün eklenmesi; emperyalist sistemin yaşadığı en gerici dönemlerden birisine girmesi; sistemin işbirlikçilerinin çağın birçok karşı-devrimci deneyiminden ders alarak bunu emperyalist gericilikle bütünleştirmesi ve böylece Kürdistan'a yönelmesi, ortamı daha da ağırlaştırır. Tarihte tanınmaz hale getirilmiş bir ülke ile ulusal ve toplumsal koşullar sistemi bu durumla karşı karşıya gelince, Kürdistan'da oluşan ulusal ve toplumsal yapı tam bir ucube olarak karşımıza dikilir.

Özellikle günümüzde uğradığı ağır sömürgeci baskılar altında, böyle bir ülkenin varlığı inkar edilmekte, Kürdistan denilen bir ülkenin varlığı kabul edilmemektedir. Emperyalist sistemin en vurucu ve en gerici gücü olan ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki en azgın işbirlikçisi olan askeri-faşist Türk sömürgeciliği, tarihinden miras kalan en barbar katliam yöntemleri ile emperyalizmin dünya çapındaki karşı-devrim deneylerinden de ders alarak Kürdistan üzerinde uyguladığı sömürgecilikle adeta böyle bir ülkenin var olmadığına tüm dünyayı inandırmak çabası içindedir. Kürdistan'ın adını bile kullanmayı reddederek, "böyle bir ad, böyle bir ülke, böyle bir halk ve ulus yoktur" demekte ve bununla, "o halde, bunalım da, devrim ve çözüm diye bir sorun da, ulusal kişilik de ve örgütü de yoktur ve olmayacaktır" demek istemektedir. Türk sömürgecileri tarafından Kürdistan üzerinde vahşetin, barbarlığın

daha da yoğunlaştırılması ve zafere ulaştırılması sorunu biricik gerçek olarak sunulmakta, "bunun dışında başka gerçek aranmamalıdır" denilmektedir. Emperyalist sisteme bu durumun meşruluğu kabul ettirilmiş, üstelik bununla da yetinilmeyerek sosyalizme ve ulusal kurtuluş akımına da böyle gösterilerek, Kürdistan gerçekliği kısmen de olsa onlardan gizlenebilmiş ve bu akımların etkilerinin Kürdistan'a yansımaması için her türlü tedbir alınmıştır.

Bir toplumun aynası olması gereken aydınların, yeni gelişmelere öncülük edecek olan modern sınıf ve tabakaların ve bunların en duyarlı kesimi olması gereken gençliğin oluşumunun çarpıtılması, zor ve asimilasyon politikası ile ulusal-toplumsal gerçekliğe yabancılaştırılarak inkarcı-uşak bir kesim olarak yetiştirilmesi Kürdistan'da son derece olumsuz ve eşi görülmemiş bir durumun ortaya çıkmasına yol açar. 1970'lere gelindiğinde bu olumsuz zeminde yapay bir tartışma gelişir: "Kürtler var mıdır, yok mudur; bir halk mıdır, değil midir; veya bir ulus mudur, değil midir?", "Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi Kürtler için kabul edilmeli midir, edilmemeli midir?" Anlaşılabacağı gibi, tartışılan sorun, çağımızın en güçlü akımı olan ulusal kurtuluş akımının kabul edilip-edilmemesi, bu doğrultuya girilip-girilmemesi değil, bir halkın varlığı-yokluğu sorunudur! Güçlü bir tarihsel temelde oluşmuş bir halkın varlığı veya yokluğu tartışılmaktadır! Elbette ki, böyle bir tartışma son derece yapay bir tartışmadır. Gerçekte tartışma konusu olamayacak olan böyle bir gerçekliğin, sorunun gerçek sahipleri olması gerekenler arasında da tartışılması, yabancılaşmanın ulaştığı vahim boyutu göstermekle birlikte, aynı zamanda, düşmanın dili ile konuşmanın, düşmanın empoze ettiği biçimde soruna yaklaşmanın da ne kadar güçlü olduğunu ortaya koymaktadır.

Eğer bir halk, "var mıyım, yok muyum? Ulusal kurtuluş hakkım var mı, yok mu?" diye bir tartışma içerisine girmişse, açık ki, bu çok geri ve gerici bir tartışmadır. Bunu tartışan bir halk, bunalımını tartışmanın henüz çok uzağındadır demektir. Bir halk, eğer öncelikle kendi varlığını kanıtlamak zorunda bırakılmışsa, sıra bunalımın ve bundan kaynaklanan devrim meselesinin tartışılmasına hiç gelmeyecektir. Oysa, hemen hemen benzer sorunları yaşayan ve ulusal kurtuluş sorunu ile karşı karşıya gelen dünya halklarında problemin

ele alınışı daha değişiktir. Onlar, işe direkt devrim sorununun tartışılmasıyla başlamış ve hiçbir şekilde varlık-yokluk tartışmasına girmemişlerdir. Bizde ise tam tersi bir gelişme yaşanmıştır. Elbette ki bu durum, yılların heba olmasına yol açacak ve bu temelde birėok soysuzluğun tũremesini ve gelişmesini de birlikte getirecektir. Sosyalizm ve ulusal kurtuluş akımları ile devrimcilik, yurtseverlik ve milliyetėilik kavramları, açık ki, bu dũnemde bizim insanlarımız tarafından gerėek anlamlarıyla pek kavranamamıştır. Bunda sũmũr-geciliğin topluma zorla dayattığı ve kabul ettirdiği ۆlėũlerin etkisi kũėũmsenemez. Daha sonra gũreceęimiz gibi, reformistler -tam olarak reformist bile diyemeyeceğimiz kişiler- bu tartışmanın en belli başlı taraftarları olacaklardır. 1970'lerde yaşanan bu sũreėte, dũřmanın empoze ettiği dille konuşan bu tipler oldukėa bũyũk zararlaraya yol ağmışlardır.

Diğer parėalarda, bu yıllarda bir "Kũrt Hareketi"nden sũz edilir. Ama yaşanan gerėekler, bu hareketin ne menem bir "Kũrt Hareketi" olduğunu aėıkėa ortaya ėıkarmıřtır. Aynı şekilde, bunların bırakalım bir modern ulusal kurtuluş hareketi olmayı, bunun kenarından bile geğmedikleri, aldıkları sonuğlardan aėıkėa gũrũlebilir. Fakat bazılarının hala bu hareketlerin sũzcũlũęũnũ yapmaya devam etmelerine de şaşmamak gerekir. Emperyalizme karşıt gelişmeleri gerekirken, ėaęla tam bir karşıtlık içinde emperyalist sistemin birer uzantısı biçiminde gelişmeleri ve daha başında onunla uzlaşmaları, "Kũrt Hareketleri" olarak lanse edilen ve gũnũmũze kadar gelen bu hareketlerin birer ucube olaydan başka bir şey olmadıklarını ve sorunun ėũzũmũnũ yakalamak bir yana, problemi daha da ağırlaştırmaktan ۆteye gide-mediklerini ortaya koymaktadır.

Bu noktada diyebiliriz ki, sorunun doğru bir tarzda ortaya konulması oldukėa ۆnemlidir. Bir devrimci gerėeklik yaratılmak isteniyorsa, her şeyden ۆnce bunun dayanması gereken objektif temel doğru yakalanmalı, zeminin doğru yakalanmasını engelleyen ve ۆrtbas etmeye ėalıřan dũřũncelerin eleştirisi yapılmalıdır. Buna da, içinde bulunulan sũreėteki o somut ve gũncel konuda geçerli olduğu iddia edilen dũřũncelerin eleştirisiyle başlanır.

Tarihte sıkėa rastlandığı gibi; bunalım, sert işgal ve istila dũnemleri kafalarda ve yũreklerde etkisini ağır bir biçimde duyurur. Ya teslimiyet

veya direniş biçiminde; ya bağımsız-özgür bir düşünce ya da kulluk-efendilik biçiminde bir duyguya yol açar. İşgal ve istiladan da öteye katliamlar biçiminde, hem de yalnız fiziki katliamlar değil, aynı zamanda bir ulusu ulus yapan tüm değerler üzerinde bir imha süreci için için işlenirken ve sınıfsal sömürü dizginsiz boyutlarda sürüp giderken, o ülkede bir demokrasi tartışmasına girmek, hem de legal ve sömürgeci güçlerin kurum ve aygıtları içerisinde bir demokrasi tartışması yürütmek, eğer ihanet değilse büyük bir gaflet ve şarlatanlıktır. Böyle bir kargaşa ortamında devrimci düşüncenin en soylu örneklerini özümsemekten başka çıkar yol yoktur. Çünkü, gerçeği en iyi yansıtan ve toplumsal gerçekliğin kavranmasında en doğru yolu gösteren, devrimci düşüncedir. Bunun için de her şeyden önce, dünya çapında kabul görmüş, uygulanmış ve zafer elde etmiş ilkelerin ışığında bizde olup bitenlere bakmak, bunların eleştirci etkisi altında bizdeki sahteliğin ve adeta kendi kendisiyle alay etme durumunun üzerine gitmek gerekmektedir.

Tartışmayı doğru bir zemine kaydırmak, doğru bir ideolojik-teorik faaliyet yürütmek ve ideolojik mücadele platformu açmak bu dönemde hayati bir önem taşımaktadır. Aynı şekilde, denilebilir ki, bu konuda sağlanabilecek en küçük başarının bile hayati ölçüde önemi vardır. Ama bununla da yetinmemek gerekir. Bilinmelidir ki, bu, işin sadece ilk basamağıdır. İkinci basamakta ise, doğru düşüncelerin yanlış düşüncelerle çatıştırılması vardır. Böylelikle, toprağın altındaki gerçekler yavaş yavaş açığa çıkarılacak; sahtelik ve yanlışlık eleştirilip teşhir edildikçe, takke düşüp kel görünecek ve doğru devrimci düşünce sert darbelerle sahte düşünce ortamını dövdükçe, ülke üzerindeki karanlık perdeler de birer birer aralanacaktır. Bunun sonucunda ise, ulusal, toplumsal ve sınıfsal gerçeklik yavaş yavaş ortaya çıkacaktır. Bu, düşüncede devrim olayının gerçekleşmesi demektir. Diğer bir deyişle, bu olay, düşüncenin rolünü oynamaya başlamasıdır. Her ne kadar bu, öyle fazla militanca bir faaliyet değilse ve henüz örgütsel ve eylemsel bir faaliyet haline gelmekten uzaksa da yine de örgütsel ve eylemsel faaliyetleri ortaya çıkarabilmek için yaşanması gereken önemli bir duraktır. Çapının büyük veya küçük olması pek önemli değildir. Önemli olan, doğru ve dönemin sorunlarına neşter olabilmesi, yani yarayı en can alıcı yerinden yakalayarak daha sonraki oluşumlara

zemin hazırlayabilmesidir. Bu işi de ancak devrimci düşünce, devrimci teori yapabilir. Elbette ki, bu görevin gerçekleştirilmesi çatışmasız ve mücadelesiz bir tarzda olmayacaktır. Herşeyden önce, emperyalist-sömürgeci sistemden kaynaklanan her türlü düşünce eleştirilmek, özellikle de ulusal soruna ve ülke gerçekliğine ilişkin düşünce ve varsayımlar ile bu konudaki her türlü olumsuzluk iyice incelenerek yanlışlıklar teşhir edilmek zorundadır.

Kürdistan'ın tarihsel ve somut toplumsal yapısının, çoğu çevrelerce doğru bir teorik anlayışla aydınlatılmadığı bir gerçektir. Bunun yerine, kopkoyu bir karanlık ve kendi gerçekliğine katbekat bir yabancılaşma ortamında, düşmandan kaynaklanan ulusal inkarcılık ve benzeri yanlış görüşler ve anlayışlar topluma hakim kılınmaya çalışılmakta, geri toplumsal yapıdan kaynaklanan her türlü dini düşünce ve aşiretçi anlayışlar toplumu kemirdikçe kemirmeye devam etmektedir. Elbette ki bunlara anlayış ya da görüş denilemez. Teori, daha çok tarihsel ve toplumsal gerçekliğin objektif bir biçimde tahlil edilmesidir. Bundan dolayı teori, her türlü yabancılaşmadan ve idealist düşünceden uzak, bilimsel bir temele dayanmalı ve gereken aydınlığı sağlayabilmelidir. Kaldı ki, teori yalnızca geçmiş ve bugünkü koşullar hakkında açıklık getirmekle kalmamalı, aynı zamanda geleceğin koşullarını şimdiden gösteren bir aydınlık da sağlayabilmelidir. Yani, nasıl bir gelecek yaratılacağını, bunun nasıl çizilmesi gerektiğini, ulusal ve sınıfsal mücadelenin nasıl şekillenmesi gerektiğini öz bir biçimde ortaya koyabilmelidir.

Teori, bu konularda yarattığı aydınlığı, sapma anlayışlara karşı da sağlayabilmeli, özellikle devrimci teoriyi bulanıklaştıran ve çarpıtan reformist ve revizyonist görüşlere karşı proletaryanın doğru teorik anlayışını açık-seçik bir biçimde ve her konuda ortaya sererek sapmaların yarattığı bulanıklığı engellemelidir. Bilindiği gibi, bu tip görüşlerin maddi temeli, küçük-burjuvazinin içerisinde bulunduğu konumdur. Bu sınıfın bizdeki karmaşıklığı ve olumsuzluğu göz önüne getirilirse, bunlara dayanacak olan reformizm ve revizyonizmin son derece tehlikeli bir konumda ortaya çıkacağı anlaşılır. Bu sınıf, ulusal kurtuluş mücadelesinde sürekli işbirlikçiliği ve uzlaşmacılığı geliştirirken, proletarya hareketi içerisinde de sapmaları teşvik eder. Ancak proletarya hareketinin kendisiyle mücadele içerisinde gelişeceği

tek anlayış küçük-burjuva reformizmi değildir. Bir taraftan bu anlayış karşısında teoride uyanık olunurken, diğer taraftan da hakim ulustan kaynaklanan sosyal-şoven milliyetçiliğine karşı da aynı uyanıklık gösterilmek zorundadır. Dünyada görülen birçok örneğe dayanılarak, bu anlayışın da bir yabancılaşma sorunu olarak ele alınması gerektiğini, devrimci düşünceyle hiçbir ilişkisi olmadığını, ulusal ve toplumsal kişiliğin oluşumunda ve gelişmesinde karşı çıkılması gereken bir olay olduğunu ve sol maskeyle ortaya çıkmasına rağmen kabul edilmemesi gerektiğini ortaya koymak son derece önem arz eder. Ancak böylelikle, egemen sömürgeci aygıtın dolaylı ve dolaysız sözcülerinden gelen düşünce ve eğilimler mahkum edilebilir ve dolayısıyla, tarihte denenmiş ancak olumlu sonuç vermemiş olan politik eğilimlerin maskeleri düşürülebilir.

Düşünceler bir de bu zeminde, kalıplaşmış düşüncelerle çatıştırılarak ortaya devrimci bir ideoloji, ülke somutuna uygun devrimci bir teori çıkarılır. Birçok ülkede böyle bir oluşum genellikle pratik eylemlerin ürünü olarak ortaya çıkarken, bizde salt bir düşünce oluşumu biçiminde ortaya çıkması tesadüf değildir. Çünkü, toplum yüzyıllardan bu yana, bırakalım bağımsız bir eylem koymayı ve çelişkilerini çatıştırarak sonuca varmayı, milli çelişkisini dile getirmekten bile uzak bir durumdadır. Böyle bir çelişkiyi dile getirebilecek sınıf ve sınıfın sözcülerinden, örgütlerinden ve hatta düşüncesinden mahrum kalmış, bunlara sahip olamamıştır. Program konusunda da aynı durum kendisini bariz bir biçimde ortaya koyar. Böyle olunca da işe, en genel doğru devrimci teorik tezlerden başlamak ve bu temelde bir ideolojik mücadele açarak eyleme ulaşmak gerekmektedir. Yani, önce eylem, sonra düşünce yürütmek tarzında değil, tersine, önce düşünceyi yaratmak ve bu temelde eyleme geçmek tarzında bir yol izlenecektir. Güçlü bir eylem ve bunun örgütüne ulaşabilmek ve giderek güçlü bir halk hareketi, halk savaşı ve ordusuna varabilmek, her şeyden önce bu platformda bir çözümün yakalanmasından geçecektir. Toplumun birçok geliştirici gözeneklerinin tıkalı olduğu ve ulusal değerlere sahip çıkmanın bir delilik olarak nitelendirildiği bir durumda elbetteki devrimci eylemin sözü bile edilemeyecektir. Düşüncede böylesine olumsuz bir konumun yaşandığı bir topluma doğru bir düşüncenin mal edilmesi için yürü-

tülecek savaşım, açık ki, büyük bir önem taşıyacaktır. Önemli olan bu konuda doğruyu dile getirebilmektir. Başlangıçta sınırların dar olması, bu görevi yerine getirecek kişilerin fazla eylemci ve örgütçü olmaması büyük bir sorun değildir, yeter ki, doğruları dile getirebilecek kadar cesaretli ve bunda ısrar edebilecek kadar dürüst bir grup araştırmacı ve inceleyici bulunabilsin. Eğer uğrunda mücadele ettikleri tezler gerçekliği izah etmede yeterli ise, başlangıçta sayıları ne kadar az olursa olsun, yetkileri ne kadar sınırlı bulunursa bulunsun bu bir grup insan kısa sürede gelişip büyüyecek ve tarihsel rollerini oynayabileceklerdir. Çünkü, savundukları doğru düşünceler geleceği tohum şeklinde içinde taşımaktadır ve gelecek bu düşüncelerden boy verecektir. O halde, gelecekte büyüyecek olan yanın bu düşüncelerden kaynaklanacağı açıktır.

Kürdistan öyle bir ülke ki, uzun vadeli ulusal ve toplumsal konulardaki yüce amaçların düşüncede savunulması bile, daha işin başındayken kelle koltukta olmayı zorunlu kılmaktadır. Her türlü gelişmeye zorla kapatılmış olan bu alanın düşünce ile açılması bile, karşısında çılgınca bir sömürgeci gücü ve işbirlikçilerini bulacaktır. 1973'lerde ortaya çıkan ve ulusal kurtuluş düşüncesinin ilk tohumlarını atan küçük düşünce grubumuzun daha ilk anda kendisini politik mücadele ortamında bulması ve daha düşüncelerini çatıştırdığı bu süreçte bir direnme içerisine girmesi, bu gerçeğin dile getirilişidir. Kürdistan gerçekliğini yakından tanıyanlar ve sömürgeci gücün karakterini ve özelliklerini biraz olsun bilenler, ilk düşünce taşıyıcılarının neden daha ilk günden itibaren direnişçi olarak karşımıza çıkmaları gerektiğini anlatabilirler. Henüz ciddi bir politik mücadele programına ve olanaklarına ulaşılmış olmaktan ve stratejik ve taktik hattı yakalamaktan uzak bulunulsa da, düşünceden mahrum bırakılmış bir toplumun gerçekliğini, bir ulusun gerçekliğini doğru olarak ortaya koymak, egemen düzenin bunu bir savaş olarak kabul etmesi ve şiddete başvurmasına yetmektedir. Bu nedenledir ki, ortaya çıkan ilk düşünce grubumuz bu şiddet karşısında kendisini savunmak ve direnmek zorunda kalmıştır. Gelineen noktada bir ikilemle karşı karşıya gelinmiştir: Ya her şeyden vazgeçerek teslim olunacaktır ya da direnerek herşeye sahip çıkılacaktır. Teslimiyet yerine direnişin seçilmesi erkenden

bir politik konuma girilmesi sonucunu doğurmuştur. Böylece ilk düşünce grubu, henüz yeterli olanaklara sahip olmadığı bir dönemde zorunlu olarak politik mücadelenin içerisine çekilmiştir.

Bu noktada sorun daha da yakıcı hale gelmiştir. Çünkü, politik mücadele çok ciddi ve büyük zorlukları göğüslemeyi, büyük fedakarlıklar göstermeyi gerektiren bir mücadeledir. Politika yapmak, adeta ateşle oynamak gibidir; ya doğru yapar, ölçülerine uygun geliştirirsin ya da bunları yerine getiremeyip imha olursun. Düşmanın, kaçtırmak ya da teslim almak amacıyla başvurduğu şiddete karşı, varlıklarını korumak, bundan da öteye halkın ve devrimin çıkarlarına sahip çıkmak için açık ki, politik mücadele, kurallarına göre hayata geçirilmek ve direnme daha da güçlendirilmek zorundaydı. Bu noktada sorun artık politik bir güç haline nasıl gelineceği, salt bir propaganda grubu olmaktan çıkarak politik bir mücadele örgütüne dönüşümün nasıl sağlanacağıdır. En başta oluşturulması gereken politik bir programdır. Aynı şekilde, politik bir strateji ve taktiğin tespiti, olanakların yaratılması, kadroların yetiştirilmesi, yedeklerin hazır tutulması vb çözüm ihtiyacını şiddetle dayatır. İdeolojik akımın politik karakterinin giderek belirginleşerek politik bir akım haline dönüşülmesi, yani modern ölçüler içerisinde, en akıllıca ve doğru bir tarzda partileşmeye geçme sorunu can alıcı bir sorun haline gelir. Eğer kazanılmış olan mevziler kaybedilmek ve oportünizme düşülmek istenmiyorsa, somut ifadesini bir partide bulan politik bir güç haline gelmek zorundadır. Yol gösterici ideoloji proletarya ideolojisi olduğuna göre, şekillenecek parti de proleter bir parti olacak, ideolojinin oluşumunda olduğu gibi, parti de azgın bir şiddet ve saldırı ortamında yaratılabilecektir. İşte, somut ifadesini PKK'de bulan partileşme olayının gelişim seyri kısaca böyledir.

Belli bir program, strateji ve taktiğe dayanan bir partinin yaratılması ile denilebilir ki, devrimi olanaklı kılacak şartlar artık oluşmuş, maddi temelin bir sübjektif yansıması da ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, ülkenin objektif koşullarının proletarya lehine, proletarya sınıfının ideoloji ve politikasına uygun bir biçimde yorumlanması, yani Marksizm-Leninizmin bu koşullara uygulanması da gerçekleşmiştir. İçinde bazı olumsuzluk ve yetersizlikler taşısa da böyle bir müdahale olayı başarılmış, bu müdahale toplumun bağındaki en duyarlı zeminde

vücut bulmuştur, Bu dönemde, bir yandan sömürgecilik tüm iç ve dış bağlantılarıyla saldırırken, diğer yandan da aynı dönemde daha da belirginleşen yarı-feodal, yarı-burjuva ve küçük-burjuva temsilcilikler ortalığı bulanıklaştırmaya çalışmakta, kişiliklerini konuşturmaya başlamış bulunmaktadır. Bu noktada sorunun gelip dayandığı yer, Kürdistan'da Marksizm-Leninizmin mi çözüm getirebileceği, yoksa küçük-burjuva düşüncelerin mi eylem kılavuzu olacağı sorunudur.

Birinci planda iş bu olmakla birlikte, ikinci planda söz konusu olan politik bir mücadeledir. Bir çekişme sürüp gidecek ve elbetteki, bunun kaynaklandığı nokta bu akımların dayandıkları sınıfsal zemin olacaktır. Diğer bir deyişle, ister dünya çapında, isterse ülke çapında dayandıkları sınıfsal zemin ne ise, bu akımların yansıtabilecekleri de ancak o kadar olacaktır. Türk sömürgeciliğinin egemenliği altındaki Kürdistan'da esas olarak Kürt küçük-burjuva akımları ile ona karşı gelişecek olan proletarya akımı arasında yoğun bir çatışmanın olması kaçınılmazdır. Küçük-burjuvazinin konumuna daha baştan önem verilmesinin nedenleri açıktır.

Kürdistan tarihinde 19. yüzyılda ve son olarak da 1925-40'lar arasında gelişen aşiretçi-feodal önderlikli isyanların ezilmesi, geniş çaplı ve güçlü bir teslimiyet ve işbirlikçilik ortamına yolaçar. Sömürgeci Türk devleti, güçten düşürdüğü feodalleri yeni bir temelde kendisine bağımlı hale getirerek işbirlikçiliği yeniden geliştirir. Sömürgeci devlete işbirlikçi temelde bağlanan feodal ve aşiretçi kalıntılardan, sömürgeci kapitalizmin Kürdistan'da gelişmesine bağlı olarak onun etrafında ve daha çok ayak takımı hizmetlerinde çalışacak bir küçük-burjuvalar yığını özellikle kentsel alanda oluşmaya başlar. Bir yandan ortaçağdan kalma yapılardan gelmesi ve diğer yandan da sömürgeci devletle ilişki içinde onun bağrında oluşması bizdeki küçük-burjuvalaşmanın soysuz bir türden gelişmesini ta başından itibaren koşullandırır. Küçük-burjuvazinin oluşumuna damgasını vuran bu özellikler, onun konumuna daha fazla önem verilmesini zorunlu kılmaktadır.

Kürdistan'da hüküm süren koşullarda bir milli burjuvazinin oluşması için gerekli maddi zemin mevcut değildir. Milli burjuvazi, sömürgeci ve emperyalist güçler arasındaki çatlaklardan yararlanarak gelişebilir. Bunların baskısı ve ağır imhası altında gelişme olanağı

bulamaz, bulsa bile bu ancak çok sınırlı bir gelişme olabilir. Milli burjuvazinin başka bir oluşum tarzı da, feodalizme karşı mücadele içinde şekillenmedir. Feodalizm aşındıkça o da giderek kendisini geliştirebilir. Kürdistan'a baktığımızda her iki oluşum tarzının da bulunmadığını görürüz. Ortaçağdan kalma aşiretçi-feodal yapı daha henüz aşılmadan sert bir sömürgeci baskı ile karşı karşıya kalınmıştır. Kürdistan'da feodal yapıyı aşandıran, milli burjuva hareketi değil, sömürgecilik olduğundan maddi zeminde yaratılan değişiklikler de hakim ulus lehine sonuçlanmaktadır. Bu anlamda Kürdistan'da milli burjuvalaşmanın maddi zemini bile oluşmamıştır. Çatlaklıklardan, kontrol dışı kalmış alanlardan tek tek ortaya çıkanlar olsa da, bir sınıf olarak ekonomik açıdan gelişip büyümelerinin olanağı olmadığı gibi, böyle bir olasılık da yoktur. Hele hele bu sınıfın ideolojik-politik bir hatta ulaşması hiç mi hiç mümkün değildir.

Türkiye'de kapitalizmin işbirlikçi-tekelci aşamaya ulaşmasıyla birlikte, Türkiye çapında da bir çekişme başlamıştır. Türk küçük-burjuvazisi, daha cumhuriyetin kuruluşundan itibaren devletteki ve toplumdaki yerini kaybetmemek için giriştiği 1924 Anayasası ile belirginleşen ve 61 Anayasası ile daha da hızlanan savaşımını son yirmi yılda büyük boyutlara ulaştırmıştır. Bu savaşım Kürdistan'a da yansımış, ancak bu yansıma son derece soluk ve soysuz bir tarzda olmuştur. Türkiye'de gelişen bu hareket yansımasını Kürdistan'da tamamen bir baskı ve teslimiyet ortamında, sömürgeci kapitalizmin en tortu işlerinde ve ortaçağdan kalma kalıntıların kentlere yansımasının bir ürünü olarak ortaya çıkan bir kesimde bulmuştur. Ancak bu kesimin temsilciliğine soyunan, çarpıtılmış ve yabancılaşmış aydınlar, kendi konumlarını dile getirmekten vebadan kaçır gibi kaçmış ve Türkiye'deki sınıf mücadelesinin basit bir kopyası olarak şekillenmeye çalışmışlardır. Türkiye'deki küçük-burjuvazinin ulusal sorundaki inkarcılığı ve katı şovenizmi, bu kesimde sahte reformizm bile diyemeyeceğimiz, bunun bile çok gerisinde bir konumun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu kesimler, "Doğu Sorunu", "Doğu Halkı", "Doğu'ya yol, fabrika, okul" vb gibi son derece yapay bir tartışmanın içerisine girmiş ve bununla, özünde, Türk burjuva ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamında biraz kırıntı aramışlardır. Bunun adına da "Doğu milliyetçiliği", "Doğu sosyalistliği" diyerek, "DDKO",

"DDKD", "DHKD"ler biçiminde dernekler kurmuşlardır. Adeta toplumumuzda cılalı bir elbise giymekle modernleştiklerini sananlar gibi, bunlar da modern ideolojileri sözde tekrarlamakla 'sosyalist', 'milliyetçi' veya 'yurtsever-demokrat' olabilecekleri sevdasına kapılmışlardır. Kendi kendilerine "yiğit" lakabını takmakla gerçekten yiğit olduklarını sanarak aldanmışlardır. Elbetteki, bu tarzda ortaya çıkış, küçük-burjuvazinin sınıfsal oluşumunun sübjektif plana yansımından başka bir şey değildir. Aynı şekilde, bunlar sınıfsal oluşumlarının doğal bir sonucu olarak, sömürgeciliğe, ortaçağ kalıntılarına ve karanlığına da devrimci bir tarzda saldırmayacak, tam tersine, ehven-i şerci bir anlayış ile, ortaçağ kalıntılarından ve sömürgecilikten kaynaklanma gerçeğine yakışır bir tarzda, sömürgeciliği biraz "demokratikleştirmeye" çalışacaklardır. Türk burjuva "demokrasisinin" o çok tartışılan "demokratik kuruluşlarında" yer almak, bunlar içerisinde örgütlenmek için mücadele edeceklerdir. Bir yandan ülkenin ve ulusun yok sayılması temelinde faaliyet yürütürken, diğer yandan da en sivri iddialardan bile geri kalmayacaklardır. Birer aydın olarak yaptıkları gerçekten de bundan farklı değildir.

Bütün bunları yaparken de bu aydın taslakları, o zamanlar çok yaygın olarak başvurulduğu gibi, giyim-kuşam, hal ve hareketleriyle birer seçkin resmi bürokrat gibi davranıyor, parlamentoya girmek veya yüksek mevkilerde memur olmak için çalışıyorlardı. Bu işleri yapan diğer kişilerden hiçbir farkları olmadığını onlar gibi giyinerek göstermeye ve bu kadar sahte bir tarzda kendilerini kabul ettirmeye çabalıyorlardı. Elbetteki bu çabaların ürünü, eylem temelinde değil, uşaklık temelinde oluşan birer küçük-burjuva temsilcisi haline gelmeleridir. Kürt hareketi adına, çağla uyuşmayan bir yığın olumsuzluk içine giren ve tanınmaz bir role bürünen bu küçük-burjuvalar, Kürdistan'ın diğer bir parçasında gelişen ilkel milliyetçilikten de gıdalarını alarak, ortaya garip bir tür olarak çıkmışlardır. Kürdistan'ın, Türkiye egemenliği altındaki parçasında en bariz bir biçimde ortaya çıkan bu olumsuz ve acayip tür, olumsuz bir sosyal zeminin sahte bir yansıması olarak, kendisini düşünsel ve politik alanda da göstermiş, "KDP", "DDKO", "DDKD", "UDG" ve daha sonra da "Sosyalist Partisi" vb adlar altında, reformizm olarak bile değerlendirilemeyecek bir ucube akım olarak ortaya çıkmıştır.

Eylemsiz mi eylemsiz, direnmesiz mi direnmesiz olan bu sınıfın temsilcileri, teoride de doğru bir çağ, tarih ve toplum anlayışı ile bütün bu alanlardaki gerçekliğin doğru bir tahlilinden uzak, düpedüz bir sahtekarlık örneği sergilemektedirler. Bütün düşünceleri şu noktalarda yoğunlaşmaktadır: *"Acaba, kendimize biraz daha iyi bir yer nasıl yapabiliriz, bu devletin olanaklarından kendi çıkarlarımız açısından nasıl daha fazla yararlanabiliriz? Ortaçağ elbiselerimizi alıp modernleşmeliyiz, ama bunu devrimsiz ve asla zora başvurmadan nasıl yapabiliriz?"* vb. Geçmişten beri, bir yandan "sol" maske ile ortaya çıkmış olan sosyal-şovenizm, doğru ulusal ve toplumsal gerçekliği örtbas edip, saldırılar yöneltirken, diğer yandan da ortaya çıkan bu ucubeler, doğru devrimci düşünceye ve teoriye saldırarak, bunların gelişimini engellemeye çalışmaktadırlar.

Yaşanılan bunalımın doğru bir şekilde dile getirilmesinden; özellikle de politik bir aksiyona ve politik bir kişiliğe yönelinmesinden; artık sadece devrimci bir kişilik değil, aynı zamanda devrimci örgüt biçiminde de ortaya çıkılmasından ve böylece sadece küçük bir eğilimin durumunu açığa çıkarmak açısından değil, daha geniş ve daha örgütlü bir sınıfın, tüm ulusal ve toplumsal kurtuluşu da dile getiren eylemi biçiminde ortaya çıkıldıktan sonra, artık herkes kendi sınıfsal konumuna uygun olarak, yaşadığı sınıfsal gerçekliği, dünyada, bölgede ve ülkede olanakları ne ise, onları harekete geçirecek, ideolojik-politik bir biçime bağlayacak ve çabalarını bu noktada yoğunlaştıracaktır. Ve bu noktaya ulaşıldıktan sonra da sömürgecilik artık şiddet yöntemini kendisine esas alarak ve her türlü siyasal yöntemi bir yana bırakarak tamamen çıplak askeri zorunu işletecektir. Doğal ki, düşmanın ağır zoruna ve şiddetine karşı güçlü bir direnişle karşılık vermek gerekecektir. Bu noktada ana sorun, bu savaşımın hangi strateji ve taktikle uygulamaya geçirileceği, sömürgeciliğe karşı mücadelenin devrimci politik programı ve bu programın politik hattının ne olacağı, daha da önemlisi, bunları hayata geçirecek kadroların nasıl ortaya çıkarılacağı ve bu kadroların özgün özelliklerinin ne olacağıdır. Bir anlamda çatışma, artık düşüncelerin ve politik hattın çatışması değil, bunu da bağrında taşıyan ama giderek daha çok sınıfların esas düşmana karşı mücadelelerinde hangi temel mücadele biçimini kullanacakları, yani hangi temel

mücadele biçiminin mevcut bunalımı, sömürgeciliği ve onun uyguladığı baskı, işgal ve istila politikalarını söküp atacağı ve ayrıca mücadelenin hangi kadrolarla yürütüleceği, nasıl örgütlendirileceği konularındaki politika ve uygulamaların çatıştırılmasıdır. Bütün bu sorunlar özelde bir kadro sorunu olarak ortaya çıkar.

Artık her sınıf kendi tarzında dövüşmek zorunda kalır. Bu aşamada bazı iddialarla ve iftiralarla birbirlerini karalayıp, geriletmek mümkün değildir. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi olduğu gibi, her sınıfın da bir savaşım tarzı vardır. Yine, her sınıfın, ulusu ve toplumu kurtuluşa götürmede belli olanakları vardır. Birisi vardır, ancak reformculuğa gelişebilir. Örneğin, bizdeki küçük-burjuvazi bağımsız eylem geliştirmek istese, ancak işbirlikçilikten reformculuğa dönüş yapabilir, daha ileriye yürüme gücünü kendisinde bulamaz. Fakat diğer yandan proletarya vardır, proletaryanın iç ve dış temel müttefiklerinin ulusal ve toplumsal kurtuluşa götürmede bir devrimci yöntemi vardır ve bu yöntem toplumu sosyalizme kadar götürme gücüne sahiptir. Akla-kara henüz birbirinden tam ayrılmamışken, mücadele daha ideolojik düzeyde yürütülüyor iken ve fazla ciddi bir politik sorumluluk yokken, doğru düşünceye birçok sınıf temsilciliği tarafından sahip çıkılması zor değildir. Hele hele ulusal soruna ve yurtseverliğe ilişkin birçok doğru düşüncenin, küçük-burjuvazi de dahil, birçok sınıf temsilciliği tarafından kabul görmesi oldukça mümkündür. Hatta daha ileri giderek bir program da imzalayabilirler. Çünkü, program, ona uygun devrimci bir eylem olmaksızın sadece bir kağıt parçasıdır ve bunu kabul etmek de ciddi bir eylem anlamına gelmez. Ama iş, oluşan parti veya örgütün hangi temel örgütlenmeyi yapacağı ve hangi temel savaş yöntemiyle sonuç almaya çalışacağı gibi önemli sorunları aydınlatmaya gelince saflar daha da belirginleşmeye başlar. Artık bundan sonra söz konusu olan, pratik uygulamadır. Devrimci cesaret, fedakarlık, halka ve değerlere bağlılık pratikte sınanacak, sözde savunulanların gerçek olup olmadığı ortaya konulacaktır. Kısacası, her şey artık gelip devrimci militanlara ve bunların örgütleyecekleri temel örgüt ve eylemlere dayanmıştır. Genel olarak iş, düşünceden pratiğe, birkaç kişiden ziyade hareketin temel taşıyıcı güçleri olarak militanlar düzeyine aktarılmıştır.

Bu noktadan sonra her sınıf, ulusal ve toplumsal gerçekliği devrimle değiştirmede kendi militanlarıyla savaş alanına girecek ve kendi tarzında bir savaş yürütecektir. Burada artık kişilikler, devrimci özellikler çatışmaya başlayacaktır. Bir yandan proletaryanın ideolojik-politik hattının uygulandığı ülkenin özelliklerine göre şekillenen militanla, diğer yandan daha çok küçük-burjuvaların soruna bakış açısını ve çözümlemesini kendisinde somutlaştırmış "militan"ın özellikleri eyleme yansıyacak ve işte bu noktada tam sonuç alınacaktır. Ulusal-toplumsal gerçeklik devrimle mi değiştirilecek, yoksa çok cılız işbirlikçi-reformcu yöntemlerle mi? İşte bu konuda kimin başarılı olacağı, militanların faaliyetlerine yakından bağlıdır. Kabul edilen birçok doğru sözcüğün, gerçekten kabul edilip edilmediği, artık bu faaliyetlerle apaçık ortaya çıkacaktır. Bir anlamda günümüz Kürdistan'ında gelinecek nokta budur.

Son on yıldan beri yoğun bir ideolojik faaliyet, kavramlar ve tezler düzeyinde yoğun tartışmalarla yürütüldü ve bunun sonucu olarak bazı önemli politik gelişmeler sağlandı. Fakat şimdi her zamankinden daha fazla bir çıplak zorla, karşı-devrimci bir terörle karşı karşıya bulunan halk; bu amansız karşı-devrimci terörden kurtuluşun derin ihtiyacı ve arzusu içindedir. Böyle bir kurtuluşun yolunu, yöntemini, tüm kalbiyle inanabileceği, tüm gücüyle destek verebileceği örgütü ve bu örgütün militanlarını aramaktadır. Ve halk da artık fazla söz ve konuşma değil, yanı başında doğru eylemler ve doğru bir çalışma görmek istemektedir. Böyle dönemlerde küçük-burjuvazi kendisini çok kolay bir şekilde ele verir. Çünkü, adeta vebadan kaçır gibi, devrimci eylemden, direnişten ve mücadeleden kaçmaktadır. Azgın karşı-devrimci terör karşısında hiçbir direniş gösteremediği gibi, yerle bir olarak sürekli bir dağılma, çözülme ve parçalanma içinde bulunan küçük-burjuvazi geçmişte "yiğitçe" ortalığa savurduğu iddialardan bugün vazgeçmektedir. Bu sınıf temsilcileri devrimci mücadeleyi geliştirmede başarılı olmadıkları açıkça ortaya çıkınca, bu kez de, şu veya bu emperyalist mihrakın ya da oportünist gücün ocağında kendilerine aş arama derdine düşerek, böylece kişisel yaşamlarını kurtarma çabası içine girmişlerdir. Yüce bağımsızlık ve direniş değerlerini tamamen unutarak kendi yaşamlarını sürdürmenin çabası içine düşmüş; kendilerini nasıl kur-

taracaklar, geçmişte yaptıkları hatayı nasıl telafi edecekler, bozulan düzeni yeniden nasıl restore edecekler, daha iyi nasıl kırıntı alacaklar gibi düşüncelerin içerisine dalmışlardır. Elbetteki böyle bir durumda kişilikten değil, korkunç bir kişiliksizlikten söz etmek gerekir. Bu konuda, başka bir yazımızda bir Dühring taslağından söz etmiştik. Küçük-burjuvazinin seçkin sözcüsü olan bu Bay'a ilişkin gelişmeler iyi bir şekilde irdelenirse, aynı zamanda bu sınıfın tüm özellikleri de rahatlıkla anlaşılabilir. Bundan dolayı da diğer kesimler üzerinde fazla yazıp çizmeye gerek yoktur.

Küçük-burjuva kesimlerde durum kendisini son derece vahim bir şekilde gösterirken, diğer yandan Marksizm-Leninizmin kılavuzluğunda hareket eden proletarya bulunmaktadır. Sayılarının azlığına ve koşullarının zorluğuna bakmadan, düşünceden eyleme kadar yalın kat bir direniş dönemi yaşayanlar da vardır. Bunlar, tüm yetersizliklere rağmen, devrimci direnişi vazgeçilmez bir yaşam tarzı olarak kabul etmekte ve en amansız karşı-devrimci teröre rağmen, halkın sömürgeciliğe karşı direnmesine öncülük etmektedirler. Bunun için kendilerini hazırlamakta ve olanaklarını yaratmaya çalışmaktadırlar. Ne pahasına olursa olsun, karşı-devrimci zora karşı halkın devrimci zorunu yaratmak için çaba sarf etmektedirler. Kısaca böyle izah edebileceğimiz devrimci kişilik, devrimci militan tipi somut ifadesini PKK şahsında ortaya koymaktadır. Bu somut ifade; ister dışarıda, ister içerde, ister dağlarda ve ister halkın bağrında olsun, birçok alanda uç veren bir kişilik, bağımsız ve özgür bir geleceğe doğru giden böyle bir geleceği şimdiden müjdeleyen kahraman çıkışlar, sayısız şehitlerin kanı ve eşsiz direniş örnekleri vardır. Bunlar, gelecek toplumun tüm özelliklerini şimdiden şahıslarında somutlaştıran büyük kişiliklerdir. Hakilerle başlar, Halil'ler, Salih'ler, Cuma'lar ile devam eder ve Mazlum'lar, Hayri'ler, Kemal'lerle doruk noktasına ulaşır. Kişilerin ve direnişlerin böyle seçkin örneklerini sunan bir hareket, bugün de yine daha da ağır koşullar altında direnen, durmadan didinen, güç ve olanak biriktiren; azgın karşı-devrimci teröre halkın cevabını vermede, buna olanak sağlamada ve öncülük etmede; aynı şekilde, kendi bilinçli öfkesi ile halkın bilinçsiz kinini birleştirmede ve bunu bir patlamaya dönüştürmede en seçkin militanları yetiştirebilecektir. Bu konuda uç

veren, ana özelliklerini ortaya çıkarabilen militan kişilikler vardır ve bu özellikler sadece sözde söylenen değil, pratikte kanıtlanmış özelliklerdir.

İşte, bir yandan eylemsiz sınıfın eylemsiz temsilcileri, kişiliksiz sınıfın kişiliksiz temsilcileri tüm rezillikleriyle, sahtelikleriyle, kaçkınılıklarıyla ve bozgunculuklarıyla ortaya çıkarken, diğer yandan gerçekten birçok olumlu insani özelliği; düşünceden direnmeye, cesareten fedakarlığa, felsefeden ahlaka kadar birçok olumlu özelliği daha şimdiden şahıslarında somutlaştıran seçkin militan tipi kendisini göstermektedir. Ama bu, tamamlanmış bir olay değildir. Devrimci-direnişçi militan kişilik sadece uç vermeye başlamıştır. Bu kişilikler daha da gelişmek ve kendilerini pratik mücadele içerisinde kanıtlamak zorundadırlar. Elbette, bu kişiliğin karşısında, küçük-burjuvazi de boş durmayacak, kendi kişiliğini ve yaşamını dayatmaya çalışacaktır. Ama açık ki, proletaryanın militan kişiliği ona karşı kendisini daha da işleyecek ve geliştirecektir. Özellikle de önümüzdeki temel mücadele süreci içerisinde öerste dövülerek çelikleşecek ve somut gerçeğin devrimle değiştirilmesinde nasıl bir rol oynayacağını kanıtlayacaktır. Bize düşen görev; şimdiden uç vermiş olan bu gerçekliği; özellikle proletaryanın devrimci militan kişiliğini Kürdistan somutunda ifade eden militanın özelliklerini biraz daha net bir biçimde gösterebilmektir.

Bugün uç vermiş belirtileri biraz daha genel devrimci teori ve eylemin ışığında yeniden ele alıp işleyebilirsek; açık ki, önümüzdeki dönem halkın yoğun şiddetinin uygulanacağı devrimci-direniş savaşında, militanın daha güçlü gelişimine, daha çok olumlu öğeyi özümsemesine ve tabii ki, bu özelliğiyle de daha iyi bir mücadeleyi gerçekleştirmesine olanak sağlamada kolaylık elde edilebilecektir. Bu açıdan, önümüzdeki dönemin devrimci direniş savaşımında Kürdistan'ın devrimci militan tipinin temel özellikleri neler olmalıdır sorunu ciddi bir sorun olarak ele alıyoruz. Bu konuda yanılığardan, hatalardan arınmak ve böylelikle yanlışlıkları ve zayıflıkları atabilmek için, Kürdistan'da devrimci bir militan tipi nasıl olmalıdır, hangi özellikleri şahsında somutlaştırmalıdır sorununa doğru bir bakış açısı ile bakmak ve problemi güçlü bir incelemeye tabi tutup aydınlatmak hem gerekli ve hem de zorunludur.

BÖLÜM III

DEVRİMCİ MİLİTANIN ÖZELLİKLERİ

Giriş

Günümüzde bir anlamda, Kürdistan'da kişiliğin oynayabileceği rol ile devrimci bir militanın oynayabileceği rol özdeşleşmiştir denilebilir. Bu anlamda, Kürdistan şartlarında kişilik sorunu karşımıza, devrimci mücadelenin birçok özelliklerini kavramış ve özümsemiş, bunları hayata geçirmede ustalaşmış militanlar olma sorunu biçiminde çıkar. Bu açıdan da, şimdi can alıcı sorun olan, devrimci militan kime denir, dünya görüşünden eylemine kadar, sahip olması gereken özellikler nelerdir sorularına verilecek cevaplar kişilik sorununun çözümlenmesinin temel anahtarı olacaktır. Çünkü, militanın, bir düşünce adamından, bir teorisyenden, sıradan bir uygulayıcı ve sıradan bir üyeden ayrılan özellikleri vardır. Bundan dolayı her ülkedeki devrimci mücadele, kendi somut militan tipini yaratmak ve kendi koşullarına uygun kadrosunu sağlamak zorundadır. Bunu sağlayıp geliştirmeden, teorisi ve siyasal çizgisi ne kadar doğru olursa olsun, pratikte başarı kazanması mümkün değildir.

Bugün eğer bir kişilik sorunundan söz ediliyorsa; bu, herhangi bir kişilik ya da şu veya bu genel konuda doğru düşünce geliştiren,

iyi bazı yazılar yazabilen bir aydın kişilik anlamında ele alınmamaktadır. Çünkü, bugün artık bir avuç aydın-geçliğin devrimci teoriyi özümseme ve bu temelde devrimci düşünceleri yaratmadaki rolü aşılmış bulunmaktadır. Geçmişte bu konuda sağlanan gelişmelerle, artık kişinin rolü bu dar ve geri çerçeveden çıkarak, yaratılmış bulunan doğru teorik ve politik hattın hayata geçirilmesi, örgütlen-dirilmesi ve bu temelde de eyleme geçilmesi noktasına gelip dayanmıştır. Kısacası, kişilerin rolünden kastedilen; politik hattın hayata geçirilmesindeki rol ve yine, büyük kişiliklerden kastedilen de, bu rolü layıkıyla yerine getiren kişiliklerdir.

Günümüzde tamamen güncel, yakıcı ve belirleyici karakterde olan sorun; devrimci faaliyet içindeki kadroların dönemin ihtiyaçlarına cevap verebilecek yeteneklere ve özelliklere sahip olabilmeleri sorunudur. Fakat, genelde kişilerin tarihsel rolleri Kürdistan somutunda son derece daraltıldığı ve hakkıyla ortaya konulmadığı için, devrimci bir militanın özellikleri diye bir sorun da kendisini bugüne kadar pratiğe pek güçlü bir biçimde yansıtmamıştır. Özellikle Kürdistan'daki küçük-burjuvalaşmanın çok soysuz olması, bunların yarattığı ideolojik-politik keşmekeşlik, -işbirlikçilikten tutalım da en kaba reformizme kadar- bu konuda her türlü olumsuzluğu "devrimci" değerler diye sunmaları, doğru devrimci düşüncelerin rolünü tam olarak ortaya koyabilmesine ve bu düşünceleri temsil eden kişiliklerin rollerini tam oynayabilmesine engel teşkil etmesi, devrimci düşünce ve kişilerin rollerinin alabildiğine daraltulmasına ve olumsuzlaştırılmasına yol açmıştır. Bu durum ise, çağımızın en güçlü devrimci sınıfı olan proletaryanın bakış açısı doğrultusunda ve proletaryanın ideolojisi ışığında kişinin rolünün güçlü bir şekilde ortaya konulmasını ve devrimci teorinin taşıyıcı güçlerinin, yani proletarya partisinin rolünün açık bir şekilde belirtilmesini zorunlu kılmaktadır.

Geçmişte, gerek milli kurtuluş mücadelesinin sorunlarına ve gerekse milli kurtuluş mücadelesinde proletaryanın gerçek devrimci tavrının ne olması gerektiğine ilişkin, ideolojik mücadeleye bağlı olarak, düşüncede önemli bir gelişme sağlandı. Doğru devrimci fikirlerin rolü önemli oranda gerçekliğe yansıtıldı. Ancak, fikirlerin tek başına sorunu çözmeye yetmeyeceği, mutlaka onları hayata geçirecek kadro ve eylem adamlarının da bulunması gerektiği açıktır.

Bundan dolayı, doğru devrimci fikirler yansımaları mutlaka kişilerde de bulacaktı. Bu ihtiyaç, giderek kendi çözümüne kavuşmaya ve o günün normal ölçülerine uygun devrimci bir tip şekillenmeye başladı. Ama, sapla samanın birbirine karıştırıldığı, akla-karanın içiçe geçtiği, birçok doğru düşünceye herkesin sahip çıktığı, ancak bunlara ne ölçüde bağlı olduklarının tam bilinemediği eskinin karma-karışık ortamında, militan tipin özellikleri henüz berrak bir tarzda ortaya çıkamamıştı.

Günümüzde ise, yakıcı mücadele ortamında ve zor koşullar altında devrimci tip, kendisini biraz daha fazla kanıtlayabilmektedir. Bugün, sömürgeci-faşist terör altında, özellikle de zindanlarda, devrimci tavrın ne olması gerektiği, devrimci bir militanın nasıl davranması gerektiği en yakın ve güçlü cevabını bulmuştur. Denilebilir ki, günümüzde en önemli gelişme, bu tavrın açıkça ortaya serilmiş olmasıdır.

Ortaya çıkan veriler ışığında, militanlar haline gelmenin gerektirdiği ölçüler açıkça ortaya koymak ve bu temelde, militanlaşma sorununa çözüm getirmek, bugün en önemli ve yakıcı bir görev durumundadır. En zor koşulların yaşandığı zindanlarda devrimci direniş tavrının ortaya çıkması, aynı şekilde, mücadelenin yine zor koşullar altında yürütüldüğü iç ve dış alanlarda yenilgiyi kabul etmeyecek sonuna kadar direnen ve başarılı olan kişilerde de bu tavrın açıkça belirmesi; devrimci bir militanın özelliklerinin ne olması gerektiği sorununa cevap vermeyi önemli oranda kolaylaştırmıştır. Proletarya hareketinin, bu sorunun çözümünü bir görev olarak önüne koymasına karşılık; eskinin birçok sapma, düpedüz inkarcı, hata ve eksikliklerle dolu olan akımları, sorunun bu yönüne hiç eğilmek istememektedirler. Çünkü, böyle bir soruna eğilmenin, kendilerinin maskelerini düşürerek gerçek yüzlerini sergilemesi işten bile değildir. Maskelerinin düşmesi tehlikesiyle karşı karşıya oldukları için de, diğer sorunlardan olduğu gibi, bu sorundan da kaçınmaktadırlar.

Yakın geçmişte ve günümüzde PKK Hareketinin şahsında, Kürdistan devrimine, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine, Marksizm-Leninizm temelinde bağlılığın en seçkin ve güçlü örnekleri ortaya çıkmıştır. Gerçek inanç sahiplerinin nasıl olmaları gerektiği ve nasıl davranmak zorunda oldukları net bir şekilde ortaya konul-

muştur. Ama aynı zamanda, olumsuz örnekler de ortaya çıkmıştır. Bağımsızlık değerlerine bir çırpıda ihanet eden, ideolojisini ve örgütlenmesini bir çırpıda tasfiye eden örnekleri de çokça görmek mümkündür. Bu, artık günümüzde doğru ile yanlışın, doğru devrimci tutum ile bununla ilgisi olmayan reformist tutumun ayırt edilebilmesinde de temel bir ölçüt haline gelmiştir. Diğer bir deyişle, devrimci bir militanın direnişi, mensup olduğu akımın da ne olup olmadığını belirlemenin ölçütü haline gelmiştir. Artık, herkes barışçıl ortamın çok ucuzca söylenen sözlerine ve kurulan örgütlerine değil; devrimcilik iddiasındaki güç ve kişilerin inançlarına, ideolojisine, örgütlenmesine ve halka bağlılık derecesine bakmaktadır. Bu konuda da halk, en zor koşullar altında zindanlarda, dağlarda ve diğer alanlarda direnerek verilen mücadelenin temsilcilerine bakarak hüküm vermektedir. Bütün bunlar ise bir gerçeği açıkça kanıtlamaktadır; günümüzün tarihsel rolü ancak devrimci militanlar tarafından oynanabilecek ve ancak devrimci bir kadro birikimine sahip olan ideolojik-politik akım zafer ipini göğüsleyebilecektir. O halde sorun fazla abartılmadan, ama önemi de küçümsenmeden, tamamiyle objektif olarak ele alınmalı ve güncel gelişmeler ortamında devrimci bir kadronun oynayabileceği rol tüm gerçekliğiyle açığa çıkarılmalıdır.

Devrimci mücadelede gelişmenin sağlanabilmesi ve zafere gidebilmesinde, devrimci kadroların rolü düşünüldüğünden çok daha fazladır. Bu açıdan da sorun, birkaç kişinin, bir teorisyenin ya da bir ideolojik mücadele ve propaganda grubunun sorunu değildir. Aynı şekilde, söz konusu olan, kitleselleşmiş ve kurumlaşmasını tamamlamış bir partinin sorunları da değildir. İdeolojik mücadele ve propaganda aşaması olan birinci dönem aşılmış ancak, ikinci döneme, yani kitleselleşmiş ve kurumlaşmış bir partinin mücadelesi dönemine henüz ulaşamamıştır. Günümüzde özel propaganda grupları oluşturmak önemini yitiren bir sorundur, çünkü, yüzlerce propaganda çevresi mücadelenin gelişmesi temelinde kendiliğinden ortaya çıkacak ve gelişecektir. Devrimci düşünce ve eylemin mirası bunu sağlayabilecek kadar gelişmiştir. Ancak şu da bir gerçek ki, ideolojik-politik hattın partisel örgütlenmesi de henüz tamamlanabilmiş, kitle bağlarını kurabilmiş ve kitle örgütlerini yaratabilmiş değildir. Ara bir aşamadan

geçilmektedir. İşte, mücadelenin bulunduğu bu nokta, devrimci militanın belirleyici rol oynayacağı bir dönemi ifade eder.

Taşıdığı önemden dolayı, bu dönemin yakıcı görevlerine göre kadrolaşma sorunu çözümlenmek zorundadır. Açık ki, bu konuda, ne basit bir propaganda adamı gibi hareket edilmeli ve ne de sıradan bir üye gibi, çapı ve sınırları çizilmiş bir görev için çaba sarf edilmelidir. Genel teorik doğruların belirlenmesini kitaplar ve broşürler zaten en güçlü bir tarzda yapmışlardır ve hala da yapmaktadırlar. Bu konuda sözlü propagandaya pek fazla iş düşmeyebilir. Bazı alanlarda böyle bir sorun çıksa da, bunun tali derecede bir önemi olacaktır. Aynı şekilde, günümüzün belirleyici faaliyeti, sıradan bir hücre üyesinin basit bir faaliyeti de olamaz. Güncel olarak kendisini dayatan ve birçok partiliyi bekleyen sorun böyle sıradan bir çalışmayla giderilemeyecek kadar ağır bir sorundur. Bu anlamda diyoruz ki, bu dönemde yürütülecek faaliyet, militanca bir faaliyet olacaktır. Ne tepedeki birkaç kişinin belirleyici rol oynadığı bir dönem ve ne de sıradan binlerce ve on binlerce üyenin belirleyici rol oynadığı bir dönem söz konusudur. Tam tersine, belli bir kadro birikiminin ülke somutuna cevap veren ve ülke somutuyla kaynaşmış eyleminin belirleyici rol oynayabileceği bir dönem başlayacaktır. Kendisini dayatan önemli bir sorun; bu role aday kişilerin sahip olmaları gereken özelliklerin olanca açıklığıyla ortaya konulmasıdır. Aynı şekilde, militanların çok yönlü görevlerinin ve çözüm yollarının neler olduğu da belirtilmek zorundadır.

Bütün bu söylenenler, deyimler olarak ve genel bir eğitim amacıyla değil, tarihsel olarak aşılması gereken bir dönem bunu gerektirdiği için söylenmektedir. Böyle bir dönemin bu tarihi görevi çözümlenmeden daha sonraki sorunlar çözümlenemeyeceğinden, bir grup kararlı kadronun oluşumu ve örgütlenmesi sağlanmadan güçlü ordulara ulaşıp güçlü eylemlere girilemeyeceğinden ve böyle bir dönemin açılmasının zorunlu olduğundan söz edilmektedir. Bir kez daha yineliyoruz; sorun, ne fazla abartılmalı ve ne de önemi küçümsemelidir. Sorunun herhangi bir ülkede değil, Kürdistan gibi bir ülkede ortaya çıktığı göz önüne alınarak, dönemin tüm sorunlarını çözümleyebilecek ağırlıkta ele alınmalıdır.

Benzer bir dönemden, yani bir grup örgütlenmiş kararlı militanın tarihsel rollerini oynamaları gereken bir dönemden geçen Rusya'da,

bu duruma ilişkin Lenin'in belirlemelerine başvurmak bizdeki sorunun kavranması açısından yararlı olacaktır. Rus sosyal-demok-rasisinin, mücadeleye artan oranda katılan kitleleri yönetecek yeterince eğitilmiş, gelişmiş ve deneyim sahibi liderlerinin bulun-mayışından dolayı bunalım geçirdiği bir dönemde, böyle kararlı bir grup militanın önemini yadsıyan ekonomistlere, Almanları örnek gösteren Lenin şöyle der:

"Siyasal düşünce Almanlar arasında yeteri kadar gelişmiştir ve profesyonel olarak eğitilmiş, uzun deneylerden geçmiş ve tam bir uyum içerisinde çalışan bir düzine denenmiş ve yetenekli lider olmadan (ve yetenekli kişiler yüzlerce doğmaz) modern toplumda hiçbir sınıfın kararlı bir mücadeleye girişemeyeceğini anlayacak kadar siyasal deneyim edinmişlerdir."^[14]

Daha ileride, yine aynı konuda şunları belirtir:

"İddia ediyorum ki, 1) Sürekliliği sağlayan istikrarlı bir önderler örgütü olmadan hiçbir devrimci hareket varlığını sürdüremez... 3) Böyle bir örgüt, esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kişilerden oluşmalıdır... 5) Harekete katılabilen ve orada etkin olarak çalışabilen işçilerin ve öteki toplumsal sınıflardan gelme üyelerin sayısı o ölçüde büyük olacaktır."^[15]

Bu belirlemeler, herhangi bir sorunu değil, proletarya devrimleri çağının proleter devrimlerinin zafere gidiş döneminde ortaya çıkan kadro sorununu çözümlemek içindir ve devrimci bir örgüt yaratmak için yapılan bir çözümlemedir. Bu açıdan da evrensel bir karaktere sahiptir. Orada belirlenen gerçekler, yani bir profesyoneller örgütü için konulan doğrular, öz itibarıyla evrensel bir özellik taşımaktadır. Bir devrimciler örgütü olmadan devrimci eylemin olamayacağı sözü, en az, **"devrimci teori olmadan, devrimci pratik olamaz"** be-lirlmesi kadar evrenseldir. Bu ölçülere kadar yükselebilen bir militanlar örgütü oluşturulmadan, proleter devrimler çağında herhangi bir başarı kaydedebilmek mümkün değildir. Burada, bir profesyonel örgütün, yani militanlar örgütünün hemen hemen her ülke için aynı olan genel özelliklerini belirtmeye gerek yoktur. Fakat, daha çok bunların dışında sorunun ülkemizde ne gibi özelliklere bürüneceğini, bu genel militan özelliklerinin ülke somutuna nasıl yansıyacağını ortaya koymak önem taşımaktadır.

Konunun üzerinde ısrarla durmamızın nedeni; dışımızdaki güçleri doğru bir çizgi ve tutuma çekmekten çok -ki, onlar bu konudaki so-rumsuzluklarını meslek haline getirmişlerdir- örgüt saflarımızda hala kendi rollerini kavramanın çok gerisinde olan, hatta bununla da yetinmeyerek içinde bulundukları tarihsel evrede eğer bu rollerini yerine getiremezlerse ne gibi büyük zararlara yol açacaklarının farkında bile olmayan birçok olumsuz örneğin iyice bilince çıkarıl-masıdır. Bu durum, konunun bizde son derece büyük bir ciddiyetle ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Kadro adayları, eğer rollerini gerektiği gibi ve hatta çok daha fazlasıyla oynayamazlarsa, bırakalım halka yararlı olmalarını, tam tersine, ciddi zararlar veren bir konuma düşebileceklerini kavramak zorundadırlar. Daha ileride, genişçe açıklayacağımız gibi; yetersiz, ham ve pişmemiş ölçüler mücadelemize faydadan çok zarar getirmektedir.

Sorunun kavranması gereken bir diğer yönü de; sadece iyi niyet sahibi olmanın, tüm hayatını ortaya koymanın, çok sayıda kitap okumanın, propagandacı olmanın vs yetmediğidir. Sorun, bu ölçüleri tutturma sorunu değil; ustalık isteyen bir militanın ölçülerine ula-şıp-ulaşamama sorunudur. Bir kadro, gereken militanca ölçülere ulaştığı takdirde tarihsel bir rol oynayabileceğini, çok işler başara-bileceğini, doğru, anlamlı ve belirleyici bir görev yerine getirebile-ceğini, aksi halde ise, çok zarar vereceğini kavrayabilmelidir. Önceden de belirttiğimiz gibi, içerisinde bulunulan dönem; bir-iki propagandacının veya bir propaganda grubunun faaliyet yürüteceği bir dönem değildir. Eğer böyle bir dönem içerisinde yaşıyor olsaydık, kadro adaylarımız son derece verimli olabileceklerdi. Aynı şekilde, güçlü bir örgüt yapımız olsaydı, kadro adayımız sıradan bir üye olarak çok üstün bir görev yerine getirebilecekti. Ama, günümüzün sorunu her ikisi de değildir. Bu anlamda; "filan örgütteki üyeden katbekat üstün çalışıyorum, hala nasıl olurda benim gibi önemli bir kişi eleştirilebiliyor!", "günde şu kadar propaganda yapıyorum, eskisi ile kıyaslanamayacak kadar başarılı çalışıyorum. Nasıl olur da hala benim bu çabam göz önüne getirilmiyor ve eleştirilebiliyorum!" gibi anlayışlar ve aynı şekilde, birkaç eylemle yetinen ve büyük bir eylemcinin önemini göz ardı eden kişilerin ortaya çıkması, sorunun yeterince kavranmadığının göstergesidir. Elbette ki, bütün bunlar,

dar, sık anlayışlardır, bir kadronun oynaması gereken tarihsel rolü kavrayamayan bakış açılarıdır.

Dönemin görevlerine denk düşen kadroyu ve bu kadronun özelliklerini pek fazla göz önüne getirmeden değerlendirmeler yapılmaktadır ama bilinmelidir ki, bu çok sakıncalı bir tutumdur. Çünkü, iyice ortaya çıktığı gibi, günümüzün yakıcı sorunu, bir militanlar örgütünün şekillendirilmesi, yani militanların örgütlenmesidir. Bu da herhangi bir örgütlenme değil, belli bir dönemde mutlaka gerçekleştirilmesi gereken bir örgütlenmedir. Bu örgütlenme içerisine giren kadro da, sıradan herhangi bir devrimci değil, bu dönemin özelliklerini ve görevlerini şahsında somutlaştırmış belirgin bir militan olmalıdır. Bu nedenle, kendisini dayatan sorun, çeşitli yanlış anlayışların giderilmesi; iyi niyetten de kaynaklansa, ortaya çıkan yanlış, hatalı görüş ve tavırların ortadan kaldırılmasıdır. Böyle bir görevin gerçekleştirilmesi, gerek mücadelenin gelişimi açısından olsun ve gerekse Partinin kendisini geliştirip güçlendirebilmesi açısından olsun, son derece hayati önemdedir. Özellikle, kadro faaliyetlerinin içerisine alınan ve alınması gereken çalışmaların belirleyici yönünü teşkil eden böyle bir sorun aşılmadan, bu faaliyetlerin sağlıklı yürümesi ve kendisinden beklenen sonucu vermesi düşünülemez.

Kadroların, omuzlamak zorunda oldukları görevlerin ağırlığına uygun bir yapıya ve örgütlülüğe kavuşturulmaları sorunu bu kadar önemliyken, ama diğer yandan da, devrimci kadro adayının kendisini ciddi olarak hazırlayıp hazırlamadığı, hazırlıyorsa nasıl hazırladığı ve her yönüyle kendisini nasıl eğittiği adeta bir bilmecedir. Çünkü, eğitim sadece dışarıdan verilmeyle çözümlenebilecek bir sorun değildir. Evet, işin yarısı dışarıdan verilen bir eğitim olsa da, diğer yarısı kişinin kendi benliğinde, bizzat kendisiyle mücadeleyle yaratabileceği bir olgudur. Ama bizim ülkemizdeki kişilik, daha önce de sözü edilen nedenlerden dolayı o kadar çarpıtılmış ve o kadar kendisine yabancılaştırılmıştır ki; teoride dardır, adeta teoristizdir; devrimci bir siyasal programa sahip olma ve bu programı amaç edinmeden uzak, gelişmemiş ve oldukça geri bir durumdadır. Yurtseverlik, demokratlık ve sosyalizm, kendisince fazla özümsemiş kavramlar değildir. Örgüt adamı

olabilme ve birçok örgütü çalıştırabilme, eylem adamı olabilme ve birçok eylemi geliştirebilme yetenekleri kendisinden çok çok uzaktır. Bilinmektedir ki, toplumumuz bu konularda tamamen ve görülmemiş bir kaos içerisinde. Bir tecrübe birikimi ve buna hizmet edebilecek bir oluşum bulunmamaktadır. Adeta her şey sormasızlığı, eylemsizliği ve örgütsüzlüğü teşvik etmektedir. Mevcut mekanizma da bu durumu körüklemekte, toplumu sürekli parçalamakta ve dağıtmaktadır. Böyle bir özellik, yaşamın adeta temel bir biçimi haline getirilmiştir. İşte böyle bir gerçeklikten devrimci saflara gelen kişiler, toplum içerisinde büyük zaafarla çıktıkları unutmakta; sömürgecilik ve yerel gericilik tarafından nasıl şartlandırıldıkları pek göz önüne getirmemektedirler.

Ciddi bir yurtseverlik eğitiminden ve eyleminden geçmemiş, bundan dolayı da güçlü bir örgüt ve eylem yaşamamış Kürdistan insanının kişiliği, yerleşmiş ölçülere sahip olmadığından, aksine çok çarpıtılmış ve rayından çıkarılmış bir kişiliğe sahip olduğundan ortaya konulmuş olan ideolojik-politik hat ne kadar doğru olursa olsun, o bu yapıyla adeta çizgiyle alay etmektedir. Nereden ve hangi açıdan bakılırsa bakılsın ve bu konuda ne kadar iyi niyetli olunursa olunsun objektif durum aslında budur. Kadro adayı, gerek bu çizginin özelliklerini iyi bir şekilde kavrama konusunda olsun ve gerekse bunu hayata geçirme konusunda olsun, ne tip özelliklere sahip olması gerektiği, ne tip örgüt ve eylem biçimlerine ihtiyaç duyulduğu ve bunlara nasıl ulaşılacağı konularında adeta oralı bile olmamaktadır. Bu anlamda da, kadro adayımızda ciddi zaafılar söz konusudur.

Geçmişte, doğru düşünce üzerinde ısrarlı çalışmalar, ülke somutunda doğru siyasal çizginin ne olması gerektiği konusundaki araştırmalar önemli sonuçlar vermiş ve doğru devrimci teori ile bundan kaynaklanan doğru politik çizgi sorunu çözümlenmiştir. Elbette, bu konuda bugün de atılması gereken adımlar bulunmaktadır; her türden sapma, hata ve yanlışlara karşı hiç kuşkusuz, doğru devrimci teorinin ve politik çizginin savunulması görevi sürecektir. Ama bu, dönemin yakıcı ve belirleyici bir sorunu olmaktan uzaktır. Bu dönemde kendisini dayatan sorun, yaratılmış olan bu çizgiye hayatiyet kazandırılması, yani onun pratikte ete kemiğe bürünmesidir.

Ancak açık ki, teoriye ve politik çizgiye hayatîyet kazandırılmak isteniyorsa, bunların gelişi-güzel savunulması ile yetinmemek, hayata nasıl geçirileceğini de bilmek gerekir. Yapılabilecek en büyük iyilik bu olabileceği gibi, yerine getirilmediği takdirde yapılabilecek en büyük kötülük de yine bu alanda ortaya çıkacaktır. O halde, konunun hayatîyetini belirleyen, tarihsel bir dönemin vazgeçilmez bir evresi içerisinde bulunulmasıdır. Bu evre, özelliklerine uygun devrimci militanı bulamadı mı, başarısızlığa ve dolayısıyla da ağır yenilgiye götürecektir.

Birçok yönüyle yetersizliği tahrik eden, örgüt çalışmalarına ters düşmeyi beraberinde getiren olumsuzluklar ele alınıp sorun üzerinde bir de bu yönüyle durulmalıdır. Diğer akımların bu konuda fazla tasalandıkları bir nokta yok. Şu ya da bu biçimde, değişik tonlarda devam eden sosyal-şovenizmin savunucularına, Türkiye devrimini ve hatta sözde Kürdistan devrimini de gerçekleştireceklerini iddia eden ve bu konuda ipe-sapa gelmez düşünce ve davranışları eskiden beri ortaya koyanlara -Kürdistan'da ulusal kurtuluş adına azgın faşist sömürgeciliğe karşı geliştirebilecekleri bir direniş sorunları, dolayısıyla da bir kadro sorunları olamayacağı için- fazla söyleyecek sözümüz yoktur. Açık ki, orada-burada kendilerini yaşatma derdine düşen küçük-burjuvazinin soysuz temsilcilerinin de ciddi bir militan yaratma, militanları mutlaka dönemin özelliklerine uygun olarak eğitime gibi bir endişeleri olmayacaktır. Aksine, onlar devrimci militanları devrimci mücadeleden kopartmanın ve onları çürütmenin çabası, kendileri için daha iyi bir yaşantıyı nasıl sağlayabileceklerinin soysuz arayışı içindedirler. Bu nedenle, bunların da bu sorunu çözme yolunda fazla bir ilerleme sağlayabilmeleri söz konusu değildir.

Ama mücadeleye hakkıyla sahip çıkanların konumları da böyle bir militan özelliğe ulaşmaktan uzaktır. Bunun nedeni ise; ne iyi niyetten yoksunluk, ne az fedakarlık yapmak ve ne de sıradan bir üyenin göstereceği çabanın gösterilmemesidir. Bunlar vardır ama, geçmişte militanlaşma hususundaki yetersizlik; ülke toplumsal yapısından, dar, amatör ve ilkel çalışma anlayışından kaynaklanmıştır. Bugün ise, dönemin ortaya çıkardığı görevlere yeteri kadar hazırlıklı olmamak, birçok konudaki parti politikasını hayata geçirebilecek

özelliklerde militanlar haline gelememek tarzında ortaya çıkan bir sorun vardır. Pratik mücadelede örnekleri görüldüğü gibi, kendisine en iyi kadroyum diyenler bile, halkı örgütlemek veya halk arasında çeşitli faaliyetler yürütebilmek, partinin şu veya bu görevini yerine 'getirebilmek bir yana kendilerini kurtarabilmekte dahi çok yetersiz kalmışlardır. Elbette bu çok düşündürücü bir durumdur. Öyle bir durum ortaya çıkıyor ki, kadro adayımız, birçok alanda, çok kısa bir sürede tanınmaz hale gelebiliyor. Düşünce aşımına mı uğramıyor? Politik çizginin bir tarafa itilmesine mi yol açmıyor? Bunalıma mı girmiyor? Kitlelere ters mi düşmüyor? En yakın çalışma arkadaşıyla tam bir kişisel sürtüşmeye mi girmiyor? Başarısızlık üzerine başarısızlık mı yaşamıyor? vs... Ve öyle bir noktaya geliyor ki, sonunda kendisi bir kurtarıcı değil, kurtarılması gereken bir kişi durumuna düşüyor. Niyeti, fedakarlığı ve cesareti ne olursa olsun, böyle bir duruma düşmüş bir kadronun bir zavallı, sıradan bir amatör olduğu açıktır. Böyle bir ölçünün, militan bir kadronun ölçüsü olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Kadro, bu duruma karşı mücadele ettiği ve onu aştığı oranda devrimci bir militan adını almaya hak kazanacaktır.

Çok zor koşullar altında da olsa, devrimci bir militanın özelliklerinin bazı belirtileri ortaya çıkmıştır. Fakat, bu henüz bir başlangıç, bir tecrübe düzeyinde durmaktadır. Bu koşullarda "ölmüş" diyebileceğimiz birçok kadronun yeniden diriltilmesi mümkün olmayacaktır. Sorun, yaşayan canlı kadroların militan bir özelliğe büründürülmesi sorunudur. Daha önce de belirttiğimiz gibi, yaşanan güncel pratik, bu konuda pek övünülecek bir noktada olmadığı göstermektedir. Çok genel devrimci kuralların rahatlıkla kulak ardı edildiği anlaşılmaktadır. Düşmanın basit bir manevrasının bile boşa çıkarılamadığı, şu veya bu sapmanın ayak oyunlarına rahatlıkla gelindiği görülmektedir. Her şeyden önce, kadrolar örgütlenememekte; bırakalım çevrelerini örgütlemeyi, en yakın çalışma arkadaşlarıyla kolektif, örgütlü bir çalışma içerisine bile girememektedirler. Böylesine olumsuz bir gerçekliği ciddi ve sorumlu bir devrimci parti göz ardı edemez. Temel çalışma güçleri böyle bir durum içerisinde olunca, onlara dayanmadan ve onlarsız yol alamayacağını çok iyi bilen bir parti; katbekat başarısızlığı kanıtlanmış bu tutum ve davranışlarla

fazla ileriye gidebileceği konusunda hayalperest olamaz. Bundan dolayı, kendisine, yani temel kadro varlığına yönelmek ve onları eğitmeye, geliştirmeye, iş yapabilir ve dönemin görevlerini yerine getirebilir bir konuma yükseltmeye çalışmak zorundadır. Böyle bir görevin gerçekleştirilmesi dışardan yapılabilecek bir şey değildir. Bu süreçte yer alan adayların kendi kendilerini örste döverek çelikleştirmeleri, ham yapılarından sıyrılarak pişmeleri gerekmektedir. Lenin'in deyimiyle; profesyonel kadrolar haline gelebilmek için, kendilerinde güçlü bir arzu, istek ve yetenek yaratmaları ve mevcut yeteneklerini en iyi şekilde harekete geçirmeleri zorunludur.

Leninizm, proletarya devriminin uygun örgüt tipini olduğu gibi, aynı zamanda uygun örgüt militanını da yaratmıştır. Başta Rusya gerçeğinde olmak üzere, dünyanın birçok yerinde bu, bizzat pratikle kanıtlanmıştır. Aynı şekilde bizde de kanıtlanması gereken bir olaydır. Ancak açık ki, dönemin problemlerini çözebilecek düzeyde birçok özelliği şahıslarında somutlaştıran kadrolar ortaya çıkarılmadan Kürdistan devriminin ilerletilebileceğini sanmak için düpedüz hayalperest olmak gerekir. Aynı şekilde, bir kişi, çok yönlü eğitimini sağlamadan Partinin iyi bir kadrosu olabileceğini sanmamalıdır. Böyle bir umut ancak, içinde yer aldığı yapının o kadro adayı tarafından iyice kavranmadığının göstergesi olabilir.

Kadro adaylarımızın ölçülere uygun düşmek için kendilerinde yeterince istek yaratıp yaratamadıkları adeta bir sırdır. Gereken ölçülere ne kadar yaklaşmış oldukları ve görevlere ne kadar tutkun oldukları bazılarında hiç anlaşılamamaktadır. Yine bir çoklarında, soylu mücadeleyi ne kadar vazgeçilmez bir yaşam biçimi olarak düşündükleri de açık değildir. Diğer yandan, ülkenin derin bir teorik kavranışının ne kadar gelişmiş, mensup olduğu örgütün siyasal çizgisini ne kadar özümsemiş, bunların hayata geçirilmesi, örgütlendirilmesi ve eyleme dönüştürülmesinin kendisinden talep ettiklerini ve bunları nasıl başaracağını ne ölçüde kavramış olduğu da belli değildir. Birçokları, adeta kendilerinin böyle görevleri yokmuş gibi her şeyi başkalarına bırakmaktadır, işinde başarısız oldu mu veya yapamadı mı, başkalarını suçlamaya başlar. Tabii ki, çok büyük bir sorumsuzluk örneği de böylelikle ortaya çıkar. Parti yaşantısında bunun örneklerine çokça rastlamak

mümkündür. ***Zayıf kişiliklerin en belirgin özelliği, suçu hep ya-nındakilere yüklemesidir.*** Hata ve eksikliği temelinde kendi eği-timini sağlayamaz, militan özelliklerine ulaşamaz ama, hata ve eksiklikleri hep kendisinden ısrarla uzaklaştırır. Elbette ki, bunu onlardan kurtulma anlamında değil, başkalarına yükleme anlamında yapar ve sağı-solu suçlamaya başlar. Canı çok sıkılırsa, örgütün kadro politikasına yükleyip, hata ve eksikliğin kaynağı olarak bunu gösterir. Canı daha çok sıkılırsa, o daha da ileri giderek, bir kaçamağını bulup soluğu devrimci mücadelenin dışında alır. Doğal ki, bu, kadroların bozulması olayıdır, yoksa bir kadronun kendisini eğiterek geliştirmesi olayı değil.

Diğer bir tip ise, hamal gibidir. Bir propagandacı ise, salt propaganda yapar ve bunu yürüttükçe yürütür. Oysa, günün mutlaka üzerine gidilmesi gereken yaratıcı görevleri bulunmaktadır. Ama o, güncel, somut ve mutlaka çözümlenmesi gereken görevlerin yanından bile geçmez. Sıradan bir adam gibi hareket eder ve bu tutumuyla da ne kadar iyi niyetli olursa olsun, militan bir kadro fonksiyonunu tam oynayamadığı için mücadeleye ve harekete zarar verir. Belli bir noktaya kadar görevler kavranabiliyor ve hatta uygulanabiliyor, ama ne zamanki iş, militan bir kadro özelliklerinin kavranması ve döneme uygun hareket edilmesine geliyor, işte o noktada yetersizlikler kendisini göstermeye başlıyor. Bu yetersizlikler aşılamayınca da bir bütün olarak Partinin daha ileri bir atılım yapamaması olayı ortaya çıkıyor.

İşin acı olan ve öfke uyandıran yanı nedir? Eksikliğini fark edebilmede olduğu kadar, fark ettiği anda da bunu gidermede ve kendini yenilemede gösterilen isteksizlik ya da vurdumduymazlıktır. Öyle bir izlenim yaratılıyor ki, sanki o kişi, eleştiriye ve eğitime tabi tutulacak biri değil de doğuştan yeterli ve o iş için biçilmiş bir kaftandır! Oysa, aynı kişi bir gün bile yalnız bırakıldığında belki de ikinci güne kalmadan, kurtarılması gereken biri haline gelecek ve karşımıza öyle çıkacaktır. Devrim gibi büyük bir olayı gerçekleştirebilecek olan, bu tip midir? Açık ki değil, ama nedenleriyle birlikte, ele aldığımız gibi en yaygın tip de budur! O halde, ne pahasına olursa olsun yapılması gerekenler yapılmalı ve içerisinde bulunan evrenin dayattığı görevleri yerine getirebilecek militanlar düzeyine

yükselinmelidir. Yani, Kürdistan devrimini bu en zorlu dönemde geliştirebilecek özelliklere sahip bir militan olunmalıdır. Bu dönemin militanı olunduğu oranda, daha şimdiden geleceğin parlak bir gelişmesi ve nihai zaferin müjdelenmesi olayı gerçekleşebilecektir. Dönemin yüklü sorunlarına çözüm getirebilen, düşmanın en azgın terörü altında bile bunu yapabilen ve davayı geliştirebilen militan, geleceğin en büyük müjdecisidir.

Eğer zafer güvence altına alınmak, gelecekte ortaya çıkabilecek birçok hata, yanlışlık ve sapmalardan şimdiden arınarak yenilgilerden kurtulmak ve bunların yerine zaferlerle dopdolu bir gelecek inşa edilmek isteniyorsa; böyle bir geleceğin müjdeleyicisi olan militanın yaratılması üzerinde ısrarla durulmalıdır. Böyle bir militanın oluşumu için örgütsel düzeyde olsun, çeşitli çevrelerde olsun, kişinin kendi bünyesinde olsun ne yapılması gerekiyorsa o yapılmalı ve özellikle de eğitim yetersizliği ve deneyim eksikliği, her türlü koşul ve olanak zorlanarak giderilmelidir. Bunun sonucunda kazanılacak olan, sadece birkaç yüz adam değil, bu birkaç yüz adamın militan birliklerinin, milyonların örgütlenmesini ve eyleme geçirilmesini garantilemesi olayıdır. Bu bir avuç militanın bizzat kendi şahıslarında, geleceğin bağımsız ve özgür toplumunun ve sosyalizmin yaratılmasının garantilenmesi olayıdır. Mücadelenin başlangıç dönemlerinde, birkaç kişinin geleceği kendi şahıslarında somutlaştırmasından söz edilebilirdi. Ama bugün varılan noktada artık söz konusu olan, birkaç kişinin değil, birkaç yüz kişinin, milyonların kaderini daha şimdiden şahıslarında somutlaştırmaları olayıdır. Bunlar milyonların özgürlüğünü ve kurtuluşunu, yani tüm ezilenlerin, emekçilerin, kısacası, Kürdistan halkının kurtuluşunu kendi şahıslarında somutlaştırmışlardır.

Yüzlerin, milyonların kaderinde belirleyici rol oynaması, evrensel bir pratiktir. Bize gelince, bu kural çok daha yakıcı işler. Çünkü, bir yandan örgütsüzlük ve eylemsizlik, diğer yandan ise, karşı-devrimci azgın faşist terörün dünyada eşi görülmemiş bir barbarlık örneği sunması, bizde, devrimci militanlar örgütünün çok daha güçlü roller oynamasını ve çok daha seçkin olmasını, dünyadaki diğer örneklerle kıyaslanamayacak bir düzeye çıkarılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu, salt bir istek değil, düşmanın amansız baskısı ve kitlelerin tarihin derinliklerinden gelen ulusal-toplumsal parçalanmışlığının

karşısında, bu olumsuzluklara verilebilecek en iyi cevap olmasından dolayı bir zorunluluktur. Temel rolü örgüt oynayacaktır ve militan, herhangi bir kişi değil, müthiş örgütlü bir kişi olmak zorundadır. Artık belirleyici olacak ve kurtuluşun temel garantisini sağlayacak olan, böyle bir militanlar örgütüne sahip olmaktır. O halde devrimci saflardaki herkes, böyle bir örgütün yaratılması için gerekeni yapmak zorundadır. Bundan başka bir yöntem kullanarak veya başka bir rol yüklenerek gelecek kurtarılamayacağı gibi, geçmişin önümüze ağır bir miras olarak serdiği sorunların altında ezilmek de kaçınılmaz olacaktır. Diyebiliriz ki, sorumlu devrimciliğin vazgeçilmez bir gereği olarak, tüm çabamızla böyle bir militanlar birliğine ve böyle bir birliğin üyelerinin özelliklerine yönelmek zorundayız.

Devrimci bir militanın hangi özelliklere sahip olması gerektiği sorununa bir de bu açıdan yaklaşp, sorunu tüm yönleriyle ortaya koymak ve kavranmasına yardımcı olmak bir görevdir. Bunun için de, dünya devrimci mücadelelerinde ve devrimci direniş mücadelemiz süresince ortaya çıkan zengin değerlerin ışığında bu özellikleri tek tek ele alıp işlemek gerekmektedir.

1- Dünyaya Bakış Açısı Sağlam Olmalıdır

Devrimci bir militanın sahip olması gereken özelliklerin başına dünyaya bakış açısını koymak hatalı olmayacaktır. Dünyaya sağlam bir bakış açısı olmadan doğa, toplum ve devrim olayları konusunda doğru ve bilimsel bir bakış açısına sahip olunamaz. Bu olmaksızın da birçok konuda gelişme kaydedebilmek, hayatın önümüze süreceği çok yönlü problemleri çözebilmek mümkün değildir. Toplumun ekonomik örgütlenmesinden tatalım, siyasal örgütlenmesine ve yine, devrim olayından tatalım teknik bir soruna kadar karşı karşıya bulunulan çok yönlü sorunların kapsamlı bir çözümüne yönetebilmek için, militanın dünyaya bakış açısı sağlam olmalıdır.

Dünyaya sağlam bir bakış açısı derken kastedilen, açık ki, bireyin son derece zorlu olan doğa, toplum ve devrim koşullarında güçlü bir biçimde ayakta kalabilmek, direnebilmek ve çözümleyici olabilmek

için gerekli düşünce ve inanca sahip olmasıdır. Elbette ki, kişinin yaşamındaki başarı veya başarısızlıklar ile eylemliliği veya eylemsizliği sınıfsal ve tarihsel gerçeklik tarafından koşullandırılır. Mevcut maddi ve tarihsel zemin, sınıfların ve bireylerin yaşam koşullarını alabildiğine şartlandırır ve özellikle de içinde bulunulan güncel maddi koşullar bu konuda belirleyici bir rol oynar. Fakat, sağlam bir bakış açısı elde edilince -ister olumlu ve isterse olumsuz olsun- içinde bulunulan gerçekliği değiştirmek, daha da ilerletip geliştirmek zor olmayacaktır.

Burada söz konusu edilen, sadece doğru bir felsefeye sahip olmak değildir. Bizim ulusal ve toplumsal koşullarımızda sorun çok daha geniş bir anlam içerir. Modern toplumsal gelişmenin içerisine geç girilmiş olması, bunun da çarpık bir biçimde ve dış baskının parçalayıcı, dağıtıcı ve yok edici etkisi altında gerçekleşmesi, halkımızın düşünce düzeyini son derece daraltmış, çarpıtmış ve kendisine yabancılaştırmıştır. Kendisini düşünmeyen bir halkı, ekonomiden politikaya, ulusal konulardan kültürel konulara kadar her alanda kendi gerçekliğini tanımayan bir halk olarak da tanımlayabiliriz. Kısacası, Kürdistan halkı adeta düşüncesizleştirilmiş bir halk durumundadır. Sömürgeciler de çok iyi bilirler ki, bir halkın düşünce gücünü kırmak, onun bir daha direnmesini son derece zorlaştırır. Hele hele bilimsel bir düşünceden, kendi öz çıkarlarını formüle eden düşüncelerden alıkoymak ve dünyaya sağlam bir bakış açısından uzaklaştırmak bir halkı sömürmeyi ve yönetmeyi son derece kolaylaştırır. Üstelik bir de o halka son derece çarpık bir düşünce açısını, örneğin dinsel-mezhepsel düşünceleri ve hakim ulusun düşüncesini egemen kıldıktan sonra artık bırakalım onu yönetmenin kolaylaşmasını, hatta kendi öz çıkarlarına karşı çıkarmak bile oldukça kolaylaşır. İşte bütün bu alanlarda olumsuz bir mirasımızın olduğunu kabul etmek gerekir.

Halkımızın büyük bir kesiminin, birçok sınıf ve tabakadan bireylerin bakış açısına egemen olan, ortaçağdan kalma dinsel ve aşiretsel düşünceler ile hakim ulusun temel değer yargılandır. Bütün bu gerici düşünceler insanlarımızın beynine eğitimle empoze edilmektedir. Bu, din eğitimi, hakim ulusun "modern" eğitimi, aşiret ve kabile üyelerinin her gün, her saat büyüklerinden ve aile üyesinin aile reisinden gördüğü gerici eğitimidir. Toplumun bir

ulusal otorite merkezi; bilimsel bilgi veren, yurtseverliğe ve gelişmiş çağdaş bir toplumsal düzeye ulaşma bilinci aşılayan bir otoritesi henüz yoktur. Her ne kadar bir parti otoritesi varsa da, bu henüz güçlü bir durumda değildir. Bunun yerine, ortaçağdan kalma sahte otoriteler ile azgın sömürgeci otoriteler zorla ve her türlü alçakça yöntemi en ince tarzda kullanarak toplumun düşünce yapısını alabildiğine çarpıtmakta ve zehirlemektedir. Elbette ki bu durum, ülkemizde sömürgeciliğin kolay işleminin ve toplumdan sökülüp atılması gereken feodal kalıntıların hala güçlü bir tarzda ayakta kalmasının da bir nedenidir. Bu kadar kendisinden uzaklaştırılmış, kendisini değil, başka bir gerçekliği -hem de kendisini imhaya yönelik bir gerçeklik- her-gün, her saat yaşayan bir halk, açık ki, kolay sömürülecek ve yönetilecektir. Aynı şekilde, çağımızın çoktan mahkum ettiği çağdışı sömürgecilik ile feodal kalıntılar da varlığını sürdürmeye devam edecektir.

Bu açıdan sorun, sadece devrimci militanların sağlam bir bakış açısına ulaşmaları değil, aynı zamanda, bu militanların önderlik ettikleri halkın da sağlam bakış açısı kazanmaları sorunudur. Ve bu, son derece ciddi bir sorundur. Şüphesiz ki, halkın tümünün diyalektik-materyalist felsefeye, yani proletaryanın dünya görüşüne ulaşması mümkün olmayacaktır. Çünkü içerisinde bulunan maddi sınıfsal zemin buna olanak tanımamaktadır, ama hiç değilse halkın en seçkin kesimlerinin bu bakış açısı etrafında eğitilmesi gerektiği de açıktır.

Halkımız dünyayı birçok yönden yanlış ve daha çok dini dogmaların ışığında yorumlamaktadır. Dar aile çıkarları ve aşiretçilik, dini dogmalar ve hakim ulus uşaklığı gibi, doğru bir dünya bakış açısı edinmeyi olanaksız kılan birçok yanlış eğilim topluma adeta egemen gibidir. Doğal olarak bunlar da olumsuzluğu, örgütsüzlüğü ve dağınıklığı geliştirmekten öteye bir sonuç yaratmamaktadırlar. O halde, gerek militanın bu geri düşünceleri aşarak düşünce kapasitesini ve dünyaya bakış açısını geliştirmesi ve gerekse halka doğru bir bakış açısını benimsetmesi bizim toplumumuzda çok büyük önem taşıyan bir olaydır. Ve bu da inkarcı ve çağdışı anlayışlara karşı bir mücadeleyi gerektirir. Ancak açık ki, dini dogmalara, aşiret ve aile düşüncelerine karşı yürütülecek ideolojik mü-

cadele, silahla değil ikna temelinde eğitimle yürütülecek sabır isteyen bir mücadeledir. Mücadelenin merkezinde yer alan militanın bakış açısını geliştirmek de, toplumda derin maddi nedenleri de bulunan düşüncesiz ortamdan etkilenmesini engellemek, bunun yanında bilimsel düşüncenin genel bir özeti olan sağlam bir bakış açısına, sağlam bir felsefeye ulaşmasını sağlamaktan geçer. Ancak bu özellikleri kendisinde somutlaştırmış bir militan, güçlü bir eylemci haline gelebilir. Çünkü, güçlü eylem adamları aynı zamanda dünyaya da güçlü bir bakış açısı içinde olan kişilerdir. Yorumlama güçlü bir değiştirmenin de aracıdır. Marx'ın, **"Filozoflar şimdiye kadar dünyayı yorumlamakla yetindiler, ama, dünyayı değiştirmesini de bilmek gerekir"** sözü yorumsuz bir değiştirmenin değil, aksine, yorumlamanın ancak sağlıklı bir değişikliğe varacağı ve güçlü bir değiştirme işinin de sağlıklı bir yorumlamaya dayanması gerektiği gerçeğinin ifadesidir. Yorum denen olay ise, dünyaya bakış açısıdır.

Diyalektik tarihsel-materyalizm oluşmadan önce ne proletaryanın güçlü bir eylemi geliştirilebilmiş ve ne de öncü örgütü yaratılabilmıştır. Bu anlamda da proletaryanın en büyük ustalarının işe felsefeden başlamaları, din dogmalarını ve burjuva felsefesini eleştirerek proletaryanın sağlam bakış açısını ortaya çıkarmaları bir tesadüf değildir. Proletaryanın dünyaya bakış açısının ezilen sınıf ve halkları devrime kaldırmanın temel bir öncülü ve yeni bir dünya kurmanın ölçütü olması nedeniyle, feodal toplumsal yapının egemen ideolojisi din ile yine burjuva toplumunun temel bakış açısı olan çeşitli idealist felsefe biçimleri, onun bakış açısı olamazlar. Kaldı ki, bu bakış açıları altında bağımsız ve özgür bir toplum kurulamaz da. İşte bu nedenlerden dolayı diyalektik ve tarihsel-materyalist düşünce oluşmak zorundaydı ve bu temelde proletaryanın bağımsız devrimci partisi ve eylemi de ortaya çıkacaktı. Açık ki bir devrimci militan felsefeyi bir filozof kadar derinliğine özümseyemeyecektir ama, asgari düzeyde de olsa, bu düşüncüyü kendi kişiliğinde geliştirebilecektir. Yani, düşünen ve hem de herhangi bir biçimde değil, proletaryanın bilimsel felsefesi olan diyalektik tarihsel-materyalizm ışığında düşünen bir kişi haline gelebilecektir. Bir militan, böyle bir felsefi bakış açısına sahip olmak ve onu iyice özümsemek zorundadır.

Bazıları, proletaryanın bakış açısına sahip olmanın önemini küçümsemekte ve felsefeyi, sanki birkaç genellenmenin ezberlenmesiymiş gibi ele almaktadırlar. Oysa bu tarzda bir ele alış çok yanlıştır. Önemli olan, bu felsefeyi özümseyerek, onun temel düşünce kalıplarını doğayı ve toplumu yargılamanın temel ölçüleri haline getirebilmektir. Yani diyalektiğin şu birkaç çizgisi, materyalizmin şu bir kaç özelliği denip geçilemez. Bunun özümsemesi, temel düşünce ve davranış kuralları haline getirilmesi gerekir. Bu özümsemenin örgütsüzlük ve eylemsizliğin giderilmesinde, cesaret ögesinin yaratılmasında önemli bir etkisinin varolduğunu da militanın anlaması gerekir. Çok iyi bilinmektedir ki, başlangıçta birey, çok zayıf bir maddi gelişmenin ürünü olarak doğa güçlerine, tanrılara tapmıştır. Doğa koşullarının amansızlığı, onda doğa dinlerine inancı geliştirirken; sömürünün yoğunluğu, yani sınıflı toplumun güçlü gelişimi de tanrılar ve giderek tek tanrı düşüncesini uyandırmıştır. Üretimdeki gelişmeler düşünce alanına da yansiyarak, daha gelişkin düşüncelerin ortaya çıkmasının maddi zeminini yaratmıştır. Giderek, üretimin maddi koşullarındaki gelişmelere bağlı olarak toplumun daha üst evrelere ulaşması, toplumu değiştirebilecek düşüncelerin şekillenmesine ve diyalektik-materyalist felsefenin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu felsefenin ortaya çıkması, bireyin zayıflıklarından kurtulması için güçlü bir araç yaratmıştır. Birey, artık tanrılardan medet ummaz, doğa güçleri önünde eğilmez, korkmaz ve burjuvazinin çeşitli idealist-metafizik yaklaşımlarına itibar etmez. Tüm bu anlayışların sömürüyü gizlediğini, insanda korkuyu ve yabancılaşmayı tahrik ettiğini bilir. Devrimler biliminin, gelişmiş üretim güçlerinin bir ürünü ve bilimsel bilgilerin toplam bir sentezi olarak bunların yerine geçirilen diyalektik-materyalist felsefe ise, bireye dünyanın yorumlanabilir ve değiştirilebilir olduğunu gösterir, onun bundaki rolünü ve kitlelerin gerçek gücünü ortaya koyar. Korkulacak dünya ötesi varlıkların ve bilinemez bir dünyanın varolmadığını, dünyada bugün bilinmeyen şeylerin bilim ve pratik yoluyla açıklığa kavuşturulacağını bireye kavratar, her şeyin değiştirilebileceğini gösterir ve bu yolla bireyin kendi gerçekliğini önemli oranda bulmasını ve yabancılaşmasının ortadan kalkmasını sağlar. Böylesi bir felsefeyle donanarak kendi gerçekliğine ulaşan, doğa ve toplum karşısındaki

konumunu iyi kestiren birey, artık güçlü bir bakış açısına ulaşmanın verdiği avantajla birçok alana girer ve başarılı olur. Çünkü ona hükmeden artık doğru bir felsefedir. Bu anlamda da ortaya çıkan problemleri ele alıp çözmeye önemli avantajlara sahiptir.

Sonuç olarak; bir proletarya militanının dünyaya doğru bir bakış açısıyla yani diyalektik-materyalist açıdan bakması, toplumu tarihsel materyalist açıdan yorumlaması onun devrimci eyleminin vazgeçilmez bir koşuludur. Özellikle de, tarihsel-materyalizmin derin bilgisiyle donanarak devrim pratiğine yaklaşmanın bu pratiği başarıyla sonuçlandırmada kendisine güçlü bir destek ve katkıyı sağlayacağını iyi bilmek zorundadır. O, gerek ölüm karşısında ve gerekse yaşam ve direnme sürecinde güçlü bir hareket imkanı edinerek, tarihin büyük alt-üst oluşlar karşısında paniğe kapılmaz, korkmaz ve kendisinden geçmez. Aynı şekilde, karşılaştığı toplumsal sorunlar altında ezilmez. Bu da büyük bir güç ve kudret belirtisidir ve kaynağını doğru bakış açısından alır. Bir militan, bu bakış açısına ulaşmakla ve bunu kendisinde derinleştirmekle sürekli güç yenileyebilecek, yorumlama ve değiştirme faaliyetini geliştirebilecektir.

İşte bizde bir militan, bütün bu özellikleri kazanabilmelidir diyoruz. Bunu kazandığı ve özümsemediği oranda da, halkın bakış açısını bu temelde yoğurmalı, topluma böyle bir felsefeyi egemen kılmak için maddi olanaklar ölçüsünde ve ikna ile öncelikle örgüt içerisinde ve giderek sempatanlar ve kitle düzeyinde bu düşünceleri yaymalıdır.

2 -Teoride Doğru Bir kavrayışa Ulaşmalıdır

Dünyaya sağlam bir bakış açısı, beraberinde sağlam bir devrimci teoriye sahip olmayı da gerektirir. Felsefeyi biliyorum demekle düşünce gücü sonuna kadar geliştirilmiş sayılmaz, bu sadece bir başlangıç olarak kabul edilebilir. Bundan sonra yapılması gereken; çağın temel gerçekleri konusunda da sağlam bir teorik kavrayışa ulaşmaktır. Teori derken, şu ya da bu fizik teorisini, matematik teorisini kastetmiyoruz. Şüphesiz bunları da genel hatlarıyla bilmek

gerekir, fakat militan için gerekli olan daha çok devrimci bir teoridir. Doğanın diyalektik-materyalist yorumlanması ve toplumun tarihsel-materyalist bir yorumu böyle bir teoriye hizmet eder. Ve militan bu konuları, çağın temel sorunları konusunda sağlam bir bakış açısına ve teoriye sahip olmayla tamamlamalıdır.

Devrimci teori, çağımızın doğru bir tarzda yorumlanması ve değiştirilmesi konularını içerir. Çağımızın -emperyalizm ve proleter devrimler çağı da diyebileceğimiz bu çağın- öncelikle bilimsel bir tahlili yapılmalıdır. Proletarya hareketi bu tahlilden yola çıkarak, doğru bir program, doğru bir stratejik ve taktik hat ile doğru bir örgüt ve mücadele çizgisi tesbit edebilmelidir. Marx, Engels ve Lenin tarafından çağın yorumu önemli oranda yapılmış ve çağın özellikleri doğru bir biçimde ortaya konulmuştur. Marx tarafından kapitalist toplumun kapsamlı bir tahlili yapılarak, 'Kapital' adlı üç ciltlik eşsiz eserinde sunulmuştur. Daha sonra Lenin yaptığı emperyalizm tahliliyle çağımızın özelliklerini görkemli bir tarzda açığa çıkarmış ve Marx'ın attığı adımları kendi eseriyle taçlandırmıştır. Buradan kalkarak proletaryanın bağımsız örgütlenmesinin, yani partisinin programı çizilmiş, örgüt ve eylem hattı ortaya konularak, bu alanda da bir devrim yapılmıştır. Üstelik, sorunlar sadece teorik olarak ortaya konulmakla yetinilmemiş ve güçlü bir devrimci eylemle sosyalizme gidilmiştir. Günümüze kadar, dünyanın büyük bir bölümünde küçümsenemeyecek adımlar atılmıştır. İşte teori, bu maddi gelişmelerin, kapitalist ve sosyalist toplumun temel gerçeklerinin ve özelliklerinin yorumlanması ve düşünce alanına yansımalarıdır.

Açık ki, devrimci teori kendiliğinden değil; burjuvazinin çeşitli düşüncelerine karşı şiddetli bir mücadele ortamında, özellikle de onun proletarya hareketi içinde boy veren ve küçük-burjuvaziden kaynaklanan, küçük-burjuvazinin, burjuvazi adına proletarya bünyesinde yaymaya çalıştığı çeşitli oportünist sapmalara karşı amansız bir mücadele sonucu yaratılmıştır. Doğru devrimci teori, sapmalardan arınmış ve sapmalarla kıyasıya bir mücadele içinde ortaya çıkmış bir teoridir. Bilindiği gibi, her türlü burjuva teorisi, proletaryanın bakış açısını karartmak amacıyla çeşitli kılıflar altında proletarya hareketi içerisinde geliştirilmeye çalışılır. Kapitalizmin reformlarla kerte kerte değiştirilebileceğini savunan ve proletaryanın devrimci

mücadelesini yadsıyan oportünizm, Marksizmin revizyonu temelinde belirir. Oportünist düşünce proletarya hareketi içinde ilk kez Bernstein'cılık biçiminde ortaya çıkmıştır. "...Yoğun iç mücadeleler döneminin geçtiği, 'barışçıl' bir dönemin geldiği teziyle, Marksizmin yeniden gözden geçirilmesi temelinde ortaya çıkan Bernstein'cılık, özellikle de Marksizmin sınıf mücadelesi teorisinin zamanını doldurduğunu, artık geçerli olmadığını söyleyerek, bunun yerine 'sosyal barış'ın geçmesinin ideolojik platformunu oluşturuyordu."^[16] Proletarya hareketi içindeki ikinci bir sapma ise; toplumun anarşistçe değiştirilmesinden yanadır. "Her şeye karşı çık, dağıt, parçala ama kurma; yık fakat inşa etme" biçiminde özetleyebileceğimiz bu sapma da küçük-burjuvaziden kaynaklanan bir anlayıştır. "*Anarşistler ve Blankiciler, işçi sınıfını, komplocu anlayışlarıyla kurtuluşa götüreceklərini söylerken, Bernstein'cılık, işçi sınıfı hareketini en kaba burjuva-junker uzlaşmacılığına dönüştürerek burjuvazinin kuyrukçusu bir hareket haline getirip daha doğuş aşamasında işçi sınıfının bağımsız ideolojisini ve eylemini başarısızlığa uğratmak istiyorlardı. Fakat, gerek küçük-burjuvazinin bu sol sektör anarşist çabalarına, gerekse burjuvazinin kuyrukçuluğuna götüren sağ anlayışlarına karşı sürekli bir mücadele verilmiştir.*"^[17]

Burjuvazi, kapitalizmin gerçek yüzünü örtbas etmeye, emperyalizmin sömürgecilik ve savaşlar olmadığını kanıtlamaya, her türlü gerici uygulamasını ilerici olarak lanse etmeye çalışır. Toplumun gelişmesini engelleyen ve bizzat kendi sınıfının gerçekliğinden kaynaklanan bir anlayışla kendi gerçekliğini hep ters göstermeye çalışır. Aynı şeyi işçi sınıfı hareketi ve devrimci mücadele içinde de geliştirmeye çalışan ise, oportünizmdir. Oportünizm bunu daha ince ve maskeli bir tarzda yapmayı amaçlar. İşte, buna karşılık proletaryanın doğru bir çağ değerlendirmesine; emperyalizm ve sosyalizm konularında sağlam bir teoriye sahip olması gerekir. Aynı şekilde, proletarya partisi ve proletarya diktatörlüğü konularında da doğru bir düşünceye ulaşmalıdır.

Teori denince anlamamız gereken budur. Teori, bir yandan çağımızın somut gelişmelerinin ve tecrübelerinin bir ürünü iken, diğer yandan da geçmiş düşünce birikiminin olumlu bir sentezidir. Yani, genelde çağımızın devrimci pratiği ile geçmişin düşünce evriminin

çakışmasıdır. Marksist-Leninist devrim teorisi bu temelde şekillenir. Dünyanın hemen her yönünde pratiğe geçirilerek her geçen gün daha da zenginleştirilen bu teori ışığında günümüze baktığımızda, dünyamızın temel gerçeklerini tesbit etmek zor olmayacaktır.

Çağımız; kapitalist-emperyalist sistem ile sosyalist sistemin bir arada yaşadığı, ulusal kurtuluş hareketlerinin güçlü bir biçimde zaferden zafere koştuğu ve emperyalist ülkelerde işçi sınıfının emperyalist tekellere ve onların devletteki egemenliğine karşı devrimci mücadelelerinin geliştiği bir çağdır. Bu konuda esas olarak üzerinde durulması gereken, dünyanın bu tablosunu belirtmek değildir. Şüphesiz bunu iyi özümsemek gerekli ve zorunludur. Günümüz dünyasının böyle olduğu inkar edilemez bir gerçekliktir. Özellikle küçük-burjuvazinin başka türlü dünyalardan, "ikinci ve üçüncü dünyalar'dan, "sosyalizmin olmadığı dünyalar"dan, "her şeyin olumsuzluğa gittiği ve tüm devrimlerin bugün zıddına döndüğü"nden, kısacası; o iflah olmaz bakış açısının getirdiği yeni dünyalardan bahseden değerlendirmelerinden ve bu konudaki saçmalıklarından fazla söz etmeye gerek yoktur. Daha çok bilinmesi gereken; böyle bir çağda ve içerisinde bulunduğumuz evrede, bir militanın öncülük ettiği devrim mücadelesinin nasıl bir yere oturtulacağıdır. Diğer bir deyişle, halk hareketinin nasıl bir yere oturtulması gerektiği sorunudur. Bizim için daha çok güncel olan konu budur. Fakat bu, çağ hakkındaki çarpıtmaları da kavramamız gerektiği gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Günümüzde küçük-burjuvaziden kaynaklanan ve emperyalizmin değiştiğini ileri sürerek, iki sistemi uzlaştırma temelinde üçüncü bir yol öneren küçük-burjuva anlayışlar vardır. "Ne kapitalizm, ne de sosyalizm; her iki sistemin de sivri taraflarını törpüleme temelinde yeni bir düzen" yolundaki anlayışların ne kadar sahte olduğu görülmelidir. Dünya hiçbir zaman, geçmişte olmadığı gibi, günümüzde de bu temelde değişmiyor. Bazılarının hayal ettiği gibi, ne emperyalizmin sivrilikleri törpüleniyor -ki, tam aksine, sivriliği alabildiğine geliştiriliyor ve ancak devrimle ortadan kaldırılabilecek bir hal alıyor- ve ne de komünizm ortadan kalkıyor- aksine o da giderek gelişen bir akım ve yaklaşım bir olay durumuna geliyor. Ortadan kalkan ise, ancak ve ancak küçük-burjuvazinin ve orta kesimlerin

bu hayalperest umutlarıdır. Zaten küçük-burjuvazi hiçbir zaman dünyanın doğru temellerde değiştirilmesi mücadelesine sonuna kadar katılmamıştır. Katıldığı durumlarda ise, mücadeleyi hep kendisinden yana yontmaya çalışmıştır. Fakat, tüm çabasına rağmen ne emperyalizmi emperyalizm olmaktan ve ne de sosyalizmi sosyalizm olmaktan çıkarabilmiştir. Yapabildiği tek şey tahribatlar yaratması olmuş, bu şekilde de emperyalizmin işini kolaylaştırıp sosyalist gelişmeyi ise güçleştirmiştir.

Emperyalist mihraklar kapitalizmin gerici, muhafazakar ve faşist kesimleri, gerçek isimleri ve nitelikleriyle açıkça faaliyet yürütmekte ve sanattan politikaya kadar her alanda gericiliği ve faşizmi egemen kılmaya çalışmaktadırlar. Tutucu dediğimiz bu kesimler, tarihin her alt-üst oluş döneminde ortaya çıkarlar ve günümüzde de bunlara açıkça rastlanmaktadır. Bu kesimler, kendilerini bugün "muhafazakarlar", "hristiyan-demokratlar" ve "faşistler" şeklinde tanımlamaktadırlar. Gerçek konumlarıyla beliren bu kesimler hakkında söylenebilecek fazla bir şey yoktur. Bunlar ancak sosyalizmin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve işçi sınıfı mücadelesinin gelişmesiyle ortadan kalkacak kesimlerdir.

Bizim daha çok tanımamız ve üzerinde durmamız gereken, günümüzde de kendilerine "Sosyalist Enternasyonal"ci diyen, ister emperyalist metropollerde, ister emperyalizme bağımlı ülkelerde ve hatta isterse bazı sosyalist ülkelerde olsun, örnekleri çokça görülen, merkezlerinde sosyal-demokrat maskeli küçük veya orta-burjuvazinin bulunduğu kesimlerdir. Bunlar, bir yandan küçük-burjuva sosyalizmi ile küçük-burjuvazinin işçi sınıfı hareketi içerisindeki ajanlığını yaparken, aynı zamanda emperyalizmin vurucu kesimlerinin, yani tekelci devlet kapitalizminin sözde "liberalizmi" ni de temsil ederler. Küçük-burjuvazi adına bir alternatif oluştururken, aynı zamanda bunu işçi sınıfı hareketi içerisinde emperyalizmin ajanlığı biçiminde de geliştirirler. Orta ve küçük-burjuvazinin çıkarlarına çokça yer veren ve kendisini dünyanın merkezi sanan, dünyanın devrimci yorumunu sürekli savsaklayan, emperyalizmin tutuculuğunu törpülemek iddiasında olan ve komünizme karşı en akıllica geçit vermez yol olduğunu söyleyen bu kesim, metropollerde ve bir kısım sosyalist ülkelerde bir akım olarak kendisini gösterir.

Aynı şekilde, bağımlı ülkeler ve sömürgelerde de ortaya çıkar. Sınıfsal dayanakları daha çok orta ve küçük-burjuva kesimler ile işçi aristokrasisidir. İdeolojik gıdalarını ise, Marksizm-Leninizmin revizyondan geçirilmesi, yani sosyalizmin saptırılmasından alırlar. Bu sapma, işçi sınıfı hareketi içerisinde geçmişte, İkinci Enternasyonal oportünizmi, Bernstein'cılık, Kautsky'cilik ve Troçkızm biçimlerinde boy vermiştir. Aynı revizyonizm bugün Çin'de, Polonya'da ve başka birçok yerde yine ortaya çıkmış bulunmaktadır. Sömürge ve bağımlı ülkelerde de reformizm ve revizyonizm karması birçok düşünce buraların koşullarıyla da bütünleşerek ortaya çıkmaktadır. Bütün bu düşünceler, kendilerini Marksizm-Leninizm devrim teorisinin, yani proletaryanın devrim teorisinin çarpıtılması temelinde göstermektedirler. Şu ya da bu biçimde işlerin reformlarla idare edilebileceğini, ulusal baskıyı ve ortaçağdan kalma kalıntıları evrimci bir yolla yavaş yavaş ortadan kaldıracabileceklerini savunurlar. Dolayısıyla, "işçi sınıfı devrimle değil, bazı reformlarla hak elde etmeye çalışmalıdır" anlayışındadırlar. Bu sapma anlayışların günümüzde ulaştıkları konum Örgütlenme Üzerine adlı yapıtta şöyle dile getirilmektedir

"Özellikle günümüzde emperyalizme yaklaşım tarzında, Leninist anlayıştan sapmalar görülmektedir. Emperyalizmin, yeni sömürgecilik ilişkileriyle sömürgelerde, siyasal gericilik yöntemleriyle metropoldeki işçi sınıfı içinde ve sosyalist ülkelere karşı uyguladığı şantaj, saldırı ve detant politikalarıyla kendini yenilediğini söylemektedirler. Bütün bu alanlarda sağlanan gelişmelerin emperyalizmin lehine olduğunu, onu dünle karşılaştıramayacak kadar güçlü bir konuma getirdiğini, bu nedenle de emperyalizme karşı devrimle mücadele etmenin düne oranla çok daha zor olduğunu iddia etmektedirler. Buradan hareketle de, Leninist anlayışla devrime sarılma yolunda değil, daha çok reformist temelde emperyalizm ve onun işbirlikçileriyle uzlaşma yolunda yürümektedirler. Devrime karşı her an nükleer savaş tehditleri savuran emperyalist burjuvaziyi bu çılgın serüvenden, onunla uzlaşarak vazgeçireceklerini düşünmektedirler. Siyasal gericilik olayının Batı'da güçlü olduğunu, bundan ötürü de işçi sınıfının yapacak fazla bir şeyinin olmadığını, varolan haklarını siyasal gericilikle uzlaşarak koruması gerektiğini, devrim sorununu

gündemine koymamasının zorunlu olduğunu belirtmektedirler. Yine, yeni-sömürgecilik koşullarında oluşan burjuvazinin ve kapitalizmin yeni-sömürgecilik biçimindeki gelişmesinin çok normal bir olay olduğunu, emperyalizmi bu alanlarda devrimle sökülüp atmamak gerektiğini söylemektedirler. Çok yalın olarak böyle dile getirebileceğimiz bu anlayışlar, Leninizmin ihtilalci özünü ve ihtilalci pratiğini bulanık hale getirmek istemektedirler. Bu ise, değişik ülkelerde değişik boyut ve biçimlerde revizyonizmin türemesine yol açmaktadır. Revizyonizmin, 3. Enternasyonal dönemlerindeki kadar olmasa da günümüzde de güçlü olduğunu söylemek gerekmektedir. Revizyonist eğilim, gerek proletarya ve ulusal kurtuluş hareketleri içinde ve gerekse sosyalist ülkelerde ortaya çıkmıştır. Bazı ülkelerde ise çok tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Örneğin; emperyalizmin metropollerinde işçi sınıfı hareketi içinde revizyonizmin, 3. Enternasyondan sonra tümüyle bir hastalık haline gelerek kemikleştiği ve bu partileri devrim partileri olmaktan çıkarak reformist partiler haline dönüştürdüğü açıkça görülmektedir.

Ulusal kurtuluş hareketleri içinde ve burjuva demokratik devrimin henüz tamamlanmadığı ülkelerde devrimi Leninist devrim yöntemiyle kendi önderliğinde geliştirmeyen bu partiler, öncülüğü küçük-burjuvaziye kaptırarak, burjuvazinin soldan uzantısı haline gelmişlerdir. Revizyonizm hastalığının geliştiği bu partiler, ülkelerinde sıradan reformist parti durumuna düşmekten kurtulamamışlardır.

Sosyalist ülkelerde de, ister içteki sınıf mücadelesinin sonucu olarak ortaya çıksın, isterse emperyalizmin provokasyon faaliyetleri ile ekonomik-siyasal ve askeri baskı ve şantajlarından kaynaklansın, revizyonist bir kesim mevcuttur. Revizyonizmin gelişimi, daha önce Çin'de, günümüzde de Polonya'da olduğu gibi, emperyalizmle işbirliği halinde politik güçlerin yeniden örgütlenmesine ve sosyalist iktidarı tehdit edecek bir noktaya kadar ulaşabilmektedir. Bu tehlikelerin önümüzdeki dönemde başka alanlarda da ortaya çıkarak, sosyalist ülkeleri tehdit etmesi bir olasılık olarak belirmektedir."^[18]

Marksizm-Leninizmin ihtilalci özünden boşaltılarak revizyondan geçirilmesi temelindeki anlayışlarla beslenen küçük ve orta-burjuva ideologları ile işçi aristokratlar her ne kadar yöntemde ayrılırsalar da, amaçta, burjuvazinin muhafazakar, gerici kesimleriyle ve onların

emperyalist ağı babalarıyla birleşirler. Hepsinin hizmet ettiği ortak amaç; emperyalizmin kanlı, sömürücü ve çürüten yüzünü gizleyerek onun ömrünü uzatmak ve sosyalizmi mahkum etmektir. Açık ki, gerçek yüzleriyle ortaya çıkan muhafazakar ve faşist kesimlerden daha çok, bu maskeli gerici ler proletarya hareketi için tehlike arz ederler. Proletarya hareketi içine sızarak onu içten çürütmeye ve gerçek amacından saptırmaya çalışırlar. Daha çok geçiş dönemlerinde varlık koşulları daha da gelişen ve tehlikeleri artan bu kesimler, şiddetli çatışma ortamında; devrim ile karşı-devrim arasındaki mücade lenin keskinleştiği bir durumda fazla tutunamazlar.

Ancak her ne kadar ara biçimler de olsalar, düşünce ve teoride bunları iyi tanımak ve sakınmak gereklidir. İşçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketi içinde büründükleri biçimleri iyi tanımak ve bunları saflarda kesinlikle yaşatmamak, sürekli bir mücadeleyle teşhir ve tecrit etmek hayati bir önem taşır. Bu güçleri teşhir ve tecrit edebilmek için, gerekirse ilişki kurmaktan çekinmemek, içlerine girerek iyice tanıyıp dağıtmak devrimin zaferi için vazgeçilmezdir. Çünkü bunların ilke ve teorileri işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleri içerisinde hakim kılınırsa, bu gerçek bir yıkım olur. Diğer taraftan mücadele edilmesi gereken bir takım ortaçağdan kalma feodal ideolojiler ve mutlakiyetçilik gibi yapılanmalar da vardır. Ancak bunlar geçmişten artakalan birkaç krallık biçiminde varlıklarını sürdürmekte olduklarından sözü edilebilecek güçlü akımlar değildir.

Bir militan için en çok kavranması gereken konuların bir diğeri de çağımızın en güçlü akımları olan sosyalizm ve ulusal kurtuluş akımlarıdır. Bu konudaki teorik gelişmelerin çok iyi bir özümsemesini gerçekleştirmek, bu teorinin tarih içerisinde nasıl geliştiğini, güncel pratiklerle nasıl zenginleştiğini, hangi düşünce birikimlerinin bir ürünü olarak şekillendiğini sürekli özümsemek ve böylece güçlü bir teorik kavrayışa ulaşabilmek, önümüzdeki devrimci pratiği, yani devrimci bir militanın devrimle değiştirmesi gereken ulusal ve toplumsal gerçeklik üzerindeki pratik görevlerini kolaylaştıracaktır.

Marksist-Leninist teorinin ışığında şimdi de Kürdistan devriminin bazı özelliklerine kısaca değinelim. Kürdistan devriminin teorisinin dayanacağı Kürdistan toplumu ve tarihinin tahlili yapılırken, Kür-

distan'ın bugün içerisinde bulunduğu tarihsel koşullar da göz önüne getirilmelidir. Her şeyden önce, Kürdistan devrimi herhangi bir dönemde değil, 1980'ler döneminde yer almaktadır. Kürdistan devrimi bir ulusal kurtuluş devrimidir. Bu devrim, çok elverişsiz bir konumda, parçalanmış bir coğrafyası ve toplumsal yapısı olan, tarihte derin olumsuzluklar yaşamış bir toplumun bünyesinde gerçekleşecektir. Diğer yandan, bir milli devrim olması nedeniyle, proletaryadan başka sınıf ve tabakaları da kapsayacaktır.

Genel olarak, Ekim Devrimi temelinde gelişen proletarya devrimlerinin, sömürge halkların uyanışını, ayağa kalkışını ve bunların devrimlerini kolaylaştırdığı gibi, o devrimlerin garantisini de teşkil ettiğinden söz edilir. Bu değerlendirmenin ışığında Kürdistan devrimine baktığımızda bir şanssızlık olduğunu görmekteyiz. Nedir bu şanssızlık? Kürdistan'da milli sorun birkaç evrede çözüme gitmek istediğinde, elverişsiz iç ve dış faktörler yüzünden atılım yapamadı. Kürdistan'da ulusal sorun 1920'lerde emperyalist sistem içerisinde bir anlamda çözüme gidebilecekken, emperyalist sistemin kendi mantığı içerisinde çözümsüzlük ile karşı karşıya bırakıldı. Bilinen Sevr Antlaşması'yla Kürdistan'a, emperyalist sistem içerisinde, emperyalizme bağımlı bir statü verilmiştir. Bu, sorunun emperyalist sistem içerisinde ve daha değişik bir tarzda sürdürülmesi de olsa, yine de sorunun çözümünde yeni bir safhayı teşkil edecekti. Fakat, TC'nin doğuşunun tam da bu dönemde gerçekleşmesi, böyle bir çözümlü o günkü dünya koşullarında olanaksız kılmaştır. Kemalist hareket, yeni doğan Ekim Devrimi temelinde ve SSCB ile ittifak içerisinde, bu ittifaktan güç alarak hem Türk ulusal kurtuluş hareketindeki önderliğini pekiştirmiş ve hem de o dönemde emperyalist sistem içerisinde -olumsuz da olsa, tercih edilecek bir çözüm olmasa da- belli bir "çözüme" doğru giden Kürdistan sorununu kendi egemenliği altındaki bir "çözüme" bağlamıştır. Eğer emperyalistlerin Sevr Antlaşması'yla dayattıkları "çözüm" sonuca ulaşabilseydi, sorun, çok gerici bir baskı uygulayan Türk hakim sınıflarının elinden alınacak ve emperyalistlerin elinde toplanacaktı. Böylece daha değişik koşullarda ve bu zeminde devrimi daha da geliştirebilmek mümkün olacaktı. Kemalist hareketin ortaya çıkışı ise, daha çok böyle bir "çözümü" engelleme temelinde olmuştur.

Sosyalizmin genel çıkarları açısından, kemalistler önderliğinde pekişen ve gelişen Türk ulusal kurtuluş hareketinin o günkü koşullar içerisinde Sovyetler Birliği tarafından desteklenmesi zorunluydu. Buna karşılık Kürt hareketinin o zamanki konumu ise, emperyalizmin çıkarlarına daha çok uygunluk arz etmekteydi. Elbetteki bu durumdan en ustaca yararlanan da Kemalizm olmuştur. Kemalizm, bir yandan SSCB ile ittifak yaparak ondan güç almış, diğer yandan ise, o dönemin, güçlü emperyalist gücü olan İngiliz emperyalizmi ile uzlaşmaya çalışmıştır. Sosyalizm ve emperyalizm güçleriyle yaptıkları bu uzlaşmalar ve onlardan aldıkları destekle Kürdistan üzerine yönelen kemalistler, 1925-40'lar arasında Palu-Genç-Hani, Ağrı ve Dersim katliamlarını gerçekleştirerek Kürdistan'daki isyanları ezmişlerdir. Elbetteki o dönem isyanlarının ezilerek sonunda böyle bir durumun ortaya çıkması Kürdistan açısından gerçek bir talihsizliktir. Oysa o dönemde gerek sosyalist güçler ve gerekse emperyalist güçler açısından olsun, Kürdistan'da bir çözüm oldukça yaklaşıyordu. Ekim Devrimi temelinde ve onun bağrında Kürdistan devrimini geliştirmek olasıydı, ancak daha önce de belirttiğimiz gibi, başta Kemalizm ve sonra da Kürdistan'daki ilkel, yetersiz önderlik ve koşullar bunun yolunu tıkamıştır. Aynı biçimde, emperyalist Sevr Antlaşması'yla Kürdistan'a yeni bir statü tanınmaya girilmiş, ancak Kürdistan devriminin koşullarını erkenden yaratacak olan böyle bir gelişme de yine kemalistlerin hemen İngiliz ve Fransız emperyalizmiyle uzlaşmaya gitmesi sonucu önlenmiştir. Kemalizm bu şekilde Kürdistan'ı hem sosyalizmden ve hem de kapitalist-emperyalizmden tecrit etmiştir. Bunların yerine geçirdiği şey ise; kendisinin gerici burjuva diktatörlüğü, yani, barbarca baskısı, işgal, istila ve katliamları olmuştur. Sonucun bu şekilde gelişmesi, Kürdistan milli devriminin atılım yapamamasına yol açmıştır.

Aynı talihsizlik, 1940'larda İran egemenliğindeki Doğu Kürdistan'da ve 1970'li yıllarda da Irak egemenliği altındaki Güney Kürdistan'da yaşandı. Yaşanan tüm bu acılar ve talihsizliklerin en önemli iç nedeni; Kürdistan'a hakim olan yapının klasik aşiretçi-feodal kurum ve öğeleridir. Bu güçlerin önderliği elde bulundurdıkları Kürdistan'da, bu önderlik nedeniyle, ne emperyalizmin güçlü etkileri altında bir sömürgecilik ve buna karşı ayaklanma ve ne de sosyalizmin güçlü

etkilerine açılarak bu temelde bir gelişme sağlama durumu ortaya çıkmıştır. Buna karşılık en gerici diktatörlükler altında toplumun daha da daraltılması, dünyadan ve birbirinden tecrit edilerek ulusal birliğinin derinliğine parçalanması, toplumsal dokularının birbirinden alabildiğine kopartılması ve çok gerici temellerdeki bir kapitalist gelişmenin çok ağır bir biçimde egemen kılınmaya çalışılması olayı gelişmiştir. Dünya çapında bir yandan emperyalist sistem içerisinde kapitalizm alabildiğine kökleşirken ve diğer yandan sosyalizm gün geçtikçe daha da güçlenip aynı şekilde sömürge halkların uyanışları ve kurtuluşları iki dünya savaşı arası ve sonrası dönemde büyük oranda gerçekleşirken, Kürdistan, aksine daha da tecrit edilmiş ve alabildiğine durgunluğa ve dağılmaya mahkum edilerek katı, barbar ve çağımızla bağdaşmayan, dünya çapında tasfiye edilmiş bir sömürgecilik altında zorla yaşamak zorunda bırakılmıştır. Kürdistan'ın toplumsal yapısı içinde bir "Truva" atı misali varlık gösteren yerli işbirlikçi gerici güçler de, uşağı oldukları sömürgeciler tarafından adeta zorla yaşıatılarak, kendi politikalarını Kürdistan'a egemen kılmada bir araç olarak kullanılmışlardır.

Kürdistan'da yaşanan bu olumsuz gerçeklik, sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketlerinin bir parçası olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin gelişmesini engellemiştir. Diğer taraftan kapitalist emperyalizmin güçlü bir gelişimi, bunun yaratacağı güçlü bir proleterleşme ve buna bağlı olarak modern toplumsal yapının ortaya çıkışı da gecikmiştir. Bu, Kürdistan'ın tarihsel gelişiminden kaynaklanan ona özgü bir olaydır. Kürdistan'ın bu elverişsiz tarihsel gelişimi bugünkü ideolojik-politik çarpıklığı da şekillendiren esas öğedir.

Dünya devrimci pratiğinin genelleşmiş sonucu olan teorik belirlemeler ülkemiz somutuna indirgendiğinde; oldukça çarpık bir yapının varlığını sürdürdüğü görülür. Özellikle de proletarya devrimleri çağına gelindikten sonra, dünya genelindeki sosyalizm ve ulusal kurtuluş akımlarının çok gerisinde kalındığı gerçeği kendisini apaçık ortaya koyar. Ülke somutunun doğru kavranması konusunda maddi bir engel oluşturan bu durum, doğru devrimci teoriye yaklaşamama, bunu ülkeye uygulayamama; buna karşılık, çeşitli yanlış tahliller ortaya çıkarma gibi bir sonuca yol açmaktadır. Kısacası; tarihi ve maddi yaşam, sübjektif plana yansımaları ancak çarpık bir teoride bulabilmektedir.

PKK hareketi, kendi somut programını çizerken, tarihsel ve toplumsal yapının tahliline ilişkin teorik önermelerini belli bir seviyeye kadar vardırılabiştir. Şüphesiz ki, bu konuda yaratılan kazanımlar küçümsenemez ama, yine de bu görev sonuçlanmış değildir. Hala ülke somutuna ilişkin, daha çok da tarihsel ve toplumsal gerçeğinin objektif bir biçimde tahlil edilmesine yönelik, doğru bir teorik çalışmaya gereksinim vardır. Doğru-devrimci teorinin rehberliğinin giderek geliştirilmesi ve devrimci pratik tarafından doğrulanmış tezlerin ülke somutuna uyarlanması kadroların önünde önemli bir görev olarak durmaktadır.

PKK hareketinin kendi çalışması için temel aldığı teorik kazanımlar gerçekten özümsemeye ve incelenmeye değer niteliktedirler. Özellikle, "Kürdistan'da Zorun Rolü (Ulusal Kurtuluş Siyaseti, Ulusal Kurtuluş Savaşı)", "Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu" ile "Örgütlenme Üzerine" gibi yapıtlar ve diğer yazılı belgeler, bu konuda güçlü bir gelişmeyi ifade ettiğii gibi, daha da gelişkin bir seviyeye ulaşmaya da temel teşkil etmektedir. Teorik faaliyetlerin daha da geliştirilmesi için gereken ipuçlarını bu yapıtlarda bulabilmek mümkündür. Bu teorik belirlemeler Kürdistan devrimine yol gösterdikleri; devrim pratiğini aydınlattıkları gibi; büyük hatalara düşülmemesi, işbirlikçi ve reformist çizgiye ve ulusal inkarcılığa sapılmaması yolunda da sağlam bir güvence teşkil etmektedirler.

Geliştirilen doğru teorik hat, devrimci pratiğii en sağlam bir biçimde yürümesinin garantisidir. Eğer yolundan saptırılmaz ve eğer kararlı bir biçimde savunulursa; halen devrimci pratiğimize en çok güç veren ve ona yol gösteren kazanımımız olan teorik seviyemiz bu önemini devam ettirebilecektir. Hatta denilebilir ki, teorimizin bu gelişkinlik seviyesine karşılık, devrimci pratiğimizin onun gerisinde kalması, devrimci teorinin seviyesine tam anlamıyla varamaması durumu vardır. Diğer taraftan kadrolar, halen bu teorik kapasiteyi tamamen özümsemiş olmaktan uzaktırlar. Her ne kadar genelde bir gözden geçirme varsa da özümseme olayı henüz sınırlıdır.

Kürdistan devriminin teorik perspektifleri şüphesiz ki, Marksist-Leninist devrim teorisinin ülkeye uyarlanmasıdır. Ama bunun ülke somutuna bir dogma tarzında değil, bir eylem kılavuzu olarak ve yaratıcı bir biçimde yansıtılması söz konusudur. Proletaryanın

devrim teorisi, sağ ve sol sapmalardan arındırılarak doğru bir biçimde geliştirilmek zorundadır. Özellikle de tarihin son derece sağ bir mantıkla yorumlanması, egemen sınıfların işbirlikçi ve ihanetçi tarihlerinin çarpıtılarak Marksizm-Leninizm adına Kürdistan tarihi diye sunulması, ciddi bir tehlike oluşturduğundan şiddetle karşı çıkılmalıdır. Çünkü, geçmiş hakkında sağlam bir bakış açısı elde edilmeden, gelecek için de sağlam bakış açısına ulaşamaz. Bu konuda da küçük-burjuva milliyetçiliğinin ve sosyal-şovenizmin bir hayli tehlikeli çabaları bulunmaktadır. Aynı şekilde, günümüzün somut toplumsal koşullarının, sınıf mücadeleleri ve ulusal hareketlerin kaynağı, yönü ve niteliğine ilişkin olarak, gerek reformist Kürt küçük-burjuva ve gerekse hakim ulus reformist kesimleri ya tamamen inkarcı ya da son derece çarpıtıcı tutumlar içerisine girmektedirler. Teoriyi adeta tanınmaz hale getiren bu kesimler, sosyalist çizgi adı altında aslında işbirlikçi bir hat geliştirmektedirler.

Bu teorik anlayışların kadrolara ve halka egemen kılınmasına karşı sessiz kalmamaz. Bu güçlerin, tarihin ve somut koşulların tahliline ilişkin tezleri açık bir biçimde çürütülmeli ve teşhiri yapılmalıdır. Burjuva milliyetçiliğı ve küçük-burjuva reformizminin Marksizmden başka bir maske takınmak istemediğı ve tamamen sol lafazanlıkla uğraştığı günümüzde, çarpıttığı tüm tarihsel ve güncel konular doğru devrimci teori ışığında ele alınmalı ve yanlış teoriler boşa çıkarılmalıdır. Devrimci teoriyi bulanıklaştıran bu kesimlere karşı, proletaryanın doğru teorik anlayışı her konuda açık-seçik olarak ortaya konulmalıdır. Her ne kadar geçmişte yapılan teorik çalışmalar önemli bir gelişmeye yol açmışsa da, bu görev tamamiyle gerçekleştirilebilmiş olmaktan uzaktır. Birçok yanlış görüş, bugün olduğı gibi, önümüzdeki dönemde de cirir atmaya çalışacaktır. Bu nedenle, teorik uyanıklığın son derece geliştirilmesi ve ne kadar inceltilmiş ve sosyalist maskeye büründürülmüş olursa olsun yanlış görüşlerin iç yüzlerinin ortaya çıkarılarak teşhir edilmesi son derece büyük bir önem taşımaktadır.

Bütün bunlar yapıldığında, düşmanın ve işbirlikçilerinin geliştirmek istedikleri ve ayrıca küçük-burjuva reformizmi ve sosyal-şovenizm tarafından da hakim kılınmaya çalışılan görüşler boşa çıkarılabilir ve bunlara karşılık devrimci teori geliştirilebilir. Devrimci bir

milan bütün bu konularda da sağlam bir teorik perspektife ulaşmak zorundadır. Kaldı ki, teoride yetersizliği aşmak, yalnız bu konulardaki bilgilenme ile de mümkün değildir. Bu alandaki yetersizliği aşmak, edinilen görüşlerin öncünün bir özelliği haline getirilmesiyle mümkündür. Toplum, ulusal kurtuluş teorisi denilen ve giderek de güçlenen bir aydınlığa ancak bu şekilde kavuşabilir. Teoriyi geliştirmek ve netleştirmek her zaman için, vazgeçilemez ve savsaklanamaz bir görev olarak kabul edilmelidir. Doğru düşünceler, Parti kadrolarına ve giderek de tüm halk kitlelerine hakim kılınmalıdır. Bilinmelidir ki, teorik faaliyet hiçbir zaman önemini yitirmeyecek ve özellikle de devrimci pratik geliştikçe, önemini daha da arttıracak ve vazgeçilemez bir ihtiyaç olarak kendisini dayatacaktır. Dolayısıyla militanların teorik seviyelerinin özenle hazırlanması ve geliştirilmesi sürekliliğini koruyacaktır.

Teorik özelliği ele alırken, "devrimci bir teori olmadan, devrimci bir hareket olamaz" önermesine bağlı kalıyoruz. Bütün pratik faaliyetlerimizin ve Hareketimizin teoriyle aydınlatılmasından bahsediyoruz. Ülkemiz gibi, tarihsel ve toplumsal konumu son derece az aydınlatılmış bir gerçekliği kendisine temel alan Hareketimizin teorik konularda yapması gereken önemli görevleri vardır. Her şeyden önce; teorik gelişmeyi sağlayabilmek için, devrimci teorisinin vazgeçilmezliğini kavramak ve bu teoriyi kadrolara ve halka egemen kılmak gerekmektedir. İkinci olarak; dünyadaki sınıf mücadelelerinin ortaya çıkardığı tecrübeleri iyi bir şekilde özümsemek ve ülke devrimine ışık tutucu dersler çıkarmak zorunludur ki bu da, büyük bir teorik uğraşmayı gerektirir. Günümüzde dünya devrimci pratiği olduğu kadar, aynı zamanda karşı-devrimci pratiği de son derece gelişmiştir. Ülkemiz devriminin gelişen dünya devrimci pratiğine göre kendini sürekli yenilemesi ve onun ölçülerine ulaşması zorunluluğu vardır.

Genelde dünya devrim teorisini kavramadan ülke devriminin teorisini ortaya koymak mümkün değildir. Genel teoriyi görmezlikten gelerek ayrı bir rota tutturulması tehlikeli bir yönelimdir. Bu açıdan, devrimci teorisimizin dünya devrimci pratiğinin bir sonucu ve onun yansıması olduğu akıldan çıkarılmamalı ve teorisimizi halkların devrimci pratiği yönünde geliştirmek için çabalar yoğunlaştırılmalıdır. Diğer taraftan, daha önce sözü edilen Marksist-

Leninist maskeli yanlış görüşlerin iyi tanınması, sosyalist ve ulusal kurtuluşçu mücadeleye zarar vermesinin engellenmesi de güçlü bir teorik bilgiyi gerektirir. Komünist hareket içerisindeki sapmaların günümüzde ne kadar karmaşıklık yarattıkları bilinmektedir. Bunlara karşı doğru ve sağlam bir mücadele, ancak doğru ve güçlü bir teoriye sahip olmaktan geçer. Gelecek tehlikelerden sakınabilmek başka biçimde mümkün değildir.

Teorik faaliyetlerin kavranıp geliştirilmesinde bazı yanlış anlayışların ortaya çıkması tehlikesi de vardır. Bu konuda çok önemli bir noktayı şöyle belirtebiliriz: İyi bir teoriye sahip olmak, devrimciliğin bütün ölçülerine ulaşıldığı şeklinde yorumlanmamalıdır. Bazı militanlar, sorunları teoride iyi bir çözüme kavuşturmakla devrimci görevlerin başarıldığını sanmaktadırlar. Bu vahim bir yanılgıdır. İyi bir teoriye sahip olmak, işin sadece bir kısmıdır ve henüz yapılması gereken çok şey vardır. Bir sorunun teoride çözümlenmesi, onun pratikte de çözümlendiği anlamına gelmez. Ama bizde birçok kişinin içine düştüğü temel yanılgılardan biri de budur. Sanılır ki, bir kez sorun teoride çözüme kavuşturulursa o noktadan sonra her şey kendiliğinden yolunda gidecektir! Oysa doğru **teori sadece pratiğin yolunu aydınlatmak içindir**. Doğru bir teori; yolunu aydınlattığı pratiğin hatalı yanlarını ortaya koyabilir ve bu pratik gelişmeyi daha da hızlandırabilir. Ama, kendisi hiçbir zaman pratiğin yerine geçmez. Bu anlamda pratik faaliyet başlı başına bir çalışma alanıdır. O halde, teorinin yerinin fazla abartılmamasına ve pratiğin yerine geçirilmesine dikkat edilmek zorundadır.

Konuyu bu biçimde özümseyen bir militan, pratik karşısında da güçlüdür. Ancak böylesi bir özümsemeyi gerçekleştirebilen militan, hedeflere doğru yürümede kendisinde büyük bir güven duyabilir ve kendi pratiğine güvenebilir. Açıkça görülüyor ki, teori militanın en güçlü silahlarından biridir. Bir militanın önündeki pratiğe karşı kendisini güçlü ve güvenli hissetmesi, o pratiğin gerçekleştirilmesi sırasında küçümsenemeyecek bir özelliktir. İşte teori, militana böylesine değerli özellikler kazandıran bir güç kaynağıdır.

3- Doğru Bir Program Anlayışına Sahip Olmalıdır

Doğru bir teorik anlayışa bağlı olarak; bir militanda hakim olması gereken diğer bir özellik de, doğru bir teorik temelden kaynaklanan proletarya hareketinin doğru hedeflerini ortaya koyabilme gücüne sahip olmasıdır.

Proletarya hareketinin hedefleri denilince anlaşılması gereken; proletarya hareketinin programıdır. Açık ki, bu program doğru bir devrimci teoriye dayanacak, teorik önermeler ve tahliller onun temelini oluşturacaklardır.

Devrimci hareket, yalnızca teorik tahliller ile yetinemez. Eğer bir hareket, önüne belirgin ve güçlü hedefler koymaz, nereye nasıl yürüyeceğini belirlemezse çok büyük sakıncalarla karşı karşıya gelebilir. İşte, onu sakıncalı durumlardan koruyacak olan, devrimci siyasal bir programa sahip olmasıdır. Devrimci siyasal program; neyin nasıl yıkılması ve yerine neyin konulması gerektiği sorununun açıklığa kavuşturulmasıdır. Doğru teorik bir anlayışla, eylem için yola çıkan bir hareket, toplumu nasıl değiştirecek ve yerine hangi toplumu kuracaktır soruları, programın esas kapsamını oluşturur. Kısacası; program, proletarya hareketinin belli bir dönemdeki amaçlarının ortaya konuluşudur.

Bir militan, sağlam bir hedef seçme sistematığına sahip olmak zorundadır. Eğer sonuna kadar, neyi yıkacağını ve yerine neyi koyacağını, özcesi, ne için savaştığını bilmezse, sadece eylem yapar ama, o eylemin neye hizmet ettiğini bilemez sürekli pratik faaliyetlerle uğraşır, fakat bu pratiğin neyi amaçladığını kestiremez. Onun yönü çizilmemiş eylemi belki de başka sınıfların programını izlemektedir. Açık ki, kendi programını diğer sınıf ve tabakaların programından ayıramayan proletarya hareketi, her zaman o hareketlere yem olabilir ve onların programları doğrultusunda çalışmaya zorunlu kalır. Bilmeyerek de olsa, başka programlara hizmet eden bir konuma düşer. Tarihte bunun örneklerine rastlamak mümkündür. İşte, böyle bir sonucun engellenebilmesi için proletarya hareketinin başından itibaren kendi programını diğer sınıf ve tabakaların programından ayırdetmesi büyük önem taşır. Bu anlamda da, devrimci

bir militanın kendi program hedeflerine sahip olması ve onları özümsemesi hayati önemlidir.

Proletarya, programsız bir sınıf olamaz. İster sosyal devrimde, isterse milli kurtuluş mücadelesinde olsun, politik bağımsız görüş hattı ve önüne koyduğu belirlenmiş hedefler sistematığı olmadan yürüyebilmesi olanaksızdır. Proletarya adına yola çıkan bir hareket, henüz ciddi bir pratik adım atmadan, güçlü bir hareket haline gelmeden, daha yolun başındayken program hedeflerini ortaya koyabilmelidir. Bazı militanlarca bu yeterince kavranamaz ve hedefimiz "bağımsızlıktır", "demokratik bir programdır", "sosyalizmdir" demenin yeterli olduğu sanılır. Kuşkusuz bu kavramlara ulaşabilmek ve bunları benimseyebilmek az şey değildir ama, sorunu böyle genel hatlarıyla belirtmek de yetmez. Program, daha somut ve daha sistemli hedefleri ifade eder. Çokça gördüğümüz gibi, şu veya bu ad altındaki çeşitli eğilimler de bağımsızlık, demokrasi ve anti-emperyalistlik konularında aynı şeyleri söylerler. Fakat, bu güçler daha da somut olmaya çağrıldıklarında işler karışır ve sorunu geçiştirmeye çalışanlar ortaya çıkar. Hele hele, yıkılması söz konusu olan düzenin ortaya konulması gerektiğinde, iş daha da ağırlaşır. Dolayısıyla, proletaryanın politik hedeflerinin çizilmesi ve sınıflarla olan ayrılıklarının belirlenmesi hayati önem taşır. Bu konuda Lenin'e başvuracak olursak; aradaki sınır çizgilerinin belirlenmesinin önemini daha iyi anlarız. Şöyle der Lenin: *"Birleşmeden önce ve birleşebilmek için, aramızdaki ayrılıklara önce kesin ve belirli bir sınır çekmek zorunludur."* Proletaryanın program ilkelerinden birini oluşturan ittifaklar sorununda anlayış işte budur. Sınır çizgileri belirlenmeden, hangi program hedefleriyle ve kiminle ittifak yapılması gerektiği sorunu da belirlenemez. Bu örneğin de gösterdiği gibi, proletarya için, kendi mücadele yolunu aydınlatacak bir kılavuz niteliğindeki programı olmaksızın mücadeleyi geliştirip zafere götürme şansı da kalmayacaktır.

Bu açıdan, devrimci Hareketimizin, daha yola çıktığı ilk yıllardan itibaren önüne devrimci bir program koyması son derece isabetli bir adımdır. Programın varlığından habersiz yaşanan bir ülkede, bunun tartışılmasının bile düşünülmeyeceği bir ortamda, çok cesaretli bir adımla, devrimci bir programın ortaya çıkarılması küçümsene-

meyecek bir olaydır. Program, sadece kağıt üzerinde yazılıp-çizilecek bir plan değil, aynı zamanda hedeflerinin de özümseyip hayata geçirilmesi gereken bir olaydır. Oluşturulan programın devrimci harekete mal edilmesi ve onun ışığında pratiğe yönelinmesi önemlidir. Proletarya hareketi, başından itibaren, amaçları konusunda tesadüflere yer bırakmamalı, neyi yıkması ve bunun yerine neyi koyması gerektiği konusunda radikal olmalıdır. Açık ki, bu da onun başarısını garantileyecek temel etkenlerden biridir.

Teorik alanda kendisine güvenebilecek bir düzeye ulaşmış bir militan, eğer aynı güveni, hedeflerini özümseme konusunda da kazanırsa, açık ki, daha da pekişmiş bir yapıya ulaşmış olacaktır. Program hedeflerinin benimsenmesi, bir militanın genel politik karar düzeyinin de gelişkinliğini ifade eder. Programı ne kadar kavramış ve özümsemişse, hedefler konusunda karar vermede de o denli isabetli hareket eder. Kürdistan somutunda ele alırsak; bu tip militan, sömürgeciliği yıkma ve yerine bağımsız, özgür bir toplum ve giderek sosyalist bir düzen kurma konusunda güçlü bir karar verebilme düzeyine ulaşır. Açık ki, bir militan, eğer doğru bir teori ile hedefler konusunda güçlü kararlar ve doğru bir programla takviye edilirse, güçlü bir silaha kavuşmuş demektir.

Bizde, yani PKK Hareketinde, bazı militanlar devrimci programımızın önemini yeterince kavrayamamışlardır. Onun ifade ettiği anlam üzerinde derin derin düşünülmesi konusunda yetersiz kalmaktadır. Oysa, önemli olan yalnızca programın tek tek maddelerinin bilinmesi değil, içeriğinin kavranılmasıdır. Nasıl ki, genel bir teoriyle yetinildiğinde kısır bir hareket ortaya çıkar ve çokça görüldüğü gibi, ideolojik süreç denilen süreçte çakılıp kalınır, teorik bir araştırma grubundan öteye gidilemezse; program konusunda da yalnızca onun lafzıyla yetinildiğinde, politik ve pratik mücadelede çok olumsuz konumlara düşülmesi kaçınılmazdır. O halde, program safhasına ulaşmış bir hareket ve bu safhayı yaşayan bir militan, kendisini salt teoriyi özümseme düzeyiyle sınırlayamaz. Bundan çok daha ötede bir noktada olduğunu kavramak ve kabul etmek zordur. Bir programa sahip olduğunu iddia eden bir hareket, açık ki, artık bir teorik çalışma grubu değildir. Çünkü o, önüne koyduğu programla, ulus ve toplum için ciddi politik hedefler ortaya koymuş,

düşmanın yıkılması ve yıkıldıktan sonra da yeni bir toplumun şekillendirilmesi konusunda çok güçlü kararlara ulaşmıştır. Ve bu durum, onu herhangi bir ideolojik gruptan ayırdetmeye yeterlidir.

PKK Hareketinin gelişmesinin bir nedeni de, daha ilk yıllarda ve zamanında doğru tavır önüne koyup, doğru program hedefleri koyması ve giderek bu temelde ideolojik bir grup yapısından sıyrılıp, programa dayalı partileşmeye geçmesidir. Buna karşılık, kendilerine "sosyalist" sıfatını yakıştıran bazı grupların bir türlü program oluşturmaya yaklaşmamaları ya da programlarını ilan etmeyip gizlemeleri, yani bir anlamda program konusunda tasfiyeci ve inkarcı bir konumda olmaları kendilerinin gelişmemelerinin önemli bir kaynağıdır. Onların bu konudaki sahtekarlıklarına ve olumsuzluklarına karşılık; PKK, daha partileşme olayının öncesinde, yani 1977'lerde program taslağını hazırlamıştır. Programını ortaya çıkarması ve bunu ilan ederek tartışmaya sunması ise, Partinin gelişmesini hızlandıran bir etken olmuştur. Daha bu dönemlerden başlayarak, kadroların amaçlar konusunda bir bütünlük taşımaları, bu devrimci programın ortaya çıkarılmasına yakından bağlıdır.

Program konusunda belirtilmesi gereken diğer bir şey de, programsızlık olayının ülkemizde güçlü olduğudur. Ülkemizde toplumsal güçlerin kendi öz çıkarları, öz ulusal-sosyal kurtuluş doğrultusunda program geliştirememeleri söz konusudur. Diğer bir deyişle bu konularda bir programsız bırakılma olayı yaşanmaktadır. Bu alanda yürürlükte olan, hakim güçlerin, yani sömürgeciliğin programıdır ve program konusunda bu güçlere aşın bir bağımlılık vardır. Bu sorunda Kürdistan'da büyük bir olumsuzluk yaşanmaktadır. Bu olumsuzluğu aşabilmek ve düşmanın, doğru bir program anlayışına varmamızı engelleyen dayatmalarını boşa çıkarmak için, devrimci programı sürekli öne çıkarmak ve geliştirmek zorunludur. Diğer yandan da, program adına programsızlığı daha incelmış biçimlerde yansıtan küçük-burjuvazinin sınıf temsilcilerinin geliştirmek istedikleri işbirlikçi ve uzlaşmacı "programları", program olarak kabul etmemek, programsızlığı aşamadıklarını ve aksine bunu daha da derinleştirdiklerini görebilmek ve gösterebilmek gereklidir. Program diye yansıttıkları hedeflerin, bağımlılığın daha değişik bir biçimi olduğu, güncel bir takım reformlarla göz boyamak isteseler de bunların

nihai kurtuluşu getirmediği ve buna hizmet etmediği, bu nedenle de gerici olduğu iyice bilince çıkarılmalıdır. Bunların yerine, devrimci sınıf ve tabakaların ulusal ve toplumsal çıkarlarını garantiye alan programlar çizilmelidir. Ulusal, siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel hedeflerin devrimci bir temelde, doğru programlaştırılması büyük bir önem taşır.

Proletaryanın, halk güçlerinin program anlayışı ilk elde geliştirilmeli, açıklanmalı ve gerektiği biçimde detaylandırılmış olan bu program, toplumun tüm sınıf ve tabakalarına egemen kılınarak sömürgecilğin ve işbirlikçilerinin etkisi kırılmalı; aynı şekilde, reformizm ve sosyal-şovenizmin programlarının sahteliği ve gericiliği gözler önüne serilmelidir. Bu konuda, yalnızca yazılı programı ortaya koymak ve militanlara benimsetmek değil, giderek onu yaygın kitlelere mal edebilmek de zorunlu bir görevdir. İşte devrimci bir militan, bu görevi tüm boyutlarıyla kavrayan ve gerektiği gibi hayata uygulayan biri olmak zorundadır. Elbette ki, program kendi içerisinde çeşitli bölümlere ayrılmıştır ve militan bütün bölümleri iyice özümseyerek başkalarına aktarmakla görevlidir. Ulusallık ve demokrasi nedir, bunların gerekleri nasıl yerine getirilebilir, anti-sömürgecilik ve yeni toplumun inşası ne demektir vb bütün bu konuları kavrayabilen kişi, programın içeriğini de özümsemiş ve kendisine mal edebilmiştir.

Militan, iyi bir programa sahip olmalı denildiğinde kastedilen, onun kendi eyleminin yönünü, yıkmak ve yapma hedeflerini ayırt edebilmesidir. Bununla ayrıca, hedefler konusunda karar sahibi olması, tereddütlü değil açık olması da vurgulanmaktadır. PKK hareketinin hedefler konusundaki programı, Kürdistan'ın doğru bir tarihsel ve toplumsal değerlendirmesinden yola çıkar. Sömürgecilğin Kürdistan'dan sökülüp atılmasını ve ortaçağdan kalma feodal kalıntıların tasfiyesini hedefler. Bunların yerine ise, bağımsız bir ulus ve demokratik bir toplum yaratmayı, giderek de sosyalizme ulaşmayı esas alır. PKK'nin programı, metin olarak daha Parti kurulmadan çok önce, 1977'de ortaya konulduğu gibidir. Bu program, henüz aşılmış olmaktan uzak bulunmaktadır. Bu anlamda, devrimci militan, böyle bir programın rehberliğinde kendi pratik faaliyetini geliştirmeli ve bu programı yaygınlaştırmalıdır. Militan, programı yalnızca özümsemekle kalmamalı, bununla birlikte, tüm politik faaliyetini

ona dayandırmalı; kitlelere yaklaşım, temel ve tali güçlerle ilişki ve ittifak, düşmana karşı alınacak tavır vb konularda kendisine rehber almalıdır. Kısacası; militan tüm faaliyetlerini bu program doğrultusunda hayata geçirmelidir.

4- Doğru Siyasi-Askeri Strateji ve Taktiklere Hakim Olmalıdır

Devrimci bir militanın, doğru bir program anlayışına sahip olabilmesinin hemen arkasından gelen diğer bir özelliği de, hareketin siyasal-askeri strateji ve taktiklerini kavraması ve uygulamasıdır. Elbette ki, bunları doğru bir tarzda uygulayabilmesinin yolu, her şeyden önce onları iyice özümsemesinden geçer. Belli bir teoriyi temel alan ve hedefler sistematığına sahip olan bir hareket ve onun militanı, daha da ileri giderek kendi stratejik hattını ve bu hattan kaynaklanan taktik çizgisini de ortaya koymalıdır.

Stalin, Stratejinin konusu; *"Devrimin belirli bir aşamasını temel kabul ederek proletaryanın başlıca darbesinin doğrultusunu saptamak; devrimci güçlerin uygun düzenlenişi için (ana ve ikincil yedek güçler) plan hazırlamak; devrimin belirli aşaması boyunca bu planın gerçekleştirilmesi için mücadele etmektir."*^[19] Bir diğer deyişle, strateji, program hedeflerine ulaşabilmek ve düşmana esas darbeyi en sonuç alıcı biçimde indirebilmek için, devrimci hareketin izlemesi gereken temel yönün belirlenmesidir. *"Strateji, devrimin ana güçleri ve bu güçlerin yedekleriyle uğraşır. Devrim yeni bir aşamaya geçince strateji de değişir, ama belirli bir aşama boyunca strateji, esas olarak değişmez."*

"Taktiğin konusu" ise, "nispeten kısa olan, hareketin kabarması ve alçalması, devrimin hızlanması ve yavaşlaması döneminde proletaryanın davranış çizgisini saptamak, eski mücadele ve örgütlenme biçimlerinin ve eski sloganların yerlerine yenilerini koyarak, mücadele ve örgüt biçimleri arasında uyum sağlayarak vb bu çizginin uygulanması için mücadele etmektir. Taktik, stratejinin bir parçasıdır, stratejiye bağlıdır ve stratejiye hizmet etmekle yükümlüdür."

"Taktik, proletaryanın mücadele biçimleriyle ve örgüt biçimleriyle, bu biçimlerin zincirleme kaynaşmasıyla uğraşır. Devrimin belirli bir aşamasını temel kabul eden taktik, devrimin kabarma ve alçaltmasına, hızlanma ve yavaşlamasına göre birçok kez değişebilir."^[120]

Hedefe varma konusunda, doğru taktiklerin belirlenmesi büyük bir önem taşır. Denilebilir ki; birçok durumda benzer program hedeflerine sahip olan proleter ve burjuva hareketleri birbirinden ayıran, proleter hareketin program hedeflerine uygun, kendisini zafere götürebilecek devrimci strateji ve taktiklere sahip olmasıdır. Sözde proletarya adına yola çıkan ve proletarya hareketinin programını ortaya koyduğunu iddia eden birçok maskeli burjuva ve küçük-burjuva hareketi ele veren, kağıt üzerinde yer alan programı hayata geçirmesi olanaksız bir takım teslimiyetçi, reformist ve hatta gerici strateji ve taktiklere yönelmeleridir. Kürdistan'da açıkça görüldüğü gibi, kendisine "sosyalist parti", "işçi partisi" sıfatını yakıştıranlar bile, programlarını hayata geçirmede ya sömürgeci burjuvazinin ya da emperyalist burjuvazinin bazı kesimlerine dayanma eğilimi içersindedirler. Stratejik anlayışları bu olan söz konusu kesimler, taktik konusunda da benzer tutumlara girmektedirler. Kürdistan gibi bir ülkede temel mücadele biçimi olan silahlı direniş ve devrimci zordan vebadan kaçır gibi kaçmakta; ulusal kurtuluş hedeflerine ne idüğü belirsiz bir takım pasif eylem biçimleri, mitingler, seçimler vb sözde mücadele yöntemleriyle ulaşmaya çalışmaktadırlar. Kısacası; hedef belirleme konusunda proletaryayı taklit de etseler, bu kesimler, asıl belirleyici olan ve program hedeflerini kağıt üzerindeki bir takım belirlemeler durumundan çıkaracak olan stratejik ve taktik hatları yanlış olduğundan yenilgiye uğramaktan kurtulamamaktadırlar.

Askeri ve siyasi stratejinin derinliğine kavranmasından anlaşılması gereken; öz olarak, siyasal düzeyde dost ve düşman güçler ayrımının belirgin ve net bir biçimde bilince çıkarılmasıdır. Strateji, bir ülke ve halk için vazgeçilmezdir. Stratejisiz bir halk, örgüt ve hatta kişi bile düşünülemez, ama buna karşılık Kürdistan'da ulusal ve toplumsal güçlerin stratejik düzeyleri pek gelişmemiştir. Kendi öz çıkarları doğrultusunda hareket hatları belli değildir. Hangi ana hedef doğrultusunda yaşadıkları, çalıştıkları ve hareket ettikleri pek bilinmemektedir. Bunu ulus düzeyinde ele alırsak, görülecektir ki; ulusun

kendi öz stratejisi yoktur, bunun yerine, geçerli olan sömürgeciliğin ve işbirlikçilerinin stratejisidir. Elbette ki bu, emperyalizmin ve sömürgeciliğin dayattığı bir stratejidir.

Küçük-burjuva ve yarı-feodal, yarı-burjuva kesimler, bir takım stratejiler geliştirdikleri iddiasındadırlar ancak, pratikte gözlemlendiklerinde, bunların adeta uşaklık ve uyduluk hatları olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Bunlar, temel güce dayanmayan; kurtuluşu, hakim ulusun şu veya bu sınıfına ya da şu veya bu devlete bağlanmakta bulan, öz güce güvensiz hareket hatlarıdır. Küçük-burjuva reformizmi ve sosyal-şovenizmin strateji alanına hakim kılmak istedikleri işte bu tür anlayışlardır. Elbetteki, bu anlayışlar, toplumun ihtiyaç duyduğu stratejik hattı karşılayamamaktadır.

Bu tür stratejiler, hedefe değil, hedefsizliğe; öz çıkarlara değil, düşmanın ve işbirlikçilerinin çıkarlarına; kurtuluşa değil, sömürgeciliğin devamına götürür. Bu açıdan, gerek ulus için ve gerekse devrimci sınıf ve tabakalar için; devrimci bir stratejinin geliştirilmesi hayati öneme sahiptir. Bunun hem siyasi düzeyde ve hem de askeri düzeyde geliştirilmesi zorunludur.

Kürdistan devrimi söz konusu edildiğinde, bu devrimin siyasi ve askeri stratejisi ve bunlara bağlı olarak taktığı büyük önem taşır. Siyasal stratejinin konusu; devrimin belli bir aşamasındaki ana güçler ve bunların yedekleri sorunudur. Yani, devrimin bu aşamasında önder güç hangi sınıftır, temel güç hangi sınıf veya sınıflardır, içte ve dışta önem sırasına göre yedek güçler hangileridir gibi sorular siyasal stratejinin uğraş alanına girer. Kısacası, siyasal strateji, bir ülkedeki sınıfsal mevzilenme meselesini çözüme kavuşturur. Siyasal stratejinin yol göstereceği askeri stratejinin konusu ise; mevcut güçlerle, -bunlar ister temel, isterse yedek güçler olsun- ne kadar askeri zor uygulanabilir ve nasıl uygulanabilir sorusuna açıklık kazandırmaktır. Yani, askeri strateji, temel ve yedek güçler uzun vadeli bir savaşı mı gerekli kılar, yoksa bir ayaklanmayı mı; daha karışık savaş yöntemlerini mi, yoksa düzenli veya düzensiz askeri faaliyetleri mi sorularını açıklığa kavuşturur. Partinin politik ve askeri hattı böylece aydınlatılmak zorundadır, fakat bu da zafere ulaşabilmek için henüz yeterli değildir. Bu hatların taktik düzeyde uygulanması nasıl gerçekleştirilebilecek; hangi davranış ve eylem

biçimiyle bu doğrultuya girilecek ve bu stratejiye işlerlik kazandırılalabilecektir? Bu bir kitle gösterisiyle mi sağlanacak, yoksa parlamentoya gitmeyle mi, dışardaki dost güçlerin kapılarını aşındırmayla mı veya emperyalizmden medet ummayla mı ya da gizli siyasi ve askeri çalışmalar ve küçük birim mücadeleleriyle mi? Evet, bütün bu konulara bir cevap bulunması gerekmektedir. Yani, hangi davranış planı bu hattı uygulamaya olanak tanıyacak, hangi örgüt ve mücadele biçimleri bizi bu stratejik hatta yürütecektir? İşte, taktik planlar bu sorunların çözümüyle uğraşır.

Bugün çoğu çevreler, sanki bu sorunlar Kürdistan devriminin sorunları değilmiş gibi davranmaktadır. Özellikle, proletarya hareketi dışında kalan gerek sosyal-şoven, gerek küçük-burjuva reformist çevreler ile diğer parçalardaki mevcut güçlerin ve hatta bölge ve dünya devrimci güçlerinin, Kürdistan devrimine ilişkin stratejik ve taktik hat konusunda somut ve elle tutulur bir yaklaşım ve uygulama içerisinde olmadıkları görülmektedir. Kuzey-Batı Kürdistan adına yola çıktıklarını iddia eden küçük-burjuva reformist ve teslimiyetçileri, strateji ve taktik, temel mücadele ve örgüt biçimleri gibi devrim sorunlarına pek yaklaşmadıkları gibi, attıkları sınırlı adımların değerlendirilip değerlendirilmediği de kuşkuludur. Açık ki, mensup oldukları sınıfın konumuna ve tavrına uygun olarak, küçük-burjuva reformistlerinin bu konularda da kendilerine güvenleri yoktur. İşbirlikçiliğin bir yansıması olarak hep dışardan yardım umacak, önder bir güç haline gelemeyip yedek güç olarak kalacak ve bağımsız bir stratejik ve taktik hat çizemeyeceklerdir. Elbetteki bu, küçük-burjuva akımlar açısından anlaşılır bir durumdur.

Ama, proletarya hareketi böyle davranamaz. O, dünya genelinde de olduğu gibi, daha başlangıçtan itibaren kendi bağımsız politik ve askeri hattını döşemek zorundadır. PKK hareketi, bu konuda da gerekli tutarlılığı göstermiştir. Her ne kadar başlangıçta güçlü bir politik ve askeri hattı yok idiyse de, bunların ilk belirtileri daha Hareketin doğuşundan beri vardır. PKK, Kürdistan devrimini, dünya sosyalist devriminin ayrılmaz bir müttefiki olarak kabul eder ve bunun bir gereği olarak da, çağımızın en güçlü akımı olan ulusal kurtuluş akımının seline katılmayı öngörür, içerde, proletarya önderliğinde, işçi-köylü temel bağlaşıklığı temelinde yedek güçlerle

ilişkiyi ve dışarıda da çeşitli dost güçlerle ittifakı başından beri savunmaktadır. Ama, temel olarak da Kürdistan halkının özgücüne dayanmaktadır. Başlangıçta net bir biçimde işlenmemiş de olsa, bu düşünceler süreç içerisinde netleştirilerek geniş bir tarzda ortaya konmuş ve giderek geliştirilmiştir. Özellikle, Kürdistan'da Zorun Rolü (Ulusal Kurtuluş Siyaseti-Ulusal Kurtuluş Savaşı) yapıtı, bu konuda bir hayli bilgi ve tez sunmaktadır. Bu yapıtta hem siyasi strateji ve hem de askeri strateji gerektiği gibi aydınlatılmış ve aynı zamanda taktik düzeye de iyi bir biçimde indirgenmiştir.

İçte temel alınacak sınıflar ve bunların iç ve dış yedekleri konuları da çeşitli yazılarımızda ele alınmıştır. Ancak, sorunun daha da kavranması açısından burada da öz bir biçimde değinilmesi yararlı olacaktır.

Bizim devrimimizin önder gücü proletaryadır. Temel güç ise, köylülüktür, özellikle de, orta ve yoksul köylülük temeldir. Bunun çevresinde giderek diğer sınıf ve tabakalar; aydın-gençlik, küçük-burjuvazi ve diğer yurtsever güçler (yurtsever toprak ağaları, yurtsever burjuvalar vs) gelir. İçte böyle bir sınıf mevzilenmesi sağlanmak durumundadır. Dışta ise, devrimin dolaysız müttefikleri; Türkiye'nin devrimci-demokratik güçleri, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrimci ve yurtsever güçler, Ortadoğu'nun devrimci ve ilerici hareketleri, sosyalist ülkeler, kapitalist ülkelerdeki proleter hareketler ve tüm ulusal kurtuluş hareketleridir.

Konuyu biraz daha açarsak; strateji, temel güç olarak köylülüğü kazanmayı hedeflemeli ve bu konuda geniş bir uğraş içerisinde olunmalıdır. Her türlü çaba harcanarak aydın-gençlik kazanılmalı, bunun yaraşır, yakınlıklarına göre, diğer güçlerin de devrime kazanılması yolunda çaba harcanmalıdır. Proletaryanın devrimin önder gücü olması itibarıyla, geniş işçi kesimleri mücadele içine çekilmelidir. Dışta ise, Türkiye devrimci-demokratik hareketiyle (eğer çıkarsa, öncelikle proleter önderlikli hareketle) ilişkilerin geliştirilmesine daha da önem verilmelidir. Kürdistan'ın diğer parçalarındaki hareketlerin dostluğu kazanılmalı ve ilişkiler daha iyi geliştirilmelidir. Ayrıca, bölgemizdeki sosyalist ve devrimci-demokratik güçlerin dostluğu kazanılmalıdır. Olumsuzlukları göz ardı edilmeden, Kürdistan'ın diğer parçalarını sömürgeleştiren ülkelerdeki devrimci-de-

mokratik güçlerle daha yakın ilişkiler ve dostluklar geliştirilmelidir. Sosyalist sistemin ve özellikle de SSCB'nin konumu dikkatle değerlendirilmeli ve bu temelde dış politika son derece özenle geliştirilmelidir. Yani, başta SSCB olmak üzere sosyalist sistemin dostluğu yalnız teoride değil, aynı zamanda pratikte de kazanılmalıdır. Dünyadaki ulusal kurtuluş hareketleriyle de ilişkiler geliştirilmeli ve bunların da dostlukları kazanılmalıdır. Elbette ki, emperyalist metropollerdeki işçi sınıfı hareketleriyle kurulacak ilişkiler ve geliştirilecek dostluğa da önem verilmelidir.

Bu konuda ana bir özelliği vurgulamak gerekmektedir Sovyetler Birliği sorunu Kürdistan açısından neyi ifade etmektedir? Stratejik hattın önemli bir yedeği ve denilebilir ki dıştaki en temel halka olması nedeniyle, Kürdistan ile SSCB ilişkisini iyi bir tarzda ortaya koymak ve kavramak zorunludur. Sorun, Sovyetler Birliği'nin Kürdistan devriminin bir müttefiki haline getirilmesi sorunudur. Ama açık ki; tarihte bu temelde bazı olumsuzluklar vardır. Kemalist hareket doğduğunda, doğuşunda ilk sosyalist ülke olan SSCB ile ittifak kurmuş ve bu temelde kendisini geliştirebilmiştir. Büyük Ekim Devrimi'ni gerçekleştiren SSCB'nin, kemalist harekete destek sağlaması, bu hareketin başarıya ulaşmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Sovyetler'in bu rolü ağırlıklı olarak 1940'lara kadar devam etmekle birlikte, varlığını kısmen günümüze kadar da sürdürmüştür. Özellikle, Türkiye'nin emperyalizmle henüz yakın ilişkilere girmediği yıllarda, Sovyetlerle dostluk politikası Türk devletini emperyalizme karşı güçlü bir konuma getirmiştir.

Aynı dönemde (1925-1940), Kürdistan'daki hareketler için aksi şey söz konusudur. Bu hareketler, Sovyetler'le dostluk stratejisinin dışındadır. Bu hareketler Sovyet stratejisinin dışında kaldıkları gibi, kendileri de Sovyetleri kendi stratejilerinin içerisine alınması gereken bir alan olarak görmemekteydiler. Zaten belirgin ve oturmuş bir stratejiye de sahip değillerdi. SSCB ile ittifakını sağlayamamış bir ulusal kurtuluş hareketi eğer gerçekleşebilseydi, hiç kuşkusuz o günlerde mutlaka dışta emperyalizme doğru kaymak zorunda kalacaktı. Bu nedenle, o dönemde SSCB, kemalist hareketle Kürdistan arasında bir tercih yapmak durumundaydı. Tercih, Kemalizmin lehine yapıldı, çünkü bu dönemde Kürt hareketlerinin içerisinde

bulunduğu koşullar, emperyalizmce daha uygun bulunabilecek koşullardır. Böyle bir tehlikenin varlığı, tercihin Kemalizm lehine yapılmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Buna bir de Kürt hareketlerinin içerisinde bulunduktan yetersizlikler ve olumsuzluklar da eklenince SSCB'nin kemalist hareketi desteklemesinden başka bir sonuç ortaya çıkamazdı.

Şüphesiz ki objektif olarak SSCB, genelde kapitalist-emperyalist sistemin düşmanı ve ulusal-sosyal kurtuluş hareketlerinin dostudur. Teorik, pratik ve tarihsel açıdan bu böyle olmasına rağmen, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi sosyalist sistemle ve en başta da SSCB ile tabii dostluğunu henüz geliştirmiş değildir. Sovyetler Birliği açısından da bu kısmen böyledir. Onlar da Kürdistan'ı kendi stratejik hatları içinde güçlü bir konuma henüz oturtmuş değildirler.

Geçmişteki konumuna karşılık Türkiye'nin objektif konumu değişmiş, emperyalizmin azgın vurucu gücü olan NATO' ya girerek S SCB' ye karşı bir kampta yer almıştır. Bundan dolayı da SSCB ile aralarındaki ayrılıklar gün geçtikçe büyümektedir. Şimdi objektif olarak SSCB'nin Türk burjuvazisinin bu konumuna karşı tavır alması ve onu düşman görmesi gerekir. Aynı zamanda doğal olarak Kürdistan'daki ulusal kurtuluş hareketini de dost olarak görmesi gerekir. Böylece, denilebilir ki; geçmişte ortaya çıkan olumsuz durumun aşılabilmesi için günümüzde önemli objektif koşullar doğmuştur. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ilişkin olarak SSCB'ye geçmişte hakim kılınmış olan olumsuz bakış açısı giderilmeli, KUKM'si güven yaratarak onun desteğini almanın koşullarını yaratmalıdır. Bu şekilde, objektif koşulları oluşturan ve sübjektif plandaki gelişmelerle de tamamlanabilen stratejik dostluk gerçekleştirilebilir ve bu temelde daha da güçlendirilerek geliştirilebilir.

Belirtilmesi gereken diğer bir husus da Ortadoğu'daki sosyalist ve anti-emperyalist hareketlerin, özellikle de Kürdistan'ı kendi aralarında paylaşan ülkelerin devrimci-demokratik hareketlerinin durumlarıdır. Bu akımlar stratejik düzeyde, en azından emperyalizme ve bölge gericiliğine karşı mücadele eden dost güçler olarak görülmelidirler. Kuşkusuz bazılarıyla stratejik ve bazılarıyla taktik düzeyde ilişki içinde olmak gerekmektedir. Bu güçler içerisinde, daha radikal, tutarlı ve sosyalist olanlarla stratejik düzeyde ilişki

geliştirilirken, diğerleriyle de taktik dostluk geliştirilmelidir. Ama bunları da stratejik alan içerisine alamamazlık edemeyiz. Teoride olduğu gibi, pratikte de stratejik mevzilenmenin bir halkası olarak bölgedeki sosyal ve ulusal kurtuluş hareketleriyle sağlam yol arkadaşlığı kurulabilmelidir. Bu alandaki yedekler sorunu görülmeli ve anlaşılmalı, gerekli yer ve koşullarda ilişkiler kurulmalıdır. Böylece stratejik işbirliği gerçekleştirilmelidir. Bölge düzeyinde en basit bir stratejik ve hatta taktik olanaktan yararlanabilmek, göz ardı edilemeyecek kadar büyük öneme sahiptir. Bunu belirtmemizin nedeni; özellikle günümüzde Kürdistan üzerindeki tecrit çemberinin kırılmasıyla birlikte, İran'da, Irak'ta, Türkiye'de, Suriye'de ve Ortadoğu'nun diğer ülkelerinde stratejik olanakların oldukça artmış bulunmasıdır. Bunları görmek ve stratejik işbirliğine yönelmek gerekmektedir.

Demek ki, militan gerek içte ve gerekse dışta geniş bir stratejik anlayışa sahip olmak zorundadır. Eğer öncü bir militan grup, siyasal düzeyde stratejik kavrama ulaşmışsa, elbette ki, giderek bu stratejik hattı tüm örgüte de mal edecek ve böylece örgüt de stratejik bir anlayış düzeyine yükselerek bunu kendi militanlarına özümsettirebilecektir. Bu, aynı zamanda politik çizgi meselesidir. Bu anlamda da örgüt kendi politik çizgisini geliştirerek, kadrolarına özümsettirmiş olacaktır. Giderek örgütün stratejisi tüm toplumun stratejisi haline getirilebilecektir. Böylece tüm ulusal ve toplumsal kurtuluş güçlerinin uzun vadeli hedeflerini ve çıkarlarını garanti altına alan bir stratejileri olacak ve bu hedeflere doğru bir hareket tarzları ortaya çıkacaktır. Tüm ulusal güçlerinden ve bireylerinden tutalım da, tabakalara ve birçok örgütlü güce kadar herkes bu stratejik hat içerisinde yürümek zorundadır. Ayrıca içte, temel ve yedek güçlerden bu şekilde yararlanılırken; dışta da en yakından en uzağına kadar tüm stratejik güçler harekete geçirilecek ve bunların da destekleri alınarak hedefe doğru yürünecektir.

Kısacası; siyasal stratejinin kadrolar ve örgütçe özümsemesi, planlanması ve giderek bu planların hayata geçirilmesi, toplumsal ve ulusal bilince mal edilmesi gerekmektedir.

Siyasal strateji için geliştirilmek istenen düzey, aynı şekilde askeri stratejinin geliştirilmesi için de gereklidir. Bizim ulusal ve toplumsal kurtuluş güçlerimizin askeri bir stratejiye güçlü bir

biçimde ulaştıklarından söz etmek olanaksızdır. Militan, askeri stratejiden, bir halkın kendi şiddetini harekete geçirmesinin temel yöntemini anlamak zorundadır. Yani, halk kendi temel askeri şiddetini hangi temel hedef ve yöntemlerle geliştirecektir sorusuna cevap olarak ele almalıdır. Bizim ulusal ve toplumsal koşullarımız, artık askeri yönden de bir stratejik anlayışa sahip olmayı şart koşturmaktadır ve bir militan, ulusal ve toplumsal kurtuluş güçlerini askeri bir stratejiye kavuşturabilme gücünde olmalıdır. Düşmanın bu konuda dayattığı zorun niteliği açıktır. Türk sömürgeciliğinin emperyalizmle birlikte oluşturduğu askeri stratejisi NATO'nun bir parçası olma temelinde şekillenmiştir. SSCB'ne, diğer sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı azgın bir düşmanlık stratejisidir. Türk sömürgeciliği, halkımızı da bu strateji doğrultusunda kullanmak istemektedir. Siyasal düzeyde öyle olduğu gibi, askeri düzeyde de durum budur. Halkımızın tüm gücünü kendi ordusu içinde eritmeye çalışmakta ve böylece kendi stratejik planları doğrultusunda tüketmektedir.

Bu arada şunu da belirtelim ki; diğer alanlarda olduğu gibi, bu alanda da reformist küçük-burjuvazinin bölük-pörçük de olsa bir stratejisi oluşmuştur. Bu anlayış sahipleri, sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketlerini kendi strateji ve taktiklerinin ayrılmaz bir parçası olarak görmemekte, lafta bunun aksini savunsalar da, pratikte bu doğrultuda herhangi bir uygulama içine girmemektedirler. Daha çok "Sosyalist Enternasyonal"i ve onun içerideki bağlaşıklarını temel almaktadırlar. Bunu bile siyasal bir düzeyde ele alıyorsa da askeri düzeye sıçratamamaktadırlar. Askeri düzeye sıçratabilmeleri, ancak Avrupa'nın siyasi çıkarları, yani "Sosyalist Enternasyonal"ın çıkarları ile bölgede bazı devletlerin çıkarları elverdiğinde mümkündür. Askeri güçlerini stratejik hedefler için değil, bazı stratejilerin taktik hedefleri için kullanmaya çalışırlar. Bugün Doğu Kürdistan'da gördüğümüz durum bunun en açık bir örneğidir. Buradaki mevcut küçük-burjuva önderlik, kendi askeri eylemini ulusal ve toplumsal kurtuluş için değil, bölgedeki gerici-faşist bir gücün ve bu güçle ilişki içerisinde olan bir Avrupalı emperyalist ülkenin çıkarları doğrultusunda harekete geçirmektedir. Geçmişte de bunun benzer örneklerini görmek mümkündür. Açık ki, bu

güçler, askeri alanda halkın şiddetini doğru bir biçimde kullanabilmek ve geliştirebilmekten uzaktırlar.

Buna karşılık, devrimcilerin kendi stratejileri, içerde ve dışarıda tüm siyasi güçleri askeri güçlere dönüştürmeyi hedefler. Bu ise, başta halkı, özellikle de devrimin temel gücü olan köylülüğü doğru bir stratejik hat doğrultusunda harekete geçirmeyi gerektirir. Başka yazılarımızda, bu askeri stratejinin özellikleri uzun uzun incelendiğinden konuyu burada yalnızca ana hatlarıyla ele alacağız. Halkımıza hakim olması gereken askeri stratejinin üç döneme ayrıldığı bilinmektedir. Bunlar; stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı aşamalarıdır. Askeri strateji bu üç aşamasıyla göz önüne getirilmeli ve halkın devrimci şiddeti bu temel stratejik anlayışlar doğrultusunda harekete geçirilmelidir. Halk ise, bu temel stratejik dönemlere uygun olarak uzun süreli bir halk savaşına kendisini hazırlamalıdır. Böyle bir anlayışa başta devrimci militanlar olmak üzere tüm örgüt ve giderek toplumsal ve ulusal güçler ulaşabilmelidir.

Strateji konusunda vurgulanması gereken bir diğer husus da, düşman kampın iyi tanınması ve aradaki çelişkilerden yararlanılmasıdır. Bu da her şeyden önce, en azgın düşmanı başa almayı ve diğerlerini buna göre bir sıralayışa tabi tutmayı gerektirir. En azgın düşman güçler olarak başta sömürgeci güçler ve yerli gericiлик ele alınmalıdır. Türkiye'de bu, faşist sömürgecilik ve onun arkasındaki en temel güç emperyalizm ve buna bağlı olarak da diğer düşman güçler şeklinde bir sıralamaya tabi tutulabilir. Açık ki; düşman kampta yer alan güçler her ne kadar belli noktalarda birleşebiliyorlarsa da birçok noktada da aralarında çelişkiler vardır. İşte bize düşen görev, bu çelişkilerden yararlanabilmek ve böylece kendi stratejimizi hayata geçirmektir. Bu çelişkilerden yararlanabilmek için zaman zaman taktik ilişkiler de geliştirilebilir. Aynı şekilde, Avrupa emperyalizmi ile ABD emperyalizmi arasındaki çelişkilerden yararlanabilmek gereklidir. Ayrıca bölgedeki gerici ülkeler arasındaki çelişkilerden de yararlanılabilmelidir. Ama bütün bunlarda dikkat edilmesi gereken temel nokta; tüm adımların devrimci stratejiye hizmet eder şekilde olmasıdır.

Görülmektedir ki; dost güçler arasında olduğu gibi, düşman güçler arasında da bir sıralama yapmak gereklidir. Böyle kapsamlı

bir stratejik anlayışa ulaşmak her devrimci önder militanın vazgeçemeyeceği bir özellik olmak zorundadır. Bir militan, kendi stratejisini çok iyi bilmenin yanısıra; yabancı ve sonuca götürmeyen stratejileri, düşmanın ve reformist milliyetçi güçlerin stratejilerini de iyi bilmelidir. Devrimci stratejiyi kavramış bir militan, devrimci faaliyet ve halk savaşı geliştikçe, siyasi ve askeri stratejiyi daha da geliştirerek, manevra alanlarını arttıracak ve konu tüm netliğiyle ortaya konulacaktır.

Stratejinin hemen ardından taktik konusu da kendisini dayatır. Ulusal ve toplumsal güçlerin belli bir taktiğe sahip olmaları gerekir. Bu noktada, belli bir taktik yeteneğe sahip olmanın neyi ifade ettiği sorunu ortaya çıkar. Doğru bir taktik yeteneğe sahip olmak; doğru davranış çizgisi içerisinde, dönemin gerektirdiği örgüt ve eylem çizgisini geliştirebilmek demektir. Geliştirilen siyasi ve askeri stratejiye göre tüm ulusal ve toplumsal güçlerin uygun bir örgüt ve eylem konumlandırılması içerisinde olması gerekir. Yani bu güçler stratejik hat doğrultusunda harekete geçirilecek, örgütlendirilecek ve eylem yapacaklardır.

Strateji, dost ve düşman güçlerin mevzilenmesini yaparken; taktik de bu mevzilenmeden hareketle, halkın tüm iç ve dış dost güçlerini temel alarak ve düşmanın çelişkilerinden en iyi tarzda yararlanarak kitlelerin harekete geçirilmesi, örgütlendirilmesi ve eylemci bir davranış içerisine itilmesi sorunlarına aydınlık getirir. Kısacası taktik, doğru örgüt ve mücadele biçiminin belirlenmesiyle uğraşır ve stratejiyi hayata geçirir. Bundan dolayı taktik hat, yani, döneme uygun örgüt ve mücadele biçimlerinin doğru olması hayati önemdedir. Eğer döneme uygun taktikler geliştirilebilirse, giderek örgütlü ve eylem geliştirebilen bir halk gerçekliğine de ulaşılabilir.

Taktik, ancak stratejiye çok sıkı bir bağlılık içerisinde ele alındığı takdirde başarılı olabilir. Stratejinin özellikleri göz önüne getirilmeden, tamamıyla onun hedeflerine zıt, karmakarışık bir örgüt ve eylem hattı geliştirilmeye kalkılırsa, sonuç son derece kötü bir başarısızlık olacaktır. Bundan dolayı, stratejinin özelliklerine uygun bir taktik hat tespiti, yani bir davranış hattı, çalışma planı ve tarzı hayata geçirilmelidir. Demek ki, taktik, toplumsal ve

ulusal güçlerin bir hareketlilik ve eylemlilik kazanabilmesidir, ama bu, kendiliğinden ve rasgele değil, ancak stratejik bir hat rehberliğinde gelişebilecek bir olaydır.

Stratejik hattı hayata geçirme doğrultusunda başvurulmuş örgüt ve eylem biçimleri çok çeşitlidir. Gereken yer ve zamanda siyasal ya da ekonomik-demokratik örgütler kurulur, iç ve dış ilişkiler geliştirilir, harekete geçirilmesi gereken sınıf ya da katmanlar harekete geçirilir, kısacası; ne yapılması gerekiyorsa o yapılır. Ama elbette ki, bütün bunlar, stratejinin gereklerine göre ve Partinin önderliği altında, döneme ve gelişim düzeyine uygun olabilecek kapsamda güçler harekete geçirilerek yapılmak zorundadır. Şunu da eklemek gerekir ki; her dönem için aynı taktik kullanılamaz. Mücadelenin yükseliş ve inişlerine bağlı olarak taktik de değişiklikler gösterebilir. Örneğin bizde, stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı dönemlerinin taktikleri birbirlerinden farklıdır. Aynı şekilde siyasi ve askeri taktikler de farklılıklar gösterir.

Siyasal düzeyde taktik denilince; siyasal faaliyetlerin, mitinglerin, gösterilerin vs ne zaman ve nasıl ortaya çıkarılacağı ve bu araçlardan nasıl yararlanılabileceğinin tesbit edilmesi anlaşılmalıdır. Askeri taktik ise; savunma, denge ve saldırı dönemlerine uygun olarak hangi tip askeri örgütlerin kurulacağı ve eylem biçimlerinin ne olacağı sorularını açıklığa kavuşturur. Bizde bu, başlangıçta silahlı propaganda, gerilla faaliyetleri ve hatta bireysel eylemler tarzında ortaya çıkacak, giderek halkın en geniş şiddet örgütü olan halk ordusu ve en geniş şiddet biçimi olan halk savaşına dönüşecektir. Açık ki, bu kadar geniş biçimlere birden bire ulaşılamaz. Ancak, stratejik olanakların genişliğine ve darlığına bağlı olarak, stratejik planların hayata geçirilmesiyle bağlantılı bir tarzda ve uygulanıp, uygulanamayacağı veya hangi dönemlerde uygulanıp geliştirilebileceği göz önüne alınarak hayata geçirilebilirler.

Bu konuda unutulmaması gereken bir diğer husus; taktik, mücadele ve örgüt biçimleriyle somutlaştırılmaya çalışılırken göz önüne alınması gereken; yalnız düşman güçlerin durumu değil, aynı zamanda reformist-uzlaşmacı kesimlerin davranışlarıdır da. Taktik belirlenirken, örneğin; reformist-teslimiyetçi güçleri geriletecek örgüt ve eylem biçimleri hangileridir, onları teşhir ve tecrit edecek,

varlıklarına son verecek yollar hangileridir, sorularına cevap verilmesi ve buna göre bir taktik belirlenmesi gereklidir. Sömürgeciliği ve emperyalizmi hedefleyen taktiklerin yanı sıra, bunların işbirlikçilerini de hedefleyen ve hepsine karşı mücadeleyi bir bütün olarak birleştiren taktikler de olmalıdır. Kısacası; reformizm ve uzlaşıcılık ile onun iç ve dış dayanaklarını teşhir ve tecrit eden devrimci taktikler, siyasi ve askeri düzeyde geliştirilmelidir.

Diğer bir konu da, taktiğe bağlı olarak döneme denk düşen slogan ve direktiflerin geliştirilmesi sorunudur. Hangi dönemlerde, hangi slogan ve direktifler geliştirilmelidir? İyi bir stratejisi, iyi bir taktikçi bu konuyu da iyi bilmek zorundadır. Sloganlar, proletarya partisinin, mücadelenin yakın ve uzak hedeflerini kısa ve net olarak formüle etme biçimidir. Sloganlar, mücadelenin değişik amaçlarını dile getirir veya tüm bir tarihi dönemi ya da daha kısa süreli değişik amaçları kucaklar. Bu nedenle de her slogan her zaman atılmaz. Dönemlere göre, propagandaya mı, ajitasyona mı, yoksa eyleme mi yönelik slogan atılacağı tesbit edilmelidir. Yine belirli zamanlarda sloganlar direktiflere dönüşebilir. Direktifler, partinin belirli bir yerde ve zamanda tüm üyelerini bir eylem doğrultusunda harekete geçirebilmek için yapıldığı çağrılardır. Bu nedenle de direktiflerin yerinde ve zamanında geliştirilmesi büyük önem taşır. Ayrıca, direktifler ile sloganlar birebirine karıştırılmamalı ve aralarındaki bağ doğru bir biçimde konulmalıdır. *"Bir stratejistin ve taktisyenin sanatı, bir ajitasyon sloganını beceriyle ve zamanında eylem sloganına dönüş-türmekte, aynı zamanda eylem sloganını da aynı beceriyle ve zamanında, somut direktifler haline getirmekte yatmaktadır."*^[21]

Devrimci bir militan, stratejik alanda olduğu gibi, taktik alanda da geçerli temel örgüt ve eylem özelliğini kavrayabilmelidir. Mücadele içerisinde parti örgütünden tutalım da, en geniş demokratik örgüte kadar, hangi örgütleri ve eylemleri geliştireceğinin derin duygusu ve bilinci içinde olduğu takdirde ancak, bir kişi, devrimci bir militan özelliği kazanabilir ve bu konuda arzulanan düzeyde önder ve seçkin bir militan haline gelebilir. Bundan dolayı bir militan stratejik ve taktik yönden kendisini iyi bir biçimde silahlandırmalıdır. Bu taktik hat giderek tüm örgüte ve örgütün önderliği altındaki tüm kitleye de hakim kılınmalıdır.

Dönemlere uygun taktikler ortaya çıkaramamak bir devrimci hareket için çok olumsuz bir durumdur. Hele Kürdistan'da küçük-burjuvazinin taktiksizliği, buna bağlı olarak örgütsüzlüğü ve eylemsizliği geliştirmek istediği göz önüne getirilirse; devrimci taktiklerin de en az strateji kadar önemli olduğu ortaya çıkar. Özellikle bir eylemsizlik ve örgütsüzlük içerisinde bulunan halk güçlerimiz, bu anlamda sağlam bir stratejinin perspektifleri altında hareketli bir taktiğe, canlı devrimci bir taktiğe sahip olmalı ve bu taktiğin gerekleri içinde hareketliliğe, örgütlülüğe ve eylemliliğe kavuşabilmelidir. Bir taktikçinin tüm gücüyle dikkat etmesi gereken nokta; çeşitli sınıf ve tabakalardan halk güçlerini, bu milyonlarca bireyi hangi temel örgüt ilişkileri içerisine alacağıdır. Evet, bunu düşünüp uygulayacak ve ustalık kazanacaktır. Bunları yapabildiği oranda da başarılı olabilecek ve gerçek bir devrimci militan öze kavuşacak, böyle bir düzeye yükselebilecektir.

Bir militan anlamak durumundadır ki; politik hat ne kadar özümsemişse, yürütülebilecek eylemler de o oranda güçlü olabilecektir. PKK, bu konuda üzerine düşeni yapmış, politik ve askeri hattı tüm berraklığıyla ortaya koymuştur. O halde görev artık, bu çizgileri özümseyip pratiğe geçirmeye çalışacak olan militanlara gelip dayanmıştır. Fakat, "hemen her konu kitaplarda yazılmıştır, ne de olsa bize yol gösteriyor" dememek gerekiyor. Açık ki, bu çizgi militanlar tarafından iyi bir şekilde kavranamazsa onların sağlam bir pratiğe yönelmesi, örgüt kurması ve eylem geliştirmesi zor olacaktır. Bu konuda ustaların belirlemeleri vardır. Stalin şöyle der: *"Doğru siyasal çizgi, bir bildiri olarak değil de uygulayacak bir şey olarak gereklidir. Ama doğru bir siyasal çizgiyi uygulamak için kadrolara, partinin siyasal çizgisini anlayan, bunu kendi çizgisi olarak benimseyen, bu çizgiyi uygulamaya hazır, bunu pratiğe geçirebilecek ve bu çizgiden sorumlu olup onu savunabilecek ve onun için savaşabilecek kişilere sahip olmalıyız. Bunu başaramamakla, doğru bir siyasal çizgi tamamen sözde kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır."*^[22] İşte bizde de mücadelenin varmış olduğu bu aşamada militanlar tam da böyle davranmak zorundadırlar. Teori, program ve ardından da doğru siyasi ve askeri hattı özümседikten sonra bir militan, örgüt ve eylem pratiğine

atılmak için artık güçlüdür ve kendisine güveni yeterlidir. Diğer bir deyişle, o artık güçlü silahlarla donatılmıştır.

Bir kadro, eğer lafta değil, gerçekten özümsemişse ve gerekli stratejik anlayış düzeyine yükselebilmişse, onun ordular yaratması işten bile değildir. Artık on binleri eyleme sürükleyebilecek ve yönetebilecektir. Onun, siyasi yönetici ve askeri komutan kademelerinde yer alabilmesinin önemli bir koşulu da yine bu çizgilerin özümsemesinden geçer. Fakat, PKK hareketi kadro adaylarının bu stratejiyi ne kadar özümstedikleri ve ona uygun davrandıkları henüz yeterince açığa çıkmış değildir. Bu durum özellikle ve ancak önümüzdeki mücadelenin gelişimi içerisinde ortaya çıkabilecektir. Gelecekteki örgüt ve eylem çalışmaları onların güçlü strateji ustaları olup olamayacaklarını açıklığa kavuşturacaktır. Bu açıdan önümüzdeki dönemi bir kendini kanıtlama dönemi olarak da ele almak gerekiyor.

Doğru bir stratejinin uygulanabilmesi, ancak doğru bir kavrama ile olanaklıdır. PKK hareketi, bu konuda küçümsenmeyecek bir noktaya ulaşmıştır. Gerek politik çizgi olarak ve gerekse askeri çizgi olarak çok cesaret verici adımlar atmıştır. Fakat bunlara rağmen, yukarıda da değindiğimiz gibi, henüz bunların tam manasıyla kadrolara mal edilmesi ve kadroların da bunu pratiğe geçirebilmeleri olayı başarılmış değildir. Zaten, belirtmek gerekir ki, bir militanı militan yapan en önemli özellik de burada somutlaşmaktadır. Bir militanın tarihsel rol oynama alanı ve ayrıca militanlar örgütünün de tarihsel bir rol oynamasının can alıcı noktası burasıdır. Politik çizgi tamamıyla militanlar tarafından hayata geçirilecektir. Bu konuda merkez komitenin yapacağı fazla bir şey yoktur. Başarı veya başarısızlık kadro faaliyetlerinin bir ürünü olarak ortaya çıkacaktır.

5 - Leninist Örgüt ve Eylem Anlayışına Ulaşılmalıdır

Bir militan, belirttiğimiz bütün bu konular hakkında sağlam bir bilince ulaşan, bunları kavrayan ve güçlü bir şekilde uygulayan kişidir.

Elbette ki, bunların arkasından gelecek olan, muazzam bir örgütçü ve eylemci güce kavuşmaktır. Militan bir örgüt hazinesi olmak zorundadır. Bir militanın yaşaması, örgütün yaşamasına benzer. O, sürekli kendisini geliştiren, ve güçlendiren bir organ gibi olmalı; kendisini tecrit eden ve giderek parçalayan bir tip olmaktan kaçınmalıdır. Onun yürüyüşü, bir halkın, bir ordunun yürüyüşüne benzemelidir. Ancak bu şekilde, bizde militan gerçek tarihsel misyonunu yerine getirebilir.

Tarihsel ve toplumsal nedenlerden dolayı Kürdistan'da örgütsüzlüğün derin olması, bunu örgütlülüğe dönüştürebilmek için çok çaba sarf etmek gerektiğini ortaya koyar. Bu nedenle militan da kendisinde örgütlü kişiliği alabildiğine derinleştirmelidir. Çünkü bizde, örgütsüzlüğün örgütlülüğe dönüştürülmesinde belirleyici rol örgüt militanınıdır. O halde bir militanın, ana eksen olarak, örgütleyici bir kişiliği kendi şahsında somutlaştırması zorunludur. Bütün faaliyetlerin temeline örgütlenme esaslarını koyan, her düzeyde örgütlenebilme yeteneğinde olan ve tüm boyutlarıyla örgütlenmeyi özümseyen bir militan, Kürdistan'da belirleyici bir özelliğe ulaşacaktır. Denilebilir ki, bizde en güçlü örgütçü ve en iyi eylemci aynı zamanda en güçlü militandır da. Hiçbir abartma olmaksızın bizim toplumsal koşullarımızda durumun böyle olduğunu belirtebiliriz. O halde, her militanın güçlü bir örgütçü olabilmek için kendisinde güçlü bir arzu, istek ve bilinç uyandırması gereklidir. PKK bünyesinde yer alan her militanın bu konuda kendisinden beklenen ve kendisinin de her ne pahasına olursa olsun yapmak zorunda olduğu görevlerini yerine getirebilmesi ve partinin önüne koyduğu çok ağır görevleri başarabilmesi için en büyük silahı örgütlenme olduğu gibi; kendisinde geliştirmesi gereken en önemli özelliği de güçlü bir örgütçü olmasıdır.

Örgütlü çalışmanın gereğini kavrayan ve bunu kurallarına uygun olarak hayata geçiren bir militan artık devrimci eylemin eşğine kadar gelmiş demektir. Bir militan susuz-havasız yaşayamayacağını bildiği gibi, örgütsüz yaşayamayacağını da kavramak ve örgütlü olmanın gereğini anlamak zorundadır. Militanın en büyük sıkıntısı örgütsüzlük olmalı ve kendisini örgütsüz hissettiğinde en büyük rahatsızlığı duymalıdır. O, eğer örgütsüz olduğu halde, buna aldırmıyor ve kendisini rahat hissediyorsa açık ki iflah olmaz bir oportünisttir.

Lenin, bir örgütçü, bir örgüt ustası olarak Sverdlov'un geliştirdiği eylemlerden söz eder, Sverdlov'un bilinen örgütçü özelliğini izah etmek için, proletarya eğiliminin gerçekte bir örgütlenme eğilimi olduğunu belirtir. Ekim Devrimi'nin zaferinin ilk yıllarında, özellikle emperyalizmin yarattığı kargaşa ortamında örgütlü faaliyetin, o dönemde herhangi bir dönemden daha fazla, devrimin zaferini güçlendirecek ve pekiştirecek bir özellik olduğunu belirten Lenin, bu açıdan örgütlenme meselesine çok büyük bir önem verir. Bolşeviklere, bir örgütçü olarak birçok özellikleri şahsında toplamış olan, içerisine girip örgütleme yapmadığı bir tek sınıf, tabaka ve çevre kalmayan, ister en alt düzeyde olsun, ister en üst düzeyde olsun birçok örgüt kurup geliştiren Sverdlov'u örnek göstererek şöyle der:

"Yoldaşlar, sadece yüzeyde gördükleriyle karara varan ve sadece devrimimizin çok sayıdaki düşmanlarını göz önünde bulunduran kimseler, devrimimizin en çarpıcı özelliği olarak, emekçi halkın sömürücülere ve düşmanlara karşı verdiği kararlı ve amansız kesin mücadeleyi görüyorlar. Elbette bu olmaksızın, devrimci şiddet olmaksızın, proletarya zafere ulaşamazdı. Ama hiç şüphe yok ki, devrimci şiddet ancak gelişme aşamalarında ve belli ve özel şartlarda devrimin zorunlu ve haklı bir silahıydı. Ama bu devrimin çok daha derin ve sürekli bir özelliği ve zafere ulaşmasının çok daha önemli bir şartı, proletarya kitlelerinin ve emekçi halkın örgütlenmesiydi; bugün de böyledir. Devrimin en iyi itici gücünü, devrimin zafere ulaşmasının en derin kaynağını, milyonlarca emekçinin bu örgütlenmesi meydana getirdi. Ve proletarya devriminin bu özelliği, devrimimizin daha önceki devrimlerde rastlanmayan özel niteliğini, yani kitlelerin örgütlenmesini mücadele içinde en iyi gerçekleştiren önderleri ön plana çıkardı. Proletarya devriminin bu özelliği her şeyden önce bir örgütleyici olan Yakov Sverdlov'u ön plana çıkardı..."

Proletarya devriminin bu önderinin hayatını inceleyecek olursak, onun eşsiz örgütlenme yeteneğinin uzun mücadeleler içerisinde geliştiğini görürüz. Proletarya devriminin bu büyük önderinin, devrimci çalışmanın en güç şartlarında birçok dönemin sınavından geçmiş büyük bir devrimci olarak, eşsiz yeteneklerini nasıl bir özenle geliştirdiğini görürüz. Daha çalışmalarının ilk dönemindeyken, kendisini

bütünüyyle devrime adadı. O dönemde, yirminci yüzyılın hemen başlarında, Sverdlov yoldaş, en kusursuz bir profesyonel devrimci örneği olarak önümüzde duruyordu: Ailesini ve eski burjuva rahatını ve alışkanlıklarını tamamen terk etmiş, kendisini bütün yüreğiyle ve bütün ruhuyla devrime adanmış, uzun yıllar boyu hapisten sürgüne, sürgünden hapse gönderilirken devrimcileri hep çelikleştiren bu nitelikleri durmadan geliştirmiş bir insan...

Ama profesyonel devrimci hiçbir zaman, hatta bir an bile kitlelerle olan bağı koparmadı. Çarlık şartlarında bütün devrimcileri gibi o da esas olarak yer altı çalışmasına, illegal çalışmaya başvurmak zorunda kaldığı halde, o zaman bile, o illegal çalışmalarda bile, yirminci yüzyıl başlarında önceki devrimci aydınlar kuşağının yerini almaya başlayan öncü işçilerle elele ve omuz omuza yürüdü.

Rusya'da, proletarya devrimi, yüzlerce öncü işçinin faaliyete girmesiyle ve kitlelerle en yakın bağın kurulmasıyla birleşince, zafere ulaşmayı mümkün kılan o çelik gibi sertliğin kazanılması işte bu döneme rastlar. Daima mücadele içinde olan, kitlelerden hiçbir zaman kapmayan, Rusya'dan hiç çıkmayan, her zaman en iyi işçilerle birlikte çalışan ve baskıların devrimciyi mahkum ettiği yalnızlığa rağmen, sadece işçilerin sevilen bir önderi, sadece pratik çalışmayı en iyi bilen bir önder olmayı değil, aynı zamanda öncü proleterlerin örgütleyicisi olmayı da bilen bu insanı en iyi belirleyen şey, bu uzun illegal çalışma dönemidir. Bazıları -özellikle hasımlarımız ve yalpalanma gösterenler- tamamen illegal faaliyetlere dalmanın, bir profesyonel devrimcinin bu özel niteliğinin, onu kitlelerden kopardığı kanısındadırlar. Ama Yakov Sverdlov'un çalışmaları bize bu kanının ne kadar yanlış olduğunu ve tam tersine, birçok hapishane görmüş ve Sibiry'a'nın en uzak bölgelerine sürgüne gitmiş insanların hayatını belirleyen devrim davasına bu sonsuz bağlılığın böyle önderler yetiştirdiğini, proletaryanın çiçeklerini yetiştirdiğini göstermiştir. Devrime duyulan bu sonsuz bağlılık, insan tanıma ve örgütleme yetenekleriyle birleştiğinde, büyük örgütleyiciler yaratmıştır. Hiçbir kimsenin Yakov Sverdlov kadar iyi gerçekleştiremediği ya da somutlaştıramadığı illegal mahfiller, devrimci yeraltı çalışmaları ve illegal parti; işte onun içerisinden geçtiği pratik okul buydu. Onun ilk sosyalist Sovyet Cumhuriyetinin

ilk adamı, geniş proletarya kitlelerinin ilk örgütleyicisi durumuna erişmesini işte bu okul sağladı.

Yoldaşlar, benim gibi Sverdlov yoldaşla günbegün birlikte çalışma fırsatını elde etmiş herkes, bize bugüne kadar gurur duyduğumuz, haklı olarak gurur duyduğumuz şeyi verenin, onun olağanüstü örgütleme yeteneği olduğunu en açık bir şekilde görmüştür. Yakov Sverdlov, bizim örgütlü proletarya kitlelerine layık ve proletarya devriminin ihtiyaçlarına cevap veren, birleşik, etkili ve gerçekten örgütlü faaliyetler yürütmemizi mümkün kıldı. Bu birleşik ve örgütlü faaliyetler olmasaydı, tek bir başarı elde edemez, karşılaştığımız sayısız güçlüklerden hiçbirinin üstesinden gelemez, geçmişte geçirdiğimiz ve bugün geçirmekte olduğumuz ağır sınavlardan hiçbirine dayanamazdık...

Bir yılı aşkın bir süredir kendini adanmış küçük bir devrimciler çevresinin omuzlarına binen inanılmaz yüklere dayanabilmiş olmamızı; önder grupların en güç meseleleri bile bu kadar kesinlikle, hızla ve ittifakla halledebilmesini, Yakov Sverdlov gibi olağanüstü yeteneklere sahip bir örgütleyicinin onların arasında önemli bir yeri olmasına borçluyuz. Proletarya önderleri hakkında şaşırtıcı bir bilgi hazinesi edinmeyi bir tek o başardı. Burada ancak çok kısa olarak sözünü edebildiğim uzun mücadele yılları boyunca, bir uygulayıcının harikulade sezgisini, bir örgütleyicinin olağanüstü yeteneğini, asla tartışılmaz bir itibarı bir tek o kazandı. Bütün bu yetenekleri sayesinde, ancak bütün bir normal insanlar grubunun üstesinden gelebileceği, Bütün Rusya Merkez Yürütme Komitesi'nin çalışmalarının en geniş bazı kesimlerini tek başına omuzlamasını bildi. Bir tek o, öyle bir yere varmıştı ki, son derece büyük ve önemli pratik ve örgütsel meselelerin bir çoğunda, tek bir söz tartışılmadan ve konferanslar ve resmi oylama yapılmadan nihai bir çözüme ulaşılmasını sağlıyordu. Ve herkes, söz konusu meselelerin derin bir pratik bilgi ve örgütleme sezgisi temeli üzerinde çözülmüş olduğunu öylesine hissediyordu ki, sadece yüzlerce ve binlerce öncü işçi değil, kitlelerde o çözümü eninde sonunda kabul ediyorlardı.

Büyük devrimlerin mücadeleler içinde büyük adamlar yarattığı ve daha önceden imkansız sayılan yetenekler doğurduğu, tarih ta-

rafından ispatlanalı çok oluyor. Ne var ki, illegal eğitim çevresi okulunun Turuhansk hapishanesi okulunun, asla tartışılmaz bir itibar kazanan bu örgütleyiciyi, Sovyet iktidarını bütün Rusya'da örgütleyen, bilgisinde eşsiz olan bu insanı, Partinin Sovyetleri yaratan ve bugün bütün milletlere, bütün dünya ülkelerine çetin, acılı, kanlı ama muzaffer bir şekilde yayılmakta olan Sovyet hükümetini kuran çalışmalarını örgütleyen bu insanı yaratacağı kimsenin aklına gelmezdi.

Böylesine olağanüstü bir örgütleme yeteneğini geliştirmiş olan bu insanın yerini hiçbir zaman hiçbir kimseyle dolduramayız; tabi eğer, yerini doldurmak derken, yerini bütün bu özelliklere sahip bir insanla, bir yoldaşla doldurmayı anlıyorsak. Yakov Sverdlov'a yakın olan ve onun sürekli çalışmalarını izlemiş bulunan hiç kimse onun bu bakımdan yeri doldurulamaz olduğundan şüphe edemez. Onun bir örgütleyici olarak gerçekleştirdiği görev, insanları seçişi ve onlara çeşitli kesimlerde sorumluluk veriş, ileride ancak onun tek başına yüklendiği önemli kesimlerin işlerine bütün grupları tayin edersek ve bu gruplar onun izinde yürüyüp onun tek başına gerçekleştirdiklerini başarmaya yaklaşırlarsa, sürdürülebilecektir...

Yakov Sverdlov yoldaşın anısı, sadece devrimcinin davasına bağlılığının sürekli bir sembolü ve pratik bir kafanın, pratik hünerlerin, kitlelerle sıkı bağın ve kitlelere önderlik etme yeteneğinin nasıl kaynaştırılabileceğinin bir örneği olarak kalmayacak, aynı zamanda sayıları durmadan artan proleterlerin, bu örneğin önderliğinde, dünya komünist devriminin nihai zaferine kadar ilerleyeceğine dair edilmiş bir yemin olacaktır.”^[23]

Belirtmeye gerek yok ki, içinden geçtiğimiz dönemde böyle bir tipe bizim de ihtiyacımız vardır. Örgütlenmeye son derece ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde, değil örgütsüz durmak, kendimizi rahat hissetmek bile mümkün değildir. Örgüt alanında verilen kayıplardan rahatsız olmamak büyük bir sorumsuzluğun ve küçük-burjuva anarşizminin ta kendisidir. Böyle bir kişi, bırakalım milyonları eğitip, örgütleyerek mücadeleye seferber etmek; kendisini bile örgütleyemeyecektir. Çok iyi bilinmelidir ki, böyle bir anlayış toplumdaki örgütsüzlük anlayışının meşrulaştırılmasıdır. Her kim ki, bu durumu büyük bir eksiklik olarak görmüyor ve bundan rahatsızlık duymuyorsa,

parti içerisinde en çok eleştirilmesi gereken tiptir ve böyle bir tipe karşı büyük bir öfke geliştirmek gereklidir. Eğer örgütsüzlüğü meşrulaştırıyor, örgütsüz yaşanabileceği sevdasına kapılıyor ve bırakalım örgüt yaratmayı, tam tersine yanındaki örgüt malzemesini dağıtıyorsa açık ki, bu anlayış sahiplerine örgüt içerisinde yer verilmemelidir. Özellikle de, çok derin bir örgütsüzlüğün yaşandığı ve her şeyin temelinde örgütlenmenin yattığı bu dönemde, duyarlılığın alabildiğine geliştirilmesi, hayati önemdedir.

Bir militan bütün bu gerçekleri kavramak ve örgütlenme yeteneklerini son derece geliştirmek zorundadır. Ülkenin tüm insanlarıyla kaynaşır, onları çeker özellikte olmak ve onlara örgütlenmek amacıyla yaklaşmak durumundadır. İşçiye, köylüye, gençliğe, kadınlara, esnaflara ve çeşitli küçük-burjuva kesimlere, kısacası yurtsever tüm sınıf ve tabakalara, onların özelliklerine uygun bir tarzda yaklaşmalı ve onları örgüt yapısı içine kazanmalıdır. En katısından en gevşegine, en gizlisinden en açığına kadar, her türlü örgütü yaratma ve geliştirme gücünde olmalıdır. Ancak bu özellikleri şahsında somutlaştırabilmiş bir kişi, militanlık sıfatına layık olabilecektir.

Örgütsüzlüğe karşı ne kadar çok öfke yaratırsak o kadar haklıyız. Aynı şekilde, örgütlenmeye ilişkin olarak da güçlü bir istek ve arzu yaratmak zorundayız, bir militan, örgütlenme ve örgütlendirme özelliğini şahsında somutlaştırdığı oranda Kürdistan'ın koşullarına uygun bir militan olabileceğini iyice kavramalıdır. Bunu, attığı her adımda bir ölçü olarak kabul etmelidir. Nerede ne yapması, hangi adımı atması gerektiğini, yani hangi örgütü nerede ve ne zaman kuracağını iyi kestirebilmelidir. Ayrıca, değişik sınıf ve tabakaları nasıl ve ne kadar sürede örgütlemiş olduğu da bir militanın özelliklerini ortaya koyan bir ölçüdür. Elbette ki, güçlü bir örgütçülük aynı zamanda ustalık ister. Çünkü, militanların önünde milyonlarca insanın örgütlenmesi ve bir ordunun yaratılması sorunu vardır. Ve bu, her türlü örgütü yaratıp geliştirebilen, nerede, nasıl, hangi örgütün kurulması gerektiğini iyi ayırt edebilen, kısacası işinde ustalaşmış ve becerikli güçlü örgütçülerin varlığını gerekli kılar.

Bundan sonra Kürdistan'da militanları değerlendirmedeki belirleyici ölçü, ne derecede bir örgütçü özelliği kendisinde somutlaştırdığıdır. Eğer, her kişiyi yerli yerine koymuşsa, yani adeta bir duvarcı ustası

gibi, taşları yerli yerine muntazam bir şekilde oturabilmişse, açık ki, bu kendisi için belirleyici bir ölçü olacaktır. Bunu en çok kendi özelliği haline getiren kişi, en güçlü örgütçü ve eylem adamıdır. Ve her kim ki, örgüt yaratmak bir yana, elinde var olan örgüt malzemesini de dağıtmışsa; o iflah olmaz bir oportünist ve hiçbir değeri olmayan en kötü türden bir "militandır". Evet, Kürdistan'da artık bir militanı değerlendirme ölçüsü; ne kadar sürede, ne kadar kişiyi ve hangi düzeyde örgütlemiş olduğudur. Bunun dışında herhangi bir ölçünün kabul edilmesi mümkün değildir. Çünkü, halkımızın en çok arzu duyduğu şey ve mücadelemizin geliştirilmesinin temel anahtarı örgütlenmedir. Bir yandan düşmanın azgın terörü ve diğer yandan da halkımızın içerisinde bulunduğu zayıflık, milyonların ulusal ve toplumsal düzeyde örgütsüzlüğünü derinleştirmektedir. Buna karşı varlık sorunu ise, örgütlenmekten ve güçlü örgütçüler haline gelmekten geçmektedir.

Açık ki, mücadelemizde artık kendisini bile ayakta tutamayan ve ancak örgütün müdahalesiyle kurtarılabilen bir "kadro" tipi en kötü sıfatı taşıyan tip olacaktır. Buna karşılık en güçlü sıfatı taşımanın simgesi ise, olanakların en kıt olduğu, yani belki de laftan anlamaz, doğru-dürüst konuşmasını bile bilmeyen, düşünme yeteneğinden alıkonulmuş kişilerin ortalığı kapladığı bir alanda örgütsel konuda sağlanmış başarı olacaktır. Kişi eğer kolay örgütlenecek bir alanda değil, örgütlenmenin en zor olduğu alanda ve en erkenden bir örgütlenmeyi başarmışsa bu onun güçlülüğünün en büyük kanıtı olacaktır. Ama tersine bir ayda yapılması gerekeni bir yılda yaparsa, açık ki, bu da onun güçsüzlüğünün ölçüsü olacaktır. Kısacası, örgütlenmeyi başardığı alan ve süre, bir militanın özelliklerini değerlendirmede en önemli ölçüyü teşkil edecektir.

PKK hareketinin geleceği, büyük oranda, militanların örgütlenme konusunda yarattıkları bilinç ve kendilerini örgütleme yeteneğine bağlı olduğu gibi, Kürdistan Devrimi'nin kaderi de buna bağlıdır. Örgütlenmesi gereken bir devrim, örgütleniyor mu, örgütlenmiyor mu; militanların ve bu temelde de kitlelerin örgütlendirilmesi geliyor mu, gelişmiyor mu sorularının cevabı, sonucu tayin edecek ve militanların, atılması gereken adımları ne ölçüde attıklarını ortaya koyacaktır.

Burada, örgütlenmenin stratejik ve taktik meselesine girmeyeceğiz. Bu konular diğer yazılarımızda ele alınmış; gerek kadroların ve gerekse de kitlelerin örgütlenmesine ilişkin stratejik ve taktik yaklaşımlar "Örgütlenme Üzerine" adlı yapıtta genişçe çizilmiştir. Yalnızca bir hatırlatma amacıyla bu kitaptan bir alıntıyla yetineceğiz:

"...Ancak ulusal kurtuluş görevlerine bağlı olarak devrimci örgütlenme hangi temel araç etrafında, hangi temel örgüt çizgisi ile geliştirilecektir?

Her devrimci hareketin gelişiminde, öncünün yaratılması ile bu öncünün devrimci görevlere bağlı olarak örgütlendirilmesi ve kitlelerin öncüye kazanılması dönemleri vardır. Bu farklı dönemlerde, devrimci çalışma biçimleri elbette ki farklılıklar gösterir. Bugün Kürdistan devrimci hareketinde, öncünün yaratılması görevi, çeşitli mücadele biçimleri ile belli oranda gerçekleştirilmiştir; şimdi sorun, bu öncünün ulusal kurtuluş görevlerine bağlı olarak nasıl örgütleneceği ve kitleleri kendine nasıl kazanacağıdır, içinde bulunduğumuz durumu kısaca şöyle formüle edebiliriz: 1978'lere kadar çeşitli biçimlerde yapılan devrimci çalışmalarla proletaryanın devrimci ideolojisi şekillendirilmiş, proletaryanın ve halkın en bilinçli öğeleri bu ideolojiye kazanılmış ve asgari örgütlenme yaratılmıştır. Bu tarihten itibaren, ortaya çıkan öncü, kendisini ulusal kurtuluş görevlerine bağlı olarak örgütlemek ve kitleleri kazanmak için siyasal bir çıkış yapmış ve pratik mücadeleyi geliştirmiştir. Ama henüz böyle bir aşamadayken, hedeflediği düzeye yükselmesini engellemek için, Türk sömürgeciliği yoğun bir saldırı ve savaş geliştirmiş, öncüyü imha etmek çabasına girişmiştir. Bu azgın karşı-devrim ortamında, yeni doğan bir hareket olması nedeniyle mücadeleyi geliştirecek devrimci araçtan yeterince doğru bir biçimde kavrayamayan ve pratikte planlı bir biçimde uygulayamayan öncü, hedeflediği düzeye ulaşamamış ve bunun için her alanda kendini hazırlamak zorunda kalmıştır. Bu hazırlanma süreci içinde öncü, kendisini imha etme planlarını boşa çıkararak belli ölçüde varlığını korumuşsa da, çoğu alanlarda yaratılmış olan ilişkiler ya bütünüyle kopmuş ya da çok cılız bir düzeye inmiştir. Şimdi içinde bulunulan durum budur. Biryanda daha güçlü bir mücadele yaratmak için hazırlanan öncü, diğer yanda sömürgeci-faşist baskı altında bunalan

ve gün geçtikçe öfkesi ve kini artan kitleler bulunmakta fakat bunlar arasında yeterli bir ilişki bulunmamaktadır. Bu durumda örgütsel açıdan temel sorun, devrimci öncünün ulusal kurtuluş görevlerine bağlı olarak kitleler içinde kendini örgütlemesidir. Bizim burada incelemek istediğimiz konu, bu görevin hangi temel araç etrafında, nasıl bir devrimci örgüt planıyla gerçekleştirilebileceğidir. Kürdistan'daki azgın sömürgeci terör ortamında, ulusal kurtuluş mücadelesinde halk kitlelerine önderlik edecek devrimci bir örgüt somut pratiğe nasıl oturtulacaktır? Kitleleri ulusal kurtuluş mücadelesine kazanmanın tek yöntemi olan siyasal ajitasyon hangi temel araçla yapılacaktır? Tek tek devrimcilerimiz ve devrimci örgütlerimiz kendilerini nasıl bir temel mücadele aracını kullanarak koruyacaklar, eğitecekler ve çelikleştireceklerdir? Lenin'in deyimiyle duvarcılarımız var, tuğlalarımız var ve ortam da yapı yapmak için elverişli, ama bu tuğlalardan düzgün bir yapı yükseltebilmek için kullanılan ipin yerini alacak örgüt çizgisi ve yapının sınırlarını belirleyen iskelenin yerini alacak temel araç ne olacaktır?

Kürdistan koşullarında bu görevi görecektir olan çeşitli araçlardan söz edilebilir. Biz de birçok aracın bu amaçla kullanılacağını kabul ediyoruz ve kullanacağız da. Ama araçlar içinde temel ve tali rol oynayanların doğru bir ayrımını yapmak ve temel olanı doğru belirleyerek devrimci yapıyı onun etrafında şekillendirmek gerekir. Bu konuda Kürdistan koşulları bakımından siyasal bir gazetenin rolünü ele alalım ve bu aracın durumunu kısaca inceleyelim.

Her şeyden önce, sömürgecilik koşullarında tamamen illegal bir faaliyet olan devrimci siyasal bir gazetenin çeşitli zorluklarını hesaba katmasak bile, böyle bir gazetenin, kendi dilinde yeterince okuyup-yazamayan, çok geri bir kültürel yapıya sahip olan ve okuma-yazma oranı çok sınırlı bulunan Kürdistan toplumunda, geniş halk kitlelerine hitap edemeyeceği ve ancak sömürgeci kültürle hasır-neşir olmuş çok sınırlı bir kesime sesleneceği ve böylece kitleler içinde amaçlanan devrimci siyasal ajitasyonu yeterince yapamayacağı açıktır. Yine ulusal kurtuluş mücadelesinin temel güçlerinden en büyüğünü oluşturan geniş köylü yığınlarına bir gazete ulaştırmak üzere örgütlenen devrimci güçlerin, azgın sömürgeci terör koşullarında bu görevlerini yerine getirebilmeleri için kendilerini başka araçlarla

korumaları ve başka yöntemlere göre hareket etmeleri gerektiği ve böylece devrimci örgütlerin gazete etrafında değil, başka araç etrafında ve değişik biçimlerde şekilleneceği açıkça ortadadır. Bunlara diğer birçok husus da eklenebilir. Demek ki, Kürdistan koşullarında siyasal bir gazete belli ölçüde bir siyasal ajitasyon aracı olsa da, temel siyasal ajitasyon ve devrimci örgütlenme aracı olamaz; tali düzeydeki rolünü de ancak temel araca bağlı olarak ve onun gelişmesi oranında oynayabilir. Gösteri, radyo yayın vb gibi araçların da bu konuda temel bir araç olamayacakları açıktır. Bunlar, devrimci örgütlenmenin bir aracı değil; daha çok devrimci örgütlerin uyguladıkları mücadele biçimleridir. Ve siyasal ajitasyonu gerçekleştirmedeki tali rollerini de ancak temel araca bağlı olarak ve onun geliştirdiği olanaklar içinde yerine getirebilirler.

Bize göre, yukarda ortaya koymuş olduğumuz sorunun cevabı, amaçlanan görevleri gençleştirilmenin temel aracı Kürdistan koşullarında, en genel biçimiyle silahlı mücadele olabilir. Ancak silahlı mücadele etrafında ve bunu uygulayarak devrimci örgütler kurulabilir, korunabilir, gelişebilir ve çelikleşebilir; kitleler içinde siyasal ajitasyon ancak bu temel araçla geliştirilebilir ve kitleler ancak bu yöntem içinde devrimci siyasal eyleme kaldırılabilir. Gazete, gösteri vb diğer araçlar, ancak silahlı mücadeleye bağlı olduklarında ve onunla desteklendiklerinde devrimci ajitasyonu geliştirme rolü oynayabilirler. Öneki cümlelerimizle bağlılık içinde hemen belirtelim ki, Kürdistan koşullarında ajitasyon, propaganda ve örgütlenmenin temel aracı olarak en genel biçimiyle silahlı mücadeleyi belirlediysek bu, işe en gelişmiş silahlı mücadele biçimleriyle başlanacağı anlamına gelmez. Böyle bir düşünce hem saçmadır ve hem de somut pratikten tamamen uzaklaşmak olur. Kürdistan koşullarında ulusal kurtuluş mücadelesinin hemen bir gerilla savaşı ya da düzenli savaş biçiminde başlanmayacağını, devrimci mücadeleyle uzaktan-yakından uğraşan herkes bilir. Bu nedenle, biz, ulusal kurtuluş mücadelesini böyle gelişmiş savaş düzeyine ulaştırmak için işe silahlı propaganda ile başlanması gerektiğini, ajitasyon, propaganda ve örgütlenme görevlerinin başarılmasının temel aracının silahlı propağanda olacağını, devrimci yapının yaratılmasında temel iskele görevini silahlı propagandanın göreceğini belirtiyoruz.

....

Kürdistan koşullarında silahlı propaganda, sadece bir ajitasyon ve propaganda aracı değil, aynı zamanda bir örgütlenme aracıdır da. Çeşitli düzeylerde parti örgütleri, ancak bu temel yönetime bağlı olarak kurulabilecek ve bu yöntemi uygulayarak kendilerini koruyabileceklerdir. Ülke çapında silahlı propaganda yaygınlaştırıldıkça, buna bağlı olarak parti örgütleri de yaygınlaşacaktır. Diğer bir yöntemi temel alarak Kürdistan koşullarında devrimci parti örgütleri yaratmayı düşünmek ancak kişinin kendini aldatması (ya da devrimcilikten kaçması) olabilir; silahlı propaganda temelinde kurulan parti örgütleri, buna dayanarak kendi kollarını çeşitli alanlara uzatabilir, bu temelde korunmak üzere değişik görevleri yürüten parti sorumluluktan oluşturabilirler. Silahlı propaganda temelinde üzerlerine yönelen düşman saldırılarını etkisizleştiren parti örgütleri, kitleler içinde siyasal çalışmayı ve örgütlenmeyi yaparak kendilerini geliştirebilir, çelikleştirebilir ve adına layık bir parti örgütü haline gelebilirler. Böyle bir çalışmayı başaramayan ve hatta bundan kaçınan örgütlerin, Kürdistan koşullarında devrimci bir partinin örgütleri, komiteleri olamayacağı, devrimci mücadeleyi geliştiremeyeceği ve hatta devrimci bir güç olarak varlığını bile yaşatamayacağı şimdiden açıkça belirtilebilir.

Kürdistan koşullarında devrimci örgütlerin kurulup korunması, geliştirilmesi, çelikleştirilmesi ve yaygınlaştırılması silahlı propagandanın temel bir araç olarak kullanılmasına yakından bağlıdır. Kendi varlığına yönelen ve devrimci çalışmalarını engelleyen işkenceci, ajan ve muhbir hain kesime karşı kendini korumada, halkın siyasal gelişmesini engelleyen güçlerin etkisizleştirilmesinde, devrimci örgütler, kitlelerin öncüsü olarak silahlı mücadeleyi kullanmak durumundadırlar. Bu genel olarak böyledir; elbette parti örgütlerinin görevi salt bununla sınırlı değildir ve bu temelde diğer parti çalışmalarını da yapmak durumunda olacaklardır. Bu bakımdan, silahlı propaganda partinin örgütlenmesinde ve genel olarak örgütsel çalışmalarda bir iskele görevini görecektir. Her düzeyde bu inşa edildiğinde ve bu temelde devrimci mücadele geliştirildiğinde, böyle bir mücadelenin yönetici çekirdekleri, her alanda ve her düzeyde örgütlenmiş parti örgütleri olacaklardır. Ve böyle denenmiş devrimci

örgütlerin arasında yaratılacak ilişki ağı ile parti bütünlüğü sağlanacak, bunların toplamı ile Kürdistan'da güçlü bir parti örgütlenmesi gerçekleştirilecektir. Yine her alanda yaratılacak ve geliştirilecek silahlı gruplar, geleceğin halk ordusunun yönetici çekirdekleri olacaklardır. Silahlı propaganda temelinde bilinçlendirilen ve cesaretlendirilen kitleler, çeşitli biçimlerde mücadeleye katkıda bulunabilmek için kurtuluş güçleri etrafında ve mücadele içinde birleşeceklerdir; bu, kitlelerin ulusal kurtuluş uğrunda örgütlenmesi olacak, bu temelde çeşitli kitle örgütleri, ulusal kurtuluş örgütleri yaratılıp geliştirilecektir.

Demek ki, Kürdistan koşullarında bir ulusal kurtuluş mücadelesi geliştirebilmek için, başlangıçta, hem parti örgütlerinin korunması, geliştirilmesi, çelikleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında ve hem de kitlelerin bilinçlendirilmesi, örgütlenmesi ve eyleme çekilmesinde temel araç olarak silahlı propagandanın uygun alanlarda, ustaca ve başarıyla uygulanması gerekmektedir. Silahlı propaganda temelinde denenip çelikleşecek devrimci örgütler ulusal kurtuluş mücadelesinin yönetici örgütleri olabilecekler ve yine bu temelde bilinçlenip pişecek ve örgütlenecek olan halk kitleleri ulusal kurtuluş mücadelesinin yürütücü gücü olabilecektir. Böyle bir gelişme ortaya çıktığında ulusal kurtuluş mücadelesi daha gelişmiş bir savaş düzeyine yükselebilecek, silahlı propaganda temelinde ve her alanda yapılan çalışmalar böyle bir savaşın hazırlıkları olacaktır. Bu durumu, Rusya koşullarında bir cümle ile Lenin şöyle tanımlar: "Bir gazete çevresinde kurulacak olan örgüt, buna katkıda bulunanların (sözcüğün geniş anlamıyla, yani gazete için çalışanların tümünün) örgütü, her şeye, devrim dalgasının "alçalış" dönemlerinde partinin onurunu, saygınlığını ve yürekliliğini korumaktan, ulus çapındaki silahlı ayaklanmayı hazırlamaya, zamanını saptamaya ve gerçekleştirmeye kadar her şeye hazır olacaktır."^[24]

Yaptığımız bu aktarma, PKK'nin örgütsel strateji ve taktiğinin ne olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. PKK'nin her militanı, nasıl ki, siyasal-askeri stratejik ve taktik anlayışa ulaşmak zorunda ise, aynı şekilde bu örgütsel strateji ve taktiğe de ulaşmak zorundadır.

Örgütsel faaliyete yabancı anlayışlara, özellikle de, örgütlenmeyi tasfiyeye ilişkin anlayışlara karşı çok büyük bir öfkeyle karşı

durmak ve buna karşılık, örgütlenme faaliyetlerinin yaratılmasına ve geliştirilmesine, örgütlü çalışma düzeninin pekişmesine yönelik güçlü bir istek ve çaba yaratmak gerekmektedir. Daha önce de vurguladığımız gibi, militanlar bugün, kişilerin belirleyici tarihsel rollerini Kürdistan'da oynamakla karşı karşıyadırlar. Bu rol, aynı zamanda, militanların örgüt konusundaki rollerini oynayabilmelerine, Kürdistan devriminde örgütlenmenin önemini görebilmelerine ve büyük örgütçüler haline gelebilmelerine de indirgenebilir. Yani, militanların oynayacakları tarihi rol kendisini örgütsel alanda gösterecektir. Bu açıdan da Sverdlov tipi örgütçüler haline gelinmelidir ve Kürdistan'ın Sverdlov'lan ortaya çıkmalıdır.

Örgütlenme alanında atılan adımlar sonucu doğal ki artık eylem noktasına gelinecektir. Yani, daha önce belirtilen özellikler bir kişide somutlaştığında ortaya eyleme hazır bir kadro tipi çıkar. Elbette ki, teorik donatım, program hedefleri, politik çizgi ve buna uygun örgüt de bir bütün olarak eyleme kalkmak için gerçekleştirilmektedir. Bir kez bu noktaya ulaşıldıktan sonra da eyleme geçmek zorunludur.

Açık ki, hareket olarak henüz örgütlü bir eylem noktasına ulaşabilmiş, böyle bir eyleme girişmiş değiliz. Gelinecek noktada, buna ulaşmanın hazırlıkları sonuç aşamasına gelmiş bulunmaktadır. Bununla belirtmek istediğimiz; PKK'nin henüz, on binlerce insanı ülke sathında örgütlenme konumuna ulaşma çabaları içerisinde olduğudur. Yıllardır süren bütün bu hazırlıklar, güçlü ve doğru bir eyleme kalkmak içindir. Elbette ki, bu herhangi sıradan bir eylem değil, döneme denk düşen; kitlelerin içerisinde bulunduğu duruma uygun; devrimci teori, program ve politik çizginin gereklerini yerine getiren ve devrimci örgütün kaldıracılabileceği bir eylemdir. Bugün temel olarak üzerinde durulan faaliyet örgütlenmedir. Ancak, örgütlenme salt kendi başına, diğer eylemlerden bağımsız bir olay değildir. Onlarla içice gelişen ve amacı daha da güçlü bir eyleme ulaşmak olan bir olaydır.

Peki, sözü edilen eylem nedir ve nasıl izah edilmelidir?

Aslında eylem, bütün gelişkinlik özelliklerin bir araya gelmesi, bir başka deyişle, sayıları bütün gelişkinlik özellikleri kendisinde somutlaştırmış bir örgüt ve o örgütün militanının ulaştığı düzeydir. Yani, artık o, çalışan ve eylem geliştirebilen bir mekanizma haline

gelmiştir. Tıpkı rayların üzerinde akıp giden bir lokomotif gibi... Elbette ki böyle bir özelliği ancak, dar ve profesyonel devrimcilerden kurulu bir örgüt gösterebilir. Böyle bir örgütlenmenin halkın düşmanlarını devirmek ve halkı kurtuluşa götürmek için gerçekleştirileceği ve bu doğrultuda faaliyet yürüteceği açıktır. Bir başka deyişle o, parti programını hayata geçirecek bir örgütlenme olacaktır. Bu örgütlenme düşmanın varlığına son verme anlamında yıkıcı, halkı örgütleyip, mücadeleye seferber etme anlamında da yapıcı; yani esnek bir örgütlenmedir.

Yaratılan örgütlenme eyleme yol açacak ve bu noktada ikinci adımı da atarak eyleme geçmiş örgüt olacaktır. Bu militanlar düzeyine indirildiğinde, arı gibi çalışan bir militan tipi demektir. Örneğin; Babuşkin tarzında çalışan bir eylemci tip demektir. Lenin, Babuşkin'i işçi sınıfının yetiştirdiği en büyük eylem adamı olarak tanımlar ve bir eylemci olarak onu örnek gösterir.

Parti programında, sömürgeciliğin yıkılması, ortaçağ kalıntılarının temizlenmesi ve bunun yerine bağımsız ve demokratik bir ülkenin yaratılması sorunları açık bir şekilde belirtilmiştir. Fakat, böyle bir hedefi olanaklı kılacak örgüt ve eylem biçimleri hangileri olacaktır, yani bu hedefe hangi tip örgüt ve eylemlerle ulaşılabilecektir? İşte bir militanın üzerinde kafa yoracağı ve pratikte yaşam kazandıracağı sorunlar bunlardır. Elbette ki, temel bir araç olarak parti aygıtı bulunmaktadır, ama yalnızca bununla, yani profesyonel devrimciler örgütüyle amaca ulaşılabilir mi? Açık ki, hayır! Bunun yanı sıra kitlelere gitmek, onları örgütlemek de gereklidir. Bir eylemci bu hedefin üzerine yürüyendir. Örgütlenmenin kendisini kitlelere taşıması dönemi, militan örgütün ve militanların eyleminin giderek kitle örgütlenmesi ve kitle eylemleriyle kaynaştırılması dönemidir. Yani, Babuşkin'in niteliklerine sahip güçlü eylem adamlarının belirlenleştiği dönemdir.

Genel kurmaylık var, fakat ordusu yok! Genel kurmaylık parti, ordu ise halktır ve halk henüz örgütsüz bir durumdadır. Açık ki, böyle bir durumda genel kurmaylığın rolünü oynayabilmesinden söz edilemez. Genel kurmaylık, örgütlü bir ordunun varlığını da gerekli kılar. Örgütlü bir ordu olmadan, tam anlamıyla bir genel kurmaylıktan da söz edilemez. Bizim halkımız tam anlamıyla örgütsüz

bir durumdadır ve bunu parçalamanın yolu yukarıda değindiğimiz çalışmaların hayata geçirilmesini zorunlu kılar. Toplumun çeşitli sınıf ve tabakaları arasında örgüt çalışması yapılmalı, en başta da işçiler ve köylüler örgüt çatısı altında birleştirilmelidir. Çizilen askeri örgütlenme stratejisinin gereksinmelerine göre, köylüler askeri örgütlenme içerisine alınmalıdır. Diğer taraftan, partinin içinde bulunduğu evreye uygun olarak, başlangıçta azar azar giderek çoğalarak mücadeleye en erkenden çekilebilecek büyük bir kadro potansiyelini oluşturan gençlik kesimi vardır. Bu kesime uygun yaklaşılmalı, köylü ordusu askeri çizgiye uygun bir biçime getirilirken, gençlik ordusu ise, yurtseverler ordusuna dönüştürülmeli ve partinin potansiyel ana kaynaklarından biri olarak işler hale getirilmeli, yani yurtsever gençlik hareketi geliştirilmelidir. Büyük eylem alanlarından birisi de, partinin işçilere doğru genişletilmesidir. İşçiler arasından kadrolar çıkarılmalıdır. Onların ister ekonomik, ister demokratik ve isterse olanaklı başka biçimlerdeki her türlü mücadelesi, ulusal kurtuluş mücadelesinin gereklerine uygun bir tarzda geliştirilmelidir. Ayrıca varolan diğer toplumsal sınıf ve tabakalar -esnaf, kadınlar, memurlar vs- uygun araçlarla ve kendi özgül problemleri temelinde örgütlendirilmeli ve bu temelde eyleme çekilmelidir.

Evet, kadrolar, tüm bu kesimler arasında çalışacak ve bunları örgütlenme içerisine çekeceklerdir. Tüm bu örgütler de içice ve temel parti örgütü etrafında toplanmalıdır. Böylece parti, bu duyargaları vasıtasıyla her alana ulaşabilecek ve hem genişliğine, hem de derinliğine bir örgütlenme gerçekleştirebilecektir. Elbette ki bu, kolay gerçekleşecek bir görev değildir. Azgın sömürgeci terör altında en kısıt olanaklarla gerçekleştirilebilecek olan bu örgütlenmelerin büyük zorluklar pahasına ve bu zorluklara göğüs gererek gerçekleştirebileceği gerçeği, bizim kısa süreli devrimci direniş pratiğimizden de çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Daha henüz politik bir hareket haline gelmeden, bağımsız bir grupken düşman en azgın bir biçimde bu hareketin temsilcileri üzerine saldırmıştır. Elbette ki, milyonların kendisine karşı örgütlendirildiği bu süreçte daha da vahşi bir biçimde saldırarak ve bu saldırısını sürekli kılmaya çalışacaktır. İşte militanlar böylesine azgın bir saldırı ortamında örgütlendirme faaliyetlerini sürdürecektir.

Bu azgın karşı-devrimci teröre karşı militanlar ne yapacak, nasıl davranacaklardır? Açık ki, onlar da daha ilk andan itibaren, karşı-devrimci teröre karşı kitlelerin yani halkın devrimci şiddetini dayatacaklardır. Başka türlü, parti programını hayata geçirebilmek ve bu programın zaferini sağlama yolunda ilk adımları atabilmek mümkün değildir. Düşman, en azgın terör uygulamalarıyla kitleleri susturmuş ve onlar arasında kendi duyargalarını hakim kılmıştır. Bugün çeşitli ajan şebekeleri ağ gibi her tarafı sarmış ve bu ağ, düşman aleyhindeki faaliyetlere karşı yoğun olarak kullanılmaktadır. Düşmanın bu alandaki hakimiyetine son verecek ve onun duyargalarını parçalayacak olan devrimci bir örgütlenmedir. Ancak devrimci örgütün uygulayacağı bir devrimci terör düşmanın bu alandaki hakimiyetine son verebilecektir. Düşmanın bu konuda bin bir tuzak geliştireceği ve bunları sürekli hareketin önüne bir engel olarak dikmeye çalışacağı açıktır. O halde, eylem geliştirirken buna karşı da uyanık olmak gereklidir.

Örgütlenme, kendisinden beklenen görevleri yerine getirebilmek için, düzgün yürümek ve işlemek zorundadır. Bunun için de devrimci şiddet kullanma gereksinimi vardır. Kitlelere biraz da böyle, yani düşmana karşı devrimci şiddet kullanılarak yaklaşılacaktır. Ancak, bunda başarısızlığa uğramamak hayati önemdedir. Şu bir gerçektir ki, devrimci mücadele düşmanın oyunlarını ve çabalarını boşa çıkara çıkara ilerler. Bu neyi gerektirir? Bu, örgütsel bir yaşamın içine girmeyi ve giderek milyonların örgütlendirilip eyleme kaldırılmasını, basitten karmaşığa doğru, gizli örgütlenmeden açık örgütlenmeye kadar tüm örgüt biçimlerinin kullanılmasını gerektirir. Tüm bunları da içice yaşayacak olan militandır ve bütün bu faaliyetleri o yürütecektir.

Militan son derece gelişmiş özelliklere sahip olmak zorundadır. Her şeyden önce bu türden zor koşullar altında gösterilmesi gereken çaba, ancak olağanüstü kişilerden beklenebilecek bir çabadır. Alelade, sıradan bir kişi bu ortamda iş yapamaz. Bu ortamda bir militanın iş yapabilmesi için, çok çeşitli özelliklerin yanı sıra, canlı yaşamdan edindiği özelliklere de gereksinimi vardır. Bu özelliklerin kazanılması yolunda, PKK'nin kısa geçmiş tarihi son derece öğretici ve tarihsel derslerle doludur. Ulusal kurtuluş mücadelesinin geliştirilmesi yolunda tüm yetenek ve inançlarını seferber eden, başta direniş

şehitleri olmak üzere, PKK kadrolarının bugüne kadar sergiledikleri özellikler çok iyi özümsemişliği gereken ve militanlaşma yolunda tüm kadroların kendilerine maletmek zorunda oldukları özelliklerdir. Evet, PKK'nin bugüne kadarki militan direnişçi geleneği ve bu geleneğin yaşatıcıları olan devrim şehitlerimizin ortaya koydukları kişilik; Kürdistan'da devrimci militanların ulaşmak zorunda oldukları tüm özellikleri açıkça ortaya sermiştir. Bugüne kadar, düşmana karşı kıyasıya ve soylu bir mücadele içinde şekillenen ve pekişen bu kişilik yaşatılmak ve pratik içerisinde daha da zenginleştirilerek geliştirilmek zorundadır.

BÖLÜM IV

PKK'NİN MİLİTAN DİRENİŞÇİ GELENEĞİ VE MİLİTAN KİŞİLİK

A) PKK'NİN MİLİTAN GEÇMİŞİ

Baştan beri sıraladığımız özellikler bir PKK militanının kişiliğinde nasıl somutluk kazanmalıdır? Bu özellikleri şu veya bu oranda kavrayan bir PKK militanı, Parti içinde, yoldaşları ve kitleler arasında yaşamını nasıl sürdürecektir, düşman ve dostlara karşı nasıl tavır takınacak, neye kin ve öfke, neye sevgi ve saygı besleyecek, ölüme karşı dağda, ovada, mahkemede, tutukevinde nasıl davranacak vb... Bu sorulan açıklığa kavuşturmadan önce PKK'nin militan direnişçi geçmişini ele almak ve bu deneyimin ortaya çıkardığı militan özellikleri detaylandırıp, geleceğe ilişkin militan özellikleri ortaya çıkarmak gerekmektedir. Çünkü, geçmiş kavranmadan geleceğe ilişkin belirlemeleri anlayabilmek mümkün değildir.

Kürdistan proletaryasının devrimci ideolojisi, sömürge ve yarı-feodal toplumsal yapı koşullarında, bağımsızlık ve özgürlük düşüncesi üzerinde her türlü imha yöntemi uygulanarak Kürdistan toplumunun başkalaşıma uğratılmaya çalışıldığı; Kürt hakim sınıflarının sömürgeciliğin tam bir uzantısı ve ajanı durumuna getirilmiş olduğu; zayıf bir yapıda bulunan Kürt küçük-burjuvazisinin sömürgeci yoz kültür ve yoğun asimilasyon ortamında ulusal değerlerinden önemli

oranda koparıldığı; her alanda egemen olan Kemalizmin Türk küçük-burjuvazisini somut gerçeklikten tamamen uzaklaştırdığı ve bu gücün Türkiye proletarya hareketi üzerindeki etkisinin güçlü olduğu; kısacası, Türk burjuva şovenizminin sol üzerindeki etkisinin, sosyal-şovenizmin düşünce alanında egemen bulunduğu bir ortamda doğdu ve bunlarla mücadele içerisinde gelişti.

Mevcut koşullarda gerçekten halkın çıkarları ve ulusal kurtuluş için bir nebze olsun bağımsız düşünen beyinler yoktu. Sömürgecilik düşünsel alanda da geliştirilmiş ve Kürdistan insanları düşünceleriyle de bağımlı hale getirilmişti. Ve böylece süreç Kürdistan toplumu için ulusal imha doğrultusunda işlemekteydi. İşte, derin bir yabancılaşmanın yaşandığı ve Kürdistan adının anılmaya bile cesaret edilmediği böylesi bir ortamda cesaret ve fedakarlığın en üst boyutlarda gösterilebilmiş olması, tarihimizde gerçekten büyük öneme sahip bir olaydır. Artık, Kürdistan halkının gerçek çıkarları için, ulusal kurtuluş için bağımsız düşünebilenler ortaya çıkmış, bu konuda söylenmesi gereken ve büyük bir devrimci cesaret isteyen ilk sözü söyleyebilmişlerdir. Bu alanda ortaya atılan ilk düşüncelerin serpilip gelişmesini sağlamak, yani bağımsız düşünebilmeyi toplumda ve kişilerde derinleştirebilmek, düşünce alanının da her yönüyle egemen olan şoven, sosyal-şoven, işbirlikçi ve bağımlı düşüncelere karşı amansız bir ideolojik mücadele vermek ancak düşünsel alanda güçlü bir direnme ile mümkün olabilirdi.

Düşünsel alanda yabancılaşmaya ve yabancı eğilimlere karşı yoğun bir mücadele ve direniş hamuruyla yoğrulan PKK hareketinin doğuşundan bahsederken, çağımızın en devrimci düşüncesi olan Marksizm-Leninizmin bu yıllarda bir kurtuluş tohumu olarak halkımızın yaşadığı topraklar üzerine serpilmeye başlamasından bahsetmek gerekmektedir. Hareketimizin ilk ortaya çıktığı dönem olarak tanımladığımız bu dönem, aynı zamanda Marksizm-Leninizmin kendi insanlarımıza tanıtılmaya başlandığı dönemdir de. Başlangıçta bir çoklarında egemen olan düşünce, düşünsel alanda atılan bu direniş tohumlarının bu kadar elverişsiz bir zeminde filizlenemeyeceğiydi. Ama insanlık onurunu yitirmeyenler için, ne halkımıza böyle bir düşünceyi taşırmaktan ve böylelikle yeni bir yaşamın yolunu çizmekten başka bir yol vardı ve ne de başka türlü bir

yaşam kabul edilebilirdi. Girilmesi gereken yola çağın tüm ağırlığıyla birlikte girilecekti. Ve öyle de yapıldı...

Kurtuluşu için ayağa kalkmış bir sınıf veya ulusun, kendisini siyasal ve toplumsal yönden tutsak eden, baskı ve sömürü altında tutan güce karşı her şeyden önce ideolojik alanda savaşması ve savaşı bu alanda kazanması gerekir. Ancak daha sonra bu temelde siyasal ve toplumsal alanda güçlü bir mücadele ortaya çıkabilir. İşte geçmiş mücadele tarihimizde de yapılan bu olmuştur. 12 Mart sonrasında, 1973'lerden itibaren güçlü bir teorik birikimin sağlanması ve bu birikimin güçlü bir ideolojik mücadeleyle ağırlıklı olarak 1978'lere kadar kendini ifade etmesi süreci böyle değerlendirilmelidir. Bu süreçte yaşanan, Marksizm-Leninizmin ülke somutuyla yaratıcı bir şekilde bütünleştirilmesi, ister sosyal-şovenizm ve isterse reformist-teslimiyetçi uşaklık eğilimi olsun Marksizmden her türlü sapmaya karşı mücadele edilerek teşhir ve tecridinin sağlanması düşüncede yabancılaşmaya son verilmesi ve ideolojik oluşumun tamamlanması olayıdır.

Bu konuda şunu da belirtelim ki, bu yıllarda dünya çapında Marksizm-Leninizmin ihtilalci özü üzerinde yaratılan karmaşa son derece yaygındır. Böylesi bir ortamda Marksizm-Leninizmin gerçek ihtilalci özünü yakalamak çok güç olduğu gibi, yaratıcılık ve büyük uğraş isteyen bir işti. Dünya komünist hareketinin birkaç parçaya bölündüğü, sosyalist, ülkelerin birbirleriyle ilişkilerinin koptuğu ve bazılarının sosyalist gelişme yolunda ilerleyemediği bir dönemde Marksizm-Leninizmi doğru bir şekilde kavramak ve ülkeye aktarmak gerçekten son derece zordu. Bu durumun ülkemizin içinde bulunduğu güçlüklerle birleşmesi ise doğru yolda yürümeyi daha da zorlaştırmaktaydı. İşte bu koşullarda, Marksizm-Leninizmin ihtilalci özünden taviz vermeden, uluslararası komünist hareketin ve sosyalist ülkelerin içinde bulunduğu karmaşık yapıdan olumsuz yönde etkilenmeden yol alma görevi vardı. Ve bunu gerçekleştirebilmek de son derece önem taşıyordu.

Uluslararası ve ulusal koşulların böylesine elverişsiz konumuna rağmen eşi görülmemiş bir yürek ve beyin gücü ortaya konularak atılması gereken adımlar başarıyla atıldı. Ancak atılan her adım daha başından azgın bir sömürgeci zor duvarına çarparak dışı dışı

bir mücadeleyi kaçınılmaz hale getirdi. Ne pahasına olursa olsun inançlarından taviz vermemeye ve onu maddi bir gerçeklik haline getirmeye kararlı olan devrimciler, bu uğurda kanlarını dökmekten çekinmeyerek, davayı artık dönülmez bir noktaya getirdiler. Bu nedenle mücadelenin doğuşundan başlayarak daha sonraki gelişmelere kadar Parti tarihini, bu tarihe militan bir öz kazandırmış olan şehitlerimizle birlikte ele almak kaçınılmazdır. Döktükleri kanlarıyla davaya ruh veren ilk şehitlerimizin ise, mücadelemiz açısından yerleri çok daha anlamlıdır. A. Dicle imzası ile yayınlanan, Mazlum Yoldaşın Anısı Yolumuzu Aydınlatan Sürekli Bir Meşaledir adlı yazıda bu konuda şunlar belirtilmektedir "...direnme temelinde düşüncede, politikada, eylemde ve örgütlenmede böylesine büyük olumsuzluklar ve tehlikeler, böylesine can çekişen toplumsal ve ulusal yapıya rağmen atılan ilk adımların, Kürdistan halkının uluslararası yaşamda yerini alıp çağdaş ulusların şerefli bir üyesi olma yolunda yürüttüğü mücadelenin gelişimi ve gelecekteki başarısında, buna, cesaret, bilinç ve özverileriyle kan vermiş ve ona hayat kazandırmış bu ilk direnişçilerin rolleri kesin ve belirleyicidir. Yoksa; kendisini, toplumunu ve halkını tanımadan çok uzak bazı ukala küçük-burjuvaların sandıkları gibi, böylesine somut tarihsel bir durumu yaşayan bir halk, bağrından ilk kader kurbanlarını vermeden; hem de eşine ender rastlanan bir yürek pekliğiyle, bir fedakarlıkla, bir cesaret örneğiyle kan dökmekten devrimci düşüncenin, devrimci eylemin ilk tohumlarının saçması mümkün değildir. Direnmeler konusunda bilgisi olan herkes, bu kadar dağıtılmış bir toplumun direnmesiz ve eylemsiz olarak güçlü bir tarzda örgütlenilebilmesinin mümkün olmadığını bilir. Bu, Kürdistan küçük-burjuvazisinin durumundan da rahatça anlaşılabilir. Onlarca seneden beridir hep örgütlenediklerini söyleyen küçük-burjuva ukalaları, örgütlenmede ne yaratabildiler; eylemde ne yapabildiler; bunları neden yaratamadıklarını hiç düşünmüyorlar mı? Yanı başlarındaki başka halklara baksalar, kendi cüceliklerini, tanınmazlıklarını, utanmazlıklarını göreceklerdir.

Tarihin ve çağın yargısının kendisi için böyle olduğu toplumlarda dirilmek için ilk kader kurbanları gereklidir. Başka hiçbir çözüm böylesine diriltici bir özelliğe sahip değildir. Özgürlük ağacına ve-

rilmesi gereken ilk hayat suyu, bu şehitlerin kanıdır. Tarih böylesine zor bir dönemde; dayanılması güç acılarla yüz yüze gelen bu ilk şehitleri böyle anacaktır. Diğer halkların tarihlerinde de böyle anlar olmuştur. Ama Kürdistan halkının tarihinde, bu süreç yeni başlamıştır. Halkların direnişlerini dayandırdıkları temeli açıklamadan, ülkemizdeki 75 sonrası direnişçilerinin büyüklüğünü anlamak mümkün değildir.

Vietnam direnişçileri, Vietnam tarihinin güçlü direnme geleneğine dayanmış ve bunu temsil etmişlerdir. Bu güçlü direnme geleneği onlara, Fransız sömürgeciliğine karşı mücadelelerinde büyük bir direnç ve cesaret vermiştir. Fransız sömürgeciliği ise, onların varlığını imhaya değil sadece sömürmeyi amaçlamış ve aynı zamanda çok uzağında oldukları Vietnam'dan kovulacaklarını her zaman düşünmüşlerdir. Yine Rus devrimcileri de büyük Rus kültürüne ve değerleri dipdiri olan bu Rus halkına dayanmıştır, çağdan tecrit olmuş, çarlık gibi bir düşmana karşı savaşmışlardır. Rus devrimcilerinin sahip olduğu cesaretin, böylesine güçlü bir maddi temeli vardır. Yine Fransız ihtilali dönemindeki devrimciler ise, burjuva aydınlık çağına Rönesans denilen tarihi atılıma, ekonomide, bilimde, kültürde ve politikada kendini kanıtlamış olan-burjuva erdemlerine dayanırlar. Peki Kürdistan'daki devrimciler hangi gelişmiş kültüre, hangi direnmeci tarih mirasına dayanmaktaydılar? Unutmayalım ki, Vietnam devrimcileri 3. Enternasyonal'in desteğini almış, Rus devrimcileri Avrupa devrimcilerinin yanı başında yetişmişlerdir. Ya halkları adına bağımsızlık ve özgürlük şiarıyla ortaya çıkan Kürdistan direnişçileri kimin desteğini almaktadırlar?

Bir yandan ilkel milliyetçiliğin en olumsuz mirası ve entrikaları, diğer yandan sosyal-şovenizmin tahribatları, onları, soylu hedeflerine ulaşmaktan caydıran manevralarla karşı karşıya bırakmıştır. Çağın, Kürt halkı hakkındaki yargısı ise, destek olmak bir yana, "dirilmeleri zordur" biçimindeydi. Böyle uluslararası koşullar, böyle bir tarihsel miras, üzerlerine uygulanan böylesine imhacı bir siyaset karşısında, büyük oranda tüketilen bir halkın bağrında, bir bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini başlatıp geliştiren bu ilk direnişçiler neye dayanmaktaydılar? Buna olanak var mıydı? Bağımsızlık ve özgürlükten taviz vermemek ve işbirlikçi olmamak koşuluyla, "halkımız var mıdır, yok mudur" tartışması yapmamak koşuluyla, "halkımız, çağımızda

şerefli bir yer tutması gereken bir halktır" inancıyla yola çıkan bu insanların devralacakları ne vardı? Hangi mirası devralıp örgütleyeceklerdi? Bu cesareti nereden alacaklardı? Ellerinde, inanmış oldukları bağımsızlık ve özgürlük biliminden başka ne vardı?

İşte, böylesine bir dönemeçte, Marksizm-Leninizm adlı soylu bilime dayanmaktan başka, çok az bir olanağı olan bu insanlar, böyle bir halk içine tohumlar gibi serpilip, kanlarını akıttılar ve o anlaşılmas, tanınmas sömürgeciliğe karşın, bu halkı ayağa kaldırdılar."^[25]

Kürdistan toprakları devrimci mücadeleye o kadar susuzdur ki, verilen ideolojik mücadelenin belli bir süre sonra bir politik gerçekliğe doğru yönelmemesi, beraberinde korkunç bir oportünizme batma tehlikesini getirir. Kürdistan gerçekliğinin devrimci bir düşünceyle, Marksizm-Leninizmle tanışması, bu ideolojiyi erkenden politik bir güce dönüşmeye zorlar. Bazı grupların başlangıçta bir takım gerçekleri ifade etmelerine ve bu temelde ideolojik grup biçiminde ortaya çıkmalarına rağmen, devrimci bir tarzda politik-toplumsal gerçekliğe yönelemedikleri; örgütlenip eyleme geçemedikleri için kolayca dumura uğratıldıkları; soysuzlaştıkları; devrimci ruhun bitirildiği ve devrimci eylemin olanaksız hale geldiği bir entelektüeller kulübüne dönüştükleri, hem Türkiye, hem Kürdistan ve hem de dünyadaki birçok örnekte açıkça görülen bir husustur. İşte, Hareketimizin ortaya çıkış döneminde karşı karşıya bulunulan en büyük zorluklardan biri de buydu. Onca elverişsizliği rağmen, devrimci düşünce mutlaka politik ve toplumsal gerçekliğe yönelmek, onu devrimci bir tarzda değiştirmek için kendisini örgütlendirmek ve eyleme geçirmek zorundaydı. Eğer o da, birçok grup gibi, bir sahtekarlar grubu durumuna düşmek, bir lafazanlar grubu olarak kemikleşmek istemiyorsa, politik gerçekliğe yönelmek durumundaydı. Aksi halde, kaçınılmaz olarak soysuzlaşacaktı.

İşte Hareketimizin yapması gereken anlığın, saçılan tohumların derlenmesinin artık zorunlu hale geldiği, yalnız bir ideolojik grupla yetinmenin giderek zorlaştığı ve Kürdistan koşullarında ihtilalci Marksizm-Leninizmin kendini politik-toplumsal bir güç haline getirmek için zapt edilmez bir gelişme sağladığı ortamda, yavaş yavaş ideolojik mücadeleden politik mücadeleye yönelme zorunluluğu

ortaya çıkıyor ve böylelikle mücadele tarihimizin en zorlu evrelerinden birisi karşımıza dikiliyordu. Ya bu adım atılacak, ya da kötü bir akıbetle yüz yüze gelinecekti. Bunun belirtileri olarak, ideolojik mücadele safhasının geride bırakılmakta olduğu 1977 yılında örgüt tarihimiz talihsiz bir olayı da yaşamıştır. 18 Mayıs'ta, ideolojik mücadele döneminin önder militan savaştısı olan Haki KARER'in bu mücadelenin yoğun olarak verildiği bir dönemde ve politik-toplumsal bir güç haline gelmeye başladığımız bir sırada alçakça katledilmesi, anıya bağlılığın da bir gereği olarak mücadeleyi yükseltmemiz ve ileri doğru götürmemiz gerektiği konusunda daha fazla zorlayıcı oldu.

"Haki KARER yoldaşın ölümü bizim için, herhangi bir ölüm olayı değildir. Soylu değerler için ölmenin ve hatta savaş vermenin çok zor olduğu bir toplumda yaşıyoruz. En basit sebepler yüzünden, insanların birbirlerini katlettikleri bu toplumda bağımsızlık ve özgürlük uğruna ölmek kolay kolay yanaşılacak bir şey değildir. Bu konuda atılan adımların henüz çok zayıf olduğu ve böyle soylu bir davanın, çok az insan tarafından, o da henüz düşüncede kabul edildiği bir dönemde verdiğimiz bu ilk şehit, elbette ulusal ve toplumsal koşullarımız nedeniyle bizi derinden sarsan bir olaydır. O, döktüğü kana doğru sahip çıkılmasını ve bunun gereklerinin yerine getirilmesini isteyen, kendisi ile, inanarak yola çıkmış insanları bir an bile yalnız bırakmadan, gerekene mutlaka uymalarını sağlayan büyüklükte biridir."^[26] Bu anlamda da Haki yoldaş, daha ideolojik bir grup olarak doğuş aşamasındayken, böyle dönülmez bir aşamaya ulaşmamızın temel harcını kanıyla oluşturmuş, bu dönülmez doğrultuya girmemizin temel itici gücü olmuştur.

Haki KARER yoldaşın anısına bağlılığın bir gereği olarak, mücadeleyi geliştirme, onu bir üst evreye sıçratma zorunluluğu vardır. Ve tabii ki bu, zorluklar içerisindeki yaşamın, dayanılmaz baskı ve sömürü ortamının doğal bir sonucuydu. Belirleyici olan, elbette ki bu yılların, başından beri üzerinde uzun uzun durulan kabul edilemez niteliğidir. Bütün bunların sonucunda, resmi örgütlenmeye yönelmek için, teorik çalışma ve ideolojik mücadele faaliyetlerimizin ortaya çıkardığı sonuçları bir programda somutlandırma ne kadar zor ve sonuçları önceden ne kadar kestirilemez olursa olsun, yüklü bir

politik mücadeleye başlama gereği ortaya çıktı. Böylece, yurtseverliğin, insanca yaşamın ve ideolojiye tutarlı bir tarzda sahip çıkışın bir gereği olarak devrimci programın hazırlanması çalışmalarına cesaret edildi ve 1977'nin sonunda program taslağının hazırlanmasıyla bu görev yerine getirilmiş oldu.

Bu tarihten itibaren, hazırlanan programın bir örgütlenmeye kavuşturulması ve kitlelere götürülmesi amacıyla yoğun bir faaliyet içerisine girildi. Bu çabaların bir sonucu olarak, mücadelenin önemli oranda kucakladığı gençlik kesimi devrimci-yurtsever gençlik mücadelesini yükseltirken, yavaş yavaş işçi-köylü kitleleri içerisinde de devrimci hareket yayılmaya başladı. Sömürgecilerin, devrimci hareketin gelişimini engellemek için, içten ve dıştan yönelttiği saldırılar boşa çıkarıldı. Bu gelişmeler karşısında sömürgeciler, özellikle Hilvan'da Hareketimize karşı feodal-komprador güçleri saldırtmaya başladılar. Düşmanın, bu imha saldırısına karşı, başta Halil ÇAVGUN yoldaş olmak üzere bir grup devrimcinin canları ve kanları pahasına geliştirdikleri direniş mücadelesi yükselttiler, giderek kitleleri de içerisine alacak şekilde genişletildi. Sömürgeci Türk devleti ve hain işbirlikçileri feodal-aşiretçi güçlerin amansız baskı ve komploları ortamında devrimci direnişten ve bağımsızlıktan vazgeçmemenin seçkin bir örneği ortaya kondu.

Halil ÇAVGUN yoldaşın şehit olması ile ve onun kanıyla çizdiği doğrultuda gelişen Hilvan Direnişi, sömürgeciliğe ve onun işbirlikçilerine karşı en zor koşullar altında geliştirilen bir direniştir. Bu direnişle Hareketin politik bir güç haline gelmesi süreci ve kitleselleşmesi giderek daha da hızlanmıştır. Bu direniş, özellikle direnişçi bir kişiliğin gelişmesinde önemli bir köşe taşıdır. Nitekim bu direniş temelinde ve onun ardından sayısız direnme ve şehit düşme olayları gelişti. 1978'in Kasım'ına gelindiğinde; mücadelenin gelişim düzeyine cevap verebilecek, onu daha da ileri götürebilecek ve halka önderlik edebilecek bir örgütün yaratılması zorunluluğu daha da yakıcı bir hale geldi. Ve bu ayın 27'sinde yapılan bir toplantı ile, Partimiz PKK resmen kuruldu. 1979'lara girildiğinde artık devrimci siyasetin gergin zemberekleri boşanmış, çalışmalar, gerili yaydan fırlayan ok gibi, büyük bir atılım göstermeye başlamıştı. Hilvan'da geliştirilen direnişle, aşiretçi-feodal çetenin gücü dağıtılarak, devrimci mücadele,

kent ve kırdaki tüm halk kitlelerini kucaklayan maddi bir güç, coşkulu bir kabarış haline geldi. Bu durum yansımaları, Siverek'te de bularak, Partimiz önderliğinde "savaş ağası" Mehmet Celal Bucak'a karşı devrimci direniş mücadelesi geliştirilmeye başlandı. Hilvan Direnişine eklenen Siverek Direniş halkası da, başta Salih KANDAL ve Cuma TAK olmak üzere, sayılan 50-60'ı bulan yiğit PKK direnişçilerinin kanları ve canları pahasına yükselttikleri direnişle, bağımsızlık ve özgürlük ağacına oluk oluk kan akıtılması ve bu temelde bağımsızlık ağacının, düşüncesi ve politikasının daha da büyümesi olayıdır. Bu direniş pratiğini de bu anlamda değerlendirmek gerekmektedir.

Siverek'te geliştirilen mücadele, tüm Kürdistan'da devrimci atılımın gelişmesinde adeta bir kamçı rolü oynamış ve bu andan itibaren kitlelerin mücadeleye katılımı daha da hızlanmıştır. Gelişen mücadele karşısında, Kürdistan'daki egemenliklerini tümünden yitirebileceklerini kavrayan sömürgeciler, sivil güçleriyle yönetimlerini sürdüremeyeceklerini anlayınca, mevcut durumu kendi lehlerine dönüştürebilmek amacıyla 12 Eylül askeri-faşist darbesini düzenlediler. Tüm ordusunu seferber ederek halkımıza savaş açan faşist cuntanın imha ve katliamlarına karşı teslim olmayıp sömürgecilerin oyunlarını boşa çıkaran PKK partizan ve savaşçıları bu dönemde de destanlaşan direnişler sergilediler. Bu direnişler içerisinde Şikestun Direniş önemli bir yer tutar. Uşakları ve işbirlikçileri yetmiyormuş gibi, bir de ordusu ile PKK üzerine gelen sömürgecilerin askeri güçleriyle meydana gelen çarpışmalardan biri ve ona teslim olmamanın seçkin bir örneği olan Şikestun Direniş, mücadele tarihimizde önemli bir yer tutar. Bu direniş, aynı zamanda, PKK ile sömürgeciler arasındaki kopuşmanın daha da derinleştiği bir aşamanın ifadesidir. Gerektiğinde, en zor koşullar altında bile olursa düşmana teslim olunmayıp direnileceği ve direnilmesi gerektiği burada açıkça ortaya konulmuştur. Şikestun'da Ahmet KURT, Mehmet KURT, Selman DOĞRU ve Mehmet SİNCAR yoldaşların gösterdiği bu direniş ülkenin dört bir tarafına yayılarak, bu proleter kahramanlık temelinde sömürgecilerin ordularına karşı sayısız direnişler gelişti. Azgın sömürgeci saldırılara karşı, başta Mardin, Pazarcık, Dersim, Bingöl olmak üzere, Kürdistan'ın hemen her alanında direnen Partimiz ve halkımız eşsiz yiğitlik ve kahramanlık

örnekleri verdi. Bu, PKK tarihinde dönülmez bir noktayı oluşturduğu gibi, sömürgecilikle halk arasındaki çelişkiyi de dönülmez bir noktaya kadar geliştiren ve bu anlamda da bizi direniş tarihimizin daha üst bir aşamasına götüren bir dönüm noktasıdır.

12 Eylül sonrasında dışarıda, yani dağlarda, halk arasında, en güçlü direnişler sergilenirken, diğer yandan sömürgeci zindanlarda da en ağır koşullarda teslim olmamanın, direnmenin ve bu yoldan dönülmezliğin görkemli örnekleri ortaya konulmaya başlanır. Mücadelemiz ve Partimiz açısından cezaevi ise son bir duraktır. Eğer mücadele kendisini orda da dener ve bu sınavdan hakkıyla çıkarsa, artık direnmeyi temsil eden örgütün, o örgütün amacının, dayandığı halkın ve o halkın gündemine koyduğu amacın ölümsüzleştiğinden söz edilebilecektir. İşte zindanlarda yükseltile direniş, bu sınavın başarılmaması ve ölümsüzlüğün bizzat içerde şehit düşen yoldaşların kanlarıyla mühürlenmesidir. Üç yıla aşkın bir süre, en zor koşullarda açlıkla, işkenceyle, düşmanın her türlü imha yöntemleriyle ve teslimiyet eğilimiyle boğuşa boğuşa geliştirilen direniş hareketinde akıtılan kanlar, bu anlamda değerlendirilmelidir. PKK direniş sürecinin bir devamı ve yeni bir halkası olan ve MAZLUM, HAYRİ, KEMAL yoldaşlarda somutlaşan tutukevi direnişi, ulusal kurtuluş mücadelemizde yeni bir dönemin başlatılması, devrimci halk önderliğinin (PKK'nin) güçlendirilmesi, örgütlü bir ulusal kurtuluş hareketinin yaratılması ve savaşarak ayağa kalkmış bir halk konumuna ulaşılması için emredicidir. Ve böyle bir gelişmenin sağlanmasında temel teşkil edebilecek güçtedir.

Zindanlarda geliştirilen direniş ve bu direnişte şehit düşen, başta Mazlum, Hayri, Kemal, Ferhat ve Akif yoldaşlar olmak üzere, onlarca yoldaşın gösterdiği kahramanlıklar, PKK önderliğinde geliştirilen ulusal kurtuluş mücadelesinin zapturapt altına alınamayan gerçeğinin ifadesi, dolayısıyla mücadelenin zaferini müjdeleyen bir direniştir. Özellikle de, Kürdistan'da birçoğunun kendisinden umut kestiği ve yine birçoğunun gerici ve sahte amaçları için alınır-satılır değerler olarak gördükleri bağımsızlık ve özgürlük değerlerinin bir daha elden bırakılmamacasına, vazgeçilmezcesine sahip çıkılan değerler haline gelmelerine yol açan direnişlerdir. Onlar, çok üst boyutlarda bir direnişi, belki de ileride bir halk olarak, bir ulus olarak

milyonların direnişleri olarak düşmanı kahredecek bir direnişi bu zindanlarda gerçekleştirdiler. Tutukevindeki direnişin bedeli ancak yarının milyonluk ordularının düşmanı kahretmesinde ortaya konulabilir. Kısacası; tutukevi direnişi gelecekte yansımaları ancak bu şekilde gösterecektir.

Bu direniş halkalarına ekleyeceğimiz bir diğer halka da Hezil Direnişidir. Mücadelemizin yeni bir doğrultuya girdiği ve yeni döneme ilişkin adımların atılmaya başlandığı bir zamanda, düşmana teslim olmayıp en şerefli bir tarzda çatışarak ölümü seçmenin bir örneği olan bu direniş, aynı zaman da yeni döneme ilişkin faaliyetlerimizin de direniş temelinde geliştirilmesinin seçkin bir örneğidir. Açık ki bu direniş, yeni dönemde de faaliyetlerin geliştirilmesinin temelinde yatan asıl öğenin direniş olduğunu ve özellikle de düşmanın her türlü oyununa ve saldırısına karşı kesinlikle elden bırakılmaması gereken bir silah olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yine bu örnek, Kürdistan'da atılacak her adımın ancak birçok şehidin kanı, canı ve direnişi pahasına atılabileceğine ve direnmesiz en ufak bir gelişmenin dahi sağlanamayacağına açık bir işarettir. Hezil Direnişinin kahramanları, Şahin KILAVUZ , Cahit DAYAN, Musa İLK, Veysi ŞİMŞEK, M. Beşir AKSOY, Hasan ÖZÇELİK, Fuat ERTÜRK ve Veysi HANTAS yoldaşların direnişleri bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Direnışlere ekleyeceğimiz son bir halka da Cizre Direnişidir. Cevdet GÜNERHAN ve Ferhan İL yoldaşların düşman askerlerine karşı çatışarak, ölümleri pahasına yükselttikleri bu direniş, yeni dönemde de düşmanın çok güçlü donatımına karşı teslim olmaksızın direnilerek ölmenin ve kahramanlaşmanın ifadesi ve PKK direniş geleneğini daha da boyutlandıran, daha da anlamlı kılan bir olaydır. Diğer taraftan, çok kıt olanaklarla da olsa ve karşıdan katbekat üstün düşman güçleri tankıyla, panzeriyle de gelse, buna karşı direnişten başka yol seçmemenin ve düşmana hiç bir şekilde teslim olmamanın gerekliliğinin en son örneği olması açısından yeni dönemdeki direniş mücadelemize ışık tutmakta ve direniş konusunda seçilmesi gereken yolu göstermektedir.

Gerek Hezil Direnişi ve gerekse Cizre Direnişi ortaya koydukları derslerle, içine girilen yeni dönemin çok rahatlıkla katlanılabilecek

bir dönem olduğu gerçeğini hiç bir kuşkuya yer bırakmamacasına ortaya koydular. Halk savaşına doğru gitmede, buna militanca yönelme anlamında, birer direniş örneği, birer köprü oldular. Bu direnişler içerisinde yüceleşen isimler, açık ki çok kısa bir geçmiş içerisinde ortaya ıktılar. Parti önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesinin çok kısa bir evresinde ortaya ıkımlarına rağmen, önmüzdeki dönemin tarihi gelişmine yansımaları çok büyük oldu. Onlar aynı zamanda yeni döneme ilişkin mücadelenin geliştirilmesini emreden ve uygulatan örneklerdir.

İdeolojik grup döneminde Haki KARER adıyla ortaya çıkan, partileşme döneminde Diyarbakır tutukevi direnişiyle doruğa varan, Hezil ve son Cizre direnişiyle de devam eden, bundan sonra da devam edecek olan PKK'nin militan direnişçi geleneğini kısaca böyle özetlemek mümkündür. Bundan sonraki Kürdistan tarihi, Kürdistan'ın yüksek dağlarının doruklarında yükselen direniş aleviyle daha da kızılaşacak ve bu militan direniş geleneği sürdürülecektir.

Böyle bir direniş geleneğini kendisine temel alan bir parti ve o partinin militanının geleceğin güçlü zaferlerini yaratmaması için hiçbir neden yoktur. Direniş geleneğimiz, daha yüzlerce örneğini gösterebileceğimiz soylu bir gelenektir. Yalnızca şehit olanlarımızın değil, aynı zamanda halen yaşayanlarımızın da içerde ve dışarıda sergiledikleri bir direniştir bu. Kısa sürede böylesine görkemli bir direniş geleneğini yaşayan bir parti ve bu partinin yaşayan militanları açık ki en güçlü özelliklere ulaşabilmişlerdir. Çok güç dönemlerde sağlanan bu özellikler geleceğe yansıtılınca, milyonların örgütlendirilme sinin, savaşmanın ve dolayısıyla zaferlerin temel garantisi de sağlanmış ve bu anlamda da gelecek güvence altına alınmış demektir. Bu açıdan, yakın geçmişi böyle olan bir Hareket, önmümüzdeki dönemde milyonların ayağa kalkmasında ve bunların örgütlenmesinde temel bir güvence olduğu kadar, milyonların mutlaka elde etmeleri gereken zaferlerin de güvencesidir. Partinin militan geleneğini kendisine temel bir rehber olarak alan bir militan da açık ki, gelecekte, tüm örgütlenmelerde ve özellikle de parti örgütlenmesinde, halkı ayağa kaldırmada, halk savaşını geliştirmede ve onu zafere götürmede kendisinden beklenen katkıyı sağlamada güçlü güvenceye ve bu temelde sağlam özelliklere sahip olabilir.

Anlaşılabacağı üzere, PKK'nin militan geleneğinin kökleri bu yakın geçmişte gizlidir. Dolayısıyla da PKK'nin gelecekteki militan özelliklerini bu geçmişten ayırmak mümkün değildir. Tam tersine, yeni özellikler, bu geçmişle etle-tırnak gibi birbirine bağlıdır ve bu geçmiş temelinde biçimleneceklerdir. Açık ki, bu özellikler kendiliğinden elde edilemez. Hiçbir militan bu özelliklere kendiliğinden ulaşamaz. Militan, ancak yakın militan geçmişle etle-tırnak gibi bağlı olduğu oranda, bunu kavrayıp özümsemiştiği oranda geleceğin militan özelliklerini şahsında somutlaştırabilecektir. Ve o, geçmişini benimsediği, kavradığı ve geleceğe taşırmada kararlı olduğu oranda bir PKK militanı sıfatına layık olabilecektir. Bu nedenle, geleceğin güçlü bir militanı, yakın geçmişin direnişle dolu tarihini iyi özümsemelidir. Kendisini iyi tanımak ve bu temelde de geleceğe yönelerek güçlü bir militan özelliğine kavuşabilmek için, bu geçmişini bilmek zorundadır. O, üzerinde inşa edildiği ve bizzat ördüğü bir binanın temel tuğlalarından biri olarak, inşa ettiği binanın temel harcını bilmezse, onun inşasındaki tarihsel rolünü de yerine getiremeyecektir. Eğer militan, tarihsel rolünü oynamak istiyorsa, geçmişini de en iyi tarzda kavramak zorundadır.

O halde, sayısız direniş ve kahramanlık örnekleriyle dolu olan PKK'nin militan geçmişinin ortaya çıkardığı, geleceğe yol gösterici militan özellikler nelerdir, bu özelliklerin geleceğe yansması nasıl olacaktır ve bir militan şahsında hangi ana özellikleri somutlaştırmalıdır? Şimdi de, sayısız acılardan ve deneylerden süzülerek ortaya çıkarılmış olan ve geleceğin militanına, örgütsel çalışmada, eylemde, yoldaşları ve kitlelerle ilişkilerinde, zindanlarda ve daha birçok alanda yol gösterecek olan bu özellikleri ele alalım.

B) DEVRİMCİ EYLEMDE PKK MİLİTANI

a- Yurduna Karşı Büyük Bir Sevgiyle Doludur

Bir PKK militanının sahip olması gereken en temel erdemlerden birisi yurtseverliktir.

Yurtseverlik, sıradan ve öyle geçirtilerecek bir olay değildir. Aksine, militanı militan yapan en vazgeçilmez öğelerin başında gelir. Militanın yurtsever bir duygu ve bilinç içerisinde olması demek; her şeyden önce ulusal ve toplumsal gerçekliğini tanıması ve bu gerçekliği enternasyonalizmle birleştirmesi demektir. Bu anlamda da yurtsever olmak; özellikle yurtseverliğin ana ögesi olan vatan, ülke kavramını, duygusunu ve bilincini kendisinde birleştirmek, bağımsız bir yurt yaratmanın derin özlemi ve arzusu içinde olmaktır.

Militan, kendi yurdunun özelliklerini çok iyi takdir etmek, sevmek, değer vermek ve bunları daha da yüceltmek gerektiğine candan inanmak; en yüce bir ülkü olarak, bağımsız bir yurt yaratmanın ve bu olmaksızın hiç bir gelişmenin sağlanamayacağını derin bilinci içerisinde olmak zorundadır. Yurdunu, dağlarıyla, ovalarıyla, nehirleriyle, havasıyla, suyuyla, yer altı ve yerüstü zenginlikleri ve her şeyiyle karış karış çok iyi tanımalı ve sevmeli; gerektiğinde bu değerler, bu topraklar uğruna ölmesini bilmelidir.

Normal bir insan düşünülemez ki; yurdu için ölmesini bilmesin, kendisini bu değerler uğruna feda etmesin. Çağımızda normal insan ölçüsü, bu değerler uğruna ölmeyi de göze almaktır. Hatta, burjuva anlamda bile, yurdunun bağımsızlığını unutan kişi bir hain, bir işbirlikçi olarak damgalanır ve toplumda böylelerine en küçük bir değer verilmez. O, sürekli kötülenmekten, lanetlenmekten kurtulamaz. Bu nedenle, militanın sahip olması gereken özelliklerin başına yurt-severliği koymamız son derece yerinde ve anlamlıdır.

Bizim sözünü ettiğimiz ve bir militanda bulunması gerektiğini söylediğimiz yurtseverlik, emekçilerin, proletaryanın yurtseverlik anlayışıdır. Zira bu yüce anlayış, çağımızda ve günümüzde çok çeşitli güçler tarafından özünden boşaltılarak birtakım kirli amaçlara alet edilmekte ve bu konuda bir kavram kargaşası yaratılmak istenmektedir. Tekelci ve sömürgeci burjuvazi, halklar üzerinde baskı uygulayıp onları iliklerine kadar sömürürken ve sınıf mücadelesini her türlü yöntemle bastırırken; aynı şekilde işbirlikçiler, vatan hainleri ülkelerini beş meteliğe satarken bütün bunları yurtseverlik adına yapmakta ve gerçek yurtseverler olan devrimciler ile komünistleri "vatansız, vatan haini" olarak suçlama alçaklığını göstermekte, bu konuda demagojiye başvurmaktadırlar. Bizim ülkemizde de, işbirlikçiliği ve teslimiyeti geliştirenler bu yüce sığ sığa sahip çıkma çabasına girmektedirler. Özellikle küçük-burjuvazinin çeşitli iflah olmaz temsilcileri bu yüce değeri dillerinden düşürmeyerak onu burjuva milliyetçiliği ve hatta sahte milliyetçilik derekesine indirmekte; bir taraftan kendilerinden başka hiç kimseyi bu sığa layık görmezken, diğer taraftan da her türlü ulusal değere ihanet ederek teslimiyetçiliği, reformizmi ve uşaklığı geliştirmektedirler. Bu nedenle PKK militanı, gerçek proleter yurtseverliğin ölçüsünü yakalamalı ve bu konudaki maskeli anlayışları iyi tanıyarak teşhir etmelidir.

Biraz daha açmak gerekirse, bir militanda yurtseverlik ögesi nasıl somutlaşmalıdır?

Daha önce de vurguladığımız gibi, ülkesini tanımalı ve sevmelidir. Hele birde ülkesi işgal ve istila; hem de en alçakça bir işgal ve istila altındaysa, açık ki bu durum onda müthiş bir bağımsızlık fikri yaratmalıdır. Eğer, amansız ve güçlü bir işgal ve istila altında bulunan yurdu onda her yönüyle gelişkin bir bağımsızlık bilincine yol açmıyorsa, o kişi bir militan olmaktan çok, köle ruhlu bir uşaktır. Bu

konuda bilinçsizlikten uydulaşmış veya düşmanın zoraki egemenliği altında bilinç ve duyuları karartılmış sıradan bir köylünün, bir emekçinin durumu anlaşılabilir ama, bir de aydınlarda bu kavram gelişmemişse açık ki onlar iflah olmaz bir hastalık içindedirler demektir. Bir kişi eğer yurdunun özelliklerini biliyor, sömürgeci işgal ve istila altında inletildiğini görüyor ve bunlara rağmen, gereken bağımsızlık düşüncesine, bilincine ulaşamıyor ve direnişçi bir tutum içerisine girmiyorsa, böylesi, değil militan olmak, dürüst sıradan bir vatandaş bile olamaz. Olsa olsa, toplumda hiç bir değeri olmayan, uşak ve köle ruhlu kendini tanımaz bir hain olur.

Bu anlamda, günümüz Kürdistan'ında yaşanan güncel ve somut koşullarda yurtseverlik, ulusal direniş hareketinin şahsında somutlaşır ve bu mücadelenin bir direnişçisi olma şeklinde ortaya çıkar.

Konuyu daha da somutlaştırsak; yurtseverlik, ülkemizin direnmeye en yatkın alanlarında, ülkemizin ve halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesinin en sağlam ve stratejisine uygun olarak gelişebileceği alanlar olan dağlık kesimlerde savaşmayı da gerektirir. Belki hemen dağlara çıkıp savaşmak gerekemeyebilir, ama tüm ruhu ve bilinciyle bu alandaki savaşa katılmak, onu desteklemek ve zafere ulaşmasında tüm gücünü ortaya koymak zorunludur. Bu konuda, uşak bir küçük-burjuva temsilcisi, bizi, dağlara aşık olmakla ve uygarlıktan korkan kızıldereci aşiret reisleri gibi, uygarlık geliştikçe dağlara kaçmakla suçluyor. Açık ki, bunu söyleyen iflah olmaz bir uşaktır. Kürdistan'ın koşullarını ve onun düşmanlarını biraz olsun yakından tanıyabilenler, Kürdistan'da en güzel, en anlamlı özgürlük destanlarının ancak dağların doruklarında yaratılabileceğini de bilirler. Biz bu özelliğimizle ancak onur duyarız. Bunu en temel bir özelliğimiz haline getirmekle -ki bu, yalnız bizim değil, Kürdistan halkının da tarihsel bir özelliğidir- en doğru şeyi yaptığımızın bilincindeyiz. Nasıl ki, Afrika halkı özgürlük ve kültürünü ormanlarda gizlemişse, Kürdistan halkı da özgürlüğünü dağlara sindirmiştir ve bu özelliğini ancak dağlarda yeniden bulabilir. Oradan başlayarak, giderek ovalarına ve şehirlerine de bunu egemen kılabilir. Yoksa, düşmanın açık ve yoğun baskısı altında kendisine yabancılaştırılmış, ihanet ve kölelik kokan ovalık ve kentsel alanlar bu ruhun yaratılmasının zemini olamazlar. Bu alanlara egemen olan, direnişten uzak, uyduluk kokan yaşantı ve

politikacılıktır. Ama bu yaşantı ve politikacılık da itibar edilecek ve yurtseverliğe sunulacak bir olay değildir.

Günümüzde, şehirdeki ve ovadaki vatandaş da direniş için dağları esas almak ve seçmek zorundadır. Şüphesiz ki, şehirde, ovada ve zindanlarda da direnişler yaratılır. Bunun anlaşılamayacak bir yönü yoktur. İşçi sınıfı, gençlik, aydınlar hep bu alanlardadır ve direniş mücadelesi bunları da kucaklayacaktır. Ancak, bu alanlar temel alınarak bağımsızlık ve özgürlük için yola çıkılamaz. Bağımsızlığa ve özgürlüğe yönelmenin gerçekçi yeri, Kürdistan dağlarının doruklarıdır. Hakiki özgürlük, gerçek devrimci direniş, öncelikle burada boyutlanacak, dağı-taşı, tüm ovaları ve şehirleri buradan saracaktır. Ve özgürlük ruhu dağlarda tomurcuklanıp giderek tüm bu alanlarda çiçek açabilecektir. Bu bir yakıştırma değil, Kürdistan devriminin tarihi ve toplumsal koşullarının, coğrafyasının, kısacası; devrim teorisinin gerektirdiği bir özelliktir. Bu yalnızca coğrafik yapı değerlendirmesinin bir sonucu değil, aynı zamanda bağımsızlık ve özgürlük bilincinin ortaya çıkardığı bir durumdur.

Bugün ülkesinin dağlarında güçlü bir yurtseverlik bilinci ve duygusuyla savaşmayan ve bu alandaki savaşıma, ister yurt içinde olsun, ister yurt dışında olsun; ister kentte, ister köyde olsun; ister ovada ve isterse dağda olsun hizmet etmeyen bir anlayış yurtsever olamaz. Yurtsever olamayan bir anlayış da uşaklık ve ihanetten kurtulamaz.

Yurtseverlik, aynı zamanda yalnızca bir bölgeyi ya da yöreyi değil; tüm ülkeyi, bütün bölgeleri ve yöreleriyle birlikte sevebilmeyi ve tanıyabilmeyi gerektirir. Yani yurtseverlik bir yurt sevgisini gerektirir, yoksa bir bölge sevgisini yurt sevgisinden daha öne almayı ve onun çıkarlarını yurt çıkarlarının üstünde tutmayı değil. Bu anlayış hiç bir şekilde yurtseverlikle bağdaşmaz ve üstelik onu zedeler. Militan, her şeyini yurduna feda etmeyi bilen ve yurt sevgisini her türlü bağın ve değerın üstünde tutan kişidir.

b- Demokratik Bir Düzendendir

Yurtseverlik özelliğine bağlı olarak ortaya çıkan diğer bir özellik de demokratlıktır.

Demokratlık, yurtseverliğe bağılı olarak gelişebilir. Nasıl ki, yurtseverlik, yabancı istilacı güçlere karşı olmak ve onları ülkesinden çıkarmak gibi derin bir özelliğı gerektiriyorsa, demokratlık da onun içe yansıması olarak, ülkedeki ortaçağ kalıntılarına yönelmekte ifadesini bulur. Demokratlık, ortaçağdan kalma feodalizm, aşiretçilik, mezhepçilik, kadınların köleleştirilmesi vb'ne karşı savaşmayı zorunlu kılar. Bizde bu, aynı zamanda yurtseverlikle kaynaşmış, içice geçmiş bir durumdur. Devrimimizin ulusal-demokratik karakterde bir devrim olması, hem yurtseverliği ve hem de demokratlığı militanın en temel özellikleri haline getirmektedir. Bundan dolayı, bizde yurtsever olmayan demokrat olamaz ve demokrat olmayan da yurtsever olamaz. Bunlar etle-tırnak gibi içice geçmiş ve birbirinden ayrılmaz özelliklerdir.

Bir kişinin demokrat olabilmesi için aşiretçiliğe, feodalizme, mezhepçiliğe, kadınların köleleştirilmesine vb karşı olması gerektiğı gibi, bunlar bir yurtseverde de bulunması gereken özelliklerdir. Yurtsever kişi ülkesindeki ortaçağ kalıntılarına karşı savaş yürütmek zorundadır. Çünkü onun yurtseverliği, ülkesinin ve halkının çağdaş gelişme düzeyine ulaşması, her türlü gericiliğın ve gelişme önündeki engellerin aşılması yolundaki mücadelesinde ifadesini bulur. Yurtsever ve demokrat kişi, her türlü gerici anlayışa aileciliğe, bölgeciliğe karşı olmalı ve bunların yerine dupduru bir yurtseverlik demokratlık ruhu ve bilinci içerisinde hareket etmesini bilmelidir. Böyle bir özelliğe ulaşmak son derece büyük bir önem taşır. Yurtsever kişi, aşiretçi-feodal, ailesel bağlar yerine ulusal bağları geliştirir ve yabancı-hakim ulus bağlarını tanımaz. Her türlü ailesel, aşiretçi bağı ulusal bağlara hizmet temelinde ele alır ve ailesine, aşiretine yurtseverliği aşılar, buradan harekede demokratlığa ulaşır.

Demokratlığın bir diğer gereğı de, emekçi halk kitleleri üzerindeki her türlü baskı ve sömürüye karşı mücadele etmektir. Militan, özellikle de köylülük -bilhassa yoksul köylülük- ile kadınlar üzerinde uygulanan çağdışı gerici baskı ve uygulamalara karşı çıkmalı, köylülüğün ve kadınların özgürlüğü için savaşmalıdır. Çürümüş kapitalist düzenin, tekelci burjuvazinin işçi sınıfı ve diğer emekçi kitleler üzerindeki baskı ve sömürüsüne karşı mücadele etmelidir. Demokratlığı anti faşistlikle de birleştirerek faşizme karşı güçlü bir savaş yürüt-

melidir. Ancak bütün bu özelliklere kavuşan bir kişi demokratlık sıfatına layık olabilir.

Yurtseverlik konusunda olduğu gibi, demokratlık konusunda da çeşitli çarpıtmalar söz konusudur. Örgüt veya kişi tekeli çevrelerin bir numaralı uşağıdır, ama ismini "demokrat" takar. Halklara kan kusturur, ulusların kendi kaderini tayin hakkına düşmandır, yine de "en büyük demokrat" olduğunu iddia eder. Türkiye ve Kürdistan'da bu tür, hatta daha da iğrenç örneklerle çokça rastlamak mümkündür. Her konuda olduğu gibi, demokratlık konusunda da tam bir kavram kargaşası ve çarpıtmalar vardır. Türkiyeli birçok örgüt ve "aydın" demokrat olduğunu iddia eder ama Kürdistan'ın bağımsızlığı ve Kürt halkının özgürlüğü söz konusu olduğunda koyu bir şovenizme batar ve bu gerçekleri asla kabullenmek istemez. Oysa demokratlığın bir denektaşı da diğer ulusların haklarına karşı alınan tutumdur. Aynı şekilde, Kürdistan'da ortaya çıkan birçok örgüt ve kişi "demokrat" olduğunu iddia eder ama, kan bağlarına ve aşiret ilişkilerine dayanır, yerel gericiliğin hizmetindedir ve düşmanla uzlaşma içerisindedir.

PKK militanı, demokratlığın gerçek ölçülerini ortaya koyarak her türlü sahte "demokratlığa" karşı uyanık olmalı ve mücadele etmelidir.

c- Sosyalizm İçin Savaşan ve Enternasyonalist Biridir

Militanda bulunması gereken daha ileri bir özellik de sosyalist değildir. Tutarlı bir yurtseverlik ve demokratlık çizgisi kişiyi giderek sosyalizme götürür. Aslında sosyalist olunmadan ne güçlü bir yurtsever ve ne de gerçek bir demokrat olunabilir. Bu özelliklerin gerçek karakterine kavuşması ancak sosyalistlikle bütünleşme ile sağlanabilir. Kürdistan gibi, utanç verici bir yabancı işgalin ve ortaçağ kalıntılarının hüküm sürdüğü bir ülkede ulusal ve toplumsal kurtuluşu sağlayabilmek kapitalizme karşı da verilecek köklü bir mücadeleyi gerektirir ve bunun doğal olarak gideceği nokta sosyalizmdir. Yani sonuna kadar sürdürülecek bir yurtseverlik ve

demokratlık kaçınılmaz olarak sosyalistliğe dönüşecektir.

Sosyalist bilincin kazanılması da direkt olarak enternasyonalizme götürecektir. Bu noktada, Kürdistan'da yurtseverliğin, demokratiğin ve sosyalistliğin içice geçmesi eşittir enternasyonalizmdir denilebilir. Kürdistan'da bir enternasyonalizmden ancak bu koşullarda söz edilebilir. Özellikle sosyal-şovenizmin Kürdistan yurtseverliğini, demokratiğini ve ülke koşullarına uyarlanmış Marksizm-Leninizmi hasıraltı ederek, "enternasyonalizm" adına kozmopolitizmi, ulusal inkarcılığı geliştirmeye çalıştığı göz önüne alınırsa bu gerçeklerin bilince çıkarılmasının hayati önemi daha iyi anlaşılır.

Milliyeti, cinsiyeti, dini-mezhebi ne olursa olsun Kürdistan'da yaşayan herkes şovenizmin, sosyal-şovenizmin inkarcı, kozmopolit anlayışlarına karşı tavizsiz bir mücadele vermek zorundadır. Elbetteki sosyal-şoven güçlere karşı mücadele ideolojik mücadele olacaktır. Ama eğer düşmanın açık ajanlığına yönelenler olursa bunlara karşı şiddet de dahil her türlü mücadele meşruyet kazanacaktır. Geçmişte olduğu gibi, bugün ve gelecekte de bu konuda kesinlikle devrimci tavır ortaya konulacaktır. Militan, eğer aldatılmışlarsa, bunları kazanmaya çalışacaktır ama asla sosyal-şovenizm ve şovenizme meydanı terk etmeyecek ve onların bu anlayışlarıyla uzlaşmayacaktır. Sosyal-şoven hareketlerle uzlaşmalar ancak bu güçleri kazanma temelinde gerçekleşebilecektir. Demek ki, Kürdistan'da, Marksizm-Leninizmin de ruhuna uygun olarak, kişilikte enternasyonalizmin gelişmesi inkarcılık ve kozmopolitizm şeklinde olmayacaktır. Aksine enternasyonalizm, derin bir yurtseverliğe, güçlü bir demokratiğe ve Marksizm-Leninizmin Kürdistan'a yaratıcı tarzda uygulanmasına dayanmak zorundadır. Enternasyonalizmden anlamamız gereken budur ve bunun dışındaki anlayışlar sahte oldukları gibi, kişiyi ihanete ve uşaklığa; emperyalizm ve sömürgecilikle işbirliğine götürür. Gerçek uluslararası dayanışmanın ancak her demokratik hakkın özgür gelişmesi koşulları içinde olanaklı olabileceğini belirten Dimitrov, yurtseverlik ile uluslararası dayanışma arasındaki bağı kesin ifadelerle şöyle ortaya koyuyor

"Yurtseverliğe dayanmayan uluslararası dayanışma, boş bir sözden ibarettir. Uluslararası dayanışmaya dayanmayan yurtseverlik gerçek bir yurtseverlik değildir..." [27]

Bir militan enternasyonalizmi böylesine derin bir özle kavramak ve onu en güçlü tarzda kendi kişiliğine egemen kılmak zorundadır. PKK'nin geçmişten bugüne bu konuda ortaya koyduğu eşsiz özellik bilinmektedir. PKK, Kürdistan'da yurtseverliğin, demokratlığın Marksizm-Leninizm ışığında ele alındığı, geliştirildiği ve bu temelde sosyal-şovenizme, şovenizme, feodal kalıntılara, sahte yurtsever-demokrat-sosyalist anlayış ve kişiliklere karşı yoğun mücadelelerin verildiği bir ortamda şekillenmiştir. Bugün Kürdistan'ın gerçek yurtsever, demokrat, sosyalist ve enternasyonalist kişisi geçmişte verilen bu amansız mücadele ortamında yaratılmıştır. Açık ki, böylesi bir karakterde şekillenen bir partinin militanı da aynı özelliklere kavuşmak, o yüce ruha ulaşmak zorundadır.

Enternasyonalizm ile yurtseverlik arasında kopmaz bir bağ olmasına karşın Kürdistan'da bu konuda birçok ucube örneğe rastlamak mümkündür. Sömürgeciliğin asimilasyoncu etkisinden fazlasıyla etkilenerek ulusal varlığına yabancılaşmış öyle tipler vardır ki, devrimcilik adına yola çıkar, ama ülkesini, halkını, emekçi sınıfını inkar eder ve üstelik bunu enternasyonalizm adına yapar. Nasıl bir " enternasyonalizm" ise!.. Elbetteki bu büyük bir sahtekarlık örneğidir. PKK, gerek ülke içindeki ve gerekse ülke dışındaki doğru mücadele pratiğiyle bu sahtekarlığın maskesini düşürerek gerçek enternasyonalizmin ne olduğunu ortaya koymuştur. Bu mücadele sonucu, Kürdistan koşullarında Marksist-Leninist ideolojiden yurtseverliğe ve oradan da enternasyonalizme ulaşabileceği gerçeği açığa çıkmıştır. Kendisine proletarya partisiyim diyen bir parti, bu ada layık olmak için ve yine proleter devrimci bir militan da adına layık bir militan olmak için enternasyonalizm ile yurtseverliği doğru bir temelde bütünleştirmek ve bunu şahsında somutlaştırmak zorundadır.

Kürdistan devrimi, aynı zamanda birçok halkın kurtuluş mücadelesine güçlü etkilerde bulunacak, enternasyonalist yönü ağır basan bir devrimdir. Kürdistan mevcut konumuyla başta kendisini sömürgeleştiren dört sömürgeci devlet olmak üzere aynı zamanda emperyalizm açısından da geleceği belirleyecek can alıcı halka durumundadır. Böyle bir halkanın kopması sömürgeci devletlerin kesin çöküşünü getireceği gibi, emperyalizmin de Ortadoğu'daki

hükümranlık alanlarını kaybederek ölümcül bir yara alması sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle, Kürdistan'da çakacak bir kıvılcım tüm Ortadoğu zeminindeki mücadelelerin alevlenerek halkların kurtuluşu yolunun açılması anlamına gelecektir. İşte bu nedenlerden dolayı Kürdistan devrimi güçlü bir enternasyonalist karaktere sahiptir. Elbetteki, böylesine derin enternasyonalist karaktere sahip bir devrimin yaratıcıları olan militanlar da enternasyonalizmi şahıslarında güçlü bir tarzda somutlaştırma şansına sahiptirler ve bu aynı zamanda bir zorunluluktur da.

Kürdistan'da yurtseverlik, demokratlık ve bu temelde sosyalistlik ve enternasyonalistlik özelliklerine kanla, işkenceyle, birçok şehit verilerek ve çok değerli direniş örnekleri gösterilerek ulaşılmıştır. Böylesine büyük bir mücadeleyle kazanılan bu özellikler açık ki, bundan sonraki dönemlerde de bizlerin en güçlü dayanağımız ve özelliklerimiz olacaktır. Bu konulardaki duygu ve bilincimiz, bizi dünya halklarına, çağdaş uluslar topluluğuna eşit ve özgür bir temelde katılmaya götürecek biricik özelliğimizdir. Bu konular daki bilinçlilik, giderek kişilikte daha güçlü ve yeni özelliklere de yol açacaktır. Yurtsever, demokrat, sosyalist ve enternasyonalist olan ve çağa bu temelde ulaşabilme bilincinde bulunan bir kadro, doğal ki, Kürdistan'da devrimci militanın ulaşması gereken özelliklere önemli oranda ulaşmış demektir.

O halde, bu özelliklerini daha da güçlendirmek ve zenginleştirmek, her yönüyle militan karaktere ulaşmak için kadro, halk ve yoldaşları ile ilişkilerde, parti içi yaşamda nasıl tavır takınmalı? Bireysel faaliyetlerine nasıl yön vermeli ve bu faaliyetlerini nasıl zenginleştirmelidir? Kısacası, mücadele içerisinde hangi yönlerini geliştirip güçlendirmesi gerekmektedir. Şimdi de bu konulan ele alalım.

d) Yoldaşlarına ve Halka Karşı Saygı ve Sevgiyle Doludur

Militan, başta yoldaşları olmak üzere, her türlü parti değerlerine, tüm sempatizan ve dostlara karşı saygı ve sevgiyle dolu olmasını bilmelidir. Ancak, bazı kişiler, özellikle de bu konuya çok yabancı

bir durumdadırlar. Bařta yoldaşlık ilişkileri olmak üzere parti değerlerine karşı gereğince sevgi ve saygı içerisinde bulunamamaktadırlar. Elbette ki, bu durumlarıyla da bilmeyerek de olsa, dūřmanın aramızdaki bir ajanı durumuna dūřmektedirler. Parti değerleri, yoldaşlık bağları en çok saygı ve sevgi gōsterilmesi gereken değerlerdir. Çünkü geleceğin yeni ulusu, yeni toplumu parti şaşsında somutlaşmaktadır. Durum bōyle olunca da parti değerlerinin yüceliği kendiliğinden açığa çıkar.

Bir parti ancak kendi militanlarıyla ete kemiğe bürünür. Militanlar olmadan partiyi dūřnebilmek mümkün olmadığı gibi, aynı şekilde militanları da partisiz dūřnmek mümkün değildir. Bu anlamda da parti militanları büyük bir uyum içinde olmalı, birbirlerine büyük bir őzenle yaklaşmaladırlar. Bu, yoldaşların birbirlerinin hatalarına karşı tavır almayacakları anlamına gelmez, aksine; birbirlerine duydukları sevgi ve saygının, yoldaşlık ilişkilerinin bir gereği olarak, birbirlerinin hatalarına karşı tavizsiz olacak, yoldaşlarının hata ve eksikliklerini gidermek için eleştiri silahını uygun bir tarzda kullanacaklardır. Elbetteki bunda amaç, daha gl, daha sevilir ve sayılır bir kişilik yaratmaktır, yoksa eleştiri silahı, birbirlerine kin, őfke ve kıskançlık yağdırmak için kullanılacak bir silah değildir. Her kim ki, eleştiriyi, parti içinde kin, kıskançlık ve őfke düzeyine kadar geliştiriyorsa, açık ki o, dūřmanın parti saflarına saldığı bir zehirdir. Her kim ki, yoldaşlarına üstten bakıyor, değer vermiyor, bazılarına kin, kıskançlık duyuyorsa o ne idüğü belirsiz biridir. Yoldařlara gōsterilen sevgi ve saygı, partinin diğer değerlerine karşı da; başta şehitlerin kişiliği ve anısı olmak üzere, parti ideolojisi, politikası, taktik hattı, őrgt ve giderek tüm sempatizan ve dostlarına karşı da gōsterilmek zorundadır. Bu saygı, sevgi ve yüce değerlere bağlılık sürekli derinleştirilmeli ve güçlendirilmelidir. Halkımızın bin bir oyun ve entrikayla birbirine karşı kışkırtıldığı, aşireiliğin, mezhepçiliğin, kan davalarının kōrklenerek tek tek ailelere varana dek kin, kıskançlık ve őfke tohumlarının insanları birbirinden uzaklaştırdığı ve parçaladığı bir yapıda, halka güçlü bir birlik dayatabilmek, her şeyden önce parti saflarında güçlü bir sevgi ve saygıyla donanmış güçlü bir ideolojik-politik temeli olan kopmaz őrgt bağıyla mümkün olabilir. Ancak bōyle bir őrgt bağı, parçalanmanın daha da derin-

leşmesini, genişlemesini ve düşmanın toplumda yarattığı kargaşayı gerçekten önleyebilir. Fakat her kim ki, parti saflarına bu bölünmeyi yansıtıyor, saygı ve sevgi ortamı yerine kin ve öfke ortamını geçiriyorsa, o, düşmanın oyunlarını parti saflarında da sürdürüyor olacaktır. Bugün en yüce değerler temelinde oluşan bir birlikte, yoldaşlarıyla geçinemeyen bir "militan" doğal ki, yarın milyonlarca kitleyle hiç geçinemeyecektir.

Düşmanın yarattığı ve halk saflarında önemli oranda egemen kıldığı, çok derin olan kıskançlığı, kini, öfkeyi, kan davalarını, aşiretçiliği, mezhepçiliği ve bunların sonucu olan o birbirini hoş görmeme, birbirini sevmeme, birbirine küfretme ve hatta katletme olaylarına kesinlikle son vermek gerekiyor. Peki ama bu olaylara nasıl son verilebilecektir? Elbette ki, her şeyden önce parti içerisindeki yoldaşlar arasında gerçekleşecek ve giderek partinin sempatizanları ve dostları arasına da yayılacak olan büyük bir uyum, olgunluk ve saygı, sevgiyle; bir birlerine katlanıp, kusurları gidermede, eksiklikleri, yanlışlıkları düzeltmede birbirlerine yardımcı olmakla; "hataları gideriyorum" diyerek birbirlerini yıkmamakla, tam tersine yaşatmakla; güçlendirmek ve geliştirmek için sonuna kadar birbirine dayanmakla; bu önemli özelliklere sınıksız sarılıp, bu özellikleri kişiliklerine egemen kılmakla ve bunları güçlü bir tarzda özümsemekle ancak bu tür olumsuzluklara son verilebilecektir. Geçmişte bu konuda birçok olumsuz örneğin sergilendiği hepimizce bilinmektedir. Adeta birbirini tanımadık, birbirini kıskanma ve hatta birbirini kinci ve yıkıcı tarzda davranma olayları görüldü. Toplum zaten bu olayın en katmerlisini en olumsuz biçimiyle yaşamaktadır. Aynı olumsuzluğun, özellikle de yoldaşlar arasında hortlatılması, Parti içi yaşama verilen en ciddi zararlardan birisidir. Aralarında en güçlü uyumun ve en güçlü birliğin bulunması bu alanda da topluma öncülük yapması gerekenler eğer bu şekilde birbirlerine düşerlerse, bunlardan, yani daha kendi aralarında uyum sağlayamayanlardan, milyonların uyumunu ve birliğini sağlamalarını beklemek, olsa olsa gerçekleşemeyecek bir avuntu olabilir. Elbette ki, bu şekilde parti yaşantısına en ciddi zarar verildiği gibi, topluma da en büyük kötülük yapılmış olur.

O halde, başta yoldaşlar arasında olmak üzere tüm sempatizanlar, dostlar ve halk güçleri arasında bu düşmanca tutumların terk edilmesi

gerekmektedir. Yoldaşlar arasında başlayan ve giderek dalga dalga tüm halk güçlerine yayılan büyük bir sevgi ve saygı esas alınmak zorundadır. Fakat bu, düşmanın seçtiği ve aramıza saldırdığı ajanlara karşı acımasız olunmayacağı anlamına gelmez. Aksine, bunlara karşı son derece acımasız olunacak ve onlar düşmanın ajanları oldukları, düşmanla işbirliği yaptıkları sürece onları tasfiye etmekte, ezmekte asla tereddüt edilmeyecektir. Elbette ki kurunun yanında yaşın da yanmamasına dikkat edilecektir. Yani haksızın yanında haklının da yanmamasına özen gösterilecektir ve bu zorunludur da. Hatta geçmişte düşmanın etkisi altında kalarak onunla işbirliği yapmış ancak daha sonra tüm bunlara bir sünger çekerek devrimci saflara geçmeye karar vermiş biri olursa, onun saflara gelmesine izin verilecektir. Böyle insanlara karşı esnek, olgun davranmaya ve onları düşmandan koparmaya büyük özen gösterilecektir. Burada kincilik değil, büyük bir olgunluk ve ustalık silahı kullanılacaktır. Çünkü, düşman durmadan halkı bölmek-parçalamak için çaba sarf etmekte ve gönüllü ajanları dışında da çok sayıda insanı zorla kendisine hizmet etmeye itmektedir. Yine bırakalım halk arasında, hatta parti içinde bile, bazı düşmanlık tohumlarını ekerek, bölünmeyi, ayrılığı geliştirmek istemekte, bunu dost güçler arasında da, provokatörler eliyle yapmaya çalışmaktadır. İşte, tüm bunlara da dikkat gösterilmeli ve böylece düşmanın oyunu bozulmalı, onun baştan çıkardığı insanlarımız yeniden kazanılmaya çalışılmalıdır.

Buna karşılık, düşmana karşı derin bir kin ve öfke duymaya ve uzlaşmaz bir tutum takınmaya hem de eskisinden çok daha güçlü bir şekilde devam etmeliyiz. Düşmana karşı kinli ve öfkeli olmayan bir devrimciden şüphe etmek gerekir. Şüphesiz ki, bu kin sürekli olduğu gibi duygusal değil bilinçli bir kin olmak zorundadır.

Düşman, halkımız arasında, dosta ve düşmana karşı gösterilmesi gereken tavırları son derece çarpıtmış ve bu alanda bir karmaşıklık yaratmıştır. En çok düşman olunması, kin duyulması gerekenler bizde dost, buna karşılık dost olması gerekenler de düşman olarak görülür. Yani, toplumumuzda sevgi ve saygı duygusu da çarpıtılmıştır. Bundan dolayı bizde bu duygular yeni bir temelde gelişmek zorundadır. Böylece, düşmana duyulması gereken kin, öfke gerçekten doğru bir ideoloji ve politika temelinde düşmana yöneltilmeli;

dostluk duygusu da, önce de belirttiğimiz gibi, yoldaşlara, sempati-zanlara ve dostlara karşı daha da derinleştirilmelidir.

Ancak hala bazı unsurlar, yoldaşlara, sempati-zanlara ve dostlara karşı gösterilmesi gereken saygı ve sevgiyi bazen düşmana göstermek gafletine düşebiliyorlar. Bazı kişiler de, kinle ve öfkeyle saldırdığımız düşmana karşı duymamız gereken bu öfkeyi yoldaşlara karşı gösterme cüretini gösterebiliyorlar. Bu her iki tutum da çok tehlikeli ve kesinlikle parti yaşamından uzak tutulması gereken olumsuzluklardır.

Karşılıklı sevgi ve saygı anlayışı, parti camiasında yer alan herkesin güçlendirmesi gereken bir özelliktir. Fakat seyrek de olsa, hala bu konuda olumsuz anlayışları parti yaşamında devam ettirmek isteyenler ortaya çıkmaktadır. Yoldaşlarına karşı kinli, öfkeli tutumlarını sürdürdüğü müddetçe, bu tipin parti içinde varlığını sürdürmesi mücadeleye çok ciddi zararların verilmesine yol açacaktır. Geçmişte de olumsuz örneklerine rastladığımız bu tutumun bize ne kadar zarar verdiği bilinmektedir. Hele bu olumsuz örneklerden öyleleri var ki, parti içinde kalmasını şunun veya bunun partiyle olan bağına dayanıyor ve "şu kişi partideyse ben ayrılırım, yokum!" diyebiliyor. Açık ki bu, toplumda varolan aşiretler ve aileler arası düşmanlığın ve kin gütmenin çok korkunç bir tarzda Parti içine yansımadır. Bu olumsuz tipin bir diğer yönü de şudur Başka bir arkadaşıyla iki gün bir arada kalmadan hemen geçimsizlik çıkarmakta ve birbirlerine düşman kesilerek bir arada kalmak istememektedirler. İşte bu derecede çarpıtılmış saygı ve sevgi duygusunu doğru bir temelde esas hedefine yöneltmek son derecede büyük önem taşır.

Bir noktayı daha belirtmekte yarar var Elbette ki biz, hata yapanlara ve bu hatalarında ısrar edenlere karşı da kinimizi, öfkemizi esirgemez ve bunu açığa vurmaktan çekinmeyiz. Kin ve öfkeyi zaman zaman bunlara karşı da gösteririz ama bu sadece, bu özelliklerinde, hatalarında ısrar ettikleri sürece böyledir. Böyle bir kişi hatalarına son verdiği oranda ona karşı kin ve öfke duymanın bir nedeni de kalmaz ve bunun yerini dostluk ve sevgi duyguları alır. Elbette ki, sevgi ve saygının yerinde ve zamanında gösterilmesine dikkat edilmek zorundadır. Hatalarında ısrarlı olan, dost ve yoldaşlara kin, düşmana sevgi duyanlar ile bunlarla uzlaşma gösterenlerin, ihanet edenlerin hiçbir zaman affedilmeyecekleri (düşman zaten af-

fedilmez), yine bu tutumlarında ısrarlı olanların da affedilmeyecekleri hiçbir zaman unutulmamalıdır. İster partinin seçkin bir üyesi, ister sıradan bir dost, ister sıradan bir parti üyesi ve isterse dışımızda herhangi biri olsun, ihanetle uzlaşma içine girenler tüm ısrarlara rağmen bu özelliklerinden vazgeçmezlerse, hiç bir şey onları kin ve öfkemizden, elimizden kurtaramayacaktır!

Sonuç olarak; diyebiliriz ki, eğer parti yaşamında saygı ve sevgi işlemiyorsa, kadrolar bu duygulara yabancılaşmışlarsa o partinin varlığından bahsetmek olanaksız olur.

Yukarıda belirttiğimiz özelliğe bağlı olarak ve bunun yanı sıra, bir militan halka karşı, halkın çeşitli sınıf ve tabakalarına karşı büyük bir sevgi ve saygı tutumu içerisinde olmak ve bu duygularını geliştirmek zorundadır. Bırakalım kitlelerin küçük görülmesini, aksine, tarihin kitleler tarafından yapıldığına derin bir inanç duyarak kitlelere karşı derin bir saygı gösterilmelidir. Ama bu saygıyı yerli yerine koymak da gerekir. Bir kitle kuyrukçuluğu, bir popülizm geliştirilmemelidir. Gerçekten, her türlü değerlerin temel kaynağının kitleler olduğuna inanıldığı; yaşamın onlarla anlam kazandığına, büyüldüğüne ve geliştirildiğine inanç duyulduğu ve bu inanç bilimsel temellere dayandığı oranda kitlelerle iş yapılabilir. Ancak böylece kitlelere güvenme ve onların gücünü konuşturma olayı gerçekleşebilir. Kitlelere sevgi, saygı olayı her adımın başında gelir. Militan, bunu sıkıcı bulmak bir yana, en değerli varlık olarak gördüğü ülkesinin insanlarıyla iş yaptığından dolayı bu insanlara büyük bir tutkuyla bağlanmak durumundadır.

Bir kadro, geleni tersler, sekte davranır, yüz çevirirse, her önüne gelene sen adam olmazsın", "sen de adam olmazsın" der ve ortalığı karıştırırsa kim yaklaşır o kadronun yanına? Böyle bir kadro bırakalım kitleleri örgütlemek, onlara önderlik etmek, ancak varolan örgüden de dağıtır, insanları devrimci saflardan uzaklaştırır, dost değil düşman eder. O halde kesinlikle böyle bir konuma düşmeden, alçakgönüllü ve olgun bir yaklaşımla kitlelerle bağ kurmak gerekir. Toplumun çeşitli sınıf ve tabakalarına gösterilecek saygı ve sevgiyle donanmış duyarlı bir yaklaşım, militanı bir cazibe merkezi, güçlü bir örgütleyici kılabilir.

Tarihte, halka gösterilen saygı ve sevginin pek çok örneklerine rastlıyoruz. Ama bunun sahtece işletilmesine de rastlıyoruz. Örneğin;

din adamları, papalar vb sadece sevgi üzerine kurulacak bir dünya yaratmak ister ve her şeye yalnızca sevgiyle yaklaşırlar. Elbetteki onların yaklaşımı, kin ve öfke duyulması gerekenlere de aynıdır. Açık ki, bizim sınıf tavrımız böyle bir yaklaşımı asla kabul etmez. Sevgi gösterilecektir ama herkese değil; yalnızca emeğe, emeğin sahiplerine ve insanı ilerleten değerlere sevgi ve saygı gösterilecektir. Bu nedenle, sevgi ve saygının yozlaştırılmaması, bir papazın düzeyine düşürülmemesi gerekir. Sevgi ve saygı, esas işlevinden sapıtırlmamalı ve gericiliğin hizmetine koşulmasına izin verilmemelidir. Saygı gösterilecek değerler vardır ve yine saygı gösterilemeyecek şeyler vardır, sevilecek varlık vardır, asla sevilemeyecek varlık vardır. O halde bunların ayrımı çok iyi yapılmak zorundadır. Bir militan ne herkese sevgi dağıtan bir hayır kurumu, bir din adamı ve ne de herkese düşmanlık güden, kin ve öfke duyan bir sirke küpüdür. Aksine o, bu her iki değer yargısını, hem sevgi ve saygıyı ve hem de kin ve öfkeyi kullanacağı yeri ve zamanı çok iyi tesbit eder. Bu, bir devrimci için önemli bir özelliktir. Gerçek bir değeri yerli yerinde takdir edemeyen bir militan ölçülerinde sağlam olamayan bir militandır.

En kutsal değerlere saygı ve sevgi içinde olan bir militan, aynı zamanda düşmana karşı da uzlaşmaz bir kin ve öfke ile dolu olmalıdır. Mevcut uzlaşmaz çelişkilerin gerektirdiği kin ve öfkeden asla taviz vermemeli, kendi varlığını imhaya yönelik düşmana karşı hiç bir uzlaşma göstermemelidir. Bu çelişkileri ortadan kaldırmayı bilmek kadar, psikolojik olarak düşmana karşı sürekli bir kin ve öfke geliştirmek de zorunludur. Elbetteki, bu sınıf tavrıdır. Düşmanın ulusal ve sınıfsal baskısına karşı duyulacak bu kin militanı besler ve mücadelesini sürekli kılar. Nasıl ki, düşmanına karşı kinini sürekli kılmayan bir halk çürümüş ve kendisine yabancılaştırılmışsa, aynı şekilde, bu kin ve öfkeyi güçlü bir şekilde duymayan militan da çürümüş demektir. Fakat öyleleri var ki, zaman zaman, düşmana duydukları kin ve öfkeyi unutarak teslimiyetçi bir yol seçebilmektedirler. Açık ki, böyleler! lanetlenecek sefil yaratıklardır. Asla unutulmamalıdır ki, düşman hiçbir zaman sınımlanacak bir varlık değildir, aksine her zaman imha edilecek bir güç olarak görülmek zorundadır. Şehitlerimiz ve direnişçi geleneğimiz bunun en yakıcı örneğidir.

Düşman, yalnızca askeri zoru ve çeşitli şiddet yöntemleriyle değil, aynı zamanda ideolojisi, politikası, ekonomik sömürüsü ve her türlü dağıtıcılığıyla bir bütün olarak algılanmalıdır. Bundan dolayı, düşmandan kaynaklandığı bilinen her türlü belirtiye karşı kin ve öfke duymak ve onunla uzlaşmamak zorunludur. Düşmanın ideolojik ve politik etkisinden ve daha birçok etkilemelerinden uzak durmak gereklidir. Militan bu alanda da bütün halka öncü olmasını bilmelidir. Halka, düşmanla aralarındaki mesafeyi ne kadar uzakta tutması, düşmana karşı nasıl ve ne derecede kin ve öfke duyması gerektiği konusunda yol göstermelidir.

Bütün bunlara ek olarak şunu da belirtmek gerekir ki, sınıfsal sevginin Kürdistan somutunda bürünebileceği biçim, bir anlamda yurt sevgisidir. Savaşçı, her ne koşulda olursa olsun, mutlaka yurt sevgisini sınıfsal sevgi ile bütünleştirmeli ve bu ikisini kendi şahsında somutlaştırmalıdır. Çünkü, bugün Kürdistan'da hem yurdun düşmanları ve hem de sınıfsal düşmanlar içice geçmiştir ve bunları birbirinden ayırt edebilmek olanaksızdır. Bundan dolayı, birine karşı gösterilen kin ve öfke diğerine karşı da gösterilmek zorundadır. Aynı şekilde, sınıfa karşı gösterilen sevgi ve saygı aynı zamanda tüm halka ve ülkeye karşı da gösterilmek zorundadır.

Yukarıda belirttiğimiz tüm ölçüleri kendisinde somutlaştırmış bir militan ancak gerçek sevgi ve saygı değerlerine ulaşabilir ve kin, öfke duyulması gereken düşmana karşı uzlaşmaz bir tavır takınabilir. Dolayısıyla, parti içi yaşam ve yoldaşlar arasındaki bağ, daha güçlü kılınırken, aynı zamanda halka karşı da güçlü bir sevgi ve saygı duygusu geliştirilebilir. Ve böylece aradaki bağlar daha kopmaz bağlar haline gelir. Halk kitlelerinin devrimci saflara daha güçlü çekilmesini sağlayan bu etken, aynı zamanda militan için de en büyük güç kaynaklarından biri olur. Bunu, Dimitrov şu sözlerle dile getiriyor

"Yurt sevgisi, halk sevgisi, bir insanın başına gelebilecek bütün güçlüklerin, acıların ve felaketlerin yenilmesini sağlayan çok güçlü manevi etkenlerden biridir." [28]

O halde militan, bu manevi gücü mücadelesini zafere götürmede bir dayanak haline getirmeli, halkına ve yurduna karşı bir sevgi ve saygı timsali olmayı bilmelidir.

e) Yeni Sosyalist Ahlakın Temsilcisidir

Ahlak, davranışlarda ölçü demektir ve elbetteki biz genel ahlak kurallarından değil, sınıf ahlak kurallarından söz etmekteyiz. Bir militanda egemen olan proleter kurallarıdır ve ölçü-sınır tanımayan davranışlar, proletaryadan son derece uzak bulunan davranışlardır. Demek ki, militan, yaşantısında, davranışlarında ve ilişkilerinde kendisine ölçü olarak proleter ahlakı alır ve attığı her adım bilinçli ve ölçülüdür.

Militan, dizginlerinden boşanmış bir insan değildir. Elbetteki, düşmana karşı alabildiğine bir kin ve öfke içerisinde olmak zordur, ama buna karşılık, kendi toplumuna ve halkına karşı son derece ölçülü ve alçakgönüllü biri olmalıdır. Militan, zaten kendisine yabancı bir durum olan, halka zarar vermek bir yana, halkın geleneklerine, aile değerlerine ve malına-mülküne saygılıdır. Militanın bu konularda sahip olması gereken belli ahlaki değer ölçüleri vardır. Her şeyden önce şunu iyi bilince çıkarmalıdır: Militan, genel olarak toplumun tasvip etmediği yaşam biçimlerini reddeder ve lanetlediği şeyleri yapmaktan kaçınır. Diğer yandan, halkın tasvip ettiği, inandığı şeylere -ne kadar gerici ve zamanını doldurmuş olursa olsun- uluorta saldırmaz, küfretmez. Örneğin; tanrı tanımaz militanın, halkın dini inançlarını zedeleyerek, "kahrolsun Allah, kahrolsun peygamber" vb diyebilecek bir anlamsızlığa düşmeyeceği ve üstelik böyle bir tutumla halka önderlik de edemeyeceği açık bir gerçektir. Bu şekilde halka önderlik etmek bir yana, açık ki, böyle bir tutum tüm çalışmaları provake edecek ve devrime zarar verecektir. Evet, bir tanrıtanımaç olunabilir ve bu zaten bir materyalistin felsefesidir de, ama bu böyledir diye toplum içinde bunun slogan düzeyine getirilmesi tam bir çılgınlık anlamına gelir. Din ile mücadele uzun süreli bir savaşım sorunudur ve ancak toplumun değişmesiyle başarıya ulaşabilir. Din ile mücadeleyi son derece hassas bir konu olarak değerlendiren ve bu konudaki en küçük bir anarşistçe çıkışın dini güçlendirmekten başka bir sonuç vermeyeceğini belirten Lenin, dinin kaynağına yönelinmedikçe ortadan kaldırılamayacağını vurgular ve bu konuda şöyle denir: *"Dinle mücadele etmesini bilmek, bunun için de iman ve dinin*

kaynağını materyalist yönden açıklamak gerektiğini söyler Marksizm. Dinle mücadeleyi, ideolojik soyut bir vaiz olarak sınırlamamak, şişirici bir ders şekline indirgememek, tam tersine bu mücadeleyi, dinin sosyal köklerini ortadan kaldıracak şekilde, sınıf hareketine bağlayıp somut bir eylem haline getirmek gerekir. Geniş yarı proletarya tabakalarında ve köylü kitlelerinde olduğu gibi şehir proletaryasının geri tabakalarında da niçin tutunabilmektedir din? İlerici burjuva sanır ki, halkın bilgisizliği ve cehaleti yüzünden. Öyleyse kahrolsun din, yaşasın dinsizlik ve de ilk hedefimiz dinsizlik düşüncesini yaymak ve geliştirmektir arkadaşlar. Marks da der ki; “Durun arkadaşlar, yanlış bu iş, çok yanlış... Dinin en derindeki köklerini halkın bilgisizliğinde falan değil, emekçi kitlelere yapılan sosyal baskıda, bu kitlelerin -emekçilere her gün, her saat savaşlar, depremler, su baskınları gibi olağanüstü olaylardan bin kere daha fazla acı çektiren- kapitalizmin kör kuvvetleri karşısında kendilerini hepten güçsüz görmelerinde aramalıdır.” [29] Durum böyle iken kalkıp da dinin yok edilmesi için çılgınca slogan atmak, sosyalist ahlaka sığmaz. Yine bunun gibi, halk tarafından sahip çıkılan çeşitli değer yargılarına, halkın kültür ve geleneklerine sövülüp-sayılamaz, horlanamaz. Bunlar ancak çok uzun ve sabırlı bir mücadele sonucu, toplumun niteliksel olarak değişime uğratılmasıyla ortadan kaldırılabilir. Bir militan, halka mal olmuş insani değerlere saygı ve sevgi göstermek zorundadır. Bu konuda hiçbir duyarsızlığa ve olgun olmayan davranışa izin verilemez. Elbette ki, bu ahlaki olarak olumlu özelliklere, doğru ölçülere sahip olmayı gerekli kılar. Halk arasında yer etmiş bozuk davranışlara karşı çıkılmalıdır ama bu, uygun biçimlerde ve yapıcı tarzda yerine getirilmelidir. Bu tür davranışlara karşı öfke sürekli kılınmalı, ancak ortadan kaldırmak için uygun zaman ve koşullar beklenmeli veya bizzat yaratılmalıdır. Ayrıca halk saf- larındaki sorunların çözümünde adil olunmalı, bu konuda sosyalizmin adaleti uygulanmalıdır. En iyi adalet, sosyalizmin adaletidir. Bu adaleti iyi kullanmayı bilmek zorunludur. Halk arasındaki sorunları çözmede hiçbir zaman zora başvurulmamalı, bu çelişkiler ikna yöntemiyle ve genelde tüm kesimi devrime kaldıracak tarzda çözüme bağlanmalı ve ortadan kaldırılmalıdır.

Üzerinde önemle durulması gereken diğer bir sorun ise; halkın malına-mülküne karşı alınacak tutumdur. Bir militan kuşkusuz, halkın bu değerlerine karşı son derece ölçülü ve duyarlı davranmak zorundadır. Devrimcilik adına, halktan haraç kesmek, onun malına-mülküne zarar vermek asla kabullenilemeyecek bir tutumdur. Halkın devrime gönüllü katkıda bulunması esastır. Yoksa zorla elde edilen katkılar, sosyalist bir ahlaka sığmayacağı gibi, mücadelemiz açısından hiçbir anlam ve değer de ifade etmez. Bu konuda bir devrimciye yakışır tutum; zora başvurmada ve halka zarar vermeden onun destek ve katkısını sağlayabilmektir. Geçmişte bu konuda bazılarınca çok büyük hatalar işlenmiş, sosyalist ahlaka sığmayacak bazı olumsuzluklara girilmiştir. Bu tür tutumların mücadelemize ne kadar zarar verdiği şimdi daha da açıkça görülebilmektedir. Özellikle mücadelemizin yeniden halk kitleleri arasında geliştirileceği yeni dönemde bu konuya azami dikkat göstermek ve en küçük bir olumsuzluğa izin vermemek gerekmektedir. Devrim için kaçınılmaz bir ihtiyaç olan halkın katkılarının kesinlikle gönüllü bir temelde elde edilmesi, halkın bilinçli ve içten gelen desteğinin gönüllü bir maddi desteğe dönüştürülmesi zorunludur. Elbette ki militan yalnızca kendisi halka zarar vermemekle kalmamalı, aynı şekilde başkalarının zarar vermesini de engellemelidir. Halka karşı içine girilen tavırlarda militan hiç bir şekilde tavırsız kalamaz. Tavırsızlık iyi bir ahlakın ölçütü değildir. Ama elbette ki, içine girilecek tavır da yerinde ve ölçülü olmak zorundadır.

Devrime, partiye ve mücadeleye uygun ve düzgün davranışlar içerisine girmek, bu davranış kurallarını aşan hareketlerden kaçınmak, halkın değer yargılarına, beğenilerine ve kültürüne saygı duymak bir devrimcinin sahip olması gereken özelliklerdir. Ahlakî gelişmeye katkıda bulunmak isteyen bir militan, bunu halka ikna temelinde kabul ettirerek, halkın beğendiği ve uyguladığı örnek davranışlar sergileyerek gerçekleştirmek zorundadır. Bu nedenle de militan, şahsında sağlam ahlakî ölçüleri somutlaştırmak ve bunu çevresine taşımak durumundadır. Militan, aynı zamanda en iyi halk adamı, halkın en iyi özelliklerini kendi şahsında somutlaştıran kişi demektir. O adeta halkın özüdür. Onun yabancıısı, bir ucube değil, aksine en gelişmiş timsalidir. Bu özelliğiyle de halkın geleceğidir. Halkın ge-

lecekte sahip olacağı gelişkin ahlaki ölçüleri şimdiden kendi özellikleri haline getirmiş bir önderdir. İşte bu nedenle halk, militanın şahsında kendi geleceğini görür ve sahip çıkar.

İşte militan bu denli geleceği yansıtabilen, halkın geleceğinin nasıl olması gerektiğini şimdiden şahsında ortaya koyabilen özelliklere ulaşmalıdır. Yani o, geleceğin sosyalist ahlakının bir yaratıcısı, bir öncüsü olabilmelidir. Yoldaşlarına, sempatizanlara, halka ve dostlara örnek olacak böylesi ahlaki ölçülerin taşıyıcısı olmalı, başta kendisinde somutlaştırmak şartıyla giderek tüm topluma bu ölçüleri benimsettirmeye çalışmalıdır. Bir militan, ahlaki ölçüyü tutturduğu oranda kitleleri peşinden sürükleyebilir ve onlara öncülük edebilir. En yüce görevlerini başka türlü yerine getirebilmesi mümkün değildir.

Şimdiye kadar sıraladığımız bu özellikler, bir militanda çok güçlü bir kişiliğin şekillenmesine yol açabilecek nitelikte özelliklerdir. Fakat, militanın güçlü bir pratiğe yönelebilmesi için bunlar tek başına yeterli değildir. Elbette ki, bunlar temel olan ve bu anlamda da son derece gerekli özelliklerdir ama, daha başka özelliklerle tamamlanmaları zorunludur. O halde, bu özellikler mücadele içerisinde bir kadroda nasıl somutluk kazanmalı, pratik mücadelede militan nasıl davranmalı, hangi özellikleri taşımalıdır? Aşağıda ele alacağımız özellikler bu konuda militana ışık tutacak ve onun kişiliğinin sağlamlaşmasında tamamlayıcı rolü oynayacaklardır.

f- Korkak ve Bencil Değil, Cesur ve Fedakardır

Cesaret, bir militana, düşmanın azgın terör ortamında korku histerisi içerisinde tutulan halka güven vermek için gereklidir. Toplum adeta tümüyle bir korkaklar toplumu haline getirilmeye çalışılmış ve herkesin herkesten korkması için ne gerekiyorsa o yapılmıştır. Halk, öylesine bir korku cenderesi içerisine alınmıştır ki, evinden çıkamaz, toplum içerisine giremez, bir örgüte ve eyleme katılamaz duruma getirilmiştir.

Açık ki, bu duruma müdahale edebilmek militanda güçlü bir cesaretin varlığını gerekli kılar. Militan kitleler arasındaki çalışmalarında

güçlü bir cesarete ulaşabilmelidir. Ki o ancak böylece kitlelerin korkusunu cesarete dönüştürebilecektir. Ancak belirtmekte yarar var, cesaret soyut bir kavram olarak anlaşılmamalıdır, burada kastedilen, görevlerin üzerine her ne pahasına olursa olsun yürüme gücünü kendisinde görebilme, yapılması gerekeni yapmadır. Yoksa cesareten kör bir "kahramanlık" kastedilmiyor. Devrimci cesaret, devrimci görevleri yerine getirebilmek için ulaşılması gereken bir özelliktir. Şüphesiz ki, en başta devrimcilerde bu değer vardır, ama söz konusu edilen, kitleler arasında yaşandığında ve onlara yaklaşıldığında takviye edilip güçlendirilmesi gereken cesaret faktörüdür. Dimitrov'un *"kahramanlık sadece düşmanla göğüs göğüse çatışmalarda değil, kahramanlık günlük çalışmalarda gösterilmelidir."*^[30] sözü, cesaretin nasıl bütün bir yaşama ve faaliyetlere egemen kılınmak zorunda olduğunu apaçık ortaya koymaktadır. Kaldı ki, bu elde edilemeyecek bir özellik de değildir. Madem ki, devrimin hayati çıkarları böyle bir özelliğe ulaşmayı gerekli kılıyor o halde birey, kendisinde bu özelliği geliştirmek zorundadır.

"Korku yüzünden mağaradan çıkmamaktansa veya sırf bu yüzden her şeyinden vazgeçmektense, cesaretlî bir tek gün yaşamının daha şerefli bir yaşam olduğu" halk arasında sık sık söylenen bir sözdür. Elbette ki bu, cesaretin toplumda ne derece takdir gördüğü, buna karşılık korkaklığın ise nasıl lanetlendiği ve horlandığı gerçeğinin bir göstergesidir. Korkakların toplumda hiç bir yerleri yoktur ve asla değer görmezler. O halde, halkı örgütleyip ayağa kaldırma göreviyle karşı karşıya olan militan, her şeyden önce halkta saygı ve güven yaratabilmek için cesareti devrimci karakterinin en belirgin bir özelliği haline getirmek zorundadır. O, bu yönüyle de bir halk adamı olabilmeli, korkunun en küçük bir belirtisini dahi göstermeyerek düşmanın üzerine cesaretle yürümelidir.

Bir devrimcide cesaret ögesi, yalnızca bu nedenle değil, aynı zamanda, topluma egemen kılınmış bulunan korkuyu kırmak için de gereklidir. Hele hele günümüz koşullarında düşmanın terör uygulayarak toplumda korkuyu egemen kılıp sonuç almak istediği göz önüne alınırsa, militandaki cesaret ögesinin her zamankinden daha çok önem kazandığı daha iyi açığa çıkar. Kaldı ki, bugün Kürdistan'da yürütülecek tüm işlerin temelinde cesaret vardır. Cesaret ögesi ge-

liştirilmeden, yüzyılların biriktirdiği ve günümüze ağır bir kambur olarak devrettiği korkuyu kırabilmenin olanağı yoktur. Hareketimizin (PKK) gelişimini yakından izleyenler, atılan her adımın temelinde cesaretin yattığını da çok iyi görebilirler. Cesaretin gösterilmediği noktada çürümüşlüğü baş göstereceği açıktır. Eğer Hareketimiz bu seviyeye kadar gelebilmişse bu, 1973'lerde, 1975'lerde ve 1978'lerde atılan cesaret dolu adımların bir sonucudur. Ve yine açıktır ki, bundan sonra da PKK'nin gelişimi ancak atılacak cesaretle adımların bir sonucu olabilir.

Böylesine bir militan geçmişe sahip bir Hareketin kadrosu, bu geçmişe, bu örgüte layık olabilmek için, örgütünün cesaret özelliğini kendi kişiliğinde de somutlaştırmak zorundadır. Görevlerinin üzerine son derece güçlü bir cesaretle yürümeli, cesareti bütün yaşamına ve faaliyetlerine egemen kılmalıdır. Nerede ve hangi koşullarda olunursa olunsun mutlaka cesaret gösterilmeli, düşman karşısında kesinlikle korkuya ve paniğe kapılmamalıdır. Dimitrov'un deyiimiyle, *"Evet, böyle gerekiyor: Cesaret, cesaret ve her zaman cesaret! Ve her şeyden önce, son hızla, her şeye rağmen!"*^[31] Fakat cesaret-korku ilişkisi yanlış anlaşılmalıdır. Cesaret adına "kör kahramanlık" gösterilmemelidir. Cesaret, düşmanın üzerine korkusuzca yürümeyi gerektirdiği gibi, aynı zamanda hesaplı, planlı ve devrime yarar getirecek bir yürümeyi de gerekli kılar. Ancak, "kör kahramanlık" yapacağım diyerek korkuyu geliştirmek kesinlikle girilmemesi gereken bir tavidir. Bir militanda korkunun en ufak bir belirtisine dahi rastlanmamalıdır. O, korku nedir bilmeyen biri olmalıdır. Savaşlarda en cesur olan ve kararlı bir şekilde dövüşen kazanır. Biz de, yalnızca askeri alanda değil, her alanda düşmanla kıyasıya bir savaş içerisindedeyiz. Savaşı kazanmamız ve mücadelemizi zaferle taçlandırmamız, bizim cesaretimize, cesurca savaşabilmemize bağlıdır. Bundan dolayı da militan, en yüksek cesaret düzeyine ulaşabilmelidir. Görevlerini yerine getirebilmesinin yolu buradan geçmektedir.

Cesaretin yanı sıra bir militanda bulunması gereken önemli bir diğer özellik de fedakarlık ögesidir. Açık ki, bu dönemde kitleler ancak kişide derin bir fedakarlık ruhu gördükçe ona yaklaşacak ve onun safında yer alacaklardır. Fedakar bir kişi, toplumun cezbedici bir kişisi olabilir. Tüm yaşamını fedakarlık temelinde döşemiş bir

kişi kitleler için bir güven kaynağıdır. Fedakarlık ölçüsünün büyüklüğü, kitleleri çekmede, dolayısıyla örgütlendirmede militanın en güçlü silahlarından birisidir. Bunun için de militan bu silahı çok iyi kullanmayı bilmelidir.

Fedakarlık, militanın maddi-manevi alanda kendisinden beklenen her şeyi vermesi; örgütlenmede, kitleleri kendine çekmede ve eyleme kaldırmada başarılı olmak için zorunludur. Hele Kürdistan gibi bir zeminde fedakarlık duygusu çok daha derin olmak zorundadır. Toplum fedakarlık ruhuna hiç alışmamıştır ve adeta birçok alanda buna yabancıdır. Bundan dolayı, topluma böyle bir özelliğı aşılatabilmek için her şeyden önce militanın alabildiğine fedakar olması gerekir. Buna bir de kölelik zincirlerinin kırılması gerektiğı eklenirse, derin fedakarlığın gerekliliğı çok daha iyi anlaşılır. Ancak bu konuda geçmişte de örnekleri görüldüğü gibi, bazı kadrolarda bu öge son derece zayıftır. Birçok konuda oldukça bilinçli olan bu tip unsurların, fedakarlık yapılması gerektiğinde buna yanaşmadığı bilinmektedir. Hatta, bırakalım fedakarlığı, işler bu noktaya geldiğinde örgüte ve yoldaşlarına sorun bile çıkarabilmektedirler. Oysa, zorluklara ve acılara katlanmadan, yani fedakarlık yapmadan devrimcilik yapılamayacağı son derece açıktır. Devrimcilik aynı zamanda fedakarlık demektir. Kişi, her türlü kişisel yaşam ve ihtirastan kendini arındırıp, tümüyle halka ve devrime kendisini adanmalı ve bütün gücüyle bunlar için çalışmalıdır. Dimitrov'un belirttiğı gibi, *"Partimizin görevlere (...) değil, ciddi, namuslu, uyanık ve sadık mücadeleçilere her yerde ve her alanda, zamanlarını ve güçlerini fedaya hazır mücadeleçilere, (...) gerektiğı zaman hayatım da fedaya hazır erlere ihtiyacı vardır."*^[32]

PKK hareketinin bu konuda kanıtlanmış değerli örnekleri ve bu özellikleri kendi şahsında somutlaştırmış militanları vardır. Onlar, en zor koşullarda eşsiz bir cesaret örneğı ve fedakarlık göstererek, Parti için, halk için en büyük özveriyle, hayatlarını bu kutsal davaya katk etmekten geri durmamışlardır. Hakilerin, Salih'lerin, Mazlum'ların, Kemal'lerin, Hayri'lerin ve daha nice değerli yoldaşın şahsında somutlaşan eşsiz bir cesaret ve engin bir fedakarlık ruhuna sahip olmak, her PKK militanının olduğu gibi, aynı zamanda her sempatzanın, her yurtseverin de bir özelliğı olmalıdır. Kürdistan'da

bu özelliklere ulaşılmadan, adına layık bir devrimci militanlıktan bahsetmek mümkün değildir.

g) Edilgen Değil, Ataktır

Militanın diğer bir özelliği; propagandada, eylemde, örgütlenmede ve diğer çalışmalarında savunmacı, pasif, edilgen bir tip değil, aksine, savunma ortamında bile olsa, koşullara uygun aktiflik ve atiklik espirisi içerisinde olmasıdır.

Biz, devrime kalkmış bir ulus olarak, yeniden bağımsızlığa ulaşmak için atak yapmış bir durumu yaşıyoruz. Tarihimizin en büyük ayağa kalkışını, en güçlü atağını ulusal ve toplumsal düşmana karşı yapmak durumundayız. Örgüt olarak biz, geçmişte, doğuşla birlikte en büyük direniş ve atağı yapmak durumundaydık. Bu anlamda da denilebilir ki, devrimcilik direnişçiliktir. Çünkü Kürdistan somutunda devrimci olmak sözü edilen atağı yapmaya bağlıdır. Üstelik bizde yalnızca militanlar değil, bir bütün olarak halk atak bir konuma gelmek zorundadır. Çünkü, ayağa kalkma isteğini ve gücünü kendisinde yaratamayan bir halk, devrim yapamaz. Bu ataklık devrimin ileri aşamalarında olduğu gibi ilk aşamalarında da ortaya konulmak durumundadır. Her ne kadar şimdi mücadelemizin stratejik savunma döneminde bulunuyorsak da, genel anlamda biz saldırıdayız, düşman ise savunmadadır. Çünkü, sömürgeciliğe karşı ayağa kalkan, ona saldıran biziz. Açık ki, bu, içinde bulunduğumuz döneme uygun olarak savunma altında bir saldırıdır, yani stratejik saldırı aşamasına özgü bir saldırı değildir.

Bizim ataklığımız, devrimci olmamızdan, halkımızın tarihsel bir atak yapma özelliğinden, zorunluluğundan ileri gelmektedir. Buna karşılık bazı soysuz küçük-burjuvalar, böyle bir ataklık konumunda olmayı "solculuk, maceracılık, provokatörlük, teröristlik" olarak değerlendirmektedirler. Açık ki bu ancak, uşaklığı, uyduluğu, köleliği sürdürmek isteyen soysuz küçük-burjuvaların bir tavrı olabilir. Bugün ayağa kalkmayı önermeyen, ayağa kalkmayan bir toplum, halk olarak varolmayı değil, köleliği kabul etmiş demektir. Bırakalım bir halkın, onun bir tek ferdinin, bir yurtseverin bile lisansı bu

olmamak zorundadır. Onun biricik lisanı; ataklık, ataklık ataklık... Saldırı, saldırı ve yine saldırı... olmalıdır. Bunun dışında hiç bir devrimci-yurtsever tutum olamaz. Eğer kişinin bünyesinde köklü bir uşaklık, köklü bir işbirlikçilik yoksa, böyle bir konuma gelmeyi reddetmez. Çünkü, günümüz Kürdistan'ında, atak bir kişilik, atak bir halk geçerli olan tek ölçüttür.

Bu konuda mücadelemizin yarattığı birçok seçkin örnek gösterebilmek mümkündür. Özellikle sömürgeci zindanlarda yaratılan atağa kalkmaya, direnmeye ilişkin örnekler çok iyi bilinmektedir. İdeolojik mücadele döneminde, atağa kalkmanın şehitleri vardır, yine, politik mücadele döneminde sömürgecilere, ajanlarına, provokatörlerine ve feodal kalıntılarına karşı, çok sayıda direniş ve şehit düşme olayı vardır. Haki halkasına eklenen Halil'ler, Salih'ler, Delil'ler, Ahmet'ler, Mazlumlar, Hayri'ler, Kemal'ler, ve son olarak da Hezil ve Cizre direniş halkaları, işte böyle örneklerdir. Bu direnişlerde gösterilen tavır ulusal bir özelliğe dönüşmek zorundadır. Orada gösterilen sürekli direnme ve ataklık konumu, geleceğin yeniden yaratılan ulusu olmanın, geleceğin özgür toplumu olmanın zorunlu bir koşulu- luydu. Bu direnişler, aynı zamanda, PKK'nin varlığını yaratan güçlü harçlardan biridir. Bu nedenledir ki, direnmeden ve sürekli atak ko- numda olmaktan vazgeçilmemeli, yaşamak direnmekle özdeş kılın- malıdır. Bu ilke zindanlardaki direnişlerde açıkça sergilendi ve aynı şekilde dışarıda da sergilenmek durumundadır. Geçmiş dönem boyunca propagandada, eylemde ve örgütlenmede asla duraksanmadı ve bütün bu alanlarda sürekli bir saldırı konumu yaşandı. Bu özellik bizi bugünkü gelişmenin eşiğine kadar getirdi. PKK'nin tarihinde bol bol örnekleriyle ortaya çıktığı gibi, hiçbir zaman direnmeden, ataklıktan vazgeçilmedi, çünkü bu özellik, aynı zamanda bir halkın döneme uygun özelliğidir. Bir devrimci militan da bu özelliği taşımak zorundadır.

Militan, kendi devrimci eyleminde sürekli bir direnme ve saldırı konumunda olmalıdır. O, edilgen, hantal, sadece dinleyen, olayların gerisinde hareket eden bir tip olamaz. Sorunlar karşısında duyarsız kalamaz. Hele hele günün yarısını uykuda geçiren, 3/4'nü boşa harcayan bir kişinin militan olabilmesi beklenemez. Yani her şeyden önce militan, kendisiyle olsun, çevresiyle olsun sürekli mücadele

eden ve önüne çıkan sorunların üzerine yürüten bir kişidir. Oysa olumlu örneklerin yanı sıra bizde öyle kişiler de çıkmıştır ki, bunlar edilgen mi edilgen, pasif mi pasif, kendisiyle mücadeleyi bir tarafa itmiş ve adeta hiç orak olmayan bir yapı sergilemişlerdir. Bunlar da, Lenin'in Rusya'da sert bir şekilde çıktığı "manilovist" tiplerin bir benzeri, yani bizde ortaya çıkan "manilovist"lerdir. Açık ki, bu derece vurdum-duymaz biri militan olamaz. O, olsa olsa ancak sömürgeciliğin ve ortaçağ kalıntılarının bir sonucu olarak pasifizm ile boğulan zavallı biri olabilir. Böyle bir özelliği militan kabul edemez. Halktan sıradan biri belki bu özellikler içerisinde olabilir, tevekkül ile zaman geçirebilir, "kader ne ise onu bulabilirim" diyebilir. Hatta direnmesiz bir şekilde yaşayabilir. Ama bir militan asla böyle olamaz. O, bütün bunlara karşı öfke yaratan, bunlara karşı atakta olan, saldırı konumuna geçebilen ve bu özellikleriyle de topluma öncülük yapan kişidir.

Militan, sürekli kendisini mücadele içerisinde tutarak, pasifse aktifleşir, direnmesizse direncini artırır, savunma durumundaysa saldırı konumuna geçer. Bunu da sorunların üzerine yürümek için yapar. Her alanda, düşman üzerine yürürken, örgütlenme üzerine yürürken ve çeşitli sorunları çözerken böyle olmak zorundadır. Kısacası, bir militan, atak bir tip olmak zorundadır.

h) Esneklik İle Katılığı İyi Kullanmalıdır

Militanın diğer bir özelliği de esnekliği ve katılığı iyi bir şekilde birleştirmesidir. Militan, her türlü çalışmada, özellikle de politik ve eylemsel çalışmalarda, güncel faaliyetlerde -ister parti içinde olsun, isterse parti dışında olsun- esneklik ve katılığı kendisinde iyi bir şekilde somutlaştırmalıdır. Birçok konuda esnek olmasını bilirken, birçok konuda da katı olmasını bilmelidir.

Bizim toplumumuzda esneklik fazla gelişmemiştir. Toplumsal koşulların zayıflığı, kişileri son derece küskün ve kırgın bir yapı içerisinde tutmaktadır. Bir el dokundurmak ile dökülüp dağılabilmektedirler. Toplumumuzdaki egemen tip, yay gibi gerilen esnek

bir tip değil, kolayca kırılıp-dökülen bir tiptir. Ya küser, kırılır, darılır ya da duyarsız ve arsızdır. Elbette ki arsızlık da kötü bir özelliktir. Oysa, birçok sorunda esnekliği kullanabilme, bunu geliştirebilme, kişinin vazgeçemeyeceği olumlu bir özelliktir. Esneklik konusunda Kürdistan'da çok karmaşık bir yapı bulunduğundan, tarihte de bu konuda çok sayıda olumsuzluk olduğundan, tüm meseleler kırılıp döküldüğünden ve bu, kişiliğe de kırık-dökük bir biçimde yansıdığından, esnekliğin doğru bir biçimde kullanılması önem taşımaktadır. Toplumda esnekliğin değil, birçok konuda katılığın gelişmiş bulunması kendisini parti içerisine de yansıtmaktadır. Bu durum, toplumsal yapı içerisinden gelen kadrolar üzerinde de etkisini duyurmaktadır. Bu nedenle de ideolojik-politik ve örgütsel faaliyetlerde esnek olabilmek önem taşımaktadır. Esneklik demek, kırıp-dökmemek, alelacele tepkisini ortaya koymamak, kişiler ile olur olmaz çekişmemek, tavır ve davranışlarında olgunluk gösterebilmek demektir. Ayrıca, dirayetli olmayı, eğer birisi kırılcılığa yöneliyorsa geniş olmayı ve kinciliği ortadan kaldırmayı içerir. Böyle bir özellikle toplumda çok iş yapılabileceği için militan, bu özelliğin gereklerine uymayı öğrenmelidir.

Esnekliğin karşıtı ise katılıktır. Bazı şeyler vardır ki, karşısında katı olmayı gerektirir, esneklik göstermemeyi zorunlu kılar. Örneğin; bu bir eylem anıdır, bir kural uygulama anıdır veya partinin vazgeçilmez, vazgeçilmez olduğu kadar da taviz verilmemesi gereken bir ilkesini hayata geçirme anıdır vb. Militan böyle anlarda, kesinlikle esnek olunamayacak bir durumda kesin tavır alabilmelidir. Fakat, gösterilen bu katılık, çözümsüzlüğü derinleştiren ve geliştiren değil, sonuç alıcı ve kesin başarı getiren bir katılık olmalıdır.

Bir militan hem esneklik ve hem de katılık özelliklerini kendisinde barındırmalıdır. Fakat bunları nerede, nasıl kullanacağını iyi tesbit edebilmelidir. Geçmişte, katılık adına bazıları adeta ağalık yaparken, bazıları da esneklik adına liberal, vurdumduymaz bir tutum içerisine girdiler. Ama bilinmelidir ki, iyi bir esnekliğin diğer yüzü katılıktır. Katılık, esneklikle çözümleyenin sertlikle halledilmesidir. Bundan dolayı esneklik ve katılık iyi birleştirilebilmeli ve nerede hangisinin kullanılması gerektiği iyi ayırt edilebilmelidir. Bu özellik bir militan için çok büyük önem taşır.

Geçmiş pratiğimizde de açıkça ortaya çıktığı gibi, bizde öyleleri var ki, bırakalım Parti dışındaki güçlerle geçinebilmek, Parti içerisindeki arkadaşlarıyla bile geçinememektedirler. Ya onlara karşı haddinden fazla katı davranmakta ya da alabildiğine "esnek" bir tavır takınmaktadırlar. Ya yoldaşına karşı kin gütmekte, onun ayağını kaydırmaya, onu en ufak bir olumsuzluğunda dışalamaya gitmekte, ya da liberalizme düşerek, ahbap-çavuşluğu geliştirmekte, eski bir tanıdık, yakın bir dost, hemşeri diyerek eleştirmemekte, hatalarına göz yummaktadır. Elbette ki, bu her iki tutum da proletarya partisine son derece zarar verir. Bir militan, proletaryanın çıkarları doğrultusunda yararlanabileceği herkesle yürümesini bildiği gibi, çıkarlara zarar verdiğinde onlarla bağını koparmasını da bilmelidir. Ama elbetteki, tekdüze, hep aynı yöntemle hareket etmemeli, bu konuda da yaratıcı olmalıdır. Lenin'in de belirttiği gibi; *"her duruma uyan bir reçete, ya da (hiçbir zaman uzlaşamayacak biçimde) bir genel kural bulmak saçmadır. Her özel durumda doğru yolu bulabilmek için kafayı işletmek gerekir."*^[33] Özellikle, Kürdistan'da çok karmaşık bir durumun yaşandığı, sınıfların kendi gerçek kimlikleriyle ortaya çıkmadıkları ve ortamın bir yandan sömürgeciler ve uşakları tarafından, diğer yandan ise, sosyal-şovenler ve küçük-burjuva reformistleri tarafından bulanıklaştırıldığı göz önüne alındığında, gerçekten de bir militanın "kafayı işletmesi gerekir". Toplumumuzun çeşitli gruplara bölünmüş olması, proletarya partisi için, zikzaklı, dolambaçlı yollardan çeşitli kesimlerle geçici uzlaşmalara gitmeyi gerekli kılmaktadır. Bunu gerçekleştirebilmek ise, militanların esneklik kurallarına uymalarını zorunlu kılmaktadır. Devrimci mücadele sürecinde uzlaşılacak, yararlanılacak güçler vardır, aynı şekilde uzlaşamayacak güçler de vardır. Bunları birbirinden iyi ayırt edebilmek ve uygun yaklaşımlar içine girebilmek büyük önem taşır. Rus Devrimi bu konuda da büyük derslerle doludur. Lenin, Menşevikler ile Bolşevikler'in ittifak ve uzlaşmaları üzerine şunları söyler *"Bolşeviklerin Menşeviklere zaferi, yalnızca 1917 Ekim Devriminden önce değil, bu devrimden sonra da zikzaklı yol, anlaşmalar, uzlaşmalar taktığının uygulanmasını gerektirmiştir; elbette ki, bunlara Bolşeviklerin başarısını sağlayacak, onu kolaylaştıracak, hızlandıracak biçimde Menşeviklerin aleyhine taktikler olarak baş-*

vurmuştur.”^[34] Burdan da anlaşılacağı gibi, proletarya partisi, kendi çıkarlarından yana olan hiçbir uzlaşmayı, anlaşmayı reddetmez. Aksi halde, zafer kazanması mümkün değildir. Bu konuda esnekliği reddedip tüm uzlaşmalara karşı çıkmak, devrimci mücadelenin etkisini zayıflatır ve gelişmesini engeller.

Bizim koşullarımızda kadrolarda esneklik fazla gelişmemiş olduğundan bu sorun daha da yakıcı bir öneme sahiptir. Bu konuda, "solculuk" ve "liberalizm" içerisine düşmek mücadeleye zarar verir. Bir militan, parti içerisinde olduğu kadar dışında da bazı güçlerle beraber yol yürümeyi başarmalıdır. Rusya deneyinde de açığa çıktığı gibi, Lenin, bırakalım ülke içindeki güçler, diğer bazı ülkelerle de yürüyebileceği kadar birlikte yürümüş, onlardan yararlanmış ve böylelikle de devrimin geleceğini garantiye almıştır. Oysa bizde sık sık ortaya çıkan durum, diğer güçlerle daha ilk adımlar atılmadan yeni ayrılıkların patlak vermesi tarzındadır. Militan bu konuda bir türlü dirayetli ve sabırlı olmayı bilmemektedir. Bırakalım başka güçlerle yürümek, kendi yoldaşlarıyla dahi yürümekte güçlük çekmektedir. Bu eksikliği gidermek, elbette ki salt ayrılmamak için liberal davranmak, eksiklik ve hatalara göz yummak anlamına gelmemektedir. Olumlu bir çizgide yürüyebilme umudunu verenlerle sonuna kadar yürünmeli, yolun sonuna gelenler ise, istedikleri yere gitmekte özgür bırakılıp kendilerine hak ettikleri cevap verilmelidir. Aynı şekilde, uzlaşmalara girilirken var olan objektif durum iyi değerlendirilmeli, koşullara göre hareket edilmelidir. Bu, düşmanla aramızdaki savaş içinde böyledir. Düşmanı yenilgiye uğratabilmeyi, en zor koşullarda bile yolunu şaşırmayan esnek bir örgüt başarır. Düşmanla savaşı kabul edip-etmemek konusunda, gerekli militan esnekliği gösterebilme hususunda Lenin son derece net açıklamalar getirir: *"Savaşın" der Lenin, "düşman için elverişli olduğu açıkken, savaş bizim için elverişsiz olduğu besbelli iken, savaşı kabul etmek bir cinayettir ve bizim için elverişsiz olan bir savaştan kaçınmak için 'dolambaçlı yollara, anlaşmalara ve uzlaşmalara' başvurmayı bilmeyen devrimci sınıf siyasileri beş para etmezler"*^[35]

Demek ki, devrimci bir militan gerekli esnekliği ve katılığı yer, zaman ve koşulları da dikkate alarak uygulama yeteneğine sahip olmalıdır. Bunu yapabildiği oranda, "en güvenilmez dostlar bile olsa"

herkesin gücünden yararlanarak, mücadelenin daha güçlü bir şekilde gelişmesine katkıda bulunabilir.

i) Dikkatli, Duyarlı ve Ölçülüdür!

Militanın bir diğer özelliği, dikkatli, duyarlı ve ölçülü olmasıdır. Dikkatli olmak demek, bilincin sürekli ayakta tutulma hali, duyarlı olmak ise, bu bilincin sürekli tektikte tutulmasıdır. Yani, bilinç sürekli olarak kullanıma hazır bir durumda bulundurulmalıdır. Militan, ideolojiye, politikaya ve örgütlenmeye ilişkin düşünceleri sürekli bir dikkatlilik ve duyarlılık ortamı içerisinde işlemeye hazır olmalıdır. Yine bu alanlarda gelişebilecek her türlü olay karşısında dikkatli olmak ve bu konuda bilinci hazır tutup, harekete geçirmek gereklidir.

Bizim toplumumuz dikkat ve duyarlılıktan uzaklaştırılmıştır. Ağır sömürgeci baskılar altında toplumdaki dikkat o kadar dağıtılmış ve duyarsızlık o kadar geliştirilmiştir ki, toplumumuz bir sağırılar ve dilsizler toplumuna dönüştürülmüş, insanımız ise, adeta bir uydu gibi, dikkatsiz ve duyarsız bir varlık haline getirilmiştir. Elbette ki, böyle bir dununda olan kişi iyi düşünemez, iyi politika yapamaz ve iyi örgütlenemez. Oysa, gelişmiş kapitalist ve sosyalist ülke insanlarına baktığımızda, ne kadar dikkatli ve duyarlı, adeta kurt gibi uyanık olduklarını açıkça görürüz. Bu onlardaki gelişmişliğin bir ölçütüdür. Bizdeki durum ise, tam tersine, geriliğin ölçütüdür.

Açıktır ki, bu durum, böyle bir yapı içerisinden gelen kadroları da etkileyecek ve hatta bazılarında en ağır biçimiyle kendisini gösterecektir. Bu kendisini daha çok, unutkanlık, çevresindeki gelişmelere karşı ilgisizlik ve duyarsızlık, sorumluluğu altındaki işleri takip etmede acizlik, örgütünü tehlikelere karşı korumada güçsüzlük ve duyarsızlık biçiminde ortaya koymaktadır. Bu alanlarda dikkatsiz, duyarsız olan bir kişinin ideolojik, politik ve örgütsel alanlarda bir başarı sağlayamayacağı açıktır. Oysa bir militanın kafası bir yay gibi gergin, bilinci açık ve her zaman kullanmaya hazır sinirleri ise, her an yaydan boşalacak bir ok gibi gerili olmalıdır. Böylece militan,

Parti içindeki ve dışındaki her türlü olaya dikkat edecek, bilimsel bir temelde yaklaşacak ve gerekli müdahaleyi yapacaktır. Ancak böyle bir özellik onda başarıya yol açabilecektir.

Geçmiş mücadelemiz sürecinde dikkatsizlik ve duyarsızlık nedeniyle çok şey kaybedildi. Bu konuda sayısız örnek gösterilebilir. Denilebilir ki, kayıplarımızın yüzde doksanı dikkatsizlik ve duyarsızlıktan kaynaklanmaktadır. Elbetteki bu, disipline gelmemenin de bir sonucudur. Dikkatsiz ve duyarsız kişilerin birçok şeyi de beraberinde heba edecekleri açıktır. Onlar yalnızca kendilerine zarar vermekle kalmaz. Örgütlerine ve arkadaşlarına da zarar verirler. Öncelikle de böyle tipler sakıncalı ve tehlikelidir. Bir kadro bu özellikte olamaz. O, dikkat ve duyarlılıktan uzak bir uydu durumuna düşemez. Bu nedenle dikkatlilik ve duyarlılığını sürekli geliştirmelidir. Sürekli böyle bir ortam içerisinde, yani dikkatli ve duyarlı olmak, ancak güçlü bir kadronun özelliğidir. Bir kadronun güçlülüğü bu alanda da kendisini konuşturmalıdır.

Dikkatli ve duyarlı bir kadro gözü pektir, oyuna gelmez, düşmanın oyunlarını bozar. Ama dikkatsiz ve duyarsız biri sık sık düşmanın oyununa gelmekten kendisini kurtaramaz. Devrimci kadro sürekli uyanık olmalı, her zaman düşmanın ve işbirlikçilerinin oyununu bozabilmelidir. Unutmamalıdır ki, onların geliştireceği oyunlara karşı dikkatli ve duyarlı olduğu oranda, oyuna gelmeme özelliğine kavuşabilir. Geçmişte, bazı kadroların dalgınlıklarından gözü pek olmamalarından ve oyuna gelmelerinden dolayı çok kayıp verdik. Bundan dolayı da birçok şey yitirdiğimiz iyi bilinmektedir. Ya polisin, ya işbirlikçilerinin ya da küçük-burjuvazinin vb oyununa gelindiği, sorunlar güçlü bir düşünce, dikkatlilik ve duyarlılıkla ele alınmadığı ve bilinç faaliyeti yetersiz kaldığı için aleyhteki birçok gelişme fark edilememiştir. Böyle tipler çok kolay aldatılabilirler. Birçok kişinin, düşmanın ve uzantılarının sözlerine kanması bu nedenledir. Öyle örnekler vardır ki, düşüncesini biraz zorlasa, yaptığı işin sonunun tehlike olduğunu görebilecek ve düşmanın oyununa geldiğini fark edebilecektir, ama duyarlılık ve dikkatlilik gösterilmediğinden çok şeyin heba olması da kaçınılmaz olmuştur. Unutmayalım ki; *"devrimcilerin tedbirsizlikleri (dikkatsiz ve duyarsız oluşları) her zaman, polisin (veya düşmanın) en iyi yardımcıları olmuşlardır."* [36]

Dikkatli ve duyarlı olma, aynı zamanda ölçülü davranabilmeyi de gerekli kılar. Aynı şekilde ölçülü davranabilmek de ancak dikkatli ve duyarlı olan bir militanın özelliği olabilir. Çünkü, her alanda dikkatsiz ve duyarsız biri ölçülü olmayı da bilemez. Nerede ne yapması gerektiğini bilmeyen birinin ölçü tutturmasının olanağı yoktur. Militan her konuda bir ölçü adamı olmalıdır. Örgüt yaratırken, eylem geliştirirken, birlikte iş yaptığı kişileri yönlendirir, onları görevlendirirken vs her görev ve adımda değerleri çok iyi takdir ederek gerekli ölçüyü tutturmalıdır. Elbette ki bunu başarması ancak, dikkat ve duyarlılık gösterme derecesine bağlıdır. Geçmişimize bir göz atıldığında, ne kadar ölçüsüz iş yapıldığı ve hatta birçok konuda ölçünün kaçırıldığı görülecektir. Tabii bunun da toplumsal nedenleri var. Bizde insanlar bir türlü ölçülü olamaz, ölçülü davranamaz. Toplumda adeta ölçü kaçırılmıştır. Ama durum budur diye, militanın ölçüsüz olması haklı gösterilemez. O, diğer konularda olduğu gibi, bu konuda da topluma öncülük edecek ve ölçülü olmayı kavratacaktır. Bu nedenle de, militanlar ölçülü olmalı ve nerede ne yapması, hangi adımı atması gerektiğini iyi bilmelidir.

Dikkatli ve duyarlı bir militan, oyuna gelmez, kendisini ve örgütünü tehlikeden korur, karşı tedbir olarak ne yapılması gerektiğini bilir ve gerekli ölçüleri tutturabilir. Bütün bu özellikleri kişiliğinde somutlaştırmış bir kişi güçlü militan özelliklerine daha da yaklaşabilir. Özellikle de içinden geçtiğimiz dönemde, her alanda önümüze dikilen çok yönlü engelleri aşabilmemiz için her PKK'linin mutlaka bu özelliğe ulaşması zorunludur.

j) Öğrenmede Araştırmacı ve İnceleyicidir

Bilinçli bir militan aynı zamanda araştırmacı ve inceleyicidir. Bilinç kendiliğinden ortaya çıkabilecek bir şey değildir, ancak araştırma ve incelemeyle zenginleştirilebilir.

Bir militan öğrenmeyi ve bunun yöntemi olarak da araştırmayı kendisinde temel bir özellik olarak yerleştirmelidir. Olguları incelerken, gerçeğin derin bilgisini kendisinde sürekli geliştirmelidir.

Kalıplarla yetinmemelidir, gelişmeyi köklerine kadar öğrenebilmeli, tüm ulusal ve toplumsal, ekonomik ve kültürel konularda araştırmacılık ve inceleyicilik özelliğini iyi bir şekilde ortaya koyabilmelidir. Bizde hala birçok sorunun yeteri kadar kavranamaması bu konunun önemini de ortaya koymaktadır. Kişi tüm bu konuları araştırma ve inceleme sonucu kavrayabilir. Bilincin daha da geliştirilmesi, yetkinleştirilmesi ancak bu özelliğin bir sonucu olabilir.

Geçmişte güçlü bir araştırmacılık olmasaydı, kuşkusuz PKK Hareketi de olmazdı. PKK, Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal koşullarının, Marksizm Leninizm ışığında güçlü bir şekilde araştırılması sonucu doğdu. Bu, hepimizce bilinen bir gerçektir. Güçlü araştırmacılık, güçlü bir militanlığı da ortaya çıkarır. Birçok güçlü yoldaşta olduğu gibi, bunlardan en çok örnek gösterebileceğimiz Mazlum DOĞAN yoldaşın, gelişmesinde güçlü bir devrimciliğe ulaşmasında da, en büyük pay, okumada ve öğrenmede, araştırmacılık özelliğidir. Bu konuda Mazlum yoldaş, seçkin ve çok belirgin bir konuma sahiptir. Mazlum yoldaşın çok kısa süren pratik yaşamı, her an, her adım gözlerimizin önünde, bu yönüyle de şekillenmektedir. O, eşine ender rastlanan, Kürdistan'da ise çok ihtiyaç duyulan, bir komünistin en belirgin özelliği olan araştırmacı ve incelemeci yanı ile kendisini her an önümüze koymakta ve kendi gerçekliğini dayatmaktadır. Günde yüzlerce sayfa kitap okuyarak Marksizmi etüd etmede rekor kıran bir anlayışın temsilcisiydi. Evet, Mazlum yoldaşın güçlü bir devrimciliğe yükselmesi temelinde yatan gerçek budur.

Bu özellik, her militanın örnek alması ve ulaşmak için yoğun çaba sarf etmesi gereken bir özelliktir. Açık ki, dönemin son derece ağır tarihsel görevlerinin altından kalkabilmek, böyle bir özelliğin yol açabileceği güçlü bir devrimcilikle olanaklı olabilir. Bu nedenle de, her militan bu özelliğe ulaşmak zorundadır. O, olayları sadece yüzeysel bir tarzda öğrenmekle yetinmemeli, tüm yanlarıyla derinliğine öğrenmeli ve bunun için de güçlü bir araştırmacılığa ve inceleyiciliğe ulaşmalıdır. Militan, hangi koşullarda olursa olsun, en küçük olanaktan dahi yararlanarak bu özelliğini sürekli geliştirmelidir. Başta sömürgeci zindanlar olmak üzere, birçok alanda sayısız değerli yoldaşın bu konudaki tavırları örnek alınmalıdır. Onlar ki, en zor koşullar ve olanaksızlıklar altında bile öğrenmekten, araştır-

maktan geri durmadılar. Bu konuda değerli bir örnek sergileyen Dimitrov'un şu açıklaması, bir komünistin nasıl olması gerektiğini çok iyi sergilemektedir. Dimitrov, bu açıklamayı, Alman faşizminin işkence hanelerinden çıktıktan sonra yapmaktadır. O dönemde, sağ kurtulup-kurtulamayacağı dahi tartışma götürür bir durumdur. Hatta, serbest bırakılması ihtimali küçük bir ihtimaldir. Kendisinin acıya nasıl katlandığını, duruşma gününe kadar nasıl güçlü kaldığını, direniş gösterdiğini soran bir gazeteciye şu yanıtı verir *"Bilir misiniz, devrimci Bolşevik kendisini ölüme bırakmaz, her türlü koşulda yaşamak ve savaşmak ister. Bu düşünceyle bezenmiş bir kimsenin en büyük zulümlere katlanması mümkündür. Yalnızca sonuna kadar dayanmak değil, zincire bile vurulmuş olsa hapisanede boş zamanların değerlendirilmesi gerekir... Görüyor musunuz, bunlar hapisanede okuduklarımdan çıkardığım notlar, alıntılardır. Orada günde on saat çalıştım"*^[37]

Evet, böylesine bir araştırmacılık ve inceleyicilik, hangi koşullarda olursa olsun, bir militanın vazgeçilmez özelliği haline gelmelidir. O, bu özelliğe ulaştığı oranda, savaşa her seferinde daha güçlü bir şekilde katılabilecektir.

k) Kalıpcı Değil, Yaratıcı Olmalıdır

Militanın önemli özelliklerinden biri yaratıcılıktır. Bu özellik kişinin başarısında temel faktörlerden biridir.

Hem kapitalizmde ve hem de sosyalizmde büyük yaratıcı uluslar, büyük yaratıcı kişiler vardır. Ancak, Kürdistan söz konusu olduğunda her şey farklılaşmaktadır. Kürdistan'da çoğu şey yaratıcı bir çabanın ürünü olmaktan uzaktır, yaratma değil, adeta her şeyde bir tekrarlama geçerlidir. Sömürgecilik zorla, yarattığı kültür ortamıyla ve ideolojik-politik egemenliğine dayanarak yaratıcılık olayının gelişmesini engellediği gibi, ortaçağdan kalma kalıntılarla birleşen ağır toplumsal koşullarda her türlü yaratıcılığın yolunu tıkamaktadır.

Bu durum devrimci saflardaki kadroları da etkileyerek, onları belli oranda da olsa, yaratıcılık olgusunun dışına çıkarabilmiştir.

Bilinçte yaratıcı değil, adeta tekrarcı bir papağan haline gelen kadrolar, ideoloji ve politikada perspektif geliştirici değil, slogan ezberleyicisi, kavramlarda ise, öze inen değil, daha çok biçimci özellikler kazanmaktadırlar. Örgütlenmede de yine üretken olunamamakta, hazır bir kalıba oturma ihtiyacından dolayı adeta aşiret örgütlenmesine bile rağbet edenler çıkmaktadır. Hatta bazıları var ki, bırakalım yaratmak, varolanları bile dağıtmaktadır. Kısacası, bütün bu alanlarda yaratıcılığın gelişmemişliği söz konusudur, varolan daha çok bir tekrarlama.

Oysa, dünyada her halk ve ulustan daha fazla bugün bizim yaratıcılık olayına ihtiyacımız vardır. Çünkü, bizde her şey tepeden tırnağa yeniden yaratılmak zorundadır. Bizde, yaratıcılıkla elde edilmiş soylu değerler çok azdır. Buna karşılık olumsuzluklar, alabildiğine çoktur. Adeta her şey bir olumsuzluk perdesi ile kapatılmış durumdadır. Bu nedenledir ki bugün biz kültürden örgütlenmeye kadar her alanda yeniden yaratılmak zorundayız. Bu ise toplumun öncülerinden, militanlardan olağanüstü bir yaratıcılık yeteneği ister. Çünkü, bizde yaratıcılık olayı, eski usuller ve tekrarlara göre değil, örneği bulunmayan cinsten gelişmeler kaydetmekle geliştirilebilir.

Nedir bizde yeniden yaratılış olayları? Günümüz koşullarında PKK somut pratiğinde bunlar, örgütün yeniden inşası, silahlı propagandanın yaratılması, gerillanın yaratılması, çelikleşmiş, kitleleşmiş bir parti aşamasına yani ulusal kurtuluş cephesinin örgütlenmiş olduğu bir aşamaya ulaşılması, halk ordusunun yaratılması, böylelikle de düşmanın yenilgiye uğratılarak bağımsız ve özgür bir ulus ve demokratik bir toplumun yaratılması, bu temelde de bilimsel gelişmelerin sağlanması, kültürün yeniden doğması ve tüm toplum çapında yeni davranış ve ahlak biçimlerinin şekillendirilmesidir. İşte bütün bunlar bizde her şeyin yeniden muazzam bir yaratılışının ifadesidir. Bu, aynı zamanda kişilikte de yeniden yaratılış olayını zorunlu kılar. Kopyacı kişilikten uzaklaşma, yaratıcı düşünce ve davranışı kendisinde sürekli geliştirme, Kürdistan'ın cüce adamını geliştirmenin, devleştirmenin tek yoludur.

Bir militan yaratıcı olmak zorundadır. Öyle ki, yaratıcılık her gün, her saat yaşatılıp zorunlu büyüme bu temelde sağlanmalıdır. Militan, kendi kişiliğinde olsun, halk safları arasında olsun, yüce

bir dağa tırmanır gibi, benliğinde ve faaliyetlerinde yeniden bir yaratılış destanı yazmak zorundadır. Bu ise, ideolojik, politik, örgütsel ve eylemsel alanlarda gerekli gelişmeyi ve güçlenmeyi zorunlu kılar.

Yaratıcılık olgusu, zaten Partimizin baştan beri içerisinde yer aldığı ve her alanda yaşadığı, geliştirdiği, güçlendirdiği bir olgudur. Kişiliklere de bu özellik iyi yansımalıdır. Militan bu özelliği çok iyi özümsemeli ve gelecekte gereklerini en iyi bir biçimde yerine getirebilmek için olağanüstü güç ve çaba harcamalıdır.

1) Rastgele Değil, Planlı İş Yapar

Militanın diğer bir özelliği, genelde planlı hareket eden ve rastgele, düşüncesizce iş yapmayan bir adam olmasıdır. Bir militan emeğini en yüksek verimliliğe dönüştürmek, büyük gelişmeleri kısa sürede gerçekleştirmek ve amaçlarına ulaşabilmek için hayatının her alanında planlı ve programlı çalışmayı hayata geçirmekle yükümlüdür. Bu nedenle de çalışmalarını düzenlemek ve önceden tasarlamak zorundadır.

Kürdistan'da halkın başarı gücü fazla gelişmemiştir, her alanda bir rastgelelik ve karmaşıklık gözlemlenmektedir. Bu nedenle de militanın başarı gücünün artırılması, bu özelliğinin geliştirilmesi gereği daha da büyük bir önem taşımaktadır. Halkın plansızlığına ancak böylelikle cevap verilebilir. Toplumdaki sıradan kişi plansızdır. Önünde ayak uyduracağı herhangi bir programı yoktur, sürekli telaşlı davranır ve bu nedenle de her zaman kolay avlanır. Ama bütün bir halkın varlığının sorumluluğunu taşıyan militan, karşı-devrimin azgın terör ortamında ve ajan-muhbirlerin ortalıkta cirit attığı koşullarda tüm işlerini son derece planlı yürütmek zorundadır.

Planlama demek, sadece başarı düzeyinde kalmak demek değildir, bu, eylemin başlangıcı, faaliyetlerin sıraya konulmasıdır. Böyle bir çalışma verimliliği de beraberinde getirir. Bu, militanın planlı faaliyetinin aynı zamanda verimli bir faaliyet olduğu anlamına gelir. Planlamak, seçeneklerin, olanakların bir sıralamaya tabi tutulması,

en güçlü ve verimli sonucu yaratacak olanın en başa alınması, önem sıralamasına göre diğerlerinin de ardından gelmesidir. Militan, merkezden çevreye kadar, neye, nasıl öncülük edecek, hangi çalışmayı öne alacak, hangisini başka yere koyacaktır? İşte bütün bunların belirli bir planlamaya tabi tutulması önemlidir ve militanın verimli hale gelmesi bunu başarmasına yakından bağlıdır.

Bir militan, gecesini, gündüzünü, sağlığını, görme ve işitme duyularını iyi düzenleyen, en iyi biçimde kullanan verimli kişi demektir. Sadece örgütsel faaliyetlerini değil, yaşantısını da planlar, günde kaç saat kitap okuyacağını, kaç saat uyku uyuyacağını, ne kadar çalışacağını vs belirler ve ona göre hareket eder. Bütün bunları gerçekleştiren bir militan, kendisini daha da mükemmel ölçülere ulaştırmış verimli bir militandır. Ancak bazılarının kolay kolay uykudan bile kalkamadığı, kendisine söylenmedikçe hiçbir iş yapmadığı ve faaliyetlerini bile planlayamadığı bilinmektedir. Elbetteki bu, arzulanan militan tipi değildir. Bir militan, hayatın her alanında planlı yürüyen ve bu özelliğini en iyi şekilde değerlendirebilen kişidir. Örneğin; bir çalışma vardır yüz kişiyi örgütler, ama bunu birisi bir ayda gerçekleştirirken, diğeri ancak bir yılda yapabilir. Açık ki, tercih edilecek olan birinci çalışma tarzıdır. Böyle bir başarı ise, işlerin bir sıraya konulabilmesinden kaynaklanmaktadır.

Geçmişte bu konuda çok büyük hatalar işlendi. Plansızlık, programsızlık birçok kadroya egemendi. Adeta planın ne olduğu dahi bilinmemekte, işler rastgele yapılmaktaydı. Faaliyetlere olduğu kadar yaşantıya da egemen olan yine plansızlıktı. Örneğin; ne kadar kitap okunacak, ne kadar yatılacak, ne kadar çalışılacak vb hiçbir sıraya tabi tutulmaz; ya karmakarışık bir şekilde biri diğerinin yerine konur ya da hiçbiri yapılmazdı. Açık ki, bütün bunlar bir militandan uzak kalması gereken davranışlardır. Bir militan faaliyetlerinde ve yaşantısında planlı hareket etmesini bilmelidir.

C) HALKIN ÖNDERİ OLARAK MİLTAN

Halka doğru, devrimci tarzda militanca yaklaşım, devrim problemini önüne koyan her siyasal organizasyon için en ciddi ve zafer garantisini güvenceye almada en temel görevlerden birisidir. Kitlesele bir hareket haline gelebilmek, halk gerçekliğı halkasını doğru ve sağlam bir tarzda kavramakla yakından bağlantılıdır. Bir sınıfın çıkarlarını ifade eden bir örgüt önderlik ettiğı sınıf ve tabakaları, kısacası, bir bütün olarak halk kitlelerini tanımada ve ilişki kurmada gerçekçi ve objektif yaklaşım tarzına sahip olmalıdır.

Halk kitlelerine yaklaşımda sınıf mücadeleleri tarihi zengin deney ve birikimlere sahiptir. Pahalıya mal olmuş dünya evrensel deneylerinin, hata ve eksikliklerin yanısıra başarılarla da dolu olan zengin tecrübeleri, bu konuda sağlam bir perspektif verdiği gibi, bu hatalardan sakınabilme avantajlarını da sağlamaktadır. Halkla ilişkilerde sol ve sağ anlayışların ifadesi olan anarşist ve kuyrukçu yaklaşımlar devrimciler tarafından kesinlikle reddedilmesi, sakınılması gereken yaklaşımlardır. Bu yaklaşımlardan ilki, anarşist yaklaşım, yığımları "sürü", "kalabalık" olarak nitelendirir. Bu "kalabalık"ı ancak kahramanların sürükleyebileceğı ve halkın böylece eyleme kaldırılabileceğı tespitinden hareket ettiğı ve halk kitlelerinin engin

devrimci özüne güven duymadığı için, halka doğru gitmek yerine, ondan tamamen uzaklaşmaya yol açar. Diğer yaklaşım tarzında ise, aşırı halk kuyrukçuluğu, halka öncülük etmek yerine, onun artçısı olma, onun kuyruğunda yüzme söz konusudur. Bu anlayış, halkın önderlere ihtiyaç duyduğu, önderler olmaksızın halk kitlelerin örgütlendirilip devrim yolunda ayağa kaldırılamayacağı gerçeğini göz ardı eder. Her iki anlayış da öncü ile kitleler arasındaki kopmaz bağı kavrayamayan, birinin rolünü abartıp, diğerini yok sayan birer sapmadır. O halde, ne halkı unutmak ve ne de popülist olmak devrimci bir tutum değildir. Devrimcilerin görevi, devrimci teori bilincini halk gerçekliği zeminine sağlam bir tarzda ve ustaca oturtmak olduğuna göre, halk kavramını açmak gerekmektedir.

Halk kimdir, kavram olarak kapsamına hangi sınıf ve tabakalar girmektedir? En genel tanımlama olarak halk kavramı, devrim sürecine bağlı olarak, kapsam ve içerik bakımından genişler veya daralır. Kurulu düzenden zarar gören ve devrimde çıkarı olan en geniş kesimler halk statüsü içerisinde ele alınır. Bu genel olarak, işçi sınıfı, köylülük, küçük-burjuvazi, aydınlar ile devrimin karakteri ve içerisinde bulunduğu sürece bağlı olarak, saydığımız sınıfların belli kesimleri ile diğer sınıf ve tabakaları kapsar.

Bu genel çizgiler çerçevesinde, Kürdistan'da Türk sömürgeciliğinden zarar gören ve sömürgeciliğin ülkemizdeki varlığına karşı olan ve bunun için mücadele eden sınıf ve tabakaları; işçi sınıfı, köylülük, devrimci aydınlar, kent küçük-burjuvazisi, (feodal, tüccar vb gibi) hakim sınıflardan tüm yurtsever güçleri halk kategorisi içerisinde görmek gerekir. Devrimin milli yanının ön planda olduğu bir aşamada yapılan bu tanımlamanın kapsamı demokratik ve sosyalist devrim aşamasında daralır. Bu genel tanımlama ışığında, bağrından çıktığımız ve bir parçası olduğumuz Kürdistan halkının genel bir tablosunu kısaca çizmek gereklidir.

Üzerinde uygulanan ağır ulusal baskı altında Kürdistan halkı, geçmişte olduğu gibi günümüzde de en derin acıları yaşamaktadır. Sömürgeci kapitalizmin şekilsiz bir sınıflaşmaya ittiği, adeta kendi benliğinden ve kişiliğinden uzaklaştırılarak yabancılaştırılan bu toplumun varlığı-yokluğu tartışılır hale gelmiştir. Bu halk gerçekliğini yeniden nakşetmek ve kişilik kazandırarak ayakları üzerinde oturtmak,

ancak halka doğru bir yaklaşım tarzına sahip olmakla mümkündür. Bu yaklaşımda bazı önemli noktalara dikkat çekmek zorunludur. Çünkü, dünyada görülen sınıflaşma ve sınıf mücadelesi gerçeği ülkemizde çok farklı bir gelişim mantığı izlemiştir. Benzer sınıflaşma ve sınıf mücadelesi seyrini burada aramamak gerekir.

Bir Kürdistan militanı, böyle bir gerçeklik karşısında olduğunun bilinciyle hareket etmek ve halka bu temelde gitmek zorundadır. Böylesine bir toplumsal gerçeklik içerisinde ajanlaştırılmış olanları bile kazanmayı, bilinçlendirmeyi ve örgütlemeyi hedefleyecek bir tarzda halka yaklaşım, gerçekten bir sanatın incelikleri ve bir sanatçının ustalığını gerektirmektedir. Devrimin en geniş halk kitlelerinin katılımının eseri olduğu gerçeği iyice bilince çıkarıldığında görülecektir ki, Partinin doğru ideoloji ve politikasını kitlelere mal edebilmek için büyük bir sorumluluk, fedakarlık ve kararlı bir çaba zorunludur. Ve bu, halkın davasına bağlı devrimciler için vazgeçilmez bir görevdir de. Demek ki, halka ancak olumlu ve gerçekçi tutum ve sloganlar temelinde yaklaşılmalıdır. Bir partinin mücadele gücünün esprisi, halkı devrim mücadelesine katabilmede saklıdır. Vietnam devrimcilerinin; *"Her köy bir kale, her hücre bir savaş kurmayı ve her fert birer direnme merkezi olmalıdır"* tespiti, Kürdistan için yüz kez daha doğru ve geçerlidir.

Halk kesimlerine yaklaşım, sosyalizmin yüceltici etkisi altındaki bir yaklaşım olmalıdır. Bu da, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm temelindeki ideolojik, politik, eylemsel, örgütsel ve bilinçli gücümüze uygun bir yaklaşımdır. Halkı örgütlemeyi ve eyleme kaldırmayı hedefler; kitlelerden öğrenme ve kitlelere öğretme ilkesi etrafında uygulanır. Yani, kitlelere karşı alçak gönüllü olunur, saygılı davranılır, öğretilir ve onlardan öğrenilir, onların sözü dinlenir ve söz dinletilir.

Militanlar halka gitmede, kendilerini değil, partinin doğru siyasal çizgisini dayatmalıdırlar, Yazının bütününde şimdiye kadar saydığımız özelliklere tam sahip olan bir militan, halk arasında nasıl yaşayacağını da bilir. Halka doğru bilinç götürmede sayılan özelliklere ulaşmış bir militanın halka öğretemeyeceği ve ondan öğrenemeyeceği hiçbir şey ve onu örgütleyememesi için hiçbir neden olamaz. Bu görevleri yerine getiren bir militan da halk önderi olma gücüne ulaşmış demektir.

Halka yaklaşım tarzı çok büyük bir öneme sahip olmasına karşılık, geçmişte bu konuda birçok olumsuzluklar yaşandı. Bazıları halka ağa gibi, bazıları aşiret reisi gibi ve bazıları da küçük-burjuvaca yaklaşıyordu. Yine bazıları halka kuyrukçuluk yaparken, bazıları da "küçük insanlar" diyerek araya büyük mesafeler koymaktaydı. Bu konuda geçmişte içine düşülen eksiklikler Politik Rapor'da şöyle ifade edilmektedir *"Geçmişte kitlelerle bağların ciddiyeti ve önemi fazla kavranılmadı. Kitlelerin mücadeleye susamışlık durumları, halkın mücadeleye büyük saygınlığı ve bağlılığı yeterince değerlendirilemedi ve çarçur edildi. Her hareketin nasip olamayacağı kadar geniş kitle bağları olan PKK hareketinin bu bağları, özellikle içindeki bazı komünistleşmemiş ellerde önemli tahribatlara uğradı."*^[38]

Halk büyük bir değerdir. Bizim halkımız da en çok saygı duyulması gereken değerlerden bir tanesidir. Halka yaklaşıırken son derece ciddi ve onlara mutlaka bir şeyler verme temelinde yaklaşılmalıdır. Ancak böylelikle seçkin bir halk militanı olma özelliğine ulaşılabilir ve halkın beklentisine cevap verilebilir. Militan, halkın diline, kültürüne, her türlü değerlerine yakın olmalı, bu değerlere sahip çıkmalı ve bu temelde halkla bütünleşmeyi, onunla kaynaşmayı bilmelidir. Lenin'in de belirttiği gibi, sosyalizmin yüceltici, eğitici ve örgütleyici etkisiyle, halkın tarihin derinliklerinden gelen tecrübeleri ve değerlerinin birleştirilmesi, genelde partileşmedir, özelde ise militanda ifadesini bulur.

Şiddet konusunda da militan, devrimcilerin bilinçli ve örgütlü öfkesi ile halkın bilinçsiz, örgütsüz öfkesini birleştirebilmeyi başarmalıdır. Bu, militanda, bir halk savaşçısı olma biçiminde somutlaşır. Demek ki, militan halka yalnızca siyaseti değil, savaşı da öğretmekle yükümlüdür. Bu anlamda da halk önderi militan, aynı zamanda bir halk savaşçısıdır da. Militan, kitlelere savaşmayı öğreten, savaşın uygun yöntemlerine göre yaklaşan ve onları savaşçı yapan bir önder konumundadır. Bizdeki kişiliğin şekillenmesi, ulusal kurtuluş savaşı temelinde olacağı için, militanlar savaşçı bir özellik kazanmak zorundadırlar. Kitlelere siyasi önderliğin yanı sıra, askeri önderlik de yapabilmesi için bu zorunludur. Bu da, savaş kurallarının iyi bilinmesini, en başta da silaha hakim olmayı ve onu iyi kullanabilmeyi gerektirir. Açık ki bizde Silahlı propagandadan korkan, onun gereğini

kavramayan biri, değil militan, yurtsever sıfatına bile layık olamaz. Militanın tüm özellikleri bir kez de kendisini bu alanda tekrarlamak zorundadır. Çünkü, Kürdistan'ın kurtuluşu, bugün ulusal kurtuluş savaşından, daha da açıkçası, silahın kullanılmasından geçmektedir. Bu bir yakıştırma değil, ulusal-toplumsal koşullarımızın zorunlu bir gereğidir.

Bir halk önderi ve bir halk savaşçısı olarak militan, halka değer vermeli, uygun biçimlerde yaklaşmalı, kinci, küçültücü, anlaşılmaz tutum ve davranışlardan kaçınmalıdır. Halkla ilişkilerinde son derece dikkatli olmalı, zarar vermemeli, halka hitap ederken açık ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır. Militan, sağlam bir üsluba sahip olmak zorundadır. Kendi söylediğini kendisi bile anlayamayan birisinin halka hiçbir yararının olamayacağı açıktır. Bu konuda birçok olumsuz tipe toplumumuzda rastlamak mümkündür: İki kelime konuştuktan sonra, gerisini sanki Allahın getireceğini sanıp susanlardan tatalım, ne söylediğini kendisi bile anlayamayanlara kadar birçok garip tip vardır. Açık ki, bunlar militan değil, ancak zavallı tiplerdir. Militan belagatli konuşur, kendi konusunun muhtevasını güçlü bir üslupla çevresine, mücadele arkadaşlarına ve kitlelere yansıtabilir. Kitleleri etkileyecek, bilinçlendirecek ve eyleme kaldıracak militanın, bu özelliklere sahip olmak zorunda bulunması anlaşılır bir durumdur. Bu zorunluluğa rağmen hala birçok militanın bu özelliğe ulaşamadığı, yerinde ve zamanında konuşamadığı ya da tekrarlarla uğraştığı görülmektedir. Bu durum ise, mücadeleye çok şey kaybettirmektedir.

Kitlelere anlaşılır bir dille hitap, aynı zamanda propaganda ve ajitasyon silahının iyi kavranmasını ve iyi kullanılmasını zorunlu kılar. Muhteva kadar biçim de önemlidir. Doğru düşüncelerini kitlelere propaganda ve ajitasyon yoluyla iletemeyen bir militan, kitleleri seferber edemez. Denilebilir ki, örgütlenmenin yolu propaganda ve ajitasyondan geçmektedir. O halde, militan bu silahı iyi kavramalı, usta bir propagandacı ve ajitatör olmalıdır. Çünkü, kitle ilişkilerinde en önemli silah budur. Kitlelere yönelik propaganda ve ajitasyon açık ve özlü olmalı, halk tarafından anlaşılmalıdır. Bu noktaya Dimitrov şu sözlerle parmak basıyor: *"Kitlelere kitabı kalıpların diliyle değil, her kelimesi ve her düşüncesi milyonlarca insanın en*

derin duygu ve düşüncelerini yansıtan bir dille, kitlelerin davası uğruna savaşılanların diliyle hitap etmesini öğrenmeliyiz."^[39] Evet, bir militan kimin için yazdığını ve konuştuğunu hiçbir zaman göz ardı etmemeyi bir ilke haline getirmeli ve sürekli bu bilinçle hareket etmelidir. O, ancak böylelikle bir halk önderi ve savaşçısı olabilir, kitlelerle bağını güçlendirip onları örgütleyebilir ve eyleme kaldıracabilir. Aksi halde kitleler onu anlayamaz ve ciddiye almazlar. Bu ise, kitlelerle bağın kopmasına ve dolayısıyla da militanın imhasına yol açar. Kitlelerle bağları güçlendirebilmenin yolu onlara yaklaşmayı bilmekten, alçakgönüllü olmaktan, onlara karşı hoşgörü ve eğitici davranmaktan geçer. Halka karşı sorumluluklarını unutan, onları bilinçlendirme görevini yerine getirmeyen ve kitlelere karşı duyarsız davranan bir militan, tam bir liberalizm örneği sergilemiş olur.

Kitlelerle kurulacak ilişkilerin hayati önemi konusunda Stalin, çarpıcı bir örnek vermektedir: *"Bir kural olarak kabul edebiliriz ki, Bolşevikler, geniş halk yığınlarıyla bağlarını korudukları sürece, yenilmez olacaklardır. Ve tersine Bolşevikler yığınlardan uzaklaştıkları ve yığınlarla olan bağlarını yitirdikleri an, bürokratik pasla örtüldükleri an, bütün güçlerini kaybedeceklerdir, kof bir biçimden ibaret hale geleceklerdir.*

Eski Yunan mitolojisinde ünlü bir kahraman olan Anteus, efsaneye göre, denizler tanrısı Poseidon'ın ve yeryüzü tanrıçası Gea'nın oğluydu. Anteus, kendisini doğuran, emziren, yetiştiren anasına pek çok bağılıydı. Bu Anteus'un, yenmediği tek kahraman yoktu. O, yenilmez bir kahraman olarak kabul ediliyordu. Onun gücü nerede yatıyordu? Onun gücü, dövüş sırasında ne zaman hasmı tarafından sıkıştırılırsa, toprağa, kendisini doğurup besleyen anaya dokunmasında ve bunun ona yeni güç katmasında yatıyordu. Ne var ki, onun bir zayıf yanı -şu ya da bu biçimde yerle bağının koparılması tehlikesi vardı. Düşmanları onun bu eksikliğinin farkındaydılar ve fırsat kolluyorlardı. Bir gün bu eksikliğinden yararlanan bir düşman çıktı. Ve Anteus'u yendi. Bu Herkül'dü. Herkül, Anteus'u nasıl yendi? Onun yerden ayağını kesti, kaldırdı, havada tuttu, toprağa dokunmasına olanak vermedi ve sonunda onu boğdu.

Sanıyorum ki, Bolşevikler, Yunan mitolojisinin kahramanı Anteus'u andırırlar. Anteus gibi, onlarda kendilerini doğuran emziren ve

yetiştiren analarıyla, yığınlarla, bağlarını korudukları sürece, yenilmez olarak kalmak için her olanağa sahiptirler. Bolşevik önderliğin yenilmezliğinin can damarı budur."^[40] Demek ki, halk önderi, halk savaşıncısının zaferinin garantisi kitlelerle kuracağı sağlam ve kopmaz bağlarda yatmaktadır. Bu gerçek, kitlelerle ilişkilerde ne kadar hassas olunması gerektiğinin ve onları örgütlemek için her türlü araç ve olanağın sonuna kadar ustaca kullanılması zorunluluğunun açık bir ifadesidir.

Kitle ilişkilerinde üzerinde durulması gereken önemli bir diğer nokta da, halk safları arasındaki çelişkilere yaklaşım biçimidir. Halk arasındaki çelişkileri pratikte doğru bir temelde görüp mekanik olmayan bir tarzda bu çelişkileri kavramak, çözüm yol ve yöntemlerini bulmak zorunludur. Devrimde çeşitli sınıf ve tabakaların mevzilenişinde temel espri, devrimden çıkarı olan güçleri birleştirmek ve geliştirmek; ara kesimleri kazanmak; işbirlikçi ve devrim düşmanlarını tecrit etmek olduğuna göre; halk saflarındaki kesimlerin uzlaşır ve uzlaşmaz yönlerini zamanında ve yerinde yakalamak zorunludur. Devrimin milli aşamasında, sömüren ile sömürülen arasındaki çelişkinin uzlaşır yönünün ön planda tutulması sağlanabilir. Buna dikkat edilmezse, uzlaşmaz yön ön plana çıkar ki, bu da ulusal kurtuluş gerçekliğine zarar verir. Oysa, emperyalizme ve sömürgecilğe karşı mücadelelerde, halk kategorisine giren kesimler arasındaki çelişkilerin uzlaşmaz yanı tali plandadır. Doğal ki halk kitleleri arasında her zaman çelişkiler olacaktır. Ancak bu çelişkiler de halk kavramı gibi, sürece bağlı olarak kapsam ve içerik yönünden farklılıklar arz eder. Burada dikkat edilmesi gereken nokta; halkla düşman arasındaki uzlaşmaz çelişkiler ile halk safları arasındaki uzlaşabilecek çelişkiler arasına belirgin bir ayırım çizgisi çekilmesidir. Demek ki halk içinde usta bir yol gösterici olma biraz da bu çelişkilere doğru yaklaşım sağlamakla olanaklıdır.

Bağımsızlığını kazanmış ülke pratiklerine göz gezdirdiğimizde, halk arasındaki çelişkilere ne kadar itina gösterildiğini görebilmekteyiz. Öyle ki, eşkiyaları dahi kazanıp eğiterek savaştırmışlardır. Bu tür yalpalayıcı karaktere sahip, eğitilmesi ve örgütlenmesi zahmetli kesimler ve kişiler, mücadele-eğitme-birlik olma yaklaşımıyla kazanılmalıydılar. "Eşkiyadır" deyip işin içinden sıyrılmak hatalıdır. Kür-

distan'da "eşkiyalık" mevcut düzenin olumsuzluklarının, tahribatlarının bir ürünü olup, tepkinin bireysel olarak ortaya konulmasını ifade eder. Saptırılmış bir direnişçiliği vardır. Bunları, sosyalizmin yüceltici etkisiyle soylulaştırarak ulusal kurtuluş mücadelemize yararlı olmalarını sağlamak veya en azından zarar vermelerini engellemek; böylece, savaşıma kararlı bir toplumun en geniş motiflerini bir atomun parçacıkları gibi bir araya getirmek gereklidir.

Halk arasındaki ideolojik çelişkiler (aşiretsel, mezhepsel, ailesel vs) baskıcı ve zorlama yöntemlerle değil, ikna ve eğitim yoluyla çözümlenmelidir. Örnek vermek gerekirse, dini inançlarına sıkı sıkıya bağlı halktan, insanlardan zorla dini inançlarını terk etmelerini istemek veya materyalist olmalarını zorla sağlamak olanaksız olduğu kadar, sakıncalıdır da. Demek ki kitlelere yaklaşım hassas bir konu olup bu bağların ve yaklaşımın Kürdistan gerçekliğine özgü olmasına dikkat etmek gereklidir. Bilinmelidir ki, dağınık bir halkın direniş savaşına katılmasını sağlamak, en geniş emekçi kitleleriyle sağlam bağlara sahip güçlü bir PKK haline gelmekle olanaklıdır.

D) MİLİTAN, ÖLÜMDE YAŞAMI YARATMAYI BİLMELİDİR

İdamlara, düşmanın katliamlarına, eylem içindeki ve zindanlardaki ölümlere ve doğal ölümlere karşı bir militanın tutumu nasıl olmalıdır?

Bir militan, her şeyden önce partisi için yaşar, devrim için yaşar, halk için yaşar. Bu nedenle de yaşamının belirli bir anlamı vardır. İyi biliyoruz ki parti, halkın en yüce otoritesidir. Devrim ise, partinin gündemindeki en soylu, en coşkulu adımdır. Parti, büyük bir coşku ve enerji ile bu devrime hazırlanırken, parti militanı da aynı hazırlık içerisinde. Ve bu, halk için yeni bir yaşam yaratacaktır. Militan yaşamı ise, bu amaçlara ulaşmaya adanmış bir yaşamdır. Açık ki bu durum, ölüme karşı tavrımızın kriterini de vermektedir. Bu, parti için, devrim için, bağımsız ve özgür bir toplum ve ulus için yaşam veya ölüm olgusudur. Eğer yaşamak bu değerlere bir katkı sağlıyorsa yaşarız, yaşamalıyoruz. Ama bazen öyle bir noktaya gelinir ki, yaşam, değerlerin tükenmesi ve bu değerlerden uzaklaşma anlamına gelir. Açık ki, artık bu yaşamın değil, ölümün yoludur. İşte bu noktada militan, gözünü kırpmadan ölümü göğüslemeyi de bilmelidir.

Bu gerçek, özellikle cezaevlerinde en çarpıcı bir biçimde yaşıandı. Düşman, en yüce değ rlere ihanet temelinde soysuz bir yaşamı, ihanet pahasına bir yaşamı dayattı. İşkence altına aldığı devrimcilere, amaçlarından vazgeçmeyi dayatarak, bu temelde yaşamın yolunu açacağını vadetti: *"Partiden vazgeç, Partinin önüne koyduğu ulusal kurtuluştan vazgeç, onun ideolojisi ve siyasetinden vazgeç. Bu temelde sana yaşamın yolu açıktır"* diyerek devrimcileri teslim almaya çalıştı, onlara çeşidi vaatlerde bulundu. Çok iyi bilinmektedir ki, düşmanla bir kaşık çorba için uzlaşan, davalarına ihanet eden küçük-burjuva soysuzlarına işkencesiz bir yaşam sağlandı, ayrıcalıklar verildi. Buna karşılık, uğruna mücadele ettikleri değ rlerden vazgeçmeyen devrimcilere ise, dünyada eşİ görülmemiş öl mler sunuldu, işkence ve katliamlarla dolu bir yaşama mahkum edildiler. Düşman bu oyununu açıkça oynadı. Düşmanın, ihaneti bir yaşam biçimi olarak sunmasına karşılık yoldaşlarımız **"Direnmek Yaşamaktır"** sloganım bayraklaştırarak öl m  seçtiler. Ama sıradan bir öl m  değil, direnme temelinde bir öl m  seçerek adını yaşam koydular. Direnmek doğ rlusundaki öl m, yaşamın adıdır denildi. Böylece, öl ms zl k, diğer anlamıyla yaşam, öl m n içinde gizli oluyor.

öl me karşı tavrı konusunda ortaya çıkan iki tutum vardır Bu tutumlardan birincisinin sahipleri, düşmanın oyununa gelerek tüm değ rlerden vazgeçmektedirler. Bizde de bu konuda kaşarlanmış bazı hainler ıktı-. Şahin Dönmez ve onun ardılları olayında da gör ld ğu gibi düşman, "yaşamın" ucunu göstererek karşılığında örgütüne s vmeyi ve ihaneti dayattı. Bundan sonra ortaya çıkan gelişmeleri, bu hainlerin ihanetinin vardığı boyutları, hepimiz gördük. Ama bunun karşısında diğer tutumu gösterenler de ıktı. Birincisinde, içinde öl m  taşıyan bir yaşam olayı varken, ikincisinde ise, içerisinde yaşamı taşıyan bir öl m olayı vardır. Yani, düşmanın oyununa gelip ihanet ederek yaşayan birer  li haline gelenler ile bunların karşısında direnerek düşmana boyun eğmeyen ve gerçekten yaşayanları gördük. Buradan çıkan biricik sonuç; düşmanın yapay yaşam yoluna asla rıza göstermemek gerektiği; Partiden ve devrimden vazgeçme temelinde bir yaşamın  l m olduğu, buna karşılık bu değ rlere bağlılık temelinde bir  l m n ise yaşam olduğudur. Zindanlarda ve dağlarda yoldaşlarımız

kendi canlı pratikleriyle bunun böyle olduğunu bizzat doğruladılar. Yoldaşlarımız direnerek ölmeyi, ölümsüzlük olayına dönüştürdüler. Ve bunu dünya çapında bile sevgi ve saygıyla yad edilecek biçimde sergilediler. Ölüm, yaşanmaması gereken yer ve biçimde yaşandığı zaman ölümdür. Ve bazen de yaşam, yani ölümsüzlük, öldü denilen yerde gizlidir. Böylesi bir ölüm, geleceğin tarihine uzanarak ölümsüzlüğe dönüştürülmüştür. Biçimde ölmüş olsa da, özünde, bir halkın bir partinin ve ulusun yeniden yaşamının yaratılması anlamında ölümsüzlük sağlanmıştır.

Elbette ki bu durumu anlık bir espri olarak değil, sürekli bir biçimde yaşamak gereklidir. Yani, ölümsüzlük olayını bir anlık mesele değil, bir süreç meselesi olarak görmek ve ona göre yaşamın gereğini bilmek zorunludur. Gerektiğinde yaşamı koruyacaksınız ama işleri geliştiriyorsa; tam-tersine, eğer işleri engelliyorsa ölmesini de bileceksin. İşte bir devrimci bu konuda böylesine sağlam bir ölçüye sahip olmalıdır. O, nerede ve nasıl yaşaması ve yine nerede ve nasıl ölmesi gerektiğini iyi bilmelidir. Onun ölümü bile, mücadeleye bir katkı sağlamalı, onu geliştirmelidir. Militan, yaşam ve ölümü düşünürken, Partiye, halka ve devrime katkı açısından değerlendirmeli ve her iki olaydan birisini seçmelidir. O halde, militan, yaşaması gereken yerde yaşayabilen, ölmesi gereken yerde de ölmesini bilen kişidir.

Biz bu konuda sözü fazla uzatmadan, bu alanda çok seçkin örnekler sunmuş olan PKK direniş şehitlerinin sözlerine yeri bırakırsak, sorun daha da iyi aydınlanabilecektir. PKK militanlığını tarihimizden sürüp gelen o direnişçi kişiliğin, cesaretin ve mertliğin modern koşullarda yeni bir ideolojik, politik ve örgütsel hat ışığında yeniden canlandırılmasının en sağlam ölçüsü olarak değerlendirebileceğimiz gibi, gelecekte zaferi müjdeleyen tutumun en çok bu kişilikte sergilendiğini de belirtebiliriz. Özellikle de ölüm gibi, insanoğlunun en çok çekindiği bir olay karşısında en büyük kahramanlık gösterilmiş, zafere ulaşmanın yolu PKK direniş şehitlerinin tutumlarında görkemli bir tarzda ortaya konulmuştur. Bu yoldaşların somut ölüm olayı karşısındaki tutumlarını bizzat kendi sözlerinden dinlemek, devrimci bir militanın yaşamının son anında bile nasıl bir tutum içerisinde olması gerektiğini son derece açık ve öğretici bir tarzda kavramaya yeterlidir.

Cuma TAK yoldaş ve grubunun ortaya koyduğu şerefli direnme bilinmektedir. Bu, somut ölüm olayı ile yüz yüze, ölüme karşı bir direnmedir. Bu direnme, çok vahşi ve hunhar bir düşman kuşatması altında, bir yönüyle onların tutsağı olma koşullarında, ama buna karşı bir direnmedir. Kürdistan' daki en büyük hain işbirlikçi-ajanın, halkımızın yüzkarası çetesi eliyle geliştirdiği katliam ortamında, onların kuşatması altında ve her an ölümle burun buruna bulunulurken, düşmanla günlerce çatışarak geliştirilen bir direnmedir. Düşmanın esareti altındayken gösterilen bir direnme olması nedeniyle de tarihimizde seçkin yere sahip bir direnmedir. Ölümle karşı karşıya gelmiş bulunan Cuma TAK yoldaş, ölüme karşı tavrını şöyle dile getirir *"Ben ve arkadaşlarım PKK savaşçılarıyız. Biz, Türk devletinin Kürdistan üzerindeki baskısına, sizi bir insan malzemesi olarak kullanan Celal Bucak gibi ağaların, halk üzerindeki zulmüne karşı savaşıyoruz. Haklı ve şanlı bir kavganın neferleriyiz. Ölsekte, ülkemizin bağımsızlığı, halkımızın kurtuluşu için öleceğiz. Peki ya siz niye dövüşüyorsunuz? Niçin ölümü göze alıyorsunuz? Sizi mahkum durumuna düşüren Türk devleti ile, size her türlü zulmü reva gören, kanınızı sülük gibi emen ağalar için değil mi? Biz, şan ve şerefle, gözümüz arkada olmadan öleceğiz. Ama siz, bu şerefsiz yolda oldukça her gün bin defa ölmüş olacaksınız. Karılarınıza, çocuklarınıza ve diğer yakınlarınıza, açlık ve sefaletten başka bir şey vaat edebilir misiniz?... Mermilerimiz tükendi. Bize cephane verin, sizinle yine savaşalım. Bilin ki biz ölebiliriz, fakat PKK önderliğindeki Kürt halkı ölmeyecektir, bizim ömrümüzün sonuna kadar şerefle taşıdığımız şanlı kırmızı bayrak, er ya da geç zafere ulaşacaktır. Siz ise, hizmetinde olduğunuz, ülke ve halk düşmanı feodal-kompradorlarla, TC'nin, PKK önderliğindeki Kürdistan halkı tarafından tasfiye edilmesiyle kahrolacaksınız. Kahrolsun Sömürgecilik! Kahrolsun Hain Kürt Feodalleri ve Uşak Aşiret Reisleri! Yaşasın Demokratik Kürdistan! Yaşasın Kürdistan Proletaryası ve Halkımızın yüce Önderi PKK!"*^[41]

Bu konuda, diğer bir örnek ise, Orhan AYDIN yoldaşın direnmesidir. Bilindiği gibi, bu yoldaşımıza idam cezası verildi, ancak henüz uygulanmadı. Ama o koşullarda her an uygulanabilirdi ve zaten amaç da buydu. Bu idam cezası, Diyarbakır zindanlarında her türlü baskı

ve işkencelere rağmen durdurulamayan direnişi durdurmak, yoldaşlarda teslimiyet ve yılgınlık ruhunu geliştirmek amacıyla verilmişti. Bunun için Orhan AYDIN yoldaşa, teslim olması, pişmanlık göstererek davasından vazgeçmesi ve merhamet dilemesi yolunda çeşitli teklifler yapıldı, baskıda bulunuldu. Bütün bu baskı ve satın alma yöntemlerini boşa çıkaran ve sömürgeci cellatların idam sehпасına karşı kararlı ve direnmeci bir tutum takınan Orhan AYDIN yoldaş, gerçekten onur verici ve tarihsel önemde olan ölüme karşı tutumunu mektubunda şöyle dile getirir:

"Yoldaşlara;

Her insanın başına gelecek ölümün, faşist sömürgeciler tarafından verilen idam kararıyla bir süre sonra aranızdan ayrılmış olacağım. Aranızdan ayrılmadan evvel şunu isterdim ki, ülkemin bağımsızlığı, halkımın kurtuluşu uğrunda faşist Türk sömürgeciliğine ve feodal kompradorlara karşı savaşımда daha uzun bir müddet savaşarak öleyim. Dileğimdi, sizlerle omuz omuza savaşmak ve ufuklardan söken kızıl şafağı, görmek o muhteşemliğinde doğacak kızıl güneşi bir fidan, boynu bükük, ama buna olan sonsuz güvenimle...

Bedelsiz düşünülmeyen mücadele hayatımda bu bedel ölüm de olabilir. Biran bile olsa, bu gerçeği akıllardan çıkarmayan ve ölüm dayattığında da hiç tereddüt etmeden uğrunda savaştığı davadan düşmana en ufak bir taviz vermeden ölüme giden sayısız örneklerle doludur tarih sayfaları. Ve ölmesini bilen onlar, gözümde canlı tutuyor ve hala yaşıyorlar. Devrimci savaşımда kurşunlanarak ya da dar ağaçlarında hayatları pahasına ölümsüzleşen tüm devrim şehitleri, dünya proletaryasının ve mazlum halkların kalbinde hiç sönmeyen birer devrim meşalesi olarak yaşıyorlar. Kurşuna dizilirken bile en ufak bir yılgınlığa kapılmayıp cesaretle ölüme giden ve son nefesine kadar "yaşasın önderimiz Ho Chi Minh", "Yaşasın Vietnam Halkı" diye haykıran Van Troi; kararlılığın sembolü, rehber alacağımız bir örnektir. Onlar, hafızamda canlı tuttuğum ve son ana kadar da canlı tutacağım "İhtilal Fırtınası" kalacak ve hatırımdan çıkarmayacağım.

Dünyada hiçbir şey, devrimci mücadeleden daha hoş değildir. Ama zordur; dikenli, dolambaçlı, engebeli ve sarptır devrim mü-

cadelesinin yolu. Tüm bu engellere çarpmadan, sıkıntı ve zorluklara göğüs germeden, mücadelenin sürdürülemeyeceği bir gerçektir. Hatta, "mücadele yolu"nda düşmenin de (ölümün) olacağı muhakkaktır. Hele, en ufak bir kıpırdanmanın kanla, barutla, dar ağaçlarıyla bastırıldığı Kürdistan da bu gerçekler bir o kadar daha doğrudur, içinde ölümün de olacağını kavrayarak atıldığım PKK önderliğindeki "Bağımsızlık ve Özgürlük" kavgası yolunda "zafer" gibi kutsal bir sonucu görmeden, faşist Türk sömürgecilerinin faşist mahkemelerince çarptırılacağı idam kararıyla, ölümün gelip dayattığı şu anda en ufak bir yılgınlığa kapılmadan sürdürdüğüm bu sınırlı yaşantıda tekbir noktayı düşünüyorum; idam sehпасına giderken, sömürgeci faşistlere ve onların ağzından salya akan kuduz köpeği cellada boyun eğmemek, kararlı bir direnme göstermek. Yaşatmak Partinin geleneksel direnme ruhunu, yenebilmek düşmanı, yenebilmek yoldaşlar...

Dönem dönem zayıflayan hükümranlığını devam ettirmek, gelişen isyan ateşini söndürmek, halka gözdağı vererek sindirmek ve istedikleri suskun bir ortamı yaratmak için ülkemizde, bir uçtan öbür uca açtıktan mahkemelerde idam cezalarının yağdırıldığı, kurdukları dar ağaçlarında halkımızın katledildiği dönemler gibi, bu dönem günümüz Kürdistan'ında da gündemdedir. "Maraş Katliamı"nı tezgahtayarak ve neden göstererek, hemen hemen Kürdistan genelinde uyguladıktan sıkıyönetimle Hareketimize direkt savaş açan Türk sömürgecileri, kısa vadede sonuca gitmek hedefleri doğrultusunda saldırılarını yoğunlaştırmakla, PKK Parti hareketimizi yok edemedikleri gibi, "İhtilal Alevi"nin Kürdistan halkını sarmasını da engelleyemediler. Bağımsızlık mücadelemiz geliştikçe etekleri tutuşan faşist sömürgecilerin, boynunu sıkkan "tasma" sıkışarak daralmakta, adeta can telaşına kapılarak azgınlaşmaktadırlar. Yeni yeni arayışlara yönelen ve 12 Eylül darbesiyle geliştirdikleri cunta hareketiyle de, Hareketimize katetmeyen ve sonlarının yaklaştığını bilen faşist Türk sömürgecileri, PKK Parti Hareketimizi halktan koparıp yok etmek, halka gözdağı vererek korkutmak ve sindirmek için Şeyh Sait ve Dersim isyanı dönemlerindeki "İstiklal Mahkemeleri"ni aratmayacak kurulu mahkemelerde idam cezaları yağdırmak ve yüzlerce yoldaşı idam sehпalarında katletmek, halkı

yıldırarak arzuladıkları pasif, direnmesiz bir ortam yaratmak gibi stratejik bir hedefi önlerine koymuşlardır. Böyle bir dönemde, PKK'nin geleneksel direnme ruhunu yaşatmak ya da yaşatmamak; bu uğurda savaşmak ya da savaşmamak. İşte devrimci tavrın mihenk taşı.

Bu stratejik hedeflerinde başarılı olacaklar mı, olmayacaklar mı? Elbette hayır! Belki taktiksel bir takım başarılar sağlayabilirler. Ama stratejik olarak yenilecekleri, zaferin şanlı önderimiz PKK ve onun önderliğindeki Kürdistan halkının olacağına inancım mutlaktır. Onlar, idam sehpalarında şehit olacak yoldaşların, son nefeslerinin yaratacağı "İhtilal Kasırgasında" boğulacaklardır. Kaldı ki, dönem 1925-40 isyanları dönemi de değil. Zafer için olumluluklar ve lehte gelişmelerle doludur.

Uzun bir mücadele mirasını devralmayan ve henüz genç olan Hareketimiz tarihinde sömürgecilerin ajanları tarafından katledilen Hareket önderlerimizden Haki KARER, yine sömürgecilerin piyonları feodal çetelerce şehit edilen Halil ÇAVGUN, Salih KANDAL, Cuma TAK, kanlarının son damlasına kadar çarpışarak ölen Şikestun kahramanları ve son Kızıltepe Direnişinde yiğitçe şehit düşen sekiz PKK savaş partizanı, teke tek dövüşte yenilmeyen yılmaz savaşçı Delil DOĞAN ile diğer devrim şehitlerimizin akan kanlarıyla güçlenen "bağımsızlık ağacı" derinlere kök salarak gelişmekte, hem de faşist Türk sömürgecilerinin ve onların iç dayanağı feodal-kompradorların dış destekçisi emperyalizmin yüreğine korku sala sala gelişmektedir. Yaklaşan sonlarını geciktirmek için sözüm ona "bağımsızlık ağacının dallarını kesmenin" gündemleştirdiği ve kendilerinin stratejik bir hedef olarak seçildiği bu dönemde faşist sömürgeciler bilmelidirler ki, bu uygulamaları, "bağımsızlık ağacını" daha da gürleştirecek bir budama olarak, bir ahtapotun kolları gibi onları boğazlayacak ve yok olmaktan kurtulamayacaklardır. Onlar, kuracakları darağaçlarıyla bizi yok edebilirler, ama Parti Hareketimizi yok edemezler. Ülkemizde direnen tek kişi kalana dek PKK yaşayacak; zafer şanlı PKK önderliğindeki halkımızın olacaktır. Ve yine onlar idam cezası yağdırıp uygulamaya koymakla, belki kısmi bir üstünlük sağlayabilirler; hatta beni ve diğer bir kısım yoldaşı dar ağaçlarında katletmekle zayıflayacağımızı da sanabilirler. Evet! Biz zayıf halka-

lardan meydana gelmişiz, ama canlı bir hayatız, onlar ise, siyasi mezardan çıkmış ve üremeye muktedir olmayan yaşlı bakirelerdir. Sonları yaklaştıkça kudurganlaşan faşist Türk sömürgecileri, hangi çareye başvurursa vursun, tam bir başarı sağlayamayacak kudurmuş bir köpek gibi başını oraya-buraya çarpa çarpa geberecek ve zaferin Kürdistan halkının olacağı sonsuz inancıyla aranızdan ayrılmış olacağım, ama rahat gitmiş olacak, önderimiz PKK'ye olan sarsılmaz güvenim beni yenilmez kılacaktır.

'Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin' sloganlaşmış ifadesinin bir gün karşıma çıkacağını biliyordum. Bu bilinçle, hakkımda verilen idam cezasını serinkanlı bir şekilde karşıladım ve son ana kadar da devrimci irademle serinkanlı olmaya çalışacağım. Ayrıca, çeşitli biçimlerde gelen ölümün karşıma 'devrim için kusursuz bir ölüm' şeklinde çıkması, huzurlu olduğum bir diğer yandır. Ancak son görevimi yerine getirme bilincinde emin ölüme giderken ve ancak o an tasasız ayrılabileceğim sizlerden. Ve işte o an, bir yoldaşın 'biz ki şerefın yücesini kahpe iplerde bilen' dizeleri, mücadele azmini daha da bileyecek, önderimiz PKK'ye yakışır ve ona bağlı bir şekilde ve Devrim şehitlerimizin emaneti Parti bayrağını elden düşürmeyeceğim. Bundan kuşkunuz olmasın.

Sonsuz Devrimci Selam...

ORHAN AYDIN"

Ölüme karşı militan tavrın en görkemli örneklerini yine PKK önder ve partizanları Diyarbakır zindanlarında gösterdiler. Kürdistan halkı ve PKK hareketinin geleceği için tarihsel bir dönemden geçildiği can alıcı bir süreçte yoldaşlarımız bu değerlere sahip çıkma yolunda hayatlarını ortaya koyarak, direnişlerin en yücesini sergilediler ve başlattıkları Ölüm Orucu eylemiyle hayatlarını mücadelemizi daha ileri bir aşamaya ulaştırmanın ve geleceğimizi garanti altına almanın basamağı haline getirdiler. Onlar, ölüm karşısında ortaya koydukları militan tutumla ölümden yaşamı yaratmayı ve düşmanın elindeki bu son tehdit aracını da etkisiz kılmayı başardılar.

Mücadele ve Partinin amaçları bakımından ölüm ve yaşamın anlamını, eşsiz pratikleriyle bizzat ve en güçlü bir biçimde ortaya koyan Partimiz önderlerinden Kemal PİR yoldaş ölüm orucunda

bulunduğu günlerde, kendisini en kötü ölüm için yaşama döndürmek isteyen sömürgeci cellatlara; "sizin gücünüz beni diriltmeye yetmez" diyordu. O, bu tavrıyla, parti ve mücadelenin zaferi için ölümün tek çıkar yol olduğu bir anda, yaşam olarak sunulan her şeyi elinin tersiyle iterek, böyle bir yaşama ulaşmak için gözünü kırpmadan ihanete soyunmuş olanları kesin olarak mahkum etmiş ve kendisi böyle bir tavırda ölümsüzleşirken, gerek sömürgecileri ve gerekse gözünü şerefsiz bir yaşama dikmiş olanları ölümlerin en kötüsüyle yüz yüze bırakmıştır.

Kemal PİR yoldaş, davasını savunmak konusunda ölümü nasıl küçümsediğini ve yaşamın gerçek anlamını nasıl gördüğünü sömürgeci mahkemelerde şöyle haykırıyordu: *"Ben PKK'nin örgütlerinden herhangi birinde görev almayı isterdim. Ama çeşitli nedenlerle görev alamadım. Tarihsel açıdan bunu belirtmeyi gerekli görüyorum. Çünkü, bizim ismimiz kamuoyunda şöyledir, böyledir falan diye geçiyor. Bu açıdan belirtmeyi gerekli görüyorum. Yoksa bir komitede yer almaktan ötürü alacağım cezadan korktuğumdan değil. KALDIKI, BEN, BANA VERİLECEK CEZANIN SİYASİ OLDUĞUNU BİLDİĞİM İÇİN, BENİM İÇİN ŞEREF OLACAKTIR..."*

(Savunmasından)

Yine, Diyarbakır Zindanlarında yıllarca işkenceler altında direnen Partimiz kurucularından ve Merkez Komitesi Üyesi M. Hayri DURMUŞ yoldaşın faşist işkencelerin doruk noktasına vardığı ve PKK Hareketine, dayatılmak istenen teslimiyet ortamında boğulmaya çalışıldığı bir dönemde ölüme karşı takındığı tutum vardır. Bu tutum, bir militanın en zor koşullarda bile ölümü nasıl karşılaması gerektiğini görkemli bir tarzda ortaya koymuştur.

Tarihe en seçkin bir direniş örneği olarak geçecek bir tutum gösteren Hayri yoldaş, Ölüm Orucuna yatarken adeta ölüme seslenerek şöyle der: *"Bizim siyasi savunma hakkımız kısıtlanmaktadır. Cezaevi amiri tarafından bize çeşitli baskılar yapılmaktadır. Cezaevindeki uygulamalar emirlerle yönetilmektedir. Bazı arkadaşlarım, açıklamalarının kendi hür iradeleriyle olmadığını, baskı ile yaptıklarını belirttiler. Beni bir odaya kapattılar ve bazı arkadaşlarıma gözetleme deliğinden göstererek 'bakın M. Hayri açıklama yapıyor' diye açıklama yapmaya zorladılar. Bazı arkadaşlarımız, Mazlum DOĞAN,*

Ferhat KURT AY, Eşref ANYAK yakıldılar ve asılarak öldürüldüler. Burada siyasi bir dava görülmektedir. Bizler ideolojimize bağlı olduğumuzu söyledik, bunun savunmasını yapacağız. Bu bizim yasal hakkımızdır. Mevcut koşullar altında duruşmaya gelmenin gereksizliğine inanıp Ölüm Orucuna başlıyorum. Bunu burada açıklıyorum..."

Ölüm Orucu sonrasında fiziki yaşama gözlerini yumarken ise, yine aynı değerli önderimiz şunları söylemekteydi: *"Gerek tutuklanmadan önce ve gerekse tutuklandıktan sonra Partiye karşı görevimi tam olarak yapamadığım için kendimi borçlu hissediyorum. Mezarıma borçlu yazınız."*

İşte PKK direnişçileri, gerektiğinde ölümden yaşamın nasıl ürettiğini bize böyle öğretiyorlar.

Ölümü de mücadeleye daha güçlü adımlar attıran bir dönüm noktasına, güçlü bir eyleme dönüştürmeyi başaran bir militan, açık ki ölümsüzleşecek, mücadelede daima yaşayacaktır. Bir militan belki zaferi bizzat görmeyebilir, ama o, eyleminin mutlaka zafer kazanacağını bilir, bu inançla savaşır, bu inançla ölür. O, gerçek yaşamın mücadele içinde ve mücadele için bir yaşam olduğuna, mücadeleye ivme kazandırmış bir ölümün gerçekte yaşam olduğuna tüm benliğiyle inanır ve bu nedenledir ki zamanı geldiğinde gözünü kırpmadan ölümün üzerine yürür.

Bu gerçeği de belirledikten sonra, söylenebilecek tek şey, bir militanın faaliyetlerinin önünde artık hiçbir engelin kalmadığıdır. Şimdiye kadar ortaya konulan gerçekleri kavramış, belirtilen özellikleri şahsında somutlaştırmış bir militan, bundan sonra ne kadar zorluk, engel ve çelişkiyle karşılaşarsa karşılaşsın bütün bunları aşabilecek ve eylemini hedefine ulaştırabilecek güçtedir. Marksizm-Leninizmin bizim ulusal ve toplumsal gerçekliğimize uygulanması, kendisini devrimci bir kişilikte böyle ortaya koyar.

BÖLÜM V

PARTİ YAŞAMI

Kürdistan'da ulusal, toplumsal, ekonomik, kültürel, askeri ve diğer alanlarda derin bir örgütsüzlük hüküm sürmektedir. Bu mevcut örgütsüzlüğün derin tarihsel ve toplumsal nedenleri bulunmaktadır. Bu nedenler, tahripkar, çözücü ve dağıtıcı etkilerini Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal güçlerinin yapısı üzerinde, herhangi bir ülkede olduğundan daha fazla göstermektedir. Bütün bu koşullardan dolayı, örgüt ve örgütlenme meselesi Kürdistan'daki en büyük ve ana problem durumundadır. "Örgütlenme Üzerine" adlı yapıtımızda bu sorun genişliğine ele alınmış olduğundan, burada konunun ayrıntılarına girmeyeceğiz. Ama yine de bazı noktaları aydınlatmak konunun kavranılması açısından önem taşımaktadır.

Örgütlenme sorunu bizde son derece derin olan bir sorundur. Denilebilirki, herhangi bir ülkede olduğundan daha fazla bizde, ulusal ve toplumsal yeniden kuruluş olayının en derinliğine ve en genişliğine geliştirilmesi gereken yanı örgütlenmedir. Dünyanın diğer alanlarındaki ulusal ve toplumsal güçler genellikle siyasal, ulusal, ekonomik, kültürel ve benzeri birçok alanda örgütler kurabilmiş ve bu konuda Kürdistan'ı katbekat geride bırakmışlardır. Kürdistan, bugün adeta

atomlarına kadar parçalanmış, aile yapısına varıncaya dek bölünmüş ve dünyada en geri bir toplum durumuna getirilmiştir. Bu durum, bizde örgütsüzlüğün ne kadar vahim boyutlarda bulunduğunu ve buna karşılık örgütlenme olayının, örgüt sorununun çözümünün de ne kadar hayati önemde olduğunu ortaya koyar.

Bizde, örgütlenme konusundaki elverişsizlik ve olumsuzlukların bu kadar derin olması, her konuda olduğu gibi, özellikle de örgüt konusunda sağlam bir bilince ulaşmayı gerekli kılmaktadır. Kürdistan'da örgütsüzlüğü ortaya çıkaran tarihsel ve toplumsal koşullar çok iyi bilinmek zorundadır. Sömürgecilik, aşiretçilik, dincilik, ailecilik, her türlü grupçuluk ve benzeri birçok etken bugün Kürdistan'da sürekli örgütsüzlüğü derinleştirmektedir. Bütün bunlara ek olarak, yeni oluşan küçük-burjuvazinin de örgütsüzlüğü derinleştirdiğinden bahsetmek gerekir. Küçük-burjuvazi, lafta örgüt kurmaktadır ama, kurmuş olduğu şeyler, örgüt dışında her şeye benzemektedir. İnanılmaz gibi de olsa, bazen örgütün adı var ama kendisi yoktur, bazen de adı bile olmayan bir örgüt, polis arşivlerinden ortaya çıkarılır, yıllardır varlık gösteren bir örgüt gibi piyasaya sürülür. Evet, Kürdistan'da örgütlülük adına, tarihte eşi görülmemiş böylesi olaylar yaşanmaktadır. Küçük-burjuvazi örgütlenmemekte, adeta örgütsüzlüğü geliştirmektedir. Ve elbetteki bu durum bizde örgüt problemini iki kat daha ağırlaştırmaktadır. Diğer yandan, düşmanın her alanda ve her düzeyde kendi örgütlerini egemen kılmış olması nedeniyle, Kürdistan'da örgütlenme alanında büyük bir yabancılık ve kendi aleyhine çalışma durumu mevcuttur. Bu somut durum, bizde örgütlenme sorunun ağırlığını ortaya koymaktadır. O halde, bu konunun bilincine ulaşılması ve bu bilincin de örgütlenmeye dönüştürülmesi gerekmektedir. Şu noktayı da vurgulamak gerekir ki, bugün Kürdistan'da karşı karşıya bulunulan sorun sadece modern anlamda bir proletarya partisi örgütlemek değildir. Her alanda katmerli bir örgütsüzlüğün hüküm sürdüğü Kürdistan'da sorun, çok daha kapsamlıdır. Bugün her ne kadar Kürdistan'da proletarya örgütlenmesi temel ise de, tek başına yeterli değildir, toplumun ekonomiden siyasete, kültürden askeri alana kadar her alanda örgütlenmesi görevi vardır. Bu nedenle de örgüt bilinci geliştirilirken, yalnızca parti anlamında bir örgütlenmenin değil, aynı zamanda ulusal ve

toplumsal düzeyde de örgütlenmenin bilincine ulaşılması ve bizzat örgütlenme pratiğine girilmesi zorunludur.

Bu konuda her şeyden önce, yabancı, işbirlikçi ve uzlaşmacı örgütler, anlayışlar ve yorumlar teşhir edilmeli, aynı şekilde düşmanın geliştirdiği örgütlere yönelinmeli ve bunlar yıkılmalıdır. Buna karşılık, devrimci örgüt anlayışı esas alınarak, tüm ulusal ve toplumsal düzeyi; sosyalist hedefler de dahil, yakın ve uzun vadeli hedefleri kapsayacak örgütsel bir anlayışa ulaşılmalı ve örgütsel pratik bir temelde geliştirilmelidir. Ulusal ve toplumsal düzeydeki örgütlenmeler içerisinde bir tanesinin başa alınması zorunludur. Bu, temel ve öncü örgüt, yani Parti örgütüdür. Sömürgeciler, Kürdistan'da kendilerinin ve işbirlikçilerinin partileri dışında, emekçi sınıf ve tabakaların kendi ulusal ve toplumsal çıkarlarını garantiye alan bir partileşmeye gitmelerine karşı ve bunun can düşmanıdır. Tarih boyunca halkın kendi öz çıkarları doğrultusunda örgütlenmesine imkan tanımadıkları gibi, bugün bu engelleme çabalarını daha da katmerleştirmişlerdir. Özellikle son faşist anayasada da açıkça görüldüğü üzere, adeta anayasanın her maddesine, *"partiler, ülkenin ve milletin birliği ve bütünlüğüne karşı olamazlar"* yazılmıştır. Onlar, Kürdistan'da asla halkın kendi öz partilerine sahip çıkmasını istemezler. Her türlü şiddet yoluyla bunu yasaklayarak, partilerin varlığını ortadan kaldırmaya çalışırlar.

Ancak Kürdistan'da örgütlenme önündeki engeller yalnızca düşmandan kaynaklanmamaktadır. Aynı zamanda küçük-burjuvazinin geliştirmek istediği örgütsüzlük de bu konuda bir engel durumundadır. Bugüne kadar ki tüm gerçeklerin de ortaya koyduğu gibi, bizim ülkemizde küçük-burjuvazi örgütlenemez. Kürdistan'da örgütlenme ancak direnme temelinde gerçekleşebilecek bir olaydır. Sömürgeci egemenliğin hayatın her alanında kökleştirilmeye çalışıldığı ve örgütlenme doğrultusunda atılan en küçük bir adımın dahi vahşi bir zorla engellenmek istendiği bir ülkede dışa dış bir mücadele verilmeksizin bu adımların, atılamayacağı son derece açık ve anlaşılır bir durumdur. Bu nedenle küçük-burjuvazi örgütlenmeye giriştiği an direnmek, direndiği an ise düşmanla çarpışmak zorunda kalacaktır. Fakat, düşmanla bir çarpışma içerisine girmek onun maddi politik konumuna ve sınıfsal yapısına uygun düşmemekte, sınıfsal yapısı

onu düşmanla çatışmayı göze alamayacak bir durumda bırakmaktadır. Konumu bu olan Kürt küçük-burjuvazisinin örgüt adına örgütsüzlüğü, birlik adına grupçuluğu, kişilerin aşiretlerin ve feodallerin çıkarlarını ön plana alan soysuz bir çabası bulunmaktadır. Bir yandan düşman her türlü saldırıyla direnişçi bir örgütün doğmasını önlemeye çalışırken, diğer yandan da küçük-burjuva reformistleri çabalarıyla bu alanı yozlaştırmaya çalışmaktadırlar. Düşman, devrimci bir partinin gelişmesini ne pahasına olursa olsun engelleme kararıyla, toplumumuzda eskinin çeşidi sömürgeci-burjuva partileriyle, şu veya bu partileşmeyi, aşiretçiliği, mezhepçiliği ve aileciliği geliştirmektedir. Bugün ise, kurduğu yeni türden faşist uşak partileriyle durumu daha çok lehine çevirmek niyetindedir.

Yaşanılan bu derin örgütsüzlük ortamından dolayı Kürdistan halkının örgütlenmeye, özellikle de devrimci bir proletarya partisine duyduğu gereksinim büyük önem taşımaktadır. Nasıl ki, susuz, havasız yaşanılmazsa, Kürdistan'da proletarya partisi olmaksızın yaşamak da mümkün değildir. Denilebilir ki, Kürdistan'ın bugünkü en belli başlı sorunu örgütlenme sorunudur. Bunda da ilk planda ele alınması gereken parti örgütlenmesidir. Diğer bütün örgütler, Parti temelinde geliştirileceklerdir. Parti, bütün ulusal ve toplumsal meselelerde örgütü ile, politikası ile ve taktiği ile önderlik edecek, diğer örgütlere yön verecektir. İşte böyle bir görevi gerçekleştirebilecek partiye duyulan gereksinim birincil planda ele alınması gereken, hayati ve belirleyici bir sorundur. Bu derece ağır görevleri gerçekleştirebilecek Parti, Kürdistan somutunda ancak proletarya partisi olabilir. Proletaryanın ideolojik ve politik perspektifleri, Kürdistan somutuyla kaynaştırıldığında tarihsel ve toplumsal nedenleri olan örgütsüzlüğü örgütlülüğe dönüştürebilecek; bu konuda küçük-burjuva reformist teslimiyetçilerinin, şovenizmin ve sosyal-şovenizm kargaşasını, kırk yamalı bohça misali örgütlerini veya bu konuda ortaya koydukları keşmekeşliği ortadan kaldıracabilecek ve Kürdistan proletaryasının öz örgütü partisi şekillenebilecektir. Kürdistan'da en yüce kurum olarak böyle bir kuruma ve otorite olarak da böyle bir otoriteye, yani partiye gereksinim vardır. Bu açıdan PKK olayı, atılmış tarihi bir adımdır. PKK'nin kuruluşu ile birlikte, proleter bir partinin ölçülerine ulaşabilmek için en kararlı, en cesur ve en

fedakar adım atılmış olmakla beraber, örgütlenme sorunu henüz halledilmiş bir sorun olmaktan uzaktır. Parti olayı kavramda ve uygulamada daha da geliştirilmesi gereken en yüce kurum ve otoritedir. Buna hizmet etmesi amacıyla burada proletarya partisinin örgütlenme ilkelerini ele alacağız. Şüphesiz ki, daha önce ele aldığımız konular; teori, program, strateji ve taktik, bir parti militanının çok iyi özümsemesi ve adeta kendisinde cisimleştirmesi gereken konulardır. Parti, bu alanlardaki gelişmenin, teori, program ve stratejik alanlardaki gelişmenin bir ürünü olduğu gibi, önemli bir durağı ve temel bir özelliğidir de. Örgütlenme olayı gerçekleşmeksizin, bu alanlarda sağlanan gelişmelerin hiçbir önemi yoktur. Demek ki parti, teori, program, strateji, taktik ve örgüt bütünlüğünden oluşacaktır. Fakat en önemli yanı da onun örgütü olacaktır. Çünkü, diğer alanlarda insan belli bir gelişme içerisinde olabilir. Hatta, bir parti bu alanlarda gelişme de kaydedebilir. Ama, örgüt sorununa gelince, özellikle de Kürdistan gibi bir ülkede, vebadan kaçır gibi örgütlenmekten kaçılan bir ortamda başarısız olunmaktadır. Açık ki bu, tesadüfi bir gelişme değildir ve derin tarihsel, toplumsal ve sömürgecilikten kaynaklanan nedenleri bulunmaktadır.

Proletarya hareketine düşen tarihsel görev; bu durumun bilince aktarılması ve bunun da örgütlenmeye dönüştürülmesidir. Toplumun bağımsızlığa, demokrasiye kavuşturulması ve giderek sosyalizme yönelebilmesi, ancak örgüt sorununa cevap verilmesi ile olanaklı olabilir. Proletarya hareketi, bu nedenle ne pahasına olursa olsun parti örgütünü geliştirmek zorundadır. Bu sağlanmadan diğer örgütlenmelere yönelmek ve onları geliştirmek mümkün değildir. Diğer bir deyişle, günümüzün en hayati sorunu parti örgütlenmesinin yaratılmasıdır. Diğer taraftan, günümüzün örgütlenme sorununun temeli nasıl ki parti örgütlenmesi ise, aynı şekilde, parti örgütlenmesinin de temel sorunu kadroların örgütlendirilmesidir.

Kadro meselesi, genelde örgütlenmenin özüdür. Parti örgütlenmesi bir anlamda da kadroların örgütlendirilmesidir. Kürdistan'da şu andaki çalışmaların belirleyici yönü; militanlar örgütünün yaratılması ve bu örgütün kendisini milyonların örgütüne ve eylemine hazırlamasıdır. PKK, bir de bu yönden gelişim kaydedebilmeli, böyle bir noktaya ulaşabilmelidir. Yani, o, bir militanlar örgütü haline

gelebilmeli, profesyonel devrimciler örgütü olma yönünü pekiştirmelidir. Bugüne dek her ne kadar teorik çizgi belirlenmişse de, bu çizginin kadrolara mal edilmesi ve kadroların örgütlenmesinin başarılması anlamında tam bir başarıdan söz edilemez. Bu konuda, bir emekleme noktasında bulunduğumuz söylenebilir.

Dönemin, kadroların, yani profesyonel devrimcilerin en iyilerinin yeniden örgütlenmesi dönemi olduğundan ve bu sorun çözümlenmeksizin daha güçlü adımlar atabilmenin ve kitlelerin yaygın bir tarzda örgütlenmesinin olanaksızlığından söz ediyoruz. Çünkü, Lenin'inde özellikle vurguladığı gibi, *"profesyonel devrimcilerden kurulu devrimci bir örgüt olmadan hiç bir ciddi kitle eylemi ve hareketinin gelişme olanağı da yoktur."* Lenin'in bu tezi evrensel bir gerçekliktir. İşte, biz de böyle bir örgütlenmenin ve böyle bir sorunun çözümünün uğraşısını vermekteyiz.

Militanların kendi aralarındaki güçlü örgütlenmesinin yaratılması, daha önce belirtilen teori, program ve strateji temelinde ve bunların bilinci içerisinde örgütlenmesi gerekiyor. Bugün Kürdistan'da kitlelerin gittikçe artan öfkesi, kini ve düşmanın gerçekten her yönden anlamsızlaşması karşısında, militanlar örgütünün de kendisini bilinçle, kinle ve öfkeyle yoğurması, örgütlenmesi aciliyet ve belirleyicilik kazanan bir çalışma biçimi haline gelmiştir. Artık devrime, halka, partiye ve yüce Marksizm-Leninizm ideolojisine bağlı olmanın temel ölçütü, profesyonel devrimcilerden kurulu örgütü oluşturabilmektir. Şimdi artık istenen, teori yapmak, salt propagandayla uğraşmak değildir. Bütün bunların içice geçirilmesi ortamında bir örgütün yaratılmasından söz edilmektedir. Yakıcı olarak yaşadığımız bugünkü gerçekliğin ortaya çıkardığı somut durum budur.

PKK hareketinin kadro eğitimiyle birlikte zor alanlarda vermiş olduğu mücadele ve bugün yaşadığı pratik böyle bir örgütün yaratılması için yürütülen yoğun çabalaradır. Unutulmamalıdır ki, içinde bulunulan aşama henüz bir gerilla savaşı aşaması değildir. Aynı şekilde en geniş kitleleri örgütlemeyi hedefleyen, geniş çaplı propaganda faaliyetlerinin yürütüldüğü bir aşama da değildir. Tam tersine, örgüt çekirdeğinin kendi kendisiyle uğraşması söz konusudur. Öncünün kendisini eğitmesi, örgütlemesi, eylemlerini düzenlemesi

ve planlamasını yapması gereken bir evreden geçilmektedir. PKK hareketinin önüne görev olarak koyduğu böyle bir aşamayı mutlaka başarıyla yaşaması gerekmektedir. Bu aşamanın görevleri gereğince yerine getirilmeden bir üst aşamaya geçilebileceği umut edilmemelidir. Aynı şekilde bir militan bu evredeki görevlerinin çözümünü sağlamadan ve bunları başarılı bir şekilde sonuca götürmeden daha üst bir çözüme ve başarıya geçebileceğini sanma gafletine düşmemelidir. Özellikleri böyle olan bir evre yalnızca bizim ülke gerçekliğimizde ortaya çıkmış bir evre değil, tüm dünya devrimci hareketlerince yaşanmış bir evredir.

Devrimci hareketlerin ilk yıllarının bir grubun oluşum faaliyeti olduğu ve propaganda çalışması ile karakterize edildiği bilinmektedir. Ama ilkel örgütlenme, amatör çalışma denilen bu dönem daha sonra aşilamayıp, devrimci gelişme karşısında yetersizliğe düşüldüğünde şu veya bu egemen sınıfın kuyruğuna takılma veya ağır bir yenilgi ile tasfiye edilme gibi bir tehlikeyle yüz yüze geldiği de bir gerçektir. Eğer böyle bir duruma düşülmek istenmiyorsa, açık ki, o ilkel amatörler örgütüyle yetinilemez. Yine salt bir askeri güç haline gelinmekle de sorun çözümlenemez. Yapılması gereken; teoride ve politik hatta sağlanan gelişmeleri daha da ileriye götürerek bir örgütlenmeye dönüştürmektir. Bu sağlandığında, Hareketin militanlaşması da çok önemli bir evreye ulaşabilecektir. Bu evreyi iyi bir şekilde gerçekleştirdiğine güvenen bir hareket, geniş kitle hareketlerine de girişebilir. Sömürge bir ülkede yürütölen savaşımnda daha da cesaretli ve kararlı adımlar atılarak, milyonların siyasi ve askeri örgütlenmesini gerçekleştirmek zorunludur. Bu adımlar atıldığında ülke içinde ve dışında önemli gelişmeler sağlanabilir. Bu anlamda da militan faaliyet giderek kendisini örgütlenme faaliyetine dönüştürür.

Politik bir hat oluşturmak ve bunu kadrolara özümsetmek önemlidir. Ama asıl önemli olan kadroların bunu pratikte hayata geçirebilmeleridir. Yoksa, şimdiye kadar birçok düzeyde sağlanan başarılı gelişmelerin dumura uğraması tehlikesi kaçınılmazdır. Geline düzeyin daha ilerisine ulaşamamak demek, son derece güçlü ve zorlu çabalarla hazırlanan çalışmanın yarı yolda kalması ve tökezlemesi demektir. Bundan dolayı biz, devrimci kadroların, militanların önüne doğru çizgiyi hayata geçirme görevini koyuyoruz.

Bu da, mevcut stratejik hattın, hayata geçirilmesini sağlayacak örgüt aracına kavuşturulması demektir. Yani söz konusu olan, herhangi bir örgüt değil, stratejik çizgiyi hayata geçirme gücünde olan bir örgüttür. Gerek içimizde ve gerekse dışımızda bugün birçok örgüt vardır. Ama bu örgütlerin mevcut siyasi ve askeri hattı hayata geçirebilecek güçte olup olmadıkları tartışma konusudur. Açık ki, bizim örgütümüz böyle bir çizgiyi hayata geçirmeye elverişli bir örgüt olmalıdır. Bu aynı zamanda kadroların örgütlenmesi anlamına gelir. Kadro, politik çizginin gereksinmelerine uygun olarak örgütlenen adam demektir. Örgütlenme, bir partinin can alıcı noktası, onun üzerine oturduğu belkemiğidir. Örgütsüz parti ve örgütsüz militan bir hiçtir. İsteddiği kadar teorisi, politikası olsun eğer bunlar örgütlenmeye dönüştürülememişse hiç bir varlık gösteremezler. Hatta, giderek her şekle giren bir varlık haline gelmeleri işten bile değildir. Bu nedenle, partinin can alıcı sorunu örgütlenmedir denilmektedir. Yine kadro politikasının da can alıcı yönü, örgütlü olup olunmadığıdır.

Kürdistan, bu konuda bir ucubeyi andırmaktadır. Görüşlerin, programların ve çizgilerin bolluğundan geçilmez ama, sıra devrimci çizginin güçlü militan örgütlenmesinin yaratılmasına gelince durum değişir. Örgüt kurulumu, fakat ne denli zor bir işle uğraşıldığının adeta farkında bile olunmaz. Program gizli tutulur, kurulduğu söylenen örgütler, parlamentoya temsilci gönderebilmek amacıyla kurulmuş derneklerden öteye geçmez. Dernekler, örgütlerin yerine geçirilir. İşte bütün bunlar, ülkemizdeki küçük-burjuvazinin şahane buluşlarıdır! Dünyada belki de başka eşi bulunmayan buluşlardır! Daha önce de vurguladığımız gibi, Kürdistan insanı belki de dünyanın en örgütsüz insanıdır. Halkın bu durumu aynı zamanda kadrolara da yansımakta, onlar üzerinde de etkisini göstermektedir. Kadrolarımız ve kadro adaylarımız, Parti bünyesinde olsun, küçük bir çevrede veya parti bünyesi dışında kalmış herhangi bir alanda olsun, örgütlenme konusunda gerekeni yerine getirmekte gerçekten büyük zorluklar çekmektedirler. Oysa, örgütlenme bütün çalışmaların belkemiğidir. Bu olmadan, buna dayanmadan diğer tüm faaliyet ve çabaların işlerlik kazanması mümkün değildir. Bu nedenle, onsuz bütün çabalar boşa gitmiş sayılır.

Yeri gelmişken, "Bağımsızlar" diye türetilen bir olguya da değinmekte yarar var. Belki de dünyada en anlamsız bir biçimde geliştirilen bu eğilim aslında "Bağımsızlar" kılıfı altında, salt örgütlenmeme eğilimidir. Diğer bir yönüyle, sömürgecilik ve feodal-aşiretçi bölünmüşlüğü devrimci saflara yansıtılmasıdır. Toplumda bu güçler tarafından yaygınlaştırılan bölünmüşlüğü, parçalanmışlığın kendisini yeni biçimlerde tekrar hortlatmasıdır. Özellikle son dönemlerde birçok kişi "Bağımsız" adı altında ortaya çıkmaktadır. Bunun anlamı şudur: "Bağımsız, yani örgütsüz yaşadın mı, herhangi ciddi bir eylem geliştirmeye gerek yoktur. Fazla tehlikeli bir durum içerisine girmemek için en iyi yol, 'Bağımsız' kalmak ve tüm sorumluluklara sırt çevirerek kendi varlığını güvenceye almaktır." "Bağımsızlar" denen ucube olay, sömürgecilik ve feodal kalıntıların bir ürünü olduğu gibi, aynı manada, bu yapı içerisinde şekillenen küçük-burjuva aydınının da tipik bir özelliğidir. Onun bütün arzusu, hep küçük bir grup halinde yaşamaktır. Fazla büyüdü mü, bölünecek; hedefi bir yana, örgütü bir yana bırakılacak... Örgüt olacak, eylem olmayacak... Çizgi doğru olacak, ama pratiği bam başka bir yöne akacak... Temel gücü belirleyecek, tali güce dayanacaktır... vs. Kısaca bizdeki küçük-burjuva "devrimciliğinin" karma-karışıklıklarla dolu özellikleri bunlardır.

Bu hastalık, PKK hareketi üzerinde de az tehlike arz eden bir hastalık değildir. En çok zorluk çekilen konu, kadroların örgütlülük düzeyinin geliştirilmesi ve örgütlü çalışma düzeyine vardırılması sorunudur. Bu konuda Parti bünyesindeki kadrolarda bir örgütlenme yetersizliği sürüp gitmektedir. Güçlü bir ekip çalışması ve kolektif faaliyet yürütmedeki zorlanmalar ortaya koymaktadır ki, bazı kadrolarda tek başına çalışma eğilimi vardır. Açık ki, bu özellik, toplumumuzda ciddi olarak varlığını sürdüren hastalığın içe yansıtılması olayından başka bir şey değildir. Kişinin karar vermesi mi gerekiyor, tek başına verir. İş yapması mı gerekiyor, bütün işleri adeta bir hamal gibi tek başına sırtlar. Propaganda vb çalışmaları tek başına yapar, kolektif çalışmayı bir yana iter, adeta kolektivismi aklının ucundan bile geçirmek istemez. Elbette ki bu, sadece bir kişinin eylemi olarak kabul edilebilir, yoksa bir örgütün eylemi olarak değil. Ama, bir tek kişinin eylemi de hiçbir şeyi kurtaramaz. İşte

bizim militan adayımız, işin bu can alıcı noktasını unutuyor. Bu nedenle de bu sorun ciddi bir hastalığı ortaya koymaktadır.

Militan örgütlenmeyi gerçekleştirememeye olayı, hala gelişmelerin hızını azaltan kapsamlı bir sorundur. Bu sorunu derinleştiren bir diğer etken de küçük-burjuva aydın anlayışlardan tam sıyrılamamadır. Örgütlülük durumuna geçilmesi, mekanizmanın tam olarak kurulduğu anlamına gelir. Artık herkes, işleyen çarkın birer dişlisi gibi çalışacak ve adımlar, çarkın hızına uyarak hızlanacaktır. Elbetteki böyle bir durumun yaratılması, aynı zamanda küçük-burjuva hastalıkların da yenilmesi demektir. Fakat, bizim sözde aydınımız, çarkın işleyen bir dişlisi olmaya hiç mi hiç gelememektedir. "Benim gibi büyük ve yıllardan beri örgütsüz yaşamış bir adam, sert örgüt işlerinde nasıl çalışabilir veya çarkın bir dişlisi olma zahmetine nasıl katlanır" diye düşünmektedir. Dünya genelinde, küçük-burjuva aydınların anarşist eğilimlerine çok yakın olan bu tutum, bizde daha güçlü bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Son derece belirgin olarak ortaya çıkan bu eğilim örgütlenme adımlarını sürekli kösteklemekte, kendiliğinden, laçka, gevşek bağları ve ilişkileri egemen kılmaya çalışmaktadır. Ancak, bütün bu olumsuzluklara rağmen, militanların örgütlenmesi zorunluluk ve öneminden hiçbir şey kaybetmez. Tam tersine, daha ısrarla ve yoğun olarak üzerinde durmayı gerekli kılar.

Örgütlenme denilince, yalnızca militanların bir komitede birleşmesi akla gelmemelidir. Sözü edilen, parti örgütlenmesi içerisinde birleşmektir. Sorunu daha detaylı kavrayabilmek için proletarya partisinin bazı ana özelliklerini çok iyi bilmek gerekmektedir. Nedir bu partinin özellikleri? Konumuzu, Stalin yoldaşın yöntemine ve belirlemelerine bağlı kalarak, aynı başlıklar altında, fakat ülke somutu temelinde ele alıp inceleyelim.

1) Parti, İşçi Sınıfının Öncü Müfrezesidir

İşçi sınıfı son derece zorlu, karmaşık ve tehlikelerle dolu mücadelesinde kendisine önderlik edecek, doğru yolu gösterecek ve zaferi güvence altına alacak bir öncü müfrezeye ihtiyaç duyar. Yolunu aydınlatacak böylesi bir öncüye sahip olmaksızın mücadele

verebilmesi ve düşmanı yenilgiye götürmesi olanağı yoktur. İşte, mücadelesinde işçi sınıfına önderlik edecek bu öncü müfreze, işçi sınıfının partisidir. Parti, her şeyden önce işçi sınıfının öncü müfrezesi olarak, proletaryanın en ileri öğelerini saflarında birleştirmek, onların deneyimlerini ve devrimci ruhlarını kendisinde somutlaştırmak zorundadır. Parti, daima işçi sınıfının önünde gider ve ona yol gösterir. Bu nedenden dolayı, proletaryadan ve geniş emekçi yığınlardan daha uzağı görebilmelidir. Eğer parti, sadece kitlelerin özelemlerini ve düşüncelerini kaydetmekle kendisini sınırlar, kitlelerin önüne geçmez, onların güncel çıkarlarının daha üstünde talepler sunmazsa, hiç kuşkusuz öncülük görevini yerine getiremez. Ancak, kitlelerin kuyruğuna takılmadan, onları daha gelişmiş amaçlara doğru yönlendirebilirse, başarılı olabilir. Bunun için ise, devrimci teori ve devrimci hareketin yasalarının bilgisi ile kendisini donatması gereklidir. Böyle bir özelliği üzerinde somutlaştıramamış bir partinin sınıfa ve emekçi halka öncülük yapabilmesi mümkün değildir. Mücadelenin son derece çapraşık koşullarında, Lenin'in deyiimiyle; *"suyun altındaki kayalardan bile sakınabilecek ve sınıfın doğru yolunda gidebilmesini sağlayacak ve bu anlamda ona önderlik eden bir örgüt, militan bir parti olmadan, sınıfın ve emekçi halkın yürüyebilmesi mümkün değildir..."* Demek ki, parti, işçi sınıfını sürekli ileriye götürme gücünde olan, onu iç ve dış olumsuz etkenlerden, yabancı sınıf etkilerinden koruyan, kendi devrimci çizgisinden sapmadan doğru yolda ilerlemesini sağlayan siyasal bir önderdir.

Ancak parti, işçi sınıfının yalnızca siyasal önderi olmakla kalmaz, aynı zamanda onun savaş kurmay heyetidir de. İşçi sınıfının savaşımı son derece çapraşık koşullarda, sürekli değişen taktikler gerektiren bir savaşımdır. Stalin yoldaşın da belirttiği gibi; *"Bu koşullar içinde doğru yolu kim bulabilir? Milyonlarca proletere doğru yönü kim verebilir? Savaş halinde olan hiç bir ordu, yenilmek istemiyorsa, deneyimi olan bir kurmay heyetinde vazgeçemez. Proletaryanın da, eğer amansız düşmanlarının pençesinde kahrılmak istemiyorsa, böyle bir kurmay heyetinden vazgeçemeyeceği açık değil mi? Ama bu kurmay heyetini nerede bulmalı? Bu kurmay heyeti, ancak proletaryanın devrimci partisi olabilir. Devrimci bir partisi bulunmayan işçi sınıfı, kurmaysız bir ordudur. Parti, proletaryanın savaş kurmay*

heyetidir"^[42] Bu anlamda parti, proletaryanın öncü müfrezesidir. Nasıl ki, orduyu savaşta olsun, barışta olsun yöneten kurmaylar grubuysa, parti de her koşul altında proletaryanın ve emekçi halkın savaşımını yöneten bir öncüdür.

Parti, işçi sınıfının öncü müfrezesi olduğu gibi, aynı zamanda onun ayrılmaz bir parçasıdır da. Öncü ile kitleler arasında belli bir farkın olması zorunludur, ama bu fark, kitlelerden tümüyle kopuşu getirecek bir yönde geliştirilmemeli, aksine, öncü ile kitlelerin bağına daha da güçlendirme yönünde olmalıdır. Öncü ile kitleler arasındaki fark, sınıflar yok olmadan, işçi sınıfının tümü öncü düzeyine yükselmeden ortadan kalkmaz. Ancak, eğer bu fark bir kopuşa yol açacak kadar gelişirse ve parti kitlelerden tamamen koparsa onun kitlelere öncülük etmesinden, onları harekete geçirebilmesinden söz edilemez. Eğer, kitleler partinin gücünü ve otoritesini tanımıyorlarsa, parti ile kitlelerin bağı sıkı değilse acık ki parti, sınıfa öncülük edemez. Saygınlığı ve otoritesi olmayan, ordunun tabanı ile arasında bin bir yünden parçalanmış bağlar bulunan bir kurmay heyet, orduyu ne kadar yönetebilirse, aynı durumdaki bir parti de kitleleri o kadar yönetebilir. Bu nedenle, kitleleri partiye bağlayan ve adeta partiyi kendilerinin bir parçası ve sevgili bir varlık olarak görmelerini sağlayan çok yönlü çözülmez manevi bağlar güçlendirilmelidir.

Genelde tüm proletarya partileri için geçerli olan bu özellik, Kürdistan zeminindeki bir proletarya partisi için çok daha yakıcı bir hal alır. Bir yandan düşmanın amansız baskılarla halkımızı böyle bir savaş kurmayından, yani partiden yoksun bırakma çabaları; diğer yandan küçük-burjuvazinin, partinin öncü rolünü etkisizleştirme ve kitlelerin mücadelesine önderlik etmekten özenle kaçma çabaları ve bütün bunlara karşılık proletarya partisinin kendisini henüz istenilen örgütlü düzeye ulaştıramamış olması, bizde partinin öncü bir müfreme haline gelmesi olayını adileştirmektedir. Kuşkusuz bugün PKK şahsında somutlaşan birlik olayı, Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkın en ileri öğelerinin birleşmesinin ifadesidir. Fakat bu güç henüz kendisini yeni dönemin görevlerine göre istenilen bir biçimde ve düzeyde örgütleme çalışmaları içerisinde. Kürdistan halkının en ileri öğelerini bağrında toplamış olmasından dolayı, PKK, Kürdistan'da öncü bir müfreme olmaya aday tek güçtür. PKK

hareketi, her şeyden önce yüzyılların olumsuz birikimini dağıtmak, kölelik zincirlerini kırmak, Kürdistan halkını bağımsızlığa ve özgürlüğe kavuşturabilmek için öncü bir müfreze haline gelmeyi mutlaka başarmak zorundadır ve gelişmesi de bu yöndedir.

2) Parti, İşçi Sınıfının Örgütlü Müfrezesidir

Parti, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri savaşıma seferber etmek ve onları yönetmek arzusundaysa, sadece öncü bir müfreze olarak kalmayla yetinmemeli, aynı zamanda örgütlü öncü bir müfreze de olmalıdır. Eğer, sınıfın en ileri ögeleri gerekli örgütlülüğe kavuşturulamamışsa, bunlar, proletaryanın mücadelesi açısından hiçbir anlam ve önem ifade etmezler. Parti eğer kendi kendisini örgütleyememişse, mücadelenin en zor ve en karmaşık anlarında, en çetin koşullarda proletaryanın savaşımına öncülük etme görevini yerine getiremez.

Parti, örgütlü bir bütündür. Örgüt olmayınca partinin varlığından da bahsedilemez. Lenin'in parti tüzüğünde de ifade ettiği gibi; *"Parti, birçok örgütün toplamı, parti üyesi ise, parti örgütlerinden herhangi birinde yer alan kişidir."* Buradan da ortaya çıkmaktadır ki, partiyi örgütlerinden ve kadroyu da örgütten ayırmak mümkün değildir. Lenin, Martov'un *"her isteyen grevci işçinin, profesör ve öğrencinin parti üyesi sayılması gerektiği"* şeklinde formüle ettiği tüzüğün birinci maddesini eleştirirken şöyle der; *"Martov yoldaşın sorunu ele alış biçiminde, partinin sınır çizgisi belirsiz kalmaktadır. Çünkü 'her grevci' kendini parti üyesi 'ilan edebilir'. Bu belirsizliğin yararı nedir? Daha yaygın bir 'unvan'. Zararı ise, örgütsüzlük fikrini getirmesinde, sınıf ile partiyi birbirine karıştırmasındadır"* ^[43] Martov'un formülünün yol açacağı sonuç, partiyi örgütsüz kitlelerin düzeyine düşürmektir. Bu ise, partinin parti olarak mahvına yol açarken, onun önüne koyduğu yüce hedeflere ulaşmasını da engeller. Çünkü, *"İşçi sınıfının gücü örgütünde yatar. Örgüt olmaksızın proletarya hiç bir şey gibidir. Örgütlü olduğunda ise, her şeydir."* ^[44]

Partinin örgütlenmesi demek, en üstten en alta kadar yönetici komitelerin, çeşitli birimlerin ve hücrelerin belli bir hiyerarşik yapıya

ve belli disiplin kurallarına göre faaliyetlerine yön vermesi demektir. Şekilsiz bir yapı değil, aksine birçok örgütün meydana getirdiği örgütlü bir yapı oluşturmaları demektir. Stalin bunu şu şekilde ifade ediyor: *"Ama parti, yalnızca örgütlerinin toplamı değildir. Aynı zamanda parti, bu örgütlerin biricik sistemi, alt ve üst yönetim organlarıyla, azınlığın çoğunluğa uymasıyla, bütün parti üyeleri için zorunlu olan pratik kararlarıyla, bu örgütlerin bir bütün olarak olumlu birliğidir. Bu koşullar gerçekleşmeden, parti işçi sınıfının örgütlü savaşımının sistemli ve örgütlü yönetimini sağlamaya yetenekli, tek ve örgütlü bir bütün olamaz."*^[45]

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Kürdistan'da en hayati sorun örgütlenmedir. Bu örgütlenmenin en başına da parti örgütlenmesi sorununun çözümünü koymuştuk. Halkın en ileri öğelerinin birleşmesi anlamında PKK'nin bu alanda görevini yerine getirdiğini belirtebiliriz. Ama henüz bu öncülerin parti içinde istenilen biçimde örgütlenmesi görevi sonuçlanmış değildir. PKK Hareketinin önünde duran son derecede hayati görev, Kürdistan işçi sınıfının ve emekçi halkının örgütlü öncü bir müfrezesi haline gelmektir. Eğer, bugüne kadar sağlanmış gelişmeler ve sağlanan en ileri öğelerin birikimi öyle bir özelliğe dökülemezse -Lenin'in de belirttiği gibi- bunlar hiçbir şey ifade edemeyeceklerdir. Yani diğer alanlarda sağlanan gelişmeler, örgütlenme konusunda da ortaya konmak zorundadır. Çünkü, *"Öncünün, (partinin) bilinçliliği başka noktalar yanında onun örgütlenmeyi bilmesinde en çok kendini gösterir. Öncü, örgütlenerek tek bir irade elde eder ve ilerici binlerin, yüz binlerin, milyonun bir bütün, halindeki iradesi sınıfın iradesi haline gelir."*^[46]

3) Proletaryanın Sınıf Örgütünün En Yüksek Biçimi Olarak Parti

Parti, proletaryanın örgütlü ileri müfrezesi olmakla beraber, aynı zamanda proletaryanın diğer örgütlerinin en yüksek biçimidir de. Bu, partinin, işçi sınıfının diğer bütün örgütlerini yönetmesi anlamına gelir. Proletarya, partinin yanı sıra, sendikalar, kooperatifler, fabrika örgütleri, basın, kültür, gençlik dernekleri, kadın kolları vb gibi

birçok örgüte daha sahiptir. Bu örgütlerden bazıları doğrudan parti içinde yer alırken, bir kısmı da partinin dışında yer alır, yani ona doğrudan bağlı değildir. Sayılan bütün bu örgütler, belirli koşullar altında proletarya için gerekli, vazgeçilmez örgütlerdir. Bu örgütler olmadan, proletaryanın çeşitli aşamalarda kendi sınıf mevzilerini geliştirmesi ve güçlendirmesi mümkün değildir. Ancak, bu noktada şu sorun ortaya çıkmaktadır: Bir çoğu parti dışında yer alan bu kadar çok sayıda örgütün yönetimi nasıl sağlanacak, bu örgütler ortak hedef doğrultusunda nasıl harekete geçirileceklerdir? Kuşkusuz, bu örgütlerin hepsi, proletaryanın birer örgütü oldukları için proletarya davası doğrultusunda çalışacaklardır. Bu nedenle, onları ortak ilkeler ve hedefler doğrultusunda harekete geçirebilmek önem taşımaktadır. Bu sağlanmadan, örgütler, diğer örgütlerden kopuk bir biçimde kendi başlarına faaliyet yürütmek zorunda kalacaklardır. O zaman da, bunların proletarya davası için ne derece şevkle ve inançla çalıştıklarını denetleyebilmek ve onları yönlendirebilmek mümkün olmayacaktır. O halde, bu sakıncalı durumun doğmaması için, bu örgütlerin eylemlerini tek bir doğrultuda yönlendirebilecek bir mekanizmanın kurulması zorunludur. Bu noktada, *"şu soru sorulabilir: Bütün örgütlerin çalışmalarında izlemeleri gereken bu çizgiyi, bu genel doğrultuyu kim belirler? Gereken deneyime sahip bulunduğu için, yalnız bu genel çizgiyi hazırlamaya yetenekli olmakla kalmayan, aynı zamanda yeterli otoriteye de sahip bulunduğu için bütün bu örgütlerin yönetim birliğini sağlamak ve aykırı hareketleri gidermek üzere, bu çizgiyi uygulamaya teşvik etmeye yetenekli olan bu merkez örgüt hangisidir?"*

"Bu örgüt, proletaryanın partisidir.

"Parti bunu başarmak için gerekli bütün ön koşullara sahiptir, çünkü; birincisi, parti, proletaryanın partisiz örgütlerine doğrudan doğruya bağlı olan ve çoğu kez bu örgütleri yöneten işçi sınıfının en iyi unsurlarının birleşme noktasıdır; ikincisi, işçi sınıfının en seçkin unsurlarının birleşme noktası olan parti, işçi sınıfının örgütlerinin her biçimini yönetmeye yetenekli önderlerinin yetiştirilmesi için en iyi okuldur; üçüncüsü, işçi sınıfı önderlerinin yetiştirilmesi için en iyi okul olan parti, deneyimi ve saygınlığı ile proletaryanın savaşımının önderliğini merkezileştirmeye ve böylelikle işçi sınıfının

çeşitli örgütlerini, yardımcı organlar ve partiyi sınıfa bağlayan volan kayış haline getirmeye yetenekli biricik örgüttür. Parti, proletaryanın en yüksek sınıf örgütü biçimidir.

"Elbette bu, parti-dışı örgütlerin, sendikaların, kooperatiflerin, vb partinin yönetimine, resmen ast olarak bağlı olmaları demek değildir. Yalnızca, bu örgütlerden olan ve bunlarda tartışma götürmez biçimde etkili olan parti, üyeleri, bu parti-dışı örgütlerin çalışmalarında proletarya partisine yaklaşmaları ve onun siyasal önderliğini gönül rızasıyla kabul etmeleri için bütün inandırma yollarına başvurmaldır demektir."^[47]

Kürdistan'da da proletarya partisi ulusal ve toplumsal kurtuluşun öncü müfrezesi olarak, geniş halk kitlelerini kendisi etrafında örgütlemek ve harekete geçirmek göreviyle yükümlüdür. Kürdistan'ın tarihi-toplumsal özelliklerinden ötürü, sınıfların ve çeşitli toplumsal katmanların kendi bağımsız örgütlerini yaratma durumları olmadığından, geniş halk yığınlarını kendi içinde toplayan örgütlerin yaratılması görevi de bizzat proletarya partisinin omuzlarına yüklenmiştir. Proletarya partisi önderliğindeki, sömürgecilik ve feodal-komprador yapıdan zarar gören tüm halk kesimlerini bağrında toplayan ulusal direniş cephesi, parti ve geniş halk yığınları arasındaki bağın ve partinin ulusal ve toplumsal kurtuluştaki öncü görevini gerçekleştirmesinin en güçlü ve tek zeminidir. Proletarya partisi, Kürdistan'da sınıf öncülüğünü böyle bir cephe içinde gerçekleştirdiği orandadır ki, kendi tarihsel rolünü yerine getirebilecek ve ulusal-toplumsal kurtuluşun öncüsü olma sıfatını hak edebilecektir. Açık ki, Kürdistan'da da işçi sınıfı, köylülük, gençlik, kadınlar ve diğer ara katmanları ulusal-toplumsal kurtuluş amaçları doğrultusunda örgütleyip harekete geçiren demokratik cephe örgütleri kurulmak durumundadır. Yoksa parti, salt kendi örgütüyle kitleleri örgütleme ve harekete geçirmede çok yetersiz kalacaktır. Aynı zamanda bir savaş örgütü olan, bu demokratik kitle örgütlerinin kendi başlarına bağımsız örgütler olmadıkları ve ancak parti ile bağları oranında doğup-kendi işlevlerini görebilecekleri de unutulmamalıdır.

4) Proletarya İktidarının Aleti Olarak Parti

Partinin diğ er bir  zelliiği de, proletaryanın iktidar mücadelesinin bir aleti olmasıdır. Parti, proletarya iktidarını kurmadan önce, onu ele geçirmenin bir aleti olduğu gibi, proletarya iktidarını kurduktan sonra da onu korumanın aracısıdır.

Parti, işçi sınıfının iktidar sava ımında ona öncülük etmek ve yol göstermekle yükümlüdür.  rg tl  bir öncü müfreze ve en yüksek örgüt biçimi olan partinin kendisini oluşturması ba lı-başına proletaryanın sınıf mücadelesinin sonuca vardığı anlamına gelmez. O, proletaryanın ve ezilen emekçilerin kurtuluşunu sağlamak için iktidarı da ele geçirmek zorundadır. Proletaryanın en yüksek örgüt biçimi olduğundan, parti, diğ er tüm örgütleri iktidar mücadelesinde yönlendirebilecek güce ve yetkiye de sahiptir. Bu, iktidar mücadelesinde partinin belirleyicilik rolünü daha da arttırmaktadır. Demek ki, parti, diğ er özelliklerinin yanı sıra, proletaryanın iktidar sava ımının can alıcı önemde bir aracıdır da.    nk , *"proletaryanın iktidar mücadelesinde  rg ten başka hiçbir sila ı yoktur."*^[48] Ve bu nedenle, proletarya partisi, mücadelesinin temeline, iktidara yönelme ve onu ele geçirme hedefini koymak zorundadır. Proletaryanın iktidar mücadelesini göz ardı eden bir parti açık ki proletarya partisi sıfatına layık olamaz.

Diğ er yandan, parti, iktidarı ele geçirdikten sonra da öncülüğünü devam ettirmekte, bu kez de iktidarı korumanın ve sürdürmenin bir aleti durumuna gelmektedir. Daha önce sıraladığımız özelliklerinden dolayı en yüce otorite durumunda olan parti, iktidarı y r tebilmeye de en yatkın ve en becerikli olan örgüttür.    nk , sınıfın en ileri öğelerini birle tirmekle birlikte, aynı zamanda diğ er tüm örgütleri de ortak hedef doğrultusunda yönlendiren ve onları yöneten bir g   durumundadır. Bu nedenle de parti, iktidarı ele geçirdikten sonra da önemini sürdürür. Proletarya diktatörlüğünün sürdürülmesinde partinin rolü konusunda Lenin şunları söylüyor: *"Proletarya diktatörlüğü, eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı, kanlı ve kansız, şiddete başvuran, barı  ı, askeri, iktisadi, eğitici ve yönetsel, inatçı bir savaştır. Milyonlarca ve on milyonlarca insandaki alışkanlık g  , en korkunç güçtür. Sava ta  elikle mi  bir parti ol-*

madan, söz konusu sınıf içinde namuslu olarak ne varsa onun güvenini elde etmiş bir parti olmadan, yığınların havasını izlemeyi bilen ve bunu etkileyebilen bir parti olmadan, bu savaşı başarıyla yürütmek olanaksızdır.”^[49]

Demek ki, proletarya partisi, iktidarı almadan önce olduğu gibi, aldıktan sonra da en üst yönetici güç olarak varlığını sürdürecektir. Taki, sınıflar ortadan kalkıp "proletarya diktatörlüğü sönünceye" kadar. İşte o zaman, proletarya partisi de rolünü oynamış ve sona ermiş olacaktır.

5) Hiziplerin Varlığıyla Bağdaşmayan İrade Birliği Olarak Parti

Proletaryanın iktidarı ele geçirebilmesi, iktidarını koruyabilmesi ve onun devamını sağlayabilmesi için, üyelerinin irade birliğinin gerçekleştirmiş ve çelikten bir disipline sahip partisinin olması gereklidir. Böyle bir öncü örgüt olmadan, proletarya, iktidar savaşımını yürütemez. Proletarya partisinden gerçekten demir disiplinli olabilmesi, üyelerinin irade ve hareket birliğini sağlayabilmesinden geçer. Parti disiplini, elbette ki zora dayanan bir disiplin değil, tam tersine üyelerin gönüllü, inançlı birliğine dayanan ve ondan güç alan bir disiplindir. Zaten ona demirden bir karakter kazandıran da bu özelliştir. Demir disiplin, partinin, saflarında tek bir yumruk ve tek bir yürek gibi hareket edebilen bir irade birliği yaratmasının ürünüdür. Partinin geleceğini güvenceye alabilmesi ve iktidarı elde edebilmesinin, yaşatmasının yolu saflarda böylesi bir disiplin ve irade birliğinin yaratabilmesinde geçmektedir. Aynı şekilde parti birliğini korumanın tek yolu da budur.

Parti, üyelerini savaştırabilmede kendisine güvenebilmelidir. Açık ki, bunun güvencesi, proletarya partisinde sarsılmaz bir birliğin yaratılabilmiş olması ve üyelerin tek bir karardan harekete geçirilebilecek durumda olmalarıdır. Bu ise, tüm parti üyelerinin tek bir merkeze bağlı olmalarını, kararları hayata geçirmede duyarlı ve tutarlı davranabilmelerini gerektirir. Eğer bir partide saflar bölünmüş, birden fazla merkez ortaya çıkmış ve kararları hayata geçirmede,

talimatları uygulamada tek bir yumruk gibi hareket edilemiyorsa, o partinin amaçlarına ulaşabilmesinden, varlığını sürdürebilmesinden söz edilemez.

Elbetteki, merkezizetçilik ve demir disiplin, partide fikir savaşımına yer olmadığı, her türlü eleştiri ve önerinin yolunun tıkanmış anlamına gelmez. Aksine, bunlar parti birliğini güçlendiren, gelişmeye ivme kazandıran etkenlerdir. Ancak bunun da sınırları belirlenmiştir. Yapılan eleştiriler, öneriler ve fikir savaşımları parti birliğini zedelememek, aksine onu daha da güçlendirmek, partinin varlığına ve amaçlarına hizmet etmek zorundadır. Kararlar öncesinde ve kararlar hayata geçirildikten sonra, parti programı çerçevesinde her türlü eleştiri ve öneri yapılabilir, ancak bir kez karar alındıktan sonra kişinin görüşü ne olursa olsun, karara uymak ve tüm gücüyle onu hayata geçirmek zorundadır.

Parti birliği yüce bir birliktir ve zedelenmesine asla göz yumulamaz. *"Oyun oynayamayacağımız bazı şeyler vardır; -der Lenin, "partinin birliği gibi şeyler vardır. Parti birliğiyle oynayarak vakit ziyan etmemeliyiz. Parti içindeki bu mücadeleden birçok şey yitirdiğimizi biliyoruz. Bu ders unutulmamalıdır."*^[50] Lenin, yine aynı konuda şunları belirtiyor: *"Bütün zeki işçilerin herhangi bir fraksiyonculuğun zararını ve kabul edilemeyeceğini kavramaları gereklidir. Fraksiyonculuk kaçınılmaz olarak grup çalışmasının zayıflamasına ve bölünmeleri derinleştirmek ve bundan karşı-devrimin çıkarları doğrultusunda yararlanmak için yönetici partiye girmiş olan düşmanların çabalarının güçlenmesine yol açmaktadır."*^[51]

İşte bütün bu nedenlerden dolayı, bir partide hiziplerin, fraksiyonların varlığı son derece tehlikelidir ve asla izin verilemez. Hizipçilik, hele bir de merkez komitesinde ortaya çıkmışsa, bu, parti için daha da büyük bir tehlike oluşturur. Bir proleter parti, kendi içinde bu tip hiziplerin varlığına izin vermemek, onların üzerine amansızca gitmek ve kendi birliğini ne pahasına olursa olsun korumak zorundadır. Hiziplerin, partinin irade birliği ve demir disipliniyle bağdaşmadığını belirten Stalin, hiziplerin, aynı zamanda ortak bir yönetim merkezi bulunmadığının da ifadesi olduğunu vurgular ve bu konuda 2. Enternasyonal oportünist partilerinin durumuna değinerek şöyle der: *"2. Enternasyonal partileri, liberalizmin*

böylesini, hizip özgürlüğü olarak hoş görebilirler; çünkü, bu partilerin demir disipline hiç gereksinimleri yoktur. Ama, çalışmalarını proletarya diktatörlüğünün kuruluşu ve sağlamlaştırılması ödevi üzerinde örgütlendiren Komünist Enternasyonal Partileri, ne liberalizmi, ne hizip özgürlüğünü hoş görmezler. Parti, her türlü hizipçiliği ve parti içinde her türlü iktidar bölünmesini olanaksızlaştıran irade birliğidir”^[52]

Kürdistan'da adeta örgütsüzlüğe alışmış bir halkın varlığı ve otorite tanımayan küçük-burjuva aydınlarının durumu, marksist-leninist partinin bu özelliğinin uygulanmasını çok daha yakıcı ve hayati bir öneme kavuşturur. PKK olayını incelediğimizde güçlü bir irade ve hareket birliği ile karşı karşıya geliriz. Ancak içinde bulunulan toplumsal ve ulusal özellikler ile küçük-burjuva unsurların saflara gelişindeki yoğunluk, bu konuda sürekli bir dikkat ve duyarlılığı zorunlu kılmaktadır. Küçük-burjuva reformistleri de dahil her türlü proleter dışı öğelerden kaynaklanan hareketlerin sürekli dağıldıkları, iki-üç, hatta daha fazla gruba bölündükleri ve bu bölünmüşlüğü devrimci harekete de bulaştırmaya çalıştıkları göz önüne alındığında, PKK'de bu tür sonuçların ortaya çıkmaması için gerekli tedbirlerin alınmasının gerekliliği daha iyi anlaşılır. PKK, önüne koyduğu güçlü ulusal kurtuluş hedeflerine ulaşabilmek için, demir disiplinini daha da çelikleştirmek, saflarını daha sıkı pekiştirmek ve tüm üyelerini tek bir yumruk halinde harekete geçirmek zorundadır. Kısacası, proletarya partilerinin bu özelliği bizde çok daha dikkatli ve duyarlı bir tarzda işletilmek zorundadır.

6) Parti, Kendisini Oportünist Öğelerden Arındırarak Güçlendirir

Proletarya partisine, yalnızca işçi sınıfından değil, diğer sınıf ve tabakalardan da gelenler olur. Parti saflarına gelen bu proleter dışı öğeler, kendi sınıf alışkanlıklarını ve burjuvazinin etkilerini de parti içerisine taşırlar. Bunların bir kısmı süreç içerisinde proleterleşirken, büyük bir kesimi de partiye kendi eğilimlerini egemen kılmaya, parti saflarına, oportünizm, kararsızlık, moral bozukluğu ve güvensizlik

tohumlarını ekmeye çalışırlar. Proletarya çizgisine yabancı sapma eğilimleri geliştirirler. Parti içerisindeki her türlü sapmanın, küçük-burjuva davranış ve ruh halinin kaynağı bu öğelerdir. Eğer bunların önüne geçilmez ve zamanında gereken kararlı tavır alınmazsa, parti varlığını tehlikeye sokmaları mümkündür.

Parti, saflarında bu türden parti birliğine ve parti çizgisine düşman unsurları barındırdıkça, dış düşmanlara karşı ciddi bir mücadele geliştiremez. Çünkü, proletarya, düşmanıya kıran kırana bir mücadeleye giriştiğinde, bu kesimler de partiyi arkadan hançerleyerek düşmanın saflardaki ajanlık rolünü yerine getireceklerdir. İşte bu nedenle, proletarya partisi, iki ateş arasında kalmamak için, bu iç düşmanlarından kendisini arındırmak zorundadır. Parti içerisindeki bu tür unsurların tasfiye edilmesi, partiyi zayıflatmak bir yana, daha da güçlendirecektir. Yoğun iç mücadeleler sonucu çelikten bir parti, bir parti birliği yaratan ve oportünistlerden arındıkça daha da güçlenen Bolşevik Partisinin deneyimini Stalin şöyle özetlemektedir. *"Eğer saflarında Martov'lar ve Dan'lar, Potressov'lar ve Akselrod'lar bulunsaydı, partimiz doğru yolu tutamaz, iktidarı ele alıp, proletarya diktatörlüğünü örgütleyemez, iç savaştan zaferle çıkamazdı. Eğer partimiz, iç birliğini ve saflarının eşsiz birliğini sağlayabilirdiye, bu, her şeyden önce oportünizm pisliliğinden kendini zamanında arıtması, tasfiyecileri ve menşevikleri saflarından kovmayı bilmesinden ötürüdür."*^[53]

Bunun içindir ki, proletarya partisi, oportünist unsurları içinden uzaklaştırdıkça daha sağlıklı bir birliğe kavuşur. Nasıl ki, hasta bir insan, vücudundaki mikroplardan kurtuldukça güçlenir, sağlam bir bünyeye kavuşursa, aynı şekilde, proletarya partisi de kendi içindeki mikroplardan tüm organlarını arındırdıkça daha kuvvetli ve dinç bir yapıya kavuşur. Proletarya partisi içinde oportünist unsurlara asla müsamaha edilmemeli, bu iflah olmazlar hastalıklarını tüm bir yapıya bulaştırmadan acımasızca ezilmeli ve hiç tereddütsüz parti dışına atılmalıdır. Parti, bu hastalıkları içinde daha fazla taşıyarak kendisini zayıf ve güçsüz bir duruma düşürmemelidir. Aynı şekilde, çeşitli yöntemlerle bu tür unsurların kazanılabileceği hayaline de kapılınmamalıdır. Çünkü, *"ideolojik savaşım ile partinin içindeki oportünist unsurların 'yenilebileceğini, parti çerçevesi içerisinde bu unsurların 'üstesinden gelinebileceği'ni savunan teori, partiyi*

felce ve kronik sakatlığa mahkum etmenin belirtisi olan, çürük ve tehlikeli bir teoridir."^[54]

İflah olmaz bir tutum sergileyen ve partiyi bataklığa çekmeye uğraşan bu tür unsurlara karşı hiç tereddütsüz Lenin'in şu sözleriyle cevap vermekten asla çekinilmemelidir. *"Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir yolda, birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış yolda ilerliyoruz. Düşman tarafından her yandan sarılmış durumdayız ve bunların ateşi altında hemen hemen hiç durmadan ilerlemek zorundayız. Özgürce benimsediğimiz bir kararla, düşmanla savaşmak amacıyla, daha başında kendimizi tek başına bir grup olarak ayırdığımız için ve uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmiş olduğumuz için bizi suçlayan kimselerin bulunduğu yakınlardaki bataklığa çekilmemek amacıyla birleşmiş bulunuyoruz. Ve şimdi aramızdan bazıları, şöyle bağırmaya başlıyor: Gelin bataklığa gidelim! Ve onları ayıplamaya başladığımızda, karşılıkları şu oluyor: Ne geri insanlarsınız: Sizi daha iyi bir yola çağırma özgürlüğünü bize tanımamaktan utanmıyor musunuz: Evet baylar! Yalnızca bizi çağırmakta değil, istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. Aslında bize göre sizin gerçek yeriniz bataklaktır, oraya ulaşmanız için size her türlü yardımı yapmaya hazırız."*^[55]

Kürdistan'da bir Ulusal Kurtuluş Mücadelesi verilmektedir. Bu, proletarya dışındaki en geniş halk kitlelerinin de devrimci saflarda yer alacağı anlamına gelir. Ve Kürdistan'da sınıfların ayrışması son derece cılız, proletarya ise, diğer sınıf ve tabakaların etkilerinden fazlasıyla etkilenme durumunda ve henüz güçsüz olduğundan dolayı proletarya partisi saflarına proleter-dışı kişi ve anlayışların sızması tehlikesi çok fazladır. Buna bir de toplumsal yapının içerisinde bulunduğu son derece olumsuz yapı, küçük-burjuvazinin sömürgeci yapıdan son derece etkilenmiş olması gibi etkenler de eklenince, proletarya partisinin varlığını korumada karşı karşıya olduğu tehlikeler daha iyi anlaşılır. Nitekim PKK, az bir geçmişe sahip olmasına rağmen, daha grup aşamasından başlayarak, içten kaynaklanan birçok yıkıcı, tasfiyeci ve düşman faaliyetle karşılaşmış, ancak, demir disiplini ve direnişçi karakteriyle bu tehlikeleri bertaraf etmeyi başarmıştır. Aynı şekilde, saflardaki proleter-dışı unsurları parti çizgisi içerisinde eriterek etkisiz hale getirmek doğrultusunda

büyük çaba sarf etmiş, bunda önemli oranda olumlu adımlar da atmıştır. Fakat bu, bu tür unsurların tehlike olmaya devam etmeyecekleri anlamına gelmez. Bu nedenle partinin bolşevikleşmesi yolundaki çabaların yoğunlaştırılması, demir disiplinin daha da güçlendirilmesi ve proleter-dışı unsurlara karşı sürekli uyanık bir tutum içinde olunması, iflah olmazların hiç tereddütsüz parti safları dışına atılması zorunludur. Bu, sürekli bir görevdir.

Marksist-Leninist proletarya partisinin ana özelliklerini kısaca böyle belirleyebiliriz. Sonuç olarak, militan, Lenin'in "*Sınıf bilincine erişmiş ileri savaşımların işçi sınıfının kurtuluşu için birliğidir.*" şeklinde tanımladığı proletaryanın devrimci partisinin örgütsel ilkelerini çok iyi özümsemek zorundadır. Bu, militanın, parti otoritesi bilincine, teori ve pratikte ulaşması gerektiği anlamına gelir.

Parti ve parti otoritesi deyip geçmemek gerekir. Toplumun değiştirilmesinde tarihsel bir rol oynayan parti, elbette ki, en yüce otoritedir. Bu çok iyi kavranmalıdır! Ama, daha önce de vurguladığımız gibi, sorun, böyle bir otoritenin yeniden örgütlenmesi sorunudur. Böyle bir otoritenin örgütlenmesi işinin her şeyden önce, kadrolardan başlayacağı açıktır. Kadroların militan birliği yaratılmadan, daha üst örgütlenmelere geçebilmek olanaksızdır. Bu nedenle, başta kadroların örgütlenmesi işini ele almak gerekir. Stalin'in de belirttiği gibi, "*Başta kadroların kuruluşu elzemdir... Küçük bir çekirdeğin veya grubun giderek kendilerini kadroların kuruluşu biçiminde örgütlemesi gerekir.*"

Kadroların örgütlenmesi konusunda bizde de belli bir geçmiş yaşanmıştır, fakat buna rağmen, istenilen ölçülerde gerçekleştirildiği söylenemez. Bugün sorun, böyle bir örgütlenmeyi gerçekleştirebilmektir. Öncü çekirdek örgütlenmeden, öncünün kendi etrafında kitleleri örgütleyebilmesi mümkün değildir. Bundan dolayı, öncünün örgütlenmesi sıradan değil, hayati bir sorundur. Öncü çekirdeğin örgütlenmesi, mevcut kadro birikiminin uygun biçimlerde görevlendirilmesi demektir. Bundan dolayı kadroların özellikleri kadar, onların görevlendirilmelerinde partinin izleyeceği çizgi de önem taşır.

O halde, partinin bu konuda izlemesi gereken politika ne olmalıdır? Bu konunun aydınlatılması, kadroların kendilerini daha iyi değerlendirebilmelerini de beraberinde getirecektir.

a) Kadrolar Üzerine

Parti saflarındaki birçok kişi, partinin kadro politikası üzerinde yeterli bir anlayışa sahip değildir ve bu konuda belli bir eleştiri sistemi geliştirememektedir. Fakat kadrolar konusunda çok güçlü bir anlayışa sahip olmak ve bu anlayışın uygulaması içerisinde bulunmak zorunludur. Böyle bir anlayışın partili kadrolara hakim kılınması ve bu konudaki yanlış anlayışların giderilmesi büyük önem taşır.

Dikkat edilirse; birçok arkadaş kendisini geliştirebiliyor, birçok işi yapabiliyor, eylem koyabiliyor ama, kadrolaşma konusunda, yanındaki arkadaşını bile eğitmekte güçlük çekiyor. Bırakalım beş-on kadro yetiştirmesini, yanındaki kadronun eksikliğini gidermede bile yeterli çabayı gösteremiyor. Bu durum, kadro oluşturma sorununun ne kadar önemli olduğunu ortaya koyar. Bir kadro oluşturmak demek; onu her türlü güncel, kişisel yaşam istemlerinden vazgeçirip, en yüce çıkarlar doğrultusunda sağlam bir bilince ulaştırmak; en zor, en karmaşık dönemlerde bile partiye, halka, devrime bağlılığını sarsmadan, her şeyini ortaya koyarak çalışabilir duruma getirmek demektir. Aynı şekilde, faaliyetinde ustalaşmış bir militan haline getirmek demektir. Böyle bir tip yaratmadaki başarı oldukça sınırlıdır. Fakat, bu sorun çözülmeden örgütlenmeye gidebilmek ve hele hele partileşebilmek mümkün değildir. Bu açıdan da, kadroların militan bir özellikte yaratılması sorununun çözülmesi çok büyük önem taşıyan bir olaydır.

Kadrolar sorununu daha iyi kavrayabilmek için, Georgi DİMİTROV yoldaşın bu konudaki son derece önemli bir makalesini yazımıza olduğu gibi almayı uygun gördük. Bu makalenin ışığında, bizde kadrolar sorununun durumunu daha iyi aydınlatabilmekte mümkün olacaktır.

"Yoldaşlar, onları uygulayacak insanlara sahip değilsek, en iyi kararlarımız kağıt parçaları olarak kalacaktır. Ama maalesef, karşı karşıya olduğumuz en önemli sorunlardan biri olan kadrolar sorununun, bu kurultayda hemen hemen hiç dikkat çekmediğini belirtmeliyim. Komünist Enternasyonalin Yürütme Kurulu'nun raporu yedi gün tartışıldı, çeşitli ülkelerden birçok konuşmacılar konuştu,

ama Komünist Partileri ve emek hareketi içinde son derece hayati olan bu sorunu sadece birkaç kişi, o da laf arasında tartıştı. Pratik çalışmalarında partilerimiz, her şeyi insanların, kadroların belirlediğini anlamaktan hala çok uzaktır. Partilerimiz, Stalin yoldaşın bize yapmayı öğrettiği şeyi, yani bir bahçıvanın en sevdiği meyve ağacını yetiştirdiği gibi kadroları yetiştirmeyi 'insanlara değer vermeyi, kadrolara değer vermeyi, ortak davamıza yararlı olabilecek her işçiye değer vermeyi beceremiyorlar.

Kadrolarımızın en değerlilerinden bazılarını mücadelede sürekli olarak kaybetmemiz nedeniyle, kadrolar sorununa karşı kayıtsız bir tutum; daha da izin verilmezdir. Çünkü biz, bir bilgiçler topluluğu değil, sürekli ateş hattında olan savaşı bir hareketiz. Bizim en çalışkan, en yiğit ve en sınıf-bilinçli unsurlarımız ön saflardadır. Düşmanın özellikle faşist ülkelerde, peşini bırakmadığı, katlettiği, zindanlara attığı, toplama kamplarına koyduğu ve korkunç işkenceler uyguladığı, tam da bu ön saflardaki insanlardır. Bu durum, varolan kadroların dikkatle korunması kadar, safların sürekli olarak doldurulmasının, yeni kadroların yetiştirilmesi ve eğitilmesinin acil gerekliliğine yol açar.

Etkimiz sonucu birleşik halk cephesi hareketinin hız kazanması ve durmadan binlerce yeni işçi sınıfı savaşı ortaya çıkarması nedeniyle kadrolar sorunu özellikle acildir. Üstelik saflarımıza katılanlar sadece siyasal bir harekette daha önce hiç yer almamış olan genç devrimci unsurlar, henüz devrimci olmuş işçiler değildir. Çoğu zaman sosyal-demokrat partilerin eski üyeleri ve savaşıları da bize katılıyor. Bu yeni kadrolar, özellikle yasadışı komünist partilerde, ayrı bir dikkat ister. Bu daha da öyledir. Çünkü bu kadrolar, pratik çalışmalarında zayıf teorik eğilimleriyle kendi başlarına çözmek zorunda olduktan çok ciddi siyasal sorunlarla sık sık karşı karşıya gelirler.

"Kadrolar konusundaki doğru siyasetin ne olacağı sorunu, bütün devrimci emek hareketi için -Partilerimiz için olduğu kadar, Genç Komünist Partileri ve diğer yığın örgütleri için de- çok ciddi bir sorundur.

Kadrolar konusunda doğru bir siyaset ne ifade eder?

İlk olarak, insanlarımızı bilmek. Genellikle Partilerimizde

kadroların sistemli bir incelenmesi yok. Sadece son zamanlarda Fransa ve Polonya'daki Komünist Partileri ve doğudaki Çin Komünist Partisi bu yönde belirli başarılar kazandı. Yeraltı döneminden önce Almanya'nın Komünist Partisi de kadroların bir incelenmesine girmişti. Bu partilerin deneyi göstermiştir ki, partiler insanlarını incelemeye başlar başlamaz, daha önce farkedilmeden duran parti işçileri keşfedildi. Diğer taraftan, partiler ideolojik ve siyasal olarak zararlı yabancı unsurlardan arınmaya başladılar. Bolşevik mikroskop altına konduklarında sınıf düşmanlığının ajanları oldukları anlaşılan ve partiden atılan Fransa'daki Celor ve Barbe'nin örneğini göstermek yeterlidir. Polonya'da ve Macaristan'da da kadroların denetimi, kimliklerini ustaca gizlemiş provokatör yuvalarının, düşman ajanlarının açığa çıkarılmasını kolaylaştırdı.

İkincisi, kadroların uygunca terfileridir. Terfi, tesadüfi bir şey değil, partinin olağan işlevlerinden biri olmalıdır. Terfi ettirilecek komünistin, yığınlarla bağı olup olmadığı hesaba katılmadan, sadece dar parti hesapları temeli üzerinde terfi yapılırsa bu kötüdür. Terfi, çeşitli parti işçilerinin belirli görevleri yerine getirme yetenekleri ve yığınlar arasında sevimleri temeli üzerinde olmalıdır. Partilerimizde mükemmel sonuçlar vermiş terfi örnekleri vardır. Örneğin, bu kurultayın Başkanlık Divanında yer alan bir İspanyol kadın komünistimiz. Dolores yoldaş var. İki yıl önce Dolores yoldaş, hala sıradan bir parti işçisiydi. Ama sınıf düşmanlarıyla daha ilk çarpışmalarda O, mükemmel bir ajitatör ve savaşçı olduğunu ispat etti. Sonradan partinin yönetici kuruluna terfi ettiğinde Dolores yoldaş, bu kurulun en değerli bir üyesi olduğunu ispat etti.

Birkaç başka ülkeden benzer bir takım örnekler gösterebilirim, ama çoğunlukla terfiler düzensiz ve rastgele bir tavır içinde yapılıyor ve bundan dolayı da her zaman iyi sonuç vermiyor. Bazen, gerçekte davaya zarar veren çok bilmişler, laf ebeleri ve gevezeler, yönetici konumlara terfi ettiriliyorlar.

Üçüncüsü, insanlardan en iyi biçimde yararlanma yeteneği. Her faal üyenin değerli niteliklerini araştırmalı ve bunlardan yararlanabilmeliyiz. İdeal insanlar yoktur; bu insanları oldukları gibi görmeli, zayıflıklarını ve hatalarını düzeltmeliyiz. Partilerimizde kendilerine daha uygun bir iş verilseydi çok daha yararlı olabilecek, iyi, dürüst

komünistlerin yanlış kullanılmalarının göze batıcı örneklerini biliyoruz.

Dördüncüsü, kadroların uygunca dağılımı. Her şeyden önce, hareketin ana halkalarının yığınlarla bağları olan, bu yığınların ta içinden çıkmış, girişkenlik sahibi ve dayanıklı güçlü insanların sorumluluğunda olmasını temin etmeliyiz. Daha önemli bölgelerin uygun sayıda böylesi savaşçıları olmalıdır. Kapitalist ülkelerde kadrolun bir yerden başka bir yere aktarma kolay bir mesele değildir. Böyle bir görev, mali sıkıntılar, ailevi nedenler vb dahil, hesaba katılıp, uygunca alt edilmesi gereken bir takım engeller ve zorluklarla karşı karşıyadır. Ama çoğunlukla bunu yapmayı bütünüyle ihmal ederiz.

Beşincisi, kadrolara sistemli yardım. Bu yardım, dikkatli yönergeler, yoldaşça denetim, eksikliklerin ve yanlışların düzeltilmesi ve somut, günlük önderlik biçiminde olmalıdır.

Altıncısı, kadroların korunması için, uygunca özen. Koşullar gerektirdiğinde parti işçilerini derhal geriye çekmeyi ve yerlerine başkalarını koymayı öğrenmeliyiz. Parti önderliğinin, özellikle partilerin yasa dışı olduğu ülkelerde, kadroların korunması için çok büyük sorumluluklar yüklenmesini istemeliyiz... Yeraltı koşullarına geçişi sırasında Almanya Komünist Partisinin uğradığı kayıpları hatırlayın!

Ancak kadrolar konusunda doğru bir siyaset, partimize eldeki bütün güçleri azami derecede geliştirmeyi, kullanmayı ve yığın hareketinin muazzam hazinesinden yeni ve daha iyi faal işçilerin sürekli canlı desteğini elde etmeyi sağlar.

Kadroların seçiminde ana ölçüler ne olmalıdır? İlk işçi sınıfının davasına kesin bağlılık. Partiye sadakat ki, bu özellikle düşmanın karşısında -savaşta, hapiste, mahkemede- sınanmış olmalıdır.

"İkincisi, yığınlarla mümkün olan en sıkı bağ. İlgili yoldaşlar yığınların çıkarlarının içinde tamamen erimeli, yığınların nabzını elinde tutmalı, onların duygularını ve ihtiyaçlarını bilmelidirler. Parti örgütümüzün önderlerinin itibarı her şeyden önce, yığınların onları kendi önderleri kabul etmeleri ve onların önder olarak yeteneklerine ve mücadeledeki kararlılıklarına ve fedakarlıklarına kendi öz tecrübeleriyle inanmaları olgusuna dayanmalıdır.

Üçüncüsü, kişinin kendi yolunu bağımsızca bulma yeteneği ve karar vermede sorumluluk almaktan korkmamak. Sorumluluk yüklenmekten korkan önder değildir. Girişkenlik göstermeyip, 'ben ancak söyleneni yaparım' diyen Bolşevik değildir. Ancak bozgun anlarında şaşırmayan, zafer anlarında gururdan başı dönmeyen ve kararları uygulamada yılmaz bir sağlamlılık gösteren kişi, gerçek bir Bolşevik önderdir. Kadrolar, mücadelesinin somut sorunlarını bağımsızca çözmek zorunda olacakları konumlara yerleştirildikleri ve kendi kararlarından tamamen sorumlu olduklarını bildikleri zaman en iyi biçimde gelişir ve olgunlaşırlar.

Dördüncüsü, sınıf düşmanına karşı mücadelede olduğu kadar, Bolşevik çizgiden tüm sapmalara karşı uzlaşmaz karşı koyuşlarında da disiplin ve Bolşevik sağlamlık.

Kadroların doğru seçimini belirleyen bu koşullara daha çok önem vermeliyiz. Çünkü, pratikte çok zaman, örneğin, iyi bir yazı yazıcı ve iyi bir konuşmacı olup da bir eylem adamı ya da kadını olmayan ve belki o kadar güzel yazıp konuşamayan ama girişkenliğe sahip, yığınlarla bağı olan, savaşa girmeye ve başkalarını savaşa sokmaya yetenekli sağlam bir yoldaş kadar mücadeleye uygun olmayan bir yoldaş tercih ediliyor. Tekkecilerin, doktrincilerin ya da çok bilmişlerin sadık yığın işçilerimizin, gerçek işçi sınıfı önderlerinin yerini aldığı bir yığın olay yok mudur?

Yönetici kadrolarımız ne yapmaları gerektiği konusundaki eğitimlerini, Bolşevik dayanıklılık, devrimci kişilik gücü ve onu uygulayacakları irade ile birleştirmelidirler...

Yoldaşlar, bildiğiniz gibi kadrolar en iyi eğitimlerini mücadele sürecinde, zorlukları yener ve sınavlara dayanırken ve de iyi ya da kötü tavır örneklerinde edinirler. Grev anlarında, gösteriler sırasında, hapiste ve mahkemelerde verilmiş yüzlerce mükemmel tavır örnekleri vardır. Binlerce kahramanlık örneklerimiz var, ama maalesef hiç de az olmayan korkaklık, dayanıksızlık ve hatta dönekliğin örnekleride var. Biz, sık sık bu örnekleri, hem iyilerini, hem kötülerini unutuyoruz. İnsanlara bu örneklerden yararlanmayı öğretmiyoruz, insanlara neyi benimsemeleri, neyi reddetmeleri gerektiğini göstermiyoruz, yoldaşlarımızın ve savaşçı işçilerimizin sınıf çatışmalarındaki, polis sorgusundaki, hapishaneler ve toplama kamplarındaki, mahkeme-

lerdeki vb tavırlarını incelemeliyiz. İyi örnekler öne çıkarılmalı ve izlenecek örnekler olarak sunulmalıdır. Ve çürümüş, Bolşevik olmayan ve dar kafalıcı olan her şey bir yana atılmalıdır.

Leipzig duruşmasından bu yana, burjuva ve faşist mahkemeleri önündeki ifadeleri, pek çok kadronun mahkemede Bolşevik tavrının gerçekte ne olduğunun mükemmel bir anlayışı ile yetiştğini gösteren oldukça çok sayıda yoldaşımız var.

Ama siz, Kurultay temsilcilerinin bile kaç Romanya'da demir yolu işçilerinin yargılanmasının ayrıntılarını, sonradan Almanya'da faşistler tarafından başı kesilen Fiete Schulz'un yargılanmasını, yiğit Japon yoldaşımız İcikawa'nın yargılanmasını, Bulgar devrimci askerlerinin yargılanmasını ve proletarya kahramanlığının hayran olunacak örneklerinin gösterildiği diğer yargulamaları biliyor?

Proletarya kahramanlığının böyle değerli örnekleri halk arasında yaygınlaştırılmalı, bizim ve işçi sınıfının saflarındaki yüreksizliğin, dar kafalılığın, her çeşit çürümüşlük ve zayıflığın görünümleriyle karşılaştırılmalıdır. Bu örnekler, emek hareketinin kadrolarının eğitilmesinde en yaygın biçimde kullanılmalıdır.

Yoldaşlar, parti önderlerimiz sık sık adam yokluğundan yakınır, ajitasyon ve propaganda çalışması için gazeteler, sendikalar için, gençlik arasında, kadınlar arasında çalışma için adamların yetmediğini söylerler. Yetmiyor, yetmiyor feryat budur. Kısacası, adamımız yok. Buna Lenin'in eski ama sonsuzca yeni sözleriyle cevap verebiliriz:

'Adam yok, ama muazzam sayıda adam var. Muazzam sayıda adam var, çünkü her yıl işçi sınıfıyla toplumun çeşitli tabakaları saflarından, karşı çıkmak isteyen, dayanılmazlığı, henüz herkesçe anlaşılmadığı halde gene de artan sayıda halk yığınlarıncı gittikçe şiddetle sezilen mutlakiyetçiliğe karşı savaşta ellerinden gelen her yardımı vermeye hazır artan sayıda huzursuz insanlar veriyorlar. Aynı zamanda hiç adam yok, çünkü bütün güçlere, en önemsizlere bile iş verecek yaygın ve aynı zamanda birleşik ve uyumlu bir çalışma örgütleyebilecek önderlerimiz, siyasal önderlerimiz, yetenekli örgütleyicilerimiz yok.'

Lenin'in bu sözleri partimiz tarafından günlük çalışmalarında bir klavuz olarak tamamıyla kavranılmak ve uygulanmadır. Bol

bol adam var. Bunları kendi örgütlerimizde, grevler ve gösteriler sırasında işçilerin çeşitli kitle örgütlerinde, birleşik cephe organlarında bulmak yeter. Bunlara, çalışmaları ve mücadeleleri sürecinde olgunlaşmaları için yardım edilmelidir. Onları işçilerin davasına gerçekten yararlı olabilecekleri yerlere getirmelidir.

Yoldaşlar, biz Komünistler eylem adamlarıyız. Bizimki, sermayenin saldırılarına karşı, faşizme ve emperyalist savaş tehlikesine karşı pratik mücadele, kapitalizmin devrilmesi için mücadele sorunudur. Komünist kadroları, kendilerini devrimci teoriyle donatmaya zorlayan tam da bu pratik görevdir. Çünkü devrimci eylemin en büyük ustası Stalin'in bize öğrettiği gibi, teori, pratik çalışma yapanlara yönelim gücü, görüş açıklığı, çalışmada güven, davamızın zaferine inanç verir.

Ama gerçek devrimci teori bütün kısır teoriciiliğin, soyut tanımlarla her türlü boş oyunun uzlaşmaz düşmanıdır. Lenin her zaman 'bizim teorimiz bir doğma değil, bir eylem kılavuzudur' ilkesini hatırlatırdı. Kadrolarımızın işte böyle bir teoriye ihtiyacı var. Hem de günlük ekmeklerine ve havaya ya da suya ne kadar ihtiyaçları varsa öylesine.

Çalışmamızı uyuşturucu, hazır taslaklardan, zararlı medresecilikten kim gerçekten kurtarmak istemiyorsa bunları kızgın bir demirle, hem yığınlarla birlikte ve yığınların başında verilen pratik etkin mücadeleyle hem de Marks, Engels, Lenin, ve Stalin'in güçlü, verimli, her şeye kadir öğretisini yorulmazca öğrenme çabasıyla yok etmelidir.

Bu konuda dikkatlerinizi parti okullarımızın çalışmasına çekmeyi özellikle gerekli sayıyorum. Okullarımızın eğitmesi gerekenler bilgiler, çok bilmişler ya da alıntı ustaları değildir. Hayır! Buralardan çıkması gerekenler, işçi sınıfının davasının pratik ön saf savaşçılarıdır, bunlar sadece cesaretlerinden ve fedakarlığa hazır olmalarından dolayı değil, sıradan bir işçiden daha uzağı gördüklerinden ve emekçilerin kurtuluşuna giden yolu onlardan daha iyi bildiklerinden dolayı da ön saf savaşçılarıdır. Komünist Enternasyonalin bütün kesimleri, parti okullarının bu savaşçı kadroların işlendikleri demirci ocakları haline dönüştürülmesi için uygunca örgütlenmesi sorununu hiç oyalanmadan ciddiyetle ele almalıdırlar.

Bana öyle geliyor ki, parti okullarımızın temel görevi, parti ve Genç Komünistler Birliği üyelerine Marksist-Leninist yöntemi belli ülkelerdeki somut duruma, belirli koşullara uygulamayı, 'genel olarak' düşmana karşı değil, özgül, belirli bir düşmana karşı bir mücadeleye uygulamayı öğretmektedir. Bu, sadece Leninizmin harflerinin değil, onun yaşam devrimci ruhunun da incelenmesini gerekli kılar.

Birinci yöntem; insanlara soyut teori öğretmek, bunlara mümkün olan en büyük ölçüde kuru eğitim vermeye çalışmak, edebi biçimde görüşler ve kararların nasıl yazılacağını öğretmek, belirli bir ülkenin, belirli bir emek hareketinin sorunlarına, tarihine ve geleceğine ve adı geçen ülkedeki komünist partinin deneyine tesadüfen değinmek. Sadece tesadüfen!

İkinci yöntem; Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinin öğretilmesinin, öğrencinin, kendi proletarya mücadelesinin kilit sorunlarını pratik olarak incelemesi temeline dayandığı teorik eğitim. Böylece öğrenci pratik çalışmasına döndüğünde kendi yolunu bağımsız olarak bulacak ve sınıf düşmanına karşı savaşta yığınlara önderlik edebilen bağımsız bir pratik örgütleyici ve önder olacaktır.

Parti okullarımızın bütün mezunları bu özelliklere uygun çıkmıyor. Çok fazla deyim, soyutlama, kitap bilgisi ve bilgi gösterisi var. Ama bizim gerçek, gerçekten Bolşevik örgütleyicilere ve yaygın önderlerine ihtiyacımız var. Hem de bugün acilen ihtiyacımız var.

Bu gibi öğrenciler iyi tezler yazamıyorlarsa zararı yok (gerçi buna da ihtiyacımız var) Ama bunlar zorluklardan yılmadan, bu zorlukları yenerek örgütlemeyi ve önderlik etmeyi bilmelidirler.

Devrimci teori, devrimci hareketin genelleştirilmiş, özetlenmiş deneyidir. Komünistler ülkelerinde sadece geçmişten deneyiminden değil, aynı zamanda uluslararası emek hareketinin diğer müfrezelerinin bugünkü deneyiminden de dikkatle yararlanmalıdırlar. Bununla birlikte, deneyden doğru olarak yararlanmak, partilerimizde sık sık olduğu gibi, mücadelenin hazır biçimlerinin ve yöntemlerinin bir dizi koşullardan diğerine ya da bir ülkeden diğerine mekanikçe aktarılması anlamına hiç bir şekilde gelmez. Kapitalizmin hala hakim olduğu ülkelerde, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin çalışma yöntemlerinin ve biçimlerinin bile, kuru taklidi ve basit kopyası en iyi niyetle

uygulansa da kötü sonuçlar verebilir ki, gerçekte çok zaman vermiştir. Her ülkedeki özgül hayat koşullarına bir tek uluslararası çizgiyi etkili olarak uygulamayı tam da Rus Bolşeviklerinin deneyinden öğrenmeliyiz. Kapitalizme karşı mücadelede her türlü laf ebeliğini, batılatmış formüllerin kullanılmasını, bilgiçliği ve doktrinciliği acımadan bir yana atmayı, teşhir etmeyi, alaya almayı öğrenmeliyiz.

Öğrenmek gerekli yoldaşlar. Her zaman, her adımda, mücadele sürecinde, içerde ve dışarıda hep öğrenmek, öğrenmek, öğrenmek ve savaşmak. Savaşmak ve öğrenmek. Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in büyük öğretisini, çalışmada ve mücadelede Stalinci sağlamlılıkla, sınıf düşmanına ve Bolşevik çizgiden sapanlara karşı ilke sorunlarında Stalinci uzlaşmazlıkla, zorluklar karşısında Stalinci korkusuzlukla, Stalinci devrimci gerçeklikle birleştirebilmeliyiz.”^[56]

Partimiz ve onun militanları da böylesine sağlam bir kadro politikasını kavramak ve onu bir eylem kılavuzu olarak ele almak durumdadır. Bu, yalnızca, sağlam bir kadro politikası anlayışına ulaşmak değil, aynı zamanda onu hayata geçirmek anlamında bir gerekliliktir. Geline aşamada kadroların kuruluşu temel ve vazgeçilmez bir ihtiyaçtır. Saflarda yeteri kadar kadro adayı bulunmaktadır, ancak sorun bu birikimi güçlü bir profesyoneller örgütü halinde birleştirmektir. Bu ise, partinin yeniden inşası anlamına gelir.

Türkiye ve Kürdistan'da, genelde bütün devrimci örgütler için olduğu gibi, özelde PKK Hareketi için de bugünün belirleyici görevi, yeniden teoriler, programlar yaratmak ve sıfırdan başlayarak bir parti çekirdeği ortaya çıkarmak değildir, çünkü, bütün bu konularda belirli adımlar atılmış, gelişmeler kaydedilmiştir. Bütün sorun, bu kazanımları yeniden yaratılacak bir militanlar örgütü ile taçlandırmaktır. İçerisinde bulunulan aşama, seçkin militanlar örgütünün kurulması gereken bir aşamadır.

b) Profesyonel Devrimciler Örgütünün Kurulması

Önümüzdeki dönem, ne dar propaganda faaliyetlerinin esas olduğu grup dönemi ve ne de geniş kitle örgütlerinin kurulduğu bir dönem

olmayıp, belli bir hazırlık faaliyetinden geçmiş olan kadroların yetki ve görev ilişkisi içerisinde alınıp örgütlenmesi dönemidir. En sıcak mücadele alanlarında siyasi ve askeri yönden güçlü bir hazırlık evresi yaşadığımız iyi bilinmektedir. Sorun şimdi bu hazırlıkların birer birer pratiğe aktarılması noktasına gelip dayanmıştır. Bu anlamda da önümüzdeki dönemde Parti çalışmalarımız açısından önemli alan örgütlenme alanıdır. Denilebilir ki, hazırlıklarımızın ete kemiğe bürünmesi, Partinin örgütsel yapısının yaratılmasında düğümlenmektedir. Bu nedenle de yakalanması ve tamamlanması gereken birincil halka, partinin yeniden örgütlenmesi halkasıdır.

Böyle bir görevin gerçekleştirilmesinde en önemli rol kadrolara düşmektedir. Belli bir görev, yetki ve sorumluluk ağı içerisinde, varolan örgüt malzemesinin biçimlendirilmesinin başarılması, kadroların tarihsel rollerini oynayıp oynayamamalarına bağlıdır. Böyle bir aşamanın aşılabilmesi kadrolara bağlı olduğuna göre, bu kadroların örgütlenmesinin nasıl gerçekleştirilebileceği sorununun da açığa kavuşturmak önem taşımaktadır.

Bu dönemdeki örgütlenmeyi yanlış anlamamak gerekir. Bu, en geniş kitleleri kucaklayan kitleleşmiş bir örgütlenme değil, öncü çekirdeğin en sıkı gizlilik temelinde dar bir örgütlenmesi, militanların kendi içindeki örgütlenmesi, asgari bir örgütlenmedir. Bu ise, en üstten en alta kadar parti örgütlerinin yaratılması anlamına gelir. Ancak böylesi bir örgütlenme gerçekleştirildikten sonra artık kitlelerin örgütlenmesi eylemine girişilebilecektir. Yaşanan geçmiş süreçte, kendimizi örgütlemeyi başaramadığımız için sağa sola koşarak nasıl güç tükettiğimiz, gelişen kitle mücadelesine önderlik yapamayarak, gelişmeler karşısında nasıl ezildiğimiz iyi bilinmektedir. Bu durumun mücadelemiz ve kitleler açısından ne çok kaybının olduğu görülmektedir. Bütün bunlardan doğru dersler çıkarılarak, önümüzdeki dönemde 1979'larla kıyaslanmayacak bir biçimde genişliğine ve derinliğine gelişecek olan kitle mücadelesinin örgütlü önderliğini yaratabilmek için, gelişecek mücadele karşısında örgütsüz yakalanmamak için ve gelişmelerin altında boğulup ezilmemek için, bu dönemde, Partinin öncü çekirdek örgütlenmesi devrimci görevlere bağlı olarak mutlaka başarılmalıdır. Kürdistan koşullarında kitle örgütlenmesinin bir ulusal kurtuluş cephesi

biçiminde olacağı dikkate alındığında görülecektir ki, partinin çekirdek örgütlenmesi gerçekleştirilmeksizin böyle bir örgütlenmeye gitmek, içinden çıkılamayacak sorunlar yaratacak, mücadelenin gelişmesine zarar verecektir.

Her şeyden önce, elde bulunan mevcut kadro birikimi, yurt içinde veya dışında, merkezden daha alt düzeylere kadar görevlendirilip sorumluluk altına alınarak, Parti örgütlenmesi gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır. Partinin, kadroları görevlendirme ve belli bir sorumluluk altına alma çalışmalarında kadroların seçimi, terfi ve tayini konusuna azami dikkat göstermek gerektiği kadar, aynı zamanda görevlendirilen kadroların da görevlerini gereğince yerine getirmeye dikkat etmeleri zorunludur. Ancak her iki yönden de görevlerin başarıyla yürütülmesi sonucu, hedeflenen örgütlenmeye ulaşılabileceği bir gerçektir. Fakat şu da bir gerçektir ki, tarihsel bir rol oynayacakları bir dönemden geçildiği için, bu konuda görev ağırlıklı olarak kadrolara düşmektedir.

Önümüzdeki dönemde, Partinin örgütlenme faaliyetiyle birlikte ele alınacak, ona paralel olarak geliştirilecek aynı derecede önemli bir faaliyet alanı da silahlı propaganda çalışmalarınıdır. "Örgütlenme Üzerine" adlı yapıtımızda genişçe ele aldığımız gibi, bizde, örgütlenmenin temel aracı silahlı propaganda faaliyetleridir. Bundan dolayı, illegal parti çekirdeklerine paralel olarak, silahlı propaganda birliklerinin örgütlendirilmesinin de tamamlanması zorunludur. Bu her iki örgütlenme de uygun zamanda ve birlikte gerçekleştirilmek durumundadır. Aksi halde, parti örgütlenmesi gelişmeyeceği ve örgütler kendilerini koruyamayacağı gibi, silahlı propaganda birlikleri de, parti örgütleri olmadan mücadelenin daha üst düzeylere çıkmasını sağlayamayacak, giderek kitlelerden kopma ve yozlaşma tehlikesiyle karşılaşacaklardır.

İllegal çekirdek örgütlenmesi ve silahlı propaganda birliklerinin geçmesi ile birlikte, partinin kitlelere yansımaları, homurdanan öfkeli kitlelerle kaynaşması, devrimci kadroların bilinçli ve örgütlü gücüyle, bilinçsiz halk kitlelerinin kin ve öfkelerinin kaynaşmaya başlaması, parti faaliyetlerinin Ulusal Kurtuluş Cephesi esprisi içerisinde hızla geliştirilmesi dönemi başlayacaktır. Yine, örgütlenme faaliyetlerini geliştirme ve koruma temelinde silahlı propaganda birliklerince silahlı mücadelenin geliştirilmeye başlanması, bu mücadelenin en

başta, faşist cuntanın kendisi için dayanak haline getirmek istediği ajan şebekesini parçalamayı hedeflemesi, azgın halk düşmanlarına, işkencecilere, cellatlara, faşist kişi ve kurumlara yönelmesi ve bu temelde geniş halk kitlelerinde güven yaratarak onları siyasal çalışma kapsamına alması, bilinçlendirmesi ve örgütlendirmesi dönemi olacaktır. Açık ki, bu dönem parti önderliğinde ve Ulusal Kurtuluş Cephesi içerisinde kitle mücadelesinin geliştiği, silahlı mücadelenin gelişmeye başladığı, parti çalışmalarında sessiz ve derinden çalışmanın yerini coşkulu bir mücadelenin aldığı bir dönem olacaktır.

Çeşitli düzeylerde parti örgütlerinin kurulup geliştirilmesi ancak silahlı propaganda temel yöntemine bağlı olarak gerçekleştirilecektir. Ülke çapında silahlı propaganda faaliyetleri yaygınlaştırıldıkça, buna bağlı olarak parti örgütleri de yaygınlaştırılacaktır. Başka bir yöntemi temel alarak Kürdistan'da devrimci parti örgütleri yaratmayı düşünmek, ancak kişinin kendisini aldatması ya da devrimcilikten kaçması olabilir. Silahlı propaganda temelinde kurulan parti örgütleri, buna dayanarak kendi kollarını çeşitli alanlara uzatabilir. Silahlı propaganda temelinde, üzerine yönelen düşman saldırılarını etkisizleştiren parti örgütleri, kitleler arasında siyasal çalışmayı ve örgütlenmeyi yaparak, kendilerini geliştirebilir, çelikleştirilebilir ve adına layık bir parti örgütü haline gelebilirler. Böyle bir çalışmayı başaramayan ve hatta bundan kaçınan örgütlerin, Kürdistan koşullarında mücadele veren devrimci bir partinin örgütleri, komiteleri olamayacağı, devrimci mücadeleyi geliştiremeyeceği ve hatta devrimci bir güç olarak varlığını bile yaşatamayacağı şimdiden açıkça belirtilebilir.

Demek ki, Kürdistan koşullarında bir Ulusal Kurtuluş Mücadelesi geliştirebilmek için başlangıçta, parti örgütlerinin örgütlendirilmesi, korunması, geliştirilmesi ve çelikleştirilmesi için temel araç olarak silahlı propagandanın uygun alanlarda ustaca ve başarıyla uygulanması gerekmektedir. Silahlı propaganda temelinde denenip çelikleşecek devrimci örgütler, ulusal kurtuluş mücadelesinin yönetici örgütleri olabilecek ve yine bu temelde bilinçlenip pişecek ve örgütlenecek olan halk kitleleri, ulusal kurtuluş mücadelesinin yürütücü gücü olabileceklerdir.

Bu doğrultuda, her alanda, ülke içinde ve dışında, teorik ya da pratik tüm faaliyet alanlarında gerçekten proleter devrimciliğe

yakışır bir biçimde, en basit ilişkilerden en önemli ilişkilere kadar, en küçük adımlardan en büyük adımlara kadar hepside büyük bir özenle hazırlanır ve uygun tarzda atılırsa, partimizin hedeflerine ulaşmaması için hiçbir neden yoktur. fakat, hedefe ulaşmak, partinin kadro ve militanlarının bu çerçeve içine tam olarak oturtulmasına ve rollerini hakkıyla oynamalarına bağlıdır. Bu nedenle, önümüzdeki dönemde kadrolar, parti çizgisinin hayata geçirilmesinde belirleyicidirler ve sonucun alınmasında tayin edicidirler. Açıktır ki, kadrolara son sözü söyletecek olan çalışma demek, örgütsel çalışma, pratik faaliyet demektir, kadroların doğru seçimi, uygun görevlendirilmesi ve etkin denetimi demektir. Parti çizgisi lehindeki kararların ve bil-dirilerin sadece bir başlangıç olduğunu belirten Stalin'in bu konuya ilişkin olarak söyledikleri bizim açımızdan da son derece büyük önem taşımaktadır: *"Doğru çizgi ortaya konduktan ve meselenin doğru bir çözümü bulunduktan sonra başarının nasıl örgütlendiğine, parti çizgisinin uygulanması için mücadelenin örgütlenmesine, görevlilerin (kadroların) uygun biçimine ve yönetici organlar tarafından alınan kararların uygulanmasının denetiminin sürdürülüş yoluna bağlıdır"*^[57]

Bundan dolayı, kadro adaylarımız önümüzdeki mücadele dönemine kendilerini en güçlü bir biçimde hazırlamalı; eski geriliğe, yetersizliklere, amatörlüğe, ilkelliğe, teorik ve siyasal çizgiyi kavramadaki darlığa ve pratikteki dar kapsamlılığa, duyarsızlık ve sorumsuzluğa karşı yoğun bir mücadele içerisinde olup, bu yapıları kişiliklerinde yıkmalıdır. Ayrıca, kendini sürekli eğitmemek ve geliştirmemek, Hareketimizin birliğini güçlendirmemek, örgüte sorunlar yaratmak; proletaryanın ve halkın sorumlu önder devrimcileri haline gelememek gibi küçük-burjuva etkilerden de sıyrılmalıdırlar. Her şeyden önce, mücadelemizin doğal gelişim seyri, bu yapılarla ağır görevlerin altından kalkılamayacağını şimdiden göstermektedir. Bu nedenle kadro adayları, mücadelenin gelişim seyriyle zıtlık gösteren her türlü yabancı anlayış ve davranışlardan kendilerini arındırmalı, sağlıklı proleter bir yapıya kavuşabilmeli ve böyle bir yapıyı sürekli bir biçimde bünyelerine hakim kılmalıdır. Halka, devrime ve partiye bağlılık ve sorumlu devrimciliğin bir gereği olarak, devrimci yapı içerisinde yer alan hiç bir kimse

kendisini böyle bir proleter kişiliğin düzeyine yükseltmekten ve gerçekten Kürdistan'da tarihsel rol dediğimiz kişiliklerin rolünü oynayabileceği bir dönemde, profesyonel devrimciler seviyesine ulaşmaktan alıkoymamalıdır. Ancak bu şekilde Partimiz, kadrolarının kuruluşunu gerçekleştirebilir ve önüne koyduğu diğer hedeflerine doğru adım adım ilerlemeyi sağlayabilir.

Sorunun bu tarzda bir çözümünün ortaya konması, tam çözümünü değilse de, bu konuda belli bir ilerlemeyi ifade etmektedir. Parti örgütlenmesi ve bu örgütlenmenin temelinde kadro sorununun ortaya konmasında oldukça gelişme sağlandığını belirtebiliriz. Ama örgütlenmenin temelinde sadece bu iki sorun yatmamaktadır. Örgütün kuruluşu aynı zamanda beraberinde, örgütün işlerlik sorunlarını da getirecektir. Hele, Kürdistan'da hiç bir örgütlenme tanımamış, örgütsüzlük denizinde yüzen bir halkın içerisinde gelen kadroların örgütün işlerlik kazanması önünde birçok güçlük çıkaracakları, gerek kısa geçmiş mücadele tarihimizde olsun, gerekse hazırlık çalışmalarında olsun, kendisini açığa çıkarmıştır. Örgütün kurulması önem taşıdığı kadar, kurulduktan sonra da, varlığını devam ettirebilmesi, kendi görevlerini yerine getirebilmesi ve her şeyden önce de üyelerini belli bir görev, yetki ve sorumluluk ağı içerisinde çalıştırabilmesi, çalışmalarını denetleyebilmesi için, örgüt işlerliğinin en iyi biçimiyle geliştirilmesi ve yürütülmesi büyük önem taşır. Bundan dolayı, bu sorunun da aydınlığa kavuşturulması gerekmektedir.

c) Leninist Partinin Örgütsel İşleyiş Kuralları

Kadroların kuruluşu tamamlanmışsa, parti örgütü de var demektir. Parti örgütü denilince her şeyden önce bir otorite olayı akla gelir. Örgütlenme, bir örgüt içinde varolma, o örgüt için çalışma ve bunda başarılı olma, otorite tanımaktan geçer. Fakat bizim toplumumuzda, kendi öz çıkarları doğrultusunda bir örgütlenme olayı yaşanmadığından, bu yönde gelişen bir otoriteden de bahsedilememektedir. Bizde, otorite denilince, ya sömürgeci kolluk kuvvetleri,

ya aşiret reisi, ya feodal ağa ya da ana-baba akla gelir. Birey üzerinde hükmünü sürdüren, bu otoritelerdir. Birey, bu otoritelerden başka herhangi bir otorite tanımaz.

Elbette ki, devrimcilerin tanımları gereken otoriteler bunlar olamaz. Bizim tanıyacağımız, devrimci otoritedir; yani, teorisi ve politik çizgisiyle kendisini kanıtlamış parti otoritesidir. Ülke somutunda en bağlayıcı otorite, parti otoritesi iken, parti içerisinde de bu otorite, parti merkezi biçiminde somutlaşır. Bu durum ise, örgütlenme sürecine girerken, tüm davranışlar hakkında karar veren bir merkezîyetçiliği kabul etmeyi gerektirir. Buna bağlı olarak, alt-üst ilişkileri ortaya çıkar. Alt-üst ilişkileri bir kademeleşme olayının ifadesidir. Örgütlenmeyi bir de bu anlamda ele almak gerekir. Yoksa, herkesin aynı yetkiyle donatılmış olduğu, alt-üst ilişkilerinin bulunmadığı, görev ayrımının gerçekleşmediği bir örgütlenme düşünülemez. Parti örgütlenmesinin taşıdığı anlamı Lenin, şöyle açıklıyor *"Önceleri bizim partimizin resmen örgütlenmiş bir bütün olmadığını, yalnızca ayrı gruplar toplamı olduğunu ve bu yüzden bu gruplar arasında ideolojik etki ilişkileri dışında herhangi bir başka ilişkinin olanaklı olmadığını unutmushlardır. Şimdi örgütlenmiş bir parti haline geldik, bu, bir otoritenin kurulmasını gerektirir, fikir gücünün otorite gücüne dönüşmesini gerektirir, alt parti kurullarının üst kurullara bağlılığını gerektirir"*

Bir toplumda çelişkiler ne kadar yoğunsa, düşmanın baskıları ne kadar fazlaysa, partinin merkezileşme ve kademeleşme olayı da o derece önem kazanır. Kürdistan toplumunun, yüzyılların çelişkilerinin bir yumağı olduğu, hiçbir dönemde çözümlenmemiş çok çeşitli sorunların üst üste binerek son derece karmaşık ve tanınmaz hale getirilmiş bir toplumsal yapı yarattığı, örgütsüzlük, otorite tanımazlık ve dağınıklığın toplumu içten içe çürümeye uğrattığı ve bütün bunlara ek olarak düşmanın her alanda katmerli bir zor sistemi yaratmış olduğu bilinmektedir. Bu nedenle de Kürdistan da örgütlenmeye bağlı olarak merkezileşme ve kademeleşme çok güçlü bir tarzda yaratılmak zorundadır, aksi halde, bu doğrultuda atılan adımlar daha başlangıçta işlemez hale getirilecektir.

Yönetme ve yönetilme olayı, örgüt içerisinde başarıya gidebilmenin temel özelliklerinden bir tanesidir. Ancak, bizim bazı kadro adaylarımız

bu konuya da bir türlü uyum sağlayamamaktadırlar. Elbetteki bunun toplumdan kaynaklanan nedenleri bulunmaktadır. Kişi, toplumda hep anarşi içerisinde yaşamış ve sürekli olarak da yönetilmiştir. Bu nedenle de, yönetmekte güçlük çeker. Bu da, toplumumuzda yaratılmak istenen karakterin bir yansımasıdır. Bizim toplumumuzda bu karakterin ne kadar belirgin bir yer işgal ettiğini belirtmeye bile gerek yoktur, bu çok iyi bilinen bir gerçektir. Bizde büyük ölçüde egemen olan bu kişiliktir. Bu durum PKK hareketi içerisinde yer alan kadrolarda da etkisini göstermektedir. Öyle kadrolar vardır ki, hep başkalarının kendisine iş vermesini bekler. İster doğru olsun isterse yanlış olsun söylenirse yapar. Elbetteki bu örgüt faaliyetlerinde ciddi bir hastalıktır. Faaliyetlerin bu anlayışla geliştirilebilmesi mümkün değildir.

Bazı kadrolar böylesine edilgen bir kişiliğe sahipken, hep yönetilmeyi beklerken, diğer bazıları da, bunun tersi bir biçimde, adeta despot kesilmektedir. Toplumda geçerli olan yönetim anlayışı nedir? Polisin, jandarmanın, aşiret reisinin, feodal ağanın ya da aile reisinin despotça yönetimidir. Eğer birey, kendisine bunu temel almışsa, o zaman sorumluluğu altındaki kadroları da bu anlayışla yönetmeye kalkışır. Yani uyguladığı yöntem, yarı-feodal, yarı-sömürgeci bir yöntemdir. Diğer bir yönüyle de düşmanın uyguladığı yönetim anlayışıdır. Örgüt içerisinde adeta ağalık taslanır, bu da yönetim olayında bir diğer çarpık anlayışın ifadesidir. Böyle bir yönetim biçimine de yönetme denilemez, olsa olsa despotluğun örgüt içerisinde ortaya çıkmasıdır. Proletarya partisindeki yönetme ve yönetilme olayı, bu şekilde olamaz. Proletarya partisindeki yönetme ve yönetilme olayını, doğru bir şekilde kavramak gerekir. Bu kavrandığı ve uygulandığı oranda örgütte bir gelişmeden bahsedebiliriz. Kürdistan'ın içerisinde bulunduğu koşullar ve bunun parti içine olumsuz yansımaları nedeniyle, bu sorunun aydınlığa kavuşturulması çok daha yakıcı bir önem taşımaktadır.

İşte bütün bu konuları Marksist-Leninist bir bakış açısıyla bilince çıkarmanın yolu, Leninist partinin iç işleyiş kurallarını kavramaktan geçmektedir. O halde, Leninist partinin iç işleyiş kuralları nedir? Bu kuralların parti yaşamındaki yeri ve önemi nedir? Şimdi de bunu ülke somutu temelinde ele alıp inceleyelim. Konumuza, parti işleyişi ve örgütsel kurallarının ifadesi olan tüzükle başlayalım.

PARTİ TÜZÜĞÜ

Leninist partilerin amaç ve görevlerini açıklayan, bu partide ideolojik birliği sağlayan, parti programıdır. Program, bir partinin ideolojik birliğinin en somut ifadesidir. Modern bir parti yaratmada program gereklidir, fakat yeterli değildir. Bunun tamamlanması için ortak bir tüzüğün de var olması gerekir. Tüzük, partinin örgütsel ilkelerini ve kurallarını ayrıntılı ve öz bir biçimde açıklığa kavuşturur ve partinin örgütsel birliğini sağlar. Bu anlamda da tüzük, bütünün iradesinin formüle edilmiş bir ifadesidir.

Devrimci bir partiyi tüzüksüz düşünmek mümkün değildir. Tüzük, partinin resmîyetinin ve bütün iç yaşamının düzenleyicisi, yol göstericisidir. Parti hiyerarşisi (en büyük karar organı ve otorite olan Kongre, iki Kongre arasında partinin en yüksek organı olarak MK. komiteler ve hücreler), üst ve alt örgütler ve bunlar arasındaki ilişki biçimi, parti örgütlerinin kurulması ve çalışma tarzı, üye kaydı veya üyenin çıkarılması, terfi veya cezalandırma, örgüt içi sorunların giderilmesi vs bütün bu konular tüzük çerçevesinde ele alınır ve hayata geçirilir. Bir parti içinde, hiç bir tavır, davranış ve yine hiç bir işleyiş yoktur ki, tüzük temelinde ve ona bağlı olmasın. Eğer bu gerçekleştirilemez de herkes istediği gibi çalışır ve davranırsa, o

partinin örgütsel birliğinden ve resmiyetinden bahsetmek mümkün değildir. Tüzük, örgüt içi anarşiyi önler, örgütü belli bir düzene kavuşturur.

Leninist bir parti olan Partimizin de resmiyetini ve örgütsel birliğini ifade eden bir tüzüğü mevcuttur. Bizde de, örgüt içi yaşam ve işleyiş bu tüzük temelinde yürütülmektedir. Ancak, bu konuda çeşitli eksikliklerin kendisini gösterdiği de bir gerçektir. Özellikle, ülkemiz toplumsal yapısına hakim olan örgütsüzlük, dağınıklık, resmi ilişki ve anlayışlardan oldukça uzak olma, yankısını Partimiz içerisinde de bulmaktadır. Militan, resmi bir örgüttedir, ama bunun ne anlama geldiğini bilmez!... Yine, parti yaşamının bir üyesidir, belirli bir görev yürütmek durumundadır, fakat, bunu hangi esaslara bağlı olarak yapacağını bilincinde değildir. Resmi bir örgütte yer almasına karşılık, kendi bildiğini okur, istediği gibi davranır. Bu örgütün bir tüzüğü olduğunun, bunun parti işleyişinde temel alınması gerektiğinin bilincinde değildir veya bilincinde olsa bile gereklerini yerine getirmez. Elbette ki, böyle hareket eden birisini, bizim gerçek bir parti militanı olarak değerlendirmemiz mümkün değildir. Bilinmelidir ki, Parti birliği, ne aile, ne aşiret ve ne de başka bir birliğe benzer. Buradaki bağlar, ne kan bağlarıdır, ne de ahbap-çavuş bağları... Aksine, parti siyasal bir birliktir ve buradaki bağlar da resmi örgütsel bağlardır.

Partide, özellikle resmi örgütsel bağlar doğrultusunda hareket etmeyip, eskinin grup anlayışı temelinde faaliyet yürütmeyi istemek, bu konuda ısrarlı davranmak son derece tehlikeli bir eğilimi ifade eder. Grup dönemi, faaliyetlerin ideolojik etkilenme temelinde yürütüldüğü, resmi örgütsel ilişkilerin, yani tüzüğün olmadığı bir ideolojik birlik aşamasıdır. Oysa, parti örgütlenmesi dönemi faaliyetlerin yalnızca ideolojik birliğe dayalı olarak sürdürüldüğü bir aşama değildir. Bu aşamada ideolojik birlik yetmemektedir. Gerekli ve önemli olan; örgütsel birlik, örgütsel bağ, resmiyet, yani tüzüktür. Ama, Hareketimizin grup dönemini yaşayan ve bu dönemin laçka ve gevşek ilişkilerini, dar ve amatör çalışma biçimlerini üzerinden atamayan bazı unsurlar, bu dönemde de, hala faaliyetleri eskisi gibi yürütmeye çalışmaktadırlar. Elbette ki bu, güçlü bir parti örgütü ve faaliyeti yaratma mücadelesi verdiğimiz günümüzde, önümüze

dikilen büyük bir engeldir. Bu engeli aşmadan; grup döneminin ilişki, anlayış ve davranışlarını bugünkü resmi örgüt yaşamımızdan temizlemeden, Partimizi istenilen noktaya getirmek güçtür. Partinin bütün kadro ve kadro adayları bu noktaya dikkat etmeli, eskinin grup ilişkilerine yaşamımızda yer vermemelidirler. Biz, bu durumdan pek çok zarar gördük -ki, sadece biz değil, Rus devrimcileri de bu tür hastalıklarla karşılaşmış ve uzun bir dönem bunlarla mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Lenin, güçlü bir parti yaratma savaşımında bu noktaya dikkat çeker ve şöyle der *"Hafif salaklıklara ve Oblomov'un ev terliklerine alışkın olanlara, resmi tüzükler, dar, sınırlayıcı, sıkıcı, yavan ve bürokratik bir kölelik boyunduruğu, 'serbest ideolojik mücadele sürecine' vurulmuş bir zincir olarak görünür. Aristokratik anarşizm, dar grup bağlarının yerini, geniş parti bağının alabilmesi için resmi tüzüğe gereksinme olduğunu anlamıyor."*^[59] Evet, bizde de "Oblomov'un ev terliklerine" alışkın olanlar yok değil ve bunlar resmi Parti örgütümüz, içinde, resmi-yetsizliğin kaynağını oluşturmaktadırlar. Açık ki, buna müsaade edilemez! Tüzüğe aykırı hiç bir davranış, anlayış ve çalışma hoş görülmeyecek, en geniş ve resmi ilişkilerin parti içinde daha da hakim hale gelmesi için yoğun çaba sarf edilecektir. Bu nedenle, devrimci bir militan, resmi bir parti içinde yaşadığını bir an bile akıldan çıkarmamalı, güçlü bir tüzük bilincine ulaşmalıdır!

Şimdi de parti tüzüğünü açalım ve parti işleyişine yön veren kuralları izah edelim.

1) Demokratik Merkezîyetçilik

Marksist-Leninist partiler, demokratik merkezîyetçilik ilkesi üzerine kurulurlar. Yönetme ve yönetilmeye bu ilkeye göre hareket ederler. Demokratik merkezîyetçilik;

- a) Bireyin örgüte, alt örgütlerin üst örgütlere bağlı olmasını;
- b) Azınlığın çoğunluğun kararlarına uymasını;
- c) Tüm alt örgütlerin merkeze bağlı olmasını;
- d) Tüm parti organlarının seçimle işbaşına gelmesini içerir.

Leninist bir parti demokratik merkeziyetçilik ilkesini kendi ülke somutuna yaratıcı bir şekilde uygular.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesi, isminden de anlaşılacağı üzere, iki yönü içermektedir. Birincisi; demokrasi yönü, ikincisi ise; merkeziyetçilik yönüdür. Bu iki yön de kopmaz bir biçimde birbirine bağlıdır ve proletarya partisi için vazgeçilmezdir. Fakat, Leninist partilerde merkeziyetçilik daima ön plandadır. Demokratik yön ise, koşullara göre değişir, yani, daraltılır veya genişletilir. Merkeziyetçilik ilkesi, MK şahsında tek bir merkezi önder organa sahip olmayı ve azınlığın çoğunluğa, her bir örgütün merkeze, alt örgütlerin ise üst örgütlere bağlı olmasını gerektirirken, demokratiklik ilkesi ise, parti örgütlerinin aşağıdan yukarıya doğru seçim esasına göre kurulmasını ve partinin, kongrelerini, toplantılarını açık yapmasını gerektirir. Parti, bu her iki ilkeyi birbirine karıştırmaksızın uygun biçimler altında hayata geçirmekle yükümlüdür.

Şüphesiz ki, en küçük bir demokratik hakkın bile olmadığı, partinin illegal temellerde örgütlenmek ve çalışmak zorunda kaldığı ülkelerde, demokratik merkeziyetçiliğin merkezi yanı daha da ağır basar. Yani, partinin çeşitli düzeylerdeki örgütlerinde üyelerin seçimle görevlendirilmesi ilkesi uygulanamaz. Parti, ağır polis baskılarından dolayı, demokratik yanı sınırlamak, bunun karşısında mutlak-merkeziyetçiliği hakim kılmak zorundadır. Parti, ancak bu şekilde düşmanın ağır baskılarından kendisini koruyabilir.

Ülkemizin içinde bulunduğu koşullardan dolayı, düşmanın en ağır imha ve saldırılan altında illegal olarak örgütlenmek ve çalışmak zorunda kalan partimizde de bu ilkenin merkezi yanının ağır basması gerektiği son derece açıktır. En küçük bir şekilde bile olsa, bu ilkenin zayıflatılması düşmanın işine yarayacağından, mutlak-merkeziyetçiliğin korunması şarttır. Bazıları çıkıp bu yönü eleştirebilir ve partinin demokratik yanının genişletilmesini savunabilir. Böylesi anlayışları savunanlara, otokratik çarlık yönetimi altında, partide görevlilerin seçimle atanmasını savunan Raboçeye Dyelo'culara karşı Lenin'in söyledikleriyle cevap vermek hiç de yanlış olmayacaktır *"Siyasal özgürlüğün bulunduğu ülkelerde, seçim ilkesi tartışma götürmez. Alman Sosyal-Demokrat Partisi tüzüğüünün birinci maddesi şöyle der: Parti programının ilkelerini kabul edenler veya partiyi gücü yettiği kadar*

destekleyenler parti üyesidir' Bir tiyatro sahnesi, seyircilerine ne kadar açıksa, siyasal arena da kamuoyuna o kadar açık olduğundan, herkes gazetelerden ve açık toplantılardan şu ya da bu kimsenin partinin ilkelerini kabul edip etmediğini, partiyi destekleyip desteklemediğini bilir. Belirli bir siyasal kişinin işe nasıl başladığını, nasıl bir evrimden geçtiğini, çetin bir anda nasıl davrandığını, ne gibi nitelikler taşıdığını herkes bilir; onun için bütün parti üyeleri bütün olguları biliyor olduklarından, bu kişiyi belirli bir parti kademesine seçerler ya da seçmezler. Bir parti üyesinin siyasal alandaki her hareketinin 'sözcüğün kesin anlamıyla 'genel denetimi, biyolojide 'en uygunların kalıtımı' diye adlandırılan ve otomatik olarak işleyen siyasal bir mekanizmayı yaratır. Mutlak bir açıklığın seçilme hakkının ve genel denetimin sonucu olan bu 'doğal seçme', her siyasal kişinin, son tahlilde, 'kendisi için en uygun yeri' bulmasını, gücüne ve yeteneklerine en uygun düşen işi yapmasını, hatalarının sonuçlarını anlamasını ve hatalarını kabul etme ve bunlardan kaçınma yeteneğini herkesin önünde ortaya koymasını sağlar.

Çizdiğimiz bu tabloyu, bizim otokrasimizin çerçevesi içerisine yerleştirmeye çalışınız! Rusya'da parti programının ilkelerini kabul eden ve partiyi gücü yettiği kadar destekleyen herkesin, gizli çalışan devrimcinin bütün eylemlerini denetlemesini akıl alır mı? İşin çıkarları gereği, devrimci bu 'herkes' dediklerimizin onda-dokuzundan kimliğini saklamak zorunda iken, bu herkesin devrimcilerden birini belli bir kademeye seçmesi mümkün müdür? Raboçeye Dyelo'nün ortaya attığı görkemli formüllerin gerçek anlamı üzerine biraz düşününüz, otokrasinin karanlığı ve jandarma egemenliği altında, parti örgütündeki 'geniş demokrasinin' yararsız ve zararlı bir oyuncaktan başka bir şey olmadığını görürsünüz. Yararsız bir oyuncaktır; çünkü gerçekte, hiç bir devrimci örgüt, ne kadar isterse istesin, geniş demokrasiyi hiçbir zaman uygulayamamıştır ve uygulamamıştır. Zararlı bir oyuncaktır; çünkü 'geniş bir demokrasi ilkesinin' uygulanması yolunda herhangi bir çaba, sadece, polisin büyük baskılara girişmesini kolaylaştıracak, bugün hüküm süren ilkeliliği devam ettirecek ve pratik içinde çalışan militanların dikkatini, profesyonel devrimciler olmak için kendilerini eğitmeleri gibi ciddi ve ivedi bir görevden 'kağıt' üstünde ayrıntılı seçim sistemi kuralları hazırlamaya

çekecektir. Bu 'demokrasıcılık oyunu 'ancak etkin çalışmaya katılma fırsatı bulamayan kimselerin sık sık toplandığı yurtdışında, özellikle küçük gruplarda yer yer gelişebilir.'"⁽⁶⁰⁾

Lenin'in Çarlık Rusya'sı koşullarında belirttiği bu gerçekler, bugün en katmerli bir faşist karşı-devrimci zor sistemi altında bulundurulmuş, bırakalım demokratik bir kuralın işletilmesini, halkın öz çıkarları doğrultusundaki en haklı bir çıkışın, bir sesin bile kanla, işkence ve katliamlarla boğulmaya çalışıldığı, en küçük bir örgütlenme çabasına bile izin verilmediği Kürdistan koşullarında çok daha geçerlidir.

Konuyu biraz daha somutlaştırsak; Kürdistan'da en hayati bir dönemden, en yakıcı görevlerin gerçekleştirilmekle karşı karşıya bulunulduğu bir evreden geçerken, merkezi yanın daha da ağır basması zorunlu ve zorunlu olduğu kadar da halkın biricik kurtuluş umudu olan örgütün yaşatılabilmesi için gereklidir. Açık ki, bu dönemde faaliyetler yeniden biçimlendirilirken, atılan adımlar en iyi bir biçimde hesaplanıp geliştirilirken, kadroların "seçimle" veya benzeri başka bir demokratik yöntemle görevlendirilmesini ve denetlenmesini savunan anlayışlar, önümüzdeki tarihsel görevlere sırt çeviren ve bir anlamda da devrim kaçkınlığı yapan anlayışlardır. Binanın yeniden inşa edilmesi gibi bir görevle karşı karşıya olunduğu bir dönemde, en üstte merkezin talimatları olmak üzere bir üst örgütün direktiflerine azami ölçüde uyulması halinde ancak, inşa görevi başarıyla yürütülebilecektir. Bu nedenle, merkeziyetçilik ilkesinin en iyi biçimde uygulanması hayati bir önem taşır. Özellikle de başlangıç aşamasında, merkeziyetçiliğe uyulmaması, kadroların kuruluşu görevini gerçekleştirmekten partiyi alıkoyabileceği gibi aynı zamanda partiyi herkesin istediğini yapabildiği bir kuruluşa da çevirecektir. Partinin birliği gönüllü bir birliktir ve bu, partiye giren kadroların daha başından bu ilkeyi kabul ettikleri anlamına gelir. Ancak bunun kabul edilişi işin bir yanındır. Diğer yanı ise, bunun pratikte en iyi biçimiyle uygulanmasıdır. Bizde üstten alta doğru, merkezin ataması temelinde görevlendirmeler geçerlidir ve bunda, Lenin'in de belirttiği gibi, esas olan yoldaşlar arası güvendir.

Ülkemizin içerisinde bulunduğu koşullardan dolayı, demokratik yönün asgariye indirilmesi, parti içinde demokrasinin tümünden kal-

dırıldığı anlamına gelmez. Parti içi demokrasi başka bir yönüyle işlerlik kazanacak ve bu ilke, bu yönüyle parti içerisinde işletilecektir. Parti üyeleri çeşitli kararların alınmasından önce olduğu gibi, bu kararları uyguladıktan sonra da bunlara ilişkin düşüncelerini ve eleştirilerini parti merkezine kadar bildirmekte özgürdürler. Merkezi yanın ağır basması, üyelerin bu haklarını kısıtlamaz. Bizde, parti içi demokrasi bu yönüyle işletilecektir. Üyeler, hiç bir kısıtlamaya uğramaksızın düşünce ve eleştirilerini iletmede serbest oldukları gibi, böyle bir tutumun geliştirilmesi aynı zamanda partinin sağlıklı işleyebilmesi için de son derece gerekli ve gerekli olduğu kadar da sorumlu devrimciliğin bir koşuludur. Kadrolar, böyle bir sorumluluk anlayışı içerisinde hareket etmeli ve merkeze daha güçlü talimat hazırlamada yardımcı olmalıdırlar. Şunu da belirtmekte yarar var ki, tüm üyeler aynı oranda bu hakka sahiptirler. En üst parti biriminden en alt parti birimine kadar tüm üyeler için hiç tartışmasız bu kuralları geçerlidir.

Bu konuda belirtilmesi gereken bir diğer nokta da, üyelerin eleştiri ve düşüncelerini iletme hakkını yersiz yere ve uygunsuz bir biçimde, çeşitli sakıncalar ve tehlikeler doğuracak tarzda kullanmamaya dikkat etmeleridir. Bir kere merkeziyetçilik, gönderilen talimatların ve kararların, doğruluğu veya yanlışlığı hiç tartışılmaksızın eksiksiz bir biçimde uygulanmasını zorunlu kılar. O halde üyeler eleştiri ve düşünce iletme haklarını nasıl kullanacaklardır? Daha önce de vurguladığımız gibi, kararların alınması sürecine olanaklar ölçüsünde katılabileceği gibi, karar uygulamaya geçildikten sonra da bu konudaki düşünce, eleştiri ve öneriler merkeze veya bir üst örgüte iletebilir. Daha kararlar uygulanmadan karşı çıkmak uygulamaktan kaçınmak partiye ciddi zararlar vereceği gibi, parti tüzüğüne de aykırıdır. Bu nedenle, üyeler, eleştiri haklarını sonraya bırakmak kaydıyla, talimat ve kararlara en eksiksiz bir biçimde uymalıdırlar. Aynı şekilde, eleştiri ve öneriler, parti çizgisine uygun ve parti birliğine hizmet edici olmak, faaliyetleri daha da geliştirmeyi hedeflemelidir. Tüm üyeler parti içi demokrasinin bu kuralını işletmede kendilerini sorumlu hissetmeli, görüşlerini ortaya koyabilmelidirler. Aksi halde, parti içi demokrasinin hiç bir anlamı kalmayacak ve işlerliğe kavuşturulamayacaktır.

Merkeziyetçilik ilkesinden anlaşılması gereken diğer bir şey de, kişinin faaliyetleri hakkında bir üst organa veya parti merkezine düzenli bilgi vermesi yükümlülüğüdür. Bu kural da en iyi biçimiyle işletilmeksizin merkeziyetçiliğe işlerlik kazandırılmaz. Merkez, faaliyetler hakkında ne kadar ayrıntılı bilgilere sahipse, üyeleri yönlendirmesi ve talimatları da o kadar gerçekçi ve pratiğe yol gösterici olacaktır. İçerisinde bulunduğumuz aşamanın özellikleri ve parti faaliyetlerimizin daha geniş alanlara yayılacağı gerçeği göz önüne getirilirse, merkeziyetçiliğin uygulanabilmesi için rapor-talimat sisteminin iyi işletilmesinin zorunluluğu kendisini açıkça ortaya koyar. Merkeziyetçilik bir de bu yönüyle işlerlik kazanırsa, Partimizin ihtiyaç duyduğu güçlü yönetim sağlanabilecektir.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesinin ayrılmaz bir parçası olarak ademi merkeziyetçilik konusunu da açmak gerekmektedir. Ademi merkeziyetçilik; parti ile ilişki içerisinde olan, onun yönetimi ve denetimi altında çalışmayı kabul eden kişi, çevre ve grupların bulundukları alanlarda partinin sorumluluğunu üstlenmesidir. Ademi-merkeziyetçilik, iş bölümünün ortaya çıkardığı bir işlevdir ve devrimci duyarlılık ve sorumluluğun bir gereğidir. Demokratik-merkeziyetçilik ile ademi-merkeziyetçilik birbirlerine karşı olan şeyler değildir. Aksine, bu ikisi birbirini tamamlar ve partide güçlü bir merkeziyetçi işleyişin ortaya çıkmasını sağlarlar. *"Partiye olan sorumluluğu mümkün olduğu kadar ademi-merkezileştirmeliyiz. Bu ademi merkeziyetçilik, devrimci merkeziyetçiliğin zorunlu bir ön şartı ve zorunlu bir düzelticisidir."*^[61] Akıldan çıkarılmaması gereken önemli bir nokta; ademi-merkeziyetçiliğin hiçbir zaman merkeziyetçiliğin önüne çıkarılamayacağı ve daima ona tabi olacağıdır.

Bu noktada, merkeziyetçiliğin reddi biçiminde ortaya çıkan federalizm anlayışına değinmekte yarar var. Marksist-Leninist partiler için asla kabul edilemeyecek bir diğer anlayış da her üyenin kendisini tek "sorumlu" ve her örgütün kendisini "merkez" kabul etmesi şeklinde ortaya çıkan federalizmdir. Çünkü, *"tek bir yönetici merkez, tek bir merkezi organ olmaksızın partinin gerçek birliği olanak dışıdır"*^[62] der Lenin. Bu anlamda da partinin gerçek birliğinin sağlanması, üyelerinin merkeziyetçiliği güçlü bir şekilde uygulamalarına bağlıdır. Federalizm ise, merkeziyetçilik ilkesinin uygu-

lanmasına karşı olduğundan ve üyelere, "istediği kararlara uyup, istemediği kararlara uymama" hakkı verdiğinden parti birliği için en büyük tehlikeyi doğurmaktadır. Federalizm her şeyi anlaşmalar yoluyla çözmeye çalışır. Ve elbette ki, federalizm altında, azınlığın çoğunluğa, parçanın bütüne uyması sağlanamaz. Aynı şekilde, güçlü ve pekişmiş etkin örgütler kurulamaz. Bu nedenle de, bu anlayışın kesinlikle reddedilmesi ve Leninist parti örgüt ilkelerine sıkı sıkıya sarılınması zorunludur.

Sonuç olarak şunu belirtmek gerekir ki; partinin merkeziyetçiliği, uygulama oranı içerisinde bulunan koşullara göre değişse de, hiçbir zaman ortadan kalkmaz. Savaş koşullarında veya düşmanın baskılarının yoğunlaştığı dönemlerde merkeziyetçiliğin daha da katılaşması gerekirken, barışçıl gelişme ortamında veya partinin legal örgütlendiği koşullarda demokrasi yönü geliştirilir. Zaten en ağır koşullarda bile, demokratiktik, alt örgütlerin ve kişilerin düşüncelerini bir üst komiteye ya da merkeze iletmeleri şeklinde işletilmektedir. Lenin, iç savaşın yaşandığı yıllarda merkeziyetçilik ilkesiyle ilgili olarak şunları belirtir *"İç savaşın kızıştığı şu dönemde Komünist Partisi, görevini, ancak elden geldiği kadar merkezci biçimde örgütlemişse; partide askeri disipline yakın sınıksız bir disiplin varsa; parti merkezi, geniş yetkilerle donanmış, parti üyelerinin genel güvenini kazanmış güçlü, otoriter bir organ ise, ancak o zaman yerine getirebilecektir."*^[63]

Bugün, düşmanın en ağır baskı ve katliamları ortamında bir ulusal kurtuluş mücadelesinin örgütlenilirmeye çalışıldığı Kürdistan'da, devrimci faaliyet içerisinde yer alan hiçbir üye, merkeziyetçiliğin sıkı bir biçimde uygulanmasından rahatsız olmamalı, çekinmemelidir. Çünkü bizim koşullarımızda, başka herhangi bir yöntemle, arzulanmış örgütlenme düzeyine ulaşmak mümkün değildir. Toplumumuzda otoritenin yanlış kavranması ve devrimci bir otoritenin olmayışı, parti içinde merkez otoritesinin rolünün ne denli önemli olduğunu gösterir. Katı merkeziyetçilikten ancak küçük-burjuvalar korkar. Lenin'in, Rusya'da partinin merkeziyetçi örgütlenmesine karşı çıkanlar için söyledikleri son derece öğreticidir *"Aristokratik anarşizm, özel olarak, Rus nihilistinin niteliğidir. Rus nihilisti parti örgütünü ürkünç bir 'fabrika' olarak düşünür, parçanın bütüne,*

azınlığın çoğunluğa bağlılığını 'kölelik' olarak görür... Bir merkezin yönetiminde iş bölümü yapılmasını, insanların 'çark dişlileri' haline getirilmesi gibi görür ve bu davranışa trajik-komik feryatlarla karşı çıkar."^[64] Demek ki merkezîyetçiliğe karşı çıkanlar proleter devrimciler değildir. Merkezîyetçiliğe karşı olmak, proletaryaya yabancı bir düşüncedir. Bizde de bu anlayışla ortaya çıkanlar küçük-burjuva aydınlardır. Onlar, çarkın dişlileri olma zahmetine katlanmak istemezler. Devrimci otorite ve disiplin anlayışını sulandırmaya çaba sarf ederler. Buna karşılık, proletarya partisi, özellikle de karşı-devrimci saldırıların yoğun olduğu dönemlerde merkezîyetçilik ilkesini hayata geçirmekten bir an bile geri durmamalıdır.

Parti örgütlenmesinin yeniden biçimlendirildiği, yani, kadroların kuruluşunun gerçekleştirilmeye çalışıldığı bu dönemde, parti, görevlerini ancak merkezi bir örgütlenmeye kavuşmuşsa, parti merkezi en geniş yetkilerle donatılmışsa, demir bir disiplin uyguluyorsa ve tüm üyelerinin genel güvenini kazanmış, güçlü, otoriter bir organ haline gelmişse, başarıyla yerine getirebilecektir. Bugün içerisinde bulunulan koşullarda bunun dışında herhangi bir işleyiş tarzıyla partiyi güçlü kılmak mümkün değildir.

2) Rapor Talimat Sistemi ve Denetim

Bu konuya ilişkin genel görüşleri, demokratik-merkezîyetçilik ilkesini işlerken ortaya koyduk. Ancak, geçmiş mücadele pratiğimiz ve hazırlık çalışmalarımız göz önüne getirildiğinde, bu konunun ayrı bir başlık altında detaylı incelenmesinin gerekliliği kendini dayatmaktadır. Ayrıca yaşadığımız sürecin güçlü bir parti yaratma süreci olması da bunu zorunlu kılmaktadır.

Geçmiş örgütsel mücadelemizde, önemli eksikliklerimizden birisi de, güçlü bir rapor-talimat sistemi yaratamamaktadır. Bu durum denetim mekanizmasını önemli oranda aksatarak birçok kaybın ortaya çıkması sonucuna yol açmıştır. Bugün de bu konuda hala yetersizlikler ortaya çıkmaya devam etmektedir. Militan, üst örgütten gelen talimatları isterse uygulamakta, istemezse uygulamamaktadır.

Hatta, bırakalım uygulama konusundaki bu özgür davranışını, talimatın ne olduğunu dahi tam olarak bilmemektedir. Talimatı adeta bir mektup seviyesine indirerek, onu özümseyip hayata en güçlü bir tarzda geçirme konusunda gereken çabayı ortaya koymamaktadır. Rapor konusunda da durum bundan farklı değildir. Rapor nedir, ne için istenmektedir konularına kafa yormamakta, rapor vermeyi sıkıcı bir iş olarak değerlendirerek canı isterse göndermekte, istemezse göndermemektedir. Verdiği raporları da faaliyetleri aydınlatmanın bir aracı olarak değil, kendi kendisini övmenin bir aracı olarak kullanmakta, çalışmalarında eksiklik ve olumsuzluklar hiç yokmuş gibi davranmaktadır. Ve elbette ki ortaya son derece yetersiz, faaliyetleri iletmeye hizmet etmeyen sözde raporlar çıkmaktadır.

Bu konuyu ayrıntılı olarak ele almadan önce talimat ve rapor denilince ne anlaşılması gerektiğine bakalım: Talimat; parti hareketinin düzenli ve sağlıklı yürütmesini başarmak amacıyla, Merkez Komitesinin veya bir üst örgütün alt örgütlere uygulamaları için verdiği emir ve kararlardır. Merkezin, hareketin bütününe güçlü bir tarzda yönetmesi ve yönlendirmesi, bunun için ise, gelişmelere uygun güçlü talimatlar ortaya çıkarması gerekir. Peki, bunun sağlanabilmesi için gerekli olan nedir? Gerekli olan, hareketin bütünü hakkında sağlam ve detaylı bilgilere sahip olmasıdır. İşte bu bilgileri verecek olan raporlardır. 'Güçlü talimatlar çıkarabilmenin yolu, güçlü raporlar elde etmekten geçmektedir. Rapor, alt örgütlerin merkeze veya bir üst örgüte, çalışmaları ve bunların bütün yönleriyle ilgili vermiş oldukları sürekli ve düzenli bilgilerdir. Yani rapor, örgütün veya bireyin kendi çalışmalarını merkeze açmaları olayıdır. Merkeziyetçilik gereği, merkez komitenin veya bir üst örgütün gönderdiği talimatlar hiç tereddütsüz uygulanır ve şartlar ne olursa olsun, rapor verilir. Rapor-talimat sisteminin parti yaşamındaki önemi ve bu konudaki yetersizlikler konusunda, **"PKK'de Gelişme Sorunları ve Görevlerimiz"** adlı broşürde şunlar belirtilmektedir:

"Parti işlerliğinin, parti aleniyetinin sağlam bir ölçütü olarak, rapor-talimat sistemi ve toplantı sorunu profesyonel devrimci bir parti olmanın en açık göstergelerinden biridir. Rapor-talimat sistemindeki gelişkinlik düzeyi bir partinin de gelişkinlik düzeyini, varmış olduğu aşamayı gösterir. Doğru bir çizginin ve komiteleşmenin

gerçekleştirildiği durumlarda başarının ölçütü, ne kadar rapor-talimat üretildiği ve bunların ne ölçüde gerçekçi olduğudur. Çizginin ruhuna uygun olup olmadığıdır.

Lenin, Rusya gibi, jandarma ve polis baskısının alabildiğine yoğun olduğu bir ülkede, parti içi aleniyet ve bunun araçları olarak, parti içi tüm gelişmelerden haberdar kılacak raporlardan başka bir geliştirme aracının olamayacağını belirtir. Bu gerçek, Kürdistan koşulları için çok daha doğrudur. Fakat, bugüne kadar ki durum göz önüne alınırsa görülecektir ki, Parti içi aydınlatma konusunda gerçekten acınacak bir durumdayız. Bırakalım sağlıklı talimatlar geliştirilmesini, en önemli gelişmelerin bile, en tepeden en aşağıya kadar, arkadaşlara aktarılamadığı bilinen bir gerçektir. Aylarca ve en önemli konularda bile, partinin aydınlatılmadığı da bilinmektedir. Oysa, raporsuz devrimci düşünülemez. Hatta bu sistem öylesine geliştirilmelidir ki, tüm günlük yaşama varıncaya dek rapor edilmelidir. Eğer başarılı bir faaliyet yürütülmek isteniyorsa, bu mutlaka başarmak zorundadır. Eskiden devrimciler günlük tutarlardı. Oysa bizde, bırakalım günlük raporları, yıllık faaliyetler bile rapor haline getirilmemektedir. Bilinmelidir ki, bir devrimcinin yaşamı kolay ve ucuz bir yaşam değildir ve ondan öğrenilecek çok şey vardır. Anlatmak isteyeceği birçok şey vardır. Peki bunları neyle anlatacaktır? Kafasından ve ruhundan geçeni bizler nasıl anlayacağız? Bir devrimcinin kafası, ruhu çok önemli şeylerle doludur ve bunların yansıtılması, açığa kavuşması gerekir. Peki bu nasıl olacaktır? Şüphesiz ki, parti içi aleniyet, yani rapor sistemiyle. Oysa bu araca çok az başvurulmakta, başvurulduğunda ise, sıkıcı bir tarzda ve istenmeyerek başvurulmaktadır. Sanki devrimciliğin vazgeçilmez bir özelliği değil de, gereksiz işleyen bir özellikmiş gibi ele alınmak istenmektedir. Bizde en sağlıksız işleyen kurallardan biri budur. Birçok örgütte biçimsel de olsa bu işlerlik vardır, ama bizde, birçok olumlu özelliğimizin tamamlanamadığı bir zemindir bu. İşler raporsuz halledilmeye çalışılmakta, hatta bu bir hastalık düzeyine çıkarılarak -eğer zorlama olmazsa- en hayati konularda bile bilgi vermeme gibi tavırlara girilmektedir.

Oysa, bir örgütüz ve her an emirler vermek, değişik talimatlar geliştirmek gerekebilir. Fakat eğer elde yeterli bilgi yoksa, nasıl

sağlıklı talimatlar geliştirilebilecektir? Kişilerin gelişmişlik düzeyi, neler yapıp-yapamadığı nasıl tespit edilecektir? Hatalar-doğrular nasıl ortaya çıkarılabilecek, çalışmaların sonuçları nasıl öğrenilebilecek ve kişinin değerlendirmeleri nasıl bilinecektir? Şüphesiz ki, mucizevi bir biçimde kafasına bakarak değil! Bir devrimci, "benim anlatacağım hiçbir şey yoktur" diyemez. Eğer diyorsa, o bir devrimci değil, kendini tanımaz, dar ve ilkel bir amatördür. Bir şey anlatma ihtiyacı duymayan, bir şey geliştirme ihtiyacı duymayan, işlerin nasıl geliştirilmesi gerektiği konusunda kafa yormayan kişi, açık ki, zavallı bir amatördür. Eğer bir devrimciden rapor istenmiyorsa bile, kendisi bunu mesele yapmalıdır.

Raporlar niçin gereklidir? İyice bilince çıkarılmalıdır ki, parti içinde doğru görevlendirmeler yapmak, birçok doğru eyleme karar verebilmek, sakat ve yanlış anlayışları bertaraf edebilmek ve yanlışlık yapmamak için, parti içinde çok güçlü bir aleniyet sağlanması zorunludur ve bunu sağlayabilecek tek araç, rapor sistemidir. Raporlar ayrıca doğru talimatların geliştirilebilmesi için de gereklidir.

Raporlar, açık ki, bir köşeye atılmak için değil, onların ışığında durum değerlendirmesi yaparak, şartlara uygun doğru talimatlar geliştirmek içindir. Bu nedenle, raporların hitap ettiği kademeler en uygun talimatlarla karşılık vermek zorundadırlar. Talimatlar, yeterli, doyurucu bir gelişmeleri kapsayıcı nitelikte olmalıdır ve mutlaka gönderilmelidir. Bu, niçin gereklidir? Bir düşünce, bir kumanda merkezi olmazsa, nasıl ki bir beden yürüyemezse; bir talimat merkezi olmadan ve buradan talimatlar çıkarılmadan da işler yürümez. Talimatlar kesildiği an işlerde kesilir ve gerileme ortaya çıkar. Ancak talimatlar da çok sık değil, uygun zamanlarda, uygun biçimlerde ve ihtiyaç duyulduğunda çıkarılmalıdır. Yeterli kapsamda ve rapor eksenine iyi dayanarak geliştirilmelidir. Ama mutlaka işlerliğe kavuşturulmalıdır. Parti'de böyle bir talimat sistemi sağlamamak, sinir sisteminin işleyememesi ve dolayısıyla bünyenin felce uğraması demektir. Bir partiyi can evinden vurmak için, rapor-talimat sisteminin işlerliğine son vermek yeterlidir, ondan sonra o parti, o organizma kendiliğinden çürüyecektir. Ve biz de, her ne kadar dikkat edilmiyorsa da aslında bünyemizi kemiren, parti işler-

liğimizi geliştirmeyen ve dolayısıyla da profesyonel gelişmemizi köstekleyen önemli bir neden, bu konudaki eksikliktir."^[65]

Rapor-talimat sistemi, aynı zamanda parti içinde güçlü bir denetim yaratmanın da vazgeçilmez bir unsurudur. Bu sistemi işletemeyen partilerde çalışmalar düzensizleşir, verimsizleşir ve tehlikeli bir noktaya gelir. Partinin siyasal çizgisi ve taktikleri hayata geçiriliyor mu, geçirilmiyor mu? Geçiriliyorsa bu nasıl yapılıyor? Çalışmaların sonucu nedir, kadrolar hangi durumdadır vs soruların cevabı ancak güçlü bir denetimle elde edilebilir. Ancak, devrimci bir partide denetim sadece rapor-talimat sistemiyle değil, aynı zamanda çalışmaların sonuçlarıyla birlikte değerlendirilmesi, yani pratik denetimle de gerçekleştirilir. Parti saflarında güçlü bir denetim mekanizmasının yaratılması; partinin emniyeti, parti saflarının her türlü yabancı, zararlı unsurdan temizlenerek parti birliğinin ve saflığının korunması, parti çizgisinin her türlü yabancı eğilimin sızmalarına ve tahribatlarına karşı güvenceye alınması, kadroların gerçekten layık oldukları görevlere getirilmesi ve korunması, parti faaliyetlerinin sürekli beslenip geliştirilmesi açısından hayati önemdedir. Böylesi bir denetimin sağlanamadığı partilerin ideolojik ve örgütsel varlıklarını korumaları ve güvenceye almaları olanaksızdır. İşte bütün bu nedenlerden dolayı parti mekanizmasında doğrudan ve dolaylı denetimin güçlendirilmesi ve sürekliliğe kavuşturulması zorunludur. Parti içi denetimin güçlendirilmesinin önemi konusunda Stalin şöyle diyor: *"Kadroların kararların uygulanmasındaki denetimindeki çalışmasının doğru örgütlenmesinin, bürokrasiye ve yazıhane kararlarına karşı savaşta belirleyici bir önemi vardır. Yönetici organların kararları yerine getiriliyor mu? Yoksa bürokratlar ve kırtasiyeciler tarafından hasır altı mı ediliyor? Bu kararlar doğru olarak mı yerine getiriliyor, yoksa çarpıtılıyorlar mı? Aygıt, bilinçli olarak ve bolşevik tavırla mı çalışıyor, yoksa sallapati mi yürüyor? Bunların cevapları ancak, kararların uygulanmasında doğru bir denetim sürdürülürse hemencecik bulunabilir. Kararların uygulanmasındaki doğru denetim, bürokratları ve kırtasiyecileri tamamen ortaya sererek, aygıtın her an nasıl işlediğini göstermeye yarayan ışıldaktır. Kusurlarımızın ve başarısızlıklarımızın onda dokuzunun, kararların uygulanmasında doğru olarak örgütlenmiş bir denetim sisteminin olmayışına bağlı olduğunu*

söyleyebiliriz. Uygulamanın böylesi bir denetim sistemi olsaydı, kusurlar ve başarısızlıkların şüphesiz ki önüne geçilebilirdi.

Ama uygulamayı denetleme çalışmasının başarıya ulaşması için en azından iki koşula ihtiyaç vardır: Birincisi; uygulamanın gelip geçici olarak değil de, sistematik olarak denetlenmesi; ikincisi, partinin, devletin ve iktisadi örgütlerin bütün halkalarındaki uygulama üzerine denetim çalışması, ikinci derecedeki kişilere değil, yeterli otoriteye sahip kişilere, ilgili örgütlerin önderlerine verilmelidir..."^[66]

Üzerinde önemle durulması gereken bir diğer nokta; denetim denilince, akla yalnızca merkezin veya bir üst örgütün alt örgütleri ve militanları kontrol edip yönlendirmesinin gelmemesi gerektiğidir. Denetim, aynı zamanda, alt örgütlerin veya militanların merkezi veya bir üst örgütü kontrol edip çalışmalarını gözlemlemesini de içerir. Bu nasıl gerçekleştirilecektir? Alt örgüt veya militan, merkezin veya üst örgütün çalışmalarını dikkatlice takip eder, sonuçlarını değerlendirir, gördüğü hata ve eksikliklere ilişkin görüş ve eleştirilerini bildirir. Böylece yukarıdan ve aşağıdan denetim bir bütün oluşturarak güçlü bir mekanizma ortaya çıkarır.

Geçmiş mücadelemizde denetimin yeterince yapılamamasının ortaya çıkardığı boşlukların ne kadar olumsuz sonuçlara yol açtığı hepimizce bilinmektedir. Bu durumdan gerekli derslerin çıkarılarak uygulamaya geçirilmesi zorunludur. Ancak, mevcut durumda hala birçok yetersizliğin sürdüğü bir gerçektir. Aşağıdan ve yukarıdan denetimin gerçekleştirilmesinde önemli eksiklikler vardır. Zaman zaman, üst örgütler altı denetleyememekte, yönlendirememektedir, yine aynı şekilde, alt örgütler ve militanlar, üst örgütün çalışmalarına, olumsuzluklarına kayıtsız kalmaktadır. Hatta öyle ki, günlerce, aylarca aynı evde veya sığınakta kalıp da birbirlerini denetlemekten aciz unsurlar vardır. Oysa, denetim, davaya ve siyasal çizgiye bağlılığın güçlü bir ifadesidir. Militan bu düzeye ulaşmalı ve güçlü bir denetimin vazgeçilmez aracı olarak rapor-talimat işleyişini ak-satabilecek her türlü davranıştan uzak durmalıdır.

3) Kolektivizm

Örgütlenmek, kolektif olmak demektir. Örgütlenme ve kolektivizm. etle-tırnak gibi birbirine bağlı iki olaydır. Bilindiği gibi, örgütlenme, özellikle de militanlar düzeyinde örgütlenme demek, ortak bir amaç doğrultusunda, karar ve irade birliği yaratmak demektir. İşte kolektivizmin anlamı da budur. Yani, kolektivizm, ortak karar ve irade birliğini gerçekleştirme ve bu doğrultuda pratiğe yönelme demektir. Bununla kastedilen, birçok kişinin birlikte çalışabilmeleri, güçlerini ortaklaşa kullanmaları ve ortak karar doğrultusunda hareket etmeleridir.

Kolektivizm, ilkel komünal toplumdaki başlayarak, insanları doğaya karşı toplumsal gelişme süreci içerisinde ilerleten bir çalışma biçimi olmuştur. Bu çalışma biçimi olmaksızın ilk insanların çetin doğa koşullarına ve vahşi hayvanlara karşı varlıklarını yaşatabilmeleri mümkün değildi. Dolayısıyla, insan daha gelişiminin bu ilk evresinde yok olacak, varlığını sürdüremeyecekti. İşte, yaşam koşullarının zorunlu kıldığı kolektif yaşam ve çalışma biçimi bu çağlardan başlayarak toplumların bağrında varlığını sürdüre gelmiştir. Deneyimleriyle kolektif çalışmanın gerekliliğini ve verimliliğini kavrayan toplumlarda bu çeşitli sözlerle dile getirilmiştir. Örneğin; "bir elin nesi var, iki elin sesi var" gibi...

Ancak, Kürdistan toplumunun bilinen özelliklerinden dolayı, bu yönü de son derece çarpıtılmıştır. Bizde toplumsal bağlar o kadar parçalanmış, insanlar o kadar birbirleriyle karşı karşıya getirilmişlerdir ki, birkaç kişinin kafa kafaya verip büyük bir kader birliği içerisinde direnmeleri son derece zor bir olay olarak görülür. Oysa, topluma veya bireylere bir irade ve karar birliği yerleşmeksizin, bırakalım devrimci bir gelişmeyi, sıradan bir gelişme bile sağlanamaz. Bu nedenle de, müthiş bir kolektif anlayışta ve davranışta olmak yani, karar ve irade birliğini gerçekleştirmek gerekmektedir. Bunu sağlayabilmek, özellikle de bizim koşullarımızda, çok büyük önem taşımaktadır. İnsanlarımızın bundan son derece yoksun bir durumda olmaları ise, sorunu daha da önemli kılınmaktadır.

Bu olumsuz durum, bu yapı içerisinde parti saflarına gelen kadrolarda da etkisini duyurmaktadır. Bizdeki kadroların tam bir arı

kovanını andırır tarzda çekişme içerisinde olmalarının nedeni budur. Eğer herkes birbirini tamamlamaya değil, birbiriyle çekişmeye adeta bayılıyor ve en basit yetersizlikler bile bir çekişme nedeni olarak konabiliyorsa, açık ki, bu ancak düşmanın yarattığı kötü hastalığın saflardaki yansıması olabilir. Kolektif olmamak, düşmanın oyununa kurban gitmektir. Kolektif olmamak, aşiret bölünmüşlüğü, parçalanmışlığını, feodal ağalığı örgüt içerisinde sürdürmek demektir. Bütün bu özelliklerin devrimcilere çok çok yabancı olması gerekir. Eğer devrimci saflarda güçlü bir irade ve karar birliği yaratılamazsa, Kürdistan gibi bir ülkede, milyonların atomlarına kadar bölündüğü bir toplumda, herhangi bir güçlü kitle eylemini ve kitle örgütünü ortaya çıkarabilmek mümkün değildir. Militanlar, kendi aralarında güçlü bir kolektivizmi yaratmadıkça, bizim gibi karmakarışık bir halk, sınıf ve tabakalar içinde ve hatta bireyler arasında birliği nasıl yaratabileceklerdir? En küçük birimine kadar bölünmüş, aile içerisinde bile paramparça olmuş bireyler karmaşası nasıl karar ve irade birliğine bağlı hale getirilebilecektir? Açık ki, bunu sağlamak ancak, militanlar örgütünde başlatılan güçlü karar ve irade birliği ile mümkündür. Bu durum ise, kadrolarda, militanlarda kolektif anlayışın gelişmesini ve buradan giderek tüm topluma benimsetilmesini gerektirmektedir. O halde militan, böyle bir özelliği hiç bir şekilde vazgeçemeyeceği bir özellik haline getirmek zorundadır.

Modern anlamda ele alındığında, kolektivizm, komite esası üzerine kurulan Marksist-Leninist partilerin çalışma ve yönetme ilkesidir. Leninist partilerin komite esası üzerine kurulması bireyci çalışma ve yönetme anlayışını engeller ve partide güçlü bir karar ve irade birliği sağlar. Kolektif çalışma ilkesinin komite faaliyetlerindeki anlamı şudur: Komitenin gündeminde olan bütün önemli ve temel sorunların çözümü doğrultusunda alınan kararlar kolektif düşünce ve tartışmaların ürünü olmalıdır. Komite içinde yer alan, onun faaliyetlerinden sorumlu olan bütün militanlar, sorunların çözümünde söz sahibi olabilmeli ve kararların alınmasında etkinlik kurabilmelidir. Bir komite içinde yönetici kişi veya kişilerin olması, kolektif kararların alınmasına ve kolektif bir yönetimin gerçekleştirilmesine asla engel değildir. Kolektivizmin işletilemediği bir partide veya bu partinin herhangi bir örgütünde, bireycilik, dalkavukluk, kısacası,

kişiliksizlik alır başını yürür. Bu anlamda kolektivizm, militanların kişilikli yetişmesi açısından da büyük öneme sahiptir.

İsrarla üzerinde durduğumuz gibi, bugün Kürdistan'da karşı karşıya bulunulan sorun; yalnızca parti örgütünün inşası değil, aynı zamanda bütün bir ulusun, bir toplumun yeniden örgütlendirilmesi sorunudur. Bir ulusun yeniden örgütlendirilmesinin, onun ekonomik, kültürel, siyasal, dil vb alanlarda birliğinin yaratılması demek olduğu, bütün bunların gerçekleştirilebilmesinin muazzam bir örgüt gerektirdiği ve yine toplumun giderek sosyalist bir temelde yeniden örgütlendirilmesinin ne denli büyük bir olay olduğu göz önüne getirildiğinde görülecektir ki, bütün bu görevleri omuzlayacak ulusal örgüt, örgütlenme konusunda son derece duyarlı ve gelişkin ölçülere sahip olmak zorundadır. Eğer öncü çekirdek sağlam bir örgüt çekirdeği haline gelebilir, saflarında güçlü bir karar ve irade birliği yaratabilirse, geleceğin ulusal ve toplumsal örgütlenmesinin garantisini de oluşturmuş demektir.

Elbetteki, ancak örgütlenme alanında bir nüve yaratılabilmiş, bu konuda emin adımlar atılabilmiş ve bu bizzat pratik faaliyetle de kanıtlanabilmişse, milyonların örgütlenmesi de teşvik edilecek ve onlar örgütlenme içerisine alınabilecektir. İşte bu nedenle, her kim ki, militan örgütlenmeye, devrimci profesyoneller örgütünün yaratılması sorununa gereken değeri vermiyor ve kendi örgütlülüğünü gerçekleştirmeyip bunun yerine bireyciliğini egemen kılmak istiyorsa, o, iflah olmaz bir oportünisttir. Bu şekildeki davranışların örgüte büyük zarar vereceği son derece açıktır. Böyle bir tutum içerisinde bulunan bir kişi ne kadar cesur, çalışkan ve eylemci olursa olsun bunun hiç bir anlamı olmayacaktır. Bizim bütün faaliyetlerimizin başarısının temeli, özünde bir karar ve irade birliğini gerektiren örgütlenmede yatmaktadır. Yani kolektivizm, başarının temel anahtarıdır.

İster partinin en üst düzeyindeki bir kişi olsun, isterse sıradan bir militan olsun, her kim ki, gittiği yeri örgütlemeyip dağıtıyor; yanında bulunan kişileri örgütlemeyip habire birbiriyle çekiştiriyorsa, ondan şüphe etmek gerekir. Yani mutlaka o bir ajandır anlamında değil, ama o, toplumun yaşadığı anarşiyi, sömürgeciliğin yarattığı kaosu örgüt içerisinde sürdürmekle örgütüne düşmanlık yapmaktadır. Bu konuda mutlaka art niyetli olması da gerekmez. O, örgüt

içerisinde, örgüte son derece yabancı bir hastalığın temsilciliğini yapmakla objektif olarak düşmana hizmet etmektedir. Bu tip, bizde en tehlikeli olabilecek ve en çok dikkat edilmesi gereken bir tiptir. Bu nedenle de örgüt içerisinde bu tipe kesinlikle yaşam hakkı tanımamak gereklidir. O, örgütü sürekli bir arı kovanına benzetmek, örgüt metodunu uygulamamak ister. Örgütlenmemek için bin bir bahane arayan, örgütlenmeden sürekli kaçan bir tiptir. Hep kendisi için özgür bir yer seçer, çarkın bir dişlisi olmak istemez. Eğer geçmişte PKK hareketi büyük zararlar gördüyse, en çok da bu tipten görmüştür. Bu tip, yanındaki birçok dürüst insanın harcanmasına yol açmıştır. Yine her türlü olanaktan yararlanılmamışsa, en değerli şeyler mücadelenin gelişimi doğrultusunda kullanılmamışsa ve birçok değerın kaybı ortaya çıkmışsa, bütün bunların sorumlusu işte bu tiptir.

Bu tipin, saflarda ve hele hele kadrolardan oluşan seçkin bir örgütün bünyesinde barınmaması için ne gerekiyorsa yapılmalı ve yayılmasına asla müsamaha gösterilmemelidir. Nasıl ve ne düzeyde bir çaba gösterilirse gösterilsin, mutlaka ama mutlaka bu hastalık ve bu hastalıktan kaynaklanan olumsuzluklar giderilmelidir. Bu tipten kaynaklanan olumsuzluklar birçok alanda kendisini gösterse de, bizim burada ele almak istediğimiz, daha çok kolektivizm içerisinde ortaya çıkış biçimidir. Bu hastalık en olumsuz biçimiyle, partideki kolektif irade ve karar birliğini engellemekte kendisini gösterir. Bu özelliği, onun bireyci karakterinden kaynaklanmaktadır. Çok iyi bilindiği gibi, bireycilik kolektivizmle tamamen zıtlık gösteren bir özelliktir. Bireyciliğin öne çıkarıldığı yerde kolektivizmi aramamak gerekir, aynı şekilde, kolektivizmin olduğu yerde bireycilik yaşam şansı bulamaz.

Ülkemizin sosyo-ekonomik yapısı göz önüne getirildiğinde, bizim toplumumuzda bireyciliğin ne kadar güçlü olduğu anlaşılır. Düşman, toplumumuzda bireyciliği geliştirmek, bireyin çıkarını toplumsal ve ulusal çıkarlarımız karşısına dikmek için elinden geleni yaptığı gibi, ülke ekonomisinde küçük üretimin yaygın olması da bu eğilimi sürekli güçlendirmiştir. Kırsal alanda hakim olan küçük üretim, toplumumuzu birbirinden tecrit olmuş bir kitleye dönüştürmüştür. İnsanlarımızın bu tecrit edilmişliği, ulaşım ve

iletişim araçlarının geriliği ve yoksulluk ile de birleşince daha da derinleşmiş ve ortaya son derece vahim bir durum çıkmıştır. Nüfusumuzun ezici çoğunluğunu köylülüğün oluşturduğu bilinmektedir. Köylünün sahip olduğu küçük bir tarlanın işletilmesi hiç bir iş bölümüne ve hiçbir bilimsel yöntem kullanılmasına olanak tanımaz. Bu nedenle de, hiç bir gelişim türüne, hiçbir tecrübe ve yetenek değişikliğine ve sosyal ilişkilerde hiçbir zenginliğe elverişli değildir. Köylü ailelerinin her biri çoğunlukla kendisine yeter ve ürettiğinin büyük bir bölümünü yine kendisi tüketir. Böylece, köylümüz, geçim araçlarını, toplumla değiş-tokuştan ziyade, doğayla yaptığı değişim yoluyla sağlar. Toplumumuzun bu yapısını daha iyi açıklayabilmek için Marks'ın Fransa'da küçük üretimin kırdı yaratmış olduğu yapı hakkında söylediklerine bakmakta yarar var. şÖyle diyor Marks: *"Tarla, köylü, ailesi; onun yanında bir başka tarla, bir başka köylü ve bir başka aile... Bu ailelerden belli bir miktar bir köy meydana getirir. Belli bir miktar köyde bir idari birim oluşturur. Böylece Fransız ulusunun büyük kitlesi, aynı cinsten büyüklüklerin basit bir toplamı ile, hemen hemen patates dolu bir çuvalın, bir çuval patates meydana getirmesi gibi aynı biçimde oluşmuştur."*^[67] şşte, günümüz Kürdistan'ında da kolektif çalışma, düşünme ve hareket etmeyi engelleyen, her türlü uğraşta bireyciliği doğuran temel etken, tabii ki, kent küçük-burjuvazisi ve aydınların da çalışma tarzı bireyciliktir ve bu her üç kesimden çıkıp gelen unsurların kollevektizme uymaları zor olmaktadır. Bunlar, proletaryanın kolektif çalışma tarzına ayak uydurmak bir yana, zaman zaman kendi bireyci çalışma tarzlarını ona hakim kılmaya çalışmaktadırlar. Bu kadar da değil! Bizim ülkemizde bireycilik öyle bir bireyciliktir ki, o, hiçbir zaman kendi çıkarını toplumsal ve ulusal çıkarlara, tabi kılmaz, tam tersine, her zaman onun önüne çıkarır. Yine bu bireycilik boyun eğme ve uşaklığı bağrında taşır. Birey, iyiyi ve doğruyu ne kendisi yapar ve ne de bir başkasının yapmasına müsaade eder. Bizim toplumumuzdaki bireycilik, işte bütün bu yönleriyle iyice tanınmak zorundadır.

Bu olumsuz yapıdan dolayı, parti yaşamında, kararların alınmasında ve uygulanmasında ortak davranış ve kolektif ruh mutlaka sergilenmek zorundadır. Eğer, parti faaliyetlerinde böyle bir ilkeyi egemen kılmazsa, açık ki, özelliklerini sıraladığımız bu tip, parti içinde kendi

egemenliğini kuracak ve örgütü anarşîye sürükleyecektir. İyi bilinmelidir ki, birey tek başına bir hiçtir, ancak örgütlü olduğunda bir güç ifade edebilir. O halde örgütlü olmak kolektif olmak olduğuna göre, bireyler kolektif olmaktan kaçınmamalıdır. Bu sağlanmadan partide doğru bir yönetimin olamayacağını belirtmeye bile gerek yoktur. Bu durumda, ya bir burjuva otoritesi uygulanacak, ya otorite tanımazlık ortaya çıkacak veya kişi, otoritesini eleştirilemez, karşı çıkılamaz bir otorite olarak gösterecek, despot kesilecektir. Elbette ki, bunların hiç birisi proleter yönetim olayı değildir. Bunlar, hiçbir şekilde yaşanılmaması gereken anlayışlardır. Şu hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalıdır ki, en doğru kararlar ve en yaratıcı çalışmalar ancak kolektivizm temelinde yürütülen faaliyetlerle gerçekleştirilebilir.

4-Toplantı Düzeni

Kolektivizm ilkesi, karar ve irade birliği olduğuna göre, bu konuya direkt bağlı olan toplantı düzeni sorununa da genel hatları ile değinmekte yarar var.

Toplantı sorunu, bizde, yeterince açılmış ve üzerinde titizlikle durulmuş bir konu değildir. Oysa, parti yaşamını karardan, kararı ise toplantıdan ayrı olarak düşünmek mümkün değildir. Bu nedenle, soruna eğilmek ve proleter partilerde toplantıların işlevi ve işleyişi konularına açıklık getirmek zorunludur.

Toplumumuzun örgütsel alandaki geriliği, dağınıklığı ve hücrelerine kadar iğdiş edilmişliği, hemen hemen her türlü sorunu incelerken belirttiğimiz bir husustur. Çünkü bu, bizdeki bütün sorunların temel nedenini oluşturmaktadır. Hangi soruna el atarsanız atın, altında bu neden yatmaktadır. Toplana konusunda da bu böyledir. Toplumumuzda, sorunların modern, çağdaş toplantılar temelinde ele alınıp çözümlenmesi ve karar birliğinin sağlanması mümkün değildir. Türk sömürgeciliği buna asla müsaade etmemekte, öz ulusal ve toplumsal çıkarlar doğrultusunda yapılabilecek toplantıları, koyduğu faşist yasalar, ajan-muhbir ağı, ordusu ve polisi vasıtasıyla engellemektedir.

Üstelik bu konuda toplumumuzda ciddi bir teşebbüs de bugüne dek olmamıştır.

Zaman zaman duyarız: Kürdistan ve Türkiye'de şu örgüt, şu düzeyde bir toplantı yapmış, örgütün şu veya bu sorunlarını bu toplantıda çözmüş ve şu kararları almış vs diye. Peki, bu küçük-burjuva veya yarı-feodal örgütlerin toplantıları nasıl toplantılardır? Açık ki, onlar, kendi sınıf yapılarına ve üzerinde şekillendikleri ilişki biçimlerine bağlı toplantılar yaparlar. Bir benzetme yaparsak; örneğin, aşiret toplantıları olur. Aşiret reisi biricik otorite olarak her şeye hükmeder, istediği kişiye söz verir, istemediğine vermez. Sorunun çözümüne her üye eşit bir biçimde katılamaz, kararda ise söz sahibi olan yalnızca aşiret reisidir. Toplantıda ne saptanmış bir gündem vardır ve ne de herhangi bir işleyiş kuralı. Aynı şekilde, disiplinsiz olan küçük burjuvazi de her işe laçkalığı, anarşiyi sokar, işi laf tufanında boğmaya çalışır, konuşmayı çok sever ancak eylemden kaçınır. Karar alma, bunun için sağlıklı toplantılar düzenleme, alınan kararlara sadık kalma ona son derece yabancı özelliklerdir. İşte, Türkiye ve Kürdistan'da pek çok örgütün yapmış olduğu toplantılar böylesi toplantılardır. Bu toplantılarla, aşiret reisinin yönettiği toplantılara benzer ya da kimsenin kimseye söz dinletemediği, sorunları çözemeyen, güçlü kararlar çıkaramayan, bol bol laf üretilen toplantılardır.

Doğal ki, proletarya partisi ve onun militanının toplantı anlayışı bu olamaz. Proletarya partisi, toplantıyı ciddi bir konu olarak ele alır, sorunları çözen, etkin kararlar çıkaran toplantılar gerçekleştirir. Zaman öldüren, eylemi değil, lafı içeren toplantılara yer vermez. Ancak, toplantı konusunda geçmişte bizim de eksikliklerimiz vardı. Militanlar bu sorunu yeterli bir biçimde kavramış değillerdi. Bu nedenle de, güçlü kararlar çıkarmakta ve sorunları çözmekte başarılı olamamaktaydılar.

İçine girilen yeni mücadele döneminde bu eksikliğe kesinlikle son vermek gerekmektedir. O halde, militan, diğer konularda olduğu gibi, parti yaşamının ayrılmaz bir parçası olan toplantı konusunda da güçlü bir anlayışa ulaşmak zorundadır. Bunun için her şeyden önce, toplantı nedir ve ne için yapılır sorularına cevap vermek gereklidir.

Toplantı; temel ve bağlayıcı sorunları çözmek ve çalışmalarını daha

da verimli kılmak için güçlü kararlar almak amacıyla gerçekleştirilen bir eylemdir. Evet, toplantı her ne kadar birçok kişinin bir arada sorunları tartışması olayı ise de, o, gerçekte bir eylemdir. Çünkü, parti çalışmalarının daha sağlıklı ve güçlü hale gelmesine hizmet etmektedir. Toplantı konusunda dikkat edilmesi gereken en temel nokta; toplantıların rastgele, günlük küçük sorunlar üzerinde değil, temel ve bağlayıcı sorunlar üzerinde gerçekleştirilmesi gerektiğidir.

İkincisi; sorunları çözecek ve etkin kararlar çıkaracak toplantılar iyi örgütlenmelidir. İyi örgütlenilmemiş bir toplantının istenilen sonuca ulaşması mümkün değildir. Toplantının iyi örgütlenmesi ne demektir? Toplantının hangi sorunları gündemleştireceğinin, kimlerin toplantıya çağrılacağıının, toplantının ne zaman ve nerede yapılacağıının ve ne kadar süre devam edeceğinin daha önceden düşünülüp hazırlanması demektir.

Rus Bolşevikleri, toplantı sorununu öylesine ciddiye almışlardır ki, bu işi örgütlemek için özel örgütler dahi kurmuşlardır. Lenin'in bu konudaki düşünceleri son derece açıktır ve bilinmektedir. Ancak bizde, militanlar bazen öylesine toplantılar yapmaktadırlar ki, alelacele, hazırlıksız ve gündemsiz toplantılar. Elbetteki, bazı koşullarda alelacele toplantılar yapmak kaçınılmaz olabilir, ama bunlar bile belli bir örgütlülük ve hazırlığı içermek zorundadır. Bazen, toplantının konusu nedir, ne için yapılmaktadır, bütün bunlar toplantıya çağrılanların çoğu tarafından bilinmez; toplantıya gerekli ve yeterli düzey ve sayıda kişi katılmış mıdır, buna dikkat edilmez; yine zaman unsuruna gerekli değer verilmez ve toplantı uzadıkça uzar. Aynı şekilde, toplantıya katılanlar hazırlıklı olmadıklarından dolayı uyum sağlayamaz, görüşlerini yeterli bir şekilde ortaya koyamazlar. Oysa, toplantı, her istenilen zaman ve biçim altında yapılabilecek bir şey değildir, belirli kurallara uymak zorunludur.

Toplantı konusunda dikkat edilmesi gereken üçüncü bir nokta; sorumlu organların izni alınmadan, onlar haberdar edilmeden toplantı yapılamaz. Nerede olursak olalım, hangi birimde yer alırsak alalım, partimizin orada sorumlu bir organ oluşturduğu bilinmektedir. Yapılmak istenen toplantının meşru olabilmesi için, içinde bulunduğumuz birimin sorumlu organından izin almak zorundayız. Toplantı niçin yapılıyor, neyi amaçlıyor, kimler toplantıda yer alıyor, bütün bunları parti bilmek

zorundadır. Bu onun en doğal hakkı olduğu gibi aynı zamanda resmi örgüt ilişkilerinin de bir gereğidir. Parti saflarında zaman zaman bu noktaya yeterince özen gösterilmediğı görülüyor. Bilinmelidir ki, partiden veya içinde yer alınan birimin sorumlu organından habersiz yapılacak hiçbir toplantı meşru olarak kabul edilemez.

Üzerinde durulması gereken dördüncü nokta; toplantının iç işleyişidir. Her toplantının belirli iç işleyiş kuralları vardır ve bu kurallar çerçevesinde toplantı gerçekleştirilir. Her şeyden önce, toplantılar belirli bir gündem üzerinde çalışmalarını yürütürler. Gündem dışında kalan, rastgele, akla gelen her sorun toplantının konusu yapılamaz. Toplantıda konular önem sıralarına göre ele alınırlar. Bunun gerçekleşmediğı toplantılarda zaman kaybı ve karışıklık ortaya çıkar.

Toplantının bir de yönetim sorunu vardır. Bu nedenle, gündem maddelerine geçmeden önce, toplantıyı yönetecek bir organ oluşturulur ve toplantı kuralları saptanır. Bu şekilde, toplantının düzeni ve disiplini sağlanmış olur.

Resmi toplantıların iç işleyişinde dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da, toplantıda yapılan tartışmalara ve varılan sonuçlara ilişkin tutanakın tutulmasıdır. Bu resmi işleyişin bir gereğidir.

Elbetteki toplantıda yer alan üyelere de görevler düşmektedir. Toplantıya katılan her üye, toplantının düzeninden ve başarısından kendisini sorumlu hissetmelidir. Söz hakkını iyi bir biçimde kullanmalı, sorunların çözümüne, kararların alınmasına, öneri, tecrübe ve eleştirileriyle katkıda bulunmalıdır. Ancak, zaman zaman bunun tam aksine durumlar ortaya çıkmaktadır. Militan, toplantıya çağrıldığı halde, tartışmalar boyunca ağzını açıp tek söz söylemez ya da aksine, toplantı gündemine ilişkin olmayan konular toplantıya sunar. Bunlar, bir toplantı üyesinin içine girmemesi gereken tutumlardır.

Son olarak belirtilmesi gereken bir nokta da yapılan her toplantının mutlaka belli bir sonuca ulaşması, belli bir karar çıkartmak zorunda olmasıdır. Yani toplantı önüne koyduğu hedeflere ulaşmalıdır. Bir kez karar alındıktan sonra da tartışma ve eleştirilere son verilip, kararın en güçlü bir şekilde hayata geçirilmesi gereklidir.

Toplantı konusunda temas ettiğimiz bütün bu konular militanlar

tarafından iyi özümsemeli, ülke somutumuzun özellikleri dikkate alınarak hayata geçirilmelidir. Şu akıldan çıkarılmamalıdır ki, bizim ülkemizin içinde bulunduğu koşullar bu özellikte toplantıların gerçekleştirilebilmesini daha da önemli kılmaktadır. Bizde içinde bulunulan koşullar gereği, toplantılar dar ve gizli yapılmak zorundadır. Aynı şekilde, bu tür toplantıların çok büyük olanaksızlıklar, güçlükler ve tehlikelerle yüz yüze gerçekleştirilmek zorunda olması, her toplantının kurallarına göre yapılmasını ve mutlaka sonuç alıcı olmasını daha da hayati önemde kılmaktadır.

5-İnisiyatif

Devrimci anlamda inisiyatif, ortak amaç ve kararlar doğrultusunda-bireylerin olaylara ve gelişmelere kişisel olarak müdahale etme güç ve yeteneği demektir. İnisiyatif konusu da bir militan tarafından en az kolektivizm kadar iyi özümsemek ve uygulanmak zorundadır. Çünkü, militanın kolektif çalışmanın ilkelerine uyması kadar, gerektiğinde inisiyatifini kullanabilmesi de büyük önem taşır.

İnisiyatif, gelişmelere, olaylara kişisel müdahale gücünü dile getirir. Fakat inisiyatiften inisiyatife fark vardır. İşe yarar, gelişmelere hizmet eder inisiyatif vardır, buna karşılık işe yaramayan, gelişmelerin önünü tıkayan zararlı inisiyatif de vardır. Elbette ki, bir militanda bulunması gereken, olumlu yönde bir inisiyatiftir. Devrimci inisiyatif, olaylara en doğru tarzda, parti ilkeleri ve kararları doğrultusunda ve partinin birliği ve kolektif gücünü zedelemeyecek şekilde bir kişisel müdahaleyi içerir. Bu anlamda da diyebiliriz ki, inisiyatif, partinin kolektif iradesine uygunluk içerisinde olursa bir anlam kazanabilir ve yararlı bir işlev görür. İnisiyatif, kolektivizmi tamamlamak, pratikte onu somutlaştırmak amacını güder. Bu iki öge birbirine kopmaz şekilde bağlıdır ve birbirini güçlendirir. Kolektif bir ruha sahip militan, aynı şekilde inisiyatif gücünü de gösterebilmelidir; buna karşılık, inisiyatif gücü gelişmiş bir militanda kolektivizm ilkesine uymalıdır. Kolektivizm ile inisiyatif arasındaki bu bağın koparılması kişiyi "sağ" ya da "sol" anlayışlara götürür. İçinde

inisiyatifi taşımayan bir "kolektivizm", "sağ" anlayışı doğurur ve kişinin son derece edilgen, kendi yolunu çizemeyen, gelişmelerin altında ezilen bir konuma düşmesine yol açar. Buna karşılık, içinde kolektivizm ruhunu taşımayan bir "inisiyatif de "sol" anlayışa yol açar ve kişiyi otorite tanımazlığa, bireyciliğe ve anarşizme kadar götürebilir. Demek ki, bu tür sapma anlayışlara yer vermemek için kolektivizm ile inisiyatif arasındaki bağı çok iyi kavramak ve bu iki özelliği de yerli yerinde göstermek gerekmektedir.

Toplumumuzda, kolektivizm konusunda olduğu gibi, inisiyatif olayında da derin bir olumsuzluk yaşanmakta, toplum adeta inisiyatifsiz, bir varlık haline getirilmiş bulunmaktadır. Bireylerin kendi çıkarları doğrultusunda bir karar ve irade birliği yaratamamış olmaları, aynı şekilde, ortak çıkarlar doğrultusunda inisiyatifin geliştirilmesini de olanaksız kılmıştır. İnsanlar ya sömürgeci düşmanın inisiyatifini kabul etmektedirler ya da onların uşakları olan feodal kompradorların ve aşiret reislerinin inisiyatifini. Kendi inisiyatiflerini geliştirebilmeleri söz konusu değildir. Sömürgecilik, insanlarımızı kendi çıkarları doğrultusunda alabildiğine yönlendirmekte ve ne gariptir ki, bu durum adeta toplum tarafından da kabul edilmiş görünmektedir. Bu ise, halkın öz ve kolektif çıkarları doğrultusunda inisiyatif koyma gücünün ne kadar köreltildiğini ortaya koymaktadır.

Elbette ki, toplumun inisiyatif konusundaki bu olumsuz durumu örgüt içerisinde de yansıtmaktadır. Kadro, inisiyatif olarak, sömürgeciliğin, feodal ağaların ve aşiret reislerinin inisiyatifini tanımış, diğer yandan da adeta bir inisiyatifsizlik denizinde giderek küçülen ve dalgaların şiddetine boyun eğen bir halkı karşısında görmüştür. Bu durum ise, örgüt içerisinde inisiyatif adına beylik, ağalık biçiminde veya adeta bir sürü politikasının güdülmesi tarzında yansımaları bulmaktadır. Açık ki, bunun inisiyatif ile hiçbir ilişkisi yoktur. Her iki eğilim de proletarya partisi içinde yanlış ve yanlış olduğu kadar da kabul edilemez anlayışlardır.

Toplumun ve bu toplumun bağrından çıkan kadroların inisiyatif konusunda gösterdikleri olumsuzluk, devrimci inisiyatifin geliştirilmesinin önemini apaçık bir şekilde ortaya çıkarmaktadır. Halkın çıkarları doğrultusunda gelişmelere en gerçekçi bir müdahaleyi

gerçekleştirebilmek için, inisiyatif olayına gereken dikkat ve önemin militanlar tarafından gösterilmesi zorunludur. Militanlar kişiliklerinde devrimci inisiyatifi en güçlü tarzda somutlaştırabilmelidirler. Olaylar karşısında eli kolu bağlı kalınmak istenmiyorsa, açık ki, inisiyatifi sahibi olma ve gelişmelere müdahale gücünü en doğru bir biçimde kullanabilme yeteneğine sahip olmak gerekmektedir. Özellikle de kadroların kuruluşunun yeniden gerçekleştirilmeye çalışıldığı bu dönemde, bu, daha da önem taşımaktadır. Bunun için, devrimci militan, inisiyatif konusunu doğru bir tarzda kavramak ve kendisinin en temel özelliklerinden biri haline getirmelidir.

Başta da belirttiğimiz gibi, kolektivizm ile inisiyatifi birbirinden ayırmak mümkün değildir. Ne kolektivizm inisiyatifi dıştalar ve ne de inisiyatif kolektivizmi ortadan kaldırır. Bu her iki özellik birbirini tamamlar ve ancak bu şekilde bir anlam kazanabilirler. Sorunlar bir kez çözülüp kolektif kararlar alındıktan sonra açık ki, bunun pratikte hayat bulması önem taşır. İşte bu noktada, partide ortak bir irade birliğinde gerçekleşen kararın asıl anlamını kazanabilmesi için militanların inisiyatifinin devreye girmesi gereklidir. Çünkü, karar alındıktan sonra, iş, militanların bu kararı nasıl hayata geçirebileceklerine bağlıdır. Yani, inisiyatif militanların kararı hayata geçirmede gösterdikleri azim ve yaratıcılık gücüdür. Bir militan bu her iki özelliği de iyi bir şekilde birleştirmelidir. Nerede kolektivizmin ön plana çıkması gerektiğini ve nerede inisiyatifin geliştirilmesinin zorunlu olduğunu kavramalıdır. Ancak bu konuda da ciddi eksiklikler görülebilmektedir. Kimi zaman "inisiyatif adına kolektivizm, kimi zaman ise "kolektivizm" adına inisiyatif bir kenara bırakılmaktadır. Elbetteki bu, toplumdaki hastalığın militanlara yansımasıdır. Ancak bu böyledir diye, hiç kimse inisiyatif ve kolektivizme ilişkin eksikliklerin saflarda sürüp gitmesini haklı gösteremez. Leninist partinin çalışma ölçülerine uymayan bu özellikler mutlaka giderilmek, kolektif bir çalışma ve buna bağlı olarak bireysel inisiyatif kullanma düzeyine ulaşmak zorundadır. Diğer bir deyişle, her parti kadrosu ve kadro adayı devrimci mücadelenin güçlenmesi için kolektivizm ve bireysel inisiyatifin yerini ve işlevlerini doğru kavramak, yerli yerince uygulamak, ortak karar alma ve bunlara saygı duyma, kararların uygulanmasında inisiyatif gösterme gücünü kendisinde bulmak zorundadır.

6- Eleştiri-Özeleştiri

Eleştiri-özeleştiri mekanizması, adı çokça söylenen, fakat gereklerine uymada oldukça zorluk çekilen bir konudur. Her şeyin adeta yeni baştan yaratılması göreviyle karşı karşıya bulunulan Kürdistan'da bu mekanizma, amaçlara ulaşmada kullanılacak en belli başlı silahlardan biridir. Bu durum, eleştiri-özeleştiri konusunun üzerinde ayrıntılı durmayı ve bunu bilinçlere iyice yerleştirmeyi gerekli kılmaktadır.

Eleştiri ve özeleştiri mekanizması olmaksızın Kürdistan gibi bir ülkede herhangi bir gelişme sağlayabilmek olanaksızdır. Diyebiliriz ki, bizde nasıl ki, örgütsüzlük parti eliyle örgütlülüğe dönüştürülecekse ve yine nasıl ki, parti faaliyetlerinin geliştirilmesinde otorite ve demokratik merkezîyetçilik ve buna bağlı olarak da kolektivizm ve inisiyatif esasta eleştiri ve özeleştiri de bu esasları hayata geçiren, düzeltene ve geliştiren bir silahtır. Şüphesiz ki, Kürdistan insanının kişiliğindeki çarpıklık ve yine düşüncede, teoride, politikada ve örgütlenmede, ister ulusal ve toplumsal yapıdan ve isterse sınıfsal yapıdan kaynaklanan eksiklik ve hatalar ancak eleştiri-özeleştiri silahının çok güçlü bir tarzda kullanılması ile giderilebilir. Yani, eleştiri ve özeleştiri, yanlışları ortadan kaldırmada ve doğruları egemen kılmada vazgeçemeyeceğimiz yol gösterici bir yöntemdir.

Daha iyi kavranabilmesi açısından sorunu biraz daha ayrıntılı olarak ele almak son derece yararlı olacaktır. Bu şekilde, silahın daha iyi ve esas hedefine yönelik olarak kullanılması da sağlanmış bulunacaktır.

Eleştiri, Marksizmin işe başlarken yaptığı ilk eylemdir. İlk eserlerini genellikle eleştiri üzerine oturtan Marx'ın bu yapıtları okunduğunda, eski toplumun ve geçmiş tarihin her yönden sert bir eleştirisiyle karşılaşılacaktır. Marx ve Engels, eski toplumun getirip önlerine dayattığı, ekonomiden ahlaka kadar, her alandaki olumsuzluktan eleştirerek, bu eleştirilerini yeni bir toplumsal yaşantının temel harcı haline getirmişlerdir. Eleştiri sadece ustalarca yapılan bir suçlama aracı değildir. Onlar, eleştiriyi, sadece eski toplumun yıkılması üzerine değil, aynı zamanda yeni toplumun doğuşunun maddi koşullarının oluşturulması ve eskinin yerine

yeninin geçirilmek zorunda olması üzerine de biçimlendirmişlerdir. Bilimsel Sosyalizinin yarısı, eskinin eleştirilmesi ise, diğer yarısı da yeninin inşa edilmesinin olanaklı olduğunu göstermektedir. Bilimsel Sosyalist teori ışığında, bir yandan burjuva toplum ve buna ait değer yargılar, kurumlar eleştirilirken, diğer yandan da bunların yerine geçirilecek sosyalist toplum ve bu topluma ait değer yargıları ve kurumların özellikleri biçimlendirilmiştir. Marksizmin eskinin eleştirisinden neyi amaçladığı en iyi Marx'ın şu sözlerinde ortaya konmaktadır **"Filozoflar, dünyayı yorumlamakla yetindiler, mesele bunun değiştirilmesini de bilmektir."** Evet, bu sözlerle de açıkça ortaya konduğu gibi, Marksizm, salt eskiyi yorumlamak ve eleştirmekle yetinmemekte, onun yerini alacak yeninin yaratılması görevini de omuzlamaktadır. Yani Marksizm, yeniyi yaratmak amacıyla eskiye yönelmekte, onu yıkmaktadır.

Buradan da açıkça ortaya çıktı gibi, her yeni olay eskinin eleştirisiyle başlar ve eleştirinin gereklerinin yerine getirilmesiyle yeninin doğması için önemli bir adım atılmış olur. Fakat, Kürdistan toplumunda tarih bu şekilde işlememiş, yeninin eskiyi eleştirmesi, onu yıkıp yerine egemen olması sağlanamamış ve böylelikle de olumsuzluklar, yani eskiler üst üste binmiş ve adeta daha da katmerleşmişlerdir. Kürdistan'da tarihe yeni adı altında sokulan her şey, eskinin izni dahilinde, onun hizmetinde ve çıkarları doğrultusunda olmuştur. Sadece, eskinin devrimci olmayan yapısıyla uzlaşması temelinde yeniliklere müsaade edilmiştir. Elbetteki bütün bunlar, düşman işgalinin olduğu gibi benimsenmesini ifade eder. Bu anlamda da toplum, tarihin çeşitli aşamalarında gerekli eleştiriye yapmamış ve devrimle değiştirilmesi gereken yapıları ortadan kaldıramamış, tam tersine, eskiler sürekli güçlenerek, yeninin gelişmesinden çıkarları olanları ezip yeniye ait değerleri tahrip etmişlerdir. Böylece, toplumu, eskiyi eleştirmekten, ileriye yönelmekten ve yeniyi geliştirmekten alıkoymuşlardır. Tarihi gelişmesi, güncel çıkarları ve geleceğe ilişkin hayati konularda toplumun düşünemeyen bir beyni, eleştirmeyen bir dili, duymayan bir kulağı ve görmeyen bir gözü olması sağlanmış, böylece toplum tümüyle bir dilsizler, sağırklar ve körler diyaloguna dönüştürülmüştür. Kürdistan'daki toplumsal yaşam, gerçekten de, tarihe, güncel duruma ve geleceğe ilişkin düşünmesi gerekeni düşünmeyen, duyması gere-

kenleri duymayan ve söylemesi gerekeni söylemeyen kör, sağır ve dilsiz insanların birbirlerini el yordamıyla yoklama faaliyetlerinden başka bir şey değildir. Biçime bakılarak, muazzam eleştirilerin olduğu, en küçük bir fısıltının dahi duyulduğu söylenebilir. Ancak, mesele, tarihsel ve toplumsal gelişme açısından ele alındığında, gerçekte bu kör, sağır ve dilsiz insanlar diyalogunun bir komedyasının oynandığı açıktır. Kürdistan'da yaşanan gerçek budur. Bir yandan kendi öz yapısına karşı alabildiğine bir yabancılık hüküm sürerken, diğer yandan, kendisini bu duruma getiren düşmana kin duymama, eleştirici olmama ve aksine, düşmanın dayattığı özü, kendi özü olarak germe eğilimleri söz konusudur. Sonuç olarak; Kürdistan'da eleştiri adı altında ortaya çıkanlar gerçek özü yansıtmamakta, eleştiri, düşmanın dayattığı değerler ortamında yapılmakta, yani, eleştiri mantığını bile kurup geliştiren düşman olmaktadır.

İnsan, düşünen ve sürekli eleştiren bir varlıktır. İnsanın bu düşünme ve düşüncelerini aktarma ihtiyacı, Kürdistan'da, kendi öz çıkarlarını savunma amacıyla değil, bu çıkarlara ihanetle sınırlandırılmıştır. Böylelikle de sirk cambazlarının bir oyunu toplumsal alanda gerçekleştirilmiştir. Toplumumuz, kendine has yaşadığı hiçbir şey yoktur denilebilecek kadar şekilsizleştirilmiştir. Toplumsal yaşam diye nitelendirilen şey, gerçekte sirk cambazlarının bir oyunundan başka bir şey değildir.

Biz, yaşanan bu ortamda, düşüncede bir eleştiri hareketi olarak gelişmek zorundaydık. Olumlu olarak değerlendirilebilecek ve olumlu öğelerden kalkarak inşa edilebilecek hemen hemen hiçbir şeyin olmadığı bir ortamda, tüm bu yapı eleştirilmeksizin hiçbir şey yapılamazdı. İşlerin tümüyle düşünce, program ve planlamayla halledildiği XX. yaz yıl gibi, çok ileri bir insanlık evresinde, bilinçsiz, duyarsız, örgütsüz ve direnmesiz bir şekilde, düşmanın biçimlendirdiği bir yapıyı yaşayan Kürdistan'da bu duruma dur diyebilecek insanların, topluma yeni bir soluk aldırmaya çabalarken, işe eleştiri ile başlamaları, yapılması gereken en doğru işti. Biz, hem yabancı kapitalizmi ve hem de sömürgeciliğin egemen kıldığı ve zorla ayakta tuttuğu eski yapıyı eleştiren bir Hareket olarak, herhangi bir hareketten çok daha fazla eleştiri yönü ağır basan bir hareket olarak doğmak zorundaydık. Düşüncede ve maddi bir güç haline gelme

anlamında, bu yanımız hala ağırlıklı olarak devam etmektedir. Hatta denilebilir ki, henüz işin başında bulunmaktadır.

Eğer eleştiri, bir küçük-burjuvanın kendi kendisini kandırması veya kızgınlığını gidermesi biçiminde ele alınmıyorsa, eğer kişi o sağır, dilsiz ve körler komedyasının bir figüranı değilse, söz yerini bulsun biçiminde bir eleştiriyle yetinmiyorsa ve özünde eleştirilenin tarihin biriktirdiği bir yığın olumsuz düşünce ve bu düşüncelerin örgütlendirdiği olumsuz yapılar olduğunu kavrayarak içine girdiği davranış, örgütlenme ve eylemlerle bu yapıyı ortadan kaldırmaya çalışıyorsa, işte bu devrimci bir eleştiridir. Ve elbetteki bununla da yetinilmemeli, devrimci eleştirinin içe yönelik otokritiği konuşturularak, proletaryanın kendisine uygun bir büyüklüğe ulaşp ulaşmadığı da eleştiri süzgecinden geçirilmelidir. Yani dışa karşı eleştiri geliştirilirken, içte de bu eleştirinin gereklerine uyulup uyulmadığına dikkat edilmelidir. Ancak bu şekilde, eleştiri bir suçlama olmaktan çıkarak gerçek ifadesini bulur ve uygulanabilen bir düşünce haline gelir.

Eleştiri bir de bu yönüyle, yani öze karşı olan yönüyle ele alınmalı ve uygulanmalıdır. Aksi halde, kişi olumsuzlukları en amansız bir şekilde eleştiriyor da olsa, eğer, öze karşı eleştiriyle bunun gereklerini yerine getirmiyorsa, tüm çabaları boş bir anlamdan öte bir şey ifade etmez. Bu durum, kişinin, eskinin, olumsuzun değiştirilmesi yönündeki eleştirilerinin ne kadar ciddi olduğunu ortaya koyar. Eğer ustalar sadece eleştirmekle yetinip, bunun gereklerini yerine getirmemiş, öze karşı eleştiri yöntemini geliştirmemiş olsalardı, bugün ne sosyalist bir sistemin varlığından ve ne de 17 Ekim Devrimi'nin zaferinden söz edilebilirdi. Eleştiriye sadece bir yönüyle ele almak, onun yapıcı, geliştirici, kısacası, yerinin yaratılmasındaki temel harç olma rolünün ortadan kaldırılması demektir. Eleştiri, esas anlamıyla eskinin veya olumsuzun işe yaramazlığını gösterirken, aynı zamanda bunun yerine işe yarar olanın konulmasını da gerektirir.

Eleştiri ve özeleştiri konusunda yapılan bu genel belirlemeler ışığında şimdi de bu silahın parti içerisinde nasıl işletilmesi gerektiği konusunu ele alalım.

Eleştiri ve özeleştiri silahı iyi kullanıldığında ve gerçek hedefe yöneltildiğinde, partinin daha sağlıklı bir bünyeye kavuşabilmesi için

yapıcı ve hastalığı tedavi edici bir etkisi vardır. Ancak, tam tersine iyi kullanılamayıp tam hedefe yöneltilemediğinde, partide sağlıksız bir bünyeye yol açan yıkıcı bir etkisi olur. Bu nedenle, bu silaha sahip olan her parti üyesi onu kullanmada son derece ustalaşmalıdır. Parti içerisinde bu silahın çalıştırılmaması kadar, ustaca kullanılamaması da büyük zararlara yol açar. Meselenin can alıcı noktası, bu silaha sahip olmaktan ziyade, onun kullanılış biçimidir. Bu, zaten Leninist partilerin iç yaşamlarında vazgeçemeyecekleri bir silahtır. O nedenle de, kullanılış biçimi daha büyük bir önem arz eder.

Daha önce de vurguladığımız gibi, eleştiri aynı zamanda bir suçlama da olsa, esas yönüyle, olumsuzluğun yerine yeniyi ve olumluyu koymayı gerektirir. Parti içinde de bu anlamıyla kullanılmak zorundadır. Yani, sadece sağ-solu suçlamakla yetinmeyip, bunun yanı sıra doğruları da öne sürmek ve bunları hakim kılmaya çalışmak gerekir. Eğer eleştiri ve özeleştiri mekanizması parti içerisinde bu tarzda, işletilebilirse, partide sağlıklı bir bünyeye yol açabilir, aksi takdirde bünyeyi iyice hastalıklı bir hale sokar. Fakat bizim toplumumuzda insanlarımız böyle bir silahı kullanmaktan sürekli yoksun bırakıldıkları için, bu toplumdan çıkan bireyler de onu nasıl kullanabileceklerini pek kestirememektedirler. Öyle ki, ya kullanır ve her şeyi yıkar, kötüler ve esas hedefe atış yapamaz ya da hiç kullanamaz olaylar karşısında kör, sağır ve dilsiz bir duruma düşer. Bu durum kendisini parti içerisine de yansıtmaktadır. Bazı kadrolar, bir türlü eleştiri ve özeleştiri silahını esas hedefe yöneltememekte, ya arkadaşlarını kötü bir biçimde suçlayarak hastalığı daha da derinleştirmekte ya da hastalığı gördüğü halde adeta işi oluruna bırakıp, hastalığın gelişmesi ve yaygınlaşmasına göz yummaktadır. Aynı şekilde, bazıları da kendisine karşı eleştiri silahını yöneltmekten kaçınmakta, kendisini kusursuz ve eleştirilemez görmekte ya da özeleştiri yaptığında bunu ciddi olarak yapmamakta ve adeta rahip gibi günah çıkarmaktadır. Elbetteki bunlar parti içi yaşamda kesinlikle yer verilmemesi gereken olumsuzluklardır. Eleştiri veya özeleştiri yap ama bunun gereklerine uyma! Açık ki bu, çok sakat bir anlayıştır. Kadrolar kesinlikle eleştiri ve özeleştiri silahını bu biçimde kullanmaya izin vermemelidirler.

Parti içerisinde çeşitli kuralların işletilmesi, çeşitli sorunların tartışılması şarttır ve bunların gereklerine ne kadar uyulduğunun anlaşılabilmesi için eleştiri son derece gereklidir. Ama elbetteki bu, her isteyen istediği şeyi eleştirmekte özgürdür anlamına gelmez. Eleştiri, yapıcı ve geliştirici olmanın yanı sıra, partinin ilkelerinden ve sosyalizmin temellerinden de ayrılmamak zorundadır. Parti içerisinde komitelerin, hücrelerin ve bireylerin yaptıkları hataları görüp uyarırmamak düşünölemeyeceğinden, Parti içi eleştiri olmak zorundadır. Fakat eleştiriden eleştiriye fark vardır. Partiyi geliştiren eleştiri vardır, parti saflarına küçük-burjuva anlayışları sokmaya çalışan ve partinin devrimci özünü bozmak isteyen eleştiri vardır. Birinci eleştiri biçimi, parti açısından ne kadar yararlı ve gerekli ise, ikincisi ise o kadar zararlı ve tehlikelidir. O halde, eleştiri, partinin program ve tüzüğüne uygun olmalı ve parti birliğini güçlendirme temelinde geliştirilmelidir.

Eleştirinin bir diğer önemli yanı da zamanlamasını doğru yapmaktır. Nerede ne söylemek gerektiğini iyi bilmelidir. Aksi halde, zamansız ve yersiz eleştiri yarardan çok zarar getirir. Lenin bu konuda şöyle demektedir: *"Eleştiri öne süren herhangi bir kimse, düşmanlarla çevrilmiş olan partinin durumunu göz önüne almalı ve partinin hatalarını Sovyetler ve parti çalışmasına doğrudan doğruya katılarak düzeltmeye çalışmalıdır."*^[68] Demek ki eleştirilerde, partiyi güç durumda bırakmamaya ve düşmanın eline silah vermemeye özen göstermek gerekmektedir. Elbetteki, bu, hiç eleştiri yapılmayacak anlamına gelmez, ancak eleştirinin zamanını ve uygun koşullarını iyi seçmek gerekir. Eğer koşullar gerekli kılıyorsa, eleştiriye uygun bir zamana ertelemelidir. İş olsun diye eleştiri yapılamaz. Unutulmamalıdır ki, eleştiriden amaç partiyi daha güçlü kılmaktır, onu zayıflatmak, düşman karşısında zor durumda bırakmak değil. Eleştiri devrimci bir davranıştır ve devrimci değışikliğı yaratmada kullanılır.

Özeleştiri, içerisine girilen hatayı giderme olayıdır. Proletarya partilerinin yaşamında önemli bir yer tutan ve gelişmenin itici gücü rolünü oynayan vazgeçilmez bir silahtır. Özeleştirinin devrimci bir parti açısından taşıdığı anlamı, Lenin şu şekilde ifade ediyor *"Bir siyasal partinin kendi yanlışları karşısındaki tutumu, bu partinin ciddi olup olmadığını, kendi sınıfına karşı ve emekçi yığınlara*

karşı görevlerini yerine gerçekten getirip getirmediğini saptayabilmemiz için en önemli ve en güvenilir ölçütlerden biridir. Yanılgısını içtenlikle kabul etmek, nedenlerini arayıp bulmak, bu yanılgıya yol açan koşulları tahlil etmek, yanılgıyı doğrultma yollarını dikkatle incelemek, işte, ciddi bir partinin belirtileri bunlardır.”^[69]

Parti için ifade edilen bu belirleme açık ki kadro için de geçerlidir. Bu kadronun da ciddiyeti, hatalarına karşı gösterdiği tavırda yatar. Kişi gerçekten halka, devrime ve partisine karşı kendisini sorumlu hissediyorsa, içtenlikle hatalarını gidermeye, bunların nedenlerini bulmaya çaba sarf edecektir. Kadro bir günahkar değildir, defalarca "af" dileyip yine aynı hatayı işleyen bir rahip de değildir. O, hatalarını farkedenden ve bunların üzerine kararlılıkla giderek düzeltilmesini bilen biridir. Ancak, öyleleri çıkmaktadır ki, günahlarının çokluğundan nefes bile alamaz duruma geldikleri halde, bir rahip gibi davranmaktan geri durmamakta ve tavırlarından vazgeçmemektedirler. Elbetteki bu, kadrolarda ortaya çıkan ciddi bir hastalıktır, kendi kendisini tedavi edememe olayıdır. Böyle bir "kadro" açık ki, hataları ve eksiklikleri karşısında güçsüz kalmış birisidir.

İnsanlar hata yapmaz diye bir kural yoktur, iş yapan kişi elbetteki ister istemez hatalara da düşecektir. Lenin'in de belirttiği gibi, *"akıllı adam, yanlış yapmayan adam değildir. Böylesi yoktur ve olamaz. Akıllı adam odur ki, pek ağır olmayan yanlışlar yapar ve onları kolayca ve çabuk düzeltir."* İşte, özeleştirici olayı da esas anlamını burada, yani hataların düzeltilmesinde bulur. Hatalar düzeltilmeksizin özeleştirisinin hiçbir anlamı olamaz. Bir kadro, güçlü bir konuma yükselmek ve devrimci görevlerini yerine getirmek istiyorsa, hatalarını partiye açmaktan ve bunların üzerine amansızca gitmekten çekinmemelidir. Bolşevik partisinin yıkılmazlığının nedenlerini ortaya koyarken Lenin bu gerçeği apaçık gözler önüne serer: *"Bugüne dek bütün devrimci partiler, kendilerini beğenmişlikleri, güçlerinin nerede olduğunu göremeyişleri ve eksikliklerini ortaya koymaktan korkmaları yüzünden yıkılıp gitmişlerdir. Ama biz yıkılmayacağız; çünkü, biz eksikliklerimizi ortaya koymaktan korkmuyoruz, ve onları, yenmeyi öğreneceğiz."*^[70] Evet, devrimci parti için geçerli olan bu gerçeklik onun kadroları için de aynı şekilde geçerlidir.

Kadrolar, eksikliklerini ortaya koymaktan korkmadıkları ve onları yenmeyi öğrendikleri zaman, gerçekten adına layık kadrolar haline gelebilecek ve yıkılmaz olacaklardır.

Özeleştir, salt örgütsel ya da kişisel değil, toplumsal alanda yaşanan olumsuzluklara karşı da hayata geçirilmelidir. Toplumsal alanda özeleştirin verilmesi, düşmandan kaynaklanan yabancılaşmaya, her türlü gerilik ve olumsuzluğa, küçük-burjuvazinin rotadan saptırdığı, revize ettiği yapıya karşı mücadeleyi ve bu olumsuzlukların toplumun bünyesinden devrimle sökülüp atılmasını gerektirir. Ancak bu şekilde örgütün ve kişilerin bünyesinde ortaya çıkan hastalıklar kökünden kurutulabilecek, gerçek anlamda özeleştir gerçekleştirilmiş olacaktır. Özeleştir konusu böylesine kapsamlı ele alınması gereken bir olaydır.

Madem ki, ülkemizde kişilik çok yönlü olumsuz etkilenmelerle yüz yüze ve bu nedenle de çarpık bir gelişmeye sahiptir, o halde, kişinin kendisini sürekli gözden geçirmesi, hatalarını dile getirmesi ve gidermeye çalışması, yani, sürekli bir özeleştir konumunda olması zorunludur. Eğer, ilkelikten, çarpıklıktan, yapaylıktan kurtulmak isteniyorsa, mutlaka bu gerçekleştirilmelidir. Bilinmelidir ki, kişinin öze karşı mücadelesi, gizli kalmış eksiklik ve zaaflarına karşı mücadelesi hayati önemde bir sorundur. Kolayca fark edilebilen hataların giderilmesi kolaydır. Örneğin; bir kişinin kitlelere karşı anlaşılır olmayan tavrı çok açıkça göze batır ve üzerine gidilir. Ama, devrimin görevlerini yerine getiremeyecek bir kişilik görülemezdir ve bu anlamda da çok büyük bir tehlike arz eder. Bu nedenle de özeleştir silahına dört elle sarılmalı, devrimi olanaklı kılma açısından gereken özelliklere ulaşmada bu silah ustaca kullanılmalıdır. Bu gerekliliğe rağmen görülmektedir ki, eleştiri genellikle dışa yönelik olarak yapılmakta ve kişilerin kendilerini kamufle etmeye çalıştıkları bir alan olarak değerlendirilmektedir. Oysa, birkaç kişinin burada-burada içine girdiği olumsuzluklar basit birer eleştiri konusudur. Bunlar, ya kendiliğinden ortadan kalkar veya bizzat kaldırılırlar. Önemli olan bu silahı öze yöneltmek, kendi hata ve eksikliklerinden arınmaya çalışmaktır. Devrime karşı sorumluluğun gereği budur.

İçerisinde bulunduğumuz ulusal ve toplumsal koşullardan dolayı, sürekli olarak bir eleştiri ve özeleştir içerisinde olmamız şarttır.

Açık ki, yalnız içinde bulunduğumuz dönemde değil, aynı zamanda, mücadelenin tüm gelişim seyri boyunca eleştiri ve özeleştirici konumunda olmak, tarihsel bir rol oynayacak olan o büyük kişiliğe ulaşmanın, bu anlamda da, partili bir militan haline gelmenin en belli başlı koşuludur. Çünkü, toplumsal ve örgütsel gerçekliğimiz o kadar geridir ki, bu geriliği giderebilmede eleştiri ve özeleştirici silahı dışında kullanabileceğimiz başka herhangi bir silahımız yoktur. O halde bu silah iyi bir biçimde ve yapıcı, onarıcı, düzeltici ve geliştirici özünden saptırılmadan sürekli kullanılmak durumundadır. Bu, yalnızca bir alanda değil, birçok alanda kullanılacak ve kullanılması da gereken bir silahtır. Bir militan, bu silahı tüm yönleriyle iyice kavramalı ve atışlarını hedefine sürekli isabet ettirebilmek için ustalaşmalıdır. O, bu silahı kullanmada ustalaştıkça, tedavisi başarıyla gerçekleşen hastalıkların sayısı da hızla artacak ve silah, böylelikle, kendisine düşen görevi yerine getirecektir. Eleştiri ve özeleştirici silahının önemi ve işlevi bu şekilde kavranmalı, militanlar bunu kendilerinin temel bir özelliği haline getirmelidirler.

PKK I. Konferansı konuşma tutanaklarından yararlanılmıştır.

7- Disiplin

Disiplin, her şeyden önce kurallara uygun çalışmadır. Lafta değil, özde kurallara uygun çalışma, parti ruhuna, onun teorisine ve siyasal çizgisine uygun, başarılı bir çalışmadır. Ve yine, başarılı çalışma da parti ruhuna yakışır bir çalışmadır. Demek ki, parti gerçekliğine yakışır, başarılı çalışmanın yolu her şeyden önce disiplini her alanda egemen kılmaktan geçmektedir. Disiplinli olmamak, parti gerçekliğini kavramamak demektir. Bu nedenle de disiplini kendi kişiliğine egemen kılmamış bir tip, partide ve toplumsal yaşamda geçerli bir tip olamaz.

Disiplin, şimdiye kadar saydığımız tüm özellikleri tamamlayan temel bir ögedir. O olmaksızın, ne demokratik-merkeziyetçiliğin, ne kolektivizmin ve ne de eleştiri-özeleştirinin işlerlik kazanması mümkün değildir. Diğer tüm özelliklere sahip bulunsa da, eğer bir

partide disiplin yoksa, bu özelliklerin hiçbirisi herhangi bir anlam taşımayacaktır. Aynı şekilde, bir kadro eğer partinin verdiği emirlere uymuyor, talimatları uygulamıyorsa, planlı-programlı bir çalışmayı hayata geçiremiyorsa, bir ayda yapılacak işi bir yılda yapıyorsa, toplantıları zamanında yapmayıp sürekli erteliyorsa, bütün faaliyetlerinde böylesine bir dağınıklığı sergiliyorsa, ya o örgüt, örgüt değildir, ya da kadro, gerçek anlamda bir kadro sıfatına layık değildir. Açık ki, böylesi bir "kadro" işe yaramaz biridir. Güçlü bir militan, aynı zamanda disiplinli militandır. Her şeyin adeta toz dumana boğulduğu Kürdistan'da hemen hiç kimsede doğru bir disiplin anlayışı gelişmemiştir. Bu nedenle de, herkesin "dediğim dediktir" anlayışında olduğu, herkesin kendi bildiği gibi davranmak istediği bu ortamda disiplin olayının geliştirilmesi hayati bir önem taşır. Varolan bu kargaşa ortamı ancak belli kurallarla bir düzene sokulabilir.

Disiplin, proletaryanın sınıfsal oluşumuna bağlı olarak ve onun ideolojik-politik konumundan dolayı en çok proletarya militanında gelişebilecek bir özelliktir. Proletarya, çalışma hayatında belli kurallar altında, olduğundan, disipline uymakta zorluk çekmez. Gerçek anlamda disiplin ancak proletaryada somutlaşır. Buna karşılık, disiplin, diğer sınıflarda, özellikle de küçük-burjuvazide fazla gelişmiş bir özellik değildir. Çünkü, küçük-burjuvazi, küçük mülkiyet şeklindeki üretiminde belli kurallar altında çalışmaz. İşinde söz sahibi bizzat kendisi olduğundan, başında herhangi bir kurallar sistemi ve otorite görmez. Bu nedenle de, bu sınıfta disiplin ancak belli bir düzeye kadar gelişebilir.

Proletarya gerçek kurtuluşunu nasıl ki, tamamen örgütlenmeye borçluysa, aynı şekilde, örgütlenmedeki başarısı da ancak örgüt disiplininin uygulanmasına bağlıdır. Hele Kürdistan gibi bir ülkede, bu özellik daha büyük bir anlam kazanır. Parçalanmışlık ve dağınık yapı, nasıl ki, bizde örgütlenmeyi hayati önemde kılıyorsa ve her şey örgütlenme temelinde hayat bulacaksa, örgütlenmenin başarılı olabilmesinin temelinde de disiplin olgusu yatmaktadır. Örgütlenme belli kurallar çerçevesindeki bir disipline dayanmazsa gerçeklik kazanamaz. Örgütün gereklerine göre işleyip işlememesi ise, onun çalışmalarının sonuçları üzerinde belirleyici olacaktır. Ekim Devrimi

sonrasında proletarya iktidarının ayakta kalmasının başarısını, Lenin, disiplin olgusuna bağlamakta ve böylece disiplinin örgüt yaşamındaki belirleyici rolünü çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır. *"Sanıyorum, -der Lenin- bugün, artık Bolşeviklerin, partimiz içerisinde en sert ve gerçek anlamda demir disiplini olmadan değil iki buçuk yıl, iki buçuk ay bile ihtidan tutamayacaktan herkesçe bilinmektedir."*⁽⁷¹⁾

Mücadelemizin daha da gelişip güçlenmesi açısından, geçmişte Hareketi zorlayan ve güç durumda bırakan ne kadar disiplinsizlik olayı ve anlayışı varsa, bunlara karşı amansız bir savaş içinde olmak zorunludur. Zaman zaman öylesine disiplinsizlik olayları ortaya çıkmaktadır ki, örneğin, bir merkez elemanı veya kadro, eline geçen talimatı doğru dürüst okumayıp bir kenara atabilmektedir. Yine, çoğu zaman, değer verilmiş olsa da talimatların nasıl hayata geçirileceği bilinmemekte, yer ve zaman iyi tayin edilememektedir. Elbette böyle bir kişi, ne kadar iyi niyetli olursa olsun, disiplinli bir militan olmadığı gibi, görevlerini başarıyla yerine getirebilecek bir tip de değildir. Bu anlamda, disiplin anlayışını kendi kişiliğine egemen kılmak, gerçek bir örgüt militanı kişiliğine ulaşmak demektir. Faaliyetlerini disiplinli bir tarzda yürütebilen kadro, parti içerisinde de en güçlü kadrodur. Birçok işi yerinde ve zamanında layıkıyla yerine getirebilecek ve bu anlamda da, düşmanın tüm çabalarını boşa çıkaracak güçtedir. Disiplinli olmak, devrimciliğin taçlandırılması olayıdır. Diğer özelliklere bu özelliği de katmayı başarabilen bir militan devrimciliğini tamamlamayı başarabilir.

Örgüt disiplini derken kastedilen, dogmatik bir disiplin değildir; söz konusu olan örgüt kurallarına uygun, gönüllü bir disiplindir. Proletarya partisinin disiplini gönüllü birliğe dayanır. Hiç kimse zorla partiye alınarak kurallara uyması istenmemiştir. Ama, kişi bir kez partiye katıldı mı, onun kurallarına uymayı da daha baştan kabul etmiş demektir. Çünkü, o parti saflarına gönüllü olarak gelmiştir ve partide uyulması zorunlu kurallar vardır. Parti saflarında uygulanan disiplin böyle bir espi temelinde geliştirilmektedir. Bu özelliğiyle de, proleter disiplin, zora dayanan yapmacık burjuva ve benzeri disiplinlerden temelden ayrılır.

Parti, gönüllü temellerde proleter unsurların bir birliği olmasına rağmen, bu örgüte proletarya dışındaki emekçi sınıflardan gelişler

de olur. Bunlar kendileriyle birlikte sınıf alışkanlıklarını da parti içerisine taşıyarak proletarya partisi içinde disiplinsizliğin kaynağını oluştururlar. Bu tür unsurlara karşı son derece uyanık davranılarak bunlar eğitilmek ve proletarya disiplini içinde eritmek zorundadır. Faaliyetlerin başarılı yürütülebilmesi için, disiplinin zedelenmesine asla izin verilmemelidir, disiplin ilkesi uygulanmaz ve partiye sızan küçük-burjuva unsurlar etkisizleştirilemezlerse, bir örgüt olarak partiden ziyade, ortaya bir tartışma kulübü çıkar ki, bu da parti görevlerinin gerçekleştirilmesinin önündeki en büyük engeldir. Çünkü, bu tür unsurlar ve eğilimler, parti kararlarına uyup uymamayı kişilerin iradesine bırakma eğilimindedirler ki, bu bir parti açısından son derece sakıncalı sonuçlar doğurma tehlikesini taşır.

Sadece aynı görüşte olunan kararlara uymak disiplin değildir. Disiplin, esas özüyle aynı görüşte olunmasa bile alınan kararlara uymada kendisini gösterir. Bir kişinin disipline ne derecede uyup uymadığını, kararların gereğini ne oranda yerine getirip getirmediğinin düğümlendiği nokta burasıdır. Aynı görüşte olunan kararlara uymak kolaydır. Zor fakat parti açısından önemli olan, aynı görüşte olunmayan kararlara uymaktır. Sorunun düğümlendiği nokta burasıdır. O halde disiplin, aynı görüşte olunsun veya olunmasın, hiçbir ayırım gözetilmeksizin parti veya partinin herhangi bir örgütü tarafından alınan kararlara en eksiksiz bir biçimde uymak ve gereklerini yerine getirmektir. Diğer bir deyişle, disiplin, kişi iradesinin örgüte, parti örgütlerinin merkeze, azınlığın çoğunluğa tabi kılınmasıdır. Bu anlamda da kişiler veya parti örgütleri kendilerini parti çoğunluğundan soyutlayamaz ve kendi başlarına hareket edemezler. Parti örgütünün işlerliğini sağlayan çeşitli işleyiş kuralları vardır. Bunlar da parti tüzüklerinde açıkça dile getirilirler. Militanlar bu kurallara göre kendilerine ve faaliyetlerine yön vermelidirler. Ancak o zaman, gerçekten işe yarar ve disiplinli militanlar haline gelerek görevlerini başarıyla yürütebilirler.

Militanların disipline uymaları kadar, parti örgütünün disiplini sağlayabilmesi de önem taşır. Yukarıda, bu disiplinin gönüllü bir disiplin olduğunu belirtmiştik. Bunun yanı sıra, proletarya partisinin disiplininin dayandığı ve onun korunmasını, güçlenmesini sağlayan temel özellikler de bulunmaktadır. Lenin, bunları şöyle açıklamaktadır:

"Proletaryanın devrimci partisinin disiplini nasıl korunmaktadır? Nasıl denetlenmektedir? Nasıl güçlendirilmektedir? Önce proletarya öncüsünün sınıf bilinciyle ve onun kendisini devrime adanmasıyla, onun sağlamlığı, özverisi ve kahramanlığı ile, ikincisi; çalışan insanların en geniş yığınlarıyla, başta proletarya ile, ama aynı zamanda çalışan insanların proleter olmayan yığınları ile belirli ölçüde bağ kurma, en yakın ilişkiler sürdürme ve eğer dilerseniz onların içinde erime yeteneğiyle, üçüncüsü; bu öncü tarafından uygulanan siyasal önderliğin doğruluğuyla. geniş yığınların doğru olduklarını kendi öz deneyimleriyle görmeleri kaydıyla, siyasal strateji ve taktiklerinin doğruluğuyla. Bu koşullar olmaksızın, görevi burjuvaziyi devirmek ve toplumun tümünü değiştirmek olan gerçekten ileri sınıfın partisi olma yeteneğindeki bir partide disiplin sağlanamaz. Bu koşullar olmaksızın disiplini yerleştirmek için yapılan bütün girişimler kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğrar ve laf ebeliği ve şeytanlıkla sonuçlanır."^[72] Elbetteki, parti için belirlenen bu koşullar aynı şekilde bir militan için de geçerlidir. Bu koşulları kavramamış ve onları kendisinin temel bir özelliği haline getirmemiş bir kadronun disiplini uyması, onu egemen kılması beklenemez.

Lenin, milyonları tek bir karar doğrultusunda seferber eden bir ordudaki disiplini parti için de örnek gösterir. Örneğin, Türk ordusu köleci bir disiplinle ayakta tutuluyor. Her ne kadar temelinde zor uygulaması da olsa, bu disiplin ile ordu harekete geçiriliyor, yaşatılıyor. Elbetteki, bizim disiplin anlayışımız böyle zora dayalı bir disiplin değildir, ama biçim olarak bir tek hareketle saflardaki tüm insanları harekete geçiren, yönlendiren bir disipline parti saflarında da ihtiyaç vardır. Yarım milyonu aşan burjuva bir ordu, bu disiplinle ayakta tutulabiliyorsa, bizim devrimci disiplinle, yani, gönüllülük, bilinç ve fedakarlık temelinde şekillenen disiplinimizle çok şey başaracağımız açık değil midir? Bugün parti, az sayıda insanı seferber ediyor da olsa, yarın aynı disiplin altında milyonları harekete geçirecektir. Ama, bugün sınıfın azınlığını harekete geçiremeyen, disiplin altına alamayan bir parti, yarın o kadar kabarık bir kitleyi hiç mi hiç denetim altına alamaz ve yönlendiremez. Örgütlenme aynı zamanda disiplin demektir. Gerçek anlamda bir örgütün, mutlaka, kendi işlerliğini sağlayan ve üyelerini belli esaslar

çerçevesinde faaliyete sokan bir dizi kurala ihtiyacı vardır. Bu olmaksızın üyelerinin birliğini, örgüt birliğini sağlayamaz. Oysa, örgütlenme, bir anlamda da eylem birliğidir. Disiplin ise, bu birliğin en sağlam biçimde pekişmesini sağlayan önemli bir öğedir. Lenin, bu konudaki görüşlerini kısa, öz, fakat son derece değerli şu sözleriyle belirtiyor *"Disiplinin önemine ve işçi partisinde disiplin kavramına ilişkin görüşlerimizi sık sık ana çizgileriyle belirttik. Eylem birliği, tartışma ve eleştiri özgürlüğü-bizim tanımlamamız böyledir. Ancak böyle bir disiplin, en ilerici sınıfın demokratik partisine yakışır. İşçi sınıfının gücü örgüttür. Yığınların örgütü olmazsa proletarya hiçtir. Örgütlenmiş proletarya her şeydir. Örgütlenme eylem birliğidir. Pratik eylemin birliğidir. Ama elbette tüm eylemler ve her türlü işlev yalnız ileriye götürüldüğü ve geri itilmediği için, proletaryayı ideolojik bakımdan birbirine perçinlediği, onu yücelttiği ve aşağı düşürmediği için, bozmadığı, zayıflatmadığı için ve yalnız bu ölçüde değer taşır."*^[73]

Sonuç olarak diyebiliriz ki, parti içerisinde diğer tüm kuralların en iyi bir biçimde işletilebilmesi için, disiplin vazgeçilmez bir özelliktir. Ve kim olursa olsun, *"proletarya partisinin demir disiplini (özellikle diktatörlüğü döneminde) en ufak bir şekilde zayıflatan, gerçekte proletaryaya karşı burjuvaziye yardım etmektedir."*^[74]

8- Parti İçinde Proletarya Dışı Sınıfların Etkilerine Karşı Mücadele

Bir partinin sağlıklı işleyebilmesi için, demokratik-merkeziyetçilik ilkesi temelinde kurulması, çalışmalarında kolektivizmi ve inisiyatif birleştirmesi, partinin daha sağlıklı bir bünyeye sahip olması amacıyla eleştiri ve özeleştiri silahını çalıştırması ve tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için de demirden bir disiplin oluşturması zorunludur.

Bu özellikleri tek tek incelediğimizde, parti için önemlerini ve işlevlerini açıklamaya çalıştık. Leninist bir partiyi bunlarsız düşünmek mümkün değildir. Ancak tüm bu özellikleri en iyi bir biçimde birleştirebilen bir parti, gerçek anlamıyla proletaryanın öncü ve örgütlü

müfrezesi olabilir. Örgütlenmiş bir partide aynı zamanda bir otorite olayından da söz etmek gerekir. Bu özelliklerin birleştirilmesi örgütlenme demekse, örgütlenme de otorite demektir. Çünkü, üyeler kendi iradelerini, partinin genel çıkarlarına tabi kılmak zorundadırlar -ki, bu da bir otorite tanıma, otoritenin kurulması olayıdır. Hiç koşulsuz, üyeler bu otoriteye uymak zorundadırlar. Ve onu zayıflatan, güçsüz kılan davranışlardan özellikle kaçınmalıdırlar.

Fakat, proletarya partisine yalnızca işçiler arasından üyeler gelmez. Değil parti, proletaryanın kendisi de diğer emekçi sınıflardan Çin Seddi'yle ayrılmış değildir. Diğer emekçi sınıflar proletaryayı çepeçevre sarmışlardır. Lenin'in dediği gibi, o, küçük üreticiler denizinde bir adacık gibidir. Her gün, her saat onların baskısı altındadır. *"Meta üreticileri proletaryayı küçük-burjuva öğelerle dört bir yandan çevirir, bunlarla proletaryanın içine sızar, bunlarla proletaryayı baştan çıkarır, proletarya içinde küçük-burjuva karakterizlik, bölücülük, bireycilik ve gayretten korkuya dönüşü sürekli olarak canlandırır."*^[75] İşte bu durum kendisini proletaryanın örgütü içine de yansıtır. Proletaryanın bünyesine küçük-burjuva sızmalar olur ve bunlar parti içerisindeki her türlü olumsuzluğun kaynağını oluştururlar. Proletarya partisi üzerinde ve içinde baskısını hissettiren bu küçük-burjuva etkilere geçmeden önce, bu sınıfın karakter ve ruh haliyle ilgili bazı belirlemeler yapmak gerekmektedir.

Marksist-Leninist ustalar, proletaryanın sınıf mücadelesi sorununu, onun örgütünün nasıl olması gerektiğini incelerken, özellikle küçük-burjuvazi üzerinde durur ve proletaryanın dikkatini bu sınıf üzerine çekerler.

Marx ve Engels'in, küçük-burjuvazinin nasıl bir sınıf olduğuna ilişkin ünlü incelemeleri vardır. Bu iki usta, özellikle burjuva demokratik devrim sırasında ve sonrasında küçük-burjuvazinin devrim karşısındaki tutumunu çok detaylı olarak dile getirmiş ve onun eylemdeki ruh halini ortaya koymuşlardır. Yine, Lenin, küçük-burjuvazinin örgüt konusundaki tavrını çok çeşitli eserlerinde incelemiş ve proletaryanın örgüt anlayışını ortaya koyarken küçük-burjuvazinin örgütlenememe ve örgütsüz kalma eğilimini dahice sergilemiştir.

Küçük-burjuvazi devamlı dağılma ve bölünme halindeki bir sınıftır. Onun üzerinde, üstte büyük burjuvazinin, altta ise proletaryanın

sürekli baskıları mevcuttur. Kapitalizm merkezileştikçe, sosyal, ekonomik ve benzeri bunalımlar derinleştikçe o iflas eder. Dükkanını, tarlasını, memuriyetini yitirir. Küçük-burjuvazinin ekonomik alandaki bu istikrarsızlığı onun eylemine de yansır; çabuk kızar, sert ve kısa çıkışlarda bulunur, bu şekilde kendi iflasını önlemek ister. İşte, onun iflas karşısındaki bu tutumu ideolojik ifadesini anarşizmde bulur. Ciddi, uzun vadeli program ve örgütlenmelerden değil, ani çıkışlardan, darbelerden yanadır. O, sinirlenir, eleştirir, yıkmak ister ama yerine yenisini koyamaz.

Küçük-burjuvazi, her ne kadar kendisinin yıkımına yol açan büyük burjuvaziye zaman zaman tepki duyup, karşı çıkma eğilimi gösterse de ona karşı sonuç alıcı bir mücadele de geliştiremez. Çünkü, ona her zaman muhtaçtır ve küçük mülkünü yaşatabilmek için büyük kredinin varlığı gereklidir. Bu nedenle, büyük burjuvaziyle ciddi bir kavgaya tutuşmak istemez, işi reformlarla halletmek ister. Daima barışçı mücadeleden yanadır. Silahlı mücadeleyi, keskin sınıf savaşımını yadsır. Orta yolcudur, burjuvazi ile proletarya arasında yalpalalar durur, ne orada ne diğer yerde kendisine kalıcı bir yer edinemez. Burjuvaziye bakar ki o, gelişmesi önünde engeldir, proletaryaya bakar ki, o da, sert bir sınıf mücadelesinden yanadır. Ve kuracağı düzende kendisinin fazla gelişme şansı yoktur; bu durum küçük-burjuvaziyi "iki cami arasında beynamaz" denilen şaşkın konuma sokar. Sınıf mücadelesi gelişip, sokaklar cenk meydanına dönüştü mü, dükkanını kapatmak zorunda kalır, çünkü rahat yaşamı, düzeni bozulmaktadır. Bundan dolayı, "sivriliğe" karşıdır, proletaryayı "anarşist" olmakla suçlar, sağa-sola nasihat verir.

Onun bu özellikleri ruh halini de şekillendirir. Sağlam bir morale sahip değildir, morali sürekli bozuktur. Çünkü, sosyal, ekonomik ve siyasal dalgalanmalar onun küçük mülküne ve kariyerine, küçük mülkü ve kariyerindeki dalgalanmalar ise moraline yansır. İnancını ve bağlılığını uzun süre koruyamaz. Daima hayalcidir, gerçeklerin ona bir türlü vermediğini, o, hayalinde arar ve orada bulmaya çalışır. Gerçeklerle yüz yüze gelmek istemez. Geldiğinde ise, çarpılmışa döner, feryadı figan eder. Çabuk ajite olur, bir bakar ki proletarya birkaç eylem koydu, başarı kazandı, o, hemen proletaryanın saflarına dalar. Proletaryanın işleri iyi gittiği müddetçe, o, proletaryadan

yanadır ve hatta öyle ki, davaya proletaryadan daha çok bağlı olduğunu iddia eder. Mitinglerde konuşur, keskin sloganlar atar, kitlelere önderlik eder, proletaryayı savaşa çağırır ve üzerine toz kondurtmaz. Ama bir de proletarya yenilgiler almaya başladı mı, eskinin legal, barışçıl ortamı yok oldu mu, işte o zaman her şey tersyüz olur, küçük-burjuvazi için her şey biter.

Hemen, köşeyi dönmenin yol ve yöntemlerini arar, adeta oksijeni tükenmiş havadaymış gibi debelenmeye, boğulmaya başlar. Ard arda alınan yenilgiler, darbeler onun inancını zayıflatır, cesaretini kırar, moralini bozar. Çünkü, işler eskisi gibi değildir, barışçıl mücadele koşulları yoktur, mitingler, söylevler yapmak mümkün değildir, zorluklar ve ölüm gelip kapıya dayanmıştır. İşte, o, dünyanın nasıl bir dünya olduğunu o zaman anlar ve "ben ne yaptım?", "nasıl oldu da bu işe bulaştım?" diye saçını-başını yormaya, proletaryaya küfretmeye başlar. Hatta daha da ileri giderek burjuvazi saflarında yer alır, proletaryaya karşı savaş açar ve "sen beni de yakacaksın" diye yeri göğü inletmeye başlar.

Küçük-burjuvazinin yaşamı ve ruhundaki bütün bu özellikler, değişik biçimlerde de olsa, etkisini, saflarına sızdığı proletarya partisi içinde de gösterir. Bunu, zengin tecrübelerle dolu Rus Bolşeviklerinin mücadele deneyimleri temelinde, çok kısa ve genel hatlarıyla ele alıp inceleyelim ve küçük-burjuvazinin proletarya partisi içinde neler yapmak istediğine değinelim.

Lenin, Rusya'da kitlelerin taleplerine cevap verebilecek, proletaryanın sınıf savaşımını her şart ve dönemde güçlü bir şekilde yönetecek profesyonel bir partinin yaratılması mücadelesini devrimci görevlerin başına koyar ve böyle bir örgüt yaratmak için yoğun faaliyetler yürütür. Böyle bir örgüt yaratmada karşısına dikilen engellerden biri de küçük-burjuvazidir. Bu sınırın temsilcileri, ne pahasına olursa olsun, proletaryanın devrimci örgütünün yaratılmasına engel olmak isterler. Önceleri, "eleştiri özgürlüğü" sloganı etrafında ve "ekonomizm" anlayışı doğrultusunda çeşitli akımlar gelişir ve bunlar, Marksizmi devrimci özünden boşaltmayı, işçi sınıfının bilimsel hareketi içerisinde oportünizmi geliştirmeyi amaçlarlar. İşçi sınıfına yanlış yol ve yöntemler gösterirler. Özellikle, en tehlikeli bir eğilim olarak şekillenen "ekonomizm", işçi sınıfına,

politik mücadeleyle uğraşmamasını, bu anlamda da politik örgütler kurmamasını, sadece iktisadi mücadeleyle uğraşıp liberal burjuvazinin arkasından gitmesini örgütler. Kendiliğindenciliği, kitle kuyrukçuluğunu, dar ve amatör çalışmayı göklere çıkarır, denenmiş önderlerce yönetilen, disiplinli ve gizli çalışan profesyonel bir örgütün gerekliliğini yadsır. Lenin; bu küçük-burjuva akımının proletaryanın mücadelesi açısından ne denli tehlikeli olduğuna dikkat çeker ve "Ne Yapmalı?"da "Ekonomizm"in muazzam bir eleştirisini yaparak yenilgiye uğratır. Bu eleştiriler temelinde, örgüt konusundaki dahice görüşlerini ortaya koyar.

Ancak bu teorik belirlemelerle Lenin'in profesyonel bir örgüt yaratma yolundaki uğraşı bitmemiştir. O, düşüncede ortaya koyduğu görüşlerini pratikte de gerçekleştirme çabasına girer. O dönemde toplanan RSDİP 2. Kongresi, Lenin'in, profesyoneller örgütü ilkelerini, onun pratik temellerini geliştirmesi ve bunu tüm partiye egemen kılması açısından önemli bir platformdur. Bilindiği gibi, bu kongre çeşitli konuları tartışır, ama bunlardan en önemlisi, devrimci bir partinin nasıl olması gerektiğidir. İşte bu noktada parti içindeki küçük-burjuva eğilim rolünü etkin bir şekilde oynamaya başlar. Bir yandan Lenin'in önderliğinde gerçek bir profesyonel devrimciler örgütü yaratmak isteyen proleter eğilim, diğer yanda ise, Martov'un önderliğinde laçka, disiplin ve otoriteden uzak bir amatörler örgütü yaratmak isteyen küçük-burjuva eğilim yoğun bir mücadeleye tutuşurlar. Her ne kadar tartışmaların üzerinde yoğunlaştığı nokta, tüzüğün birinci maddesi ise de, gerçekte tartışılan, üzerinde mücadele edilen, örgüt anlayışıdır. Lenin, tek bir merkezden yönetilen, sağlam bir disipline sahip, karar ve eylemde irade birliğini gerçekleştirmiş, profesyonel devrimcilerden oluşan bir parti örgütünü ileri sürer ve savunur. Martov ve şürekası ise, bunun tam tersine, merkezîyetçilik ilkesinin rafa kaldırıldığı, disiplin ve otoriteden uzak, karar ve eylem birliğini içermeyen, her isteyenin girebileceği bir amatörler örgütünü ileri sürer ve savunur. Lenin, burada parti içinde küçük-burjuva ögenin, aydının örgüt ve mücadele konusundaki tutumunu net bir şekilde ortaya koyar. Aydınların sınıf karakterleri gereği, otorite ve disiplinden uzak olduklarını; örgütlenmeyi değil, örgüt-süzlüğü savunduklarını; oysa, proletaryanın örgütten başka bir

kurtuluş silahının olmadığını belirtir ve şöyle der *"Proletarya örgütten ve disiplinden korkmaz... Proletarya, örgüt denetiminde çalışmamak için örgüte girmek istemeyen değerli profesör ve öğrencileri parti üyesi sayma tasası çekmez... Örgüt ve disiplin ruhuyla kendi kendini eğitmeyi gerekseyen proletarya değil, partimizdeki bazı aydınlardır."* [76]

Küçük-burjuvazi Kongre'de ağır bir yenilgiye uğrar, ancak proletarya çizgisine karşı mücadelesinden vazgeçmez. Partinin en yüce otoritesi olan Kongre'nin kararlarını çiğner, partiyi kongre dışından çeşitli oyunlarla ele geçirmeye çalışır. Çoğunluğun aldığı kararlara boyun eğmez, "demokrasi" ve "özgürlük" ister. Onların istediği demokrasi, partiyi her türlü düşmanca sızmaya ve saldırıya açık hale getirecek, onu zayıflatacak bir demokrasidir. Özgürlük dedikleri ise, parti içinde herkesin her istediğini yapma özgürlüğüdür. Onlar, disiplini bir boyunduruk aracı olarak görürler ve partiyi büyük bir fabrikaya benzetip, çarkın dişlisi olamayacaklarını ve bunda direneceklerini ilan ederler. *"...Kendisini yığın örgütünün ve yığın disiplinin üstünde 'seçkin kişi' sayan burjuva aydının ruh hali burada en açık biçimiyle ortaya çıkıyor... Aydın bireyciliğine tüm proleter örgütü ve disiplini toprak köleliği rejimi gibi görünmektedir."* [77] Görüldüğü gibi, küçük-burjuva ögeler, temel olarak demokratik merkezîyetçiliğe, parti otoritesi ve disiplinine, azınlığın çoğunluğun iradesine boyun eğmesine ve parti kararlarının uygulanmasına karşı çıkmakta, partiyi bu noktadan vurmaya çalışmaktadırlar. Ve üstelik yetenekli bir sınıf olan Rus küçük-burjuvazisi bütün bu anlayışlarını teori seviyesine çıkarmakta güçlük de çekmemiştir.

Küçük-burjuva öge, sadece örgüt konusunda mı proletaryaya baskıda bulunur, onu etkilemeye çalışır? Elbetteki hayır. O, aynı zamanda, ideolojik, politik, stratejik ve taktiksel konularda da proletarya partisinin anlayışını bulandırmaya gayret sarf eder. Rusya'da burjuva demokratik devrimin gündemde bulunduğu ve proletarya partisinin taktik çıkarlarını belirleme göreviyle karşı karşıya olduğu bir dönemde, Lenin, proletaryanın devrimci taktiğini çizerken; parti içerisindeki küçük-burjuva kesim ise, devrimde işçi sınıfının önderliğini reddeden, onu, liberal burjuvazinin kuyruğuna takan bir taktik belirleyerek bunu partiye egemen kılmaya çalışır.

Amaçları, sınıf mücadelesini rayından saptırmak, proletarya partisini ömrü boyunca muhalefette bırakmaktır.

Devrimci mücadelenin daha da sertleştiği ve giderek ard arda darbelerin alındığı, legal çalışma ve örgütlenme imkanlarının büyük oranda ortadan kalktığı, parti üzerinde otokrasinin baskılarının yoğunlaştığı Rusya'daki o yaman yıllarda, parti içindeki küçük-burjuva öğeler daha da soysuzlaşarak, çürümüşlüğü, yozluğun batağına yuvarlanırlar. Devrim davasına ihanet ederler. Onların bu durumu Bolşevik Partisi Tarihi'nde şöyle dile getiriliyor *"1905 Devrimi'nin yenilgisi 'devrimin yol arkadaşları' arasında çözülme ve yozlaşmayı da yanında getirdi. Aydınlar arasında düş kırıklığı ve manevi çöküş özellikle derinleşti. Devrimin coşkun bir yükseliş gösterdiği sıralarda, burjuva çevrelerden gelip devrim saflarına katılan 'yol arkadaşları', gericiliğin at oynattığı günlerde partiden uzaklaştılar. Bunlardan bir kısmı, açıktan açığa devrim düşmanı olanların safına geçti. Bir kısmı da işçisi sınıfının ayakta kalabilmiş legal derneklerine yerleşerek, proletaryayı devrim yolundan saptırma, proletaryanın devrimci partisini gözden düşürme yolunda çaba harcamaya başladılar. Bir zamanlar devrime katılmış olan bu 'yol arkadaşları' devrimden ayrılıp uzaklaşırken, gericilerin gözüne girme yolunu aramaya koyuldular."*^[78]

Bu küçük-burjuva öğelerin bazıları yollarını o kadar şaşırır, o kadar korkuya kapılıp teslimiyete kayarlar ki, işi marksist felsefeyi eleştirmeye, marksist bir parti içinde din ideolojisini yaymaya, halkı sadece Allahın kurtarabileceğini savunmaya kadar götürürler. "Manevi çöküş ve inançsızlık, kendilerini marksist sayan, ama hiçbir zaman Marksist mevzilerde kesinlikle yer almamış bulunan bir kısım parti aydınlarına da bulaştı. Bunlar arasında Bogdanov, Bazarov, Lunaçarski (1905 yılında Bolşeviklere katılmışlardı), Yüşkeviç ve Valentinov (Menşevikler) gibi yazarlar vardı. Bunlar aynı zamanda Marksist teorinin felsefi temellerine, yani diyalektik materyalizme karşı, Marksizmin bilimsel ve tarihsel temellerine, yani tarihsel materyalizme karşı bir 'eleştiri' yürütüyorlardı. Bu eleştirinin, alışılmış biçimlerde yapılagelenlerden ayırımı, açıkça ve dürüstçe değil, Marksizmin temellerini 'savunma' bayrağı altında, üstü örtülü ve iki yüzlüce yapılmasındaydı. Bunlar, Marksist ol-

dukalarını ileri sürüyorlar, ama Marksizmi bazı temel ilkelerinden uzaklaştırarak, 'reformdan' geçirmek istiyorlardı. Gerçekte bunlar Marksizme düşmandılar. Çünkü, Marksizme düşman olduklarını sözde ikiyüzlüce yadsıdıkları halde, kendilerine ikiyüzlüce Marksist demeyi sürdürdükleri halde, Marksizmin teorik temellerini sarsıp yıkmaya çalışıyorlardı. Bu derece ikiyüzlülükle yürütülen eleştirinin tehlikesi, saf parti işçilerini aldatma amacına yöneltilmiş olmasında, saf işçileri doğru yoldan saptırma hünerine sahip olmasındaydı. Marksist teorinin temellerini sarsıp yıkmayı hedef alan bu eleştirinin ikiyüzlülük derecesi ne kadar arttıysa, parti için taşıdığı tehlike de o ölçüde büyük oldu. Çünkü, bu eleştiri, ikiyüzlülüğü ölçüsünde partiye karşı, devrime karşı gerici güçlerin açmış olduğu genel seferberlikle kaynaşıyordu. Marksizmden ayrılıp uzaklaşmış olan bazı aydınlar yeni bir din kurmanın zorunlu olduğunu vaaz edecek kadar ileri gittiler.”^[79]

Bu "tanrı kurucular", proletarya partisi içinde, küçük-burjuva ideolojik sapıtmanın en bariz örneğidir. Lenin, bu sapıtmaların, partiye ve işçi sınıfına zarar vermesini engellemek ve parti üzerinde burjuva düşünce ve felsefesinin etkilerini ortadan kaldırmak için o ünlü "Materyalizm ve Ampirio-Kritisizm" adlı eserini yazar. Ancak, küçük-burjuvazinin saldırıları yeni maskeler altında sürdürülmeye devam eder. Parti içinde yeni hizipler ve gruplar boy verir. Likidatörler ve Otvovistier bunlardan sadece iki tanesidir. Bütün bu gruplar, devrimci partinin açık veya gizli düşmanlığını yaparlar, partiyi tasfiye etmek ve doğru taktiklerini çarpıtmak amacını güderler. "Menşevikler, devrimin yeni bir yükselişi olanağına inanmayarak panik içinde geri çekiliyorlar, parti programının devrimci isteklerinden ve partinin devrimci sloganlarından utanç verici bir biçimde vazgeçiyorlar ve proletaryanın devrimci, gizli partisini dağıtmak, ortadan kaldırıp yok etmek istiyorlardı.”^[80] Proletarya çizgisine düşman bu küçük-burjuva gruplar, düşmanca faaliyetlerini, kendi aralarında bloklar oluşturarak proletarya eğilimini boğma çabasına kadar yükseltirler.

Özellikle, partinin büyük baskılara maruz kaldığı, gericiliğin hükmünü katmerli bir şekilde icra ettiği bu yaman yıllarda, parti içindeki küçük-burjuvazinin nasıl bir rol oynadığı, nasıl bir karaktere

büründüğü açığa çıkmış bulunmaktadır. O bilhassa böyle dönemlerde, partiyi tasfiye etmek ister, sadece ideolojik-felsefi alanda değil, örgütsel alanda da düşmanla uzlaşıcılığı savunur, proletaryayı uysal olmaya çağırır. Morali bozulur ve inancını yitirir, proletaryanın ufkunu karartmaya çalışır, onun mücadeleyi daha güçlü ve sağlıklı esaslar üzerinde geliştirmesini sabote eder, örgütü ele geçirmek için çeşitli dolaplar çevirir. İdeolojide, felsefede, örgütte ve ahlakta, kısacası, hayatın her alanında büyük bir çöküntü içerisine girer. Lenin, özellikle bu yıllarda, partinin devrimci ideolojisini, felsefesini, politikasını ve örgütsel varlığını korumak, parti üzerindeki her türlü proletarya dışı sınıf etkilerini ortadan kaldırmak için yoğun bir mücadele yürütür. Partiyi her alanda daha da proleterleştirerek, güçlendirerek ön plana alır. Küçük-burjuvazinin gerçek yüzünü amaç ve hedeflerini teşhir eder ve parti saflarını bunlardan önemli oranda arındırır. Ama, Elbetteki, küçük-burjuvazinin ve genel olarak da proletarya dışı sınıfların parti üzerindeki etkileri bütünüyle ortadan kaldırılamaz. Burjuva düzeni yaşadıkça bu mümkün değildir. Hatta sosyalizmin zaferinden sonra da, eski düzenin kalıntıları parti üzerinde etkilerini gösterirler.

Bilinmektedir ki, devrim sırasında ve sonrasında, küçük-burjuva etkileri bu sefer de kendilerini daha değişik biçimlerde gösterirler. Sosyalist devrimin olabileceğine, sosyalizmin inşa edilebileceğine inanmazlar. Devrimin yapılacağı günü ihbar eder, proletaryayı sosyalist devrimi yapmaktan alıkoymaya çalışır ve onun geleceğe olan inancını karartmak isterler. Troçki'ler, Radek'ler, Kamenev'ler, Zinovyev'ler, Zasuliç'ler bu zincirin halkalarıdır. Bunlar işi, partiyi içten komplolarla yıkmaya kadar götürürler, emperyalist burjuvazinin parti içindeki ajanları konumuna düşerler. Diğer taraftan, "sol komünistler", "demokratik merkezîyetçiler" vs ortaya çıkarlar. Bütün bunlar, atılması gereken önemli adımları engellemeye çalışan, örgüt birliğini ve bütünlüğünü tehdit eden, proletaryaya yanlış yol ve yöntemler gösteren ve gıdasını parti içindeki küçük-burjuvaziden alan anlayışlardır. Yani parti içindeki proleter-dışı sınıf etkilenmelerinin en somut ve formülleşmiş ifadeleridirler.

Vurguladığımız gibi, bu etkiler, sadece, proletarya partisinin eskiyi yıkarken üzerinde hissettiği baskılar değildir. Proletarya partisi yeniyi, yani sosyalizmi inşa ederken de bu etkilerin baskısı

altında kalır. Lenin, bu noktaya dikkatleri çekerek şunları belirtir. *"Sınıfları ortadan kaldırmak, yalnızca büyük toprak sahiplerini ve kapitalistleri kovmak değildir. Bizde bu nispeten kolay oldu. Sınıfları ortadan kaldırmak demek, kovulamayacak, ağızları kapatılamayacak olan küçük meta üreticilerini de yok etmek demektir. Bunlarla bir anlaşmaya girmek gereklidir. Bu kişiler yeniden yaratılabilir, yeniden yaratılmalı, yeniden eğitilmelidir. Fakat bu iş uzun, tedirici ve dikkatli, örgütlü çalışma ile olacak."*^[81]

Bütün bu belirtilenlerden çıkarılacak sonuç şudur: Proletaryanın devrimci partisi üzerinde ve içinde proletarya dışı sınıfların baskıları bulunmakta ve onu çeşitli biçimlerde etkilemektedir. Proletaryanın devrimci partisi için en büyük tehlike, bu etkiler içinde boğulması, tasfiye olmasıdır. Başta Lenin olmak üzere, Bolşevikler, proletaryanın bu konuda uyanık olması gerektiğini belirtmiş, partinin, proletarya-dışı sınıfların bakış açıları, alışkanlık ve özelliklerinin etkisi altında kalıp erimemesi için yoğun mücadele yürütmüşlerdir. Eğer bu mücadele olmasaydı, Bolşevik partisi gerçek bir sınıf partisi durumuna gelemeyecek ve tarihi görevlerini başaramayacaktı.

Hiç şüphesiz ki, bizim ülkemizde de devrimci partimiz üzerinde ve içerisinde, proleter-dışı sınıfların çeşitli baskıları mevcuttur. Bu baskı ve etkiler kendilerini daha değişik biçim ve tonlarda hissettirmektedir.

Ülkemiz sömürge ve yan-feodal bir ülkedir. Mevcut sınıflar yabancı kapitalizm temelinde şekillenmişlerdir. Yeni, eskinin yıkılması temelinde inşa edilmediği için, eski, varlığını yaşatmakta, toplumsal yapının her alanında yeniyi sarmaş-dolaş hükmünü icra etmektedir. Burjuva öğelerle feodal kurumlar ve hatta kölecilik kalıntıları birbirleriyle iç içe geçmiş, birbirlerini etkilemiş durumdadırlar. Sınıfsal değişim ve gelişmeler milli ve radikal tarzda olmadılarından oldukça cılızdır. Ülkemizde güçlü bir sanayi proletaryası yoktur. Proletaryamız nicel ve nitel olarak cılızdır. Kendi arasında, sanayide veya tarımda çalışanlar, mevsimlik olanlar şeklinde çeşitli bölümlere ayrılmıştır. Her geçen gün proletaryanın saflarına köylülükten ve kent küçük-burjuvazisinden gelenler olmaktadır ve üstelik proletaryamız maddi ve manevi olarak kırdan tamamen

kopmuş da değildir. Bu anlamda da üzerinde diğer sınıf ve tabakaların baskıları daha da ağır biçimde etkisini sürdürmektedir. Feodal ilişki, anlayış ve değer yargıları bünyesinde önemli oranda barınmaktadır. Dinin uyuşturucu etkisi altında olduğu gibi, asimilasyon politikası da üzerinde önemli tahribatlar yaratmıştır. Açık ki, bir ülkede proletarya ne kadar zayıfsa, diğer sınıfların baskı ve etkileri de üzerinde o derece güçlü olacaktır.

Diğer sınıf ve tabakaların şekillenmesi de bundan farklı değildir. Özellikle küçük-burjuvazinin nasıl şekillendiği, hangi temeller üzerinde oluştuğu, diğer yazılarımızda yeterli bir şekilde açıldığı kavuşturulmuştur. O, milli bir kapitalizm temelinde şekillenmiş bir sınıf değildir. Türk sömürgeci kapitalizmine ve feodallere bağımlık temelinde oluşmuştur ve üzerinde bu güçlerin yoğun etkileri mevcuttur. Bu etkiler yaşamın her alanında; ideolojide, politikada, örgütlenmede, eylemde ve ahlakta kendisini göstermektedir.

İdeolojik alanda Kemalizmin ve diğer gerici düşüncelerin yoğun etkisi altındadır. Bu bağımlılık, örgütsel ve eylemsel alana da yansımıştır ve bu nedenle bizdeki küçük-burjuvazinin olumsuzlukları daha da ağır ve katmerlidir. Düşünce üretmez, sömürgeciliğe ve yerel gericiliğe karşı güçlü tepkiler gösteremez. Türkleşmeye uğrayan ve bunun tahribatına en çok maruz kalan toplum kesimidir. Taşıdığı ruh yurtseverlik değil, ulusal inkarcılık ve kozmopolitizmdir. Kendi yoz çıkarları için, dükkanı ve memuriyeti için çabalar, didinir ama yüce amaçlar için en küçük bir çaba göstermez. Korku iliklerine kadar işlemiştir; örgüt, eylem, silahlı mücadele onun için çok yabancı ve korkunç şeylerdir.

Zaten genelde ülke insanımızın içinde bulunduğu bir durumdur bu. Sömürgeciliğin zor ve asimilasyon temelinde yürüttüğü icraat, ülke insanımızı çağın gerisinde kalmış tipler haline getirmiştir. Her tür gericiliği, yozluğu ve kokuşmuşluğu bizim toplumumuzda bulmak mümkündür. Dinin derin etkileri mi, kan bağları mı, aşiretçilik, bölgecilik, ailecilik mi, ulusal ve sınıfsal kişilikten uzak olma mı, ne denirse densin, toplumsal yapısında, hem de en katmerli bir biçimde mevcuttur. Dünyanın en örgütsüz ve dağınık toplumu bizim toplumumuzdur dersek abartmış olmayız. Bizde, bırakalım sınıfsal ve politik örgütlenmeleri, demokratik bir derneğin bile kurulamadığı ve

sömürgeciliğin buna müsaade etmediği bilinmektedir. Ülke insanı milli ve toplumsal otorite ve disiplin nedir bilmez. Onun tanıdığı disiplin ve otoriteler çağın çok gerisinde kalmış, gerici ve yoz olanlardır. İşte bizim toplumumuzun içinde bulunduğu durum budur. Faşist Türk sömürgeciliği bu durumu sürekli körüklemektedir. Bölgeciliği, mezhepçiliği, aşiretçiliği ve kan davalarını kullanarak insanlarımızı birbirine düşürmektedir. Dinsel, mezhepsel ve feodal düşünce ve değer yargılarına bir de burjuva düşünce ve ahlak anlayışını ekleyerek bu çeşniyi toplumumuza hakim kılmaya çalışmaktadır.

Bizde, sınıf ve tabakalar üst yapıda birbirlerinin özelliklerini taşırlar. Feodal burjuvanın, burjuva feodalin, işçi köylünün, küçük-burjuva feodalin vs özelliklerinden etkilenir. Bu nedenle, Kürdistan'da değer yargıları, davranış ve düşüncelerde sınıflar arasında belli bir kargaşa mevcuttur. Lenin'in Rusya için söyledikleri bu anlamda, Kürdistan için de söylenebilir: Bizde proletarya, küçük üreticiler ve diğer sınıflar denizinde küçük bir adacıktır ve proletarya partisi için en büyük tehlike bu deniz içinde boğulmaktır.

Bizde küçük-burjuvazinin elit bir kesimi örgütlendiğini, parti kurduğunu iddia eder ve adına da "işçi partisi", "sosyalist parti" der. Bunun anlamı, bizdeki küçük-burjuvazinin ne kadar utanmaz ve yön saptırıcı olduğudur. Onlar, proletaryanın ismini kullanır, fakat küçük-burjuvazinin anlayışına ve ruh haline uygun örgütlenmeler yaparlar. Direniş ve eylemden uzak, disiplin, otorite ve merkezîyetçilikten yoksun bu örgütler gerçekte proletaryayı ve halkı yanıltmanın birer aracıdır. Leninist partiler, sosyalist düşüncüyü, bunlar ise reformist-teslimiyetçiliği temel alırlar. Leninist partiler, resmi iç işleyişe, tek bir merkeze, eylem ve kararda irade birliğine sahiptirler, bunlarda ise tam bir anarşi mevcuttur. Onlar resmi ilişkiler çerçevesinde değil, aşiretsel ve ailesel çıkarlara bağlı olarak örgütler kurar ve yönetirler. Parti olayını halka ve işçi sınıfına bu şekilde tanıtmakla onlar en büyük suçlardan birisini işlemektedirler.

Küçük-burjuvazinin ideolojik, örgütsel ve eylemsel alandaki bu çarpıtmaları bizde küçük-burjuva etkilenmelere karşı ne kadar dikkatli olunması gerektiğini ortaya koyar. Bu nedenle Partimiz ve onun militanları buna karşı uyanık olmak ve mücadele yürütmek zorundadırlar.

Diğer Leninist partilerde olduğu gibi, Partimiz de sadece işçi sınıfından gelen insanları değil, aynı zamanda diğer emekçi sınıf ve tabakalardan gelen insanları da bünyesine alır. Elbetteki bu insanlar, içinden geldikleri kesime değil, proletaryaya hizmet etmek amacıyla onun partisine katılırlar. Çünkü, Partimiz her ne kadar bir ulusal kurtuluş mücadelesi veriyorsa da, tek bir sınıfın, Kürdistan proletaryasının partisidir. Bu nedenle, Partimizin bir sınıf partisi olduğu, sınıflar arası ittifak örgütü olmadığı bir an bile akıldan çıkarılmamak zorundadır. Bilinmektedir ki, sınıflar arası ittifakı temsil eden örgütler, partiler değil cephelerdir.

Proletarya partisine hizmet etmek amacıyla onun saflarına gelen unsurlar, niyetleri ne olursa olsun, içinden çıkmış oldukları toplumsal ve sınıfsal yapının birçok özelliğini de beraberlerinde getirirler. Bu özellikler, proletaryaya yabancı ve zararlı özelliklerdir. Bunlar, her şeyden önce toplumumuza hakim olan hastalıklardır. Bu hastalıkların en başında gelenleri örgütsüzlük ve eylemsizliktir. Örgütsüz ve eylemsiz yaşama bizim toplumumuzun belirgin bir özelliğidir. Çağdaş temelde örgütlenmek ve eyleme kalkmak, halkımıza oldukça yabancı olan olaylardır. Bu durum etkisini Partimiz üzerinde de göstermekte, birey, örgütlü olarak yaşama ve hareket etmede güçlükler çekmektedir. O, bazen örgütü, aile veya aşiret birliğine benzetmekte, partinin resmi işleyişine ayak uyduramamakta ya da küçük-burjuva örgütlerle aramızdaki farkı tayin edememekte, onların oyununa gelmektedir.

Bugün Kürdistan'da örgütlenmenin eylem ve direniş olduğu apaçıktır. Örgütlenme ile eylemi birbirinden ayırmak olanaksızdır; eylem demek örgütlenme demektir, örgütlenme ise eylemdir. Bugün küçük-burjuva örgütlerin bu iki olgudan vebadan kaçır gibi kaçtukları aşıkardır. Bu dönemde örgütlenememenin, örgüt işleyişine ayak uyduramamanın bu kaçkınların tavrı ile aynı anlama geleceğini belirtelim. En amansız bir baskı altında yaşayan, varlığı adeta örgütlenmeye bağlı olan bir halkı bu dönemde örgütsüz yaşatmanın ne anlama geleceği açıktır.

Toplumumuza hakim olan eylemsizlik ve örgütsüzlüğe bağlı olarak ortaya çıkmış diğer bir eksiklik de otorite ve disiplinden uzak olmadır. Bahsettiğimiz bu otorite ve disiplin devrimci ve milli

özellikte olandır. Halkımızın bu konuda içinde bulunduğu durum bellidir. O, yüzyıllardır kendi ulusal ve sınıfsal çıkarlarını dile getiren bir otorite tanımamıştır. Bu konuda ufku karartılan insanlarımız devrimci otoriteyi kavramada ve onun gereklerine uymada zorluk çekmektedirler. Buna, özellikle küçük-burjuva örgütlerin otorite ve disiplin konusundaki çarpıtmaları da eklenince, proletarya partisinin karşı karşıya kalacağı zorluklar anlaşılır.

Sömürgeciliğin otorite ve disiplinini tanımamak, bizi, bugünden yarına her türlü otoriteyi reddetmeye götürmemelidir. Elbetteki, sömürgeciliğin otoritesini tanımamak, ona karşı savaşmak gereklidir. Ama, bunu devrimci otoriteyi tanımamaya kadar vardırmak küçük-burjuva bir hastalıktır. *"Otorite ve disiplin tanımam, ben köle değilim, zaten ben bu durumdan kurtulmak için mücadele veriyorum, partideki disiplin ve otoritede beni boğan, köleleştiren bir şey görüyorum"* diyen anlayış, tamamen bir çarpıtmadır. Hem de içinde teorik bir körlüğü barındıran bir çarpıtmadır. Bireyi köle yapan düşmanın otoritesidir, disiplindir. Parti ise, kişiyi saflarına almakla özgür bir insan haline getirmiştir. Devrimci otorite, insanı köleleştirmez, aksine onu gerçek kişiliğine kavuşturur. Üstelik bu otorite mücadelenin gelişip güçlenmesi için asla vazgeçemeyeceğimiz bir olgudur. *"Marksistler, 'ben otorite tanımam' diyen sözde devrimci soyutlamalı entelektüel radikalın normal bakış açısını edinemezler. Hayır. Dünyanın her yerinde tam kurtuluşu için zor ve ınatçı bir mücadele sürdürmekte olan işçi sınıfı otoritelere gerek duyar. Fakat bu gereksinme, genç işçilerin baskı ve sömürüye karşı birçok grev yürütmüş, birkaç devrime katılmış, devrimci gelenekler ve geniş bir politik bakış açısı edinmiş eski savaşçıların deneylerine ihtiyaç duymaları anlamındadır. Proletaryanın dünya mücadelesinin otoritesi her ülkenin proletaryasınca istenmektedir. Partimizin program ve taktiklerini düzenlemek için uluslararası sosyal-demokrasinin otoritesi gereklidir. Fakat pek tabii ki, bu otoritenin burjuva bilim ve polis politikasının resmi otoritesiyle ortak hiçbir yanı yoktur. Bu otorite dünya sosyalizm ordusunun aynı saflarında çok daha fazla yönlü mücadelesinin otoritesidir"*^[82]

Bugün ülkemizde, özellikleri belirgin olan bir yönetme ve yönetilme olayı vardır. Yönetenler, başta Türk sömürgeciliği olmak

üzere feodal-kompradorlar ve aşiret reisleridir. Bunlar halkımızı hangi esaslar üzerinde yönetirler? Elbetteki, baskı, zor ve soygun temelinde; silah ve süngü zoruyla, kan bağlarına dayanarak ve ağavari yöntemlerle. Küçük-burjuva örgütlerde de bir yönetme ve yönetilme olayı vardır. Bürokratik yöntemlerin temel alındığı bu örgütlerde, ya kimse kimseye söz dinlemez, merkezi bir yönetim yoktur ya da baskıyla ve devrimci olmayan bir sürü yöntemle yönetim olayı gerçekleştirilir. Böylesine karanlık bir ortamda, doğru devrimci yönetme ve yönetilme olayını adına layık biçimde yürütmek büyük bir dikkat gerektirir. Çünkü, sömürgeciler, yerel gericiler ve küçük-burjuva örgütler, insanımızın ölçülerini bu konuda da alabildiğine çarpıtmışlardır. Birey, bu durumun ağır etkisi altındadır ve bu etkilerden sıyrılmakta zorluk çekmektedir. Açıktır, Leninist partiler, gönüllü birliği temel alan, tek bir merkezden yönetilen, kolektif yönetim ve çalışma ilkesi üzerinde kurulan partilerdir. Bu gönüllü birlikte alt-üst ilişkileri mevcuttur. Ancak, yönetenler ve yönetilenler, sorunların çözümünde bilinçli hareket etmek, tartışmak, eleştirmek ve eylemde birliği yaratmak durumundadırlar. Devrimci Partimizde yönetme ne zor ve ne de ağalık yöntemiyle olur. Temel alınan, yoldaşlar arası güvendir. Bu da aynı zamanda yönetilme olayının kabul edilmesini gerektirir.

Toplumumuzda varolan diğer olumsuzluklar, eksiklikler ve hastalıklar nelerdir? Bunlar, bölgecilik, mezhepçilik, aşiretçilik, kan bağları, ailecilik.

Bütün bu olumsuzluk ve hastalıklara karşı nasıl mücadele edilmeli, Bu bireycilik, kin gütmeye, dar görüşlülük, pasifizm vs dir. Bütün bunlar da, Partimiz ve onun devrimci militanlarınca mücadele edilmesi gereken, proletaryanın devrimci yapısına yabancı ve tehlikeli olumsuzluklardır. Partimiz içerisine yansımalarına nasıl engel olunmalıdır? Şüphesiz ki, her zaman olduğu gibi başta eğitim ve ıknayı ön plana çıkarmak gerekir. Devrimci Partimizin içinde yer alan, kurtuluş mücadelemize omuz veren her kişi, Partimizin devrimci ideolojisini, politikasını ve örgütsel yapısını özümsemek zorundadır. Bizdeki bu eğitim politikası, bugüne kadar olduğu gibi, bugünden sonra da proletarya-dışı sınıf etkilenmelerine karşı güçlü bir baraj olma konumunu sürdürecektir.

Ancak, bu konuda sadece eğitim yeterli midir? Elbetteki, değildir. Partimiz ve onun kadroları, örgüt içerisinde kendisini gösterebilecek her türlü yozluğa ve çarpıklığa karşı sürekli uyanık olmak zorundadırlar. Proleter-dışı sınıf etkileri mücadelenin her alanında ve yönünde kendisini gösterebilir. Hepimizce bilinen bir gerçek; küçük-burjuva hastalıklar ve diğer toplumsal zaafların proletarya partisini daha çok zor dönemlerde sıkıştırmak isteyeceğidir. Bu, militanlarca çok iyi bilince çıkarılmak zorundadır. Hangi şekilde olursa olsun -ki, küçük-burjuvazi kendisini çok çeşitli biçimlerde hortlatır- küçük-burjuva eğilimlere ve toplumsal hastalıklara asla müsamaha gösterilmemeli ve bunlar uygun yöntemlerle ezilmeli, yok edilmelidirler. Parti otoritesini açıkça hedeflemese de, kişiler seviyesinde bir eğilim olsa da, her türlü küçük-burjuva tutum ve davranış görülebilmeli ve bunların ezilmesi militanlarca önemli bir görev olarak değerlendirilmelidir. Özellikle de parti birliğini zedeleyebilecek hiçbir tavır ve anlayışa müsamaha edilmemelidir. Partimizin en belirgin özelliği güçlü bir birliğe sahip olmasıdır. Parti tarihimiz incelendiğinde, bizim geçmişte ve bugün ne kadar güçlü bir birliğe sahip olduğumuz açıkça görülür. Her militan, Partimizin bu birliğini gözünün bebeği gibi korumalı ve bu kutsal birliğe uzanacak elleri kırmayı bilmelidir. Parti birliğimiz zaferimizin en büyük garantisidir. Lehin, parti birliğinin önemine özellikle dikkat çeker ve şöyle der *"Oyun oynayamayacağımız bazı şeyler vardır; partinin birliği gibi şeyler vardır. Parti birliğiyle oynayarak vakit ziyan etmemeliyiz. Parti içindeki bu mücadeleden birçok şey yitirdiğimizi biliyoruz. Bu ders unutulmamalıdır."*^[83]

Parti militanları, bölgecilik -ki, bu Kemalizmin büyük bir oyunudur-, aşiretçilik, ailecilik, bireycilik vb hastalıkları da iyi tanımalı, resmi işleyişimize ve varlığımıza musallat olabilecek bu olumsuzluklara aman vermemelidirler. Devrimci bilinç, davaya bağlılık ve politik uyanıklık, proleter-dışı sınıf etkilenmelerine karşı panzehirdir.

Sonuç olarak, genelde ve özelde açıklamaya çalıştığımız Leninist parti üzerinde proleter-dışı sınıfların baskıları ve etkileri, toplumun sınıflı yapısından kaynaklanan bir olaydır. Proletarya partisi güçlü bir şekilde gelişebilmek ve önüne koyduğu hedeflere ulaşabilmek için, bu etkilere karşı da yoğun bir mücadele yürütmek zorundadır. Proleter-dışı sınıfların etkilerine karşı en iyi mücadele yöntemi,

devrimci partiyi ve onun militanlarını daha da güçlendirmektir. Aynı zamanda, militanların da bu etkilere karşı politik uyanıklığı elden bırakmamaları ve bu konuda son derece gelişkin bir düzeye yükselmeleri zorunludur. Ancak böylelikle, parti kendi varlığını güvence altına alabilir, hedeflerine doğru daha emin ve sağlam adımlarla ilerleyebilir.

SONUÇ

Kürdistan halkının ulusal ve toplumsal yapısı üzerinde çok olumsuz etkiler bırakan binlerce yıllık kölelik tarihi, kendisini kişilikler üzerine de aynı olumsuzlukla yansıtmıştır. Ortaçağdan kalma bir toplumsal yapıyı, en ince ve en kaba yöntemleri bir arada kullanarak günümüze kadar getiren ve aynı zamanda kendi toplumsal yapısı içinde eritmeye çalıştığı toplumumuza korkunç bir kaos ortamını egemen kılmaya çalışan sömürgecilik, kişilik planında da tamamen tükenmiş ve fosil halindeki olumsuz bir yapının egemen olması için elinden gelen her şeyi yapmıştır. Bu çabaların bir sonucu olarak sömürgeci egemenlik altında ortaya çıkan kişilik olgusu, öylesine olumsuz özellikler sergilemektedir ki, bu kişilik bırakalım sömürgeciliğe karşı direnecek düşünce ve eylemi oluşturmayı, düşmanın oyunlarına alet olmayacak bir tip olarak görüldüğü durumlarda bile, tümüyle yabancı egemenlerin çıkarlarının bir dişlisi haline gelmekten kurtulamamaktadır. Üstelik objektif planda yaşanan bu olumsuzluklar sübjektif planda da kabul görür hale getirilmiştir. Yani insanlarımız yalnızca pratik yaşamda değil, düşünce alanında da sömürgeciliğin çıkarına hizmet eder olmuşlardır. Tümüyle

düşmanın kendisine dayattığı bir karanlık dünyada yaşayan toplumsal gerçekliğin, daha sonraları devrimci düşünceler temelinde ele alınmasının koşullarının doğmasıyla birlikte, gerek ulus ve gerekse halk açısından, kendisi için bir yaşama süreci başlamıştır. Bu süreç, elbette ki her şeyden önce devrimci eleştiri ve tahlille başlamak zorundaydı. Çağdaş Kürdistan tarihinin bu ilk evresinin yaşanması, proletaryanın bir sınıf olarak ortaya çıkmasına yakından bağlıdır. Böylesi bir oluşumun şekillenmesi, oldukça yakın bir tarihe, yani 1960'lı ve 70'li yıllara denk düşmektedir. Bu süreç esas olarak Türkiye'nin egemenliği alandaki parçada boy vermiştir. Toplum, ancak bu objektif temelin ortaya çıkmasından sonradır ki, kendi olumsuz gerçekliğini devrimci düşünce temelinde ele alıp incelemeye başlamış; bu düşüncenin müdahalesiyle kendi olumsuz temelinin değiştirme ve devrimci faaliyet yürütme sürecine girmiştir. Ancak, objektif temelin iç ve dış baskı güçlerinin cenderesi içinde olması nedeniyle şüphesiz ki, devrimci düşüncenin gelişip eyleme dönüşmesi de son derece sancılı olacaktır.

Sömürgeci kapitalizmin Kürdistan'a girişi ile başlayan bu süreçte, bu üretim biçiminin bir ürünü olarak yeni sınıf ve tabakalarda ortaya çıkmıştır. Ancak karakteri gereği, toplumda varolan geçmiş olumsuz yapılanmalarla uzlaşma temelinde ve tahripkar bir rol ile ortaya çıkan kapitalist gelişmenin ortaya çıkardığı sınıflar, bu çarpık doğuşun izlerini üzerlerinde taşıyarak şekillenmişlerdir. Küçük-burjuvazi sömürgeci kapitalizme göbekten bağlı olarak ve işbirlikçi bir karakterde ortaya çıkarken; proletarya ise cılız bir tarzda ve toplumun diğer kesimlerinin (özellikle köylülüğün) derin izlerini taşıyarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, bu dönemde de güçlü kişiliklerin ortaya çıktığından, kişilik sorununun çözümlendiğinden söz edilememektedir.

Yeni sınıfların doğmasıyla birlikte içine girilen yeni süreçte mevcut olumsuz yapının değiştirilmesi doğrultusunda çabaların da boy verdiğini belirtmiştik. Ancak bu süreçte ilk yönelimler küçük-burjuva kesimlerden gelmiştir. Çeşitli grup ve kişilerce başlatılan bu sürecin bir türlü istenilen düzeye gelmediği ve birçok sapmanın ortaya çıktığı bilinen bir gerçektir. Devrimci düşünce adı alanda ortaya çıkan çeşitli anlayışların objektif zeminin mevcut olumsuz-

luklarını adeta onaylama anlamına gelen sözde bilinçlendirme çabaları, düşünce zemininde de en az objektif zemindeki kadar önemli bir olumsuzluğun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu alanda yaratılan tahribatlar, sadece objektif zeminin olumsuzluklarının meşrulaştırılmasıyla da kalmayarak, her türlü teslimiyetçi duygu ve düşüncenin topluma egemen kılınması, böylece devrimci bir sürece giren bir halkın mücadelesinin düşüncede karartılması ve özünden boşaltılması çabalarına kadar vardırılmıştır. Elbette ki bu durum, kişilik sorununa da yansımamazlık edemezdi. Nitekim, geçmişte uzun bir tarihi süreç sonucunda adeta bir hiç durumuna getirilmiş olan kişiliğin, bu kez de iyice soysuzlaştırılmış küçük burjuva anlayışlar temelinde ve hem de devrimci bir ortamda tahrip edilmesi gerçeği ile yüz yüze gelinmiştir. Elbette ki, küçük-burjuva anlayışların etkisi altında oluşan kişiliğin sergilediği iğrenç ve olumsuz karakterin ancak bu sınıfın sosyal şekillenmesi ile izah edilebilecek maddi bir temeli varılır.

Küçük-burjuvazinin objektif şekillenmesindeki olumsuzluklar kendisini kaçınılmaz olarak kişiliğe de olumsuz bir biçimde yansıtmaktadır. Bunun bir ürünü olarak, küçük-burjuvazi, militan kişiliği alabildiğine bulanıklaştırmış ve adeta tanınmaz hale getirmiştir. Bu küçük-burjuva anlayış ve çabalar mücadelenin birinci aşaması olan düşünce aşamasında ortaya çıktığı gibi, örgütlenme, eylem ve militan kişiliğin yaratılması dönemi olan ikinci dönemde de boy vermiştir. İşte bu nedenlerden dolayı, Kürdistan'da büyük bir alt-üst oluşu gerçekleştirmek zorunda olan devrimci süreç, yalnızca objektif temelin devrimci bir tarzda yorumlanmasını değil, devrimci düşünce ve eylem temelinde, küçük-burjuvazinin düşüncede ve eylemde yarattığı tahribatların tüm berraklığı ile ortaya konulmasını da zorunlu kılmıştır.

Bu gelişmelerin yer aldığı dönem, Kürdistan halkının tarihinde bir geçiş evresini teşkil etmektedir. Dönemin özelliği, toplumun tamamen bilinçsiz olduğu, ulusal ve toplumsal özelliklerin izlerinin ve adının bile silinmekle yüz yüze geldiği karanlık bir dönemden, kendisi için bir ulus ve halk olmaya çaba sarf ettiği ve kısmen de olsa kendisi için düşünce ve eylem üretmeye başladığı bir başka döneme geçilmesidir.

Anlaşılabacağı üzere, bu geçiş aşaması, geçmiş karanlık dönemin

olumsuzluklarının izleri ile önümüzdeki dönemde yeniden şekillenecek olan ulusal ve toplumsal yapının özelliklerini içiçe barındıracak ve başlangıçta daha çok olumsuzlukların etkisini taşıyacaktı. Bu dönem, anılan nedenle, sapmalara, sahtelik ve yanılsamalara son derece açık bir özellik taşımaktaydı ve somut gelişmeler de bu yönlü olmuştur.

Feodal ihanet ve teslimiyet yetmiyormuş gibi, buna ek olarak bu kez de küçük-burjuvazi, bir yandan halkın tarihi derinliklerinden gelen direnişçi mirası tahrip etmeye çalışırken, diğer yandan da dünya devrimlerinin engin tecrübe ve deneylerinin bir özeti olan devrimci teori ve pratiği çarpıtarak; devrimin ideolojisi, programı, stratejisi ve taktiğinin yaratılması gereken bu dönemi tam bir kargaşaya boğmuştur. Dünya genelinde özellikle klasik sömürgeciliğin neredeyse tümünden tasfiye edildiği bu dönem, Kürdistan'da bu sistemin meşrulaştırılmak istendiği bir aşama haline getirilmeye çalışılmıştır. Kürdistan tarihinde bu dönemde geliştirilmesi zorunlu olan devrimci süreç yerine, emperyalizmin çoktan razı olduğu ve "otonomcilik" diye adlandırılan işbirlikçi bir süreç geliştirilmek istenmiştir. Bu nedenle geçiş aşaması tam tersi bir yönde işleyerek, karşımıza, devrimci değerlerin örtbas edildiği ve bunun yerine işbirlikçi değerlerin, ideoloji ve politikaların hakim kılınmak istendiği bir aşama olarak çıkmıştır. Dolayısıyla, bu dönemdeki ulusal ve toplumsal gelişim küçük-burjuvaziden kaynaklanan bu eğilimin etkisini taşımaktaydı. İçinde yaşadığımız dönemde de esas olarak küçük-burjuva reformist örgütler düzeyinde her alanda olumsuzluğunu sergilemeye devam eden bu durum, özellikle kişisel planda tüm çürümüşlüğü ile gözler önüne serilmektedir. Bu anlayış, ister dağda, ister hapishanede ve isterse mahkemelerde, kısacası hayatın her alanında direnme gücünde olmayan, sürekli çözülen ve dağılan olumsuz bir tip yaratmıştır.

Ancak, küçük-burjuvazinin tüm tahribatlarına rağmen, karanlıklar dünyasından aydınlıklar dünyasına geçişi ifade eden bu ara aşamayı; Kürdistan'ın elverişsiz objektif zeminini devrimci düşünce ve eylemle değiştirecek, ulusal ve toplumsal nihai kurtuluş için devrimci düşünce ve eylemin hakim olduğu bir dönem haline getiren yeni bir evre başlamıştır.

İşte, bu yeni evrede ortaya çıkan ve dünya devrimci teorisi ile

halkların engin mücadele deneylerinin bir özeti olan Marksist-Leninist devrim teorisinin Kürdistan somutuna uygulanmasının ve bu uygulamanın ortaya çıkardığı gelişmenin bir ürünü olan PKK'yi, bu geçiş sürecine ve bu sürecin dayandığı olumsuz objektif zemine müdahale ve onu evrimci tarzda değiştirmenin ilk adımı olarak anlamak gerekir. PKK devreye girerken, Kürdistan'ın elverişsiz objektif zeminini tahlil ve bu zemini daha da olumsuzlaştıran klasik toplumsal yapıyı eleştiri temelinde ve Kürdistan pratiğinde devrimci düşünce ve eylemi esas alarak, düşünce ve eylemdeki her türlü bağımlılık biçimine karşı çıkmayı hedeflemiştir. Bu amaçla hakim sınıflardan kaynaklanan işbirlikçi anlayışların yanı sıra, küçük-burjuva reformizminin bu konudaki işbirlikçi ve teslimiyetçi anlayışlarına karşı da güçlü ve kararlı bir mücadele yürütmüş, bu anlayışları mahkum etmiştir. PKK, bu döneme damgasını vuran bir hareket olarak, düşüncede, politikada ve eylemde bağımsızlığı öneren, bu nedenle de bağımsızlık ve özgürlük döneminin temsilcisi olarak ortaya çıkan ve bu evrenin başlatılmasında olduğu gibi, geliştirilmesinde de nihai sorumluluğu bulunan bir harekettir. PKK'nin yeni dönemi, tüm sorumlulukları ile birlikte kendi kişiliğinde sürüklemekte olduğu, bugüne kadar katlandığı fedakarlıklar ve gösterdiği çabalar ile ortaya koyduğu hedefler ve kararlılığıyla bugün artık su götürmez bir biçimde kanıtlanmıştır.

Bu evrenin güçlü bir biçimde yaratılması için güçlü bir uğraş verilmeye devam edilmektedir. Henüz genç bir hareket olmasına rağmen, bugüne kadar birçok süreçten geçen PKK hareketi, tarihsel ve toplumsal zeminin alabildiğine ağır olan sorunlarını aşmak için, öncelikle kendisini aşmak ve yenilemek konusunda büyük bir çaba içerisine girmiş bulunmakta ve kapasitesinin çok üstünde bir güçle olumsuz tarihi mirası olumlu bir başlangıca dönüştürmeye çalışmaktadır. PKK, son yıllarda örgüt olarak tüm gücüyle bunu karşılamaya çalışırken, yani kendi örgütlenmesini, bu olumsuz zemini alt-üst edecek ve devrimci gelişmeyi hakim kılacak bir düzeye ulaştırmaya gayret ederken, aynı zamanda da militan bu kişilik yaratma doğrultusunda yoğun bir çaba içerisinde bulunmaktadır.

Militan bir kişilik yaratmak için, eskinin edilgen, ulusuna ve toplumuna her bakımdan yabancılaşmış tipiyle birlikte, devrimci dü-

şünceyi iğdiş etmiş ve onunla oynamış olan küçük-burjuvazinin sahte devrimci misyonunu aşmayı da önüne hedef olarak koyan PKK, militanın aynı zamanda, düşmanın Kürdistan'daki her türlü baskı ve imha politikaları ile uygulamalarına karşı direnebilecek ölçülere ulaşmasının sorumluluğunu da teori ve pratiğiyle ortaya koymuştur. PKK, kişisel düzeyde kendi militanlık anlayış ve ruhunu bu tarzda geliştirirken, örgütlenmesini de yine bu gerçeğe sadık kalarak yetkinleştirmeye çalışmakta ve bütün çabalarını düşmanın her türlü baskı yöntemlerini, onun örgüt içindeki ve dışındaki tüm tahribatlarını boşa çıkarmaya ve gizli-açık her renkten temsilcilerini ezmeye yöneltmiş bulunmaktadır.

PKK, dönemin özelliklerinden dolayı, faaliyetlerini kitleleri ayağa kaldırma ve onun örgüt ve eylemini yaratma temelinde gerçekleştirilmek zorundadır. Kısacası, PKK, çağın çok gerisinde kalmış olan halkını çağla bütünleştirmede bir köprü rolü oynamak ve kişilik gelişimini de buna uygun bir düzeyde sağlama süreciyle karşı karşıyadır.

Verilen kişilik savaşımı, halkı çağla bütünleştirmeyi başaracak düzeyde gelişmek zorundadır. Uğruna savaşım verilen militan kişilik, ulusal kurtuluş savaşını geliştirmede büyük bir enerji ile dopdolu ve bu alanda yeteneklerini sonuna kadar geliştirmiş bir kişiliktir. Halen bu uğurda güçlü bir uğraş verilmektedir. Ancak, böyle bir evreyi başarıyla geliştirip zafere ulaşmak için, hala çok büyük çabalara gereksinme olduğu da bir gerçektir. Bu göreve bir oldu-bitti gözüyle bakılamaz. Amaçlanan militan örgütlenme ve militan tipine ulaşmak için, birinci evre güçlü bir tarzda başlatılmıştır, ama bu henüz sonuca ulaşmaktan uzaktır. Birçok sorunları ve görevleriyle birlikte bu yoldaki çabalar sürmektedir.

Açık ki, her şeyden önce, çözümleyici güç olarak proletarya ve onun partisi tarihi görevine mutlaka sahip çıkmak zorundadır. Aynı şekilde, proletarya partisinin militanları da -ki, onlar partinin ruhu durumundadırlar-kendi tarihsel misyonlarını tam olarak oynamak zorundadırlar. Çünkü, mevcut objektif zeminin olumsuzluklarının aşılması, çeşitli güçlerin yarattığı engellerin alaşağı edilmesi, toplumu çeşitli biçimlerde mevcut objektif zeminin olumsuzluklarına ve dış güçlerin çıkarlarına bağlayan tüm ara bağların kesilmesi, ancak bu

tarihi misyonun yerine getirilmesiyle mümkündür. Verilen mücadele bunu hedeflemektedir. Partinin gerçekleştirmek üzere önüne koyduğu görevler, aynı zamanda militanların bizzat gerçekleştirmek zorunda oldukları görevlerdir de. PKK, tarihinde inanılmaz gibi görünen birçok şeyi gerçekleştirmeyi başardığı gibi, günümüzde de daha gelişmiş olanakları, daha yetkinleşmiş ideolojik-politik yaklaşımı, daha gelişmiş kitle bağları, tecrübe birikimine sahip ve bir kaç aşamadan geçmiş bulunan örgütü ve böyle bir örgütün daha çok eğitilmiş militanlarıyla önündeki en zor görevleri dahi gerçekleştirmeyi başarabilecektir.

Böyle bir döneme ulaşabilmek için; Kürdistan'da devrimi tüm kapsamlı görevleriyle birlikte omuzlayıp zafere götürecek olgun militan tipine ulaşabilmek için, günümüzde artık her militanın güçlü bir arzu ve istekle görevlerinin üzerine yürütmesi dışında herhangi bir engel kalmamıştır. Militanın bu amaçla insani yeteneklerini alabildiğine geliştirmesi, bunu engin bir parti ruhu ve birlik esprisi içerisinde yaparak, partinin önünde duran direniş sorunlarını çözümleme süreci içerisinde olgunlaşması gerekmektedir. İşte, ancak militanların böyle bir olgunlaşma düzeyine ulaşmaları ki, Kürdistan'ın kara yazgısı değişecek ve karanlıklar döneminden bütünüyle aydınlıklar dönemine geçilebilecektir. PKK'nin günümüzde yaşadığı somut gerçeklik budur.

Mücadelemizin bugün ulaştığımız bulunduğu aşama, militanların çeşitli yetersizlikler arz eden çocukluk ve gençlik yıllarını hızla aşarak, falsolu sesler çıkaran ve hoşnutsuzluğa neden olan yanlarını hızla bir kenara bırakarak, tamamen olgun ve olumlu bir tipi kendi benliklerinde şekillendirmelerini zorunlu kılmaktadır. Ancak bu tipteki militanları kucaklayan bir parti, halkımızın tarihinin derinliklerinden kaynaklanan utanılası yazgısıyla savaşabilir ve bu tortudan her gün bir parçayı koparıp atarak, halkımızı bağımsız ve özgür bir dünyaya adım adım yaklaştırabilir. Böyle bir örgüte sahip olan bir halk, ayağa kalkmanın tüm gereklerine ulaşmış olduğu gibi, böylesi bir partinin bu denli olgunlaşmış militanları da tüm bu gelişmelerin ruhu ve zaferin garantisi haline gelebilirler. Geçmişin o karanlık ve zor dönemlerinde böyle bir hamleyi başlatmaya cesaret edip, olağanüstü bir fedakarlık ve direniş gösterebilen PKK

militanlarının, günümüzde her bakımdan gelişmiş, tecrübe kazanmış ve kendisini gerek halkına, gerekse dünyaya kabul ettirmiş olan PKK saflarında olgunlaşmamaları ve buna bağlı olarak tarihi görevlerini başarmamaları için hiçbir neden yoktur.

Militanlar eğer şimdiye kadar sayılan özellikleri özümsemiş ve kendi kişiliklerinde somutlaştırabilmişlerse, böyle militanlardan kurulu bir örgütün kitleselleşmemesi için de hiç bir neden olamaz. Ancak henüz böyle bir aşamaya ulaşabildiğimiz söylenemez. Daha emekleme, yani militanlar örgütünü kurma safhasında bulunuyoruz. Bu görev başarıyla gerçekleştirilebildiği oranda, geleceğin zaferle taçlandırılmasının güvencesi de daha bugünden yaratılmış olacaktır. Bu evre iyi yaşanmadan; militanlar örgütünün kuruluşu tamamlanmadan ve bu temelde örgütün kitleselleşmesi sağlanmadan ya zaferden söz etmek mümkün değildir ya da böyle bir zafer ancak tesadüflerle sağlanmış bir zafer olur. Ama proletarya devrimciliğinin hiçbir zaman işlerini tesadüflere bırakacak bir devrimcilik olmadığı bilinmelidir. O halde, bu evrenin gerekleri yapılmak ve bu evre en iyi bu biçimde aşılmak zorundadır. Ve daha şimdiden inançla şunu belirtebiliriz ki, yapılan tüm çalışmalar ve hazırlıklar, PKK hareketinin böyle bir aşamayı başarıyla aşabileceğini göstermektedir. Belki bazı kayıpların verilmesi kaçınılmaz olacaktır. Ama mücadelenin başından beri ortaya konulan devrimci ölçülere sağlam bağlılık, bugün gelineen noktada PKK'nin bu zorlu durağı aşacağını ortaya koymaktadır. Aynı şekilde, başlangıçtan beri militanlaşmada gösterilen bu duyarlılık, Kürdistan'da ilk defa bağımsız ve özgür eylemiyle bir militanlar örgütünün doğacağını, yine bu temelde kitleselleşmiş ve nihai zafer için yola çıkan bir partinin atılan adımlarla çelikleşeceğini göstermektedir. Ve yine, öyle anlaşılmaktadır ki, bu adım sağlam atılır ve bu evre güçlü bir şekilde aşılsa, tarihin ve toplumsal koşulların anlaşılmasız ve karmakarışık çelişkisinde de çözüme bir hayli yaklaşılmış olacaktır. Bu anlamda da militan, çelişkinin çözümünü yakınlaştırmakla, tarihsel görevini yerine getirmiş olacaktır.

Çelişkilerin çığıından çıktığı bir ulusal ve toplumsal ortamda insanca yaşamdan söz edilemez. Aksine söz konusu olan, ancak birçok insani yaşam özelliğinin tahribi olabilir. İşte ulusal ve

toplumsal çelişkiler yumağının böyle bir evrenin başarıyla kat edilmesinden sonra, özümeye yakın bir noktaya gelmesi, militan devrimci faaliyetin tarihsel anlamını yerine getirmesinden, yani kitlelerin kendi kaderlerini tamamen belirleyebilecek düzeye gelmesinden geçebilir ve ancak o zaman militanların ve militanlar örgütünün tarihsel rolünün en önemli bir evresini başarıyla yerine getirebildiklerinden söz edilebilir. Ulusal ve toplumsal düzeyde çelişkisini çözen bir hareket, bir militan aynı zamanda ağaya katılmayı da sağlamış demektir. Yani artık, insanlığın ilerici akışı doğrultusuna, ulusal kurtuluş ve sosyalizm doğrultusuna girilmiş ve dolayısıyla da ağla olan çelişki giderilmiş demektir. Böylece ulusal ve toplumsal çelişkisini kendi içinde ve ağdaş ölçülere uygun olarak çözen bir hareket, tarihsel rolünün önemli bir bölümünü yerine getirmiş olacak ve o toplumda, ulus olmaktan uzaklaşma süreci yerini yeniden bir varoluşa ve ulusal değerlerle bütünleşmeye bırakacaktır. Bundan sonra artık ulusun bireyleri eşit ve özgür koşullara kavuşacak, bireysel düzeyde de çelişkiler önemli oranda özümeye kavuşturularak böylelikle normal bir düzende yaşanmaya başlanacaktır. Bu artık insan bireyinin varmış olduğu yeni bir evredir. Böyle bir evre, yepyeni bir sistemin doğuşu, sosyalizm altında çok uzun vadeli bir erek olan komünizme ulaşma yolundaki adımların atılmasıdır.

Devrimci militanlara düşen görev, ulusal ve toplumsal gerçekliğimizin böyle bir oluşuma kendi hüviyeti ve kişiliği ile katılmasını engelleyen, çağımızda suç teşkil eden çelişkisini çözmek ve onun ağaya doğru bir temelde katılımını gerçekleştirmektir. Bu, gerçekleştiği zaman, proletaryanın büyük öğretmeni Engels'in dediği gibi, bilimsel sosyalizmin bir teori olarak militanlarca özümşenmesi ve proletaryanın önderliğinde tarihsel görevini yerine getirmesi sağlanmış olacaktır.

Kürdistan koşullarında bugün geline aşamada, ulusal ve toplumsal çelişkileri çözmek, tüm kitleleri ayağa kaldırıp ulusal kurtuluş mücadelesinde seferber edecek onlara yol gösterecek ve önderlik edecek bir parti örgütü yaratılmadan olanaksızdır. Böyle bir parti örgütü yaratılmadan kişilik sorunu özümşenemez, güçlü militan özelliklere ulaşamaz. Ve güçlü militanlar haline gelmeden de bu görevleri başarıp zaferi yaratacak bir parti yaratılamaz.

Temmuz-1983

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Engels, Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim
- Engels, Tarihte Zorun Rolü
- İlkel Topluluk, Köleci Toplum, Feodal Toplum
- Serxwebun Özel Sayı: 3. İdeoloji ve Politika Nedir
Nasıl Ortaya Çıkmıştır”
- Mazlum Doğan, Toplu Yazılar
- Marx-Engesl, Din Üzerine
- Lenin, Ne Yapmalı
- Stalin Leninizmin Sorunları
- Dimitrov, Düşünceler Aforizmalar,
- Lenin, Seçme Yazılar,
- Dimitrov, Leibzig 1933 Savunması,
- Lenin, Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı,
- Viktor Serge, Militana Öğütler,
- Politik Rapor,
- Mao, Seçme Eserler
- Stalin, Leninizmin İlkeleri,
- Lenin, Bir Adım İleri İki Adım Geri,
- Lenin'in Parti Öğretisi, Soren,
- Lenin, İşçi Sınıfı Partisi Üzerine,
- Örgütlenme Üzerine, Lenin,
- PKK'de Gelişme Sorunları ve Görevlerimiz,
- Stalin, Kadrolar Meselesi,